LYSIAE

ORATIONES

Carr, C.S.B.

H. Carr, C.S.B.

SCRIPTORUM CLASSICORUM
BIBLIOTHECA OXONIENSIS

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO
LONDINI ET NOVI EBORACI
APUD HENRICUM FROWDE

LYSIAE
ORATIONES

RECOGNOVIT
BREVIQVE ADNOTATIONE CRITICA INSTRVXIT

CAROLUS HUDE, PH.D.
SCHOLAE PVBLICAE FREDERICOBVRGENSIS RECTOR
SOC. REG. DANICAE S.

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

OXONII
Excudebat Horatius Hart
Typographus academicus

PRAEFATIO

ORATIONVM Lysiacarum inde ab iii usque ad xxxi memoria e codice Palatino X (Heidelbergensi 88) solo pendet, id quod Sauppe epistula critica ad G. Hermannum anno 1841 missa luculenter demonstravit. Hic codex, saeculo xii Nicaeae a Theodoro quodam in membrana litteris minutis, sed haud incuriose exaratus, ex Italia Heidelbergam allatus est, anno 1622 Romam revertit, anno 1797 Lutetiam Parisiorum asportatus est, anno denique 1815 Heidelbergam rediit. Praemissus est index a manu prima conscriptus:

ταῦτα περιέχει ἡ βίβλος αὕτη θεοδώρου γραφεῖσα χειρί
λυσίου ὑπὲρ τοῦ ἐρατοσθένους φόνου, ἀπολογίαν . . . α
τοῦ αὐτοῦ ἐπιταφιου τοῖς κορινθίων βοηθοῖς . . . β
ἀλκιδάμαντος περὶ τῶν τοὺς γραπτοὺς λόγους γραφόντων γ
τοῦ αὐτοῦ ὀδυσσέως κατὰ παλαμήδου προδοσίας . . . δ
ἀντισθένους αἴαντα . . . . ε
τοῦ αὐτοῦ ὀδυσσέα . . . . ϛ
δημάδου ὑπὲρ τῆς δωδεκαετίας . . . . . . ζ
λυσίου πρὸς σίμωνα ἀπολογία . . . . . . η
τοῦ αὐτοῦ περὶ τραύματος ἐκ προνοίας περὶ οὗ καὶ πρὸς ὅν . . . . θ
τοῦ αὐτοῦ ὑπὲρ καλλίου ἱεροσυλίας ἀπολογία . . . ι
τοῦ αὐτοῦ κατὰ ἀνδοκίδου ἀσεβείας . . . . . ια
τοῦ αὐτοῦ ἀρεοπαγιτικὸς ὑπὲρ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία . ιβ
τοῦ αὐτοῦ κατηγορία πρὸς τοὺς συνουσιαστὰς κακολογιῶν . . . . ιγ
τοῦ αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ στρατιώτου . . . . . ιδ

σοὶ δόξα, σῶτερ, τῷ συνεργῷ τῶν πόνων.

Apparet hunc miscellaneum codicem antea plures Lysiae orationes continuisse, et interciderunt re vera

inter orationes v et vi, nunc mancas, duo folia, in oratione vi inter §§ 49 et 50 unum folium, in fine orationis xxv totus quaternio, qua re factum est ut oratio *κατὰ Νικίδου ἀργίας* tota et initium orationis xxvi desiderentur[1]. Scripsit autem una manus, quae saepe vel ea quae scripserat ipsa correxit vel scripturas varias suprascripsit; rarius manus recentior scripturam manus primae mutavit. Titulis testimoniorum legumque spatium fere in ordine verborum relictum est, ut posthac ab rubricatore adderentur; in margine vero titulorum compendia scripta sunt. Post Bekkerum, Kayserum, alios, quos inter Rud. Schoellium honoris causa nomino, ipse contuli; aliorum lectiones diserte neque refutavi neque comprobavi: meas quidem praestiterim.

Singularem quendam locum tenent orationes i et ii, quae non in Palatino X solo, sed etiam in aliis codicibus non ex hoc codice ortis exstant. Orationem i solam praebet codex Marcianus H (422) saeculi xv, quem ex eodem codice atque Palatinum descriptum esse aliquot scripturae cum scripturis Palatini primariis, non correctione manus primae illatis consentientes ostendunt, qua de re H. Schenkl in Stud. Vindob. iii. 81 sqq. docte prudenterque disseruit. Marciano H proxime cognatus est codex Vaticanus Palatinus P (117[2]) saec. xv, qui vitiis scatet ille quidem, sed complures correcturas haud contemnendas exhibet; hunc ipse contuli et hic illic commemoravi.—Ad orationem

[1] In folio paenultimo manus recens scripsit: *ἔχει τὸ παρὸν βιβλίον τετράδας δεκαοκτώ* et manus etiam recentior: *ἔχει γοῦν ἡ παροῦσα βίβλος φύλλα ρμ καὶ β*, utrumque recte.

[2] Errore typographico in indice catalogi bibliothecae Vaticanae numerus 177 positus est.

ii recensendam suppeditant praeter Palatinum etiam codex Parisinus V (Coislinianus 249) saec. xi et codex Marcianus F (416) saec. xiii [1], quorum neuter bonitate Palatino cedit, et duo minoris momenti, cod. Laurentianus g (lxxxvi, 13) saec. xiv, neque bonus neque incorruptus, et cod. Vaticanus f (69) saec. xv, quem M. Erdmann, vir de hac oratione bene meritus [2], ex codice F vel fratre huius codicis pendere iudicavit. Codices g et f — praeter codicem Laurentianum q (iv, 33), codici g proxime cognatum, sed nullius pretii—ipse contuli; sed codicis f scripturas iis solis locis attuli, quibus scriptura codicis F incerta est, vel si quid superiores fugerat. Nec denique spernendae sunt notae marginales exemplo Leidensi editionis quam principem publicavit Aldus (a. 1513) adscriptae, quas partim ad ingenium Mureti, partim ad codicem Venetum, qui iam non exstat, referendas esse in dissertatione [3] idem Erdmann copiose demonstravit.—Codicem Marcianum G (417), quem adhibuerat Bekker, totum neglexi; quod vero hunc codicem orationem ii solam habere ille dicit, sed ipse scripturas codicis G in orationibus vi et viii adfert, hae ex codice Laurentiano E (lvii, 52) petitae esse videntur; insunt quidem cunctae huic libro, his solis locis exceptis: vi 13 *καὶ* om. G (est in E), 26 *ἔπλευσαν* G (*ἔπλευσἅν* E), 49 *γένοιντο* G (*γένοιτο* fortasse E), viii 16 *δε* G (*δ' οὐδὲν* E).

Codicis Palatini plurima sunt apographa, quae in indice siglorum nominavi; horum autem librorum nobilissimus est codex Laurentianus C (lvii, 4) saec. xv,

[1] Cf. Schoell in Act. acad. Bavar. 1889, ii. p. 26.

[2] De Pseudolysiae epitaphii codicibus, Lipsiae 1881; Pseudolysiae oratio funebris, Lipsiae 1881.

[3] Lysiaca, Argentorati 1891.

quo Bekker fundamento recensionis suae (Oxonii 1822, Berolini 1823) usus est. Male iudicasse videtur, quippe qui testimonium sincerum incorruptumque Palatini prae Laurentiano speciem interpolationis haud dubiam prae se ferenti spreverit, atque laudandus est Sauppe, qui illi codici, quamquam neque vetustate neque bonitate ad Urbinatem Isocrateum aut Σ Demosthenicum accedit, suum locum reddiderit; nec tamen Bekker Laurentiani interpolationes praefracte tutatus est, et multis locis correcturae quas hic codex praebet recentioribus, si non praestant, attamen non cedunt, cuius rei exempla pauca afferre libet. Velut iii 14 X ἔλ^α (sicut x 5: παρέλ^α) exhibet, unde librarius codicis C ἔλαβεν effecit, multo melius quam corrector codicis M qui ἔσχεν scripsit, quam scripturam Sauppe amplexatus est; viii 19 et xx 30 vir sermonis Lysiaci (cf. x 23) peritissimus ἀλλ' supplevit, certe haud deterius quam Dobree et Reiske qui ἢ addiderunt; xix 22 X μνᾶς εἰπὼν κατεχρήσατο exhibet: C λαβὼν pro corrupto εἰπὼν substituit, cf. infra ὁ δὲ καὶ ταύτας λαβὼν κατεχρήσατο; xxv 33, ubi X corrupte τούτους μὲν ἐπιλύσασθαι praebet, librarius codicis C duo loci vitia perspexit, pronomen haud aptum et tempus verbi plane absurdum, et αὐτοὺς μὲν ἐπιλύσεσθαι scripsit, haud dubie sententia scriptoris intellecta, quam Herwerden αὐτοὶ μὲν καταλύσεσθαι scribens restituit. Et quicumque hanc editionem cum superioribus comparaverit, facile apparebit multas bonas scripturas quae vulgo Stephano, Contio, aliis imputantur re vera huic librario deberi, neque vero desunt loci ex quibus eum grammaticorum haud ignarum fuisse appareat.—Codicis C omnes paene scripturas adnotavi, ut et vitia et virtutes plane com-

parerent; scripturas ceterorum apographorum—quorum Florentina et Romana cuncta ipse inspexi—praeeunte Bekkero hic illic addidi, maxime ubi scripturis Palatini praeferri posse aliis mihive visae erant.

Orationes xxxii–xxxiv, quae in codicibus Lysiacis non exstant, Dionysio Halicarnaseo debemus, qui in libro qui *de antiquis oratoribus* inscribitur has tres orationes quasi exemplaria Lysiacae eloquentiae attulit; quem librum Usener et Radermacher a. 1899 optime ediderunt. Maximam utilitatem afferunt codex Laurentianus F (lix, 15) saec. xii et codex Ambrosianus M (D 119 sup.) saec. xv, quorum utrumque denuo contuli. Scripturas codicum interpolatorum, Guelferbytani G (806) saec. xvi et Parisini T (2944) saec. xv, interdum ex testimoniis vel illorum editorum vel Bekkeri et Desrousseauxii[1] attuli.

Amatoriam denique orationem (xxxv), quam post Vahleni dilucidam enarrationem[2] vix quisquam ab Lysia abiudicaverit, editionem Oxoniensem Burneti fere secutus addidi.

Orthographiam ad normam titulorum Atticorum et praecepta grammaticorum constitui; quibus autem testimoniis nisus id ubique fecerim, ex indice infra addito[3] apparebit (M. = Meisterhansii Grammatik der attischen Inschriften, ed. iii, Berol. 1900).

[1] Denys d' Halicarnasse, Jugement sur Lysias, Lutetiae Parisiorum 1890.

[2] In Actis acad. Boruss. 1903, p. 788 sqq.

[3] Ἀθηναία] M. p. 31.
Ἀκαδήμεια] M. p. 41.
ἀμφισβητῶ (augm.)] M. p. 173.
ἄν significatione particulae ἐάν praeditum reliqui nisi post voc. ε (v. c. ὥστ' ἐάν) et iis locis quibus ἐὰν δέ sequitur.
ἀναλίσκω (augm.)] M. p. 173.
ἀπεχθέσθαι] cf. Schanzii prol. Plat. v 2.

Memoria codicum hic illic satis digna est illa quidem quae coniecturis sanetur; verum post sagacitatem

ἀστρατεία] cf. Aristoph. Eq. 443, Pax 526.

δέδια] cf. Phryn. p. 269 et Rutherford ad h. l.
Δεκελειεύς] M. pp. 42, 141.
δίδωμι (ἔδοσαν)] M. p. 188.
δωρεά retinui, cf. M. p. 219.

ἐθέλω] M. p. 178; de formula ἐὰν θεὸς θέλῃ cf. Fuhr ad xiii 1.
-ει (2 pers. sing. praes. et fut. ind. med. et pass.)] M. p. 165.
ἐκκλησιάζω (augm.)] cf. W. Dindorfii praef. Demosth.[3] i 27.
ἐλάα] M. p. 32.
ἐλεινός] cf. Porsoni praef. ad Eur. Hec. p. 8.
ἕνεκα] M. p. 215.
ἕνη] M. p. 86.
ἐπανορθῶ (augm.)] M. p. 173 (testim. ex Mycono ortum Macedonicae aetatis).
ἐπιμέλεσθαι] exstat haec forma xiv 14; ceterum cf. verbum μεταμέλεσθαι.
ἐργάζομαι (augm.)] M. p. 171.
εὐ-, εὑ- (augm.)] M. p. 171.
εὔνους] nom. plur. viii 19, fort. etiam xii 93, cf. M. p. 149.

-η (acc. nom. propr. 3 decl.)] M. p. 136.

κάω] cf. Veitch s. v. καίω.
Κιτιεύς] M. p. 141.
κλάω] cf. Veitch s. v. κλαίω.
κλεισίον] M. p. 51 not. 391.
κλῄω] M. p. 36.

λῄζομαι] M. p. 37, cf. Eurip. Tr. 373, 866.
λητουργ-] M. p. 37.
λιποτάξιον] cf. Antiphanes apud Athen. vii 67, p. 304 a.

μείγνυμι] M. pp. 180, 188.

μοριά] cf. Rutherford ad schol. Aristoph. Nub. 1005.
Μουνιχία] M. p. 29.

ὁ (dual.)] M. p. 123.
'Οῆθεν] M. p. 58.
-οίην (opt. praes. verb. contr.)] M. p. 166.
οἰκτίρω] M. pp. 179, 181.
'Ολυμπικός] cf. Aristoph. Plut. 583, Rhet. Gr. ed. Spengel ii 63, 420.
ὁρῶ (augm.)] cf. Veitch s. v.

παρανομῶ (augm.)] cf. Stahlii Quaest. gramm.[2] p. 60 sq.
πείθω] aor. ii. πιθ- exstat xxxiv 4 in cod. F, cf. M. p. 194.
Πειραιεύς] M. p. 141.
Πλαταιεύς] M. p. 141.
πλείων] de πλεῖν (ἤ) cf. Cobeti Var. lectt. p. 237 et Nov. lectt. p. 622, de ceteris formis M. p. 152.
πόνηρος, πονήρως] cf. Herodian. ed. Lentz i 197, 19.
πραότης] M. p. 64.
πρῴην] cf. Herodian. i 490, 4; ii 574, 26.

Συρακόσιος] M. p. 27.
σῶς] M. p. 149.

τίθημι (τέθηκα)] M. p. 189.
τίνω, τείσω, Τεισαμενός] M. p. 180.

ὑός, ὗς] M. pp. 59, 144.

φιλονικ-] cf. Schanzii prol. Plat. vi 1.
φράτερες] M. p. 131.

Χολλῄδης] M. p. 37.

ψευδομαρτύρια (τὰ)] cf. Aristot. Resp. Ath. lix 6.

Taylori, Marklandi, Reiskii, Bekkeri, Dobraei, Sauppii pauca tentare libuit.

Ex orationibus quae Lysiae nomine feruntur aliquot subditivas esse, inter omnes satis constat; sed difficile est in quibusdam iudicium, neque in ea re auctoritas veterum grammaticorum satis valet, quippe qui et interdum argumentis haud gravibus nitantur et ipsi dubitanter sententiam proferant. Ego quidem ut in re incerta hanc rationem secutus sum, ut dubias Lysiae tribuerim; velut orationem ix, quae prosopopoeian egregiam exhibeat, subditivam esse ut credam vix adduci potero. Singularis est ratio orationis funebris, qua de re disserendi fortasse alius suppeditabit locus.

CAROLUS HUDE.

Scribebam Romae Kal. Dec. MCMXI.

SIGLA

Orr. i–xxxi

X = cod. Palatinus 88
- X¹ = scriptura ante correcturam factam
- X^c = scriptura correctura illata
- X^c (1) = scriptura correctura manus primae illata
- X^r = scriptura correctura manus recentioris illata
- X^s = scriptura manu prima suprascripta

C = cod. Laurentianus lvii, 4
D = cod. Laurentianus lvii, 45
E = cod. Laurentianus lvii, 52
F = cod. Marcianus 416
f = cod. Vaticanus 69
G = cod. Marcianus 417
g = cod. Laurentianus lxxxvi, 13
H = cod. Marcianus 422
h = cod. Marcianus app. cl. x, 15
I = cod. Marcianus 522
K = cod. Marcianus app. cl. viii, 1
M = cod. Vaticanus 66
N = cod. Vaticanus 1366
O = cod. Urbinas 117
P = cod. Vaticanus Palatinus 117
Q = cod. Vaticanus 894
q = cod. Laurentianus iv, 33
R = cod. Vaticanus Urbinas 131
S = cod. Sangermanensis
U = cod. Parisinus 3017
V = cod. Parisinus Coislin. 249
W = cod. Vindobonensis
L = consensus codicum (in primis X et C)
Aldus = editio Aldina
marg. Ald. = marg. exempli Leidensis editionis Aldinae
Turr. = editores Turicenses (Baiter et Sauppe)
\+ = littera erasa
/ = spatium litterae
[X] scriptura cod. X vel deficiens vel incerta

Orr. xxxii–xxxiv

Dionysii Halicarnasei codices:
F = cod. Laurentianus lix, 15
G = cod. Guelferbytanus 806
M = cod. Ambrosianus D 119 sup.
T = cod. Parisinus 2944
L = consensus codicum

Or. xxxv

Platonis codices:
B = cod. Bodleianus, MS. E. D. Clarke 39
T = cod. Venetus app. cl. iv 1
W = cod. Vindobonensis 54, suppl. phil. Gr. 7
L = consensus codicum

I

Steph. [91]

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὦ ἄνδρες, τὸ τοιούτους ὑμᾶς 1
ἐμοὶ δικαστὰς περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενέσθαι, οἷοίπερ
ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε τοιαῦτα πεπονθότες· εὖ γὰρ οἶδ᾽ ὅτι, εἰ
τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχοιτε, ἥνπερ περὶ ὑμῶν
αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη,
ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδευόντων τὰς
ζημίας μικρὰς ἡγοῖσθε. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν εἴη μόνον παρ᾽ [92]
ὑμῖν οὕτως ἐγνωσμένα, ἀλλ᾽ ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ 2
τούτου γὰρ μόνου τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ
ὀλιγαρχίᾳ ἡ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ
μέγιστα δυναμένους ἀποδέδοται, ὥστε τὸν χείριστον τῶν αὐτῶν
τυγχάνειν τῷ βελτίστῳ· οὕτως, ὦ ἄνδρες, ταύτην τὴν ὕβριν
ἅπαντες ἄνθρωποι δεινοτάτην ἡγοῦνται. περὶ μὲν οὖν τοῦ 3
μεγέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς νομίζω τὴν αὐτὴν διάνοιαν
ἔχειν, καὶ οὐδένα οὕτως ὀλιγώρως διακεῖσθαι, ὅστις οἴεται
δεῖν συγγνώμης τυγχάνειν ἢ μικρᾶς ζημίας ἀξίους ἡγεῖται
τοὺς τῶν τοιούτων ἔργων αἰτίους· ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες, 4
τοῦτό με δεῖν ἐπιδεῖξαι, ὡς ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης τὴν
γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ ἐκείνην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας
τοὺς ἐμοὺς ᾔσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν
ἐμὴν εἰσιών, καὶ οὔτε ἔχθρα ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ οὐδεμία ἦν πλὴν

3 εἴητε marg. Ald.: εἰ ἦτε C H X 6 τὰς ⟨μεγίστας⟩ Reiske 7 μικρὰς X^c (1): μακρὰς C H P X^1 9 καὶ ἐν ὀλιγ. P 12 τὴν del. Dobree 18 ἀποδεῖξαι Herwerden ἐμοίχευσεν Contius 21 οὔτε ex οὕτως corr. X^r

ταύτης, οὔτε χρημάτων ἕνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα πλούσιος ἐκ
πένητος γένωμαι, οὔτε ἄλλου κέρδους οὐδενὸς πλὴν τῆς κατὰ
5 τοὺς νόμους τιμωρίας. ἐγὼ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἅπαντα
ἐπιδείξω τὰ ἐμαυτοῦ πράγματα, οὐδὲν παραλείπων, ἀλλὰ
λέγων τἀληθῆ· ταύτην γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἡγοῦμαι σωτηρίαν,
ἐὰν ὑμῖν εἰπεῖν ἅπαντα δυνηθῶ τὰ πεπραγμένα.
6 Ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα
ἠγαγόμην εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω διεκείμην
ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λίαν ἐπ' ἐκείνῃ εἶναι ὅ τι ἂν ἐθέλῃ
ποιεῖν, ἐφύλαττόν τε ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ προσεῖχον τὸν νοῦν
ὥσπερ εἰκὸς ἦν· ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον γίγνεται, ἐπίστευον
ἤδη καὶ πάντα τὰ ἐμαυτοῦ ἐκείνῃ παρέδωκα, ἡγούμενος
7 ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ
χρόνῳ, ὦ Ἀθηναῖοι, πασῶν ἦν βελτίστη, καὶ γὰρ οἰκονόμος
δεινὴ καὶ φειδωλὸς [ἀγαθὴ] καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα·
ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε, ἣ πάντων τῶν κακῶν
8 ἀποθανοῦσα αἰτία μοι γεγένηται, . . . ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ
ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ γυνὴ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὀφθεῖσα,
χρόνῳ διαφθείρεται· ἐπιτηρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς
τὴν ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν
9 αὐτήν. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ' ὑμῖν
διηγήσασθαι) οἰκίδιόν ἐστι μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω
τοῖς κάτω κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν.
ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἡ μήτηρ αὐτὸ ἐθήλαζεν·
ἵνα δὲ μή, ὁπότε λοῦσθαι δέοι, κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος
καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω.
10 καὶ οὕτως ἤδη συνειθισμένον ἦν, ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ

2 κέρδους del. Rauchenstein 3 τοὺς H P soli 7 Ἀθηναῖοι C X : ἄνδρες M N all. 9 ἐθέλῃ H : θέλῃ rell. : [ἂν] θέλοι Dobree 15 ἀγαθὴ del. Dobree 16 ἣ πάντων H P (ἣ) : + πάντων X^c : πάντων rell. 17 lacunam statuit H. Schenkl 19 alt. τὴν del. Emperius 20 τὴν supra v. add. P^1 21 ὦ ἄνδρες] ὦ (Δ suprascr.) X : ὦ δικασταί C (item infra §§ 11, 14, 15, 23, 25. 32, 34, 37, 41) 23 alt. κατὰ om. C 24 αὐτῇ Bake 25 λούεσθαι L κινδυνεύοι Herwerden 27 συνοιθ. X

ἀπῄει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιτθὸν
αὐτῷ διδῷ καὶ μὴ βοᾷ. καὶ ταῦτα πολὺν χρόνον οὕτως
ἐγίγνετο, καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ὑπώπτευσα, ἀλλ' οὕτως ἠλιθίως
διεκείμην, ὥστε ᾤμην τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα πασῶν σωφρονε-
στάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, 11
ὦ ἄνδρες, ἧκον μὲν ἀπροσδοκήτως ἐξ ἀγροῦ, μετὰ δὲ τὸ
δεῖπνον τὸ παιδίον ἐβόα καὶ ἐδυσκόλαινεν ὑπὸ τῆς θερα-
παίνης ἐπίτηδες λυπούμενον, ἵνα ταῦτα ποιῇ· ὁ γὰρ ἄνθρωπος
ἔνδον ἦν· ὕστερον γὰρ ἅπαντα ἐπυθόμην. καὶ ἐγὼ τὴν 12
γυναῖκα ἀπιέναι ἐκέλευον καὶ δοῦναι τῷ παιδίῳ τὸν τιτθόν,
ἵνα παύσηται κλᾶον. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελεν, ὡς
ἂν ἀσμένη με ἑορακυῖα ἥκοντα διὰ χρόνου· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ
ὠργιζόμην καὶ ἐκέλευον αὐτὴν ἀπιέναι, 'ἵνα σύ γε' ἔφη
'πειρᾷς ἐνταῦθα τὴν παιδίσκην· καὶ πρότερον δὲ μεθύων
εἷλκες αὐτήν.' κἀγὼ μὲν ἐγέλων, ἐκείνη δὲ ἀναστᾶσα καὶ 13
ἀπιοῦσα προστίθησι τὴν θύραν, προσποιουμένη παίζειν, καὶ
τὴν κλεῖν ἐφέλκεται. κἀγὼ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος
οὐδ' ὑπονοῶν ἐκάθευδον ἄσμενος, ἥκων ἐξ ἀγροῦ. ἐπειδὴ 14
δὲ ἦν πρὸς ἡμέραν, ἧκεν ἐκείνη καὶ τὴν θύραν ἀνέῳξεν. [93]
ἐρομένου δέ μου τί αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν, ἔφασκε τὸν
λύχνον ἀποσβεσθῆναι τὸν παρὰ τῷ παιδίῳ, εἶτα ἐκ τῶν
γειτόνων ἐνάψασθαι. ἐσιώπων ἐγὼ καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν
ἡγούμην. ἔδοξε δέ μοι, ὦ ἄνδρες, τὸ πρόσωπον ἐψιμυθιῶσθαι,
τοῦ ἀδελφοῦ τεθνεῶτος οὔπω τριάκονθ' ἡμέρας· ὅμως δ' οὐδ'
οὕτως οὐδὲν εἰπὼν περὶ τοῦ πράγματος ἐξελθὼν ᾠχόμην ἔξω
σιωπῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ ἄνδρες, χρόνου μεταξὺ διαγενο- 15
μένου καὶ ἐμοῦ πολὺ ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν,
προσέρχεταί μοί τις πρεσβῦτις ἄνθρωπος, ὑπὸ γυναικὸς

3 ἐγίν. C X οὐδεπώποτε C : οὐδὲν πώποτε Herwerden 4 ᾤμην post γυναῖκα C ἑαυτοῦ N P X[1] : ἐμαυτοῦ C X[r] 8 λυπούμενος C 10 παιδίῳ H[c] X (comp.) : παιδίον H[1] : παιδὶ rell. 11 κλαῖον L 12 ἑωρ. L 14 δὴ Sauppe 16 ἐξιοῦσα Bekk. Anecd. i 169 19 ἐκεῖνος C 20 δέ μου C H N P X : δ' ἐμοῦ rell. 22 ἀνάψασθαι Stephanus 23 ἐψιμιθ. C O (it. § 17) 25 εἰπὼν] ὑπονοῶν Hirschig 28 πρεσβύτις H (ex -ύτης corr.) X

ὑποπεμφθεῖσα ἣν ἐκεῖνος ἐμοίχευεν, ὡς ἐγὼ ὕστερον
ἤκουον· αὕτη δὲ ὀργιζομένη καὶ ἀδικεῖσθαι νομίζουσα, ὅτι
οὐκέτι ὁμοίως ἐφοίτα παρ' αὐτήν, ἐφύλαττεν ἕως ἐξηῦρεν
16 ὅ τι εἴη τὸ αἴτιον. προσελθοῦσα οὖν μοι ἐγγὺς ἡ ἄνθρωπος
τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς ἐπιτηροῦσα, ‘Εὐφίλητε’ ἔφη ‘μηδεμιᾷ
πολυπραγμοσύνῃ προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σέ· ὁ γὰρ
ἀνὴρ ὁ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἐχθρὸς ὢν ἡμῖν
τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς ἀγορὰν
βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ βασανίσῃς, ἅπαντα
πεύσει. ‘ἔστι δ’’ ἔφη ‘Ἐρατοσθένης Ὀῆθεν ὁ ταῦτα
πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέφθαρκεν ἀλλὰ
17 καὶ ἄλλας πολλάς· ταύτην γὰρ [τὴν] τέχνην ἔχει.’ ταῦτα
εἰποῦσα, ὦ ἄνδρες, ἐκείνη μὲν ἀπηλλάγη, ἐγὼ δ' εὐθέως
ἐταραττόμην, καὶ πάντα μου εἰς τὴν γνώμην εἰσῄει, καὶ
μεστὸς ἦ ὑποψίας, ἐνθυμούμενος μὲν ὡς ἀπεκλῄσθην ἐν τῷ
δωματίῳ, ἀναμιμνῃσκόμενος δὲ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐψόφει
ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ αὔλειος, ὃ οὐδέποτε ἐγένετο, ἔδοξέ
τέ μοι ἡ γυνὴ ἐψιμυθιῶσθαι. ταῦτά μου πάντα εἰς τὴν
18 γνώμην εἰσῄει, καὶ μεστὸς ἦ ὑποψίας. ἐλθὼν δὲ οἴκαδε
ἐκέλευον ἀκολουθεῖν μοι τὴν θεράπαιναν εἰς τὴν ἀγοράν,
ἀγαγὼν δ' αὐτὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων τινὰ ἔλεγον ὅτι ἐγὼ
πάντα εἴην πεπυσμένος τὰ γιγνόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ· ‘σοὶ οὖν’
ἔφην ‘ἔξεστι δυοῖν ὁπότερον βούλει ἑλέσθαι, ἢ μαστιγω-
θεῖσαν εἰς μύλωνα ἐμπεσεῖν καὶ μηδέποτε παύσασθαι κακοῖς
τοιούτοις συνεχομένην, ἢ κατειποῦσαν ἅπαντα τἀληθῆ μηδὲν
παθεῖν κακόν, ἀλλὰ συγγνώμης παρ' ἐμοῦ τυχεῖν τῶν
ἡμαρτημένων. ψεύσῃ δὲ μηδέν, ἀλλὰ πάντα τἀληθῆ λέγε.’

1 ὑποπεμφθεῖσα N X : ἐπιπεμφθεῖσα C H P X[s] ἐμοίχευσεν Weidner
2 αὕτη Taylor : αὐτὴ L 3 αὐτὴν C X[s] : αὐτῇ H N X : αὐτῆς
P[1] ἐξεῦρεν L 5 ὦ φίλτατε M[c] et marg. Ald. 7 ἀνὴρ ὁ
om. O 10 πεύσῃ L Οἴηθεν L 12 τὴν del. Bekker
14–15 καὶ πάντα . . . ὑποψίας del. Dobree 15 ἦν L (it. 19) ἀπε-
κλείσθην L 19 γνῶσιν P 22 γινόμενα (sic L) om. C δ' οὖν C
23 ἔστι P 24 μύλωνα C H P X[c](1) : μυλῶνα X[1] παῦσαι C
27 ψεύσῃ C H P X[c](1) : ψεύδῃ X[1]

κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον ἔξαρνος ἦν, καὶ ποιεῖν ἐκέλευεν ὅ τι 19
βούλομαι· οὐδὲν γὰρ εἰδέναι· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ἐμνήσθην
Ἐρατοσθένους πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπον ὅτι οὗτος ὁ φοιτῶν εἴη
πρὸς τὴν γυναῖκα, ἐξεπλάγη ἡγησαμένη με πάντα ἀκριβῶς
ἐγνωκέναι. καὶ τότε ἤδη πρὸς τὰ γόνατά μου πεσοῦσα,
καὶ πίστιν παρ' ἐμοῦ λαβοῦσα μηδὲν πείσεσθαι κακόν,
κατηγόρει πρῶτον μὲν ὡς μετὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, 20
ἔπειτα ὡς αὐτὴ τελευτῶσα εἰσαγγείλειε καὶ ὡς ἐκείνη τῷ
χρόνῳ πεισθείη, καὶ τὰς εἰσόδους οἷς τρόποις προσίοιτο, καὶ
ὡς Θεσμοφορίοις ἐμοῦ ἐν ἀγρῷ ὄντος ᾤχετο εἰς τὸ ἱερὸν
μετὰ τῆς μητρὸς τῆς ἐκείνου· καὶ τἆλλα τὰ γενόμενα πάντα
ἀκριβῶς διηγήσατο. ἐπειδὴ δὲ πάντα εἴρητο αὐτῇ, εἶπον 21
ἐγώ, 'ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται· εἰ δὲ
μή, οὐδέν σοι κύριον ἔσται τῶν πρὸς ἔμ' ὡμολογημένων.
ἀξιῶ δέ σε ἐπ' αὐτοφώρῳ ταῦτά μοι ἐπιδεῖξαι· ἐγὼ γὰρ
οὐδὲν δέομαι λόγων, ἀλλὰ τὸ ἔργον φανερὸν γενέσθαι, εἴπερ
οὕτως ἔχει.' ὡμολόγει ταῦτα ποιήσειν. καὶ μετὰ ταῦτα 22
διεγένοντο ἡμέραι τέτταρες ἢ πέντε, . . . ὡς ἐγὼ μεγάλοις
ὑμῖν τεκμηρίοις ἐπιδείξω. πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι
τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι
ἐπιτήδειος καὶ φίλος. τούτῳ ἡλίου δεδυκότος ἰόντι ἐξ ἀγροῦ
ἀπήντησα. εἰδὼς δ' ἐγὼ ὅτι τηνικαῦτα ἀφιγμένος οὐδένα
καταλήψοιτο οἴκοι τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον συνδειπνεῖν·
καὶ ἐλθόντες οἴκαδε ὡς ἐμέ, ἀναβάντες εἰς τὸ ὑπερῷον
ἐδειπνοῦμεν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ εἶχεν, ἐκεῖνος μὲν 23
ἀπιὼν ᾤχετο, ἐγὼ δ' ἐκάθευδον. ὁ δ' Ἐρατοσθένης, ὦ [94]
ἄνδρες, εἰσέρχεται, καὶ ἡ θεράπαινα ἐπεγείρασά με εὐθὺς
φράζει ὅτι ἔνδον ἐστί. κἀγὼ εἰπὼν ἐκείνῃ ἐπιμέλεσθαι τῆς

2 οὐδὲ C 3 ὁ φοιτῶν] ὁ in lit. trium litt. (σοι?) X^c(1) : σοι φοιτῶν H P : ὁ εἰσφοιτῶν H. Schenkl 7 κατηγορεῖ P : κατηγόρευε Cobet 8 τελευτήσασα C 9 πεισθείη H : προσθείη rell. προσίοιτο Kayser : προσίοι L 13 πεύσεται O P W : πεύσηται rell. 14 ἐμὲ C 18 τέσσ. L καὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν μοιχὸν ἔνδον ἔλαβον suppl. Reiske 19 λογίσασθαι C 21 ἀνιόντι vel ἐπανιόντι Reiske 22 οὐδένα Bekker : οὐδὲν ἂν L 28 ἐπιμελεῖσθαι L

θύρας, καταβὰς σιωπῇ ἐξέρχομαι, καὶ ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν
καὶ τόν, καὶ τοὺς μὲν ⟨οὐκ⟩ ἔνδον κατέλαβον, τοὺς δὲ οὐδ'
24 ἐπιδημοῦντας ηὗρον. παραλαβὼν δ' ὡς οἷόν τε ἦν πλείστους
ἐκ τῶν παρόντων ἐβάδιζον. καὶ δᾷδας λαβόντες ἐκ τοῦ
ἐγγύτατα καπηλείου εἰσερχόμεθα, ἀνεῳγμένης τῆς θύρας καὶ
ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρεσκευασμένης. ὤσαντες δὲ τὴν θύραν
τοῦ δωματίου οἱ μὲν πρῶτοι εἰσιόντες ἔτι εἴδομεν αὐτὸν
κατακείμενον παρὰ τῇ γυναικί, οἱ δ' ὕστερον ἐν τῇ κλίνῃ
25 γυμνὸν ἑστηκότα. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, πατάξας καταβάλλω
αὐτόν, καὶ τὼ χεῖρε περιαγαγὼν εἰς τοὔπισθεν καὶ δήσας
ἠρώτων διὰ τί ὑβρίζει εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών. κἀ-
κεῖνος ἀδικεῖν μὲν ὡμολόγει, ἠντεβόλει δὲ καὶ ἱκέτευε μὴ
26 ἀποκτεῖναι ἀλλ' ἀργύριον πράξασθαι. ἐγὼ δ' εἶπον ὅτι 'οὐκ
ἐγώ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος, ὃν σὺ παρα-
βαίνων περὶ ἐλάττονος τῶν ἡδονῶν ἐποιήσω, καὶ μᾶλλον
εἵλου τοιοῦτον ἁμάρτημα ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν
ἐμὴν καὶ εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἢ τοῖς νόμοις πείθεσθαι
27 καὶ κόσμιος εἶναι'. οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐκεῖνος τούτων ἔτυχεν
ὧνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας, οὐκ
εἰσαρπασθεὶς ἐκ τῆς ὁδοῦ, οὐδ' ἐπὶ τὴν ἑστίαν καταφυγών,
ὥσπερ οὗτοι λέγουσι· πῶς γὰρ ἄν, ὅστις ἐν τῷ δωματίῳ
πληγεὶς κατέπεσεν εὐθύς, περιέστρεψα δ' αὐτοῦ τὼ χεῖρε, ἔνδον
δὲ ἦσαν ἄνθρωποι τοσοῦτοι, οὓς διαφυγεῖν οὐκ ἐδύνατο, οὔτε
σίδηρον οὔτε ξύλον οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔχων, ᾧ τοὺς εἰσελθόντας
28 ἂν ἠμύνατο. ἀλλ', ὦ ἄνδρες, οἶμαι καὶ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι οἱ
μὴ τὰ δίκαια πράττοντες οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἐχθροὺς λέγειν
ἀληθῆ, ἀλλ' αὐτοὶ ψευδόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα μηχανώμενοι
ὀργὰς τοῖς ἀκούουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων παρα-
σκευάζουσι. Πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

2 οὐκ add. Reiske οὐδ' Reiske : οὐκ L 3 εὗρον L οἷός Hirschig 5 καὶ del. marg. Ald. 6 ὑπὸ del. Francken 12 ἠντιβ. L 13 ἀποκτεῖναι Hertlein : αὐτὸν κτεῖναι L 15 ἡδέων C ἐποιήσω P : ἐποίησας rell. 22 πληγεὶς] ποδισθεὶς M[c] et marg. Ald.: ποδηγεῖσ N : πληγεὶς καὶ ποδισθεὶς Rosenberg 24 σιδήριον Reiske

ΝΟΜΟΣ.

Οὐκ ἠμφεσβήτει, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ὡμολόγει ἀδικεῖν, καὶ 29
ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνῃ ἠντεβόλει καὶ ἱκέτευεν, ἀποτίνειν δ'
ἕτοιμος ἦν χρήματα. ἐγὼ δὲ τῷ μὲν ἐκείνου τιμήματι οὐ
συνεχώρουν, τὸν δὲ τῆς πόλεως νόμον ἠξίουν εἶναι κυριώτε-
ρον, καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν δίκην, ἣν ὑμεῖς δικαιοτάτην
εἶναι ἡγησάμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύουσιν ἐτάξατε.
Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

'Ανάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον ⟨τὸν⟩ ἐκ τῆς στήλης 30
τῆς ἐξ 'Αρείου πάγου.

ΝΟΜΟΣ.

'Ακούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐξ 'Αρείου
πάγου, ᾧ καὶ πάτριόν ἐστι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἀποδέδοται τοῦ
φόνου τὰς δίκας δικάζειν, διαρρήδην εἴρηται τούτου μὴ κατα-
γιγνώσκειν φόνον, ὃς ἂν ἐπὶ δάμαρτι τῇ ἑαυτοῦ μοιχὸν
λαβὼν ταύτην τὴν τιμωρίαν ποιήσηται. καὶ οὕτω σφόδρα 31
ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ δίκαια ταῦτα ἡγήσατο
εἶναι, ὥστε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις
τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκε. καίτοι δῆλον ὅτι, εἴ τινα εἶχε
ταύτης μείζω τιμωρίαν ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς, ἐποίησεν ἄν· νῦν
δὲ οὐχ οἷός τε ὢν ταύτης ἰσχυροτέραν ἐπ' ἐκείναις ἐξευρεῖν,
τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ἠξίωσε γίγνεσθαι. 'Ανά-
γνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

'Ακούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι κελεύει, ἐάν τις ἄνθρωπον ἐλεύ- 32
θερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βίᾳ, διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν·
ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷσπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς

2 ἠμφισβ. L 3 ἀποθάνοι Cobet ἠντιβ. L 4 ἕτοιμος + ἦν X
10 τὸν add. Westermann 13 ἐν 'Αρείῳ πάγῳ M[c] 14 ὑφ'
M ἡμῶν Reiske : ὑμῶν L ἀποδίδοται, ut vid., P[c](1) 15–16 τούτου
. . φόνον Reiske : τοῦτον μὴ καταγιν. φόνου L 23 γενέσθαι O
24 δή C 26 ὦ M[c] et marg. Ald. : om. rell. ἄνθρωπον] ἄνδρα
Dobree 27 διπλοῦν N

αὐτοῖς ἐνέχεσθαι· οὕτως, ὦ ἄνδρες, τοὺς βιαζομένους ἐλάτ-
τονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατο εἶναι ἢ τοὺς πείθοντας· τῶν
μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ διπλῆν ἐποίησε τὴν βλά-
33 βην, ἡγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βίᾳ ὑπὸ τῶν βια-
σθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς
ψυχὰς διαφθείρειν, ὥστ' οἰκειοτέρας αὐτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλ-
[95] λοτρίας γυναῖκας ἢ τοῖς ἀνδράσι, καὶ πᾶσαν ἐπ' ἐκείνοις τὴν
οἰκίαν γεγονέναι, καὶ τοὺς παῖδας ἀδήλους εἶναι ὁποτέρων
τυγχάνουσιν ὄντες, τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν. ἀνθ' ὧν ὁ
34 τὸν νόμον τιθεὶς θάνατον αὐτοῖς ἐποίησε τὴν ζημίαν. Ἐμοῦ
τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ
μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκελευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμ-
βάνειν· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ πότερον χρὴ τούτους ἰσχυροὺς ἢ
35 μηδενὸς ἀξίους εἶναι. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι πάσας τὰς πόλεις
διὰ τοῦτο τοὺς νόμους τίθεσθαι, ἵνα περὶ ὧν ἂν πραγμάτων
ἀπορῶμεν, παρὰ τούτους ἐλθόντες σκεψώμεθα ὅ τι ἡμῖν
ποιητέον ἐστίν. οὗτοι τοίνυν περὶ τῶν τοιούτων τοῖς ἀδι-
36 κουμένοις τοιαύτην δίκην λαμβάνειν παρακελεύονται. οἷς
ὑμᾶς ἀξιῶ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοιαύτην ἄδειαν
τοῖς μοιχοῖς ποιήσετε, ὥστε καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φά-
σκειν μοιχοὺς εἶναι, εὖ εἰδότας ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν αἰτίαν
περὶ ἑαυτῶν λέγωσι καὶ ἐπὶ τούτῳ φάσκωσιν εἰς τὰς ἀλλο-
τρίας οἰκίας εἰσιέναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἅψεται. πάντες γὰρ
εἴσονται ὅτι τοὺς μὲν νόμους τῆς μοιχείας χαίρειν ἐᾶν δεῖ,
τὴν δὲ ψῆφον τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γάρ ἐστι πάντων
τῶν ἐν τῇ πόλει κυριωτάτη.

37 Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες· κατηγοροῦσι γάρ μου ὡς ἐγὼ
τὴν θεράπαιναν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετελθεῖν ἐκέλευσα τὸν
νεανίσκον. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, δίκαιον μὲν ἂν ποιεῖν ἡγούμην

4 *βία* P : *βίαν* C H N X   5 *πείθοντας* Fuhr   6 *αὐτοῖς* C X (sic fere)   8 *οἰκίαν* C H P X^c(1) : *οἰκείαν* X^1 10 *θεὶς* Bekker   19 *τοσαύτην* Hartman   20 *ὥστε* Turicenses : *ὡς* L   27 *δέ* M^c et marg. Ald. : om. rell.   29 *δίκαια* C   *μὲν ἂν* C H X^c(1) : *μὲν* X^1 : *ἂν* P

ᾡτινιοῦν τρόπῳ τὸν τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν διαφθείραντα λαμ-
βάνων (εἰ μὲν γὰρ λόγων εἰρημένων ἔργου δὲ μηδενὸς 38
γεγενημένου μετελθεῖν ἐκέλευον ἐκεῖνον, ἠδίκουν ἄν· εἰ δὲ
ἤδη πάντων διαπεπραγμένων καὶ πολλάκις εἰσεληλυθότος
εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν ᾡτινιοῦν τρόπῳ ἐλάμβανον αὐτόν,
σωφρονεῖν ⟨ἂν⟩ ἐμαυτὸν ἡγούμην)· σκέψασθε δὲ ὅτι καὶ ταῦτα 39
ψεύδονται· ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ἐμοὶ γάρ, ὦ
ἄνδρες, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, φίλος ὢν Σώστρατος καὶ
οἰκείως διακείμενος ἀπαντήσας ἐξ ἀγροῦ περὶ ἡλίου δυσμὰς
συνεδείπνει, καὶ ἐπειδὴ καλῶς εἶχεν αὐτῷ, ἀπιὼν ᾤχετο.
καίτοι πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμήθητε· [ὅτι] εἰ ἐν ἐκείνῃ 40
τῇ νυκτὶ ἐγὼ ἐπεβούλευον Ἐρατοσθένει, πότερον ἦν μοι
κρεῖττον αὐτῷ ἑτέρωθι δειπνεῖν ἢ τὸν συνδειπνήσοντά μοι
εἰσαγαγεῖν; οὕτω γὰρ ἂν ἧττον ἐτόλμησεν ἐκεῖνος εἰσελθεῖν
εἰς τὴν οἰκίαν. εἶτα δοκῶ ἂν ὑμῖν τὸν συνδειπνοῦντα ἀφεὶς
μόνος καταλειφθῆναι καὶ ἔρημος γενέσθαι, ἢ κελεύειν ἐκεῖνον
μεῖναι, ἵνα μετ' ἐμοῦ τὸν μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο; ἔπειτα, ὦ ἄνδρες, 41
οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν τοῖς ἐπιτηδείοις μεθ' ἡμέραν παραγγεῖλαι,
καὶ κελεῦσαι αὐτοὺς συλλεγῆναι εἰς οἰκίαν τῶν φίλων τὴν
ἐγγυτάτω, μᾶλλον ἢ ἐπειδὴ τάχιστα ᾐσθόμην τῆς νυκτὸς
περιτρέχειν, οὐκ εἰδὼς ὅντινα οἴκοι καταλήψομαι καὶ ὅντινα
ἔξω; καὶ ὡς Ἁρμόδιον μὲν καὶ τὸν δεῖνα ἦλθον οὐκ ἐπιδη-
μοῦντας (οὐ γὰρ ᾔδη), ἑτέρους δὲ οὐκ ἔνδον ὄντας κατέλαβον,
οὓς δ' οἷός τε ἦ λαβὼν ἐβάδιζον. καίτοι γε εἰ προῄδη, οὐκ 42
ἂν δοκῶ ὑμῖν καὶ θεράποντας παρασκευάσασθαι καὶ τοῖς
φίλοις παραγγεῖλαι, ἵν' ὡς ἀσφαλέστατα μὲν αὐτὸς εἰσῄα
(τί γὰρ ᾔδη εἴ τι κἀκεῖνος εἶχε σιδήριον;), ὡς μετὰ πλείστων
δὲ μαρτύρων τὴν τιμωρίαν ἐποιούμην; νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς

2 λόγων ⟨μὲν⟩ Herwerden 6 ἂν add. Taylor 7 ῥαδία C 8 Σώκρατος C 11 ὅτι del. Reiske 13 ἢ] καὶ N : ἢ καὶ M[c] et marg. Ald. μοι om. M 17 μεῖναι Fuhr : μὲν εἶναι H P X[1] : μένειν C X[c](1) 19 τὴν Bergk : τιν' Weidner : τῶν L (duabus litt. supra erasis X) 23 ᾔδειν L 24 ἦν L προῄδειν L 26 εἰσῄειν L 27 ᾔδειν L 28 ἐποιησάμην O et marg. Ald.

τῶν ἐσομένων ἐκείνῃ τῇ νυκτί, οὓς οἷός τε ἦ παρέλαβον. Καί
μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· σκέψασθε δὲ
παρ' ὑμῖν αὐτοῖς οὕτως περὶ τούτου τοῦ πράγματος, ζητοῦντες
εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα πώποτε γεγένηται πλὴν
44 ταύτης. οὐδεμίαν γὰρ εὑρήσετε. οὔτε γὰρ συκοφαντῶν
γραφάς με ἐγράψατο, οὔτε ἐκβάλλειν ἐκ τῆς πόλεως ἐπε-
χείρησεν, οὔτε ἰδίας δίκας ἐδικάζετο, οὔτε συνῄδει κακὸν
οὐδὲν ὃ ἐγὼ δεδιὼς μή τις πύθηται ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπο-
λέσαι, οὔτε εἰ ταῦτα διαπραξαίμην, ἤλπιζόν ποθεν χρήματα
λήψεσθαι· ἔνιοι γὰρ τοιούτων πραγμάτων ἕνεκα θάνατον
45 [96] ἀλλήλοις ἐπιβουλεύουσι. τοσούτου τοίνυν δεῖ ἢ λοιδορία ἢ
παροινία ἢ ἄλλη τις διαφορὰ ἡμῖν γεγονέναι, ὥστε οὐδὲ
ἑορακὼς ἦ τὸν ἄνθρωπον πώποτε πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί.
τί ἂν οὖν βουλόμενος ἐγὼ τοιοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευον, εἰ
μὴ τὸ μέγιστον τῶν ἀδικημάτων ἦ ὑπ' αὐτοῦ ἠδικημένος;
46 ἔπειτα παρακαλέσας αὐτὸς μάρτυρας ἠσέβουν, ἐξόν μοι,
εἴπερ ἀδίκως ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, μηδένα μοι τούτων
συνειδέναι;

47 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἰδίαν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ νομίζω
ταύτην γενέσθαι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως ἁπάσης·
οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττοντες, ὁρῶντες οἷα τὰ ἆθλα πρόκειται
τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων, ἧττον εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρ-
τήσονται, ἐὰν καὶ ὑμᾶς ὁρῶσι τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας.
48 εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον τοὺς μὲν κειμένους νόμους ἐξαλεῖψαι,
ἑτέρους δὲ θεῖναι, οἵτινες τοὺς μὲν φυλάττοντας τὰς ἑαυτῶν

1 ἦν L 10 ⟨ἂν⟩ αὐτὸν Francken 11 διαπραξαίμην Lipsius: διεπραξάμην L ποθεν Emperius: μὲν L (om. P, del. M^c) 12 ἕνεκεν L 13 ἄλλοις Auger τοσούτου M^c: τοσοῦτον H: τοσοῦτο M^1 P X^1: τοσούτω C X^c(1) 14 οὐδὲ M^c et marg. Ald.: οὔτε rell. 15 ἑωρακὼς ἦν L 16 οὖν om. M^1 17 ἦν L 19 εἴπερ . . . μοι om. C τοσούτων marg. Ald.: τοῦτο Weidner 23 ⟨τὰ⟩ τοιαῦτα Herwerden 24 ἐξαμαρτήσονται C H M^c P X^s: ἐξαμαρτήσουσιν X^1 25 καὶ] δὲ N: γε M^c et marg. Ald.

γυναῖκας ταῖς ζημίαις ζημιώσουσι, τοῖς δὲ βουλομένοις εἰς
αὐτὰς ἁμαρτάνειν πολλὴν ἄδειαν ποιήσουσι. πολὺ γὰρ οὕτω 49
δικαιότερον ἢ ὑπὸ τῶν νόμων τοὺς πολίτας ἐνεδρεύεσθαι, οἳ
κελεύουσι μέν, ἐάν τις μοιχὸν λάβῃ, ὅ τι ἂν οὖν βούληται
χρῆσθαι, οἱ δ' ἀγῶνες δεινότεροι τοῖς ἀδικουμένοις καθε-
στήκασιν ἢ τοῖς παρὰ τοὺς νόμους τὰς ἀλλοτρίας καται-
σχύνουσι γυναῖκας. ἐγὼ γὰρ νῦν καὶ περὶ τοῦ σώματος καὶ 50
περὶ τῶν χρημάτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κινδυνεύω,
ὅτι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις ἐπιθόμην.

3 ἀνεδρεύεσθαι C 4 οὖν om. P 9 τῆς πόλεως om. C ἐπιθό-
μην C : ἐπειθόμην rell.

II

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΤΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ ΒΟΗΘΟΙΣ

[190]

1 Εἰ μὲν ἡγούμην οἷόν τε εἶναι, ὦ παρόντες ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ, λόγῳ δηλῶσαι τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετήν, ἐμεμψάμην ἂν τοῖς ἐπαγγείλασιν [ἐπ' αὐτοῖς] ἐξ ὀλίγων ἡμερῶν λέγειν· ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ πᾶς χρόνος οὐχ ἱκανὸς λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τούτων ἔργοις, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πόλις μοι δοκεῖ, προνοουμένη τῶν ἐνθάδε λεγόντων, ἐξ ὀλίγου τὴν πρόσταξιν ποιεῖσθαι, ἡγουμένη οὕτως ἂν μάλιστα συγγνώμης αὐτοὺς παρὰ τῶν ἀκουσάντων

2 τυγχάνειν. ὅμως δὲ ὁ μὲν λόγος μοι περὶ τούτων, ὁ δ' ἀγὼν οὐ πρὸς τὰ τούτων ἔργα ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρότερον ἐπ' αὐτοῖς εἰρηκότας. τοσαύτην γὰρ ἀφθονίαν παρεσκεύασεν ἡ τούτων ἀρετὴ καὶ τοῖς ποιεῖν δυναμένοις καὶ τοῖς εἰπεῖν βουληθεῖσιν, ὥστε καλὰ μὲν πολλὰ τοῖς προτέροις περὶ αὐτῶν εἰρῆσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ἐκείνοις παραλελεῖφθαι, ἱκανὰ δὲ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἐξεῖναι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ γῆς ἄπειροι οὔτε θαλάττης οὐδεμιᾶς, πανταχῇ δὲ καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις οἱ τὰ αὑτῶν πενθοῦντες κακὰ τὰς τούτων ἀρετὰς ὑμνοῦσι.

3 Πρῶτον μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους τῶν προγόνων δίειμι, μνήμην παρὰ τῆς φήμης λαβών· ἄξιον γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις κἀκείνων μεμνῆσθαι, ὑμνοῦντας μὲν ἐν ταῖς ᾠδαῖς,

Λυσίου ἐπιτάφιος F V τοῖς om. F 2 ἀνδρῶν om. F X[1], supra v. add. X[1] 3 ἐπ' αὐτοῖς om. lex. Vindob. 69, ante ἐπαγγείλασιν F, transp. F[1] 4 λέγειν ἡμερῶν f 8 αὐτοὺς om. F 9 ὅλως coni. Reiske τούτου g 12 εἰπεῖν] ποιεῖν F 14 ἐκείνοις] ἡμῖν Reiske ἐπιγινομένοις F g 15 ἔτι εἶναι Wakefield 17 ἐξυμνοῦσι F 19 ἄξια F[s] πάντας ἀνθρώπους marg. Ald.

λέγοντας δ' ἐν ταῖς τῶν ἀγαθῶν μνήμαις, τιμῶντας δ' ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις, παιδεύοντας δ' ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων ἔργοις τοὺς ζῶντας.

Ἀμαζόνες γὰρ Ἄρεως μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγατέρες, 4
οἰκοῦσαι [δὲ] παρὰ τὸν Θερμώδοντα ποταμόν, μόναι μὲν ὡπλισμέναι σιδήρῳ τῶν περὶ αὐτάς, πρῶται δὲ τῶν πάντων ἐφ' ἵππους ἀναβᾶσαι, οἷς ἀνελπίστως δι' ἀπειρίαν τῶν ἐναντίων ᾕρουν μὲν τοὺς φεύγοντας, ἀπέλειπον δὲ τοὺς διώκοντας· ἐνομίζοντο δὲ διὰ τὴν εὐψυχίαν μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν γυναῖκες· πλέον γὰρ ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν ἢ ταῖς ἰδέαις ἐλλείπειν. ἄρχουσαι 5
δὲ πολλῶν ἐθνῶν, καὶ ἔργῳ μὲν τοὺς περὶ αὐτὰς καταδεδουλωμέναι, λόγῳ δὲ περὶ τῆσδε τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ μεγάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦσαι τὰ μαχιμώτατα τῶν ἐθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν. τυχοῦσαι δ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει, καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι γυναῖκες.
μόναις δ' αὐταῖς οὐκ ἐξεγένετο ἐκ τῶν ἡμαρτημένων μαθούσαις [191] 6
περὶ τῶν λοιπῶν ἄμεινον βουλεύσασθαι, οὐδ' οἴκαδε ἀπελθούσαις ἀπαγγεῖλαι τήν τε σφετέραν αὐτῶν δυστυχίαν καὶ τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀρετήν· αὐτοῦ γὰρ ἀποθανοῦσαι, καὶ δοῦσαι δίκην τῆς ἀνοίας, τῆσδε μὲν τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ⟨τὴν⟩ μνήμην ἐποίησαν, τὴν δὲ ἑαυτῶν πατρίδα διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἀνώνυμον κατέστησαν. ἐκεῖναι μὲν οὖν τῆς ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσασαι τὴν ἑαυτῶν δικαίως ἀπώλεσαν.

1 γνώμαις C X 2 τῶν om. C X 4 Ἄρεος X g 5 δὲ del. Markland περὶ f μὲν om. M 7 αἷς, ut vid., F 8 ἀπέλιπον C V 9 δὲ del. Reiske μᾶλλον om. F 11 ἰδίαις g 12 τοὺς] τὰ Muret : τὸ marg. Ald. καταδεδουλωκέναι C 17 τοῖς προτέροις g 20 ἄμεινον ante περὶ F, post βουλεύσασθαι g 21 ἀπαγγεῖλαι et τε om. F 23 δίκην τῆς ἀνοίας δοῦσαι F 24 τὴν add. Sauppe ἐποίησαν Bekker : ἐποιήσαντο L αὐτων V 25 κατεστήσαντο F

7 Ἀδράστου δὲ καὶ Πολυνείκους ἐπὶ Θήβας στρατευσάντων
καὶ ἡττηθέντων μάχῃ, οὐκ ἐώντων Καδμείων θάπτειν τοὺς
νεκρούς, Ἀθηναῖοι ἡγησάμενοι ἐκείνους μέν, εἴ τι ἠδίκουν,
ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν μεγίστην, τοὺς δὲ κάτω τὰ
αὑτῶν οὐ κομίζεσθαι, ἱερῶν δὲ μιαινομένων τοὺς ἄνω θεοὺς
ἀσεβεῖσθαι, τὸ μὲν πρῶτον πέμψαντες κήρυκας ἐδέοντο
8 αὐτῶν δοῦναι τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, νομίζοντες ἀνδρῶν μὲν
ἀγαθῶν εἶναι ζῶντας τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι, ἀπιστούν-
των δὲ σφίσιν αὐτοῖς ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων σώμασι τὴν
εὐψυχίαν ἐπιδείκνυσθαι· οὐ δυνάμενοι δὲ τούτων τυχεῖν
ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς, οὐδεμιᾶς διαφορᾶς πρότερον πρὸς
Καδμείους ὑπαρχούσης, οὐδὲ τοῖς ζῶσιν Ἀργείων χαριζό-
9 μενοι, ἀλλὰ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῷ πολέμῳ ἀξιοῦντες τῶν
νομιζομένων τυγχάνειν πρὸς τοὺς ἑτέρους ὑπὲρ ἀμφοτέρων
ἐκινδύνευσαν, ὑπὲρ μὲν τῶν, ἵνα μηκέτι εἰς τοὺς τεθνεῶτας
ἐξαμαρτάνοντες πλείω περὶ τοὺς θεοὺς ἐξυβρίσωσιν, ὑπὲρ
δὲ τῶν [ἑτέρων], ἵνα μὴ † πρότερον εἰς τὴν αὑτῶν ἀπέλθωσι
πατρίου τιμῆς ἀτυχήσαντες καὶ Ἑλληνικοῦ νόμου στερηθέντες
10 καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἡμαρτηκότες. ταῦτα διανοηθέντες, καὶ
τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύχας κοινὰς ἁπάντων ἀνθρώπων νομί-
ζοντες, πολλοὺς μὲν πολεμίους κτώμενοι, τὸ δὲ δίκαιον
ἔχοντες σύμμαχον ἐνίκων μαχόμενοι. καὶ οὐχ ὑπὸ τῆς
τύχης ἐπαρθέντες μείζονος παρὰ Καδμείων τιμωρίας ἐπεθύ-
μησαν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν ἀντὶ τῆς ἀσεβείας τὴν ἑαυτῶν
ἀρετὴν ἐπεδείξαντο, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ἆθλα ὧνπερ
ἕνεκα ἀφίκοντο, τοὺς Ἀργείων νεκρούς, ἔθαψαν ἐν τῇ αὑτῶν
Ἐλευσῖνι. περὶ μὲν οὖν τοὺς ἀποθανόντας τῶν ἑπτὰ ἐπὶ
Θήβας τοιοῦτοι γεγόνασιν.

3 ἠδίκουν οἱ ἀποθανόντες aut ἠδικοῦντο, ἀποθανόντων Reiske 5 αὐτῶν X (sic fere) δὲ μὴ γενομένων F : δὲ //// μὴ γεν. g ἄνω om. F 7 τὴν τῶν F 9 δὲ] δὲ καὶ V σώματι C 12 Καδμείους] αὐτοῖς add. F^2 17 ἑτέρων del. Auger λυπρότερον vel πικρότερον Emperius 18 πατρίδα οὐ F 19 ταῦτα ⟨δὴ⟩ Cobet 20 ἐπὶ X τῷ om. C 21 μὲν om. FV δὲ om. F 26 ἕνεκεν g Ἀργείους V ἐν τῇ] τῆς Halbertsma

Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ, ἐπειδὴ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ ἀνθρώπων 11
ἠφανίσθη, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ ἔφευγον μὲν Εὐρυσθέα,
ἐξηλαύνοντο δὲ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, αἰσχυνομένων
μὲν τοῖς ἔργοις, φοβουμένων δὲ τὴν Εὐρυσθέως δύναμιν,
ἀφικόμενοι εἰς τήνδε τὴν πόλιν ἱκέται ἐπὶ τῶν βωμῶν
ἐκαθέζοντο· ἐξαιτουμένου δὲ αὐτοὺς Εὐρυσθέως Ἀθηναῖοι 12
οὐκ ἠθέλησαν ἐκδοῦναι, ἀλλὰ τὴν Ἡρακλέους ἀρετὴν μᾶλ-
λον ᾐδοῦντο ἢ τὸν κίνδυνον τὸν ἑαυτῶν ἐφοβοῦντο, καὶ
ἠξίουν ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ δικαίου διαμά-
χεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δυναμένοις χαριζόμενοι τοὺς ὑπ'
ἐκείνων ἀδικουμένους ἐκδοῦναι. ἐπιστρατεύσαντος δ' 13
Εὐρυσθέως μετὰ τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ Πελοπόννησον
ἐχόντων, οὐκ ἐγγὺς τῶν δεινῶν γενόμενοι μετέγνωσαν,
ἀλλὰ τὴν αὐτὴν εἶχον γνώμην ἥνπερ πρότερον, ἀγαθὸν
μὲν οὐδὲν ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν πεπονθότες, ἐκεί-
νους τ' οὐκ εἰδότες ὁποῖοί τινες ἄνδρες ἔσονται γενόμενοι·
δίκαιον δὲ νομίζοντες εἶναι, οὐ προτέρας ἔχθρας ὑπαρχού- 14
σης πρὸς Εὐρυσθέα, οὐδὲ κέρδους προκειμένου πλὴν
δόξης ἀγαθῆς, τοσοῦτον κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῶν ἤραντο, τοὺς
μὲν ἀδικουμένους ἐλεοῦντες, τοὺς δ' ὑβρίζοντας μισοῦντες,
καὶ τοὺς μὲν κωλύειν ἐπιχειροῦντες, τοῖς δ' ἐπικουρεῖν
ἀξιοῦντες, ἡγούμενοι ἐλευθερίας μὲν σημεῖον εἶναι μηδὲν
ποιεῖν ἄκοντας, δικαιοσύνης δὲ τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν,
εὐψυχίας δ' ὑπὲρ τούτων ἀμφοτέρων, εἰ δέοι, μαχομένους
ἀποθνῄσκειν. τοσοῦτον δ' ἐφρόνουν ἀμφότεροι, ὥσθ' οἱ 15
μὲν μετ' Εὐρυσθέως οὐδὲν παρ' ἑκόντων ἐζήτουν εὑρίσκε- [192]
σθαι, Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ⟨ἂν⟩ ἠξίουν Εὐρυσθέα αὐτὸν ἱκετεύοντα

1 μὲν om. g 2 ἔφυγον g 3–4 αἰσχυνόμενοι . . . φοβούμενοι F 6 ἐκαθέζοντο C^{s} V X g : ἐκαθίζοντο C^{1} : καθίζονται F 7 Ἡρακλέος X^{s} 12 ἐν om. C X 13 οὐδ' Scheibe 14 ἔσχον g 16 τ] δ' F V ἔσονται ἄνδρες Hirschig 17 εἶναι om. g 19 αὐτοῦ g 20 τοὺς δ'] τοὺς δὲ μισουμένους F, sed μισ. del. 21 τοῖς δ' ἐπιχειρεῖν F 24 εἰ δέοι ante ὑπὲρ C 25 δ'] γὰρ F 26 μετ'] παρ' g ἀκόντων F V g^{c} ἐξευρίσκεσθαι C 27 οὐδ' Thalheim ἂν add. Jacobs et Erdmann (post Εὐρ. Sluiter)

τοὺς ἱκέτας αὐτῶν ἐξελεῖν. παραταξάμενοι δὴ ἰδίᾳ δυνάμει
τὴν ἐξ ἁπάσης Πελοποννήσου στρατιὰν ἐλθοῦσαν ἐνίκων
μαχόμενοι, καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων τὰ μὲν σώματα εἰς
ἄδειαν κατέστησαν, ἀπαλλάξαντες δὲ τοῦ δέους καὶ τὰς
ψυχὰς ἠλευθέρωσαν, διὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν ἐκείνους
16 τοῖς αὑτῶν κινδύνοις ἐστεφάνωσαν. τοσοῦτον δὲ εὐτυχέστε-
ροι παῖδες ὄντες ἐγένοντο τοῦ πατρός· ὁ μὲν γάρ, καίπερ
ὢν ἀγαθῶν πολλῶν αἴτιος ἅπασιν ἀνθρώποις, ἐπίπονον καὶ
φιλόνικον καὶ φιλότιμον αὑτῷ καταστήσας τὸν βίον τοὺς
μὲν ἄλλους ἀδικοῦντας ἐκόλασεν, Εὐρυσθέα δὲ καὶ ἐχθρὸν
ὄντα καὶ εἰς αὐτὸν ἐξαμαρτάνοντα οὐχ οἷός τε ἦν τιμωρή-
σασθαι· οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ διὰ τήνδε τὴν πόλιν τῇ αὐτῇ
εἶδον ἡμέρᾳ τήν θ' ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν τῶν ἐχθρῶν
τιμωρίαν.

17 Πολλὰ μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις μιᾷ
γνώμῃ χρωμένους περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι. ἥ τε γὰρ
ἀρχὴ τοῦ βίου δικαία· οὐ γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί, πανταχόθεν
συνειλεγμένοι καὶ ἑτέρους ἐκβαλόντες τὴν ἀλλοτρίαν ᾤκησαν,
ἀλλ' αὐτόχθονες ὄντες τὴν αὐτὴν ἐκέκτηντο καὶ μητέρα καὶ
18 πατρίδα. πρῶτοι δὲ καὶ μόνοι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκβα-
λόντες τὰς παρὰ σφίσιν αὐτοῖς δυναστείας δημοκρατίαν
κατεστήσαντο, ἡγούμενοι τὴν πάντων ἐλευθερίαν ὁμόνοιαν
εἶναι μεγίστην, κοινὰς δ' ἀλλήλοις τὰς ἐκ τῶν κινδύνων
ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευθέραις ταῖς ψυχαῖς ἐπολιτεύοντο,
19 νόμῳ τοὺς ἀγαθοὺς τιμῶντες καὶ τοὺς κακοὺς κολάζοντες,

1 ἱκέτας αὐτῶν] ἱκετεύοντας παρ' ἑαυτῶν F V g ἐξαιτεῖν F g δὴ F : δ' rell. (δὲ g) 3 Ἡρακλέος F X[1] (?) g : -ους X[3] 4 ἐπαλλάξαντες C δὲ om. C 5 διὰ δὲ τὴν . . . ἐκείνους F : διὰ τὴν . . . ἐκείνους δὲ C V X : διὰ δὲ τὴν . . . ἐκείνους δὴ g 6 δὲ eras. V εὐτυχέστεροι om. g 8 πολλῶν ἀγαθῶν V g πᾶσιν g 9 φιλότιμον καὶ φιλόνεικον (sic L) C 10 καὶ] // g ἐχθρὸν] αἰσχρὸν F g 12 διὰ om. g 13 ἐπεῖδον Cobet τε F 15 ὑπῆρχεν V 16 χρωμένους g : χρησαμένοις F : χρωμένοις rell. τε] μὲν Reiske 17 πανταχ. συνειλ. om. g 18 καὶ τοὺς ἑτέρους g ἐκβαλόντες g[c] (1) et marg. Ald. : ἐκβαλλόντες g[1] : ἐκβάλλοντες rell. 19 pr. καὶ F solus 20 ἐκβάλλοντες V 22 ὁμόνοιαν om. F 24 ἐπολιτεύσαντο g

ἡγησάμενοι θηρίων μὲν ἔργον εἶναι ὑπ' ἀλλήλων βίᾳ
κρατεῖσθαι, ἀνθρώποις δὲ προσήκειν νόμῳ μὲν ὁρίσαι τὸ
δίκαιον, λόγῳ δὲ πεῖσαι, ἔργῳ δὲ τούτοις ὑπηρετεῖν, ὑπὸ
νόμου μὲν βασιλευομένους, ὑπὸ λόγου δὲ διδασκομένους.

Καὶ γάρ τοι καὶ φύντες καλῶς καὶ γνόντες ὅμοια, πολλὰ 20
μὲν καλὰ καὶ θαυμαστὰ οἱ πρόγονοι τῶν ἐνθάδε κειμένων
ἠργάσαντο, ἀείμνηστα δὲ καὶ μεγάλα καὶ πανταχοῦ οἱ ἐξ
ἐκείνων γεγονότες τρόπαια διὰ τὴν αὑτῶν ἀρετὴν κατέλιπον.
μόνοι γὰρ ὑπὲρ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας
τῶν βαρβάρων διεκινδύνευσαν. ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς 21
οὐκ ἀγαπῶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς, ἀλλ' ἐλπίζων καὶ τὴν
Εὐρώπην δουλώσεσθαι, ἔστειλε πεντήκοντα μυριάδας στρατιάν.
ἡγησάμενοι δέ, εἰ τήνδε τὴν πόλιν ἢ ἑκοῦσαν φίλην
ποιήσαιντο ἢ ἄκουσαν καταστρέψαιντο, ῥᾳδίως τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων ἄρξειν, ἀπέβησαν εἰς Μαραθῶνα, νομίσαντες
οὕτως ἂν ἐρημοτάτους εἶναι συμμάχων [τοὺς Ἕλληνας], εἰ
ἔτι στασιαζούσης τῆς Ἑλλάδος ᾧ τινι χρὴ τρόπῳ τοὺς
ἐπιόντας ἀμύνασθαι, τὸν κίνδυνον ποιήσαιντο. ἔτι δ' αὐτοῖς 22
ἐκ τῶν προτέρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα
παρειστήκει, ὡς εἰ μὲν πρότερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν,
ἐκείνοις καὶ Ἀθηναίοις πολεμήσουσι (προθύμως γὰρ τοῖς
ἀδικουμένοις ἥξουσι βοηθήσοντες)· εἰ δ' ἐνθάδε πρῶτον
ἀφίξονται, οὐδένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων τολμήσειν ἑτέρους
σῴζοντας φανερὰν ἔχθραν πρὸς ἐκείνους ὑπὲρ αὐτῶν κατα-

2 προσῆκον C ὁρίσαι C V : ὁρίσ++ (αι suprascr.) X^c(1) : ὁρίσασθαι rell. 4 βασιλευομένοις C X¹ : -ους X^s διδασκομένους X¹ : -οις C X^s 7 εἰργ. L καὶ πανταχοῦ] πανταχοῦ καὶ Thalheim ; fort. καὶ delendum 9 μόνοι] μύριοι g ὑπὲρ om. g πρὸς om. F g πολλὰς om. F 10 δὶς ἐκινδύνευσαν Muret 12 δουλώσασθαι F g ἔστειλεν V στρατιᾶς Hertlein 13 ἡγησάμενοι δέ om. g : ἡγούμενοι marg. Ald. εἰς C : εἰ+ f 14 καταστρ. ἄκουσαν F πολλῶν C V X : λοιπῶν marg. Ald. 15 ἄρχειν C νομίζοντες F V g 16 τοὺς Ἕλληνας del. Emperius 17 ᾧ . . . τοὺς] lacuna in C 18 ἀμύνεσθαι F g¹ 18–19 ἔτι . . . τῶν] lacuna in C 20 περιειστήκει F g : ἐνειστήκει C πόλιν] πόλεων γρ. X^r ἴωσιν X^r C 21 προθύμως] αὐτοὶ C 22 ἐνταῦθα marg. Ald. 23 ἄλλας V X πολεμήσειν g

μίσιον ἐβοήθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ τῶν συμμάχων
ἔνιοι εἰς Θερμοπύλας ἀπήντησαν, ἡγούμενοι διὰ τὴν στενό-
τητα τῶν χωρίων τὴν πάροδον οἷοί τ' ἔσεσθαι διαφυλάξαι.
31 γενομένου δὲ τοῦ κινδύνου κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀθηναῖοι
μὲν ἐνίκων τῇ ναυμαχίᾳ, Λακεδαιμόνιοι δέ, οὐ ταῖς ψυχαῖς
ἐνδεεῖς γενόμενοι, ἀλλὰ τοῦ πλήθους ψευσθέντες καὶ οὓς
φυλάξειν ᾤοντο καὶ πρὸς οὓς κινδυνεύσειν ἔμελλον, ⟨διεφθά-
ρησαν⟩ οὐχ ἡττηθέντες τῶν ἐναντίων, ἀλλ' ἀποθανόντες
32 οὗπερ ἐτάχθησαν μάχεσθαι· τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν μὲν
δυστυχησάντων, τῶν δὲ τῆς παρόδου κρατησάντων, οἱ μὲν
ἐπορεύοντο ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν, οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι
πυθόμενοι μὲν τὴν γεγενημένην Λακεδαιμονίοις συμφοράν,
ἀποροῦντες δὲ τοῖς περιεστηκόσι πράγμασιν, εἰδότες δ' ὅτι,
εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις ἀπαντήσονται, ἐπιπλεύσαντες
χιλίαις ναυσὶν ἐρήμην τὴν πόλιν λήψονται, εἰ δὲ εἰς τὰς
τριήρεις ἐμβήσονται, ὑπὸ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ἁλώσονται,
ἀμφότερα δὲ οὐ δυνήσονται, ἀμύνασθαί τε καὶ φυλακὴν
33 ἱκανὴν καταλιπεῖν, δυοῖν δὲ προκειμένοιν, πότερον χρὴ τὴν
πατρίδα ἐκλιπεῖν ἢ μετὰ τῶν βαρβάρων γενομένους καταδου-
λώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγησάμενοι κρεῖττον εἶναι μετ'
ἀρετῆς καὶ πενίας καὶ φυγῆς ἐλευθερίαν ἢ μετ' ὀνείδους καὶ
πλούτου δουλείαν τῆς πατρίδος, ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος
τὴν πόλιν, ἵν' ἐν μέρει πρὸς ἑκατέραν ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμφο-
[194] τέρας ἅμα τὰς δυνάμεις κινδυνεύσωσιν· ὑπεκθέμενοι δὲ
34 παῖδας καὶ γυναῖκας [καὶ μητέρας] εἰς Σαλαμῖνα συνήθροιζον
καὶ τὸ τῶν ἄλλων συμμάχων ναυτικόν. οὐ πολλαῖς δ'

3 οἷόν C X 5 δέ] δὲ ἡττῶντο C τὰς ψυχὰς marg. Ald. 6 ὧν Erdmann 7 συμφυλάξειν Dobree κινδυνεύειν F g δι-εφθάρησαν Jacobs, alia alii suppl. 9 οὗ παρετάχθησαν g μάχεσθαι del. Hirschig τοῦτον δὲ τὸν τρόπον marg. Ald. 12 πειθόμενοι V τῇ γεγενημένῃ Λακ. συμφορᾷ V Λακ. γεγ. C 13 δ' del. Reiske 14 εἰ om. g : εἰ μὲν supra v. F γῆς V X : τῆς γῆς C 15 τὰς om. g 17 ἀμύνασθαί (-εσθαι V) τε om. F 18 δυεῖν V 19 ἐκλιπεῖν marg. Ald. : ἐκκλίνειν C V X : καταλιπεῖν F g 21 καὶ φυγῆς dell. Kraner et Schoell 24 δὴ M 25 καὶ μητέρας om. F et lex. Vindob. 181 : καὶ πατέρας add. Schoell

ὕστερον ἡμέραις ἦλθε καὶ ἡ πεζὴ στρατιὰ καὶ τὸ ναυτικὸν
τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς οὐκ ἂν ἰδὼν ἐφοβήθη, ὡς μέγας
καὶ δεινὸς τῇδε τῇ πόλει κίνδυνος ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων
ἐλευθερίας ἠγωνίσθη; ποίαν δὲ γνώμην εἶχον ἢ οἱ θεώμενοι 35
τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις, οὔσης καὶ τῆς αὑτῶν σωτηρίας
ἀπίστου καὶ τοῦ προσιόντος κινδύνου, ἢ οἱ μέλλοντες ναυμα-
χήσειν ὑπὲρ τῆς φιλότητος, ὑπὲρ τῶν ἄθλων τῶν ἐν Σαλα-
μῖνι; οἷς τοσοῦτον πανταχόθεν περιειστήκει πλῆθος πολεμίων, 36
ὥστε ἐλάχιστον μὲν αὐτοῖς εἶναι τῶν παρόντων κακῶν τὸ
θάνατον τὸν αὑτῶν προειδέναι, μεγίστην δὲ συμφοράν, ⟨ἃ⟩
ὑπὸ τῶν βαρβάρων εὐτυχησάντων τοὺς ὑπεκτεθέντας ἤλπιζον
πείσεσθαι. ἦ που διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπορίαν πολλάκις 37
μὲν ἐδεξιώσαντο ἀλλήλους, εἰκότως δὲ σφᾶς αὐτοὺς ὠλοφύ-
ραντο, εἰδότες μὲν τὰς σφετέρας ναῦς ὀλίγας οὔσας, ὁρῶντες
δὲ πολλὰς τὰς τῶν πολεμίων, ἐπιστάμενοι δὲ τὴν μὲν πόλιν
ἠρημωμένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην καὶ μεστὴν τῶν
βαρβάρων, ἱερῶν δὲ καομένων, ἁπάντων δ' ἐγγὺς ὄντων τῶν
δεινῶν, ἀκούοντες δ' ἐν ταὐτῷ συμμεμειγμένου Ἑλληνικοῦ 38
καὶ βαρβαρικοῦ παιῶνος, παρακελευσμοῦ δ' ἀμφοτέρων καὶ
κραυγῆς τῶν διαφθειρομένων, καὶ τῆς θαλάττης μεστῆς τῶν
νεκρῶν, καὶ πολλῶν μὲν συμπιπτόντων καὶ φιλίων καὶ
πολεμίων ναυαγίων, ἀντιπάλου δὲ πολὺν χρόνον οὔσης τῆς
ναυμαχίας δοκοῦντες τοτὲ μὲν νενικηκέναι καὶ σεσῶσθαι,

1 ἦλθεν V 2 τὸ om. C ἰδὼν οὐκ ἂν F g ὡς F : ἧς V : + s X^1 : εἷς g : οἷος C X^r 3 τῇ om. V X^1 : add. X^r 4 εἶχον ἢ om. F 6 καὶ] ὑπὲρ Emperius : ἐκ Sauppe ; fort. προσιόντος τοῦ 7 ὑπὲρ τῆς φιλότητος del. Emperius : ὑπὲρ τῶν φιλτάτων τῶν ἐν Σ. Kappeyne ἄθλων] ἄλλων C F Σαλαμῖνι ; οἷς Markland : Σαλαμῖνι F : Σαλαμινίοις rell. 8 παρειστήκει g 9 τὸ C X^r : τὸν X^1 rell. 10 τὸν αὑτῶν C V X^r : τὸν αὐτὸν X^1 : τῶ αὐτὸν F : τὸν αὑτῶν τῶ αὐτὸν g ἃ add. Taylor 11 τοὺς ὑπεκτεθέντας (-τες F) om. C ἤλπιζον+++ F 12 πείθεσθαι g ἦ X^1 (corr. X^1) V 14 ἰδόντες F τὰς σφετέρας om. F 15 μὲν om. X^1 f: add. X^c(1) 16 μεστὴν ⟨οὖσαν⟩ Herwerden 17 ἱερῶν τε κ. ἁπάντων τ' Reiske καιομένων L 18 συμμεμιγμ. L (-νως F) 19 βαρβάρου C παίωνος F : παιᾶνος C V^r X^r 20 μεστῆς ⟨οὔσης⟩ Herwerden 21 πιπτόντων C καὶ φιλίων (φίλων F) om. lex. Vindob. 126 καὶ πολεμίων καὶ F 22 ναυαγείων X^1 : corr. X^1

39 τοτὲ δ' ἡττῆσθαι καὶ ἀπολωλέναι. ἦ που διὰ τὸν παρόντα
φόβον πολλὰ μὲν ᾠήθησαν ἰδεῖν ὧν οὐκ εἶδον, πολλὰ δ'
ἀκοῦσαι ὧν οὐκ ἤκουσαν. ποῖαι δ' οὐχ ἱκετεῖαι θεῶν
ἐγένοντο ἢ θυσιῶν ἀναμνήσεις, ἔλεός τε παίδων καὶ γυναικῶν
πόθος οἶκτός τε πατέρων καὶ μητέρων, λογισμὸς δ', εἰ
40 δυστυχήσειαν, τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν; τίς οὐκ ἂν
θεῶν ἠλέησεν αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ μεγέθους τοῦ κινδύνου; ἢ τίς
ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐδάκρυσεν; ἢ τίς τῆς τόλμης αὐτοὺς οὐκ
ἂν ἠγάσθη; ἦ πολὺ πλεῖστον ἐκεῖνοι κατὰ τὴν ἀρετὴν
ἁπάντων ἀνθρώπων διήνεγκαν καὶ ἐν τοῖς βουλεύμασι καὶ
ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, ἐκλιπόντες μὲν τὴν πόλιν,
εἰς τὰς ναῦς δ' ἐμβάντες, τὰς δ' αὐτῶν ψυχὰς ὀλίγας οὔσας
41 ἀντιτάξαντες τῷ πλήθει τῷ τῆς Ἀσίας. ἐπέδειξαν δὲ πᾶσιν
ἀνθρώποις, νικήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ, ὅτι κρεῖττον μετ' ὀλίγων
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδυνεύειν ἢ μετὰ πολλῶν βασιλευο-
42 μένων ὑπὲρ τῆς αὐτῶν δουλείας. πλεῖστα δὲ καὶ κάλλιστα
ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας συνεβάλοντο,
στρατηγὸν μὲν Θεμιστοκλέα, ἱκανώτατον [εἰπεῖν] καὶ γνῶναι
καὶ πρᾶξαι, ναῦς δὲ πλείους τῶν ἄλλων ἁπάντων συμμάχων,
ἄνδρας δ' ἐμπειροτάτους. καὶ γὰρ τίνες ἂν τούτοις τῶν
43 ἄλλων Ἑλλήνων ἤρισαν γνώμῃ καὶ πλήθει καὶ ἀρετῇ; ὥστε
δικαίως μὲν ἀναμφισβήτητα τἀριστεῖα τῆς ναυμαχίας ἔλαβον
παρὰ τῆς Ἑλλάδος, εἰκότως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμονοοῦσαν
τοῖς κινδύνοις ἐκτήσαντο, γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα τοῖς ἐκ
τῆς Ἀσίας βαρβάροις τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο.

1 συναπολωλέναι C ἤ V 2 ὧν] ἃ Erdmann 3 οὐκ ⟨ἢ⟩ Contius θεῷ F 5 πένθος marg. Ald. δ'] τε Stephanus 6 κακῶν ἔσεσθαι F g Q 7 τοῦ μεγέθους om. F 8 τίς om. F g αὐτῶν F V g 9 ἢ C X^1 V g^1 γρ. X^r : ἦ X^r F : ἢ g^c 13 pr. τῷ om. F g τῷ τῆς Ἀσίας] τοσούτῳ F δὲ] καὶ V : δὲ καὶ Reiske 14 τὴν ναυμαχίαν g^1 ὀλίγων ⟨δημοκρατουμένων⟩ Reiske. ⟨πολιτευομένων⟩ Scheibe 15 βασιλευομένους Erdmann 16 δουλεύειν V 17 τῶν om. F V g 18 εἰπεῖν om. V 19 ἁπάντων F g Q soli 20 καὶ γὰρ Dobree : καίτοι L : καὶ γάρ τοι Reiske τινες X^1 22 ἀναμφισβητήτως C V X : ἀναμφισβήτητ' g τἀριστεῖα Reiske : ἀριστεῖα L 24 γνησίως C

Ἐν μὲν οὖν τῇ ναυμαχίᾳ τοιούτους αὑτοὺς παρασχόντες 44
καὶ πολὺ πλεῖστον τῶν κινδύνων μετασχόντες τῇ ἰδίᾳ ἀρετῇ
κοινὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκτήσαντο· ὕστερον
δὲ Πελοποννησίων διατειχιζόντων τὸν Ἰσθμόν, καὶ ἀγα-
πώντων μὲν τῇ σωτηρίᾳ, νομιζόντων δ' ἀπηλλάχθαι τοῦ
κατὰ θάλατταν κινδύνου, καὶ διανοουμένων τοὺς ἄλλους Ἕλ-
ληνας περιιδεῖν ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γενομένους, ὀργισθέντες 45
Ἀθηναῖοι συνεβούλευσαν αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνώμην
ἕξουσι, περὶ ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν·
εἰ γὰρ αὐτοὶ ὑπὸ ⟨τῶν⟩ Ἑλλήνων προδιδόμενοι μετὰ τῶν
βαρβάρων ἔσονται, οὔτ' ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε
τούτους ὠφελήσειν τὸ ἐν Ἰσθμῷ τεῖχος· ἀκινδύνως γὰρ [195]
ἔσεσθαι τὴν τῆς θαλάττης ἀρχὴν βασιλέως. διδασκόμενοι 46
δὲ καὶ νομίζοντες αὐτοὶ μὲν ἄδικά τε ποιεῖν καὶ κακῶς
βουλεύεσθαι, Ἀθηναίους δὲ δίκαιά τε λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα
αὐτοῖς παραινεῖν, ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς· ἀποδράντων δὲ
ὑπὸ νύκτα τῶν πλείστων συμμάχων ἐκ τῶν τάξεων διὰ τὸ
πλῆθος τῶν πολεμίων, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Τεγεᾶται τοὺς
βαρβάρους ἐτρέψαντο, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Πλαταιεῖς πάντας
τοὺς Ἕλληνας ἐνίκων μαχόμενοι τοὺς ἀπογνόντας τῆς
ἐλευθερίας καὶ ὑπομείναντας τὴν δουλείαν. ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ 47
ἡμέρᾳ καλλίστην τελευτὴν τοῖς προτέροις ἐπιτιθέντες κινδύ-
νοις, βέβαιον μὲν τὴν ἐλευθερίαν τῇ Εὐρώπῃ κατηργάσαντο,
ἐν ἅπασι δὲ τοῖς κινδύνοις δόντες ἔλεγχον τῆς ἑαυτῶν
ἀρετῆς, καὶ μόνοι καὶ μεθ' ἑτέρων, καὶ πεζομαχοῦντες καὶ

1 οὖν supra v. F   παρασχόντες C X[r] : παρέχοντες F V X[1] : παρεχόντες g   2 καὶ . . . μετασχόντες om. F   3 καὶ om. C V X   4 τειχιζόντων C X   5 τὴν σωτηρίαν F   6 θάλασσαν F   7 γενομένοις F   8 οἱ Ἀθηναῖοι F   συνεβούλευσαν F[1] : -λευον F[s] rell.   9 ἔχουσι Reiske   10 τῶν add. Reiske   an προδεδομένοι?   12 τούτοις V g   13 θαλάσσης C X   τοῦ ante βασιλέως X[r] C   14 δὴ Reiske   καλῶς X[1] : corr. X[r]   15 δὲ] τὲ g   τε om. g   16 Πλαταίας X[1] : corr. X[r]   ἀποδραμόντων g   17 συμμάχων] βαρβάρων g   20 τοὺς + ἀπογνόντας V   22 ἐπιτιθέντες κινδύνοις F : κινδύνοις ἐπιθέντες rell.   23 βεβαίαν X[r] C[s]   κατειργ. L   25 μόνον X[1] : corr. X[1]   tertium καὶ om. g   καὶ ναυμαχοῦντες X[r] C soli

ναυμαχοῦντες, καὶ πρὸς ⟨τοὺς⟩ βαρβάρους καὶ πρὸς τοὺς
Ἕλληνας, ὑπὸ πάντων ἠξιώθησαν, καὶ μεθ' ὧν ἐκινδύνευον
καὶ πρὸς οὓς ἐπολέμουν, ἡγεμόνες γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος.
48 Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ Ἑλληνικοῦ πολέμου καταστάντος διὰ
ζῆλον τῶν γεγενημένων καὶ φθόνον τῶν πεπραγμένων, μέγα
μὲν ἅπαντες φρονοῦντες, μικρῶν δ' ἐγκλημάτων ἕκαστοι
δεόμενοι, ναυμαχίας Ἀθηναίοις πρὸς Αἰγινήτας καὶ τοὺς
ἐκείνων συμμάχους γενομένης ἑβδομήκοντα τριήρεις αὐτῶν
49 ἐλάμβανον. πολιορκούντων δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον
Αἴγυπτόν τε καὶ Αἴγιναν, καὶ τῆς ἡλικίας ἀπούσης ἔν τε
ταῖς ναυσὶ καὶ ἐν τῷ πεζῷ στρατεύματι, Κορίνθιοι καὶ οἱ
ἐκείνων σύμμαχοι, ἡγούμενοι ἢ εἰς ἔρημον τὴν χώραν
ἐμβαλεῖν ἢ ἐξ Αἰγίνης ἄξειν τὸ στρατόπεδον, ἐξελθόντες
50 πανδημεὶ Γεράνειαν κατέλαβον· Ἀθηναῖοι δὲ τῶν μὲν
ἀπόντων, τῶν δ' ἐγγὺς ὄντων, οὐδένα ἐτόλμησαν μετα-
πέμψασθαι· ταῖς δ' αὑτῶν ψυχαῖς πιστεύσαντες καὶ τῶν
ἐπιόντων καταφρονήσαντες οἱ γεραίτεροι καὶ οἱ τῆς ἡλικίας
ἐντὸς γεγονότες ἠξίουν αὐτοὶ μόνοι τὸν κίνδυνον ποιήσασθαι,
51 οἱ μὲν ἐμπειρίᾳ τὴν ἀρετήν, οἱ δὲ φύσει κεκτημένοι· καὶ οἱ
μὲν αὐτοὶ πολλαχοῦ ἀγαθοὶ γεγενημένοι, οἱ δ' ἐκείνους
μιμούμενοι, τῶν μὲν πρεσβυτέρων ἄρχειν ἐπισταμένων, τῶν
52 δὲ νεωτέρων τὸ ἐπιταττόμενον ποιεῖν δυναμένων. Μυρω-
νίδου ⟨οὖν⟩ στρατηγοῦντος ἀπαντήσαντες αὐτοὶ εἰς τὴν
Μεγαρικὴν ἐνίκων μαχόμενοι ἅπασαν τὴν δύναμιν τὴν
ἐκείνων τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσι καὶ τοῖς οὔπω δυναμένοις,
τοὺς εἰς τὴν σφετέραν ἐμβαλεῖν ἀξιώσαντας, εἰς τὴν ἀλλο-
53 τρίαν ἀπαντήσαντες, τρόπαιον δὲ στήσαντες καλλίστου μὲν

1 pr. τοὺς add. Reiske alt. τοὺς om. C 4 ἐπιστάντος marg. Ald. 6 ἕκαστοι] ἅπαντες F 7 an ἐχόμενοι? καὶ om. g 8 συμμάχων g[1] 9 ἔλαβον Herwerden 10 κιλικίας ἀπάσης F g 10–11 ἔν τε πεζῷ στρατεύματι καὶ ναυσὶ F 13 ἄγειν F[1] : ἀπάξειν Reiske ἐλθόντες F 15 μέμψασθαι F g 16 ψυχαῖς] γνώμαις F πιστεύοντες F[s] 18 οὐκ ἐντὸς marg. Ald. 20 αὐτῶν F 22 ⟨καὶ⟩ Μυρωνίδου Sauppe 23 οὖν add. Markland αὐτοῖς ex corr. g[2] 26 τοὺς supra v. add. F : ⟨πρὸς⟩ τοὺς Markland

αὐτοῖς ἔργου, αἰσχίστου δὲ τοῖς πολεμίοις, οἱ μὲν οὐκέτι τοῖς σώμασιν, οἱ δ' οὔπω δυνάμενοι, ταῖς δὲ ψυχαῖς ἀμφότεροι κρείττους γενόμενοι, μετὰ καλλίστης δόξης εἰς τὴν αὑτῶν ἀπελθόντες οἱ μὲν πάλιν ἐπαιδεύοντο, οἱ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἐβουλεύοντο.

54 Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν οὐ ῥᾴδιον τὰ ὑπὸ πολλῶν κινδυνευθέντα ὑφ' ἑνὸς ῥηθῆναι, οὐδὲ τὰ ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ πραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλωθῆναι. τίς γὰρ ἂν ἢ λόγος ἢ χρόνος ἢ ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο μηνῦσαι τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετήν; μετὰ πλείστων γὰρ πόνων καὶ 55 φανερωτάτων ἀγώνων καὶ καλλίστων κινδύνων ἐλευθέραν μὲν ἐποίησαν τὴν Ἑλλάδα, μεγίστην δ' ἀπέδειξαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ἑβδομήκοντα μὲν ἔτη τῆς θαλάττης ἄρξαντες, ἀστασιάστους δὲ παρασχόντες τοὺς συμμάχους, οὐ τοῖς 56 ὀλίγοις τοὺς πολλοὺς δουλεύειν ἀξιώσαντες, ἀλλὰ τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντας ἀναγκάσαντες, οὐδὲ τοὺς συμμάχους ἀσθενεῖς ποιοῦντες, ἀλλὰ κἀκείνους ἰσχυροὺς καθιστάντες, καὶ τὴν αὑτῶν δύναμιν τοσαύτην ἐπιδείξαντες, ὥσθ' ὁ μέγας βασιλεὺς οὐκέτι τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει, ἀλλ' ἐδίδου τῶν ἑαυτοῦ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐφοβεῖτο, καὶ οὔτε τριήρεις ἐν ἐκείνῳ τῷ 57 χρόνῳ ἐκ τῆς Ἀσίας ἔπλευσαν, οὔτε τύραννος ἐν τοῖς Ἕλλησι κατέστη, οὔτε Ἑλληνὶς πόλις ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠνδραποδίσθη· τοσαύτην σωφροσύνην καὶ δέος ἡ τούτων [196] ἀρετὴ πᾶσιν ἀνθρώποις παρεῖχεν. ὧν ἕνεκα δεῖ μόνους καὶ προστάτας τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡγεμόνας τῶν πόλεων γίγνεσθαι.

58 Ἐπέδειξαν δὲ καὶ ἐν ταῖς δυστυχίαις τὴν ἑαυτῶν ἀρετήν. ἀπολομένων γὰρ τῶν νεῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ εἴτε ἡγεμόνων κακίᾳ εἴτε θεῶν διανοίᾳ, καὶ συμφορᾶς ἐκείνης μεγίστης

2 οἱ δ'] οὐδ' F V 6 οὖν F V g : om. rell. 7 ῥηθήσεσθαι F : -ῆναι F[s] 8–9 χρόνος ἢ λόγος g et marg. Ald. 10 πλειόνων γὰρ F : γὰρ πλειόνων g 11 κινδύνων καὶ καλλίστων ἀγώνων F, transp. F[1] 18 ἀποδείξαντες g : ἐπεδείξαντο F 24 ἔδει . . . γενέσθαι (hoc f.) Markland 25 alt. τῶν om. C X πολέμων Sauppe 26 γίν. C g 27 αὐτῶν g 28 εἴτε] εἴτε τοῦ F g ἡγεμόνων marg. Ald. : ἡγεμόνος L

ὧν ἡ πόλις αὐτοὺς καὶ ἐπένθησε καὶ ἔθαψε δημοσίᾳ, καὶ
ἔδωκεν ἔχειν αὐτοῖς τὸν ἅπαντα χρόνον τὰς αὐτὰς τιμὰς
τοῖς ἀστοῖς.
67 Οἱ δὲ νῦν θαπτόμενοι, βοηθήσαντες Κορινθίοις ὑπὸ
[197] παλαιῶν φίλων ἀδικουμένοις καινοὶ σύμμαχοι γενόμενοι, οὐ
τὴν αὐτὴν γνώμην Λακεδαιμονίοις ἔχοντες (οἱ μὲν γὰρ
τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς ἐφθόνουν, οἱ δὲ ἀδικουμένους αὐτοὺς
ἠλέουν, οὐ τῆς προτέρας ἔχθρας μεμνημένοι, ἀλλὰ τὴν
παροῦσαν φιλίαν περὶ πολλοῦ ποιούμενοι) πᾶσιν ἀνθρώποις
68 φανερὰν τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο. ἐτόλμησαν γὰρ
μεγάλην ποιοῦντες τὴν Ἑλλάδα οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὐτῶν
σωτηρίας κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πολεμίων
ἐλευθερίας ἀποθνῄσκειν· τοῖς γὰρ Λακεδαιμονίων συμμάχοις
περὶ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας ἐμάχοντο. νικήσαντες μὲν γὰρ
⟨ἂν⟩ ἐκείνους τῶν αὐτῶν ἠξίουν, δυστυχήσαντες δὲ βέβαιον
69 τὴν δουλείαν τοῖς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατέλιπον. ἐκείνοις
μὲν οὖν οὕτω διακειμένοις ὁ βίος οἰκτρὸς καὶ ὁ θάνατος
εὐκτός· οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες ζηλωτοί,
παιδευθέντες μὲν ἐν τοῖς τῶν προγόνων ἀγαθοῖς, ἄνδρες δὲ
γενόμενοι τήν τε ἐκείνων δόξαν διασώσαντες καὶ τὴν αὐτῶν
70 ἀρετὴν ἐπιδείξαντες. πολλῶν μὲν γὰρ καὶ καλῶν αἴτιοι
γεγένηνται τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, ἐπηνώρθωσαν δὲ τὰ ὑφ᾽
ἑτέρων δυστυχηθέντα, πόρρω δ᾽ ἀπὸ τῆς αὐτῶν τὸν πόλεμον
κατέστησαν.
Ἐτελεύτησαν δὲ τὸν βίον, ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς
ἀποθνῄσκειν, τῇ μὲν γὰρ πατρίδι τὰ τροφεῖα ἀποδόντες,
71 τοῖς δὲ θρέψασι λύπας καταλιπόντες. ὥστε ἄξιον τοῖς
ζῶσι τούτους ποθεῖν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ὀλοφύρεσθαι καὶ τοὺς

1 ἐπένθησεν καὶ ἔθαψεν V 3 ἀπίστοις V 5 καινοὶ Taylor: κοινοὶ L 7 δὲ] δὲ τοὺς F 9 πολλοῦ] an πλείονος? 10 ἐπεδείξαντο F et marg. Ald.: ἐπιδείξαντες C V X g γρ. F 15 ἂν add. Blass (post ἐκείνους Auger) βέβαιον ⟨ἂν⟩ Markland 16 κατέλειπον C 17 ὅ ⟨τε⟩ βίος Blass 21 μὲν om. C αἴτιος (?) F[1] 24 μετέστησαν Cobet 25 ἀγαθοὺς ἄνδρας F 26 γὰρ om. F g τροφεῖ᾽ g 28 πενθεῖν f R ante σφᾶς τοὺς F, sed del.

προσήκοντας αὐτῶν ἐλεεῖν τοῦ ἐπιλοίπου βίου. τίς γὰρ
αὐτοῖς ἔτι ἡδονὴ καταλείπεται τοιούτων ἀνδρῶν θαπτομένων,
οἳ πάντα περὶ ἐλάττονος τῆς ἀρετῆς ἡγούμενοι αὑτοὺς μὲν
ἀπεστέρησαν βίου, χήρας δὲ γυναῖκας ἐποίησαν, ὀρφανοὺς
δὲ τοὺς αὑτῶν παῖδας ἀπέλιπον, ἐρήμους δ' ἀδελφοὺς καὶ
πατέρας καὶ μητέρας κατέστησαν; πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν 72
ὑπαρχόντων τοὺς μὲν παῖδας αὐτῶν ζηλῶ, ὅτι νεώτεροί
εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι οἵων πατέρων ἐστέρηνται, ἐξ ὧν δ'
οὗτοι γεγόνασιν, οἰκτίρω, ὅτι πρεσβύτεροι ἢ ὥστε ἐπιλαθέ-
σθαι τῆς δυστυχίας τῆς ἑαυτῶν. τί γὰρ ἂν τούτων ἀνιαρό- 73
τερον γένοιτο, ἢ τεκεῖν μὲν καὶ θρέψαι καὶ θάψαι τοὺς αὑτῶν,
ἐν δὲ τῷ γήρᾳ ἀδυνάτους μὲν εἶναι τῷ σώματι, πασῶν δ'
ἀπεστερημένους τῶν ἐλπίδων ἀφίλους καὶ ἀπόρους γεγονέναι,
ὑπὲρ δὲ τῶν αὐτῶν πρότερον ζηλοῦσθαι καὶ νῦν ἐλεεῖσθαι,
ποθεινότερον δ' αὐτοῖς εἶναι τὸν θάνατον τοῦ βίου; ὅσῳ
γὰρ ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν, τοσούτῳ τοῖς καταλειπομένοις
τὸ πένθος μεῖζον. πότε δ' αὐτοὺς χρὴ λῆξαι τῆς λύπης; 74
πότερον ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς; ἀλλὰ τότε αὐτῶν
εἰκὸς καὶ τοὺς ἄλλους μεμνῆσθαι. ἀλλ' ἐν ταῖς εὐτυχίαις
ταῖς κοιναῖς; ἀλλ' ἱκανὸν λυπῆσαι, τῶν μὲν σφετέρων
τέκνων τετελευτηκότων, τῶν δὲ ζώντων ἀπολαυόντων τῆς
τούτων ἀρετῆς. ἀλλ' ἐν τοῖς ἰδίοις κινδύνοις, ὅταν ὁρῶσι
τοὺς μὲν πρότερον ὄντας φίλους φεύγοντας τὴν αὐτῶν
ἀπορίαν, τοὺς δ' ἐχθροὺς μέγα φρονοῦντας ἐπὶ ταῖς δυστυ-
χίαις ταῖς τούτων; μόνην δ' ἂν μοι δοκοῦμεν ταύτην τοῖς 75
ἐνθάδε κειμένοις ἀποδοῦναι χάριν, εἰ τοὺς μὲν τοκέας αὐτῶν
ὁμοίως ὥσπερ ἐκεῖνοι περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα, τοὺς δὲ παῖδας

1 + ὑτῶν X : αὐτοῖς F : αὐτοὺς g : αὐτὸν lex. Vindob. 67 ἐλθεῖν F ἐπιλύπου X[1] : corr. X[1] 3 πάντας F 5 καὶ πατέρας om. F 6 alt. καὶ om. F 9 οἰκτείρω L πρεσβύτατοι X[1] : -εροι X[s] 10 ἀνιαρώτερον C 11 καὶ θάψαι del. Reiske 14 ὑπὲρ Sauppe : ὑπὸ L 16 τοσοῦτω X καταλιπομένοις C[s] X[s] 17 πότε M[c] et marg. Ald. : πῶς rell. 18 τῶν πόλεων F 19 τῶν ἄλλων F[s] 20 ἱκανὸν λυπῆσαι suspecta μὲν ἐφ' ἑτέρων V 22 ὅταν ὁρῶσι om. g 25 μόνη X : μόνοι C δοκοῖμεν C 27 ποιούμεθα F[1] g : ποιοίμεθα F[s]

οὕτως ἀσπαζοίμεθα ὥσπερ αὐτοὶ πατέρες ὄντες, ταῖς δὲ
γυναιξὶν εἰ τοιούτους βοηθοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοιμεν,
76 οἷοίπερ ἐκεῖνοι ζῶντες ἦσαν. τίνας γὰρ ἂν εἰκότως μᾶλλον
τιμῷμεν τῶν ἐνθάδε κειμένων; τίνας δ' ἂν τῶν ζώντων
δικαιότερον περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα ἢ τοὺς τούτοις προσή-
κοντας, οἳ τῆς μὲν τούτων ἀρετῆς τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις
ἀπέλαυσαν, ἀποθανόντων δὲ μόνοι γνησίως τῆς δυστυχίας
μετέχουσιν.
77 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι· οὐ γὰρ
ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἅπαξ ὄντες θνητοί· ὥστε τί δεῖ, ἃ
πάλαι προσεδοκῶμεν πείσεσθαι, ὑπὲρ τούτων νῦν ἄχθεσθαι,
ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς,
ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ
[198] τοῖς βελτίστοις; οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς
78 ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. εἰ μὲν γὰρ
οἷόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν ἀθα-
νάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον ἦν τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα
χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δὲ ἥ τε φύσις καὶ νόσων
ἥττων καὶ γήρως, ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχὼς
79 ἀπαραίτητος. ὥστε προσήκει τούτους εὐδαιμονεστάτους
ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύ-
σαντες οὕτως τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ
αὑτῶν τῇ τύχῃ, οὐδ' ἀναμείναντες τὸν αὐτόματον θάνατον,
ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον. καὶ γάρ τοι ἀγήρατοι
μὲν αὐτῶν αἱ μνῆμαι, ζηλωταὶ δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ
80 τιμαί· οἳ πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται
δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετήν. καὶ γάρ τοι θάπτονται

1 ἀσπαζόμεθα g 2 τούτους g 3 ζῶντες om. F μᾶλλον εἰκότως V 4 κειμένων] ὄντων C 5 ποιούμεθα g 6 τούτων] ζώντων Markland 10 ἅπαξ F et ante ἡμᾶς g: om. rell. 12 τῆς φύσεως om. F 13 κοινὸν fort. V[1] 17 χρόνοις F[1] ἦν F g soli 18 πενθεῖν ex ποθεῖν (?) corr. X[1] 21 post οἵτινες ras. in lac. sex litt. V κινδυνεύοντες Reiske 22 ἐτελεύτησαν οὕτως τὸν βίον F τὰ περὶ M[c] et marg. Ald. 24 καὶ γάρ τοι F: καί τοι γὰρ C V X g 25 δὲ] δ' αὐτῶν g

δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ῥώμης καὶ σοφίας
καὶ πλούτου, ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευ-
τηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι.
ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ, 81
καὶ μόνοις τούτοις ἀνθρώπων οἶμαι κρεῖττον εἶναι γενέσθαι,
οἵτινες, ἐπειδὴ θνητῶν σωμάτων ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην
διὰ τὴν ἀρετὴν ⟨τὴν⟩ αὐτῶν κατέλιπον· ὅμως δ' ἀνάγκη τοῖς
ἀρχαίοις ἔθεσι χρῆσθαι, καὶ θεραπεύοντας τὸν πάτριον νόμον
ὀλοφύρεσθαι τοὺς θαπτομένους.

3 τιμαῖς ⟨αἷς⟩ Cobet 4 τιμῶ F[1] : ζηλῶ F[s] 5 μόνους τούτους F g οἶμαι om. g κρείττους γενέσθαι F[1] : κρεῖττον εἶναι F[s] 7 τὴν addidi δ' om. F g 9 ὀλοφύρασθαι V τοὺς τεθνεῶτας F[1] : τοὺς θαπτομένους γρ. F

[96] III

ΠΡΟΣ ΣΙΜΩΝΑ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

1 Πολλὰ καὶ δεινὰ συνειδὼς Σίμωνι, ὦ βουλή, οὐκ ἄν ποτ'
αὐτὸν εἰς τοσοῦτο τόλμης ἡγησάμην ἀφικέσθαι, ὥστε ὑπὲρ
ὧν αὐτὸν ἔδει δοῦναι δίκην, ὑπὲρ τούτων ὡς ἀδικούμενον
ἔγκλημα ποιήσασθαι καὶ οὕτω μέγαν καὶ σεμνὸν ὅρκον
2 διομοσάμενον εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοι τινὲς
ἔμελλον περὶ ἐμοῦ διαγνώσεσθαι, σφόδρα ἂν ἐφοβούμην
τὸν κίνδυνον, ὁρῶν ὅτι καὶ παρασκευαὶ καὶ τύχαι ἐνίοτε
τοιαῦται γίγνονται, ὥστε πολλὰ καὶ παρὰ γνώμην ἀποβαίνειν
τοῖς κινδυνεύουσιν· εἰς ὑμᾶς δ' εἰσελθὼν ἐλπίζω τῶν δικαίων
3 τεύξεσθαι. μάλιστα δ' ἀγανακτῶ, ὦ βουλή, ὅτι περὶ τοιούτων
πραγμάτων εἰπεῖν ἀναγκασθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ ὧν ἐγὼ
αἰσχυνόμενος, εἰ μέλλοιεν πολλοί μοι συνείσεσθαι, ἠνεσχό-
μην ἀδικούμενος. ἐπειδὴ δὲ Σίμων με εἰς τοιαύτην ἀνάγκην
κατέστησεν, οὐδὲν ἀποκρυψάμενος ἅπαντα διηγήσομαι πρὸς
4 ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, εἰ μὲν ἀδικῶ,
μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν· ἐὰν δὲ περὶ τούτων ἀποδείξω
ὡς οὐκ ἔνοχός εἰμι οἷς Σίμων διωμόσατο, ἄλλως δὲ ὑμῖν
φαίνωμαι παρὰ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμαυτοῦ ἀνοητότερον πρὸς
τὸ μειράκιον διατεθείς, αἰτοῦμαι ὑμᾶς μηδέν με χείρω
νομίζειν, εἰδότας ὅτι ἐπιθυμῆσαι μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις
ἔνεστιν, οὗτος δὲ βέλτιστος ἂν εἴη καὶ σωφρονέστατος,
ὅστις κοσμιώτατα τὰς συμφορὰς φέρειν δύναται. οἷς ἅπασιν
ἐμποδὼν ἐμοὶ γεγένηται Σίμων οὑτοσί, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω.

10 τοιούτων πραγμάτων Franz (τῶν πραγμάτων Markland) : τῶν τραυμάτων L 12 συνοίσεσθαι L 16 τούτων ⟨μὲν⟩ F. Mueller 18 φαίνομαι X^{1} : corr. X^{1} 21 οὗτως C 23 οὑτοσί Cobet : οὗτος L

Ἡμεῖς γὰρ ἐπεθυμήσαμεν, ὦ βουλή, Θεοδότου, Πλαταϊκοῦ 5
μειρακίου, καὶ ἐγὼ μὲν εὖ ποιῶν αὐτὸν ἠξίουν εἶναί μοι
φίλον, οὗτος δὲ ὑβρίζων καὶ παρανομῶν ᾤετο ἀναγκάσειν
αὐτὸν ποιεῖν ὅ τι βούλοιτο. ὅσα μὲν οὖν ἐκεῖνος κακὰ ὑπ'
αὐτοῦ πέπονθε, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ὅσα δὲ εἰς ἐμὲ
αὐτὸν ἐξημάρτηκεν, ἡγοῦμαι ταῦθ' ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι.
πυθόμενος γὰρ ὅτι τὸ μειράκιον ἦν παρ' ἐμοί, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν 6
οἰκίαν τὴν ἐμὴν νύκτωρ μεθύων, ἐκκόψας τὰς θύρας εἰσῆλθεν [97]
εἰς τὴν γυναικωνῖτιν, ἔνδον οὐσῶν τῆς τε ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς
καὶ τῶν ἀδελφιδῶν, αἳ οὕτω κοσμίως βεβιώκασιν ὥστε καὶ
ὑπὸ τῶν οἰκείων ὁρώμεναι αἰσχύνεσθαι. οὗτος τοίνυν εἰς 7
τοῦτο ἦλθεν ὕβρεως ὥστ' οὐ πρότερον ἠθέλησεν ἀπελθεῖν,
πρὶν αὐτὸν ἡγούμενοι δεινὰ ποιεῖν οἱ παραγενόμενοι καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ ἐλθόντες, ἐπὶ παῖδας κόρας καὶ ὀρφανὰς εἰσιόντα,
ἐξήλασαν βίᾳ. καὶ τοσούτου ἐδέησεν αὐτῷ μεταμελῆσαι
τῶν ὑβρισμένων, ὥστε ἐξευρὼν οὗ ἐδειπνοῦμεν ἀτοπώτατον
πρᾶγμα καὶ ἀπιστότατον ἐποίησεν, εἰ μή τις εἰδείη τὴν
τούτου μανίαν. ἐκκαλέσας γάρ με ἔνδοθεν, ἐπειδὴ τάχιστα 8
ἐξῆλθον, εὐθύς με τύπτειν ἐπεχείρησεν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸν
ἠμυνάμην, ἐκστὰς ἔβαλλέ με λίθοις. καὶ ἐμοῦ μὲν ἁμαρτάνει, Ἀριστοκρίτου δέ, ὃς παρ' ἐμὲ ἦλθε μετ' αὐτοῦ, βαλὼν
λίθῳ συντρίβει τὸ μέτωπον. ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἡγού- 9
μενος μὲν δεινὰ πάσχειν, αἰσχυνόμενος δέ, ὅπερ ἤδη καὶ
πρότερον εἶπον, τῇ συμφορᾷ, ἠνειχόμην, καὶ μᾶλλον ᾑρούμην
μὴ λαβεῖν τούτων τῶν ἁμαρτημάτων δίκην ἢ δόξαι τοῖς
πολίταις ἀνόητος εἶναι, εἰδὼς ὅτι τῇ μὲν τούτου πονηρίᾳ
πρέποντα ἔσται τὰ πεπραγμένα, ἐμοῦ δὲ πολλοὶ καταγελάσονται τοιαῦτα πάσχοντος τῶν φθονεῖν εἰθισμένων, ἐάν τις
ἐν τῇ πόλει προθυμῆται χρηστὸς εἶναι. οὕτω δὲ σφόδρα 10
ἠπορούμην ὅ τι χρησαίμην, ὦ βουλή, τῇ τούτου παρανομίᾳ,

13–14 *καὶ . . . ἐλθόντες* del. Francken 16 *ὑβρισμάτων* I *ἐδειπνοῦμεν* ex *ἔδει συνουση* (?) corr. X[1] 20 *ἐκστὰς* Taylor : *ἐνστὰς* L 27 *ἔστι* Dobree 30 *παροινίᾳ* Contius

ὥστε ἔδοξέ μοι κράτιστον εἶναι ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς πόλεως.
λαβὼν δὴ τὸ μειράκιον (ἅπαντα γὰρ δεῖ τἀληθῆ λέγειν)
ᾠχόμην ἐκ τῆς πόλεως. ἐπειδὴ δὲ ᾤμην ἱκανὸν εἶναι τὸν
χρόνον Σίμωνι ἐπιλαθέσθαι μὲν τοῦ νεανίσκου, μεταμελῆσαι
11 δὲ τῶν πρότερον ἡμαρτημένων, ἀφικνοῦμαι πάλιν. κἀγὼ
μὲν ᾠχόμην εἰς Πειραιᾶ, οὗτος δ' αἰσθόμενος εὐθέως ἥκοντα
τὸν Θεόδοτον καὶ διατρίβοντα παρὰ Λυσιμάχῳ, ὃς ᾤκει
πλησίον τῆς οἰκίας ἧς οὗτος ἐμεμίσθωτο, παρεκάλεσέ τινας
τῶν τούτου ἐπιτηδείων. καὶ οὗτοι μὲν ἠρίστων καὶ ἔπινον,
φύλακας δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοῦ τέγους, ἵν', ὁπότε ἐξέλθοι
12 τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσειαν αὐτόν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ
ἀφικνοῦμαι ἐγὼ ἐκ Πειραιῶς, καὶ τρέπομαι παριὼν ὡς τὸν
Λυσίμαχον· ὀλίγον δὲ χρόνον διατρίψαντες ἐξερχόμεθα.
οὗτοι δ' ἤδη μεθύοντες ἐκπηδῶσιν ἐφ' ἡμᾶς. καὶ οἱ μέν
τινες αὐτῷ τῶν παραγενομένων οὐκ ἠθέλησαν συνεξαμαρτεῖν,
Σίμων δὲ οὑτοσὶ καὶ Θεόφιλος καὶ Πρώταρχος καὶ Αὐτοκλῆς
εἷλκον τὸ μειράκιον. ὁ δὲ ῥίψας τὸ ἱμάτιον ᾤχετο φεύγων.
13 ἐγὼ δὲ ἡγούμενος ἐκεῖνον μὲν ἐκφεύξεσθαι, τούτους δ',
ἐπειδὴ τάχιστα ἐντύχοιεν ἀνθρώποις, αἰσχυνομένους ἀπο-
τρέψεσθαι—ταῦτα διανοηθεὶς ἑτέραν ὁδὸν ᾠχόμην ἀπιών·
οὕτω σφόδρ' αὐτοὺς ἐφυλαττόμην, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τούτων
14 γιγνόμενα μεγάλην ἐμαυτῷ συμφορὰν ἐνόμιζον. κἀνταῦθα
μέν, ἵνα φησὶ Σίμων τὴν μάχην γενέσθαι, οὔτε τούτων οὔτε
ἡμῶν οὐδεὶς οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν οὔτε ἄλλο κακὸν
οὐδὲν ἔλαβεν, ὡς ἐγὼ τοὺς παραγενομένους ὑμῖν παρέξομαι
μάρτυρας.

1 ἐκ τῆς πόλεως del. Kayser (it. 3) 2 λαβὼν . . . πόλεως om. C δὲ L 3 ἱκανὸν om. O 6 ἐς L 6–8 δ' αἰσθόμενος . . . οὗτος om. C 10 τέγους C O X^c (1) : στέγους I M X^1 11 εἰσαρπάσαιεν L 12 Πειραιῶς C : Πειραιέως rell. κἀκτρέπομαι Halbertsma 14 οὗτοι δ' ἤδη μεθύοντες Schottus : ἤδη μεθύοντες οὗτοι δ' L 15 αὐτῶν C O 19 ἀποστρέψεσθαι O 21 πάντα τὰ Reiske : πάντα ταῦτα L : ταῦτα τὰ Hertlein 22 κἀνταῦθα Contius : καὶ ταῦτα L 23 ἵνα] δι' ἃ C γενέσθαι ἔνθα οὔτε C 25 ἔλαβεν C O et marg. Ald. : ἔλ^α X : ἕνα I : ἔσχεν M^c ὧν Markland

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὗτος ἦν ὁ ἀδικήσας, ὦ βουλή, καὶ ἐπιβου- 15
λεύσας ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐγὼ τούτῳ, ὑπὸ τῶν παραγενομένων μεμαρ-
τύρηται ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ μὲν μειράκιον εἰς γναφεῖον
κατέφυγεν, οὗτοι δὲ συνεισπεσόντες ἦγον αὐτὸν βίᾳ, βοῶντα
καὶ κεκραγότα καὶ μαρτυρόμενον. συνδραμόντων δὲ ἀνθρώπων 16
πολλῶν καὶ ἀγανακτούντων τῷ πράγματι καὶ δεινὰ φασκόν-
των εἶναι τὰ γιγνόμενα, τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν ἐφρόντιζον,
Μόλωνα δὲ τὸν γναφέα καὶ ἄλλους τινὰς ἐπαμύνειν ἐπιχει-
ροῦντας συνέκοψαν. ἤδη δὲ αὐτοῖς οὖσι παρὰ τὴν Λάμπωνος 17
οἰκίαν ἐγὼ μόνος βαδίζων ἐντυγχάνω, δεινὸν δὲ ἡγησάμενος
εἶναι καὶ αἰσχρὸν περιιδεῖν οὕτως ἀνόμως καὶ βιαίως ὑβρι- [98]
σθέντα τὸν νεανίσκον, ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ. οὗτοι δέ, δι' ὅ τι
μὲν τοιαῦτα παρενόμουν εἰς ἐκεῖνον, οὐκ ἠθέλησαν εἰπεῖν
ἐρωτηθέντες, ἀφέμενοι δὲ τοῦ νεανίσκου ἔτυπτον ἐμέ. μάχης 18
δὲ γενομένης, ὦ βουλή, καὶ τοῦ μειρακίου βάλλοντος αὐτοὺς
καὶ περὶ τοῦ σώματος ἀμυνομένου καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόν-
των, ἔτι δὲ τυπτόντων αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης, καὶ ἐμοῦ ἀμυνο-
μένου, καὶ τῶν παραγενομένων ὡς ἀδικουμένοις ἡμῖν ἁπάν-
των ἐπικουρούντων, ἐν τούτῳ τῷ θορύβῳ συντριβόμεθα τὰς
κεφαλὰς ἅπαντες. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ μετὰ τούτου παροινή- 19
σαντες, ἐπειδὴ τάχιστά με εἶδον μετὰ ταῦτα, ἐδέοντό μου
συγγνώμην ἔχειν, οὐχ ὡς ἀδικούμενοι ἀλλ' ὡς δεινὰ πεποιη-
κότες· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τεττάρων ἐτῶν παρεληλυθό-
των οὐδέν μοι πώποτε ἐνεκάλεσεν οὐδείς. Σίμων δ' οὑτοσί, 20
ὁ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος γενόμενος, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον
ἡσυχίαν ἦγε δεδιὼς περὶ αὑτοῦ, ἐπειδὴ δὲ δίκας ἰδίας ᾔσθετο
κακῶς ἀγωνισάμενον ἐξ ἀντιδόσεως, καταφρονήσας μου
οὑτωσὶ τολμηρῶς εἰς τοιοῦτον ἀγῶνά με κατέστησεν. ὡς

6 δὲ] δὲ τῶν C 12 ὑβρισθέντα C : οὕτως ὑ. rell. 14 παρηνόμουν L 15 μάχης δὲ C : μάχης I O X : πολλῆς δὲ μάχης M 17 pr. καὶ om. O : καὶ ἐμοῦ Francken 18 πιπτόντων αὐτῶν (hoc, ut vid., O^c) Reiske καὶ ἐμοῦ] κἀκείνου Thalheim 25 οὑτωσὶ X 26 τῶν W solus 27 ἰδίας om. I 28 fort. ⟨μ'⟩ ἐξ καταφρονήσας C M : καταφρονήσεώς rell. (καὶ φρ. O)

οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐβουλόμην δ' ἄν, ὦ βουλή, Σίμωνα τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ ἔχειν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀκούσαντες τἀληθῆ ῥᾳδίως ἔγνωτε τὰ δίκαια. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ οὐδὲν μέλει τῶν ὅρκων ὧν διωμόσατο, πειράσομαι καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται διδάσκειν
22 ὑμᾶς. ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν ὡς αὐτὸς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἔδωκε Θεοδότῳ, συνθήκας πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, ἐγὼ δ' ἐπιβουλεύσας ἀπέστησα αὐτοῦ τὸ μειράκιον. καίτοι ἐχρῆν αὐτόν, εἴπερ ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, παρακαλέσαντα μάρτυρας ὡς πλείστους κατὰ τοὺς νόμους διαπράττεσθαι περὶ αὐτῶν.
23 οὗτος δὲ τοιοῦτον οὐδὲν πώποτε φαίνεται ποιήσας, ὑβρίζων δὲ καὶ τύπτων [ἅμ'] ἀμφοτέρους ἡμᾶς καὶ κωμάζων καὶ τὰς θύρας ἐκβάλλων καὶ νύκτωρ εἰσιὼν ἐπὶ γυναῖκας ἐλευθέρας. ἃ χρὴ μάλιστα, ὦ βουλή, τεκμήρια νομίζειν ὅτι ψεύδεται
24 πρὸς ὑμᾶς. σκέψασθε δὲ ὡς ἄπιστα εἴρηκε. τὴν γὰρ οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἅπασαν πεντήκοντα καὶ διακοσίων δραχμῶν ἐτιμήσατο. καίτοι θαυμαστὸν εἰ τὸν ἑταιρήσοντα πλειόνων
25 ἐμισθώσατο ὧν αὐτὸς τυγχάνει κεκτημένος. εἰς τοῦτο δ' ἥκει τόλμης ὥστε οὐκ ἐξαρκεῖ περὶ τούτου μόνον αὐτῷ ψεύσασθαι, περὶ τοῦ δεδωκέναι τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ καὶ κεκομίσθαι φησί· καίτοι πῶς εἰκός ἐστι τότε μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα ἐξαμαρτάνειν οἷα κατηγόρηκεν οὗτος, ἀποστερῆσαι βουλομένους τὰς τριακοσίας δραχμάς, ἐπειδὴ δὲ ἀπεμαχεσάμεθα, τηνικαῦτα ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῷ, μήτε ἀφειμένους τῶν ἐγκλημάτων
26 μήτε ἀνάγκης ἡμῖν μηδεμιᾶς γενομένης; ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, πάντα αὐτῷ ταῦτα σύγκειται καὶ μεμηχάνηται, καὶ δοῦναι μέν φησιν, ἵνα μὴ δοκῇ δεινὰ ποιεῖν, εἰ μηδενὸς αὐτῷ συμβολαίου γεγενημένου τοιαῦτα ἐτόλμα ὑβρίζειν τὸ μειράκιον,

15 ἅμ' del. Taylor *μωμάζων* C 16 *ἐμβάλλων* O 23 *περὶ* del. Contius 25 *βουλομένους* C Mᶜ : *βουλόμενος* I M¹ O X 27 *ἀφειμένων* C 29 *ταῦτα αὐτῷ* O 31 ⟨*εἰς*⟩ *τὸ* Reiske

ἀπειληφέναι δὲ προσποιεῖται, διότι φανερός ἐστιν ἐγκαλέσας
οὐδέποτ' ἀργύριον οὐδὲ μνείαν περὶ τούτου οὐδεμίαν ποιησά-
μενος.

Φησὶ δ' ἐπὶ ταῖς αὐτοῦ θύραις ὑπ' ἐμοῦ δεινῶς διατεθῆναι 27
τυπτόμενος. φαίνεται δὲ πλεῖν ἢ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῆς
οἰκίας διώξας τὸ μειράκιον οὐδὲν κακὸν ἔχων, καὶ ταῦτα πλεῖν
ἢ διακοσίων ἰδόντων ἀνθρώπων ἔξαρνός ἐστι.

Λέγει δ' ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου 28
ὄστρακον ἔχοντες, καὶ ὡς ἠπείλουν αὐτῷ ἐγὼ ἀποκτενεῖν, καὶ
ὡς τοῦτό ἐστιν ἡ πρόνοια. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι, ὦ βουλή, ῥᾴδιον
εἶναι γνῶναι ὅτι ψεύδεται, οὐ μόνον ὑμῖν τοῖς εἰωθόσι
σκοπεῖσθαι περὶ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι.
τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ προνοηθεὶς καὶ ἐπιβουλεύων 29
ἦλθον ἐπὶ τὴν Σίμωνος οἰκίαν μεθ' ἡμέραν, μετὰ τοῦ μει- [99]
ρακίου, τοσούτων ἀνθρώπων παρ' αὐτῷ συνειλεγμένων, εἰ μὴ
εἰς τοῦτο μανίας ἀφικόμην ὥστε ἐπιθυμεῖν εἷς ὢν πολλοῖς
μάχεσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰδὼς ὅτι ἀσμένως ἄν με εἶδεν ἐπὶ
ταῖς θύραις ταῖς αὑτοῦ, ὃς καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν φοιτῶν
εἰσῄει βίᾳ, καὶ οὔτε τῆς ἀδελφῆς οὔτε τῶν ἀδελφιδῶν
φροντίσας ζητεῖν με ἐτόλμα, καὶ ἐξευρὼν οὗ δειπνῶν ἐτύγ-
χανον, ἐκκαλέσας ἔτυπτέ με; καὶ τότε μὲν ἄρα, ἵνα μὴ περι- 30
βόητος εἴην, ἡσυχίαν ἦγον, συμφορὰν ἐμαυτοῦ νομίζων τὴν
τούτου πονηρίαν· ἐπειδὴ δὲ χρόνος διεγένετο, πάλιν, ὡς οὗ-
τός φησιν, ἐπεθύμησα περιβόητος γενέσθαι; καὶ εἰ μὲν ἦν 31
παρὰ τούτῳ τὸ μειράκιον, εἶχεν ἄν τινα λόγον τὸ ψεῦδος
αὐτῷ ὡς ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἠναγκαζόμην ἀνοητότερόν τι
ποιεῖν τῶν εἰκότων· νῦν δὲ τούτῳ μὲν οὐδὲ διελέγετο, ἀλλ'
ἐμίσει πάντων ἀνθρώπων μάλιστα, παρ' ἐμοὶ δ' ἐτύγχανε
διαιτώμενον. ὥστε τῷ ὑμῶν πιστὸν ὡς ἐγὼ πρότερον μὲν 32
ἐξέπλευσα ἐκ τῆς πόλεως ἔχων τὸ μειράκιον, ἵνα μὴ τούτῳ

4 αὐτοῦ L (it. 18) 5 πλεῖον L 6 πλέον L 10 δ' C solus 17 ἄσμενος Taylor 22 ἐμαυτῷ Halbertsma 25 ἄν] ἕν C 26 ὡς C M (supra v.) soli 27 οὐ O

μαχοίμην, ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην πάλιν, ἦγον αὐτὸν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Σίμωνος, οὗ πλεῖστα ἔμελλον πράγματα ἕξειν;
33 καὶ ἐπεβούλευον μὲν αὐτῷ, οὕτω δὲ ἦλθον ἀπαράσκευος, ὥστε μήτε φίλους μήτ' οἰκέτας μήτε ἄλλον ἄνθρωπον παρακαλέσαι μηδένα, εἰ μὴ τοῦτό γε τὸ παιδίον, ὃ ἐπικουρῆσαι μέν μοι οὐκ ἂν ἐδύνατο, μηνῦσαι δὲ ἱκανὸν ἦν βασανιζόμενον,
34 εἴ τι ἐγὼ ἐξημάρτανον; ἀλλ' εἰς τοσοῦτο ἀμαθίας ἀφικόμην, ὥστε ἐπιβουλεύων Σίμωνι οὐκ ἐτήρησα αὐτὸν οὗ μόνον οἷόν τ' ἦν λαβεῖν, ἢ νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἦλθον οὗ αὐτὸς ἔμελλον ὑπὸ πλείστων ὀφθήσεσθαί τε καὶ συγκοπήσεσθαι, ὥσπερ κατ' ἐμαυτοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξευρίσκων, ἵν' ὡς μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρισθείην;

35 Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, καὶ ἐκ τῆς μάχης τῆς γενομένης ῥᾴδιον γνῶναι ὅτι ψεύδεται. τὸ γὰρ μειράκιον ὡς ἔγνω, ῥῖψαν θοἰμάτιον, φεῦγον ᾤχετο, οὗτοι δὲ αὐτὸν ἐπεδίωκον, ἐγὼ δὲ
36 ἑτέραν ἀπελθὼν ὁδὸν ᾠχόμην. καίτοι ποτέρους χρὴ αἰτίους τῶν γεγενημένων εἶναι νομίζειν, τοὺς φεύγοντας ἢ τοὺς ζητοῦντας καταλαβεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι πᾶσιν εἶναι δῆλον ὅτι φεύγουσι μὲν οἱ περὶ αὑτῶν δεδιότες, διώκουσι δὲ
37 οἱ βουλόμενοί τι ποιῆσαι κακόν. οὐ τοίνυν ταῦτα εἰκότα, ἄλλως δὲ περὶ αὐτῶν πέπρακται, ἀλλὰ καταλαβόντες τὸ μειράκιον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἦγον βίᾳ, ἐντυχὼν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἡπτόμην, τοῦ μειρακίου δ' ἐπελαμβανόμην· οὗτοι δὲ ἐκεῖνόν τε ἦγον βίᾳ καὶ ἐμὲ ἔτυπτον. καὶ ταῦθ' ὑμῖν ὑπὸ τῶν παραγενομένων μεμαρτύρηται. ὥστε δεινὸν εἰ περὶ τούτων ἐγὼ δόξω προνοηθῆναι, περὶ ὧν οὗτοι τυγχάνουσιν οὕτω δεινὰ
38 καὶ παράνομα πεποιηκότες. τί δ' ἂν ποτε ἔπαθον, εἰ τἀναντία τῶν νῦν γεγενημένων ἦν, εἰ πολλοὺς ἔχων τῶν ἐπιτηδείων ἐγώ, ἀπαντήσας Σίμωνι, ἐμαχόμην αὐτῷ καὶ ἔτυπτον αὐτὸν

1 αὐτὸ M^c: αὐτὸς Reiske   4 ἀνθρώπων Blass   6 ἠδύνατο C X   ἢ X : om. M^1 7 ἐξαμάρτανον C   9 ἢ μεθ' ἡμέραν del. Taylor   13 λεγομένης Bake   15 φεῦγον C M^c X^1 : φεύγων I O M^1 X^s αὐτὸ M^c 16 χρὴ Bekker : χρῆν I.   20 ⟨μὲν⟩ εἰκότα Reiske : εἰκότα ⟨μέν⟩ Sauppe   21 περὶ C O : παρ' I M X   28 νυνὶ marg. Ald.   γεγενημέν' Cobet   29 Σίμωνα C

καὶ ἐδίωκον καὶ καταλαβὼν ἄγειν βίᾳ ἐζήτουν, ὅπου νῦν
τούτου ταῦτα πεποιηκότος ἐγὼ εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα καθέστηκα,
ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς πατρίδος καὶ τῆς οὐσίας τῆς ἐμαυτοῦ ἁπάσης
κινδυνεύω; τὸ δὲ μέγιστον καὶ περιφανέστατον πάντων· ὁ γὰρ 39
ἀδικηθεὶς καὶ ἐπιβουλευθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, ὥς φησιν, οὐκ ἐτόλμησε
τεττάρων ἐτῶν ἐπισκήψασθαι εἰς ὑμᾶς. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι,
ὅταν ἐρῶσι καὶ ἀποστερῶνται ὧν ἐπιθυμοῦσι καὶ συγκοπῶσιν,
ὀργιζόμενοι παραχρῆμα τιμωρεῖσθαι ζητοῦσιν, οὗτος δὲ χρόνοις
ὕστερον.

Ὅτι μὲν οὖν, ὦ βουλή, οὐδενὸς αἴτιός εἰμι τῶν γεγενη- 40
μένων, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι νομίζω· οὕτω δὲ διάκειμαι πρὸς
τὰς ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων διαφοράς, ὥστε καὶ ἄλλα
πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ καταγεὶς τὴν κεφαλὴν
ὑπ' αὐτοῦ οὐκ ἐτόλμησα αὐτῷ ἐπισκήψασθαι, ἡγούμενος
δεινὸν εἶναι, εἰ ἄρα περὶ παιδικῶν ἐφιλονικήσαμεν ἡμεῖς πρὸς [100]
ἀλλήλους, τούτου ἕνεκα ἐξελάσαι τινὰς ζητῆσαι ἐκ τῆς πατρί-
δος. ἔπειτα δὲ καὶ οὐδεμίαν ἡγούμην πρόνοιαν εἶναι τραύ- 41
ματος ὅστις μὴ ἀποκτεῖναι βουλόμενος ἔτρωσε. τίς γὰρ
οὕτως ἐστὶν εὐήθης, ὅστις ἐκ πολλοῦ προνοεῖται ὅπως ἕλκος
τις αὐτοῦ τῶν ἐχθρῶν λήψεται; ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ οἱ τοὺς 42
νόμους ἐνθάδε θέντες, οὐκ εἴ τινες μαχεσάμενοι ἔτυχον
ἀλλήλων κατάξαντες τὰς κεφαλάς, ἐπὶ τούτοις ἠξίωσαν τῆς
πατρίδος φυγὴν ποιήσασθαι· ἢ πολλούς γ' ἂν ἐξήλασαν·
ἀλλ' ὅσοι ἐπιβουλεύσαντες ἀποκτεῖναί τινας ἔτρωσαν, ἀπο-
κτεῖναι δὲ οὐκ ἐδυνήθησαν, περὶ τῶν τοιούτων τὰς τιμωρίας
οὕτω μεγάλας κατεστήσαντο, ἡγούμενοι, ὑπὲρ ὧν ἐβούλευσαν
καὶ προὐνοήθησαν, ὑπὲρ τούτων προσήκειν αὐτοῖς δίκην δοῦ-
ναι· εἰ δὲ μὴ κατέσχον, οὐδὲν ἧττον τό γ' ἐπ' ἐκείνοις πεποιη-

1 ἐδίωκον ⟨τὸ μειράκιον⟩ Reiske 2 τοσοῦτον O 6 ἡμᾶς X[1]: corr. X[1] 7 ἐρῶσι καὶ del. Halbertsma: ἐρῶντες Rauchenstein 12 συμφοράς O et marg. Ald. 15 παιδικῶν M[c]: παίδων rell. ἐφιλονεικ. L 21 νόμους ⟨τοὺς⟩ Reiske 22 κατάξαντες Dobree: κατεάξαντες L 23 ἢ M[c] 25 ἠδυν. C X 27 προνοήθ. C 28 ἐπ' I M X[1], del. X[1]: om. C O ἐκείνοις Reiske: ἐκείνων L

43 σθαι. καὶ ταῦτα ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις ὑμεῖς οὕτω διέγνωτε περὶ τῆς προνοίας. καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ ὅσοι ἐκ μέθης καὶ φιλονικίας ἢ ἐκ παιδιῶν ἢ ἐκ λοιδορίας ἢ περὶ ἑταίρας μαχόμενοι ἕλκος ἔλαβον, εἰ ὑπὲρ τούτων ὧν, ἐπειδὰν βέλτιον φρονήσωσιν, ἅπασι μεταμέλει, οὕτως [καὶ] ὑμεῖς μεγάλας καὶ δεινὰς τὰς τιμωρίας ποιήσεσθε, ὥστε ἐξελαύνειν τινὰς τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς πατρίδος.

44 Θαυμάζω δὲ μάλιστα τούτου τῆς διανοίας. οὐ γὰρ τοῦ αὐτοῦ μοι δοκεῖ εἶναι ἐρᾶν τε καὶ συκοφαντεῖν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν εὐηθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων. ἐβουλόμην δ' ἂν ἐξεῖναί μοι παρ' ὑμῖν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιδεῖξαι τὴν τούτου πονηρίαν, ἵνα ἠπίστασθε ὅτι πολὺ ἂν δικαιότερον αὐτὸς περὶ θανάτου ἠγωνίζετο ἢ ἑτέρους ὑπὲρ τῆς πατρίδος
45 εἰς κίνδυνον καθίστη. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐάσω· ὃ δ' ἡγοῦμαι ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι καὶ τεκμήριον ἔσεσθαι τῆς τούτου θρασύτητος καὶ τόλμης, περὶ τούτου μνησθήσομαι. ἐν Κορίνθῳ γάρ, ἐπειδὴ ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχης καὶ τῆς εἰς Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ Λάχητι καὶ ἔτυπτεν αὐτόν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξελθόντων, δόξας ἀκοσμότατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκηρύχθη.

46 Ἔχοιμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπεῖν περὶ τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμόν ἐστιν ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε· οὗτοί εἰσιν οἱ βίᾳ εἰς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες, οὗτοι οἱ βίᾳ ἐκ τῆς
47 ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμᾶς. ὧν ὑμεῖς μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μὴ περιίδητε ἐκ τῆς πατρίδος ἀδίκως ἐκπεσόντα, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πολλοὺς κινδύνους κεκινδύνευκα καὶ

2 ἂν C M (in marg.) soli 3 φιλονεικίας L παιδιῶν C: παιδικῶν γρ. C[1] et rell. 5 καὶ om. C 12 ἠπίστασθε Bernhardy: ἐπίστησθε L ἂν Taylor: καὶ L 13 ὑπὲρ] περὶ Markland 17 ὕστερος Hertlein 18 στρατείας Taylor: στρατιᾶς L 20 ἀκοσμότατος Emperius: κοσμιώτατος L 27 μή ⟨με⟩ Reiske

πολλὰς λῃτουργίας λελῃτούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένημαι, οὐδὲ τῶν ἐμῶν προγόνων οὐδείς, ἀγαθῶν δὲ πολλῶν· ὥστε δικαίως ἂν ὑφ᾽ ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων 48
ἐλεηθείην, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς τοιούτους ἀγῶνας καταστῆναι.

1 λειτ. λελειτ. L

IV

ΠΕΡΙ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΕΚ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΥΠΕΡ ΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΝ ⟨ΑΔΗΛΟΝ⟩

1 Θαυμαστόν γε, ὦ βουλή, τὸ διαμάχεσθαι περὶ τούτου,
ὡς οὐκ ἐγένοντο ἡμῖν διαλλαγαί, καὶ τὸ μὲν ζεῦγος καὶ τὰ
ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἐξ ἀγροῦ κατὰ τὴν ἀντίδοσιν ἔλαβε,
μὴ ἂν δύνασθαι ἀρνηθῆναι ὡς οὐκ ἀπέδωκε, φανερῶς δὲ
περὶ πάντων διαλελυμένον ἀρνεῖσθαι τὰ περὶ τῆς ἀνθρώ-
2 που, μὴ κοινῇ ἡμᾶς χρῆσθαι συγχωρῆσαι. καὶ τὴν μὲν
ἀντίδοσιν δι' ἐκείνην φανερός ἐστι ποιησάμενος, τὴν
[101] δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀπέδωκεν ἃ ἔλαβεν, οὐκ ἂν ἄλλην ἔχοι
εἰπεῖν (βουλόμενος τἀληθῆ λέγειν) ἢ ὅτι οἱ φίλοι περὶ
3 πάντων ἡμᾶς τούτων συνήλλαξαν. ἐβουλόμην δ' ἂν μὴ
ἀπολαχεῖν αὐτὸν κριτὴν Διονυσίοις, ἵν' ὑμῖν φανερὸς ἐγένετο
ἐμοὶ διηλλαγμένος, κρίνας τὴν ἐμὴν φυλὴν νικᾶν· νῦν δὲ
4 ἔγραψε μὲν ταῦτα εἰς τὸ γραμματεῖον, ἀπέλαχε δέ. καὶ
ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω, Φιλῖνος καὶ Διοκλῆς ἴσασιν· ἀλλ'
οὐκ ἔστ' αὐτοῖς μαρτυρῆσαι μὴ διομοσαμένοις περὶ τῆς αἰτίας
ἧς ἐγὼ φεύγω, ἐπεὶ σαφῶς ἔγνωτ' ἂν ὅτι ἡμεῖς ἦμεν αὐτὸν
5 οἱ κριτὴν ἐμβαλόντες καὶ ἡμῶν ἕνεκα ἐκαθίζετο. Ἀλλ' ἦν,
εἰ βούλεται, ἐχθρός· δίδωμι γὰρ αὐτῷ τοῦτο· οὐδὲν γὰρ
διαφέρει. οὐκοῦν ἦλθον αὐτὸς αὐτὸν ἀποκτενῶν, ὡς οὗτός
φησι, καὶ βίᾳ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσῆλθον. διὰ τί οὖν οὐκ
ἀπέκτεινα, ὑποχείριον λαβὼν τὸ σῶμα, καὶ τοσοῦτον κρατήσας

Tit. ὑπὲρ Blass : περὶ L ἄδηλον add. Taylor 2 ἡμῖν] ἡ. περὶ τούτου X¹ : π. τ. del. X¹ 3 ἔλαβε Scaliger : ἔλαβον L 4 ἀπέδωκε C M O X : ἀπέδωκα Bekker 7 δι' del. Hamaker φανερός C¹ Mᶜ Xᶜ(1) : φανερῶς Cˢ M¹ O X¹ 8 ἃ Taylor : ἣ L 9 γ' ἀληθῆ Hirschig 16 ἧς Scaliger : ᾗ L : ἣν Reiske αὐτὸν οἱ] οἱ αὐτὸν Contius 17 ἕνεκα M¹ : εἵνεκα rell. ἐκαθίζετο C M X : ἐκαθέζετο O rell. 19 αὐτὸς del. Reiske

ὥστε καὶ τὴν ἄνθρωπον λαβεῖν; φρασάτω πρὸς ὑμᾶς. ἀλλ'
οὐκ ἔχει εἰπεῖν. Καὶ μὴν οὐδείς γε ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι θᾶττον 6
ἂν ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν ἢ πὺξ παιόμενος. φαίνεται
τοίνυν οὐδ' αὐτὸς αἰτιώμενος τοιοῦτόν τι ἔχοντας ἡμᾶς ἐλθεῖν,
ἀλλ' ὀστράκῳ φησὶ πληγῆναι. καίτοι φανερὸν ἤδη ἐξ ὧν
εἴρηκεν, ὅτι οὐ πρόνοια γεγένηται. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἤλθο- 7
μεν, ἀδήλου ὄντος εἰ παρὰ τούτῳ εὑρήσομεν ὄστρακον ἢ ὅτῳ
αὐτὸν ἀποκτενοῦμεν, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχοντες ἂν ἐβαδίζομεν.
νῦν δὲ ὁμολογούμεθα πρὸς παῖδας καὶ αὐλητρίδας καὶ μετ'
οἴνου ἐλθόντες. ὥστε πῶς ταῦτ' ἐστὶ πρόνοια; ἐγὼ μὲν
γὰρ οἶμαι οὐδαμῶς. Ἀλλ' οὗτος ἐναντίως τοῖς ἄλλοις 8
δύσερώς ἐστι, καὶ ἀμφότερα βούλεται, τό τε ἀργύριον
μὴ ἀποδοῦναι καὶ τὴν ἄνθρωπον ἔχειν. εἶτα ὑπὸ τῆς
ἀνθρώπου παρωξυμμένος ὀξύχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν,
ἀνάγκη δὲ ἀμύνασθαι. ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἐμὲ περὶ πολλοῦ τοτὲ
δὲ τοῦτόν φησι ποιεῖσθαι, βουλομένη ὑπ' ἀμφοτέρων ἐρᾶσθαι.
καὶ ἐγὼ μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὐκόλως εἶχον καὶ νῦν ἔτι ἔχω· 9
ὁ δ' εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκει, ὥστε οὐκ αἰσχύνεται
τραύματ' ὀνομάζων τὰ ὑπώπια καὶ ἐν κλίνῃ περιφερόμενος
καὶ δεινῶς προσποιούμενος διακεῖσθαι ἕνεκα πόρνης ἀνθρώ-
που, ἣν ἔξεστιν αὐτῷ ἀναμφισβητήτως ἔχειν ἐμοὶ ἀποδόντι
τἀργύριον. καὶ φησὶ μὲν δεινῶς ἐπιβουλευθῆναι καὶ πρὸς 10
ἅπανθ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖ, ἐξὸν δ' ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανι-
σθείσης τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι οὐκ ἠθέλησεν· ἢ πρῶτον
μὲν τοῦτ' ἂν κατεῖπεν, πότερα κοινὴ ἡμῖν ἦν ἢ ἰδία τούτου,
καὶ πότερα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου ἐγὼ συνεβαλόμην ἢ οὗτος
ἅπαν ἔδωκε, καὶ εἰ διηλλαγμένοι ἢ ἔτι ἐχθροὶ ἦμεν, ἔτι δὲ 11
εἰ μεταπεμφθέντες ἤλθομεν ἢ οὐδενὸς καλέσαντος, καὶ εἰ

4 τοιοῦτό C 6 προνοία(ι) L (it. 10) ἂν C M[c] soli 7 ὄστρακον ἢ del. Reiske ἢ] τι Cobet ὅτῳ Markland: οὕτως L 11 ἐναντίος L 14 παρωξυμένος X 15 ἀμύνεσθαι C pr. τοτὲ] acc. supra ο eras. X 19 τραύματ' Coraes: τραῦμα γ' O: τραῦμά γε C M X: τραύματα γε marg. Ald.: τραῦμά τε Reiske τὰ om. O 21 ἀναμφισβήτως C O δ' ἀποδόντα O 22 δεινῶς μὲν O 25 κοινὰ X[1]: κοινὴ X[s] 27–28 ἢ ἔτι . . . ἤλθομεν om. C 28 pr. εἰ] ἢ O

οὗτος ἦρχε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἐγὼ πρότερος τοῦτον ἐπάταξα. τούτων καθ' ἓν ἕκαστον καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἦν ὅ τι οὐ ῥᾴδιον τοῖς τε ἄλλοις ἐμφανὲς καὶ τούτοις ποιῆσαι.

12 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε πρόνοια ἐγένετο οὔτε ἀδικῶ τοῦτον, ὦ βουλή, ἐκ τοσούτων τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν ὑμῖν ἐπιδέδεικται· ἀξιῶ δ' ὅσον ἂν ἐγένετο σημεῖον τούτῳ πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν φυγόντος ἐμοῦ τὴν βάσανον, τοσοῦτον ἐμοὶ τεκμήριον γενέσθαι ὅτι οὐ ψεύδομαι, διότι οὗτος οὐκ ἠθέλησεν ἐκ τῆς ἀνθρώπου ποιήσασθαι τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴ τοσοῦτον ἰσχῦσαι τοὺς τούτου λόγους, ὅτι φησὶν αὐτὴν ἐλευθέραν εἶναι· ὁμοίως γὰρ προσήκει κἀμοὶ τῆς ἐλευθερίας,
13 τὸ ἴσον καταθέντι ἀργύριον. ἀλλὰ ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. ἦ δεινόν γε, εἰ εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος [ἔδωκα τὸ ἀργύριον] ἐκ τῶν πολεμίων ἐξῆν ἄν μοι χρῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβουλόμην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ πυθέσθαι παρ' αὐτῆς τἀληθῆ ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς τὴν κρίσιν καθέστηκα· καὶ μὲν δὴ πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ βασανισθείη ἢ ἐπὶ τῇ ἐκ τῶν πολεμίων λύσει πραθείη, ὅσῳ παρὰ μὲν ἐκείνων βουλομένων ἀπολῦ-
[102] σαι ἔστι καὶ ἄλλοθεν εὐπορήσαντι κομισθῆναι, ἐπὶ δὲ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενον οὐ δυνατόν· οὐ γὰρ ἀργύριον λαβεῖν προθυμοῦνται, ἀλλ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκβαλεῖν ἔργον ποιοῦν-
14 ται. ὥσθ' ὑμῖν προσήκει μὴ ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀξιοῦντος βασανισθῆναι τὴν ἄνθρωπον, ὅτι αὐτὴν ἐλευθέραν ἐσκήπτετο εἶναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον συκοφαντίαν καταγιγνώσκειν, ὅτι παραλιπὼν ἔλεγχον οὕτως ἀκριβῆ
15 ἐξαπατήσειν ὑμᾶς ῥᾳδίως ᾠήθη. οὐ γὰρ δήπου τήν γε τούτου πρόκλησιν πιστοτέραν ὑμᾶς νομίζειν δεῖ τῆς ἡμετέρας,

1 ἦρξε Contius τούτου Scheibe μετέταξα M 2 ἦν del. Halbertsma 3 ῥᾴδιον ⟨αὐτῇ⟩ Reiske τούτοις] δι' αὐτῆς Thalheim post ποιῆσαι lacunam statuit Schottus 4 προνοία(ι) M O X 13 ἔδωκα (δεδωκότι M^c) τὸ ἀργύριον (τἀργ. M) post Hamakerum (εἰ quoque delentem) dell. Cobet et Madvig 16 αὐτοῖς O 20 ἀπορήσαντι O 22 ἔργον ποιοῦνται Scheibe: αὐτὸν π. L : ἀντιποιοῦνται Sauppe 23 μηδὲ O 26 καταγιν. C X 28 ἡμᾶς C

ἐφ᾽ οἷς τοὺς αὐτοῦ οἰκέτας ἠξίου βασανίζεσθαι. ἃ μὲν γὰρ
ἐκεῖνοι ᾔδεσαν, ἐλθόντας ἡμᾶς ὡς τοῦτον, καὶ ἡμεῖς ὁμολο-
γοῦμεν· εἰ δὲ μεταπεμφθέντες ἢ μή, καὶ πότερον πρότερος
ἐπλήγην ἢ ἐπάταξα, ἐκείνη μᾶλλον ἂν ᾔδει. ἔτι δὲ τοὺς 16
μὲν τούτου οἰκέτας ἰδίους ὄντας τούτου εἰ ἐβασανίζομεν,
ἀνοήτως ἄν τι τούτῳ χαριζόμενοι καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειαν
ἐμοῦ κατεψεύσαντο· αὕτη δὲ ὑπῆρχε κοινή, ὁμοίως ἀμφοτέρων
ἀργύριον κατατεθηκότων, καὶ μάλιστα ᾔδει· διὰ ⟨γὰρ⟩ ταύτην
ἅπαντα τὰ πραχθέντα ἡμῖν γεγένηται. καὶ οὐ λήσει οὐδέν᾽ 17
ὅτι ταύτης ἔγωγ᾽ ἄνισον εἶχον βασανισθείσης, ἀλλ᾽ ἀπε-
κινδύνευον τοῦτο· πολὺ γὰρ περὶ πλείονος τοῦτον ἢ ἐμὲ
φαίνεται ποιησαμένη, καὶ μετὰ μὲν τούτου ἐμὲ ἠδικηκυῖα,
μετ᾽ ἐμοῦ δ᾽ οὐδεπώποτε εἰς τοῦτον ἐξαμαρτοῦσα. ἀλλ᾽ ὅμως
ἐγὼ μὲν εἰς ταύτην κατέφυγον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπίστευσεν
αὐτῇ.

Οὔκουν δεῖ ὑμᾶς, ὦ βουλή, τηλικούτου ὄντος τοῦ κινδύνου, 18
ῥᾳδίως ἀποδέχεσθαι τοὺς τούτου λόγους, ἀλλ᾽ ἐνθυμουμένους
ὅτι περὶ τῆς πατρίδος μοι καὶ τοῦ βίου ὁ ἀγών ἐστιν, ἐν
ὑπολόγῳ ταύτας τὰς προκλήσεις ποιεῖσθαι. καὶ μὴ ζητεῖτε
τούτων ἔτι μείζους πίστεις· οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἄλλ᾽
ἢ ταύτας, ὡς οὐδὲν εἰς τοῦτον προὐνοήθην. ἀγανακτῶ δ᾽, ὦ 19
βουλή, εἰ διὰ πόρνην καὶ δούλην ἄνθρωπον περὶ τῶν μεγί-
στων εἰς κίνδυνον καθέστηκα, τί κακὸν πώποτε τὴν πόλιν ἢ
αὐτὸν τοῦτον εἰργασμένος, ἢ εἰς τίνα τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν
ἐξαμαρτών; οὐδὲν γὰρ ἔμοιγέ ἐστι τοιοῦτον πεπραγμένον,
ἀλλ᾽ ἀλογώτατον πάντων κινδυνεύω πολὺ μείζω συμφορὰν

1 ἐφ᾽ ἧς Contius 3 πρότερος Markland: πρότερον L (om. O) 4 δὲ om. C 6 εἰκότως Markland: ἀγαπητῶς Dobree 7 αὐτὴ L 8 κατατεθεικότων L γὰρ add. Herwerden 9 οὐδὲν L (in marg. X schol.: λέγει ὅλως οὐδὲν i. e. *verae nugae sunt*) 10 ὅτι ταύτης Herwerden: ἐν ταύτῃ M O X: αὐτὴν· καίτοι C ἂν ἶσον M O X: ἂν οὐκ ἴσον C 18 καὶ τοῦ βίου μοι C ἐστιν ἐν Markland: ἔστι μεν M O X: ἐστι C 19 ὑπὸ λόγω L 20 ἀλλ᾽ L 21 προὐνοήθην Contius: προνοηθῆναι L 24 ὁτιοῦν om. C 25 μοι γε C τοιοῦτο C 26 ἀλλ᾽ ἀλογώτατον Sluiter: ἀλλὰ λόγω τὸ τῶν L (τὸ om. C)

20 ἐμαυτῷ διὰ τούτους ἐπαγαγέσθαι. πρὸς οὖν παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν τῶν τόδε τὸ χωρίον ἐχόντων ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, ἐλεήσατέ με, καὶ μὴ περιίδητε ἐπὶ τούτῳ γενόμενον μηδὲ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ περιβάλητε· οὐ γὰρ ἄξιος οὔτ' ἐγὼ φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ, οὔτε οὗτος τοσαύτην δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ὧν φησιν ἠδικῆσθαι, οὐκ ἠδικημένος.

1 μεταγαγέσθαι C

V

ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ ΙΕΡΟΣΥΛΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ σώματος, ὦ ἄνδρες 1
δικασταί, Καλλίας ἠγωνίζετο, ἐξήρκει ἄν μοι καὶ τὰ παρὰ
τῶν ἄλλων εἰρημένα· νῦν δέ μοι δοκεῖ αἰσχρὸν εἶναι, κελεύον-
τος καὶ δεομένου, καὶ φίλου ὄντος καὶ ἐμοὶ καὶ ἕως ἔζη τῷ
πατρί, καὶ πολλῶν συμβολαίων ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους γεγενη-
μένων, μὴ βοηθῆσαι Καλλίᾳ τὰ δίκαια, ὅπως ἂν δύνωμαι.
ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτως μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, 2
ὥστε πολὺ πρότερον ἀγαθοῦ τινος τεύξεσθαι παρ᾽ ὑμῶν ἢ ἐπὶ
τοιαύταις αἰτίαις εἰς τοσοῦτον κίνδυνον καταστήσεσθαι· νῦν
δὲ οἱ ἐπιβουλεύοντες οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνον ποιοῦσι τὸν βίον
τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἢ τοῖς πολλῶν κακῶν αἰτίοις οὖσιν.
ὑμᾶς δὲ ἄξιον μὴ τοὺς μὲν τῶν θεραπόντων λόγους πιστοὺς 3
νομίζειν, τοὺς δὲ τούτων ἀπίστους, ἐνθυμουμένους ὅτι Καλλίᾳ [103]
μὲν οὐδεὶς πώποτε οὔτ᾽ ἰδιώτης ἐνεκάλεσεν οὔτε ἄρχων,
οἰκῶν δ᾽ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ὑμᾶς ἐποίησεν,
οὐδεμίαν δὲ σχὼν αἰτίαν εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφῖκται,
οὗτοι δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μεγάλα ἡμαρτηκότες καὶ πολλῶν
κακῶν πεπειραμένοι, ὥσπερ ἀγαθοῦ τινος αἴτιοι γεγενημένοι
περὶ ἐλευθερίας νυνὶ ποιοῦνται τοὺς λόγους. καὶ οὐ θαυ- 4
μάζω· ἴσασι γὰρ ὅτι, ἐὰν ⟨μὲν⟩ ψευδόμενοι ἐλεγχθῶσιν,
οὐδὲν μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων πείσονται, ἐὰν δὲ ὑμᾶς
ἐξαπατήσωσι, τῶν παρόντων κακῶν ἔσονται ἀπηλλαγμένοι.
καίτοι τοὺς τοιούτους οὔτε κατηγόρους οὔτε μάρτυρας πιστοὺς

16 ἔχων C 18 ἄξιοι Platt 20 ἂν L μὲν add. F. Mueller
22 ἔσονται Aldus: om. C: ἐῶνται rell.

χρὴ νομίζειν εἶναι, οἵτινες αὐτοὶ μεγάλα κερδαίνοντες περὶ ἑτέρων ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι τῷ δημοσίῳ βοηθοῦντες εἰς κινδύνους σφᾶς αὐτοὺς καθιστᾶσιν. ἄξιον δέ μοι δοκεῖ εἶναι οὐ τούτων ἴδιον ἡγεῖσθαι
τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κοινὸν ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει· οὐ γὰρ 5
τούτοις μόνοις εἰσὶ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οἳ πρὸς τὴν τούτων τύχην ἀποβλέποντες οὐκέτι σκέψονται ὅ τι ἀγαθὸν εἰργασμένοι τοὺς δεσπότας ἐλεύθεροι γένοιντο ⟨ἄν⟩, ἀλλ' ὅ τι ψεῦδος περὶ αὐτῶν μηνύσαντες. . . .

1 *μάλα* C *κερδανοῦντες* Markland 8 ⟨ἂν⟩ *ἀγαθὸν* Turr. 9 ἄν add. Fuhr intercidernut in X duo folia, et lacunas habent rell.; manca esse oratio videtur

VI

ΚΑΤΑ ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ ΑΣΕΒΕΙΑΣ

. . . ἔδησε τὸν ἵππον ἐκ τοῦ ῥόπτρου τοῦ ἱεροῦ ὡς ἀπο- 1
διδούς, τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ ὑφείλετο. οὗτος οὖν ὁ ταῦτα
ποιήσας θανάτῳ τῷ ἀλγίστῳ ἀπώλετο, λιμῷ· πολλῶν γὰρ
καὶ ἀγαθῶν αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατιθεμένων ὄζειν ἐδόκει
τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης κάκιστον, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐσθίειν.
καὶ ταῦτα πολλοὶ ἡμῶν ἤκουον τοῦ ἱεροφάντου λέγοντος.
[ὅτι Ἀνδοκίδης μηνύων τοὺς αὐτοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους 2
ἀπώλλυε, φάσκων αὐτοὺς συνεργοὺς εἶναι.] δίκαιον οὖν μοι 3
δοκεῖ εἶναι νῦν ἐπὶ τούτῳ τὰ τότε λεχθέντα ἀναμνῆσαι, καὶ
μὴ μόνον τοὺς τούτου φίλους ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τούτου
λόγων ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον ὑφ' ἑτέρου.

Ἀδύνατον δὲ καὶ ὑμῖν ἐστι, περὶ τοιούτου πράγματος
φέρουσι τὴν ψῆφον, ἢ κατελεῆσαι ἢ καταχαρίσασθαι Ἀνδοκίδῃ,
ἐπισταμένοις ὅτι ἐναργῶς τὼ θεὼ τούτω τιμωρεῖτον τοὺς
ἀδικοῦντας· ἐλπίσαι οὖν χρὴ πάντα ἄνθρωπον ὄντα καὶ
ἑαυτῷ καὶ ἑτέρῳ ἔσεσθαι. φέρε γάρ, ἂν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῷος 4
ἀπαλλαγῇ ⟨δι'⟩ ὑμᾶς ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔλθῃ κληρωσό-
μενος τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ λάχῃ βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ
ὑπὲρ ὑμῶν καὶ θυσίας θύσει καὶ εὐχὰς εὔξεται κατὰ τὰ πάτρια,

titulum in indice orationum praemisso praebet X 1 ἔδησε τὸν ἵππον C (cf. Harpocr. s. v. ῥόπτρον): ab -πον incipit M X 3 λιμῷ del. Roegholt 5 ἠδύν. C X 7–8 ὅτι . . . εἶναι (αὐτοῦ et ἀπολλύων C X) del. Reiske 11 ὑφ' ἑαυτοῦ ⟨μηνυθῆναι⟩ Auger 14 τῶ θεῶ L τιμωρεῖτον Dobree : τιμωρεῖτε C X (-ται rell.) : τιμωροῦνται Sauppe 15 ὄντα] ταὐτὰ Thalheim 16 post ἔσεσθαι lacunam (ἀγαθὰ ἢ κακά, τιμωρουμένῳ ἢ ἐλεήσαντι) statuit Dobree : potius καὶ ἑτέρῳ corrupta ἀθῷος L 17 δι' add. Scheibe ὑμᾶς E : ἡμᾶς rell. ἔλθῃς E N 19 ὑμῶν C M^1 X^s : ἡμῶν M^s X^1 θυσίας θύσει Cobet : θυσιάσουσι E M^1 X : θυσιάσει C M^c εὔξεται C M^c : εὔχεται M^1 X

τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ, τὰ δὲ ἐν τῷ Ἐλευσῖνι ἱερῷ,
καὶ τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται μυστηρίοις, ὅπως ἂν μηδεὶς ἀδικῇ
5 μηδὲ ἀσεβῇ περὶ τὰ ἱερά; καὶ τίνα γνώμην οἴεσθε ἕξειν τοὺς
μύστας τοὺς ἀφικνουμένους, ἐπειδὰν ἴδωσι τὸν βασιλέα ὅστις
ἐστὶ καὶ ἀναμνησθῶσι πάντα τὰ ἠσεβημένα αὐτῷ, ἢ τοὺς
ἄλλους Ἕλληνας, οἳ ἕνεκα ταύτης τῆς ἑορτῆς ⟨ἔρχονται⟩ ἢ
6 θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγυριν βουλόμενοι ἢ θεωρεῖν; οὐδὲ
γὰρ ἀγνὼς ὁ Ἀνδοκίδης οὔτε τοῖς ἔξω οὔτε τοῖς ἐνθάδε διὰ
τὰ ἠσεβημένα. ἀναγκαίως γὰρ ἔχει ἀπὸ τῶν πολὺ διαφερόν-
των ἢ κακῶν ἢ ἀγαθῶν ἔργων τοὺς ποιήσαντας γιγνώσκεσθαι.
ἔπειτα δὲ καὶ διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σι-
κελίαν, Ἰταλίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλήσποντον,
Ἰωνίαν, Κύπρον· βασιλέας πολλοὺς κεκολάκευκεν, ᾧ ἂν
7 συγγένηται, πλὴν τοῦ Συρακοσίου Διονυσίου. οὗτος δὲ ἢ
πάντων εὐτυχέστατός ἐστιν ἢ πλεῖστον γνώμῃ διαφέρει τῶν
ἄλλων, ὃς μόνος τῶν συγγενομένων Ἀνδοκίδῃ οὐκ ἐξηπατήθη
ὑπ᾽ ἀνδρὸς τοιούτου, ὃς τέχνην ταύτην ἔχει, τοὺς μὲν ἐχθροὺς
μηδὲν ποιεῖν κακόν, τοὺς δὲ φίλους ὅ τι ἂν δύνηται κακόν.
ὥστε μὰ τὸν Δία οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν ὑμῖν αὐτῷ οὐδὲν χαρισα-
[104] μένοις παρὰ τὸ δίκαιον λαθεῖν τοὺς Ἕλληνας.
8 Νῦν οὖν ὑμῖν ἐν ἀνάγκῃ ἐστὶ βουλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ·
εὖ γὰρ ἐπίστασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν
ἐστιν ἅμα τοῖς τε νόμοις τοῖς πατρίοις καὶ Ἀνδοκίδῃ χρῆσθαι,
ἀλλὰ δυοῖν θάτερον, ἢ τοὺς νόμους ἐξαλειπτέον ἐστὶν ἢ
9 ἀπαλλακτέον τοῦ ἀνδρός. εἰς τοσοῦτον δὲ τόλμης ἀφῖκται,
ὥστε καὶ λέγει περὶ τοῦ νόμου, ὡς καθῄρηται ὁ περὶ αὐτοῦ
κείμενος καὶ ἔξεστιν αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ
εἰς τὰ ἱερά . . . ἂν ἔτι καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

1 Ἐλευσινίῳ . . . Ἐλευσῖνι Palmerius : Ἐλευσῖνι . . . Ἐλευσινίω L 2 ἐν τοῖς μυστηρίοις (μ + στ. X) C 3 ἔχειν E 4 ἀφικουμένους E 6 ἔρχονται add. Reiske, alii alia 10 γιν. C 14 ξυγγένηται CX Συρακουσίου L 15 πλεῖστον C : πλείστων EX 16 ὃς C : ὡς rell. 18 prius κακόν Valckenaer, posterius Taylor del. 19 οὐδὲν χαρισ. αὐτῷ C : οὐδὲν del. Reiske 21 [ἐν] ἀνάγκῃ Cobet 22 ἡμῖν fort. X[1] 22–23 ἐστιν ὑμῖν E 25 τοσοῦτο C 28 post ἱερά lacuna unius paene versus in C : . . . ⟨ἑστηκυῖ⟩αν Cobet : ὧν ἔτι Emperius Ἀθηναίων om. K[1]

καίτοι Περικλέα ποτέ φασι παραινέσαι ὑμῖν περὶ τῶν ἀσε- 10
βούντων, μὴ μόνον χρῆσθαι τοῖς γεγραμμένοις νόμοις περὶ
αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγράφοις, καθ' οὓς Εὐμολπίδαι ἐξη-
γοῦνται, οὓς οὐδείς πω κύριος ἐγένετο καθελεῖν οὐδὲ ἐτόλμη-
σεν ἀντειπεῖν, οὐδὲ αὐτὸν τὸν θέντα ἴσασιν· ἡγεῖσθαι γὰρ
ἂν αὐτοὺς οὕτως οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς
διδόναι δίκην. Ἀνδοκίδης δὲ τοσοῦτον καταπεφρόνηκε τῶν 11
θεῶν καὶ ὧν ἐκείνοις δεῖ τιμωρεῖν, ὥστε πρὶν [μᾶλλον ἢ
ἧττον] ἢ ἐπιδεδημηκέναι δέκα ἡμέρας ἐν τῇ πόλει προσεκα-
λέσατο δίκην ἀσεβείας πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔλαχεν Ἀνδο-
κίδης ⟨ὢν⟩ καὶ πεποιηκὼς ἃ οὗτος πεποίηκε περὶ τοὺς θεοὺς
καὶ (ἵνα μᾶλλον πρόσσχητε τὸν νοῦν) φάσκων τὸν Ἄρχιππον
ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν αὑτοῦ πατρῷον. ὁ δὲ Ἄρχιππος 12
ἠντεδίκει ἦ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι, καὶ μηδὲν
παθεῖν ὧνπερ οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ· ὅμως μέντοι, ἵνα μὴ ὑπὸ
τούτου τοιούτου ὄντος πράγματ' ἔχοι, δοὺς ἀργύριον ἀπηλλάγη.
καίτοι ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἠξίωσε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν,
ἦ που ἑτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές
ἐστιν.

Ἀλλὰ λέξει δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν μηνυτὴς τὰ ἔσχατα 13
πείσεται, οἱ δὲ μηνυθέντες τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπίτιμοι ὄντες
μεθέξουσι. καίτοι οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ ἀπολογήσεται, ἀλλὰ καὶ
τῶν ἄλλων κατηγορήσει. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οἱ ἐπιτάξαντες
καταδέξασθαι ἀδικοῦσι καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀσεβήματος αἴτιοί εἰσιν·
εἰ δ' ὑμεῖς αὐτοκράτορες ὄντες αὐτοί ἐστε οἱ ἀφελόντες τὰς
τιμωρίας τῶν θεῶν, ἀλλ' ⟨οὐχ⟩ οὗτοι αἴτιοι ἔσονται. ὑμεῖς

4 οὔτε E 5 αὐτοὶ P. Mueller : αὖ Roegholt ἡγεῖσθε Sauppe 6 αὐτοῖς K 7 τοσοῦτο C 8 μᾶλλον ἢ ἧττον del. Taylor 9 ἢ fort. delendum 11 ὢν add. Reiske καὶ] καίπερ Bergk 12 πρόσσχητε Turr. : προσέχητε C M[1] : πρόσχητε M[c] X rell. Ἄρχιππον Palmerius : Ἀρίστιππον L 13–14 τὸν αὑτοῦ . . . Ἑρμῆν om. C 14 ἠντιδίκει L 16 πράγματ' Bekker : πρᾶγμα X : πράγματα C ἔχῃ C 18 ἦκου M : ἦκον E K γε om. E K 22 καίτοι] καὶ Taylor καὶ del. Dobree 24 καὶ C solus 25 ὄντες αὐτοί Reiske : ἦτε καὶ C E X : ἦτε K M ἀνελόντες Reiske 26 οὐχ add. Reiske (etiam ὑμεῖς αὐτοί ante ἀλλ' addens)

οὖν μὴ βούλεσθε εἰς ὑμᾶς τὴν αἰτίαν ταύτην περιτρέψαι, ἐξὸν
14 τὸν ἀδικοῦντα κολάσασιν ἀπηλλάχθαι. ἔπειτα δ᾽ ἐκεῖνοι μὲν
ἀρνοῦνται τὰ μεμηνυμένα, οὗτος δὲ ὁμολογεῖ ποιῆσαι. καί-
τοι καὶ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ καὶ δικαιοτάτῳ
δικαστηρίῳ, ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δὲ ἀμφισ-
βητῇ, ἐλέγχεται, καὶ πολλοὶ οὐδ᾽ ἔδοξαν ἀδικεῖν. οὔκουν
ὁμοίαν χρὴ γνώμην ἔχειν περί τε τῶν ἀρνουμένων καὶ περὶ
15 τῶν ὁμολογούντων. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι· ἐὰν μέν τις
ἀνδρὸς σῶμα τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας,
οὗτος μὲν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου φεύξεται
τὴν τοῦ ἀδικηθέντος πόλιν [ἢ τραύματος ἐκ προνοίας], καὶ
ἐὰν [μὲν] κατίῃ, ἐνδειχθεὶς θανάτῳ ζημιωθήσεται· ἐὰν δέ τις
τὰ αὐτὰ ταῦτα ἀδικήσῃ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, οὐδ᾽ αὐτῶν
κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν ἢ εἰσιόντα ⟨οὐ⟩ τιμωρήσεσθε;
καὶ μὲν δὴ τούτων καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν ἐστιν ἐπιμέλεσθαι,
16 ὑφ᾽ ὧν καὶ εὖ καὶ κακῶς δυνήσεσθε πάσχειν. φασὶ δὲ καὶ
τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς διὰ τὰ ἐνθάδε ἀσεβήματα ἐκ τῶν
παρ᾽ αὐτοῖς ἱερῶν ἐξείργειν. ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ οἱ ἀδικηθέντες
περὶ ἐλάττονος ποιεῖσθε τὰ παρ᾽ ὑμῖν νόμιμα ἢ ἕτεροι τὰ
17 ὑμέτερα. τοσοῦτο δ᾽ οὗτος Διαγόρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος
γεγένηται· ἐκεῖνος μὲν γὰρ λόγῳ περὶ τὰ ἀλλότρια ἱερὰ καὶ
ἑορτὰς ἠσέβει, οὗτος δὲ ἔργῳ περὶ τὰ ἐν τῇ αὑτοῦ πόλει.
ὀργίζεσθαι οὖν χρή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀστοῖς ἀδικοῦσι
μᾶλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά· τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ
18 ἀλλότριόν ἐστιν ἁμάρτημα, τὸ δ᾽ οἰκεῖον. καὶ μὴ οὓς μὲν
ἔχετε ἀδικοῦντας ἀφίετε, τοὺς δὲ φεύγοντας ζητεῖτε συλλαμ-
[105] βάνειν, ἐπικηρύττοντες τάλαντον ἀργυρίου δώσειν τῷ ἀπαγα-

1 *παρατρέψαι* C, nescio an recte 4 alt. *ἐν* del. Cobet 5 *μέν* ⟨*τις*⟩ Cobet *ἐπὰν* C 6 *πολλοὶ* C : *πολλοῦ* E X *οὐδ᾽ ἔδοξαν* C : *οὐδὲ δόξαν* E X : *οὐδὲν ἔδοξαν* Markland 8 *ὁμολογούντων* Reiske : *ὁμολογουμένων* L *ἂν* L 10 *οὗτος* Dobree : *αὐτὸς* L *κατὰ* C solus *πάγου* K solus 11 *ἢ τραύματος ἐκ προνοίας* del. Taylor 12 *μὲν* om. C *ζημιώσεται* Cobet 13 *οὐκ* Taylor *αὐτὸν* Markland 14 *οὐ* Aldus 15 *ἐπιμελεῖσθαι* L 19 *νόμισμα* C 20 *Μηλίου*] litt. *η* fort. ex corr. X[1] 22 *τὰ* Aldus : *τὰς* L 24 *τὰ ἱερά* del. Valckenaer 27 *ἀπαγαγόντι* E : *ἀπάγοντι* rell.

γόντι ἢ ἀποκτείναντι. εἰ δὲ μή, δόξετε τοῖς Ἕλλησι κομπά-
ζειν μᾶλλον ἢ τιμωρεῖσθαι βούλεσθαι. ἐπεδείξατο δὲ καὶ 19
τοῖς Ἕλλησιν ὅτι θεοὺς οὐ νομίζει. οὐ γὰρ ὡς δεδιὼς τὰ
πεποιημένα, ἀλλ' ὡς θαρρῶν, ναυκληρίᾳ ἐπιθέμενος τὴν
θάλατταν ἔπλει. ὁ δὲ θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἵνα ἀφικόμενος
εἰς τὰ ἁμαρτήματα ἐπὶ τῇ ἐμῇ προφάσει δοίη δίκην. ἐλπίζω 20
μὲν οὖν αὐτὸν καὶ δώσειν δίκην, θαυμάσιον δὲ οὐδὲν ἄν μοι
γένοιτο. οὔτε γὰρ ὁ θεὸς παραχρῆμα κολάζει (ἀλλ' αὕτη μέν
ἐστιν ἀνθρωπίνη δίκη)· πολλαχόθεν δὲ ἔχω τεκμαιρόμενος
εἰκάζειν, ὁρῶν καὶ ἑτέρους ἠσεβηκότας χρόνῳ δεδωκότας δίκην,
καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων διὰ τὰ τῶν προγόνων ἁμαρτήματα· ἐν
δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κινδύνους ὁ θεὸς ἐπιπέμπει
τοῖς ἀδικοῦσιν, ὥστε πολλοὺς ἤδη ἐπιθυμῆσαι τελευτήσαντας
τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. ὁ δὲ θεὸς τέλος τούτῳ λυμηνάμενος
τῷ βίῳ θάνατον ἐπέθηκε.

Σκέψασθε δὲ καὶ αὐτοῦ Ἀνδοκίδου τὸν βίον, ἀφ' οὗ 21
ἠσέβηκε, καὶ εἴ τις τοιοῦτος ἕτερός ἐστιν. Ἀνδοκίδης γὰρ
ἐπειδὴ ἥμαρτεν, ἐξ ἐπιβολῆς εἰσαχθεὶς εἰς τὸ δικαστήριον,
ἔδησεν ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ, εἰ μὴ παραδοίη τὸν
ἀκόλουθον· εὖ δ' ᾔδει οὐ δυνησόμενος παραδοῦναι, ὃς διὰ 22
τοῦτον καὶ τὰ τούτου ἁμαρτήματα ἀπέθανεν, ἵνα ⟨μὴ⟩ μηνυτὴς
γένοιτο. καίτοι πῶς οὐ θεῶν τις τὴν τούτου γνώμην διέφθει-
ρεν, ὃς ῥᾷον ἡγήσατο δεσμοῦ τιμήσασθαι ἢ ἀργυρίου ἐπ'
ἐλπίδι τῇ αὐτῇ; ἐκ δ' οὖν τούτου τοῦ τιμήματος ἐδέδετο 23
ἐγγὺς ἐνιαυτόν, καὶ ἐμήνυσε δεδεμένος κατὰ τῶν αὑτοῦ
συγγενῶν καὶ φίλων, ἀδείας δοθείσης αὐτῷ, εἰ δόξειε τἀληθῆ
μηνῦσαι. καὶ τίνα αὐτὸν δοκεῖτε ψυχὴν ἔχειν, ὁπότε τὰ μὲν

3 ὡς om. C 6 εἰς τὰ ἁμαρτήματα del. Dobree τῇ ἐμῇ] τιμῆς Markland coll. Andoc. ii 13 δώῃ L 8 οὐδὲ Reiske 8–9 ἀλλ' . . . δίκη del. Halbertsma 12 ὁ θεὸς om. C 14 τούτων Scaliger 18 ἐπιβολῆς Taylor: ἐπιβουλῆς L 19 ἔδησεν Stephanus: ἐδέησεν L: λέληθεν Valckenaer τιμωρησάμενος K 20 ἤδη K M 21 μὴ add. Stephanus 23 ἢ ἀργυρίου Taylor: μαρτυρίου L 27 καὶ] καίτοι Dobree αὐτῶν E ἔχειν C M^c: ἐμὴν E K X (litt. η ex corr. ι)

ἔσχατα καὶ τὰ αἴσχιστα ἐποίει μηνύων κατὰ τῶν ἑαυτοῦ
24 φίλων, ἡ δὲ σωτηρία ἀφανὴς αὐτῷ; μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ
ἀπεκτονὼς ἦν οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἔδοξε
τἀληθῆ μηνῦσαι καὶ ἐλύθη, καὶ προσεψηφίσασθε ὑμεῖς αὐτὸν
εἴργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε μηδ᾽ ἀδικούμενον
25 ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λαβεῖν. οὐδεὶς γάρ πω, ἐξ
ὅσου Ἀθῆναι ἀείμνηστοί εἰσιν, ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ ἠτιμώθη.
δικαίως· οὐδὲ γὰρ ἔργα τοιαῦτα οὐδείς πω ἠργάσατο. καὶ
τούτων πότερα τοὺς θεοὺς χρὴ ἢ τὸ αὐτόματον αἰτιᾶσθαι;
26 μετὰ δὲ ταῦτα ἔπλευσεν ὡς τὸν Κιτιῶν βασιλέα, καὶ προδι-
δοὺς ληφθεὶς ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐδέθη, καὶ οὐ μόνον τὸν θάνατον
ἐφοβεῖτο ἀλλὰ καὶ τὰ καθ᾽ ἡμέραν αἰκίσματα, οἰόμενος τὰ
27 ἀκρωτήρια ζῶντος ἀποτμηθήσεσθαι. ἀποδρὰς δὲ ἐκ τούτου
τοῦ κινδύνου κατέπλευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐπὶ τῶν
τετρακοσίων· ⟨τοσαύτην γὰρ ὁ⟩ θεὸς λήθην ἔδωκεν, ὥστε
εἰς τοὺς ἠδικημένους αὐτοὺς ἐπεθύμησεν ἀφικέσθαι. ἀφικό-
μενος δὲ ἐδέθη καὶ ᾐκίσθη, ἀπώλετο δὲ οὐχί, ἀλλ᾽ ἐλύθη.
28 ἔνθεν δὲ ἔπλευσεν ὡς Εὐαγόραν τὸν Κύπρου βασιλεύοντα,
καὶ ἀδικήσας εἴρχθη. ἀποδρὰς δὲ ⟨καὶ⟩ τοῦτον ἔφευγε μὲν
τοὺς ἐνθάδε θεούς, ἔφευγε δὲ τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ἔφευγε δὲ
εἰς οὓς τὸ πρῶτον ἀφίκοιτο τόπους. καίτοι τίς χάρις τῷ βίῳ,
29 κακοπαθεῖν μὲν πολλάκις, ἀναπαύσασθαι δὲ μηδέποτε; κατα-
πλεύσας δὲ ἐκεῖθεν δεῦρο ἐπὶ δημοκρατίας εἰς τὴν αὑτοῦ
πόλιν τοῖς μὲν πρυτάνεσιν ἔδωκε χρήματα, ἵνα αὐτὸν προσ-
αγάγοιεν ἐνθάδε, ὑμεῖς δ᾽ αὐτὸν ἐξηλάσατε ἐκ τῆς πόλεως,

2 ⟨ἦν⟩ αὐτῷ Taylor 5 ἱερῶν in marg. X[r]: γερῶν L (γέρων M) ὥστε καὶ K μηδ᾽ Reiske: μὴ L ἀδικούμενον Contius: ἀδικουμένω L 6 πω Reiske: που L 7 Ἀθῆναι Bekker: Ἀθηναίων L ἀείμνησθοί C 8 εἰργ. L 10 Κιτιέων Aldus: Κιττιέων C M X: Κιττέων E K 13 ζῶν Cobet 14 ἐπὶ Taylor: ἐπειδὴ E: ἐπεὶ rell. 15 τοσαύτην et ὁ Markland, γὰρ Taylor add. 16 αὐτὸς Taylor 18 ἐνθένδε δὲ Dobree 19 ἀποδρὰς Reiske: ἀποδράσας L δὲ M solus (supra v. add.) καὶ add. Reiske 21 ἀφίκετο Taylor: ἀφῖκτο Kayser 23 εἰς δημοκρατίαν L: ἐπὶ δημοκρατίας vel [εἰς τὴν αὐτοῦ πόλιν] Dobree ἑαυτοῦ C 24 πρυτάνεσιν Dobree: πρυτανεῦσιν L 25 ἐνθάδε C E[1]: ἐνθένδε E[s] K M X

τοῖς θεοῖς βεβαιοῦντες τοὺς νόμους οὓς ἐψηφίσασθε. καὶ τὸν 30
ἄνδρα οὐ δῆμος, οὐκ ὀλιγαρχία, οὐ τύραννος, οὐ πόλις ἐθέλει
δέξασθαι διὰ τέλους, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον, ἐξ ὅσου ἠσέ-
βησεν, ἀλώμενος διάγει, πιστεύων ἀεὶ μᾶλλον τοῖς ἀγνῶσι
τῶν γνωρίμων διὰ τὸ ἠδικηκέναι οὓς γιγνώσκει. τὸ δὲ τελευ-
ταῖον νῦν ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν δὶς ἐν τῷ αὐτῷ ἐνδέδεικται.
καὶ τὸ μὲν σῶμα ἀεὶ ἐν δεσμοῖς ἔχει, ἡ δὲ οὐσία αὐτοῦ 31
ἐλάττων ἐκ τῶν κινδύνων γίγνεται. καίτοι ὅταν τις τὸν αὑτοῦ
βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις διανέμῃ, τοῦτ' ἐστὶ
τὸ ⟨βιοῦν⟩ τὸν βίον ἀβίωτον. ἃ τούτῳ ὁ θεὸς οὐκ ἐπὶ σωτη- [106]
ρίᾳ ἐπινοῶν δίδωσιν, ἀλλὰ τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων
ἀσεβημάτων. τὸ δὲ τελευταῖον νυνὶ παραδέδωκεν αὐτὸν ὑμῖν 32
χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούλησθε, οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων, ἀλλ'
ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης. οὔκουν χρὴ μὰ τὸν
Δία οὔτε πρεσβύτερον ὄντα οὔτε νεώτερον, ὁρῶντας Ἀνδο-
κίδην ἐκ τῶν κινδύνων σῳζόμενον, συνειδότας αὐτῷ ἔργα
ἀνόσια εἰργασμένῳ, ἀθεωτέρους γίγνεσθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι
ἥμισυς ὁ βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπως ἐστὶν ἢ διπλάσιος
λυπουμένῳ, ὥσπερ οὗτος.

Εἰς τοσοῦτον δὲ ἀναισχυντίας ἀφῖκται, ὥστε καὶ παρα- 33
σκευάζεται τὰ πολιτικὰ πράττειν καὶ ἤδη δημηγορεῖ καὶ
ἐπιτιμᾷ καὶ ἀποδοκιμάζει τῶν ἀρχόντων τισί, καὶ συμβου-
λεύει εἰς τὴν βουλὴν εἰσιὼν περὶ θυσιῶν καὶ προσόδων καὶ
εὐχῶν καὶ μαντειῶν. καίτοι τούτῳ πειθόμενοι ποίοις θεοῖς
ἡγήσεσθε κεχαρισμένα ποιεῖν; μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ τούτῳ πεποιημένα ἐπιλαθέσθαι,
καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιλήσεσθαι. ἀξιοῖ δὲ οὐχ ὡς ἠδικηκὼς 34

1 fort. ⟨τοῦτον⟩ τὸν 3 ὅτου E X¹: corr. X¹ ἠσέβηκεν Scheibe 5 γιν. C 8 γίν. C X καίτοι Markland: καὶ L αὐτὸν X¹: αὑτοῦ Xᶜ(1) 10 βιοῦν add. Stephanus: ζῆν pro τὸν Cobet 11 ἐπινοῶν anonymus Taylori: ἐπινοεῖν L 14 ἀνάγης C: ἀνάγκῃ Cobet 15 ὁρῶντα L 17 γίν. X 18 ἥμισος K Xʳ κρείττων C: κρεῖττον rell. ἀλύπῳ Stephanus ἢ C solus 20 τοσοῦτο C 21 τὰ πολιτικὰ πράττειν Valckenaer: τῇ πόλει καὶ πράττει L 22 τῶν ἀρχόντων τισὶ καὶ ἀποδοκιμάζει Reiske

ἡσυχίαν ἔχων πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ἐξευρὼν τοὺς τὴν πόλιν ἀδικήσαντας, οὕτω διανοεῖται, καὶ παρασκευάζεται ὅπως ἑτέρων μεῖζον δυνήσεται, ὥσπερ οὐ διὰ πραότητα καὶ ἀσχολίαν τὴν ὑμετέραν οὐ δεδωκὼς ὑμῖν δίκην, εἰς οὓς νῦν ἁμαρτάνων οὐ λανθάνει, ἀλλ' ἅμα ἐξελεγχθήσεταί τε καὶ δώσει δίκην.

35 Ἰσχυριεῖται δὲ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ (ἀναγκαίως γὰρ ἔχει ὑμᾶς διδάσκειν ἃ οὗτος ἀπολογήσεται, ἵν' ἀκούσαντες παρ' ἀμφοτέρων ἄμεινον διαγνῶτε)· φησὶ γὰρ ἀγαθὰ μεγάλα ποιῆσαι τὴν πόλιν μηνύσας καὶ ἀπαλλάξας δέους καὶ ταραχῆς τῆς τότε.
36 τίς δὲ τῶν μεγάλων κακῶν αἴτιος ἐγένετο; οὐκ αὐτὸς οὗτος, ποιήσας ἃ ἐποίησεν; εἶτα τῶν μὲν ἀγαθῶν δεῖ τούτῳ χάριν εἰδέναι, ὅτι ἐμήνυσε, μισθὸν ὑμῶν αὐτῷ διδόντων τὴν ἄδειαν, τῆς δὲ ταραχῆς καὶ τῶν κακῶν ὑμεῖς αἴτιοί ἐστε, ὅτι ἐζητεῖτε τοὺς ἠσεβηκότας; οὐ δήπουθεν, ἀλλ' αὐτὸ τούτου τοὐναντίον ἐτάραξε μὲν οὗτος τὴν πόλιν, κατεστήσατε δ' ὑμεῖς.

37 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν μέλλειν ἀπολογήσεσθαι ὡς αἱ συνθῆκαι καὶ αὐτῷ εἰσι, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις. καὶ τοῦτο πρόσχημα ποιούμενος οἴεται πολλοὺς ὑμῶν, δεδιότας μὴ λύσητε τὰς συνθήκας, αὐτοῦ ἀποψηφιεῖσθαι.
38 ὡς οὖν οὐδὲν προσήκει Ἀνδοκίδῃ τῶν συνθηκῶν, περὶ τούτου λέξω, οὔτε μὰ τὸν Δία τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους, ἃς ὑμεῖς συνέθεσθε, οὔτε ὧν πρὸς τοὺς ἐν [τῷ] ἄστει οἱ ἐκ Πειραιῶς. οὐδενὶ γὰρ ἡμῶν τοσούτων ὄντων τὰ αὐτὰ ἁμαρτήματα οὐδ' ὅμοια ἦν τοῖς Ἀνδοκίδου, ὥστε καὶ τοῦτον ἡμῶν ἀπολαῦσαι.
39 ἀλλ' οὐ μὲν δὴ ἕνεκά γε τούτου διαφερόμενοι, ἐπειδὴ καὶ τούτῳ μετέδομεν τῶν συνθηκῶν, τότε διηλλάγημεν. οὐ γὰρ ἕνεκα ἑνὸς ἀνδρὸς ἀλλ' ἕνεκα ἡμῶν τῶν ἐξ ἄστεως καὶ ἐκ

2 παρασκευάζεσθαι E 3 ἑτέρων Contius : ἑτέροις C : ἑτέρους E M X 5–6 εἰς . . . δίκην om. C 7 ἔχει Franz : ἔχω L 8 ἀκούσατε C 10 τῆς om. E 12 χάριν εἰδέναι τούτῳ C 14 δὲ ταραχῆς Schottus : δ' ἀρχῆς L 15 τούτου Emperius : τοῦτο L : del. Reiske 17 αὐ C ἀπολογήσεσθαι C : ἀπολογήσασθαι rell. 18 utrumque καὶ om. C 23 ὧν Reiske : τῶν L τῷ del. Pertz 24 ἡμῶν C X : ὑμῶν rell. 26 ἄλλου X 28 ἄστεος L ⟨τῶν⟩ ἐκ Cobet

Πειραιῶς αἱ συνθῆκαι ἐγένοντο καὶ οἱ ὅρκοι, ἐπεί τοι δεινὸν
ἂν εἴη, εἰ περὶ Ἀνδοκίδου ἀποδημοῦντος αὐτοὶ † ἐνδεεῖς ὄντες
ἐπεμελήθημεν, ὅπως ἐξαλειφθείη αὐτῷ τὰ ἁμαρτήματα.
ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐν ταῖς πρὸς αὐτοὺς συνθήκαις 40
ἐπεμελήθησαν Ἀνδοκίδου, ὅτι ἔπαθον ἀγαθόν τι ὑπ᾽ αὐτοῦ·
ἀλλ᾽ ὑμεῖς ἐπεμελήθητέ γε αὐτοῦ; ἀντὶ ποίας εὐεργεσίας;
ὅτι πολλάκις δι᾽ ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκινδύνευσεν; οὐκ 41
ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτῳ ἀληθὴς αὕτη ἡ ἀπολογία,
μηδ᾽ ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε. οὐ γὰρ τοῦτο λύειν ἐστὶ τὰ
συγκείμενα, εἰ Ἀνδοκίδης ἕνεκα τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων
δίδωσι δίκην, ἀλλ᾽ ἐάν τις ἕνεκα τῶν δημοσίων συμφορῶν
ἰδίᾳ τινὰ τιμωρῆται.

Ἴσως οὖν καὶ Κηφισίου ἀντικατηγορήσει, καὶ ἕξει ὅ τι 42
λέγῃ· τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν. ἀλλ᾽ ὑμεῖς οὐκ ἂν δύναισθε
τῇ αὐτῇ ψήφῳ τόν τε ἀπολογούμενον καὶ τὸν κατηγοροῦντα
κολάσαι. ἀλλὰ νῦν μὲν περὶ τούτου καιρός ἐστι γνῶναι
τὰ δίκαια, ἕτερος δὲ ἥξει Κηφισίῳ καὶ ἡμῶν ἑκάστῳ, ὧν
οὗτος νῦν μεμνήσεται. μὴ οὖν καὶ δι᾽ ἑτέραν ὀργὴν τούτου [107]
ἀδικοῦντος νῦν ἀποψηφίσησθε.

Ἀλλὰ λέξει ὅτι μηνυτὴς ἐγένετο καὶ ἕτερος οὐδεὶς ὑμῖν 43
ἐθελήσει μηνύειν, ἐὰν κολάζητε. Ἀνδοκίδης δὲ ἔχει τὰ
μήνυτρα παρ᾽ ὑμῶν, σώσας τὴν αὑτοῦ ψυχὴν ἑτέρων διὰ
ταῦτα ἀποθανόντων. τῆς μὲν οὖν σωτηρίας ὑμεῖς τούτῳ
αἴτιοί ἐστε, τῶν δὲ κακῶν τῶνδε καὶ τῶν κινδύνων αὐτὸς
ἑαυτῷ, παραβὰς τὰ δόγματα καὶ τὴν ἄδειαν ἐφ᾽ ᾗ μηνυτὴς
ἐγένετο. οὔκουν ἐξουσίαν χρὴ ποιεῖν τοῖς μηνυταῖς ἀδικεῖν 44
(ἀρκεῖ γὰρ τὰ πεποιημένα), ἀλλὰ παραβαίνοντας κολάζειν.

1 Πειραιέως E K M X 2 ἀποδημοῦντος C M : ἀποδημοῦντες rell. ἐν δέει ὄντες Emperius : ἐνδημοῦντες Markland 5 αὐτοῦ; L : αὐτοῦ; ⟨οὔ.⟩ Reiske 6 γε ἐπεμελήθητε Sluiter ποίας om. E 13 καὶ om. C Κηφισίου in Κηφισσίου corr. X[1] 14 λέγῃ Bekker : λέγει L 15 αὐτῇ C M : αὐτοῦ rell. 17 Κηφισσίῳ X 18 μεμνήσεται . . . νῦν om. E K καὶ del. Auger ἑτέρων Taylor 21 κολάζητε C : κομίζητε rell. 23 ταὐτὰ Taylor 26 οὔκ οὖν X

καὶ οἱ μὲν ἄλλοι μηνυταί, ὁπόσοι ἐπ' αἰσχραῖς αἰτίαις
ἐξεληλεγμένοι σφᾶς αὐτοὺς ἐμήνυσαν, ἓν γοῦν ἐπίστανται,
μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς ἠδικημένοις, ἡγούμενοι ἀποδημοῦντες μὲν
Ἀθηναῖοι καὶ ἐπίτιμοι δόξειν εἶναι, ἐπιδημοῦντες δὲ παρὰ
τοῖς πολίταις τοῖς ἠδικημένοις πονηροὶ δόξειν καὶ ἀσεβεῖς
45 εἶναι. ὁ γοῦν πάντων πονηρότατος Βάτραχος πλὴν τούτου,
γενόμενος ἐπὶ τῶν τριάκοντα μηνυτὴς καὶ οὐσῶν αὐτῷ
συνθηκῶν καὶ ὅρκων καθάπερ τοῖς Ἐλευσινόθεν, δείσας
ὑμῶν οὓς ἠδίκησεν, ἐν ἑτέρᾳ πόλει ᾤκει. Ἀνδοκίδης δὲ καὶ
αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀδικήσας περὶ ἐλάττονος αὐτοὺς ἔθετο,
εἰσιὼν εἰς τὰ ἱερά, ἢ Βάτραχος τοὺς ἀνθρώπους. ὅστις οὖν
καὶ πονηρότερος καὶ ἀμαθέστερος Βατράχου ἐστί, πάνυ δεῖ
ἀγαπητῶς ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθῆναι.

46 Φέρε δή, εἰς τί σκεψαμένους χρὴ ὑμᾶς Ἀνδοκίδου ἀποψηφίσασθαι; πότερον ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλλ' οὐδεπώποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐστρατεύσατο, οὔτε ἱππεὺς οὔτε
ὁπλίτης, οὔτε τριήραρχος οὔτ' ἐπιβάτης, οὔτε πρὸ τῆς
συμφορᾶς οὔτε μετὰ τὴν συμφοράν, πλεῖν ἢ τετταράκοντα
47 ἔτη γεγονώς. καίτοι ἕτεροι φεύγοντες ἐν Ἑλλησπόντῳ
συνετριηράρχουν ὑμῖν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ αὐτοὶ ἐξ ὅσων
κακῶν καὶ πολέμου ὑμᾶς αὐτοὺς περιεποιήσατε καὶ τὴν
πόλιν, πολλὰ μὲν τοῖς σώμασι πονήσαντες, πολλὰ δὲ
ἀναλώσαντες χρήματα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, πολλοὺς δὲ καὶ
ἀγαθοὺς τῶν πολιτῶν καταθάψαντες διὰ τὸν γενόμενον
48 πόλεμον. Ἀνδοκίδης δὲ ἀπαθὴς τούτων τῶν κακῶν γενόμενος . . . εἰς τὴν σωτηρίαν τῇ πατρίδι, ἀξιοῖ νυνὶ μετέχειν τῆς πόλεως, ἀσεβῶν ἐν αὐτῇ. ἀλλὰ πλουτῶν γὰρ

2 ἐξηλεγμένοι L ἐξήτησαν Thalheim 4 ἀθῷοι vulgo: ἀζήμιοι Emperius δόξειεν L 5 δόξειν et 6 εἶναι del. Halbertsma 6 πλὴν E: πρὶν C X[1]: πλὶν X[r] 8 Ἐλευσινιόθεν L: corr. X[1] (alt. ι expuncto) 12 δὴ E K 13 τοῦτον Halbertsma 14 εἰς τί Markland: εἴ τι L 15 fort. στρατιώτου ἀγαθοῦ 18 πλέον L 19 καίτοι Auger: καὶ L 21 αὐτοὺς om. E 24 γινόμενον E K M 26 corruptelae (non lacunae) signum in X: οὐδὲν συμβαλλόμενος (συμβαλόμενος Cobet) add. Franz τὴν del. Francken

καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι καὶ βασιλεῦσιν ἐξενωμένος
καὶ τυράννοις—ἃ νυνὶ κομπάσει, ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους
τρόπους—ποίαν εἰσφορὰν . . . τούτῳ ἀγαθὸν γένοιντο, 49
καὶ ἐπιστάμενος ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ κινδύνῳ τὴν πόλιν
γενομένην, ναυκληρῶν οὐκ ἐτόλμησεν ἐπαρθεὶς σῖτον
εἰσάγων ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα. ἀλλὰ μέτοικοι μὲν καὶ
ξένοι ἕνεκα τῆς μετοικίας ὠφέλουν τὴν πόλιν εἰσάγοντες·
σὺ δὲ τί καὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ὦ Ἀνδοκίδη, ποῖα ἁμαρτήματα
ἀνακαλεσάμενος, ποῖα τροφεῖα ἀνταποδούς . . .

Ἀθηναῖοι, μνήσθητε τὰ πεποιημένα Ἀνδοκίδῃ, ἐνθυμή- 50
θητε δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς, δι᾽ ἣν ὑπὸ τῶν πολλῶν προὐτιμήθητε.
ἀλλ᾽ ἐστὲ γὰρ ὑπὸ τῶν τούτου ἁμαρτημάτων ἤδη καταπλῆγες
διὰ τὸ πολλάκις ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, ὥστε οὐδὲ τὰ δεινὰ ἔτι
δεινὰ δοκεῖ ὑμῖν εἶναι. ἀλλὰ προσέχετε τὸν νοῦν, δοκείτω
δ᾽ ὑμῖν ἡ γνώμη ὁρᾶν ἃ οὗτος ἐποίει, καὶ διαγνώσεσθε ἄμει-
νον. οὗτος γὰρ ἐνδὺς στολήν, μιμούμενος τὰ ἱερὰ ἐπεδείκνυε 51
τοῖς ἀμυήτοις καὶ εἶπε τῇ φωνῇ τὰ ἀπόρρητα, τῶν δὲ θεῶν,
οὓς ἡμεῖς [θεοὺς] νομίζομεν καὶ θεραπεύοντες καὶ ἁγνεύοντες
θύομεν καὶ προσευχόμεθα, τούτους περιέκοψε. καὶ ἐπὶ
τούτοις ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἑσπέραν
καὶ φοινικίδας ἀνέσεισαν, κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ
ἀρχαῖον. ὡμολόγησε δὲ οὗτος ποιῆσαι. ἔτι δὲ παρελθὼν 52
τὸν νόμον ὃν ὑμεῖς ἔθεσθε, εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν αὐτὸν ὡς
ἀλιτήριον ὄντα, ταῦτα πάντα βιασάμενος εἰσελήλυθεν ἡμῶν
εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔθυσεν ἐπὶ τῶν βωμῶν ὧν οὐκ ἐξῆν αὐτῷ
καὶ ἀπήντα τοῖς ἱεροῖς περὶ ἃ ἠσέβησεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ

3 post εἰσφορὰν lac. unius versus C: ⟨εἰσέφερε⟩—ποίαν εἰσφοράν; ⟨ἐφ᾽ ᾗ τί ἂν⟩ τούτῳ ἀγαθὸν γένοιτο (sic fort. E), ὃς ἐπιστάμενος Reiske 5 γινομένην E K M ἐπαρθεὶς ⟨κέρδει⟩ Reiske: ἐπὶ πράσει Scheibe 6 εἰσαγαγὼν C 7 εἰσαγάγοντες E: εἰσαγαγόντες rell. 8 ἐποίησας Scheibe 9 ἀνταποδιδούς E intercidit unum folium in X: lac. trium pagg. C 10 ἀναθυμήθητε C 12 παραπλῆγες E 13 ὥσπερ C 14 δεινὰ om. C 15 ἐποίει Taylor: ποιεῖ L δὲ ἄμεινον C 18 θεοὺς del. Reiske θεραπεύομεν Reiske 20 ἱέρειαι C: ἱερεῖα rell. 22 δὲ καὶ οὗτος C 23 αὐτὸν C M^c: αὐτῶν M^1 X

[108] 53 Ἐλευσίνιον, ἐχερνίψατο ἐκ τῆς ἱερᾶς χέρνιβος. τίνα χρὴ ταῦτα ἀνασχέσθαι; ποῖον φίλον, ποῖον συγγενῆ, ποῖον δημότην χρὴ τούτῳ χαρισάμενον κρύβδην φανερῶς τοῖς θεοῖς ἀπεχθέσθαι; νῦν οὖν χρὴ νομίζειν τιμωρουμένους καὶ ἀπαλλαττομένους Ἀνδοκίδου τὴν πόλιν καθαίρειν [ἀρὰν ἀπάγεσθαι] καὶ ἀποδιοπομπεῖσθαι καὶ φαρμακὸν ἀποπέμπειν καὶ ἀλιτηρίου ἀπαλλάττεσθαι, ὡς ἓν τούτων οὗτός ἐστι.

54 Βούλομαι τοίνυν εἰπεῖν ἃ Διοκλῆς ὁ Ζακόρου τοῦ ἱεροφάντου, πάππος δὲ ἡμέτερος, συνεβούλευσε βουλευομένοις ὑμῖν ὅ τι δεῖ χρῆσθαι Μεγαρεῖ ἀνδρὶ ἠσεβηκότι. κελευόντων γὰρ ἑτέρων ἄκριτον παραχρῆμα ἀποκτεῖναι, παρῄνεσε κρῖναι τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα, ἵνα ἀκούσαντες καὶ ἰδόντες σωφρονέστεροι οἱ ἄλλοι ὦσι, τῶν δὲ θεῶν ἕνεκα οἴκοθεν ἕκαστον, ἃ δεῖ τὸν ἀσεβοῦντα παθεῖν, αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ 55 κεκρικότα εἰς τὸ δικαστήριον εἰσιέναι. καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (ἐπίστασθε γὰρ ἃ δεῖ ποιῆσαι) μὴ ἀναπεισθῆτε ὑπὸ τούτου. φανερῶς ἔχετε αὐτὸν ἀσεβοῦντα· εἴδετε, ἠκούσατε τὰ τούτου ἁμαρτήματα. ἀντιβολήσει καὶ ἱκετεύσει ὑμᾶς· μὴ ἐλεεῖτε. οὐ γὰρ οἱ δικαίως ἀποθνῄσκοντες ἀλλ' οἱ ἀδίκως ἄξιοί εἰσιν ἐλεεῖσθαι.

3 δημότην Blass: δικαστὴν L 4 ἀπέχθεσθαι L 5 ἀρὰν ἀπάγεσθαι del. Taylor 6 φάρμακον C 7 ἀλητηρίου C: ἀδηλητηρίου γρ. C^1 12 τῶν ⟨μὲν⟩ Scheibe 14 τὸν add. X^1

VII

ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Πρότερον μέν, ὦ βουλή, ἐνόμιζον ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ, 1
ἡσυχίαν ἄγοντι, μήτε δίκας ἔχειν μήτε πράγματα· νυνὶ δὲ
οὕτως ἀπροσδοκήτως αἰτίαις καὶ πονηροῖς συκοφάνταις
περιπέπτωκα, ὥστ' εἴ πως οἷόν τε, δοκεῖ μοι δεῖν καὶ τοὺς
μὴ γεγονότας ἤδη δεδιέναι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι·
διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους οἱ κίνδυνοι [οἱ] κοινοὶ γίγνονται καὶ
τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι καὶ τοῖς πολλὰ ἡμαρτηκόσιν. οὕτω δ' 2
ἄπορος ὁ ἀγών μοι καθέστηκεν, ὥστε ἀπεγράφην τὸ μὲν
πρῶτον ἐλάαν ἐκ τῆς γῆς ἀφανίζειν, καὶ πρὸς τοὺς ἐωνη-
μένους τοὺς καρποὺς τῶν μοριῶν πυνθανόμενοι προσῇσαν·
ἐπειδὴ δ' ἐκ τούτου τοῦ τρόπου ἀδικοῦντά με οὐδὲν εὑρεῖν
ἐδυνήθησαν, νυνί με σηκόν ⟨φασιν⟩ ἀφανίζειν, οἰόμενοι ἐμοὶ
μὲν ταύτην τὴν αἰτίαν ἀπορωτάτην εἶναι ἀπελέγξαι, αὐτοῖς
δὲ ἐξεῖναι μᾶλλον ὅ τι ἂν βούλωνται λέγειν. καὶ δεῖ με, 3
περὶ ὧν οὗτος ἐπιβεβουλευκὼς ἥκει, ἅμ' ὑμῖν τοῖς διαγνωσο-
μένοις περὶ τοῦ πράγματος ἀκούσαντα καὶ περὶ τῆς πατρίδος
καὶ περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνίσασθαι. ὅμως δὲ πειράσομαι ἐξ
ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξαι.

Ἦν μὲν γὰρ τοῦτο Πεισάνδρου τὸ χωρίον, δημευθέντων 4
δὲ τῶν ὄντων ἐκείνου Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς δωρεὰν

Tit. περὶ Harpocr. : ὑπὲρ L   3 ἀπροσδοκήτοις Taylor   πονηραῖς συκοφαντίαις Auger   5 μήπω Reiske   6 οἱ del. Stephanus   9 ἐλαίαν L (it. infra)   ἐωνήμους C   10 προσήεσαν L   12 νυνί γε Emperius   φασιν add. Reiske   ἡγούμενοι X[s]   13 ἀπελέγξαι Westermann : ἀποδεῖξαι L   αὑτοῖς Sauppe   15–16 ἅμ' . . . ἀκούσαντα Sauppe : ἐν . . . ἀκούσασι C : ἀλλ' . . . ἀκούσαντας rell.   17 ἀγωνίσασθαι] pr. σ ex corr. M   20 δὲ τῶν ὄντων Bekker : τῶν ὄντων δ(ὲ) L   δωρεὰν om. C

παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἐγεώργει,
ὀλίγῳ δὲ πρὸ τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς παρ' αὐτοῦ πριάμενος
ἐξεμίσθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντικλέους εἰρήνης οὔσης ὠνοῦ-
5 μαι. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐμὸν ἔργον ἀποδεῖξαι ὡς,
ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὔτ' ἐλάα οὔτε σηκὸς ἐνῆν ἐν
αὐτῷ. νομίζω γὰρ τοῦ μὲν προτέρου χρόνου, οὐδ' εἰ πολ-
λαὶ ἐνῆσαν μοριαί, οὐκ ἂν δικαίως ζημιοῦσθαι· εἰ γὰρ μὴ
δι' ἡμᾶς εἰσιν ἠφανισμέναι, οὐδὲν προσήκει περὶ τῶν ἀλ-
6 λοτρίων ἁμαρτημάτων ὡς ἀδικοῦντας κινδυνεύειν. πάντες
γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ⟨ὁ⟩ πόλεμος καὶ ἄλλων πολλῶν αἴτιος
κακῶν γεγένηται, καὶ τὰ μὲν πόρρω ὑπὸ Λακεδαιμονίων
ἐτέμνετο, τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ τῶν φίλων διηρπάζετο· ὥστε πῶς
ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν ⟨τότε⟩ τῇ πόλει γεγενημένων συμφορῶν
ἐγὼ νυνὶ δίκην διδοίην; ἄλλως τε καὶ τοῦτο τὸ χωρίον ἐν
7 τῷ πολέμῳ δημευθὲν ἄπρατον ἦν πλεῖν ἢ τρία ἔτη. οὐ
[109] θαυμαστὸν δ' εἰ τότε τὰς μοριὰς ἐξέκοπτον, ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ
ἡμέτερ' αὐτῶν φυλάττειν ἐδυνάμεθα. ἐπίστασθε δέ, ὦ βουλή,
ὅσοι μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμέλεσθε, πολλὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ
χρόνῳ δασέα ὄντα ἰδίαις καὶ μοριαῖς ἐλάαις, ὧν νῦν τὰ πολλὰ
ἐκκέκοπται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ τῶν αὐτῶν καὶ ἐν
τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημένων οὐκ ἀξιοῦτε παρ'
8 αὐτῶν, ἑτέρων ἐκκοψάντων, δίκην λαμβάνειν. καίτοι εἰ
τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωργοῦντας τῆς αἰτίας ἀφίετε,
ἦ που χρὴ τούς γ' ἐν τῇ εἰρήνῃ πριαμένους ἀφ' ὑμῶν
ἀζημίους γενέσθαι.

9 Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γεγενημέ-
νων πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημένα· ἐπειδὴ
δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέντε γενέσθαι,

1 ἀγεώργει C 3 ὠνοῦμαι Emperius : ὠνούμην L 6 πολλαὶ Reiske : πάλαι L 7 μορίαι C X : μορία M : μυρίαι O 10 ὁ add. Dobree 13 τότε add. Reiske 14 ⟨ὅτι⟩ τοῦτο Roehl 15 ἄπραστον M : ἄπρακτον O πλεῖον X^1 : πλείω C X^3 : πλείονα rell. 16 δ' C solus μορίας L 17 ἡμέρ' C ἠδυν. C X (?) δέ om. O 18 ὅσῳ Meutzner ἐπιμελεῖσθε L 19 μορίαις L 24 γ' om. O ὑφ' Markland 25 ἀζημένους C

ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος· ὃς 10
δύο ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτε ἰδίαν ἐλάαν οὔτε μοριὰν οὔτε σηκὸν παραλαβών. τρίτῳ δὲ ἔτει Δημήτριος οὑτοσὶ ἠργάσατο ἐνιαυτόν· τῷ δὲ τετάρτῳ Ἀλκίᾳ Ἀντισθένους ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε· κᾆτα τρία ἔτη ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμισθώσατο. Καί μοι δεῦρ' ἴτε, μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωργῶ. 11
φησὶ δὲ ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουνιάδου ἄρχοντος σηκὸν ὑπ' ἐμοῦ ἐκκεκόφθαι. ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πρότερον ἐργαζόμενοι καὶ πολλὰ ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθωμένοι μὴ εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. καίτοι πῶς ἄν τις φανερώτερον ἐξελέγξειε ψευδόμενον τὸν κατήγορον; οὐ γὰρ οἷόν τε, ἃ πρότερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὅσοι με 12
φάσκοιεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἂν εἰκῇ καὶ ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτουν ἄν, ἡγούμενος μᾶλλον λέγεσθαι ⟨ἢ⟩ ὥς μοι προσῆκε· νῦν δὲ πάντας ἂν ὑμᾶς βουλοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν, ἵνα ἡγῆσθέ με σκοπεῖν, εἴπερ τοιούτοις ἔργοις ἐπεχείρουν, καὶ ὅ τι κέρδος ἐγίγνετο τῷ ἀφανίσαντι καὶ ἥτις ζημία τῷ ποιήσαντι, καὶ τί ἂν λαθὼν διεπραξάμην καὶ τί ἂν φανερὸς γενόμενος ὑφ' ὑμῶν ἔπασχον. πάντες γὰρ ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα οὐχ 13
ὕβρεως ἀλλὰ κέρδους ἕνεκα ποιοῦσι· καὶ ὑμᾶς εἰκὸς οὕτω σκοπεῖν, καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐκ τούτων τὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι, ἀποφαίνοντας ἥτις ὠφέλεια τοῖς ἀδικήσασιν

1 ὃς δύο Harpocr. s. v. σηκός : δύο δ(ὲ) L 2 μορίαν L 3 ἔτει del. Thalheim εἰργ. L 4 ἐνιαυτόν del. Sauppe 5 κᾆτα Meutzner : ταῦτα L 6 Πρωτέως L μάρτυρες M solus 9 σηκὸν Suidas s. v. μορίαι : οἶκον L 12 χ^ώ X φανερώτερον Contius (-ωτέρως Markland) : φανερῶς L 17 αἱρούμενος Sauppe μ' ἄλλον Meutzner 18 ἢ add. Taylor et Madvig 20 σκοπεῖν ⟨ἄν⟩ Frohberger 21 ἐγένετο C M : ἐγίνετο rell. pr. τῷ del. Dobree : μοι Rauchenstein τῷ ποιήσαντι] μὴ ποιήσαντι Markland : περιποιήσαντι Kayser 24 ἡμᾶς X^1 : ὑμᾶς X^3 ⟨τ'⟩ εἰκὸς Frohberger 26 εἴ τις C

14 ἐγίγνετο. οὗτος μέντοι οὐκ ἂν ἔχοι ἀποδεῖξαι οὔθ' ὡς ὑπὸ
πενίας ἠναγκάσθην τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν, οὔθ' ὡς τὸ
χωρίον μοι διεφθείρετο τοῦ σηκοῦ ὄντος, οὔθ' ὡς ἀμπέλοις
ἐμποδὼν ἦν, οὔθ' ὡς οἰκίας ἐγγύς, οὔθ' ὡς ἐγὼ ἄπειρος τῶν
παρ' ὑμῖν κινδύνων, εἴ τι τοιοῦτον ἔπραττον. πολλὰς ⟨γὰρ⟩
15 ἂν καὶ μεγάλας ἐμαυτῷ ζημίας γιγνομένας ἀποφήναιμι· ὃς
πρῶτον μὲν μεθ' ἡμέραν ἐξέκοπτον τὸν σηκόν, ὥσπερ οὐ
πάντας λαθεῖν δέον, ἀλλὰ πάντας Ἀθηναίους εἰδέναι. καὶ
εἰ μὲν αἰσχρὸν ἦν μόνον τὸ πρᾶγμα, ἴσως ἄν τις τῶν
παριόντων ἠμέλησε· νῦν δ' οὐ περὶ αἰσχύνης ἀλλὰ τῆς
16 μεγίστης ζημίας ἐκινδύνευον. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦ ἀθλιώτατος
ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰ τοὺς ἐμαυτοῦ θεράποντας μηκέτι
δούλους ἔμελλον ἕξειν ἀλλὰ δεσπότας τὸν λοιπὸν βίον,
τοιοῦτον ἔργον συνειδότας; ὥστε εἰ καὶ τὰ μέγιστα εἰς ἐμὲ
ἐξημάρτανον, οὐκ ἂν οἷόν τ' ἦν δίκην με παρ' αὐτῶν λαμ-
βάνειν· εὖ γὰρ ἂν ᾔδη ὅτι ἐπ' ἐκείνοις ἦν καὶ ἐμὲ τιμωρή-
17 σασθαι καὶ αὐτοῖς μηνύσασιν ἐλευθέροις γενέσθαι. ἔτι
τοίνυν, εἰ τῶν οἰκετῶν παρέστη μοι μηδὲν φροντίζειν, πῶς
ἂν ἐτόλμησα τοσούτων μεμισθωμένων καὶ ἁπάντων συνει-
δότων ἀφανίσαι τὸν σηκὸν βραχέος μὲν κέρδους ἕνεκα,
προθεσμίας δὲ οὐδεμιᾶς οὔσης τῷ κινδύνῳ τοῖς εἰργασμένοις
ἅπασι τὸ χωρίον ὁμοίως προσῆκον εἶναι σῶν τὸν σηκόν, ἵν'
εἴ τις αὐτοὺς ᾐτιᾶτο, εἶχον ἀνενεγκεῖν ὅτῳ παρέδοσαν;
νῦν δὲ καὶ ἐμὲ ἀπολύσαντες φαίνονται, καὶ σφᾶς αὐτούς,
18 εἴπερ ψεύδονται, μετόχους τῆς αἰτίας καθιστάντες. εἰ
[110] τοίνυν καὶ ταῦτα παρεσκευασάμην, πῶς ἂν οἷός τ' ἦ πάντας
πεῖσαι τοὺς παριόντας, ἢ τοὺς γείτονας, οἳ οὐ μόνον ἀλλήλων
ταῦτ' ἴσασιν ἃ πᾶσιν ὁρᾶν ἔξεστιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν

1 ἐγένετο C M : ἐγίνετο rell. 3 διεφθείρετο Herwerden : διαφθείρεται L 5 ὑμῶν Meutzner τοιοῦτον Hertlein : τούτων L γὰρ add. Turr. 6 γινομένας Kayser : γενομένας L 9 μόνον] μοι O 11 δ' om. M ἦν L 16 ᾔδειν Emperius : εἰδείην L 18 οἰκετῶν Scaliger : εἰκότων L 22 σῶον L 22–23 ἵν' . . . παρέδοσαν del. Emperius 23 ἂν ἐνεγκεῖν M O X 26 ταῦτα] τούτους Reiske οἷον C ἦν L

ἀποκρυπτόμεθα μηδένα εἰδέναι, καὶ περὶ ἐκείνων πυνθάνονται;
ἐμοὶ τοίνυν τούτων οἱ μὲν φίλοι οἱ δὲ διάφοροι περὶ τῶν
ἐμῶν τυγχάνουσιν ὄντες· οὓς ἐχρῆν τοῦτον παρασχέσθαι 19
μάρτυρας, καὶ μὴ μόνον οὕτως τολμηρὰς κατηγορίας ποιεῖ-
σθαι· ὅς φησιν ὡς ἐγὼ μὲν παρειστήκη, οἱ δ' οἰκέται ἐξέτε-
μνον τὰ πρέμνα, ἀναθέμενος δὲ ὁ βοηλάτης ᾤχετο ἀπάγων
τὰ ξύλα.

Καίτοι, ὦ Νικόμαχε, χρῆν σε τότε καὶ παρακαλεῖν τοὺς 20
παρόντας μάρτυρας, καὶ φανερὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα· καὶ
ἐμοὶ μὲν οὐδεμίαν ἂν ἀπολογίαν ὑπέλιπες, αὐτὸς δέ, εἰ μέν
σοι ἐχθρὸς ᾖ, ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ ᾖσθα ἄν με τετιμωρη-
μένος, εἰ δὲ τῆς πόλεως ἕνεκα ἔπραττες, οὕτως ἐξελέγξας
οὐκ ἂν ἐδόκεις εἶναι συκοφάντης, εἰ δὲ κερδαίνειν ἐβούλου, 21
τότ' ἂν πλεῖστον ἔλαβες· φανεροῦ γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος
οὐδεμίαν ἄλλην ἡγούμην ἂν εἶναί μοι σωτηρίαν ἢ σὲ πεῖσαι.
τούτων τοίνυν οὐδὲν ποιήσας διὰ τοὺς σοὺς λόγους ἀξιοῖς
με ἀπολέσθαι, καὶ κατηγορεῖς ὡς ὑπὸ τῆς ἐμῆς δυνάμεως
καὶ τῶν ἐμῶν χρημάτων οὐδεὶς ἐθέλει σοι μαρτυρεῖν. καίτοι 22
εἰ ⟨ὅτε⟩ φής μ' ἰδεῖν τὴν μοριὰν ἀφανίζοντα τοὺς ἐννέα
ἄρχοντας ἐπήγαγες ἢ ἄλλους τινὰς τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου,
οὐκ ἂν ἑτέρων ἔδει σοι μαρτύρων· οὕτω γὰρ ἄν σοι συνῄδε-
σαν ἀληθῆ λέγοντι, οἵπερ καὶ διαγιγνώσκειν ἔμελλον περὶ
τοῦ πράγματος.

Δεινότατα οὖν πάσχω, ὅσῳ εἰ μὲν παρέσχετο μάρτυρας, 23
τούτοις ἂν ἠξίου πιστεύειν, ἐπειδὴ δὲ οὐκ εἰσὶν αὐτῷ, ἐμοὶ
καὶ ταύτην [τὴν] ζημίαν οἴεται χρῆναι γενέσθαι. καὶ τούτου
μὲν οὐ θαυμάζω· οὐ γὰρ δήπου συκοφαντῶν ἅμα τοιούτων
τε λόγων ἀπορήσει καὶ μαρτύρων· ὑμᾶς δ' οὐκ ἀξιῶ τὴν

5 παρειστήκειν L 6 βασιλεύτης M 9 παρόντας C : παριόντας rell. 10 ὑπέλιπες Franz : ἀπέλιπες L 11 ἦν L 15 πείσας Scheibe 18 μοι C M X : om. O 19 ὅτε add. Markland φήσας Reiske μ' ἰδεῖν marg. Ald. : μὴ δεῖν L μορίαν L 20 τῶν] τοὺς O 21 οὗτοι Muret 22 εἴπερ C διαγιν. C 24 ὅσῳ Scheibe : ὃς L 26 καὶ] δὲ M τὴν del. Bekker τούτου Auger : τοῦτο L 27 ἅμα Bekker : ἄλλα O X : ἀλλὰ C M 28 τε Bekker : γε L (add. C¹) εὐπορήσει Cobet

24 αὐτὴν τούτῳ γνώμην ἔχειν. ἐπίστασθε γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ
πολλὰς μοριὰς οὔσας καὶ πυρκαϊὰς ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐμοῖς
χωρίοις, ἅς, εἴπερ ἐπεθύμουν, πολὺ ἦν ἀσφαλέστερον καὶ
ἀφανίσαι καὶ ἐκκόψαι καὶ ἐπεργάσασθαι, ὅσῳπερ ἧττον τὸ
25 ἀδίκημα πολλῶν οὐσῶν ἔμελλε δῆλον ἔσεσθαι. νῦν δ'
οὕτως αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι ὥσπερ ⟨καὶ τὴν πατρίδα⟩
καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν, ἡγούμενος περὶ ἀμφοτέρων τούτων
εἶναί μοι τὸν κίνδυνον. αὐτοὺς τοίνυν ὑμᾶς τούτων
μάρτυρας παρέξομαι, ἐπιμελομένους μὲν ἑκάστου μηνός,
ἐπιγνώμονας δὲ πέμποντας καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν· ὧν οὐδεὶς
πώποτ' ἐζημίωσέ μ' ὡς ἐργαζόμενον τὰ περὶ τὰς μοριὰς
26 χωρία. καίτοι οὐ δήπου τὰς μὲν μικρὰς ζημίας οὕτω περὶ
πολλοῦ ποιοῦμαι, τοὺς δὲ περὶ τοῦ σώματος κινδύνους οὕτω
περὶ οὐδενὸς ἡγοῦμαι· καὶ τὰς μὲν πολλὰς ἐλάας, εἰς ἃς
ἐξῆν μᾶλλον ἐξαμαρτάνειν, οὕτω θεραπεύων φαίνομαι, τὴν
δὲ ⟨μίαν⟩ μοριάν, ἣν οὐχ οἷόν τ' ἦν λαθεῖν ἐξορύξαντα, ὡς
ἀφανίζων νυνὶ κρίνομαι.

27 Πότερον δέ μοι κρεῖττον ἦν, ὦ βουλή, δημοκρατίας οὔσης
παρανομεῖν ἢ ἐπὶ τῶν τριάκοντα; καὶ οὐ λέγω ὡς τότε
δυνάμενος ἢ ὡς νῦν διαβεβλημένος, ἀλλ' ὡς τῷ βουλομένῳ
τότε μᾶλλον ἐξὸν ἀδικεῖν ἢ νυνί. ἐγὼ τοίνυν οὐδ' ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὔτε τοιοῦτο οὔτε ἄλλο οὐδὲν κακὸν ποιήσας
28 φανήσομαι. Πῶς δ' ἄν, εἰ μὴ πάντων ἀνθρώπων ἐμαυτῷ
κακονούστατος ἦ, ὑμῶν οὕτως ἐπιμελομένων ἐκ τούτου τὴν
μοριὰν ἀφανίζειν ἐπεχείρησα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ δένδρον μὲν
οὐδὲ ἕν ἐστι, μιᾶς δὲ ἐλάας σηκός, ὡς οὗτός φησιν, ἦν,
κυκλόθεν δὲ ὁδὸς περιέχει, ἀμφοτέρωθεν δὲ γείτονες περιοι-

2 *μορίας* L (it. 11) *πυκνὰς* Sandys : Περγασῆσι Dobree 6 *ποιούμεναι* C *καὶ* Westermann, *τὴν πατρίδα* Kayser add. 8 *εἶναί . . . τούτων* om. C 9 *ἐπιμελομένους* M : *ἐπιμελουμένους* rell. 10 *ἐπιγνώμονας* Harpocr. s. v. : *γνώμονας* L 11 *ἐζημίωσέ μ'* Contius : *ἐζημίωσεν* L *ἐργαζόμενον* C : *ἐργαζομένους* rell. (*ἀρ-* M) 13 *οὕτω* del. Dobree 16 *μίαν μορίαν* Herwerden : *μορίαν* L : *μίαν* Blass 17 *κρίνομαι;* C X 18 *μοι*] *μάλιστα* C 21 *ἐξὸν* Auger : *ἐξῆν* L 22 *τοιοῦτον* O W 24 *ἦν* L *ἐπιμελουμένων* L 25 *μορίαν* L 26 *ἦν* Meutzner : *εἶναι* L

*κοῦσιν, ἄερκτον δὲ καὶ πανταχόθεν κάτοπτόν ἐστιν; ὥστε
τίς ἂν ἀπετόλμησε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιχειρῆσαι
τοιούτῳ πράγματι; Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὑμᾶς μέν, οἷς* 29
*ὑπὸ τῆς πόλεως τὸν ἅπαντα χρόνον προστέτακται τῶν
μοριῶν ἐλαῶν ἐπιμέλεσθαι, μήθ' ὡς ἐπεργαζόμενον πώποτε
ζημιῶσαί ⟨με⟩ μήθ' ὡς ἀφανίσαντα εἰς κίνδυνον καταστῆσαι,
τοῦτον δ' ὃς οὔτε γεωργῶν ἐγγὺς τυγχάνει οὔτ' ἐπιμελητὴς* [111]
*ᾑρημένος οὔθ' ἡλικίαν ἔχων εἰδέναι περὶ τῶν τοιούτων,
ἀπογράψαι με ἐκ γῆς μοριὰν ἀφανίζειν.*

Ἐγὼ τοίνυν δέομαι ὑμῶν μὴ τοὺς τοιούτους λόγους 30
*πιστοτέρους ἡγήσασθαι τῶν ἔργων, μηδὲ περὶ ὧν αὐτοὶ
σύνιστε, τοιαῦτ' ἀνασχέσθαι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν λεγόντων,
ἐνθυμουμένους καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἐκ τῆς ἄλλης
πολιτείας. ἐγὼ γὰρ τὰ ἐμοὶ προστεταγμένα ἅπαντα προθυ-* 31
*μότερον πεποίηκα ⟨ἢ⟩ ὡς ὑπὸ τῆς πόλεως ἠναγκαζόμην, καὶ
τριηραρχῶν καὶ εἰσφορὰς εἰσφέρων καὶ χορηγῶν καὶ τἆλλα
λῃτουργῶν οὐδενὸς ἧττον πολυτελῶς τῶν πολιτῶν. καίτοι* 32
*ταῦτα μὲν μετρίως ποιῶν ἀλλὰ μὴ προθύμως οὔτ' ἂν περὶ
φυγῆς οὔτ' ἂν περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας ἠγωνιζόμην, πλείω δ'
ἂν ἐκεκτήμην, οὐδὲν ἀδικῶν οὐδ' ἐπικίνδυνον ἐμαυτῷ κατα-
στήσας τὸν βίον· ταῦτα δὲ πράξας, ἃ οὗτός μου κατηγορεῖ,
ἐκέρδαινον μὲν οὐδέν, ἐμαυτὸν δ' εἰς κίνδυνον καθίστην.
καίτοι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε δικαιότερον εἶναι τοῖς μεγά-* 33
*λοις χρῆσθαι τεκμηρίοις περὶ τῶν μεγάλων, καὶ πιστότερα
ἡγεῖσθαι περὶ ὧν ἅπασα ἡ πόλις μαρτυρεῖ, μᾶλλον ἢ περὶ
ὧν μόνος οὗτος κατηγορεῖ.*

Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐκ τῶν ἄλλων σκέψασθε. μάρτυ- 34
ρας γὰρ ἔχων αὐτῷ προσῆλθον, λέγων ὅτι μοι πάντες εἰσὶν

5 *ἐπιμελεῖσθαι* L *ἐπεργαζόμενον* Stephanus : *ἀπεργ.* L 6 *με* add. Meutzner (ante *πώποτε* Reiske) 9 *ἀπέγραψέ* L *ἐκ γῆς* Jacobs : *ἐγγὺς* L : del. Taylor *μορίαν* L 11 *ἡγήσεσθαι* L 12 *τοιαῦτ'* Lipsius : *ταῦτ'* L 13 *εἰρημένων*] litt. *εἰρ* ex corr. X[1] 15 *ἢ* add. Taylor et Madvig 17 *λειτ.* L 20 *μηδὲν* C 23 *ὁμολογήσαιεν* C 24 *μεγάλων*] *μικρῶν* Dobree 28 *γὰρ ἔχων* Reiske : *παρέχων* L ⟨*ἔτι*⟩ *εἰσὶν* Westermann : *εἶεν* Dobree

οἱ θεράποντες, οὓς ἐκεκτήμην ἐπειδὴ παρέλαβον τὸ χωρίον, καὶ ἕτοιμός εἰμι, εἴ τινα βούλοιτο, παραδοῦναι βασανίζειν, ἡγούμενος οὕτως ἂν τὸν ἔλεγχον ἰσχυρότερον γενέσθαι τῶν
35 τούτου λόγων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. οὗτος δ' οὐκ ἤθελεν, οὐδὲν φάσκων πιστὸν εἶναι τοῖς θεράπουσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ⟨δεινὸν⟩ εἶναι, εἰ περὶ αὐτῶν μὲν οἱ βασανιζόμενοι κατηγοροῦσιν, εὖ εἰδότες ὅτι ἀποθανοῦνται, περὶ δὲ τῶν δεσποτῶν, οἷς πεφύκασι κακονούστατοι, μᾶλλον ἂν ἕλοιντο ἀνέχεσθαι βασανιζόμενοι ἢ κατειπόντες ἀπηλλάχθαι τῶν
36 παρόντων κακῶν. καὶ μὲν δή, ὦ βουλή, φανερὸν οἶμαι εἶναι πᾶσιν ὅτι, εἰ Νικομάχου ἐξαιτοῦντος τοὺς ἀνθρώπους μὴ παρεδίδουν, ἐδόκουν ἂν ἐμαυτῷ συνειδέναι· ἐπειδὴ τοίνυν ἐμοῦ παραδιδόντος οὗτος παραλαβεῖν οὐκ ἤθελε, δίκαιον καὶ περὶ τούτου τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἄλλως τε καὶ τοῦ κινδύνου
37 οὐκ ἴσου ἀμφοτέροις ὄντος. περὶ ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ ἔλεγον ἃ οὗτος ἐβούλετο, οὐδ' ἂν ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο· τούτῳ δ' εἰ μὴ ὡμολόγουν, οὐδεμιᾷ ζημίᾳ ἔνοχος ἦν. ὥστε πολὺ μᾶλλον τοῦτον παραλαμβάνειν ἐχρῆν ἢ ἐμὲ παραδοῦναι προσῆκεν. ἐγὼ τοίνυν εἰς τοῦτο προθυμίας ἀφικόμην, ἡγούμενος μετ' ἐμοῦ εἶναι καὶ ἐκ βασάνων καὶ ἐκ μαρτύρων καὶ ἐκ τεκμηρίων ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος τἀληθῆ πυθέσθαι.
38 ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρή, ὦ βουλή, ποτέροις χρὴ πιστεύειν μᾶλλον, οἷς πολλοὶ μεμαρτυρήκασιν ἢ ᾧ μηδεὶς τετόλμηκε, καὶ πότερον εἰκὸς μᾶλλον τοῦτον ἀκινδύνως ψεύδεσθαι ἢ μετὰ τοσούτου κινδύνου τοιοῦτον ἐμὲ ἔργον ἐργάσασθαι, καὶ πότερον οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως βοηθεῖν ἢ συκοφαντοῦντα αἰτιᾶσθαι;

2 εἰμι Scheibe: ἤμην L: εἴην Dobree 3 ἰσχυρότατον Bekker 4 καὶ] ἐκ Reiske 6 δοκεῖν C X δεινὸν add. Muret αὐτῶν X οἱ del. Dobree 8 ἕλοιντο Rauchenstein: εἵλοντο L 10 οἶμαι εἶναι πᾶσιν scripsi: εἶναι εἰπεῖν L: οἶμαι εἶναι vulg. (πᾶσιν add. Markland) 12 ξυνειδέναι C M X 14 ἔχειν C X¹ (?): σχεῖν Xᶜ (1) 15 ⟨τι⟩ ἔλεγον Reiske: ἤλεγχον Scheibe 16 ἃ οὗτος ἐβούλετο post ὡμολόγουν L: transp. Bekker 19 προσῆκεν Markland: προσήκει L 20 μετ' Stephanus: μήτ' M O X: πρὸς C μαρτυριῶν Francken 23 ᾧ] ἃ C 24 τοῦτον marg. Ald.: τούτω L 25 ἔργον ἐμὲ C 26 αἰτιᾶσθαι Kayser: αἰτιάσασθαι L

ἐγὼ μὲν ⟨γὰρ⟩ ὑμᾶς ἡγοῦμαι νομίζειν ὅτι Νικόμαχος ὑπὸ 39
τῶν ἐχθρῶν πεισθεὶς τῶν ἐμῶν τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀγωνί-
ζεται, οὐχ ὡς ἀδικοῦντα ἐλπίζων ἀποδείξειν, ἀλλ' ὡς ἀργύριον
παρ' ἐμοῦ λήψεσθαι προσδοκῶν. ὅσῳ γὰρ ⟨οἱ⟩ τοιοῦτοί
εἰσιν ἐπαιτιώτατοι καὶ ἀπορώτατοι τῶν κινδύνων, τοσούτῳ
πάντες αὐτοὺς φεύγουσι μάλιστα. ἐγὼ δέ, ὦ βουλή, οὐκ 40
ἠξίουν, ἀλλ' ἐπειδήπερ με ᾐτιάσατο, παρέσχον ἐμαυτὸν ὅ τι
βούλεσθε χρῆσθαι, καὶ τούτου ἕνεκα τοῦ κινδύνου οὐδενὶ
ἐγὼ τῶν ἐχθρῶν διηλλάγην, οἳ ἐμὲ ἥδιον κακῶς λέγουσιν ἢ
σφᾶς αὐτοὺς ἐπαινοῦσι. καὶ φανερῶς μὲν οὐδεὶς πώποτε ἐμὲ
αὐτὸς ἐπεχείρησε ποιῆσαι κακὸν οὐδέν, τοιούτους δὲ ἐπιπέμ-
πουσί μοι, οἷς ὑμεῖς οὐκ ἂν δικαίως πιστεύοιτε. πάντων 41
γὰρ ἀθλιώτατος ἂν γενοίμην, εἰ φυγὰς ἀδίκως καταστήσομαι,
ἄπαις μὲν ὢν καὶ μόνος, ἐρήμου δὲ τοῦ οἴκου γενομένου,
μητρὸς δὲ πάντων ἐνδεοῦς ⟨οὔσης⟩, πατρίδος δὲ τοιαύτης ἐπ' [112]
αἰσχίσταις στερηθεὶς αἰτίαις, πολλὰς μὲν ναυμαχίας ὑπὲρ
αὐτῆς νεναυμαχηκώς, πολλὰς δὲ μάχας μεμαχημένος, κόσμιον
δ' ἐμαυτὸν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ παρασχών.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, ταῦτα μὲν ἐνθάδε οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ 42
λέγειν· ἀπέδειξα δ' ὑμῖν ὡς οὐκ ἐνῆν σηκὸς ἐν τῷ χωρίῳ,
καὶ μάρτυρας παρεσχόμην καὶ τεκμήρια. ἃ χρὴ μεμνημέ-
νους διαγιγνώσκειν περὶ τοῦ πράγματος, καὶ ἀξιοῦν παρὰ
τούτου πυθέσθαι ὅτου ἕνεκα, ἐξὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐλέγξαι,
τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον εἰς τοσοῦτόν με κατέστησεν ἀγῶνα,
καὶ μάρτυρα οὐδένα παρασχόμενος ἐκ τῶν λόγων ζητεῖ πιστὸς 43
γενέσθαι, ἐξὸν αὐτοῖς τοῖς ἔργοις ἀδικοῦντα ἀποδεῖξαι, καὶ
ἐμοῦ ἅπαντας διδόντος τοὺς θεράποντας, οὕς φησι παρα-
γενέσθαι, παραλαβεῖν οὐκ ἤθελεν.

1 γὰρ add. Fuhr ⟨ἐγνωκέναι⟩ ὑμᾶς Hamaker νομίζειν et ἐχθρῶν C solus 4 οἱ add. Reiske 5 εὐπορώτατοι C[1], corr. C[1] 7 παρέχον M 8 ἕνεκα C M O : οὕνεκα X 9 ἥδιον Taylor : ἤδη C M X : δὴ O 11 αὐτὸς Reiske : αὐτὸν L : αὐτῶν Schottus 13 ἂν ἀθλιώτατος C 15 οὔσης add. Frohberger 19 οἶδ'] οἶδα δ' C 21 pr. καὶ om. C 22 διαγιν. C παρὰ C : ἢ ἄρα M X : εἰ ἄρα O 25 οὐδενὸς M 27 παραδιδόντος Frohberger

VIII

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΑΣ ΚΑΚΟΛΟΓΙΩΝ

1 Ἐπιτήδειόν μοι δοκῶ καιρὸν εἰληφέναι περὶ ὧν εἰπεῖν
ἐβουλόμην πάλαι· πάρεισι μὲν γὰρ οἷς ἐπεγκαλῶ, πάρεισι
δὲ ὧν ἐναντίον ἐπιθυμῶ μέμψασθαι τοῖς ἀδικοῦσιν ἐμέ.
καίτοι πολλῷ πλείων ἐστὶ σπουδὴ πρὸς τοὺς παρόντας·
τοὺς μὲν γὰρ ⟨παρ'⟩ οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν, εἰ τοῖς ἐπιτηδείοις
ἀνεπιτήδειοι δόξουσιν εἶναι (τὴν γὰρ ἀρχὴν οὐδ' ἂν ἐπεχεί-
2 ρουν ἐξαμαρτάνειν εἰς ἐμέ), τοῖς δὲ βουλοίμην ἂν δόξαι
μηδὲν ἀδικῶν τούτους ὑπὸ τούτων ἀδικεῖσθαι πρότερον.
ἀνιαρὸν μὲν οὖν ἀναγκάζεσθαι λέγειν περὶ τούτων, ἀδύνατον
δὲ μὴ λέγειν, ὅταν ἐναντίον τῆς ἐλπίδος κακῶς πάσχω καὶ
τοὺς δοκοῦντας εἶναι φίλους ἀδικοῦντας εὑρίσκω.
3 Πρῶτον μὲν οὖν, ἵνα μή τις ὑμῶν τάχα δὴ βοηθῶν οἷς
ἐξημάρτηκε πρόφασιν πορίσηται τῆς ἁμαρτίας, εἰπάτω οὖν
τίς ὑμῶν ὑπ' ἐμοῦ κακῶς ἀκήκοεν ἢ πέπονθεν, ἢ τίς ἐμοῦ
δεηθεὶς οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐγώ τε δυνατὸς ἦ κἀκεῖνος ἐπήγγειλε.
—τί δῆτά με κακῶς τὰ μὲν λέγειν τὰ δὲ ποιεῖν ἐπιχειρεῖτε,
καὶ ταῦτα πρὸς τούτους ἡμᾶς διαβάλλειν, οὓς πρὸς ἡμᾶς
4 αὐτοὺς διεβάλλετε; καίτοι οὕτως ἐνοχλεῖτε, ὥστε περὶ
πλείονος ἐποιήσασθε δοκεῖν ἐμοῦ κήδεσθαι, καὶ μᾶλλον
ἐμοῦ κατειπεῖν. ἃ δ' ἐλέγετε, πάντα μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι

2 ἐγκαλῶ Scheibe 4 τοὺς ἀκροατάς Thalheim 5 παρ' add. Emperius προτιμήσειν Reiske ἐπιτηδείοις Contius: ἀνεπιτηδείοις L 6 ἀνεπιτήδειον L 10 τοὐναντίον Dobree 12 δὴ] fort. [ἂν] 13 εἴπατε Cobet οὖν om. C: νῦν Reiske 15 τε om. C ἦν L 18 αὐτοὶ Dobree καιτοιουτως X: καὶ τοιούτως E ἐνοχλεῖτε Contius: ἐνοχλεῖ L: ἠνωχλεῖτε Kayser 19 ἐποιήσασθε Schottus: ἐποιήσατο L 20 ἐμοὶ κατεῖπεν Emperius ἐλέγετε Schottus: ἔλεγε L

(καὶ γὰρ ἀκούων ἠχθόμην), οὐδ᾽ ἂν ὑμῖν ἐπικαλῶν, ὅ τι
ἐλέγετε κατ᾽ ἐμοῦ, ταὐτὰ λέξαιμι· καὶ γὰρ ἂν ἀπολύοιμι
τῆς αἰτίας ὑμᾶς, εἴπερ ὑμῖν ταὐτὰ λέγοιμι ὑπὲρ ἐμαυτοῦ· ἃ 5
δὲ ὑβρίζειν οἰόμενοι ἐμὲ καταγελάστους ὑμᾶς αὐτοὺς ἐποιεῖτε,
ταῦτα λέξω. βίᾳ γὰρ ὑμῖν ἐφάσκετέ με ξυνεῖναι καὶ διαλέ-
γεσθαι, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἔχειν ὅπως ἀπαλλαγῆτέ
μου, καὶ τὸ τελευταῖον ἀκόντων ὑμῶν Ἐλευσῖνάδε ξυνθεω-
ρεῖν. καὶ ταῦτα λέγοντες οἴεσθε μὲν ἐμὲ κακολογεῖν,
ἀποφαίνετε δὲ σκαιοτάτους ἑαυτούς, οἵτινες μὲν ὑπὸ τὸν
αὐτὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἄνδρα λάθρᾳ μὲν ἐλοιδορεῖτε,
φανερῶς δὲ φίλον ἐνομίζετε. χρῆν γὰρ ὑμᾶς ἢ μὴ κακῶς 6
λέγειν ἢ μὴ ξυνεῖναι, καὶ ταῦτα φανερῶς ἀπειπόντας ὁμιλίαν.
εἰ δὲ αἰσχρὸν ἡγεῖσθε τοῦτο, πῶς αἰσχρὸν ἦν ὑμῖν ξυνεῖναι,
πρὸς ὃν οὐδὲ ἀπειπεῖν καλὸν ἡγεῖσθε; καὶ μὴν οὐδὲν αὐτὸς 7
ἐξηῦρον ὁπόθεν ἂν εἰκότως ὑπερείδετε τὴν ἐμὴν ὁμιλίαν.
οὔτε γὰρ ὑμᾶς σοφωτάτους ἑώρων ὄντας, ἐμαυτὸν δ᾽ ἀμαθέ-
στατον, οὐ μὴν οὐδὲ πολυφίλους ὑμᾶς, ἐμαυτὸν δ᾽ ἔρημον
φίλων, οὐδ᾽ αὖ πλουτοῦντας, ἐμὲ δὲ πενόμενον, οὐδ᾽ αὖ
ὑμᾶς μὲν ὑπερευδοκιμοῦντας, ἐμαυτὸν δὲ διαβεβλημένον, οὐδὲ
τὰ μὲν ἐμὰ πράγματα κινδυνεύοντα, τὰ δ᾽ ὑμέτερα ἀσφαλῶς [113]
ἔχοντα. πόθεν ἂν οὖν εἰκότως ὑπώπτευον ἄχθεσθαί μοι
συνόντι; καὶ ταῦτα δ᾽ ὅτε πρὸς τοὺς τελευταίους ἔλεγετ᾽, 8
οὐκ ᾤεσθε ἀπαγγελεῖν ἡμῖν, κἀνταῦθα σόφισμα καλὸν
ἡγούμενοι περιήλθετε πάντας ὑμῶν αὐτῶν κατηγοροῦντες ὅτι
πονηροῖς ἑκόντες ὁμιλεῖτε.

2 ταὐτὰ λέξαιμι Markland: ταῦτα δόξαιμι L 3 ταυτὰ C: ταῦτα rell. ὑπὲρ Markland: περὶ L 5 λέξω . . . καὶ δια om. C 6 οὐκ ἔχειν ὅπως vulg.: οὐκ ἐκεῖνο πῶς D E O X: δι᾽ ἐκεῖνο ὅπως C 7 ἡμῶν X 9 μὲν del. Bekker 10 ἄνδρα λάθρᾳ Reiske: λάθρα ἄνδρα L 11 ὠνομάζετε Markland 12 ἀπειπόντα L 14 μὴ οὐδὲ D¹ O: μηδὲν X¹: μὴν οὐδὲν C Xᶜ (1) αὐτὸς ἐξηῦρον Schottus: οὗτος ἐξεῦρεν L: τοιοῦτον ἐξεῦρον Reiske 15 ὑπερεῖδε L 16 θεωρῶν L 18 αὖ ⟨ὑμᾶς μὲν⟩ πλουτ. Scheibe 21 ὑπόπτευον C 22 συνιόντι C ὅτε . . . ἐλέγετ᾽, οὐκ Sauppe: ὅτι . . . ἔλεγεν οὓς L ἐπιτηδείους Franz 23 ἀπαγγελεῖν C: ἀπαγγέλειν D: ἀπαγγέλλειν rell. καὶ ταῦτα Sauppe 24 ἡγούμενοι Dobree: εἶναι εἰ L πάντας Sauppe: πάντες L 25 ὁμιλεῖτε; Sauppe

Περὶ μὲν οὖν τοῦ λέγοντος οὐδὲν ἂν περαίνοιτε πυνθανό-
μενοι. πρῶτον μὲν γὰρ εἰδότες ἐρήσεσθε τὸν εἰπόντα μοι·
9 πῶς γὰρ οὐκ ἴστε πρὸς ὃν ἐλέγετε τὸν λόγον; ἔπειτα κακὸς
ἂν εἴην, εἰ ταὐτὰ ποιήσαιμι αὐτὸν ἅπερ ἐκεῖνος ὑμᾶς. οὐ
γὰρ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐκεῖνος ἡμῖν ἀπήγγελλεν, ἐφ' οἷσπερ
ὑμεῖς ἐλέγετε πρὸς ἐκεῖνον. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐμοὶ χαριζό-
μενος ἀπήγγειλε τοῖς ἐμοῖς ἀναγκαίοις, ὑμεῖς δὲ βλάπτειν
ἐμὲ βουλόμενοι πρὸς ἐκεῖνον ἐλέγετε. καὶ ταῦτα εἰ μὲν
ἠπίστουν, ἐξελέγχειν ἂν ἐζήτουν· νῦν δὲ (ξυμβαίνει γὰρ καὶ
ταῦτα τοῖς πρὸ τοῦ, καὶ ἐμοὶ σημεῖα ταῦτα μὲν ἐκείνων ἐστίν,
10 ἐκεῖνα δὲ τούτων ἱκανά) πρῶτον μὲν ἅπαντα δι' ὑμῶν πράξαντά
με περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἵππου πρὸς Ἡγέμαχον, κάμνοντα
τὸν ἵππον ἀνάγειν με βουλόμενον Διόδωρος οὑτοσὶ ἀποτρέ-
πειν ἐπειρᾶτο, φάσκων οὐδὲν ἀντιλέξειν περὶ τῶν δώδεκα
μνῶν Πολυκλέα, ἀλλ' ἀποδώσειν. τότε λέγων ταῦτα, μετὰ
τὸν θάνατον τοῦ ἵππου κατέστη τελευτῶν ἀντίδικος μετὰ
τούτων, λέγων ὡς οὐ δίκαιόν με εἴη κομίσασθαι τὸ ἀργύριον.
11 καίτοι γε σφῶν γε αὐτῶν κατηγόρουν. εἰ γὰρ ἃ μετὰ τούτων
⟨ἔπραττον⟩ ἀδικουμένῳ μοι μηδὲν ἦν δίκαιον εἰπεῖν, ἦ που
καλῶς συνέπραττον. καὶ ἐγὼ μὲν ᾤμην φιλοσοφοῦντας
αὐτοὺς περὶ τοῦ πράγματος ἀντιλέγειν τὸν ἐναντίον λόγον·
12 οἱ δ' ἄρα οὐκ ἀντέλεγον ἀλλ' ἀντέπραττον, καὶ διὰ τοῦτο
ἀντέπραττον, ἵνα τὸν ἐμὸν λόγον εἰδείη Πολυκλῆς· ἐδηλώθη
γὰρ ταῦτα. παρόντων τῶν διαιτητῶν ὀργιζόμενος ὁ Πολυκλῆς
εἶπεν ὅτι καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδείοις ἀδικεῖν δοκοίην, ὡς
πρὸς ἐκεῖνον λέγοιεν. ἆρά γε ταῦτα ξυμβαίνει τοῖς ἀπαγ-

2 εἰδότες Reiske : εἰπόντες L 4 ταὐτὰ Scaliger : τὰ L 5 ἀπήγγειλεν D O : ἀπήγγελεν E 7 ἀπήγγελε E ἐμοῖς Stephanus : ἐμοὶ L 9 ἐζήτουν] ἠπίστουν E 10–11 ἐκείνων . . . μὲν om. C 12 πρὸς Ἡγέμαχον Dobree : προσῆγε (-κε D O) μαχόμενον L 13 ἀνάγει X^1 : corr. X^1 οὑτοσὶ Cobet : οὗτος L 18 σφῶν Dobree : ἐφ' ὧν L αὐτὸν X^1 : corr. X^1 19 ἔπραττον add. anonymus Fritzschii : ἃ μετὰ τούτων διῳκούμην περὶ τούτων ἐμοὶ μηδὲν Dobree 23 ἀντέλεγον Emperius : αὐτὸ ἔπραττον Roemer 24 ⟨οὖν⟩ τῶν Scheibe ὀργιζόμενος Markland : ὁριζόμενος L 25 δοκοίην C : δοκοίη rell. 26 ἐπαγγ. C O D

γελλομένοις; ὁ γὰρ αὐτὸς ἀπήγγειλεν ὡς τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ
μέλλοντας λέγειν ἀποτρέψειν φάσκοιτε, τοὺς δέ τινας ἤδη
κωλύσαιτε. καὶ ταῦτα τί με δεῖ φανερώτερον ἐξελέγχειν
[ὅτι]; φέρε γάρ, ᾔδει ποτ' ἐκεῖνος ὅτι Κλειτοδίκου δεηθεὶς 13
ἐπιλέγειν οὐκ ἔτυχον; οὐ γὰρ δὴ παρῆν τούτοις· ἢ τί
κέρδος ἦν αὐτῷ διαβάλλειν ἐμὲ πρὸς ὑμᾶς οὕτω προθύμως,
ὥστε σπουδάσαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς ἀναγκαίους πλάσασθαι
ταῦτα;

Γιγνώσκω δὲ νῦν ἤδη καὶ πάλαι ζητοῦντας πρόφασιν, 14
ἡνίκα Θρασύμαχον ὑμᾶς ἐφάσκετε κακῶς λέγειν δι' ἐμέ.
καὶ ἐγὼ μὲν ἠρώτων αὐτὸν εἰ δι' ἐμὲ κακῶς λέγοι Διόδωρον·
ὁ δὲ τοσοῦτον ὑπερεῖδε τὸ δι' ἐμέ· πολλοῦ γὰρ δεῖν ἔφη δι'
ὅντινοῦν εἰρηκέναι Διόδωρον κακῶς. καὶ ταῦτα προσάγοντος
ἐμοῦ πρόθυμος ὁ Θρασύμαχος ἦν ἐξελέγχεσθαι, περὶ ὧν οὗτος
ἔλεγεν· οὗτος δὲ πάντα μᾶλλον διεπράττετο. μετὰ τοῦτο 15
Αὐτοκράτης ἐμοῦ παρόντος Θρασυμάχῳ ἔλεγεν Εὐρυπτόλεμον
αὐτῷ μέμφεσθαι, φάσκοντα κακῶς ἀκούειν ὑπ' αὐτοῦ· τὸν
ἀπαγγέλλοντα δὲ εἶναι Μηνόφιλον. εὐθὺς δ' ἐκεῖνος ἐπὶ τὸν
Μηνόφιλον ἐβάδιζε μετ' ἐμοῦ· κἀκεῖνος οὔτε ἀκοῦσαι πώποτε
ἔφασκεν οὔτε ἀπαγγεῖλαι πρὸς Εὐρυπτόλεμον, καὶ οὐ ταῦτα
μόνον, ἀλλ' οὐδὲ διειλέχθαι πολλοῦ χρόνου. τοιαύτας προ- 16
φάσεις προφασιζόμενοι τότε μὲν ἐκ τῆς ἐμῆς καὶ Θρασυ-
μάχου συνουσίας ἐστὲ φανεροί, νῦν δὲ ἐπειδὴ ἐκλελοίπασιν
ὑμᾶς αἱ προφάσεις, ἐλευθεριώτερόν με κακῶσαι λείπετε ἤδη
οὐδέν. χρῆν μὲν οὖν τότε με γιγνώσκειν ὀφειλόμενόν μοι
ταῦτα παθεῖν, ὅτε καὶ πρὸς ἐμὲ περὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐλέγετε

2 ἀποτρέψειν Contius : ἀποτρέπειν L 3 κωλύσαιτε Reiske : κωλύσετε L 4 ὅτι om. C : ἔτι Reiske ᾔδεί C : ἤδη rell. 5 ἐπιλέγειν Emperius : ἐκλέγειν L ἢ τί Emperius : ἐπεὶ L 9 γιν. C X ἤδη] τε Lobeck : τε δὴ Emperius 11 μὲν om. C 12 ἔφη τὸ δι' E 14 προθύμως E O X[1] : corr. X[1] 15 πάντων (α suprascr.) C[1] : πάντων rell. : πάντ' ἂν Markland τοῦτο Auger : τοῦτον L 16 'Ερυπτ. C 18 δὲ om. C 24 ἀνελευθερώτατον Kayser κακῶσαι C : κακώσας rell. λείπετε (ἐλλείπετε Franz) ἤδη Scheibe : λείπετε C : λέπτιδι X : λέπτη δ' E : λέππιδι D O 25 χρὴ X γιν. C X μοι C : με rell. 26 ἐλέγετε Contius : ἔλεγε L

κακῶς· ἔπειτα καὶ περὶ Πολυκλέους, ᾧ νυνὶ βοηθεῖτε, πάντ'
17 εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς. κατὰ τί δὴ ταῦτα ⟨οὐκ⟩ ἐφυλαττόμην;
εὐηθές τι ἔπαθον. ᾤμην γὰρ ἀπόθετος ὑμῖν εἶναι φίλος
† τοῦ μηδὲν ἀκοῦσαι κακὸν δι' αὐτὸ τοῦτο, διότι πρὸς ἐμὲ
[114] τοὺς ἄλλους ἐλέγετε κακῶς, παρακαταθήκην ἔχων ὑμῶν παρ'
ἑκάστου λόγους πονηροὺς περὶ ἀλλήλων.
18 Ἐγὼ τοίνυν ἑκὼν ὑμῖν ἐξίσταμαι τῆς φιλίας, ἐπεί τοι μὰ
τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδ' ὅ τι ζημιωθήσομαι μὴ ξυνὼν ὑμῖν· οὐδὲ
γὰρ ὠφελούμην ξυνών. πότερον γάρ, ὅταν ᾖ τί μοι πρᾶγμα,
τότε ποθέσομαι τὸν ἐροῦντα καὶ τοὺς μαρτυρήσοντας; καὶ
νῦν ἀντὶ μὲν τοῦ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν λέγοντα πειρᾶσθε
κωλύειν, ἀντὶ δὲ τοῦ βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μαρτυρεῖν τὰ δίκαια
19 ξύνεστε τοῖς ἐμοῖς ἀντιδίκοις καὶ μαρτυρεῖτε. ἀλλ' ὡς
εὔνους ὄντες ἐμοὶ τὰ βέλτιστα ἐρεῖτε περὶ ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ
νῦν ὑμεῖς με μόνοι κακῶς λέγετε. τὸ μὲν οὖν ἐμὸν οὐκ
ἐμποδὼν ὑμῖν ἔσται. τοιοῦτον γὰρ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς
πείσεσθε, ἐπειδήπερ ὑμῖν ἔθος ἐστὶν ἕνα τῶν ξυνόντων ἀεὶ
κακῶς λέγειν καὶ ποιεῖν· ἐπειδὰν ὑμῖν ἐγὼ μὴ ξυνῶ, πρὸς
ὑμᾶς αὐτοὺς τρέψεσθε, κἄπειτα καθ' ἕνα ἕκαστον ὑμῖν αὐτοῖς
ἀπεχθήσεσθε, τὸ δὲ τελευταῖον ὁ εἷς ὁ λειπόμενος αὐτὸς
20 αὑτὸν κακῶς ἐρεῖ. κερδανῶ δὲ τοσοῦτον, ὅτι πρῶτον μὲν
ὑμῶν ἀπαλλαγεὶς ἐλάχιστα κακῶς ὑφ' ὑμῶν πείσομαι· τοὺς
μὲν γὰρ χρωμένους ὑμῖν κακῶς καὶ λέγετε καὶ ποιεῖτε, τῶν
δὲ μὴ χρωμένων οὐδένα πώποτε.

1 καλῶς X πάντα γὰρ ἂν C 2 κἆτα Reiske τί δὴ D X^1 : τί δὴ τι E X^c (1) : τί δήποτε C οὐκ add. Reiske 4 τοῦ] καὶ C : τὸ Dobree 5 κακῶς Foertsch : καὶ L (om. C) 8 ⟨καὶ⟩ ζημιώσομαι Cobet 9 κοι C 10 ποθήσομαι D^c O 13 καὶ om. D O ἀλλ' C solus : ⟨ἦ⟩ Dobree 14 εὖνοι ὄντες vel εὐνοοῦντες Koen 15 μόνοι Bekker : μόνον L ἐλέγετε E X 16 γὰρ] δ' ἄρα Thalheim 18 μὴ ξυνῶ Markland : μηνίσω C : μηνύσω rell. 19 τρέψεσθε Markland : τρέπεσθε L 20 ἀπαχθήσεσθε E X : ἐπαχθ. D O prius ὁ C solus 21 πρῶτος νῦν Thalheim

IX

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Τί ποτε διανοηθέντες οἱ ἀντίδικοι τοῦ μὲν πράγματος 1
παρημελήκασι, τὸν δὲ τρόπον μου ἐπεχείρησαν διαβάλλειν;
πότερον ἀγνοοῦντες ὅτι περὶ τοῦ πράγματος προσήκει λέγειν;
ἢ τόδε μὲν ἐπίστανται, ἡγούμενοι δὲ λήσειν περὶ [τοῦ] παντὸς
πλείω λόγον ἢ τοῦ προσήκοντος ποιοῦνται; ὅτι μὲν οὐκ 2
ἐμοῦ καταφρονήσαντες ἀλλὰ τοῦ πράγματος τοὺς λόγους
ποιοῦνται, σαφῶς ἐπίσταμαι· εἰ μέντοι ὑμᾶς οἴονται δι'
ἄγνοιαν ὑπὸ τῶν διαβολῶν πεισθέντας καταψηφιεῖσθαί μου,
τοῦτ' ἂν θαυμάσαιμι. ᾤμην μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, 3
περὶ τοῦ ἐγκλήματος, οὐ περὶ τοῦ τρόπου τὸν ἀγῶνά μοι
προκεῖσθαι· διαβαλλόντων δέ με τῶν ἀντιδίκων ἀναγκαῖόν
ἐστι περὶ πάντων ⟨τὴν⟩ ἀπολογίαν ποιήσασθαι. πρῶτον
μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπογραφῆς ὑμᾶς διδάξω.

Ἀφικόμενος προπέρυσιν εἰς τὴν πόλιν, οὔπω δύο μῆνας 4
ἐπιδεδημηκὼς κατελέγην στρατιώτης. αἰσθόμενος δὲ τὸ
πραχθὲν ὑπετοπούμην εὐθέως ἐπὶ μηδενὶ ὑγιεῖ κατειλέχθαι.
προσελθὼν οὖν τῷ στρατηγῷ ἐδήλωσα ὅτι ἐστρατευμένος
εἴην, ἔτυχον δὲ οὐδενὸς τῶν μετρίων. προπηλακιζόμενος
δὲ ἠγανάκτουν μέν, ἡσυχίαν δ' εἶχον. ἀπορούμενος δὲ καὶ 5
συμβουλευόμενός τινι τῶν πολιτῶν τί χρήσωμαι τῷ πράγματι,
ἐπυθόμην ὡς καὶ δήσειν με ἀπειλοῖεν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν
ἐλάττω χρόνον Καλλικράτους Πολύαινος ἐνδημοίη. κἀμοὶ
μὲν τὰ προειρημένα διείλεκτο ἐπὶ τῇ Φιλίου τραπέζῃ· οἱ δὲ 6

4 τοῦ del. Markland 6 ἀλλὰ] an ἀπὸ scribendum? 8 ἄγνοιαν Rauchenstein: εὔνοιαν L 9 τοῦτ' Markland: οὐκ L 12 τὴν add. Franz 14 προπέρυσιν Reiske: πρότερον L 16 ὑπετοπούμην Scaliger: ὑπετυπούμην L 20 χρήσωμαι C: χρήσομαι rell. 21–22 ἀπειλοῖεν . . . Καλλικράτους om. C 23 Φιλέου Bekker: Φιλίνου Dobree

μετὰ Κτησικλέους τοῦ ἄρχοντος, ἀπαγγείλαντός τινος ὡς
ἐγὼ λοιδοροίην, τοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος ἐάν τις ἀρχὴν ἐν
συνεδρίῳ λοιδορῇ, παρὰ τὸν νόμον ζημιῶσαι ἠξίωσαν. ἐπι-
βαλόντες δὲ τὸ ἀργύριον πράξασθαι μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν,
ἐξιούσης δὲ τῆς ἀρχῆς γράψαντες εἰς λεύκωμα τοῖς ταμίαις
7 παρέδοσαν. οἵδε μὲν τάδε διεπράξαντο· οἱ δὲ ταμίαι οὐδὲν
ὅμοιον τοῖσδε διανοηθέντες, ἀνακαλεσάμενοι [δὲ] τοὺς παρα-
δόντας [καὶ] τὴν γραφήν, ἐσκοποῦντο τῆς αἰτίας τὴν πρόφασιν.
ἀκούσαντες δὲ τὸ γεγενημένον, ἐννοούμενοι οἷα πεπονθὼς
ᾖ, τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθον αὐτοὺς ἀφεῖναι, διδάσκοντες ὡς
[115] οὐκ ἐπιεικὲς εἴη τῶν πολιτῶν τινας διὰ τὰς ἔχθρας ἀναγρά-
φεσθαι, ἀποροῦντες δὲ μεταπεῖσαι αὐτούς, τὸν παρ' ὑμῶν
κίνδυνον ὑποστάντες ἄκυρον τὴν ζημίαν ἔκριναν . . .

8 Ὅτι μὲν οὖν ἀφείθην ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐπίστασθε· προσή-
κειν δὲ ἡγούμενος καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀπόδειξιν ἀπηλλάχθαι
τοῦ ἐγκλήματος, ἔτι πλείονας καὶ νόμους καὶ ἄλλας δικαιώσεις
παρασχήσομαι. Καί μοι λαβὲ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

9 Τοῦ μὲν νόμου διαρρήδην ἀγορεύοντος τοὺς ἐν τῷ συνεδρίῳ
λοιδοροῦντας ζημιοῦν ἀκηκόατε· ἐγὼ δ' ὅτι μὲν οὐκ εἰσῆλθον
εἰς τὸ ἀρχεῖον, μάρτυρας παρεσχόμην, ἀδίκως δὲ ζημιωθεὶς
10 οὔτ' ὀφείλω οὔτ' ἐκτεῖσαι δίκαιός εἰμι. εἰ γὰρ φανερός
εἰμι μὴ ἐλθὼν εἰς τὸ συνέδριον, ὁ δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς
πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν ὀφείλειν, ἠδικηκὼς μὲν
οὐδὲν φαίνομαι, ἔχθρᾳ δὲ ἄνευ τούτου παραλόγως ζημιωθείς.
11 συνέγνωσαν δὲ καὶ αὐτοὶ σφίσιν ὡς ἠδικηκότες· οὔτε γὰρ
εὐθύνας ὑπέσχον, οὔτε εἰς δικαστήριον εἰσελθόντες τὰ
πραχθέντα ψήφῳ κύρια κατέστησαν. εἰ δ' οὖν ἐξημίωσαν

1 ἐπαγγείλαντός C X 2 λοιδοροῖμι L ἀγορεύοντος Reiske
7 παραδόντας Reiske, δὲ et καὶ del.: παρόντας L 8 ἀπογραφὴν
Reiske: ἀναγραφὴν Dobree 9 ἐννοούμενοι M[s] X[s]: ἐννοοῦντες
C M[1] X[1] 10 ἦν L 11 δι' ἰδίας Bake 13 'deest citatio te-
stium' Baiter 18 Νόμος. ⟨Μάρτυρες.⟩ Reiske 21 παρα-
σχήσομαι. ⟨Μάρτυρες.⟩ Markland 22 ἐκτισαι L 25 ἀντὶ τούτου
παρανόμως Taylor

μὲν οἵδε προσηκόντως, ἐκύρωσαν δ' ἐν ὑμῖν τὴν ἐπιβολήν,
τῶν ταμιῶν ἀφέντων εἰκότως ἂν τοῦ ἐγκλήματος ἀπηλ-
λαγμένος εἴην. εἰ μὲν γὰρ ⟨μὴ⟩ κύριοι ἦσαν πράξασθαι 12
ἢ ἀφεῖναι, ἐννόμως ζημιωθεὶς εὐλόγως ἂν ὤφειλον· εἰ δ'
ἔξεστι μὲν αὐτοῖς ἀφεῖναι, διδόασι δὲ λόγους ὑπὲρ ὧν ἂν
διαχειρίζωσιν, εἴ τι ἠδικήκασι, τῆς προσηκούσης ῥᾳδίως
δίκης τεύξονται.

Ὧι μὲν τρόπῳ παρεδόθην καὶ ἐζημιώθην, ἐπίστασθε· δεῖ 13
δ' ὑμᾶς μὴ μόνον τοῦ ἐγκλήματος τὴν αἰτίαν ἀλλὰ καὶ τῆς
ἔχθρας τὴν πρόφασιν εἰδέναι. Σωστράτῳ γὰρ φίλος ἐγενό-
μην πρότερον μὲν τῆς τούτων ἔχθρας, εἰδὼς δὲ περὶ τὴν
πόλιν ἄξιον λόγου γεγενημένον. γνώριμος δὲ γενόμενος διὰ 14
τῆς ἐκείνου δυναστείας οὔτ' ἐχθρὸν ἐτιμωρησάμην οὔτε φίλον
ηὐεργέτησα· ζῶντος μὲν γὰρ [διὰ τὴν] ἀνάγκῃ διὰ τὴν ἡλικίαν
ἐσχόλαζον, ἐκλιπόντος δὲ τὸν βίον οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ
ἔβλαψα οὐδένα τῶν κατηγορούντων, ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτα
εἰπεῖν, ἐξ ὧν ὠφελοίμην ἂν πολὺ δικαιότερον ὑπὸ τῶν ἀντι-
δίκων ἢ κακῶς πάσχοιμι. τὴν μὲν οὖν ὀργὴν διὰ τὰ 15
προειρημένα συνεστήσαντο, προφάσεως οὐδεμιᾶς πρὸς ἔχθραν
ὑπαρχούσης. ὀμόσαντες μὲν οὖν τοὺς ἀστρατεύτους κατα-
λέξειν παρέβησαν τοὺς ὅρκους, προὔθεσαν δὲ τῷ πλήθει
βουλεύσασθαι περὶ τοῦ σώματος, ζημιώσαντες μὲν ὡς τὴν 16
ἀρχὴν λοιδοροῦντα, κατολιγωρήσαντες δὲ τοῦ δικαίου, βιαζό-
μενοι βλάπτειν ἐξ ἅπαντος [τοῦ] λόγου· πᾶν ⟨δ'⟩ ἂν ἔπραξαν
μέλλοντες μεγάλα μὲν ἐμὲ βλάψειν, πολλὰ δ' ἑαυτοὺς
ὠφελήσειν, οἵτινες οὐδετέρου τούτων ὑπάρχοντος πάντα περὶ

1 ἡμῖν O ἐπιβουλήν L 2 ἀπηλλαγμένος εἴην Schottus: ἀπηλλαγμένοι εἶεν L 3 μὴ add. Thalheim 4 ἐν νόμῳ O 5 λόγους Dobree: αὐτοῖς L 6 διαχειρίσωσιν Bake 10 εἰδῆσαι C X 11 πρότερον C: πρότερος O X γε Markland 14 εὐηργ. L διὰ τὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἡλ. O X: διὰ τὴν ἡλ. καὶ τὴν ἀνάγκην C: διὰ τὴν ἀν. καὶ τὴν ἡλ. Westermann: καὶ ἀνάγκῃ διὰ τὴν ἡλ. Dobree 22 βουλεύσασθαι Reiske: βουλεῦσαι L 24 ἐξ ἅπαντος] ἐξαπατᾶν· τὸ C τοῦ del. Dobree πᾶν δ' ἂν Franz: πᾶν ἂν C: πᾶν O X: τί δ' ἂν Sauppe

17 ἐλάττονος ποιοῦνται τοῦ δικαιοῦν. ἀλλὰ γὰρ οἳ κατεφρό-
νησαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους, οὐδὲ φοβηθῆναι τοὺς θεοὺς
ἠξίωσαν, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως καὶ παρανόμως προσηνέχθη-
σαν, ὥστε ἀπολογήσασθαι μὲν περὶ τῶν πεπραγμένων οὐδ'
ἐπεχείρησαν, τὸ δὲ τελευταῖον, νομίζοντες οὐχ ἱκανῶς με
18 τετιμωρῆσθαι, τὸ πέρας ἐκ τῆς πόλεως ἐξήλασαν. διατε-
θέντες δὲ οὕτω παρανόμως καὶ βιαίως, ἐπικρύψασθαι τὴν
ἀδικίαν περὶ οὐδενὸς ἐποιήσαντο, παραγαγόντες δὲ πάλιν
περὶ τῶν αὐτῶν ἠδικηκότα με οὐδὲν ἐπιδεικνύουσι καὶ λοιδο-
ροῦσι, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐπιτηδεύμασιν οὐ προσηκούσας δια-
βολὰς ἐπιφέροντες, τοῖς δ' αὑτῶν τρόποις τὰς οἰκείας καὶ
συνήθεις.

19 Οἵδε μὲν οὖν ἐκ παντὸς [τοῦ] τρόπου προθυμοῦνταί με τῇ
δίκῃ ἁλῶναι· ὑμεῖς δὲ μήτε ταῖς τούτων διαβολαῖς ἐπαρθέντες
ἐμοῦ καταψηφίσησθε, μήτε τοὺς βέλτιον καὶ δικαίως βουλευ-
σαμένους ἀκύρους καταστήσητε. οἵδε μὲν γὰρ ἅπαντα καὶ
κατὰ τοὺς νόμους καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἔπραξαν, καὶ ἠδικηκότες
μὲν οὐδὲν φαίνονται, λόγον δὲ πλεῖστον τοῦ δικαίου ποιησά-
20 μενοι. τούτων μὲν οὖν ἀδικούντων μετρίως [ἂν] ἠγανάκτουν,
[116] ἡγούμενος τετάχθαι τοὺς μὲν ἐχθροὺς κακῶς ποιεῖν, τοὺς δὲ
φίλους εὖ· παρ' ὑμῶν δὲ τοῦ δικαίου στερηθεὶς πολὺ ἂν
μᾶλλον λυπηθείην. δι' ἔχθραν μὲν γὰρ οὐ δόξω κακῶς πεπον-
21 θέναι, διὰ κακίαν δὲ τῆς πόλεως. λόγῳ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπο-
γραφῆς ἀγωνίζομαι, ἔργῳ δὲ περὶ πολιτείας. τυχὼν μὲν γὰρ
τῶν δικαίων (πιστεύω δὲ τῇ ὑμετέρᾳ γνώμῃ) μείναιμι ἂν ⟨ἐν⟩
τῇ πόλει· παραχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶνδε εἰ ἀδίκως ἁλοίην, ἀπο-
δραίην ἄν. τίνι γὰρ ἐπαρθέντα ἐλπίδι δεῖ με συμπολιτεύε-

1 δικαιοῦν Dobree coll. Hesych. s. v. δικαιῶσαι: δικαίου L οἳ Markland: εἰ L (del. Turr.): καὶ Taylor 3 οὕτως Aldus: οὔτε L 6 μέρος Emperius ἐξελάσαι Scheibe 9 με] μὲν C O 13 τοῦ del. Dobree 16 οἱ ταμίαι γὰρ Thalheim 17 alt. καὶ C solus 19 ἂν del. Baiter 23 πόλεως ⟨στερηθῆναι⟩ Reiske 25 πιστεύων C X ἐν add. Stephanus 26 παραχθεὶς Markland: πραχθεὶς L: πραθεὶς Aldus: σπαραχθεὶς Madvig

σθαι, ἢ τί με χρὴ διανοηθέντα, εἰδότα μὲν τῶν ἀντιδίκων τὴν προθυμίαν, ἀποροῦντα δ' ὅθεν χρὴ τῶν δικαίων τινὸς τυχεῖν; περὶ πλείστου οὖν ποιησάμενοι τὸ δίκαιον, καὶ ἐνθυμηθέντες 22
ὅτι καὶ ὑπὲρ τῶν περιφανῶν ἀδικημάτων συγγνώμην ποιεῖσθε, τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντας διὰ τὰς ἔχθρας μὴ περιίδητε ἀδίκως τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπεσόντας.

1 με χρὴ del. Dobree 6 ἀτυχήμασι Reiske : ἀδικήμασι L

X

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ

1 Μαρτύρων μὲν οὐκ ἀπορίαν μοι ἔσεσθαι δοκῶ, ὦ ἄνδρες
δικασταί· πολλοὺς γὰρ ὑμῶν ὁρῶ δικάζοντας τῶν τότε
παρόντων, ὅτε Λυσίθεος Θεόμνηστον εἰσήγγελλε τὰ ὅπλα
ἀποβεβληκότα, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, δημηγορεῖν· ἐν ἐκείνῳ γὰρ
τῷ ἀγῶνι τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέναι τὸν ἐμαυτοῦ.
2 ἐγὼ δ', εἰ μὲν τὸν ἑαυτοῦ με ἀπεκτονέναι ᾐτιᾶτο, συγγνώμην
ἂν εἶχον αὐτῷ τῶν εἰρημένων (φαῦλον γὰρ αὐτὸν καὶ οὐδενὸς
ἄξιον ἡγούμην)· οὐδ' εἴ τι ἄλλο τῶν ἀπορρήτων ἤκουσα, οὐκ
ἂν ἐπεξῆλθον αὐτῷ (ἀνελεύθερον γὰρ καὶ λίαν φιλόδικον εἶναι
3 νομίζω κακηγορίας δικάζεσθαι)· νυνὶ δὲ αἰσχρόν μοι εἶναι
δοκεῖ περὶ τοῦ πατρός, οὕτω πολλοῦ ἀξίου γεγενημένου καὶ
ὑμῖν καὶ τῇ πόλει, μὴ τιμωρήσασθαι τὸν ταῦτ' εἰρηκότα, καὶ
παρ' ὑμῶν εἰδέναι βούλομαι πότερον δώσει δίκην, ἢ τούτῳ
μόνῳ Ἀθηναίων ἐξαίρετόν ἐστι καὶ ποιεῖν καὶ λέγειν παρὰ
τοὺς νόμους ὅ τι ἂν βούληται.
4 Ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτη ἐστὶ ⟨δύο καὶ⟩ τριάκοντα,
ἐξ ὅτου ⟨δ'⟩ ὑμεῖς κατεληλύθατε, εἰκοστὸν τουτί. φαίνομαι
οὖν τρισκαιδεκέτης ὢν ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέ-
θνῃσκε. ταύτην δὲ ἔχων τὴν ἡλικίαν οὔτε τί ἐστιν ὀλιγαρχία
ἠπιστάμην, οὔτε ἂν ἐκείνῳ ἀδικουμένῳ ἐδυνάμην βοηθῆσαι.
5 καὶ μὲν δὴ οὐκ ὀρθῶς τῶν χρημάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα ⟨ἂν⟩

Tit. κατὰ Θ. πρῶτος C 1 μοι om. C 5 ἐμαυτοῦ] ἑαυτοῦ X^1 : μ add. X^1 7 αὐτὸν] αὐτὸ Emperius : ἂν vel ἄν τι Weidner 9 ἀνελευθέρου . . . φιλοδίκου Markland 10 ⟨τέ⟩ μοι Frohberger 12 ἡμῖν Dobree 16 ἐστὶ Contius : εἰσὶ L δύο καὶ add. Contius : τριάκοντα ⟨τρία⟩ Scaliger 17 δ' add. Markland 18 οὖν ⟨οὐδὲ⟩ Blass τρισκαιδεκάτης C 19 ταύτη C τί Ziel et Madvig : εἰ L 20 ἂν del. Frohberger ἠδυνάμην C X^3 21 ἂν add. Markland

αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος ἀδελφὸς Πανταλέων ἅπαντα
παρέλαβε, καὶ ἐπιτροπεύσας ἡμᾶς τῶν πατρῴων ἀπεστέρησεν,
ὥστε πολλῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆκέ μοι αὐτὸν
βούλεσθαι ζῆν. ἀνάγκη μὲν οὖν περὶ αὐτῶν μνησθῆναι, οὐδὲν
δὲ δεῖ πολλῶν λόγων· σχεδὸν ⟨γὰρ⟩ ἐπίστασθε ἅπαντες ὅτι
ἀληθῆ λέγω. ὅμως δὲ μάρτυρας αὐτῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων μὲν οὐδὲν 6
ἀπολογήσεται, ἐρεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς ἅπερ ἐτόλμα λέγειν καὶ
πρὸς τὸν διαιτητήν, ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρήτων, ἐάν τις
εἴπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ᾽ ἀπα-
γορεύειν, ἀλλ᾽ ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾶν λέγειν. ἐγὼ δὲ οἶμαι 7
⟨δεῖν⟩ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων δια-
φέρεσθαι ἀλλὰ τῆς τούτων διανοίας, καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι,
ὅσοι ⟨ἀπεκτόνασί τινας, καὶ ἀνδροφόνοι εἰσί, καὶ ὅσοι⟩ ἀνδρο-
φόνοι εἰσί, καὶ ἀπεκτόνασί τινας. πολὺ γὰρ ἔργον ἦν τῷ
νομοθέτῃ ἅπαντα τὰ ὀνόματα γράφειν ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν
ἔχει· ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν. οὐ γὰρ 8
δήπου, ὦ Θεόμνηστε, εἰ μέν τίς σε εἴποι πατραλοίαν ἢ μητρα-
λοίαν, ἠξίους ἂν αὐτὸν ὄφλειν σοι δίκην, εἰ δέ τις εἴποι ὡς τὴν
τεκοῦσαν ἢ τὸν φύσαντα ἔτυπτες, ᾤου ἂν αὐτὸν ἀζήμιον δεῖν
εἶναι ὡς οὐδὲν τῶν ἀπορρήτων εἰρηκότα. ἡδέως γὰρ ἄν σου 9 [117]
πυθοίμην (περὶ τοῦτο γὰρ δεινὸς εἶ καὶ μεμελέτηκας καὶ ποιεῖν
καὶ λέγειν)· εἴ τίς σε εἴποι ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα (ἐν δὲ τῷ νόμῳ
εἴρηται, ‘ἐάν τις φάσκῃ ἀποβεβληκέναι, ὑπόδικον εἶναι’),
οὐκ ἂν ἐδικάζου αὐτῷ, ἀλλ᾽ ἐξήρκει ἄν σοι ἐρριφέναι τὴν
ἀσπίδα, λέγοντι οὐδέν σοι μέλειν; οὐδὲ γὰρ τὸ αὐτό ἐστι
ῥῖψαι καὶ ἀποβεβληκέναι· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἂν τῶν ἕνδεκα γενόμενος 10

3 προσήκει L 4 με L 5 γὰρ add. Reiske 7 tit. O solus 10 τῷ διαιτητῇ P. Mueller 13 δεῖν add. Scheibe coll. xi 3 15 ἀπεκτόνασί . . . ὅσοι add. Auger 16 γὰρ ⟨ἂν⟩ Turr. 19 εἴπῃ L 20 ὄφλειν] sic L εἴπῃ C 22 γὰρ] δ᾽ Frohberger 25 εἴρηται Dobree : εἴρητο L 26 ἐρριφέναι τὴν ἀσπίδα del. Dobree 27 μέλειν Stephanus : μέλει C : μέλλει X ἐστι] εἶναι Cobet

ἀποδέξαιο, εἴ τις ἀπάγοι τινὰ φάσκων θοἰμάτιον ἀποδεδύσθαι ἢ τὸν χιτωνίσκον ἐκδεδύσθαι, ἀλλ' ἀφείης ἂν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅτι οὐ λωποδύτης ὀνομάζεται. οὐδ' εἴ τις παῖδα ἐξαγαγὼν ληφθείη, οὐκ ἂν φάσκοις αὐτὸν ἀνδραποδιστὴν εἶναι, εἴπερ μαχεῖ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔργοις τὸν νοῦν

11 προσέξεις, ὧν ἕνεκα τὰ ὀνόματα πάντες τίθενται. Ἔτι τοίνυν σκέψασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὑτοσὶ γάρ μοι δοκεῖ ὑπὸ ῥᾳθυμίας καὶ μαλακίας οὐδ' εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβεβηκέναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ὅταν τὰς τοῦ φόνου δίκας δικάζωνται, οὐ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος τὰς διωμοσίας ποιοῦνται, ἀλλὰ δι' οὗπερ ἐγὼ κακῶς ἀκήκοα· ὁ μὲν γὰρ διώκων ὡς ἔκτεινε διόμνυται, ὁ δὲ φεύγων ὡς οὐκ

12 ἔκτεινεν. οὐκ οὖν ἄτοπον ἂν εἴη τὸν δράσαντ' ἀφεῖναι φάσκοντα ἀνδροφόνον εἶναι, ὅτι ὁ διώκων, ὡς ἔκτεινε, τὸν φεύγοντα διωμόσατο; τί γὰρ ταῦτα, ὧν οὗτος ἐρεῖ, διαφέρει; καὶ αὐτὸς μὲν Λυσιθέῳ κακηγορίας ἐδικάσω εἰπόντι σε ἐρριφέναι τὴν ἀσπίδα. καίτοι περὶ μὲν τοῦ ῥῖψαι οὐδὲν ⟨ἐν⟩ τῷ νόμῳ εἴρηται, ἐὰν δέ τις εἴπῃ ἀποβεβληκέναι τὴν ἀσπίδα,

13 πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν κελεύει. οὐκ οὖν δεινόν, εἰ ὅταν μὲν δέῃ σὲ κακῶς ἀκούσαντα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, οὕτω τοὺς νόμους ὥσπερ ἐγὼ νῦν λαμβάνεις, ὅταν δ' ἕτερον παρὰ τοὺς νόμους εἴπῃς κακῶς, οὐκ ἀξιοῖς δοῦναι δίκην; πότερον οὕτως σὺ δεινὸς εἶ ὥστε, ὅπως ἂν βούλῃ, οἷός τ' εἶ χρῆσθαι τοῖς νόμοις, ἢ τοσοῦτον δύνασαι ὥστε οὐδέποτε οἴει

14 τοὺς ἀδικουμένους ὑπὸ σοῦ τιμωρίας τεύξεσθαι; εἶτ' οὐκ αἰσχύνει οὕτως ἀνοήτως διακείμενος, ὥστε οὐκ ἐξ ὧν εὖ πεποίηκας τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀδικῶν οὐ δέδωκας δίκην, οἴει δεῖν πλεονεκτεῖν; Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

2 ἀφίεις L 3 τις] τὴν X : om. C 4 φάσκοι X 5 μάχῃ(ι) L 11 κακῶς Contius : καλῶς L 12 ἀπέκτεινε C 13 δράσαντ' ἀφεῖναι Dobson coll. Demosth. xxxvii 59 : δείξαντα κτεῖναι L : δόξαντα κτεῖναι ⟨ἀποφεύγειν⟩ Reiske 14 ἀνδραφ. C τὸν φεύγοντα del. Schottus 16 Λυσιθέῳ Frohberger : Θέωνι L κατηγορίας X εἰπόντι σε Taylor : εἶπε τίς σε X : ὅτι σε εἶπεν C 17 ἐν add. Markland 20 δέῃ σὲ Contius : δεήσῃ L 21 λαμβάνεις Taylor : λαμβάνειν L (ἐκλαμβ. Reiske) 25 αἰσχύνῃ L 28 καί μοι Markland : καίτοι L

ΝΟΜΟΣ.

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑμᾶς μὲν πάντας εἰδέναι 15 ἡγοῦμαι ὅτι ἐγὼ μὲν ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δὲ οὕτω σκαιὸν εἶναι ὥστε οὐ δύνασθαι μαθεῖν τὰ λεγόμενα. βούλομαι οὖν αὐτὸν καὶ ἐξ ἑτέρων νόμων περὶ τούτων διδάξαι, ἄν πως ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τοῦ βήματος παιδευθῇ καὶ τὸ λοιπὸν ἡμῖν μὴ παρέχῃ πράγματα. Καί μοι ἀνάγνωθι τούτους τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος τοὺς παλαιούς.

ΝΟΜΟΣ. Δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἡμέρας πέντε τὸν 16 πόδα, ἐὰν [μὴ] προστιμήσῃ ἡ ἡλιαία.

Ἡ ποδοκάκκη αὕτη ἐστίν, ὦ Θεόμνηστε, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. εἰ οὖν ὁ δεθεὶς ἐξελθὼν ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἕνδεκα κατηγοροίη ὅτι οὐκ ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἐδέδετο ἀλλ' ἐν τῷ ξύλῳ, οὐκ ἂν ἠλίθιον αὐτὸν νομίζοιεν; Λέγε ἕτερον νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐπεγγυᾶν δ' ἐπιορκήσαντα τὸν Ἀπόλλω. δεδιότα δὲ δίκης ἕνεκα δρασκάζειν. 17

Τοῦτο τὸ ἐπιορκήσαντα ὀμόσαντά ἐστι, τὸ δὲ δρασκάζειν, ὃ νῦν ἀποδιδράσκειν ὀνομάζομεν.

Ὅστις δὲ ἀπίλλει τῇ θύρᾳ, ἔνδον τοῦ κλέπτου ὄντος.

Τὸ ἀπίλλειν τοῦτο ἀποκλῄειν νομίζεται, καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο διαφέρου.

Τὸ ἀργύριον στάσιμον εἶναι ἐφ' ὁπόσῳ ἂν βούληται ὁ 18 δανείζων.

Τὸ στάσιμον τοῦτό ἐστιν, ὦ βέλτιστε, οὐ ζυγῷ ἱστάναι ἀλλὰ τόκον πράττεσθαι ὁπόσον ἂν βούληται. Ἔτι δ' ἀνάγνωθι τουτοὺ τοῦ νόμου τὸ τελευταῖον.

6 νῦν ⟨γ'⟩ Reiske ὑμῖν C μὴ C solus 7 πράγματα C : πρᾶγμα O X 8 τοῦ παλαιοῦ Reiske 9 νόμοι O X ποδοκάκκη O et Harpocr. s. v. : ποδοκάκη C X (it. 11 et 13) πέντε Demosth. xxiv 114 : δέκα L 10 μὴ del. Auger προτιμήσῃ μηλιαια O X 11 αὐτό Harpocr. : ταὐτό Scheibe καλεῖται C et Harpocr. : καλεῖ O X 14 νομίζοιμεν Naber 16 tit. om. X spatio relicto Ἀπόλλωνα C 18 τοῦτο C quoque ὀμόσαντα Harpocr. s. v. ἐπιορκήσαντα : ὀμόσαι L δὲ C : τε O X 21 τοῦτο Markland : τὸ L ἀποκλείειν L 23 θεῖναι Francken 26 ἔτι δ' ἀνάγνωθι P. Mueller : ἐπανάγνωθι L 27 τουτοὺ Markland : τουτὶ L

19 Ὅσαι δὲ πεφασμένως πολοῦνται,
καὶ
οἰκῆος [καὶ] βλάβης τὴν διπλῆν εἶναι ὀφείλειν.

Προσέχετε τὸν νοῦν. τὸ μὲν πεφασμένως ἐστὶ φανερῶς,
20 πολεῖσθαι δὲ βαδίζειν, τὸ δὲ οἰκῆος θεράποντος. πολλὰ
δὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀλλ' εἰ
μὴ σιδηροῦς ἐστιν, οἴομαι αὐτὸν ἔννουν γεγονέναι ὅτι
[118] τὰ μὲν πράγματα ταὐτά ἐστι νῦν τε καὶ πάλαι, τῶν δὲ ὀνο-
μάτων ἐνίοις οὐ τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα νῦν τε καὶ πρότερον.
δηλώσει δέ· οἰχήσεται γὰρ ἀπιὼν ἀπὸ τοῦ βήματος σιωπῇ.
21 εἰ δὲ μή, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ δίκαια ψηφί-
σασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ μεῖζον κακόν ἐστιν ἀκοῦσαι
τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκέναι. ἐγὼ
γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας τὰς ἀσπίδας ἐρριφέναι ἢ τοιαύτην
γνώμην ἔχειν περὶ τὸν πατέρα.

22 Οὗτος οὖν ἔνοχος μὲν ὢν τῇ αἰτίᾳ, ἐλάττονος δὲ οὔσης
αὐτῷ τῆς συμφορᾶς, οὐ μόνον ὑφ' ὑμῶν ἠλεήθη, ἀλλὰ καὶ
τὸν μαρτυρήσαντα ἠτίμωσεν. ἐγὼ δὲ ἑορακὼς μὲν ἐκεῖνο
τοῦτον ποιήσαντα ὃ καὶ ὑμεῖς ἴστε, αὐτὸς δὲ σώσας τὴν
ἀσπίδα, ἀκηκοὼς δὲ οὕτως ἀνόσιον καὶ δεινὸν πρᾶγμα, με-
γίστης δὲ οὔσης μοι τῆς συμφορᾶς, εἰ ἀποφεύξεται, τούτῳ
δ' οὐδενὸς ἀξίας, εἰ κακηγορίας ἁλώσεται, οὐκ ἄρα δίκην παρ'
23 αὐτοῦ λήψομαι; τίνος ὄντος ἐμοὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγκλήματος;
πότερον ὅτι δικαίως ἀκήκοα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε.
ἀλλ' ὅτι βελτίων καὶ ἐκ βελτιόνων ὁ φεύγων ἐμοῦ; ἀλλ' οὐδ'
ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς τὰ ὅπλα δικά-
ζομαι κακηγορίας τῷ σώσαντι; ἀλλ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ἐν τῇ
24 πόλει κατεσκέδασται. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι μεγάλην καὶ καλὴν

1 ὅσοι L πωλοῦνται O X 3 [καὶ] et διπλῆν Schelling: δούλην L: εἶναι del. Taylor: οἰκῆος καὶ δούλης διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν Frohberger 4 πρόσεχε P. Mueller 5 πωλεῖσθαι L 7 σιδήρου X[s] 9 τε om. X 12 ἀκοῦσαι Dobree: ἀκούσαντα L 13 ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα om. X ἔγωγ' οὖν L 15 ἔχειν γνώμην C 18 ἑωρακὼς L μὲν om. C 20 ἀνόσιον Hertlein: ἄνομον L 21–22 τούτῳ . . . εἰ] οὐδὲ C 22 ἀξίας, εἰ Contius: ἀξιώσει X 24 φήσητε L 28 κατεσκέδασται Brulart: κατεσκεύασται L

ἐκείνην δωρεὰν αὐτῷ δεδώκατε· ἐν ῇ τίς οὐκ ἂν ἐλεήσειε
Διονύσιον, τοιαύτῃ μὲν συμφορᾷ περιπεπτωκότα, ἄνδρα δὲ
ἄριστον ἐν τοῖς κινδύνοις γεγενημένον, ἀπιόντα δὲ ἀπὸ τοῦ 25
δικαστηρίου [καὶ] λέγοντα ὅτι δυστυχεστάτην ἐκείνην εἶμεν
στρατείαν ἐστρατευμένοι, ἐν ῇ πολλοὶ μὲν ἡμῶν ἀπέθανον, οἱ
δὲ σώσαντες τὰ ὅπλα ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων ψευδομαρτυρίων
ἑαλώκασι, κρεῖττον δὲ ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οἴκαδ' ἐλ-
θόντι τοιαύτῃ τύχῃ χρῆσθαι; μὴ τοίνυν ἀκούσαντά ⟨τε⟩ Θεό- 26
μνηστον κακῶς τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, καὶ ὑβρίζοντι καὶ
λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε. τίς γὰρ ἂν ἐμοὶ
μείζων ταύτης γένοιτο συμφορά, περὶ τοιούτου πατρὸς οὕτως
αἰσχρὰν αἰτίαν ἀκηκοότι; ὃς πολλάκις μὲν ἐστρατήγησε, 27
πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους κινδύνους μεθ' ὑμῶν ἐκινδύνευσε·
καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις τὸ ἐκείνου σῶμα ὑποχείριον ἐγένετο,
οὔτε τοῖς πολίταις οὐδεμίαν πώποτε ὦφλεν εὐθύνην, ἔτη δὲ
γεγονὼς ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα ἐν ὀλιγαρχίᾳ δι' εὔνοιαν τοῦ ὑμε-
τέρου πλήθους ἀπέθανεν. ἆρ' ἄξιον ὀργισθῆναι τῷ ⟨τοιαῦτ'⟩ 28
εἰρηκότι καὶ βοηθῆσαι τῷ πατρί, ὡς καὶ ἐκείνου κακῶς
ἀκηκοότος; τί γὰρ ἂν τούτου ἀνιαρότερον γένοιτο αὐτῷ, ἢ
τεθνάναι μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, αἰτίαν δ' ἔχειν ὑπὸ τῶν παί-
δων; οὗ ἔτι καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρετῆς τὰ μνη-
μεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ⟨ἱεροῖς⟩ ἀνάκειται, τὰ δὲ τούτου καὶ
τοῦ τούτου πατρὸς τῆς κακίας πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων· οὕτω
σύμφυτος αὐτοῖς ἡ δειλία. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, 29
ὅσῳ μείζους εἰσὶ καὶ νεανίαι τὰς ὄψεις, τοσοῦτο μᾶλλον
ὀργῆς ἄξιοί εἰσι. δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν σώμασι δύνανται,
τὰς δὲ ψυχὰς οὐκ ⟨εὖ⟩ ἔχουσιν.

1 δωρεὰν Contius: δῶρον L 4 καὶ del. Reiske εἴημεν L 5 ἡμῶν om. C 6 ψευδομαρτυριῶν (sic L) ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων C 8 τε add. Bekker 10 γὰρ supra v. add. X¹ 11 μείζω X 12 αἰσχρὰν αἰτίαν ἀκηκοότι; ὃς Reiske: αἰσχρὰς αἰτίας ἀκηκοότος L 13 ἄλλους] καλοὺς Dobree ἡμῶν X¹: corr. X¹ 17 τοιαῦτ' add. Frohberger 19 ἀνιαρώτερον C 20 παίδων ⟨ἀνῃρῆσθαι⟩ Brulart coll. xi 10 22 ἱεροῖς add. Contius coll. xi 10 23 τοῖς om. C 25 τοσούτῳ C 27 εὖ add. Emperius

30 Ἀκούω δ' αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον τρέψεσθαι, ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκε ταῦτα ἐμοῦ μαρτυρήσαντος τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν Διονυσίῳ. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν ὀργῇ συγγνώμην δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιοῖ τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὡς ἔστιν ἀληθῆ τὰ εἰρημένα. ἐγὼ δὲ δὶς ἤδη περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γάρ πω ᾔδη ὅτι ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβαλοῦσι συγγνώμην ἔχετε.

31 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο τούτου μείζων ἀγών μοι. νῦν γὰρ διώκω ⟨μὲν⟩ κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου φεύγω τοῦ πατρός, ὃς μόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐδοκιμάσθην, ἐπεξῆλθον
32 τοῖς τριάκοντα ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. ὧν μεμνημένοι καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ πατρὶ βοηθήσατε καὶ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οἷς ὀμωμόκατε.

2 τρέψεσθαι Markland : τρέπεσθαι L ὡς om. C 4 οὐδεμίαν Brulart coll. xi 11 : οὐδεμιᾶ L 7 ᾔδειν L 8 ἀποβαλοῦσι Cobet : ἀποβάλλουσι L 12 τούτου supra v. add. X[1] 13 μὲν add. Scheibe coll. xi 12

XI

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Β [119]

Ὅτι μὲν τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέναι, πολλοὶ 1
συνοίδασιν ὑμῶν, καὶ μαρτυροῦσι δέ μοι· ὅτι δὲ οὐ πεποίηκα,
δῆλον· ἔτη γάρ ἐστί μοι δύο καὶ τριάκοντα, ἐξ οὗ δ' ὑμεῖς
κατήλθετε, εἰκοστὸν τουτί. φαίνομαι οὖν δωδεκαέτης ὤν, 2
ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθνῃσκεν, ὥστ' οὐδ' ὅ τι
ὀλιγαρχία ἦν ᾔδη, οὐδὲ τῷ πατρὶ βοηθεῖν οἷός τ' ἦ. ἀλλὰ
μὴν οὐδὲ τῶν χρημάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα αὐτῷ· ὁ γὰρ
πρεσβύτερος ἀδελφὸς πάντα λαβὼν ἀπεστέρησεν ἡμᾶς.

Ἴσως δ' ἐρεῖ ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρήτων, ἐάν τις φῇ τὸν 3
πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ' ἀπαγορεύειν,
ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾶν λέγειν. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν οὐ
περὶ τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν ἔργων
διανοίας, καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι ὁπόσοι ἀπεκτόνασί τινας,
καὶ ἀνδροφόνοι τῶν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅσοι ἀνδροφόνοι τινός,
καὶ ἀπεκτόνασι τοῦτον. πολὺ γὰρ ἂν ἔργον εἴη τῷ νομοθέτῃ 4
πάντα γράφειν τὰ ὀνόματα, ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει·
ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν. οὐ γὰρ
δήπου ἐὰν μέν τις πατραλοίαν ἢ μητραλοίαν καλῇ σε, ὑπό-
δικός ἐστιν, ἐὰν δέ τις τὴν τεκοῦσαν ἢ τὸν φυτεύσαντα
τύπτειν ⟨φῇ⟩, ἀζήμιος ἔσται. καὶ ἐάν τις εἴπῃ ῥίψασπιν, 5
ἀθῷος ἔσται· τὸν γὰρ νόμον, ἐάν τις εἴπῃ ἀποβεβληκέναι
τὴν ἀσπίδα, ζημίαν τάττειν, ἀλλ' οὐκ ἄν τις ῥῖψαι φῇ αὐτήν.
ὁμοίως δ' ἂν καὶ τῶν ἕνδεκα γενόμενος οὐκ ἂν ἀπεδέχου τὸν

1 ἔφασκεν Taylor: ἔφασκον L 3 δῆλον C solus ἐξ] ἀφ' C 6 ᾔδειν L ἦν L 8 πάντα λαβὼν om. C 13 ὁπόσοι Stephanus: ὁποῖοι L 15 τοῦτον Bekker: τουτονὶ L 18 καλῇ σε Markland: καλέσῃ L 20 τύπτειν φῇ Emperius: τύπτοι X: τύπτῃ C ἐάν Hermann: εἴ L . εἴποι W

ἀπαγόμενον, ὅτι θοἰμάτιον ἐξέδυέ τινος ἢ τὸν χιτωνίσκον,
6 εἰ μὴ λωποδύτην ὠνόμαζεν. οὐδ' εἴ τις παῖδ' ἐξῆγεν, ὡς
ἀνδραποδιστήν. καὶ αὐτὸς μὲν ἐδικάσω κακηγορίας τῷ
εἰπόντι σε ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα. καίτοι ἐν τῷ νόμῳ οὐ
γέγραπται, ἀλλ' ἐάν τις φῇ ἀποβεβληκέναι. πῶς οὖν οὐ
δεινόν, ἐὰν μέν τις σὲ εἴπῃ, τοὺς νόμους ἐκλαμβάνειν οὕτως
ὥσπερ ἐγὼ νῦν καὶ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρούς, ἐὰν δ' αὐτὸς
7 εἴπῃς, οὐκ ἀξιοῦν δοῦναι δίκην; βοηθήσατε οὖν μοι,
ἐνθυμούμενοι ὅτι μεῖζόν ἐστι κακὸν ⟨ἀκοῦσαι⟩ τὸν πατέρα
ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ῥῖψαι. ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ⟨ἂν⟩
πάσας ἀποβεβληκέναι ἢ τοιαύτην γνώμην περὶ τὸν πατέρα
ἔχειν. καίτοι γε τοῦτον μὲν ἑόρακα ποιοῦντα, ὡς καὶ ὑμεῖς
ἴστε, αὐτὸς δ' ἔσωσα τὴν ἀσπίδα. ὥστε διὰ τί οὐκ ἂν
8 λάβοιμι δίκην παρ' αὐτοῦ; τίνος ἐγκλήματός μοι ὄντος;
πότερον ὡς δικαίως ἤκουσα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε.
ἀλλ' ὡς βελτίονος ὄντος; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν.
ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς τὰ ὅπλα σώσαντι δικάζομαι; ἀλλ'
9 οὐχ οὗτος ὁ λόγος διέσπαρται κατὰ τὴν πόλιν. μὴ δὴ
κακῶς ἀκούοντα τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, μηδ' ὑβρίζοντί τε
καὶ λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε, καὶ ταῦτα
εἰς ἄνδρα ὃς πολλὰς μὲν στρατηγίας ἐστρατήγηκε, πολλοὺς
δὲ μεθ' ὑμῶν ⟨κινδύνους⟩ κεκινδύνευκε, καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις
ὑποχείριος γέγονεν οὔθ' ὑμῖν εὔθυναν ὦφλεν, ἑβδομήκοντα
δ' ἐτῶν ὢν ἐπ' ὀλιγαρχίας ἐτελεύτησε διὰ τὴν ὑμετέραν
10 εὔνοιαν. ἄξιον δὲ ὀργισθῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ· τί γὰρ ἂν
τούτου ἀνιαρότερον ἀκούσειεν, εἰ τεθνηκὼς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
αἰτίαν ἔχοι ὑπὸ τῶν τέκνων ἀνῃρῆσθαι; οὗ τῆς ἀρετῆς τὰ

1 *ἐξέδυέ τινος* Emperius : *ἔξω θέμενος* L : *ἐκδεδυμένος εἴη* Markland 2 *οὐδ' εἴ* C : *εἰ μή* X *παῖδα* C 6 *μέν* C : *μή* X *σὲ*] *γε* L 7 *τιμωρεῖσθαι* Turr. : *τιμωρεῖν* L 8 *ἀξιοῦν* Taylor : *ἄξιον* L 9 *ἀκοῦσαι* add. Turr. 10 *γοῦν* Markland : *οὖν* L *ἂν* add. Markland 12 *ἔχειν* om. X *καίτοι* Contius : *καί* L *ἑώρακα* L *καὶ* om. C 15–16 *αὐτοὶ . . . οὐδ' ἂν* om. C 16 *βελτίων οὗτος* Sluiter coll. x 23 21 *πολλοὺς*] *πολλὰς* L 22 *κινδύνους* add. Taylor 23 *εὐθύνην* C 24 *ἐπ'* Baiter : *ὑπ'* L 26 ⟨*ἣ*⟩ *εἰ* Scheibe, sed cf. xv 3

*μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται, τῆς δὲ τούτων
κακίας πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων.*

Ἐρεῖ δὲ ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε ὅτι 11
*ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν συγγνώμην ὀργῇ δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιοῖ
τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποδεικνύῃ ἀληθῆ. ἐγὼ δὲ δὶς περὶ
τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γὰρ ᾔδη ὅτι ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας
τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβαλοῦσι συγγνώμην ἔχετε. δέομαι
οὖν καταψηφίσασθαι αὐτοῦ. νυνὶ γὰρ διώκω μὲν κακη-* [120]
γορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου φεύγω τοῦ πατρός, οὗ 12
*μείζων ἀγὼν οὐκ ἂν γένοιτό μοι, ὃς μόνος δοκιμασθεὶς τοῖς
τριάκοντ' ἐπεξῆλθον ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. βοηθήσατ' οὖν
κἀκείνῳ κἀμοί.*

1 *ἱεροῖς* om. C 6 *ᾔδειν* L *ἰδόντας* Contius : *ἰδιώτας* L
7 *ἀποβαλοῦσι* Cobet : *ἀποβάλλουσι* L 8 *κατηγορίας* X[1] : corr. X[1]

XII

ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ, ΟΝ ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ

1 Οὐκ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί
τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτα αὐτοῖς
τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἴργασται, ὥστε μήτ' ἂν
ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορῆσαι, μήτε
τἀληθῆ βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη
2 ἢ τὸν κατήγορον ἀπειπεῖν ἢ τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. τοὐναν-
τίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ.
πρότερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας
ἐπιδεῖξαι, ἥτις εἴη πρὸς τοὺς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν
φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν
ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν.
οὐ μέντοι ὡς οὐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας καὶ συμφορὰς τοὺς
λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης
3 ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. ἐγὼ
μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ' ἐμαυτοῦ πώποτε οὔτε
ἀλλότρια πράγματα πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενη-
μένων τούτου κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν
κατέστην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως ὑπὲρ
τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποιήσομαι· ὅμως
δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι δι' ἐλαχίστων
διδάξαι.

4 Οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς

5 ἀνάγκην ⟨εἶναι⟩ Stephanus 13 οὔσης ⟨οὐ μᾶλλον⟩ Canter
19 ποιήσωμαι C

ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησε, καὶ
οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικα-
σάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ᾠκοῦμεν δημοκρατούμενοι
ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ τῶν
ἄλλων ἀδικεῖσθαι. ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα πονηροὶ [μὲν] 5
καὶ συκοφάνται ὄντες εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φάσκοντες
χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς
λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τραπέσθαι,
[καὶ] τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων, ὡς ἐγὼ
περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων
ἀναμνῆσαι πειράσομαι. Θέογνις γὰρ καὶ Πείσων ἔλεγον 6
ἐν τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶέν τινες τῇ
πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην οὖν εἶναι πρόφασιν τιμω-
ρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· πάντως δὲ
τὴν μὲν πόλιν πένεσθαι, τὴν ⟨δ'⟩ ἀρχὴν δεῖσθαι χρημάτων.
καὶ τοὺς ἀκούοντας οὐ χαλεπῶς ἔπειθον· ἀποκτιννύναι μὲν 7
γὰρ ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο, λαμβάνειν δὲ χρήματα
περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν,
τούτων δὲ δύο πένητας, ἵνα αὐτοῖς ᾖ πρὸς τοὺς ἄλλους
ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ
συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γεγένηται, ὥσπερ τι τῶν ἄλλων
εὐλόγως πεποιηκότες. διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον· 8
καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἑστιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες
Πείσωνί με παραδιδόασιν· οἱ δὲ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον
ἐλθόντες τὰ ἀνδράποδα ἀπεγράφοντο. ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν [121]
ἠρώτων εἰ βούλοιτό με σῶσαι χρήματα λαβών· ὁ δ' 9
ἔφασκεν, εἰ πολλὰ εἴη. εἶπον οὖν ὅτι τάλαντον ἀργυρίου
ἕτοιμος εἴην δοῦναι· ὁ δ' ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν. ἠπι-
στάμην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει,
ὅμως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι

1 πεντήκοντα Pretzsch μετῴκησε Reiske 5 μὲν del. Reiske 6 φάσκοντες ⟨δὲ⟩ Contius 7 καὶ] ὡς Fritzsche 9 καὶ del. Markland 15 τὴν πολιτείαν C πένεσθαι Markland : γενέσθαι L δ' add. Scaliger τῶν χρημάτων C 20 οὕνεκα X

10 πίστιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν, ἐξώλειαν
ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντόν με
σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοίγνυμι·
Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ ἐνόντα καλεῖ
τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ λαβεῖν ἐκέλευσεν.
11 ἐπεὶ δὲ οὐχ ὅσον ὡμολόγητο εἶχεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ
τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρακοσίους κυζικηνοὺς καὶ
ἑκατὸν δαρεικοὺς καὶ φιάλας ἀργυρᾶς τέτταρας, ἐδεόμην
αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι, ὁ δ' ἀγαπήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ
12 σῶμα σώσω. ἐξιοῦσι δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει
Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες,
καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν
ὅποι βαδίζοιμεν· ὁ δ' ἔφασκεν εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ,
ἵνα καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. ἐκεῖνον μὲν οὖν
ἐκέλευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὐτῶν ἀκολουθεῖν εἰς Δαμνίπ-
13 που. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγᾶν μοι παρεκελεύετο καὶ
θαρρεῖν, ὡς ἥξων ἐκεῖσε. καταλαμβάνομεν δὲ αὐτόθι
Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ᾧ παραδόντες ἐμὲ πάλιν
ᾤχοντο. ἐν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδόκει, ὡς τοῦ
14 γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. καλέσας δὲ Δάμνιππον
λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, 'ἐπιτήδειος μέν μοι τυγχάνεις ὤν,
ἥκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ δ' οὐδέν, χρημάτων δ'
ἕνεκα ἀπόλλυμαι. σὺ οὖν ταῦτα πάσχοντί μοι πρόθυμον
παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν.'
ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσειν. ἐδόκει δ' αὐτῷ βέλτιον
εἶναι πρὸς Θέογνιν μνησθῆναι· ἡγεῖτο γὰρ ἅπαν ποιήσειν
15 αὐτόν, εἴ τις ἀργύριον διδοίη. ἐκείνου δὲ διαλεγομένου
Θεόγνιδι (ἔμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχανον τῆς οἰκίας καὶ ᾔδη

6 ὡμολόγητο Fritzsche : ὡμολόγησα X (litt. γησα compendio scriptis) C : ὡμολόγει O 8 δαρεικοὺς Maussac : καρικοὺς L ἀργυρᾶς C et supra v. X¹ (litt. ας comp. scr.) : ἀργυρίου O τέσσαρας L 13 ὅποι O W : ὅπῃ rell. [τὰ] Scheibe : τὴν Contius 14 ἐκεῖνο X 16 παρακελεύεται C 19 ἀποκινδυνεύειν Reiske 21 τοι C 23 προθύμως Hirschig : πρόθυμος Weidner 26 ἅπαντα W 28 ᾔδειν L

ὅτι ἀμφίθυρος εἴη) ἐδόκει μοι ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι, ἐν-
θυμουμένῳ ὅτι, ἐὰν μὲν λάθω, σωθήσομαι, ἐὰν δὲ ληφθῶ,
ἡγούμην μέν, εἰ Θέογνις εἴη πεπεισμένος ὑπὸ τοῦ Δαμνίππου
χρήματα λαβεῖν, οὐδὲν ἧττον ἀφεθήσεσθαι, εἰ δὲ μή, ὁμοίως
ἀποθανεῖσθαι. ταῦτα διανοηθεὶς ἔφευγον, ἐκείνων ἐπὶ τῇ 16
αὐλείῳ θύρᾳ τὴν φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ θυρῶν
οὐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν, ἅπασαι ἀνεῳγμέναι ἔτυχον.
ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀρχένεω τοῦ ναυκλήρου ἐκεῖνον πέμπω
εἰς ἄστυ, πευσόμενον περὶ τοῦ ἀδελφοῦ· ἥκων δὲ ἔλεγεν
ὅτι Ἐρατοσθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν εἰς τὸ δεσμωτήριον
ἀπαγάγοι. καὶ ἐγὼ τοιαῦτα πεπυσμένος τῆς ἐπιούσης 17
νυκτὸς διέπλευσα Μέγαράδε. Πολεμάρχῳ δὲ παρήγγειλαν
οἱ τριάκοντα τοὐπ' ἐκείνων εἰθισμένον παράγγελμα, πίνειν
κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰπεῖν δι' ἥντινα ἔμελλεν ἀποθα-
νεῖσθαι· οὕτω πολλοῦ ἐδέησε κριθῆναι καὶ ἀπολογήσασθαι.
καὶ ἐπειδὴ ἀπεφέρετο ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τεθνεώς, τριῶν 18
ἡμῖν οἰκιῶν οὐσῶν οὐδ' ἐκ μιᾶς εἴασαν ἐξενεχθῆναι, ἀλλὰ
κλεισίον μισθωσάμενοι προὔθεντο αὐτόν. καὶ πολλῶν ὄντων
ἱματίων αἰτοῦσιν οὐδὲν ἔδοσαν εἰς τὴν ταφήν, ἀλλὰ τῶν
φίλων ὁ μὲν ἱμάτιον, ὁ δὲ προσκεφάλαιον, ὁ δὲ ὅ τι ἕκαστος
ἔτυχεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐκείνου ταφήν. καὶ ἔχοντες μὲν 19
ἑπτακοσίας ἀσπίδας τῶν ἡμετέρων, ἔχοντες δὲ ἀργύριον καὶ
χρυσίον τοσοῦτον, χαλκὸν δὲ καὶ κόσμον καὶ ἔπιπλα καὶ
ἱμάτια γυναικεῖα ὅσα οὐδεπώποτε ᾤοντο κτήσεσθαι, καὶ
ἀνδράποδα εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν τὰ μὲν βέλτιστα ἔλαβον,
τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδοσαν, εἰς τοσαύτην
ἀπληστίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν ἀφίκοντο καὶ τοῦ τρόπου τοῦ
αὑτῶν ἀπόδειξιν ἐποιήσαντο· τῆς γὰρ Πολεμάρχου γυναικὸς
χρυσοῦς ἑλικτῆρας, οὓς ἔχουσα ἐτύγχανεν, ὅτε τὸ πρῶτον
ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, Μηλόβιος ἐκ τῶν ὤτων ἐξείλετο. καὶ 20

3 *εἰ μὲν* Reiske 11 *πεπεισμένος* inter scribendum corr. X[1] 13 *τοὐπ'* Fritzsche: *τὸ ὑπ'* L: *τὸ ἐπ'* Aldus 14 *ἔμελλον* C 17 *οὐδ' ἐκ μιᾶς* Weidner: *οὐδεμιᾶς* L 18 *κλεισίον* W. Dindorf: *κλίσιον* L 24 *κτήσεσθαι* Dobree: *κτήσασθαι* L 29 *ἐλικτῆρας* X 30 *ἦλθον* Thalheim

[122] οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οὐσίας ἐλέου παρ' αὐτῶν ἐτυγχάνομεν. ἀλλ' οὕτως εἰς ἡμᾶς διὰ τὰ χρήματα ἐξημάρτανον, ὥσπερ ἂν ἕτεροι μεγάλων ἀδικημάτων ὀργὴν ἔχοντες, οὐ τούτων ἀξίους γε ὄντας τῇ πόλει, ἀλλὰ πάσας ⟨μὲν⟩ τὰς χορηγίας χορηγήσαντας, πολλὰς δ' εἰσφορὰς εἰσενεγκόντας, κοσμίους δ' ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοντας καὶ [πᾶν] τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, ἐχθρὸν δ' οὐδένα κεκτημένους, πολλοὺς δ' Ἀθηναίων ἐκ τῶν πολεμίων λυσαμένους· τοιούτων ἠξίωσαν οὐχ ὁμοίως μετοικοῦντας ὥσπερ αὐτοὶ ἐπολιτεύοντο.
21 οὗτοι γὰρ πολλοὺς μὲν τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν, πολλοὺς δ' ἀδίκως ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν, πολλοὺς δ' ἐπιτίμους ὄντας ἀτίμους [τῆς πόλεως] κατέστησαν, πολλῶν δὲ θυγατέρας μελλούσας ἐκδίδοσθαι
22 ἐκώλυσαν. καὶ εἰς τοσοῦτόν εἰσι τόλμης ἀφιγμένοι ὥσθ' ἥκουσιν ἀπολογησόμενοι, καὶ λέγουσιν ὡς οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰσχρὸν εἰργασμένοι εἰσίν. ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν· μετῆν γὰρ ἂν καὶ ἐμοὶ τούτου τἀγαθοῦ οὐκ
23 ἐλάχιστον μέρος. νῦν δὲ οὔτε πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς τοιαῦτα ὑπάρχει οὔτε πρὸς ἐμέ· τὸν ἀδελφὸν γάρ μου, ὥσπερ καὶ πρότερον εἶπον, Ἐρατοσθένης ἀπέκτεινεν, οὔτε αὐτὸς ἰδίᾳ ἀδικούμενος οὔτε εἰς τὴν πόλιν ὁρῶν ἐξαμαρτάνοντα, ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ παρανομίᾳ προθύμως ἐξυπηρετῶν.
24 ἀναβιβασάμενος δ' αὐτὸν βούλομαι ἐρέσθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί. τοιαύτην γὰρ γνώμην ἔχω· ἐπὶ μὲν τῇ τούτου ὠφελείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον περὶ τούτου διαλέγεσθαι ἀσεβὲς εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου βλάβῃ καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον ὅσιον καὶ εὐσεβές. ἀνάβηθι οὖν μοι καὶ ἀπόκριναι, ὅ τι ἄν σε ἐρωτῶ.

25 Ἀπήγαγες Πολέμαρχον ἢ οὔ; Τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων προσταχθέντα δεδιὼς ἐποίουν. Ἦσθα δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ,

3 ⟨οὐκ⟩ ἂν Sauppe 4 γε ὄντας] ἔχοντας L 5 μὲν add. Reiske 6 εἰσενεγκόντας Markland : ἐνεγκόντας L πᾶν τὸ supra v. X[r] : πᾶν om. C 12 τῆς πόλεως del. Markland 23 ἔρεσθαι L 27 ὅσιον Stephanus : ὅσον L ὅ τι Brunck : εἴ τι L

ὅτε οἱ λόγοι ἐγίγνοντο περὶ ἡμῶν; Ἦ. Πότερον συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες; Ἀντέλεγον, [Ἵνα ἀποθάνωμεν;] ἵνα μὴ ἀποθάνητε. Ἡγούμενος ἡμᾶς ἄδικα πάσχειν [ἢ δίκαια]; Ἄδικα.
Εἶτ', ὦ σχετλιώτατε πάντων, ἀντέλεγες μὲν ἵνα σώσειας, 26
συνελάμβανες δὲ ἵνα ἀποκτείνῃς; καὶ ὅτε μὲν τὸ πλῆθος ἦν ὑμῶν κύριον τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας, ἀντιλέγειν φῂς τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο καὶ σῶσαι Πολέμαρχον καὶ μή, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγαγες; εἶθ' ὅτι μέν, ὡς φής, ἀντειπὼν οὐδὲν ὠφέλησας, ἀξιοῖς χρηστὸς νομίζεσθαι, ὅτι δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινας, οὐκ [οἴει] ἐμοὶ καὶ τουτοισὶ δοῦναι δίκην;
Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο εἰκὸς αὐτῷ πιστεύειν, εἴπερ ἀληθῆ 27
λέγει φάσκων ἀντειπεῖν, ὡς αὐτῷ προσετάχθη. οὐ γὰρ δήπου ἐν τοῖς μετοίκοις πίστιν παρ' αὐτοῦ ἐλάμβανον. ἔπειτα τῷ ἧττον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι ἢ ὅστις ἀντειπών γε ἐτύγχανε καὶ γνώμην ἀποδεδειγμένος; τίνα γὰρ εἰκὸς ἦν ἧττον ταῦτα ὑπηρετῆσαι ἢ τὸν ἀντειπόντα οἷς ἐκεῖνοι
ἐβούλοντο πραχθῆναι; Ἔτι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις Ἀθηναίοις 28
ἱκανή μοι δοκεῖ πρόφασις εἶναι τῶν γεγενημένων εἰς τοὺς τριάκοντα ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν· αὐτοὺς δὲ τοὺς τριάκοντα, ἂν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀναφέρωσι, πῶς ὑμᾶς εἰκὸς ἀποδέχεσθαι;
εἰ μὲν γάρ τις ἦν ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα [αὐτῆς], ὑφ' 29
ἧς αὐτῷ προσετάττετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπους ἀπολλύναι, ἴσως ἂν εἰκότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε· νῦν δὲ παρὰ τοῦ ποτε καὶ λήψεσθε δίκην, εἴπερ ἐξέσται τοῖς τριάκοντα λέγειν
ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποίουν; Καὶ μὲν 30

1 ἐγίν. L ἦν L 3 ἵνα (ἵνα μὴ C) ἀποθάνωμεν del. Usener coll. Spengel, Rhet.[2] i 2 pag. 2: ἵνα ἀποθ. ⟨ἢ μὴ ἀποθ.⟩ Reiske 4 ἢ δίκαια om. C, cf. l. l. 6 ἀποκτείνῃς L et Rhet. l. l.: ἀποκτείνειας Kayser 12 οἴει (εἴη C) del. Madvig ⟨δεῖν⟩ δοῦναι olim Madvig 14 προσετάχθη Reiske: ἐτάχθη L 16 ἧττον Canter: πίστιν X: οὐ πιστὸν C 17 τε Reiske 19 ἠβούλ. C 22 εἰκὸς ὑμᾶς C 23 αὐτῆς del. Dobree 25 παρὰ τοῦ Canter (Venetus Taylori): παρ' αὐτοῦ L 27 μὲν C: μηδεν X

δὴ οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ, σῴζειν τε αὐτὸν καὶ
τὰ τούτοις ἐψηφισμένα παρόν, συλλαβὼν ἀπήγαγεν. ὑμεῖς
δὲ πᾶσιν ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας
31 ζήτησιν ποιούμενοι ἢ ὑμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων τινός. καίτοι,
[123] εἰ χρὴ τοῖς διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέρους ἀπολέσασι
συγγνώμην ἔχειν, ἐκείνοις ἂν δικαιότερον ἔχοιτε· κίνδυνος
γὰρ ἦν πεμφθεῖσι μὴ ἐλθεῖν καὶ καταλαβοῦσιν ἐξάρνοις
γενέσθαι. τῷ δὲ Ἐρατοσθένει ἐξῆν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἀπήντησεν,
ἔπειτα ὅτι οὐκ εἶδεν· ταῦτα γὰρ οὔτε ἔλεγχον οὔτε βάσανον
εἶχε, ὥστε μηδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βουλομένων οἷόν τε εἶναι ἐξε-
32 λεγχθῆναι. χρῆν δέ σε, ὦ Ἐρατόσθενες, εἴπερ ἦσθα χρηστός,
πολὺ μᾶλλον τοῖς μέλλουσιν ἀδίκως ἀποθανεῖσθαι μηνυτὴν
γενέσθαι ἢ τοὺς ἀδίκως ἀπολουμένους συλλαμβάνειν. νῦν
δέ σου τὰ ἔργα φανερὰ γεγένηται οὐχ ὡς ἀνιωμένου ἀλλ'
33 ὡς ἡδομένου τοῖς γιγνομένοις, ὥστε τούσδε ἐκ τῶν ἔργων
χρὴ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν, ἃ ἴσασι
γεγενημένα τῶν τότε λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας,
ἐπειδὴ μάρτυρας περὶ αὐτῶν οὐχ οἷόν τε παρασχέσθαι. οὐ
γὰρ μόνον ἡμῖν παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' αὑτοῖς
εἶναι, ὥστ' ἐπὶ τούτοις ἐστὶ πάντα τὰ κακὰ εἰργασμένοις
34 τὴν πόλιν πάντα τἀγαθὰ περὶ αὑτῶν λέγειν. τοῦτο μέντοι
οὐ φεύγω, ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βούλει, ἀντειπεῖν. θαυ-
μάζω δὲ τί ἄν ποτ' ἐποίησας συνειπών, ὁπότε ἀντειπεῖν
φάσκων ἀπέκτεινας Πολέμαρχον.

Φέρε δή, τί ἄν, εἰ καὶ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτυγχάνετε αὐτοῦ ἢ καὶ ὑεῖς; ἀπεψηφίζεσθε ⟨ἄν⟩; δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Ἐρατοσθένη δυοῖν θάτερον ἀποδεῖξαι, ἢ ὡς οὐκ ἀπήγαγεν

1 σῴζειν τε αὐτὸν κ. τ. τ. ἐ. παρόν Sauppe: σώζοντα αὐτὸν κ. τ. τ. ἐ. ὃν X: σώζων αὐτὸν κ. τ. τ. ἐ. C: σῴζοντα αὐτόν, κατὰ τ. τ. ἐ. Baiter 3 πᾶσιν Reiske: πάντες L ὠργίζεσθε Markland 5 τοῖς Reiske: τούτοις L: που τοῖς Jacobs 7 καὶ] ἢ Dobree 10 βουλό-μενον ⟨σῴζειν⟩ Dobree 12 ἀδίκως] δικαίως Markland 18 περὶ αὐτῶν μάρτυρας C 19 ὑμῖν Markland 23 ποτ' ἐποίησας Dobree: ποτε ποιήσαις L 25 ἐτυγχάνετε Kayser: ἐτύχετε L 26 υἱεῖς L ἀπεψηφίζεσθε Kayser: ἀπεψηφίσασθε L: ἀποψηφίσαισθε Markland ἂν add. Fritzsche 27 Ἐρατοσθένη C: -νην X

αὐτόν, ἢ ὡς δικαίως τοῦτ' ἔπραξεν. οὗτος δὲ ὡμολόγηκεν
ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διαψήφισιν περὶ
αὐτοῦ πεποίηκε. Καὶ μὲν δὴ πολλοὶ καὶ τῶν ἀστῶν καὶ 35
τῶν ξένων ἥκουσιν εἰσόμενοι τίνα γνώμην περὶ τούτων
ἕξετε. ὧν οἱ μὲν ὑμέτεροι ὄντες πολῖται μαθόντες ἀπίασιν
ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν ὧν ἂν ἐξαμάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν
ὧν ἐφίενται τύραννοι τῆς πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες
δὲ τὸ ἴσον ὑμῖν ἕξουσιν· ὅσοι δὲ ξένοι ἐπιδημοῦσιν, εἴσονται
πότερον ἀδίκως τοὺς τριάκοντα ἐκκηρύττουσιν ἐκ τῶν πόλεων
ἢ δικαίως. εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πεπονθότες λαβόντες
ἀφήσουσιν, ἦ που σφᾶς ⟨γ'⟩ αὐτοὺς ἡγήσονται περιέργους
ὑπὲρ ὑμῶν τηρουμένους. οὐκ οὖν δεινὸν εἰ τοὺς μὲν στρα- 36
τηγούς, οἳ ἐνίκων ναυμαχοῦντες, ὅτε διὰ χειμῶνα οὐχ οἷοί
τ' ἔφασαν εἶναι τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελέσθαι, θανάτῳ
ἐζημιώσατε, ἡγούμενοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ παρ'
ἐκείνων δίκην λαβεῖν, τούτους δέ, οἳ ἰδιῶται μὲν ὄντες καθ'
ὅσον ἐδύναντο ἐποίησαν ἡττηθῆναι ναυμαχοῦντας, ἐπειδὴ δὲ
εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, ὁμολογοῦσιν ἑκόντες πολλοὺς
τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτιννύναι, οὐκ ἄρα χρὴ αὐτοὺς
καὶ τοὺς παῖδας ὑφ' ὑμῶν ταῖς ἐσχάταις ζημίαις κολάζεσθαι;

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἠξίουν ἱκανὰ εἶναι τὰ 37
κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι κατηγορεῖν,
ἕως ἂν θανάτου δόξῃ τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργάσθαι. ταύτην
γὰρ ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν. ὥστ'
οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πολλὰ κατηγορεῖν τοιούτων ἀνδρῶν, οἳ οὐδ'
ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων δὶς ἀποθανόντες
⟨ἱκανὴν⟩ δίκην δοῦναι δύναιντ' ἄν. οὐ γὰρ δὴ οὐδὲ τοῦτο 38
αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει εἰθισμένον
ἐστί, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ

5 ὑμέτεροι C[s] : ἡμέτεροι C[1] X   8 ὑμῶν C   11 γ' add. Fuhr   περιέργως Taylor   12 ἡμῶν L   τειρομένους Canter : τιμωρουμένους Markland   13 ὅτι Markland   15 τεθνεώτων C O : τεθνειότων X   16 λαβεῖν X γρ. C[1] : λαμβάνειν C   δὲ δὴ O   17 ναυμαχοῦντες O   19 ἀκρίτως L   20 ὑφ' C : ἀφ X   27 ἱκανὴν add. Cobet   29 κατηγορημένα C : κατηγορουμένα X

δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν
ἀποδεικνύντες ὡς στρατιῶται ἀγαθοί εἰσιν, ἢ ὡς πολλὰς
τῶν πολεμίων ναῦς ἔλαβον τριηραρχήσαντες, ⟨ἢ⟩ πόλεις
39 πολεμίας οὔσας φίλας ἐποίησαν· ἐπεὶ κελεύετε αὐτὸν ἀπο-
δεῖξαι ὅπου τοσούτους τῶν πολεμίων ἀπέκτειναν ὅσους τῶν
πολιτῶν, ἢ ναῦς ὅπου τοσαύτας ἔλαβον ὅσας αὐτοὶ παρέδοσαν,
ἢ πόλιν ἥντινα τοιαύτην προσεκτήσαντο οἵαν τὴν ὑμετέραν
40 κατεδουλώσαντο. ἀλλὰ γὰρ ὅπλα τῶν πολεμίων ⟨τοσαῦτα⟩
ἐσκύλευσαν ὅσα περ ὑμῶν ἀφείλοντο, ἀλλὰ τείχη τοιαῦτα
[124] εἷλον οἷα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος κατέσκαψαν· οἵτινες καὶ τὰ
περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια καθεῖλον, καὶ ὑμῖν ἐδήλωσαν ὅτι
οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ Λακεδαιμονίων προσταττόντων περιεῖλον,
ἀλλ' ὅτι ἑαυτοῖς τὴν ἀρχὴν οὕτω βεβαιοτέραν ἐνόμιζον εἶναι.
41 Πολλάκις οὖν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων ὑπὲρ
αὐτοῦ, πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστιν αὐτούς τε
42 πάντα τὰ κακὰ ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους ἐπαινεῖν. οὐ
γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλήθει τὰ ἐναντία ἔπραξεν,
ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὀλιγαρχίαν
καθιστὰς ἔφευγεν ἐξ Ἑλλησπόντου τριήραρχος καταλιπὼν
τὴν ναῦν, μετὰ Ἰατροκλέους καὶ ἑτέρων, ὧν τὰ ὀνόματα
οὐδὲν δέομαι λέγειν. ἀφικόμενος δὲ δεῦρο τἀναντία τοῖς
βουλομένοις δημοκρατίαν εἶναι ἔπραττε. καὶ τούτων μάρτυρας
ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω· ἐπειδὴ δὲ ἡ
ναυμαχία καὶ ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δημοκρατίας ἔτι
οὔσης, ὅθεν τῆς στάσεως ἦρξαν, πέντε ἄνδρες ἔφοροι κατέ-
στησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἑταίρων, συναγωγεῖς μὲν τῶν

1 ὑμᾶς Bake 3 ἢ add. Markland 4 φιλίας Cobet 7 ὑμετέραν Reiske : ἡμετέραν L 8 τοσαῦτα add. Reiske 9 ἡμῶν C ἀφείλοντο; et κατέσκαψαν; L 10 εἶχον X^1 : corr. X^1 ⟨τὰ⟩ τῆς Cobet 13 ὅτι ἑαυτοῖς Sluiter : οἷς αὐτοῖς L 15 αὐτοῦ Dobree : αὐτῶν L 16 τὰ del., ut vid., Sauppe 17 πλήθει ⟨οὗτος⟩ Markland ἔπραξεν C : ἔπραξαν X 21 τοῖς om. C 24 tit., ut vid., eras. in marg. X

πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συνωμοτῶν, ἐναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ
πλήθει πράττοντες· ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν.
οὗτοι δὲ φυλάρχους τε ἐπὶ τὰς φυλὰς κατέστησαν, καὶ ὅ τι 44
δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ οὕστινας χρείη ἄρχειν παρήγγελλον,
καὶ εἴ τι ἄλλο πράττειν βούλοιντο, κύριοι ἦσαν· οὕτως οὐχ
ὑπὸ τῶν πολεμίων μόνων ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων πολιτῶν
ὄντων ἐπεβουλεύεσθε ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφίσησθε
πολλῶν τε ἐνδεεῖς ἔσεσθε. τοῦτο γὰρ καλῶς ἠπίσταντο, 45
ὅτι ἄλλως μὲν οὐχ οἷοί τε ἔσονται περιγενέσθαι, κακῶς δὲ
πραττόντων δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς ἡγοῦντο τῶν παρόντων
κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῆναι περὶ τῶν μελλόντων οὐκ
ἐνθυμήσεσθαι. ὡς τοίνυν τῶν ἐφόρων ἐγένετο, μάρτυρας 46
ὑμῖν παρέξομαι, οὐ τοὺς τότε συμπράττοντας (οὐ γὰρ ἂν
δυναίμην), ἀλλὰ τοὺς αὐτοῦ Ἐρατοσθένους ἀκούσαντας.
καίτοι εἰ ἐσωφρόνουν κατεμαρτύρουν ἂν αὐτῶν, καὶ τοὺς 47
διδασκάλους τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων σφόδρ' ἂν ἐκόλαζον, καὶ τοὺς ὅρκους, εἰ ἐσωφρόνουν, οὐκ ἂν ἐπὶ μὲν τοῖς
τῶν πολιτῶν κακοῖς πιστοὺς ἐνόμιζον, ἐπὶ δὲ τοῖς τῆς
πόλεως ἀγαθοῖς ῥᾳδίως παρέβαινον. πρὸς μὲν οὖν τούτους
τοσαῦτα λέγω, τοὺς δὲ μάρτυράς μοι κάλει. Καὶ ὑμεῖς
ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. τὸ δὲ τελευταῖον εἰς τὴν 48
ἀρχὴν καταστὰς ἀγαθοῦ μὲν οὐδενὸς μετέσχεν, ἄλλων δὲ
πολλῶν. καίτοι εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν αὐτὸν πρῶτον
μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βουλῇ μηνυτὴν γίγνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἁπασῶν, ὅτι ψευδεῖς εἶεν, καὶ

1 ἐναντίοι X¹ : corr. X¹ ὑμετέρω C : ἡμετέρω X 3 φρουράρχους C. F. Hermann φυλὰς Taylor : φυλακὰς L 4 χρείη Bekker : χρὴ L 6 μόνων X¹ : μόνον C Xᶜ(1) 7 ψηφίσεσθε C : ψηφίσαισθε Bekker : ψηφιεῖσθε Cobet, sed cf. Xen. Comm. ii 2. 10 8 καλῶς Frohberger : καὶ L 10 ὑμᾶς Markland : ἡμᾶς L 17 εἰ ἐσωφρόνουν del. Dobree 19 ⟨οὐκ ἂν⟩ ῥᾳδίως Platt 22 μάρτυρες] spatium X 24 ἄλλων] κακῶν C 25 αὐτὸν Bekker : ἂν L : del. Cobet 26 γίν. L 27 εἰσι Dobree

Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τἀληθῆ μηνύουσιν, ἀλλὰ τὰ
ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντα εἰσαγγέλλουσι, συγκείμενα
49 ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλάβῃ. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ὅσοι κακόνοι ἦσαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, οὐδὲν ἔλαττον εἶχον
σιωπῶντες· ἕτεροι γὰρ ἦσαν οἱ λέγοντες καὶ πράττοντες ὧν
οὐχ οἷόν τ' ἦν μείζω κακὰ γενέσθαι τῇ πόλει. ὁπόσοι δ'
εὖνοί φασιν εἶναι, πῶς οὐκ ἐνταῦθα ἔδειξαν, αὐτοί τε τὰ
βέλτιστα λέγοντες καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες;
50 Ἴσως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν ὅτι ἐδεδοίκει, καὶ ὑμῶν τοῦτο
ἐνίοις ἱκανὸν ἔσται. ὅπως τοίνυν μὴ φανήσεται ἐν τῷ
λόγῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος· εἰ δὲ μή, ἐνταυθοῖ δῆλος
ἔσται ὅτι ἐκεῖνά τε αὐτῷ ἤρεσκε, καὶ τοσοῦτον ἐδύνατο ὥστε
ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν. χρῆν δ'
αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύτην τὴν προθυμίαν
ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένους, ὃς εἰς ὑμᾶς πολλὰ
51 ἐξήμαρτεν. ἀλλ' οὗτος τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν ἐνόμιζεν
εἶναι, τοὺς δ' ὑμετέρους ἐχθροὺς φίλους, ὡς ἀμφότερα ταῦτα
[125] ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παραστήσω, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους
διαφορὰς οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν γιγνομένας,
52 ὁπότεροι ταῦτα πράξουσι καὶ τῆς πόλεως ἄρξουσι. εἰ γὰρ
ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἐστασίαζον, ποῦ κάλλιον [ἂν] ἦν
ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ Θρασυβούλου Φυλὴν κατειληφότος, τότε
ἐπιδείξασθαι τὴν αὑτοῦ εὔνοιαν; ὁ δ' ἀντὶ τοῦ ἐπαγγείλασθαί
τι ἢ πρᾶξαι ἀγαθὸν πρὸς τοὺς ἐπὶ Φυλῇ, ἐλθὼν μετὰ τῶν
συναρχόντων εἰς Σαλαμῖνα καὶ Ἐλευσῖνάδε τριακοσίους τῶν
πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ μιᾷ ψήφῳ αὐτῶν
ἁπάντων θάνατον κατεψηφίσατο.
53 Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ ἤλθομεν καὶ αἱ ταραχαὶ

1 ⟨ὅτι⟩ οὐ Gebauer ἀλλὰ τὰ C: ἀλλὰ ταληθῆ X 10 ἔν τῳ Lipsius: ἐνί τῳ Fritzsche 11 τοῖς τριάκοντα om. C ἐνταῦθα C 12 αὐτῶ C: αὐτὰ ὦ X τοσοῦτον X³: τοσαῦτα C X¹ 20 ὁπότεροί μοι X: ὁ. μόνοι Reiske ταῦτα] πάντα Reiske: τὰ πράγματα Gebauer προέξουσι Fuhr εἰ γὰρ Schottus: καὶ γὰρ L 21 ποῦ δὲ C ἂν om. C 22 κατειληφότες X: καταλαβόντος C 23 εὔνοιαν Markland: συνουσίαν L 25 εἰ C 26 ἀπήγαγον C

γεγενημέναι ἦσαν καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν οἱ λόγοι ἐγί-
γνοντο, πολλὰς ἑκάτεροι ἐλπίδας εἴχομεν πρὸς ἀλλήλους
ἔσεσθαι, ὡς ἀμφότεροι ἔδειξαν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς
κρείττους ὄντες εἴασαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ δὲ εἰς τὸ ἄστυ 54
ἐλθόντες τοὺς μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον πλὴν Φείδωνος καὶ
Ἐρατοσθένους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνοις ἐχθίστους εἵλοντο,
ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούς τε τριάκοντα
μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖσθαι. τούτων τοίνυν 55
Φείδων [ὁ τῶν τριάκοντα] γενόμενος καὶ Ἱπποκλῆς καὶ
Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρεὺς καὶ ἕτεροι οἱ δοκοῦντες εἶναι ἐναν-
τιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ ἐκείνων ἑταιρείᾳ, ἐπειδὴ
αὐτοὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ
πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ [ἢ] τοῖς ἐξ ἄστεως ἐποίησαν·
ᾧ καὶ φανερῶς ἐπεδείξαντο ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν ἐν Πειραιεῖ 56
οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων ἐστασίαζον, οὐδ' οἱ
τεθνεῶτες αὐτοὺς ἐλύπουν οὐδ' οἱ μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι,
ἀλλ' οἱ μεῖζον δυνάμενοι καὶ θᾶττον πλουτοῦντες. λαβόντες 57
γὰρ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πόλιν ἀμφοτέροις ἐπολέμουν, τοῖς
τε τριάκοντα πάντα κακὰ εἰργασμένοις καὶ ὑμῖν πάντα κακὰ
πεπονθόσι. καίτοι τοῦτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι εἰ μὲν ἐκεῖνοι
δικαίως ἔφευγον, ὑμεῖς ἀδίκως, εἰ δ' ὑμεῖς δικαίως, οἱ
τριάκοντα ἀδίκως· οὐ γὰρ δὴ ἑτέρων ἔργων αἰτίαν λαβόντες
ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσον, ἀλλὰ τούτων. ὥστε σφόδρα χρὴ 58
ὀργίζεσθαι, ὅτι Φείδων αἱρεθεὶς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ κατα-
γαγεῖν τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε καὶ τῇ αὐτῇ
γνώμῃ τοὺς μὲν κρείττους αὑτῶν δι' ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν

1 ἐγίν. L 3 ἔδειξαν Canter : ἔδοξαν L : ἐδείξαμεν Geel Πει-ραιέως L 4 ἀστοὺς Markland : ⟨τοὺς κατ'⟩ αὐτοὺς Weidner 6 δὲ ⟨δέκα⟩ Baiter 9 ὁ τῶν τριάκοντα del. Frohberger 10 ὁ] καὶ C Λαμπτρεὺς Taylor : Λαμπρεὺς L 11 alt. καὶ C : om. X 12 αὐτοὶ Markland : αὐτοὺς C X¹ : αὐτοῖς Xˢ 13 ἢ del. Reiske ἄστεος L 14 ᾧ Rauchenstein : οἳ L : ᾗ Reiske 16 τεθνεῶτες C : τεθνειότες X 17 θᾶσσον L 20 ἦν del. Dobree 21 ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως Reiske et Sluiter δι-καίως, οἱ τριάκοντα ἀδίκως Reiske : ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως L 22 δὴ Stephanus : δι' L 24–25 Φείδωνι . . . Ἐρατοσθένης Dobree 24 ἡμᾶς C 26 αὐτοῦ Burger

ἕτοιμος ἦν, ὑμῖν δὲ ἀδίκως φεύγουσιν οὐκ ἠθέλησεν ἀποδοῦ-
ναι τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔπειθεν αὐτοὺς
στρατεύσασθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἔσται, καὶ
59 ἄλλα λέγων οἷς ᾤετο πείσειν μάλιστα. οὐ δυνάμενος δὲ
τούτων τυχεῖν, εἴτε καὶ τῶν ἱερῶν ἐμποδὼν ὄντων εἴτε
καὶ αὐτῶν οὐ βουλομένων, ἑκατὸν τάλαντα ἐδανείσατο,
ἵνα ἔχοι ἐπικούρους μισθοῦσθαι, καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα
ᾐτήσατο, εὐνούστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονού-
στατον δὲ τῇ πόλει, μισοῦντα δὲ μάλιστα τοὺς ἐν Πει-
60 ραιεῖ. μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ
τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες καὶ τελευτῶντες Λακε-
δαιμονίους καὶ τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύναντο πεῖσαι,
οὐ διαλλάξαι ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν εἰ μὴ
δι' ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς ὑμεῖς δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν
61 δίκην λαβόντες, ὅτι καὶ ἐκείνοις χάριν ἀποδώσετε. ταῦτα
δὲ ἐπίστασθε μὲν καὶ αὐτοί, καὶ ⟨οὐκ⟩ οἶδ' ὅ τι δεῖ μάρτυρας
παρασχέσθαι· ὅμως δέ· ἐγώ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι,
ὑμῶν τ' ἐνίοις ἥδιον ὡς πλείστων τοὺς αὐτοὺς λόγους
ἀκούειν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

62 Φέρε δὴ καὶ περὶ Θηραμένους ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυ-
τάτων διδάξω. δέομαι δ' ὑμῶν ἀκοῦσαι ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ
καὶ τῆς πόλεως. καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῇ, ὡς Ἐρατο-
σθένους κινδυνεύοντος ⟨οὐ προσηκόντως⟩ Θηραμένους κατη-
γορῶ· πυνθάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογήσεσθαι αὐτόν, ὅτι
63 ἐκείνῳ φίλος ἦν καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. καίτοι
[126] σφόδρ' ἂν αὐτὸν οἶμαι μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευόμενον
προσποιεῖσθαι πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη,

3 στρατεύεσθαι X 6 ἐδανείσαντο X 10 παντοίους Kappeyne 11 πόλεις ⟨ὅλας⟩ Cobet 14 οἷς Taylor : οὓς L ζηλώσατε C 15 δίκας C 16 οὐκ add. Weidner οὐ δεῖ C 17 ἀναπαύσεως C 18 πλείστων Contius : πλεῖστον L 20 tit. om. X 21 ἂν C solus 23 προσστῇ Sauppe : ⟨ἐπαχθὲς⟩ παραστῇ Fuhr 24 οὐ προσηκόντως addidi 25 ἀπολογήσεσθαι Markland : ἀπολογήσασθαι L 26 ἐκείνῳ Taylor : ἐκείνοις L

ὁπότε καὶ μετὰ Θηραμένους ὅπως καθαιρεθήσεται. ⟨ἀλλ'⟩
οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν ἴσου ἄξιοι γεγενῆσθαι· ὁ μὲν γὰρ
Λακεδαιμονίων ἀκόντων ᾠκοδόμησεν αὐτά, οὗτος δὲ τοὺς
πολίτας ἐξαπατήσας καθεῖλε. περιέστηκεν οὖν τῇ πόλει 64
τοὐναντίον ἢ ὡς εἰκὸς ἦν. ἄξιον μὲν γὰρ ⟨ἦν⟩ καὶ τοὺς
φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι, πλὴν εἴ τις
ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τἀναντία πράττων· νῦν δὲ ὁρῶ τάς τε
ἀπολογίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφερομένας, τούς τ' ἐκείνῳ συνόν-
τας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου
ἀλλ' οὐ μεγάλων κακῶν γεγενημένου. ὃς πρῶτον μὲν τῆς 65
προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώτατος ἐγένετο, πείσας ὑμᾶς τὴν
ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν ἑλέσθαι. καὶ ὁ μὲν πατὴρ
αὐτοῦ τῶν προβούλων ὢν ταὔτ' ἔπραττεν, αὐτὸς δὲ δοκῶν
εὐνούστατος εἶναι τοῖς πράγμασι στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν
ᾑρέθη. καὶ ἕως μὲν ἐτιμᾶτο, πιστὸν ἑαυτὸν τῇ πόλει 66
παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ Πείσανδρον μὲν καὶ Κάλλαισχρον καὶ
ἑτέρους ἑώρα προτέρους αὐτοῦ γιγνομένους, τὸ δὲ ὑμέτερον
πλῆθος οὐκέτι βουλόμενον τούτων ἀκροᾶσθαι, τότ' ἤδη διά
τε τὸν πρὸς ἐκείνους φθόνον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν δέος μετέσχε
τῶν Ἀριστοκράτους ἔργων. βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ 67
πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον
φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν, εἰς τοσοῦτον
δὲ κακίας ἦλθεν, ὥστε ἅμα μὲν διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους
πίστιν ὑμᾶς κατεδουλώσατο, διὰ δὲ τὴν πρὸς ὑμᾶς τοὺς
φίλους ἀπώλεσε. τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιού- 68
μενος, αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς
ἀπώλεσε, φάσκων πρᾶγμα ηὑρηκέναι μέγα καὶ πολλοῦ
ἄξιον (ὑπέσχετο δὲ εἰρήνην ποιήσειν μήτε ὅμηρα δοὺς μήτε
τὰ τείχη καθελὼν μήτε τὰς ναῦς παραδούς)· τοῦτο δὲ εἰπεῖν

1 ἀλλ' add. Baiter 5 ἦν add. Reiske 6 τοὺς Franz : τοῦ L
9-10 αἰτίου . . . γεγενημένου Bekker: αἰτίους . . . γεγενημένους L
13 ταὔτ' Classen : ταῦτ' L 14 αὐτῶν Sauppe : αὐτοῦ L 15 [τῇ πόλει] vel τῇ πολιτείᾳ Dobree 16 Κάλαισχρον L 17 προτέρους Canter : πραοτέρους L γιν. L 18 τούτων] τῶν ὑ' Dobree
21 Ἀρχιπτόλεμον L 27 εὑρ. L 29 τοῦτο Hamaker : ταῦτα L

69 μὲν οὐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δὲ αὐτῷ πιστεύειν. ὑμεῖς
δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ
πάγῳ βουλῆς σωτήρια, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει,
εἰδότες δὲ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων ἕνεκα
τἀπόρρητα ποιοῦνται, ἐκεῖνος δ' ἐν τοῖς αὑτοῦ πολίταις οὐκ
ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦθ' ἃ πρὸς τοὺς πολεμίους ἔμελλεν ἐρεῖν,
ὅμως ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ
70 ὑμᾶς αὐτούς. ὁ δὲ ὧν μὲν ὑπέσχετο οὐδὲν ἔπραξεν, οὕτως
δὲ ἐνετεθύμητο ὡς χρὴ μικρὰν καὶ ἀσθενῆ γενέσθαι τὴν
πόλιν, ὥστε περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε οὔτε τῶν πολεμίων
ἐμνήσθη οὔτε τῶν πολιτῶν ἤλπισε, ταῦθ' ὑμᾶς ἔπεισε
πρᾶξαι, οὐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναγκαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς
ἐκείνοις ἐπαγγελλόμενος, τοῦ τε Πειραιῶς τὰ τείχη περιε-
λεῖν καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πολιτείαν καταλῦσαι, εὖ εἰδὼς ὅτι,
εἰ μὴ πασῶν τῶν ἐλπίδων ἀποστερηθήσεσθε, ταχεῖαν παρ'
71 αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν κομιεῖσθε. καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ
ἄνδρες δικασταί, οὐ πρότερον εἴασε τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι,
ἕως ὁ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνων καιρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ
ἐτηρήθη, καὶ μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς ἐκ
72 Σάμου, ἐπεδήμησε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τότε
δὲ τούτων ὑπαρχόντων, καὶ παρόντος Λυσάνδρου καὶ Φιλο-
χάρους καὶ Μιλτιάδου, περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλησίαν
ἐποίουν, ἵνα μήτε ῥήτωρ αὐτοῖς μηδεὶς ἐναντιοῖτο μηδὲ
διαπειλοῖτο ὑμεῖς τε μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα ἕλοισθε,
73 ἀλλὰ τἀκείνοις δοκοῦντα ψηφίσαισθε. ἀναστὰς δὲ Θηρα-
μένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι τὴν

1 αὐτῷ Sauppe : αὑτῷ L (sic fere) 3 σωτήρια Markland : σωτηρίαν L 4 εἵνεκεν C : εἵνεκα O : οὕνεκεν X : ἕνεκεν W 6 ἐθελήσας C ταῦθ' ἃ] ταῦτα L 7 ἐπετρέψατε C : ἐπέμψατε X γυναῖκα L 12 αὐτὸς Canter : αὐτοῖς L 13 ἐπαγγελόμενος C Πειραιέως L περιελεῖν X^s : περιαιρεῖν C X^1 15 ἀποστερήσεσθε Cobet 18 ὡμολογημένος Westermann ἐκείνων Markland : ἐκείνου L (hoc servato ὑπ' αὐτῶν Reiske) 19 μετεπέμψαντο Reiske 21 παρόντος X^s : παρόντων C X^1 23 μηδεὶς αὐτοῖς C μηδὲ Emperius : μήτε L 24 διαπειλοῖτο Cobet : ἀπειλοῖτο L 25 τὰ ἐκείνοις C ψηφίσοισθε L 26 ὑμᾶς C : ἡμᾶς X

πόλιν καὶ τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι ἣν Δρακοντίδης ἀπέφαινεν.
ὑμεῖς δ' ὅμως καὶ οὕτω διακείμενοι ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιή-
σοντες ταῦτα· ἐγιγνώσκετε γὰρ ὅτι περὶ δουλείας καὶ ἐλευ-
θερίας ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἠκκλησιάζετε. Θηραμένης δέ, ὦ 74
ἄνδρες δικασταί, (καὶ τούτων ὑμᾶς αὐτοὺς μάρτυρας παρέξο- [127]
μαι) εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου,
ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια πράτ-
τοντας αὐτῷ, δοκοῦντα δὲ Λυσάνδρῳ καὶ Λακεδαιμονίοις
λέγοι. μετ' ἐκεῖνον δὲ Λύσανδρος ἀναστὰς ἄλλα τε πολλὰ
εἶπε καὶ ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχοι, καὶ ὅτι οὐ περὶ
πολιτείας ὑμῖν ἔσται ἀλλὰ περὶ σωτηρίας, εἰ μὴ ποιήσεθ' ἃ
Θηραμένης κελεύει. τῶν δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσοι ἄνδρες 75
ἀγαθοὶ ἦσαν, γνόντες τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ
μὲν αὐτοῦ μένοντες ἡσυχίαν ἦγον, οἱ δὲ ᾤχοντο ἀπιόντες,
τοῦτο γοῦν σφίσιν αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν τῇ
πόλει ἐψηφίσαντο· ὀλίγοι δέ τινες καὶ πονηροὶ καὶ κακῶς
βουλευόμενοι τὰ προσταχθέντα ἐχειροτόνησαν. παρήγγελτο 76
γὰρ αὐτοῖς δέκα μὲν οὓς Θηραμένης ὑπέδειξε χειροτονῆσαι,
δέκα δὲ οὓς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι κελεύοιεν, δέκα δ' ἐκ
τῶν παρόντων· οὕτω γὰρ τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν ἑώρων
καὶ τὴν αὑτῶν δύναμιν ἠπίσταντο, ὥστε πρότερον ᾔδεσαν
τὰ μέλλοντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πραχθήσεσθαι. ταῦτα δὲ οὐκ 77
ἐμοὶ δεῖ πιστεῦσαι, ἀλλὰ ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ
εἰρημένα ἐν τῇ βουλῇ ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν
τοῖς φεύγουσιν, ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθοιεν, οὐδὲν φροντιζόντων
Λακεδαιμονίων, ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέχουσιν,
ὅτι πάντων τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις τρόποις ὑπ'
ἐμοῦ αὐτὸς αἴτιος γεγενημένος τοιούτων τυγχάνοι, πολλὰς

1 ἀπέφηνεν W 4 ἐκκλησιάζετε L 5 παρέχομαι Reiske 6 μέλλοι X : μέλλει C : μέλει Contius 7 Ἀθηναίους C 11 ποιήσεθ' Cobet : ποιήσαιθ' L 12 κελεύει C : κελεύοι X 14 εἶχον C 15 τοῦτο γ' οὖν X 17 παρήγγελτο Cobet : παρηγγέλλετο L 18 ἀπέδειξε (sic C) inter scribendum in ὑπέδειξε corr. X[1] 19 δ' C solus 23 δεῖ C : δοκεῖ X 25 αὑτὸν Sauppe : αὐτὸν L οὐδὲν om. C φροντιζόντων Dobree : φροντίζων δὲ τῶν L 28 αὐτοῖς Kayser τούτων τυγχάνει C

πίστεις αὐτοῖς ἔργῳ δεδωκὼς καὶ παρ' ἐκείνων ὅρκους
78 εἰληφώς. καὶ τοσούτων καὶ ἑτέρων κακῶν καὶ αἰσχρῶν καὶ
πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων αἰτίου γεγενη-
μένου τολμήσουσιν αὐτοὺς φίλους ὄντας ἀποφαίνειν, οὐχ
ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανόντος Θηραμένους ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αὑτοῦ
πονηρίας, καὶ δικαίως μὲν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόντος (ἤδη
γὰρ αὐτὴν κατέλυσε), δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ· δὶς γὰρ
ὑμᾶς κατεδουλώσατο, τῶν μὲν παρόντων καταφρονῶν, τῶν
δὲ ἀπόντων ἐπιθυμῶν, καὶ τῷ καλλίστῳ ὀνόματι χρώμενος
δεινοτάτων ἔργων διδάσκαλος καταστάς.
79 Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοί ἐστι τὰ κατη-
γορημένα· ἥκει δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρός, ἐν ᾧ δεῖ συγγνώμην
καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, ἀλλὰ παρὰ
Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου συναρχόντων δίκην λαβεῖν, μηδὲ
μαχομένους ⟨μὲν⟩ κρείττους εἶναι τῶν πολεμίων, ψηφιζομέ-
80 νους δὲ ἥττους τῶν ἐχθρῶν. μηδ' ὧν φασι μέλλειν πράξειν
πλείω χάριν αὐτοῖς ἴστε, ἢ ὧν ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ'
ἀποῦσι μὲν τοῖς τριάκοντα ἐπιβουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε·
μηδὲ τῆς τύχης, ἣ τούτους παρέδωκε τῇ πόλει, κάκιον ὑμῖν
αὐτοῖς βοηθήσητε.
81 Κατηγόρηται δὴ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου φίλων,
οἷς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα πέπρακται.
ὁ μέντοι ἀγὼν οὐκ ἐξ ἴσου τῇ πόλει καὶ Ἐρατοσθένει·
οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ δικαστὴς αὐτὸς ἦν τῶν κρινο-
μένων, ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν καθέ-
82 σταμεν. καὶ οὗτοι μὲν τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀκρίτους
ἀπέκτειναν, ὑμεῖς δὲ τοὺς ἀπολέσαντας τὴν πόλιν κατὰ τὸν

1 αὐτοῖς C : αὐτῷ X : αὐτὸς Markland 2 καὶ τοσούτων] τοσούτων οὖν C 3 αἰτίου γεγενημένου Reiske : αἴτιοι γεγενημένοι L 5 Θηραμένους del. Hirschig αὑτοῦ C : αὐτῶν X 6 δὶς vel ἤδη ⟨δὶς⟩ Sauppe 8 ὑμᾶς] αὐτὴν C 14 τουτουὶ L λαμβάνειν C 15 μὲν add. Contius 21 κατηγόρηται Bake : κατηγορεῖτε L : κατάγνωτε Dobree δὴ Scheibe : δὲ L Ἐρατοσθένους del. Madvig 22 ⟨εἰς⟩ οὓς Sluiter 24 αὑτὸς Markland : αὐτὸς L κρινομένων Reiske : γινομένων L 26 καὶ Dobree : καίτοι L ἀκρίτως L (post ἀπέκτειναν C)

*νόμον ἀξιοῦτε κρίνειν, παρ' ὧν οὐδ' ἂν παρανόμως βουλό-
μενοι δίκην λαμβάνειν ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων ὧν τὴν πόλιν
ἠδικήκασι λάβοιτε. τί γὰρ ἂν παθόντες δίκην τὴν ἀξίαν
εἴησαν τῶν ἔργων δεδωκότες; πότερον εἰ αὐτοὺς ἀποκτείναιτε* 83
*καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν, ἱκανὴν ἂν τοῦ φόνου δίκην λάβοι-
μεν, ὧν οὗτοι πατέρας καὶ ὑεῖς καὶ ἀδελφοὺς ἀκρίτους
ἀπέκτειναν; ἀλλὰ [γὰρ] εἰ τὰ χρήματα τὰ φανερὰ δημεύσαιτε,
καλῶς ἂν ἔχοι ἢ τῇ πόλει, ἧς οὗτοι πολλὰ εἰλήφασιν,
ἢ τοῖς ἰδιώταις, ὧν ⟨τὰς⟩ οἰκίας ἐξεπόρθησαν; ἐπειδὴ τοίνυν* 84
*πάντα ποιοῦντες ⟨ἱκανὴν⟩ δίκην παρ' αὐτῶν οὐκ ἂν δύναισθε
λαβεῖν, πῶς οὐκ αἰσχρὸν ὑμῖν καὶ ἡντινοῦν ἀπολιπεῖν,
ἥντινά τις βούλοιτο παρὰ τούτων λαμβάνειν;* [128]

*Πᾶν δ' ἄν μοι δοκεῖ τολμῆσαι, ὅστις νυνί, οὐχ ἑτέρων
ὄντων τῶν δικαστῶν ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων,
ἥκει ἀπολογησόμενος πρὸς αὐτοὺς τοὺς μάρτυρας τῆς τούτου
πονηρίας· τοσοῦτον ἢ ὑμῶν καταπεφρόνηκεν ἢ ἑτέροις
πεπίστευκεν. ὧν ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆναι, ἐνθυμου-* 85
*μένους ὅτι οὔτ' ἂν ἐκεῖνα ἐδύναντο ποιεῖν μὴ ἑτέρων συμ-
πραττόντων οὔτ' ἂν νῦν ἐπεχείρησαν ἐλθεῖν μὴ ὑπὸ τῶν
αὐτῶν οἰόμενοι σωθήσεσθαι, οἳ οὐ τούτοις ἥκουσι βοηθή-
σοντες, ἀλλὰ ἡγούμενοι πολλὴν ἄδειαν σφίσιν ἔσεσθαι τῶν
⟨τε⟩ πεπραγμένων καὶ τοῦ λοιποῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται,
εἰ τοὺς μεγίστων κακῶν αἰτίους λαβόντες ἀφήσετε. ἀλλὰ* 86
*καὶ τῶν συνερούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυμάζειν, πότερον ὡς
καλοὶ κἀγαθοὶ αἰτήσονται, τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν
ἀποφαίνοντες τῆς ⟨τούτων⟩ πονηρίας (ἐβουλόμην μέντ' ἂν
αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι σῴζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ*

3 *τὴν* del. Dobree 4 *ἀποκτείναιτε* Bekker : *ἀποκτείνοιτε* C : *ἀπεκτείνοιτε* X 6 *υἱεῖς* L *ἀκρίτους* C : *ἀκρίτως* X 7 *γὰρ* om. C *δημεύσαιτε* Reiske : *δημεύσετε* L 9 *τὰς* add. Scheibe 10 *ἱκανὴν* add. Hirschig *δύναισθε* Bekker : *δύνησθε* L 11 *παραλιπεῖν* Herwerden 13 *δοκῇ* L 15 *τούτου*] *αὐτοῦ* Auger 16 pr. *ἢ* Reiske : *δ'* L 18 *ἐδύναντο* Markland : *δύναιντο* L 19 *ἐλθεῖν* C : *ἑλεῖν* X 22 *τε* add. Reiske 24 *συνερούντων* Reiske : *ξυνεργούντων* L 25 *κἀγαθοὶ* Canter : *ἢ ἀγαθοὶ* X : *καὶ ἀγαθοὶ* C *ἐξαιτήσονται* Reiske 26 *τούτων* add. Markland

οὗτοι ἀπολλύναι), ἢ ὡς δεινοὶ λέγειν ἀπολογήσονται καὶ τὰ
τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξια ἀποφανοῦσιν. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ
ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ τὰ δίκαια πώποτε ἐπεχείρησεν
εἰπεῖν.

87 Ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρτυροῦντες
αὐτῶν κατηγοροῦσι, σφόδρα ἐπιλήσμονας καὶ εὐήθεις νομί-
ζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἀδεῶς
ἡγοῦνται τοὺς τριάκοντα σώσειν, διὰ δὲ Ἐρατοσθένη καὶ
τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ δεινὸν ἦν καὶ τῶν τεθνεώτων ἐπ'
88 ἐκφορὰν ἐλθεῖν. καίτοι οὗτοι μὲν σωθέντες πάλιν ἂν
δύναιντο τὴν πόλιν ἀπολέσαι· ἐκεῖνοι δέ, οὓς οὗτοι ἀπώ-
λεσαν, τελευτήσαντες τὸν βίον πέρα ἔχουσι τῆς παρὰ τῶν
ἐχθρῶν τιμωρίας. οὐκ οὖν δεινὸν εἰ τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώ-
των οἱ φίλοι συναπώλλυντο, αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν
ἀπολέσασι δήπου ἐπ' ἐκφορὰν πολλοὶ ἥξουσιν, ὁπότε βοηθεῖν
89 τοσοῦτοι παρασκευάζονται. καὶ μὲν δὴ πολὺ ῥᾷον ἡγοῦμαι
εἶναι ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἐπάσχετε ἀντειπεῖν, ἢ ὑπὲρ ὧν οὗτοι
πεποιήκασιν ἀπολογήσασθαι. καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατο-
σθένει ἐλάχιστα τῶν τριάκοντα κακὰ εἴργασται, καὶ διὰ
τοῦτο αὐτὸν ἀξιοῦσι σωθῆναι· ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
πλεῖστα εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκεν, οὐκ οἴονται χρῆναι αὐτὸν
90 ἀπολέσθαι; ὑμεῖς δὲ δείξατε ἥντινα γνώμην ἔχετε περὶ τῶν
πραγμάτων. εἰ μὲν γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε, δῆλοι
ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δὲ ἀποψη-
φιεῖσθε, ὀφθήσεσθε τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ τούτοις
ὄντες, καὶ οὐχ ἕξετε λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα
91 προσταχθέντα ἐποιεῖτε· νυνὶ μὲν γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς ἀναγκάζει

1 ἀπολλύναι Markland : ἀποδοῦναι L 3 οὐδὲ Reiske : οὔτε X : οὕτω C 7 τὸ ὑμέτερον πλῆθος Dobree 8 Ἐρατοσθένην L 9 τεθνειότων X 12 πέρα vel πέρᾳ conieci (*ultra ultionem positi sunt*) : πέρας L 13 εἰ C : οἱ X 15 ἀπολέσασιν L δήπου Sauppe : ἤπου X (in marg. corruptelae signum) : om. C ἐπ' C solus νοηθεῖεν X : βοηθῆσαι C 16 πολὺ C : πολλοὶ X ῥᾷον Stephanus : ῥάδιον L 17 πάσχετε C 18 Ἐρατοσθένης Cobet 22 δείξετε Markland 27 ποιεῖτε Cobet

παρὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην ψηφίζεσθαι. ὥστε συμβουλεύω μὴ τούτων ἀποψηφισαμένους ὑμῶν αὐτῶν καταψηφίσασθαι. μηδ᾽ οἴεσθε κρύβδην τὴν ψῆφον εἶναι· φανερὰν γὰρ τῇ πόλει τὴν ὑμετέραν γνώμην ποιήσετε.

Βούλομαι δὲ ὀλίγα ἑκατέρους ἀναμνήσας καταβαίνειν, 92 τούς τε ἐξ ἄστεως καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς ὑμῖν διὰ τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα ἔχοντες τὴν ψῆφον φέρητε. καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ ἄστεώς ἐστε, σκέψασθε ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα ἤρχεσθε ὥστε ἀδελφοῖς καὶ υἱέσι καὶ πολίταις ἠναγκάζεσθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐν ᾧ ἡττηθέντες μὲν τοῖς νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ᾽ ἂν τούτοις ἐδουλεύετε. καὶ τοὺς 93 ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν ἂν ἐκ τῶν πραγμάτων μεγάλους ἐκτήσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε· συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἠξίουν, συνδιαβάλλεσθαι δ᾽ ἠνάγκαζον, εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστε οὐ τῶν ἀγαθῶν κοινούμενοι πιστοὺς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ὀνειδῶν μεταδιδόντες εὔνους ᾤοντο εἶναι. ἀνθ᾽ ὧν ὑμεῖς νῦν ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντες, καθ᾽ 94 ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε, ἐνθυμηθέντες μὲν ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων [129] ὄντων ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέντες δὲ ὅτι μετ᾽ ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆς πόλεως βουλεύεσθε, ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικούρων, οὓς οὗτοι φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρας δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν. καὶ πρὸς ὑμᾶς μὲν ἔτι πολλῶν 95 ὄντων εἰπεῖν τοσαῦτα λέγω. ὅσοι δ᾽ ἐκ Πειραιῶς ἐστε,

1 ψηφίζεσθαι Bekker : ἀποψηφίζεσθαι L 2 τούτου Fuhr 3 εἶναι C solus 4 ποιήσει Weidner 6 ἄστεος L (it. 8) Πειραιέως L (it. 20) 7 τούτων C : τοῦτον X : τούτους Weidner 10 υἱέσι L 13 ἂν del. Baiter ἀπραγμάτων Markland 17 κινούμενοι C 18 ὀνειδιῶν L εὖνοι Jebb 19 ⟨δεῖν⟩ εἶναι Dobree 21 πονηροτάτων Reiske : πονηροτέρων L 22 ἀρίστων νῦν W 25 σφετέρας Markland : ὑμετέρας L 27 ἐνόντων Westermann Πειραιέως L

πρῶτον μὲν τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν
τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀλλ᾽ ὑπὸ
τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφῃρέθητε τὰ ὅπλα, ἔπειθ᾽ ὅτι ἐξεκη-
ρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἣν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν,
96 φεύγοντας δὲ ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐξῃτοῦντο. ἀνθ᾽ ὧν ὀρ-
γίσθητε μὲν ὥσπερ ὅτ᾽ ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν
ἄλλων κακῶν ἃ πεπόνθατε ὑπ᾽ αὐτῶν, οἳ τοὺς μὲν ἐκ τῆς
ἀγορᾶς τοὺς δ᾽ ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτει-
ναν, τοὺς δὲ ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλ-
κοντες φονέας αὑτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς
τῆς νομιζομένης εἴασαν τυχεῖν, ἡγούμενοι τὴν αὑτῶν ἀρχὴν
97 βεβαιοτέραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. ὅσοι δὲ
τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες καὶ εἰς
πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχόθεν ἐκκηρυττόμενοι,
ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐν πολεμίᾳ τῇ πατρίδι
τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ᾽ ἐν ξένῃ γῇ, πολλῶν ἐναντιου-
μένων ἤλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ. πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων
κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι τοὺς μὲν
98 ἠλευθερώσατε, τοὺς δ᾽ εἰς τὴν πατρίδα κατηγάγετε. εἰ δὲ
ἐδυστυχήσατε καὶ τούτων ἡμάρτετε, αὐτοὶ μὲν ἂν δείσαντες
ἐφεύγετε μὴ πάθητε τοιαῦτα οἷα καὶ πρότερον, καὶ οὔτ᾽ ἂν
ἱερὰ οὔτε βωμοὶ ὑμᾶς ἀδικουμένους διὰ τοὺς τούτων τρόπους
ὠφέλησαν, ἃ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι σωτήρια γίγνεται· οἱ δὲ
παῖδες ὑμῶν, ὅσοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρί-
ζοντο, οἱ δ᾽ ἐπὶ ξένης μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδούλευον
ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρησόντων.
99 Ἀλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν, τὰ
πραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἑνὸς
κατηγόρου οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ πολλῶν. ὅμως δὲ
τῆς ἐμῆς προθυμίας ⟨οὐδὲν⟩ ἐλλέλειπται, ὑπέρ ⟨τε⟩ τῶν

5 ἐξῃτοῦντο Contius: ἐζητοῦντο L 8 ἀπέκτειναν Reiske: ἀπέκτενον L 9 ἀφέλκοντες Reiske: ἀφελόντες L 13 διεφύγετε Burger 19 αὐτοὺς Reiske 21 ἐπάθετε Halm 23 σωτήρια C: σωτηρία X[1] γιν. L 25 ἂν om. C 30 οὐδὲν add. Canter τε add. Sauppe

ἱερῶν, ἃ οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ δ' εἰσιόντες ἐμίαινον, ὑπέρ τε τῆς πόλεως, ἣν μικρὰν ἐποίουν, ὑπέρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθεῖλον, καὶ ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι οὐκ ἐδύνασθε, ἀποθανοῦσι βοηθήσατε. οἶμαι δ' 100
αὐτοὺς ἡμῶν τε ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἴσεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας, ἡγουμένους, ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηφίσησθε, αὐτῶν θάνατον κατεψηφισμένους ἔσεσθαι, ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβωσιν, ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίας πεποιημένους.

Παύσομαι κατηγορῶν. ἀκηκόατε, ἑοράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε· δικάζετε.

4 ἠδύν. L 5 ἡμῶν Auger : ὑμῶν L 7 κατεψηφισμένους ἔσεσθαι Kayser : καταψηφιεῖσθαι L 8 τιμωρίαν Reiske : ⟨τὰς⟩ τιμωρίας Franz 9 παύομαι Contius ἑωρ. L

XIII

ΚΑΤΑ ΑΓΟΡΑΤΟΥ ΕΝΔΕΙΞΕΩΣ

1 Προσήκει μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν
ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἳ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει τῷ
ὑμετέρῳ, προσήκει δὲ κἀμοὶ οὐχ ἥκιστα· κηδεστὴς γάρ μοι
ἦν Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. τυγχάνει οὖν ἐμοὶ ἡ αὐτὴ
ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ
ὑπάρχουσα· ἔπραξε γὰρ οὗτος τοιαῦτα, δι᾽ ἃ ὑπ᾽ ἐμοῦ νυνὶ
[130] εἰκότως μισεῖται, ὑπό τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, δικαίως τιμω-
2 ρηθήσεται. Διονυσόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν καὶ
ἑτέρους πολλούς, ὧν δὴ τὰ ὀνόματα ἀκούσεσθε, ἄνδρας ὄντας
ἀγαθοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἐπὶ τῶν τριάκοντα
ἀπέκτεινε, μηνυτὴς κατ᾽ ἐκείνων γενόμενος. ποιήσας δὲ
ταῦτα ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν προσηκόντων μεγάλα
ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶσαν τοιούτων ἀνδρῶν ἀπο-
3 στερήσας οὐ μικρά, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἔβλαψεν. ἐγὼ οὖν,
⟨ὦ⟩ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ ὅσιον ἡγοῦμαι εἶναι καὶ
ἐμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τιμωρεῖσθαι καθ᾽ ὅσον ἕκαστος δύναται,
καὶ ποιοῦσι ταῦτα νομίζω ἡμῖν καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ᾽
ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν γίγνεσθαι. δεῖ δ᾽ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες
4 Ἀθηναῖοι, ἐξ ἀρχῆς τῶν πραγμάτων ἁπάντων ἀκοῦσαι, ἵν᾽
εἰδῆτε πρῶτον μὲν ᾧ τρόπῳ ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη
καὶ ὑφ᾽ ὅτου, ἔπειτα ᾧ τρόπῳ οἱ ἄνδρες ὑπ᾽ Ἀγοράτου
ἀπέθανον, καὶ δὴ ὅ τι ἀποθνῄσκειν μέλλοντες ἐπέσκηψαν·
ἅπαντα γὰρ ταῦτα ἀκριβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον καὶ ὁσιώτερον
Ἀγοράτου τουτουὶ καταψηφίζοισθε. ὅθεν οὖν ἡμεῖς τε

Tit. ἐνδείξεως del. Dobree coll. § 85, sed cf. Antiph. v 9   4 μοι L   6 νῦν C   12 ἰδέα C   15 ὦ add. Markland   20–21 ὑμῖν . . . τρόπῳ om. C   22 δὴ ὅ τι Taylor : διότι L   24 καταψηφίζεσθε C

ῥᾷστα διδάξομεν καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε, ἐντεῦθεν ὑμῖν ἄρξομαι
διηγεῖσθαι.

Ἐπειδὴ γὰρ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ 5
πράγματα ⟨τὰ⟩ ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ
πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἵ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν
Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται, καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους
περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνοντο. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ οἱ 6
βουλόμενοι νεώτερα πράγματα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι ἐπε-
βούλευον, νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ μάλιστ'
⟨ἂν⟩ ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὐτοὶ ἐβούλοντο,
καταστήσασθαι. ἡγοῦντο δὲ οὐδὲν ἄλλο σφίσιν ἐμποδὼν 7
εἶναι ἢ τοὺς τοῦ δήμου προεστηκότας καὶ τοὺς στρατηγοῦντας
καὶ ταξιαρχοῦντας. τούτους οὖν ἐβούλοντο ἁμῶς γέ πως
ἐκποδὼν ποιήσασθαι, ἵνα ῥᾳδίως ἃ βούλοιντο διαπράττοιντο.
πρῶτον μὲν οὖν Κλεοφῶντι ἐπέθεντο ἐκ τρόπου τοιούτου.
ὅτε γὰρ ἡ πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνετο καὶ οἱ 8
παρὰ Λακεδαιμονίων ἥκοντες ἔλεγον ἐφ' οἷς ἕτοιμοι εἶεν
τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι, εἰ κατασκαφείη τῶν
τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἑκατέρου, τότε ὑμεῖς τε,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκούσαντες περὶ τῶν
τειχῶν τῆς κατασκαφῆς, Κλεοφῶν τε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων
ἀναστὰς ἀντεῖπεν ὡς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἴη ποιεῖν ταῦτα.
μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης, ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ 9
ὑμετέρῳ, ἀναστὰς λέγει ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἕλησθε περὶ τῆς
εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μήτε τῶν
τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττῶσαι μηδέν·
οἴοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει
εὑρήσεσθαι. πεισθέντες δὲ ὑμεῖς εἵλεσθε ἐκεῖνον πρεσβευ- 10
τὴν αὐτοκράτορα, ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν χειροτο-

1 ὑμῖν om. C 4 τὰ add. Sauppe 5–6 Λακεδαιμονίων . . . πρὸς om. C 9 μάλιστα L 10 ἂν add. Auger ἠβούλ. L 13 ἄλλως X¹: ἁμως Xᶜ(1) 15 ἐκ τρόπου τοιούτου X γρ. C¹: τρόπῳ τοιούτῳ C 17 ἕτοιμοι εἶεν C : ἠτιμοιεν X 20 τοιαῦτα ἀκούοντες C 23 δὲ om. C 25 ποιήσει Stephanus : ποιήσειν L

νηθέντα ἀπεδοκιμάσατε, οὐ νομίζοντες εὔνουν εἶναι τῷ
11 πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐλθὼν εἰς Λακεδαί-
μονα ἔμεινεν ἐκεῖ πολὺν χρόνον, καταλιπὼν ὑμᾶς πολιορκου-
μένους, εἰδὼς τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ ἐχόμενον καὶ
διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰ κακὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπιτηδείων
ἐνδεεῖς ὄντας, νομίζων, εἰ διαθείη ὑμᾶς [ἀπόρως] ὥσπερ
διέθηκεν, ἀσμένως ὁποιαντινοῦν ἐθελῆσαι ἂν εἰρήνην ποιή-
12 σασθαι. οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπιβουλεύοντες
καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα Κλεοφῶντα καθι-
στᾶσι, πρόφασιν μὲν ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσό-
μενος, τὸ δ' ἀληθὲς ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν μὴ καθαιρεῖν
τὰ τείχη. ἐκείνῳ μὲν οὖν δικαστήριον παρασκευάσαντες
καὶ εἰσελθόντες οἱ βουλόμενοι ὀλιγαρχίαν καταστήσασθαι
13 ἀπέκτειναν ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ. Θηραμένης δὲ ὕστερον
ἀφικνεῖται ἐκ Λακεδαίμονος. προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν τε
στρατηγῶν τινες καὶ τῶν ταξιάρχων, ὧν ἦν Στρομβιχίδης
[131] καὶ Διονυσόδωρος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν εὐνοοῦντες
ὑμῖν, ὥς γ' ἐδήλωσαν ὕστερον, ἠγανάκτουν σφόδρα. ἦλθε
γὰρ φέρων εἰρήνην τοιαύτην, ἣν ἡμεῖς ἔργῳ μαθόντες
ἔγνωμεν· πολλοὺς γὰρ τῶν πολιτῶν καὶ ἀγαθοὺς ἀπωλέσα-
14 μεν, καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐξηλάθημεν. ἐνῆν γὰρ
ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν διελεῖν
ὅλα τὰ μακρὰ τείχη διασκάψαι, ἀντὶ δὲ τοῦ ἄλλο τι ἀγαθὸν
τῇ πόλει εὑρέσθαι τάς τε ναῦς παραδοῦναι [τοῖς Λακεδαι-
15 μονίοις] καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τεῖχος περιελεῖν. ὁρῶντες
δὲ οὗτοι οἱ ἄνδρες ὀνόματι μὲν εἰρήνην λεγομένην, τῷ δ'
ἔργῳ τὴν δημοκρατίαν καταλυομένην, οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν
ταῦτα γενέσθαι, οὐκ ἐλεοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ

3 ἔμεινεν C : ἔμενεν X 5 καὶ τὰ κατὰ X : om. C 6 ἀπόρως del. Kayser 7 ἀσμένους Cobet 10 ἀναπαυσάμενος Markland 16 στρατηγῶν Markland : στρατιωτῶν L ταξιαρχῶν C 17 εὖνοι ὄντες Cobet 18 γ' del. Dobree 21 ἐνῆν Halbertsma : ἦν L 23 κατασκάψαι Bekker 24 τοῖς Pertz, τοῖς Λακεδαιμονίοις Fuhr del. 26 γενομένην Hirschig : γιγνομένην Rauchenstein 27 ἐπιτρέψειν Stephanus : ἐπιτρέψαι L

τείχη, εἰ πεσεῖται, οὐδὲ κηδόμενοι τῶν νεῶν, εἰ Λακεδαι-
μονίοις παραδοθήσονται (οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τούτων πλέον
ἢ ὑμῶν ἑκάστῳ προσῆκεν), ἀλλ' αἰσθόμενοι ἐκ τοῦ τρόπου 16
τούτου τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταλυθησόμενον, οὐδ', ὥς φασί
τινες, οὐκ ἐπιθυμοῦντες εἰρήνην γίγνεσθαι, ἀλλὰ βουλό-
μενοι βελτίω ταύτης εἰρήνην τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ποιή-
σασθαι. ἐνόμιζον δὲ δυνήσεσθαι, καὶ ἔπραξαν ἂν ταῦτα, εἰ
μὴ ὑπ' Ἀγοράτου τουτουὶ ἀπώλοντο. γνοὺς δὲ ταῦτα Θηρα- 17
μένης καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐπιβουλεύοντες ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες οἳ
κωλύσουσι τὸν δῆμον καταλυθῆναι καὶ ἐναντιώσονται ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας, εἵλοντο, πρὶν τὴν ἐκκλησίαν τὴν περὶ τῆς
εἰρήνης γενέσθαι, τούτους πρῶτον εἰς διαβολὰς καὶ κινδύνους
καταστῆσαι, ἵνα μηδεὶς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου πλήθους
ἀντιλέγοι. ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι. πεί- 18
θουσι γὰρ Ἀγόρατον τουτουὶ μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν
καὶ τῶν ταξιάρχων γενέσθαι, οὐ συνειδότα ἐκείνοις, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέν (οὐ γὰρ δήπου οὕτως ἐκεῖνοι ἀνόητοι
ἦσαν καὶ ἄφιλοι, ὥστε περὶ τηλικούτων ἂν πραγμάτων
πράττοντες Ἀγόρατον ὡς πιστὸν καὶ εὔνουν, δοῦλον καὶ ἐκ
δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν), ἀλλ' ἐδόκει αὐτοῖς οὗτος ἐπιτή-
δειος εἶναι μηνυτής. ἐβούλοντο οὖν ἄκοντα δοκεῖν αὐτὸν 19
καὶ μὴ ἑκόντα μηνύειν, ὅπως πιστοτέρα ἡ μήνυσις φαίνοιτο.
ὡς δὲ ἑκὼν ἐμήνυσε, καὶ ὑμᾶς οἶμαι ἐκ τῶν πεπραγμένων
αἰσθήσεσθαι. εἰσπέμπουσι γὰρ εἰς τὴν βουλὴν [τὴν πρὸ
τῶν τριάκοντα βουλεύουσαν] Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφο-
στίκτου καλούμενον· ὁ δὲ Θεόκριτος οὗτος ἑταῖρος ἦν τῷ

1 νεῶν O W: νηῶν rell. 2 πλεῖον L 5–6 γίγνεσθαι . . . εἰρήνην om. C 6 τῷ Ἀθηναίων Fuhr: τῶν Ἀθηναίων L 10 ὑπὲρ Markland: περὶ L 12 τούτους Markland: τοῦτον L 14 ἀντιλέγῃ C 16 ταξιαρχῶν C ξυνειδότα L 17 οὕτως ἐκεῖνοι Priscianus Inst. xviii p. 338 H.: ἐκεῖνοι οὕτως L 18 ἄφιλοι] ἄθλιοι Nauck ἂν om. Priscianus 19 πράττοντες del. Reiske 20 δούλης C 22 πιστοτέρα ἡ μήνυσις φαίνοιτο Francken: πιστότερα ὑμῖν ὑποφαίνοιτο L (ἀποφαίνοιτο Bekker: φαίνοιτο Dobree) 24 εἰσπέμπουσι Dobree: ἐκπέμπουσι L τὴν (om. C) . . . βουλεύουσαν del. Sluiter 25 Ἐλαφροστίκτου C 26 καλουμένου Baumeister

20 Ἀγοράτῳ καὶ ἐπιτήδειος. ἡ δὲ βουλὴ ἡ πρὸ τῶν τριάκοντα
βουλεύουσα διέφθαρτο καὶ ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει, ὡς ἴστε,
μάλιστα. τεκμήριον δέ· οἱ γὰρ πολλοὶ ⟨οἱ⟩ ἐξ ἐκείνης τῆς
βουλῆς τὴν ὑστέραν βουλὴν ⟨τὴν⟩ ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἐβού-
λευον. τοῦ δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω ὑμῖν; ἵν' εἰδῆτε, ὅτι τὰ
ψηφίσματα ⟨τὰ⟩ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς οὐκ ἐπ' εὐνοίᾳ τῇ
ὑμετέρᾳ ἀλλ' ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου ἅπαντα
ἐγένετο, καὶ ὡς τοιούτοις [οὐκ] οὖσιν αὐτοῖς τὸν νοῦν προσ-
21 έχητε. εἰσελθὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν βουλὴν ἐν ἀπορρήτῳ
Θεόκριτος μηνύει ὅτι συλλέγονταί τινες ἐναντιωσόμενοι τοῖς
τότε καθισταμένοις πράγμασι. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα οὐκ
ἔφη αὐτῶν ἐρεῖν καθ' ἕκαστον· ὅρκους τε γὰρ ὀμωμοκέναι
τοὺς αὐτοὺς ἐκείνοις, καὶ εἶναι ἑτέρους οἳ ἐροῦσι τὰ ὀνόματα,
22 αὐτὸς δὲ οὐκ ἄν ποτε ποιῆσαι ταῦτα. καίτοι εἰ μὴ ἐκ
παρασκευῆς ἐμηνύετο, πῶς οὐκ ἂν ἠνάγκασεν ἡ βουλὴ εἰπεῖν
τὰ ὀνόματα Θεόκριτον καὶ μὴ ἀνώνυμον τὴν μήνυσιν ποιή-
σασθαι; νῦν δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ψηφίζεται.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

23 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη, κατέρ-
χονται ἐπὶ τὸν Ἀγόρατον εἰς τὸν Πειραιᾶ οἱ αἱρεθέντες
τῶν βουλευτῶν, καὶ περιτυχόντες αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ ἐζήτουν
ἄγειν. παραγενόμενος δὲ Νικίας καὶ Νικομένης καὶ ἄλλοι
τινές, ὁρῶντες τὰ πράγματα οὐχ οἷα βέλτιστα ἐν τῇ πόλει
[132] ὄντα, ἄγειν μὲν τὸν Ἀγόρατον οὐκ ἔφασαν προήσεσθαι,
ἀφῃροῦντο δὲ καὶ ἠγγυῶντο καὶ ὡμολόγουν παρέξειν εἰς
24 τὴν βουλήν. γραψάμενοι δὲ οἱ βουλευταὶ τὰ ὀνόματα τῶν
ἐγγυωμένων καὶ κωλυόντων, ἀπιόντες ᾤχοντο εἰς ἄστυ. ὁ

1 alt. ἡ C: om. X 2 ἴστε] οἷόν τε Hamaker 3 οἱ add. Scheibe 4 ὑστέραν Taylor: ὑμετέραν L τὴν add. Markland 6 τὰ add. Bekker οὐκ ἐπ' Foertsch: οὐκ ἔτι L 7 ὑμετέρου C: ἡμετέρου X 8 ἐγένετο Markland: ἐλέγετο L οὐκ om. C μὴ προσέχητε C: ἧσσον προσέχητε Reiske 14 ποιῆσαι C 15 ἐμήνυε Reiske 17 νῦν scripsi: νυνὶ L ψηφίζεται Scheibe: ψηφίσετε X: ψηφίσατο C 20 αἱρεθέντες Reiske: διαιρεθέντες L 21 ἐν ⟨τῇ⟩ Reiske 24 προήσεσθαι C: προσήσεσθαι X 25 καὶ ὡμολόγουν del. Halbertsma 26 τὸ ὄνομα L 27 εἰς τὸ ἄστυ C

δὲ Ἀγόρατος καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν
Μουνιχίασιν· ἐπειδὴ δὲ ἐκάθισαν, ἐβουλεύοντο τί χρὴ
ποιεῖν. ἐδόκει οὖν τοῖς ἐγγυηταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν
ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὸν Ἀγόρατον ὡς τάχιστα, καὶ παρορ- 25
μίσαντες δύο πλοῖα [Μουνιχίασιν] ἐδέοντο αὐτοῦ παντὶ
τρόπῳ ἀπελθεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν συνεκπλευ-
σεῖσθαι, ἕως τὰ πράγματα κατασταίη, λέγοντες ὅτι, εἰ
κομισθείη εἰς τὴν βουλήν, βασανιζόμενος ἴσως ἀναγκασθή-
σεται ὀνόματα εἰπεῖν Ἀθηναίων ὧν ἂν ὑποβάλωσιν οἱ
βουλόμενοι κακόν τι ἐν τῇ πόλει ἐργάζεσθαι. ταῦτα ἐκεί- 26
νων δεομένων καὶ παρασκευασάντων πλοῖα καὶ αὐτῶν ἑτοί-
μων ὄντων συνεκπλεῖν, οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς
Ἀγόρατος οὑτοσί. καίτοι, ὦ Ἀγόρατε, εἰ μή τί σοι ἦν
παρεσκευασμένον καὶ ἐπίστευες μηδὲν κακὸν πείσεσθαι,
πῶς οὐκ ἂν ᾤχου καὶ πλοίων παρεσκευασμένων καὶ τῶν
ἐγγυητῶν ἑτοίμων ὄντων σοι συνεκπλεῖν; ἔτι γὰρ οἷόν τέ
σοι ἦν, καὶ οὔπω ἡ βουλή σου ἐκράτει. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐχ 27
ὅμοιά γε σοὶ καὶ ἐκείνοις ὑπῆρχε. πρῶτον μέν γε Ἀθηναῖοι
ἦσαν ὥστε οὐκ ἐδέδισαν βασανισθῆναι· ἔπειτα πατρίδα
σφετέραν αὐτῶν καταλιπόντες ἕτοιμοι ἦσαν συνεκπλεῖν
μετὰ σοῦ, ἡγησάμενοι ταῦτα μᾶλλον λυσιτελεῖν ἢ τῶν
πολιτῶν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὑπὸ σοῦ ἀδίκως ἀπολέσθαι.
σοὶ δὲ πρῶτον μὲν κίνδυνος ἦν βασανισθῆναι ὑπομείναντι,
ἔπειτα οὐ πατρίδα ἂν σαυτοῦ ἀπέλιπες, ὥστ' ἐκ παντὸς 28
τρόπου σοὶ μᾶλλον ἢ ἐκείνοις ἐκπλεῦσαι συνέφερεν, εἰ μή
τι ἦν ᾧ ἐπίστευες. νῦν δὲ ἄκων μὲν προσποιεῖ, ἑκὼν δὲ
πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Ἀθηναίων ἀπέκτεινας. ὡς δὲ παρε-
σκευάσθη ἅπαντα ἃ ἐγὼ λέγω, καὶ μάρτυρές εἰσι καὶ αὐτὸ
τὸ ψήφισμα αὐτοῦ τὸ τῆς βουλῆς καταμαρτυρήσει.

2 Μουνυχιάσιν L (it. 5) ἐκάθισαν C : ἐκίνησαν X : ἐκεῖ ἦσαν Taylor 4 ποιήσασθαι Foertsch : ποιῆσαι L παρορμήσαντα C 5 Μουνιχίασιν del. Dobree 14 καὶ] ᾧ Hirschig 18 alt. γε] γὰρ Mehler 19 ἐδεδίεσαν L 24 κατέλιπες Hirschig 25 ἐκπλεῦσαι ἢ ἐκείνοις C 26 προσποιῆ(ι) L 27 ἀπέκτενας C ὡς δὲ Taylor : ὥστε L 29 αὐτοῦ τὸ Taylor : τοῦτο C : οὕτω X : σου τὸ Reiske

⟨ΜΑΡΤΥΡΕΣ.⟩ ΨΗΦΙΣΜΑ.

29 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη καὶ ἦλθον
οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνιχίαζε, ἑκὼν ἀνέστη Ἀγόρατος ἀπὸ
30 τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βίᾳ φησὶν ἀφαιρεθῆναι. ἐπειδὴ
δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἐκομίσθησαν, ἀπογράφει Ἀγόρατος
πρῶτον μὲν τῶν αὑτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα, ἔπειτα τῶν
στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλων τινῶν
πολιτῶν. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς κακοῦ ἐγένετο. ὡς
δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα, οἶμαι μὲν καὶ αὐτὸν ὁμολογήσειν·
εἰ δὲ μή, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγὼ αὐτὸν ἐξελέγξω. Ἀπόκριναι
δή μοι.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

31 Ἐβούλοντο τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι πλειόνων
αὐτὸν τὰ ὀνόματα ἀπογράψαι· οὕτω σφόδρα ἔρρωτο ἡ βουλὴ
κακόν τι ἐργάζεσθαι, ⟨καὶ⟩ οὗτος οὐκ ἐδόκει αὐτοῖς ἅπαντα
τἀληθῆ πω κατηγορηκέναι. τούτους μὲν οὖν ἅπαντας ἑκὼν
ἀπογράφει, οὐδεμιᾶς αὐτῷ ἀνάγκης οὔσης. [μετὰ τοῦτο προσ-
32 απογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν.] ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία
Μουνιχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, οὕτω σφόδρα τινὲς
ἐπεμέλοντο ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ
τῶν ταξιάρχων μήνυσις γένοιτο (περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπέχρη
ἐν τῇ βουλῇ [μήνυσις] μόνῃ γεγενημένη), ὥστε καὶ ἐκεῖ
παράγουσιν ⟨αὐτὸν⟩ εἰς τὸν δῆμον. Καί μοι ἀπόκριναι, ὦ
Ἀγόρατε· οὐ γὰρ οἶμαί σε ἔξαρνον γενήσεσθαι ἃ ἐναντίον
Ἀθηναίων ἁπάντων ἐποίησας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

33 Ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτός, ὅμως δὲ καὶ τὰ ψηφίσματα ὑμῖν
τοῦ δήμου ἀναγνώσεται.

1 *μάρτυρες* add. Markland 3 *Μουνυχίαζε* X *ὁ Ἀγόρατος* C 4 *καὶ τοίνυν* X 5 *ἐκομίσθη* Markland 10 *ἐγὼ*] *ἂν* C 12 tit. om. X 14 *αὐτὸν* Taylor : *αὐτοὶ* L 15 *καὶ* add. Sauppe *οὗτος* Rauchenstein : *αὐτὸν.* X : *αὐτὸν· ὥστ'* C 17–18 *μετὰ . . . πολιτῶν* del. Dobree coll. § 56 19 *Μουνυχιάσιν* L 20 *ἐπεμελοῦντο* L 22 *μήνυσις* del. Bremi *μόνῃ* Frohberger : *μὲν ἡ* X : *ἡ* C 23 *αὐτὸν* add. Gebauer 24 *οὐ γὰρ* C : *ἀλλ'* X *γενήσεσθαι* Markland : *γενέσθαι* L 26 tit. om. X 27 *τὸ ψήφισμα* Markland 28 ⟨*τὰ*⟩ *τοῦ* Reiske

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ὅτι μὲν ἀπέγραψεν Ἀγόρατος οὑτοσὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ, καὶ
ἔστι φονεὺς ἐκείνων, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι· ὡς
τοίνυν ἁπάντων τῶν κακῶν αἴτιος τῇ πόλει ἐγένετο καὶ οὐδ'
ὑφ' ἑνὸς αὐτὸν προσήκει ἐλεεῖσθαι, ἐγὼ οἶμαι ὑμῖν ἐν κεφα-
λαίοις ἀποδείξειν. ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι συλληφθέντες ἐδέθησαν, 34
τότε καὶ ὁ Λύσανδρος εἰς τοὺς λιμένας τοὺς ὑμετέρους εἰσέ- [133]
πλευσε, καὶ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι Λακεδαιμονίοις παρεδόθησαν,
καὶ τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ τί
οὐ τῶν δεινῶν τῇ πόλει ἐγένετο; ἐπειδὴ τοίνυν οἱ τριάκοντα 35
κατεστάθησαν, εὐθέως κρίσιν τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐποίουν
ἐν τῇ βουλῇ, ὁ δὲ δῆμος 'ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐν δισχιλίοις'
ἐψήφιστο. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥᾳδίως ἂν 36
ἐσῴζοντο· ἅπαντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦτε οὗ ἦν κακοῦ ἡ
πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτι ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς τὴν
βουλὴν αὐτοὺς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσάγουσιν. ἡ δὲ
κρίσις τοιαύτη ἐγίγνετο, οἵαν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπίστασθε.
οἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων, οὗ νῦν οἱ 37
πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ πρόσθεν τῶν
τριάκοντα ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καδίσκους ἀλλὰ
φανερὰν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει τίθεσθαι, τὴν μὲν
καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν, ὥστε ἐκ τίνος τρόπου ἔμελλέ
τις αὐτῶν σωθήσεσθαι; ἑνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτή- 38
ριον [ἐπὶ τῶν τριάκοντα] εἰσῆλθον κριθησόμενοι, ἁπάντων

1 *ψηφίσματα* Reiske : *ψήφισμα* L 3 alt. et tert. *τὰ* del. Reiske
8 *ἡμετέρους* C 9 *ἡμέτεραι* C 10 *κατεσκάφη καὶ* Reiske :
κατεσκάφησαν L *τί οὐ τῶν δεινῶν* Sauppe : *τοιοῦτον δεινὸν* L
12 *κατέστησαν* Scheibe 14 *ἐψήφιστο* Naber : *ἐψηφίσατο* L
18 *ἐν ᾧ* (*οὗ* C) . . . *ἐδύνασθε* post *εἰσάγουσιν* transp. Taylor 19 *τὴν
ἐπὶ τῶν τριάκοντα* del. Dobree 20 *ἐγένετο* C 23 *καδδίσκους* L
24 *τὴν μὲν ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦσαν* C 25 *ὑστέραν, τὴν
δὲ σῴζουσαν ἐπὶ τὴν προτέραν* Aldus 27 *ἐπὶ τῶν τριάκοντα* del.
Sauppe

θάνατος κατεγιγνώσκετο καὶ οὐδενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν
Ἀγοράτου τουτουί· τοῦτον δὲ ἀφεῖσαν ὡς εὐεργέτην ὄντα·
ἵνα δὲ εἰδῆτε ὡς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνᾶσι, βούλομαι ὑμῖν
τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγνῶναι.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

39 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θάνατος αὐτῶν κατε-
γνώσθη καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποθνῄσκειν, μεταπέμπονται εἰς τὸ
δεσμωτήριον ὁ μὲν ἀδελφήν, ὁ δὲ μητέρα, ὁ δὲ γυναῖκα, ὁ
δ᾽ ἥ τις ἦν ἑκάστῳ αὐτῶν προσήκουσα, ἵνα τὰ ὕστατα
40 ἀσπασάμενοι τοὺς αὑτῶν οὕτω τὸν βίον τελευτήσειαν. καὶ
δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν
εἰς τὸ δεσμωτήριον, γυναῖκα ἑαυτοῦ οὖσαν. πυθομένη δ᾽
ἐκείνη ἀφικνεῖται, μέλαν † τε ἱμάτιον ἠμφιεσμένη, ὡς εἰκὸς
41 ἦν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τοιαύτῃ συμφορᾷ κεχρημένῳ. ἐναν-
τίον δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς Διονυσόδωρος τά τε οἰκεῖα
τὰ αὑτοῦ διέθετο ὅπως αὐτῷ ἐδόκει, καὶ περὶ Ἀγοράτου
τουτουὶ ἔλεγεν ὅτι ⟨οἱ⟩ αἴτιος ἦν τοῦ θανάτου, καὶ ἐπέσκηπτεν
ἐμοὶ καὶ Διονυσίῳ τουτῳί, τῷ ἀδελφῷ τῷ αὑτοῦ, καὶ τοῖς
42 φίλοις πᾶσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὑτοῦ Ἀγόρατον· καὶ τῇ γυναικὶ
τῇ αὑτοῦ ἐπέσκηπτε, νομίζων αὐτὴν κυεῖν ἐξ αὑτοῦ, ἐὰν
γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τῷ γενομένῳ ὅτι τὸν πατέρα
αὐτοῦ Ἀγόρατος ἀπέκτεινε, καὶ κελεύειν τιμωρεῖν ὑπὲρ
αὑτοῦ ὡς φονέα ὄντα. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας
τούτων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Οὗτοι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπ᾽ Ἀγοράτου
ἀπογραφέντες ἀπέθανον· ἐπεὶ δὲ τούτους ἐκποδὼν ἐποιήσαντο
οἱ τριάκοντα, σχεδὸν οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὡς πολλὰ καὶ

1 κατεγίν. L 5 tit. om. X 6 κατεγνώσθη αὐτῶν C 8 ἀδελφήν C : ἀδελφόν X 12 αὐτοῦ C 13 τὸ Koen : an τι? ἠμφιεσμένη ⟨καὶ δακρύουσα⟩ Reiske 16 αὐτοῦ X (sic fere) : ἑαυτοῦ C 17 τουτουὶ Cobet : τούτου L οἱ add. Westermann 18 τουτῳί Cobet : τούτω L 20 κυεῖν C : κύειν X ἐὰν ⟨ἄρρεν⟩ Halbertsma 21 τῷ] τούτῳ ἀνδρὶ Anonymus Mnem. iii 23 μάρτυρες C 27 ἐπειδὴ δὲ Fuhr

δεινὰ μετὰ ταῦτα τῇ πόλει ἐγένετο· ὧν οὗτος ἁπάντων
αἴτιός ἐστιν ἀποκτείνας ἐκείνους. ἀνιῶμαι μὲν οὖν ὑπομι-
μνήσκων τὰς γεγενημένας συμφορὰς τῇ πόλει, ἀνάγκη δ' 44
ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῆτε
ὡς σφόδρα ὑμῖν ἐλεεῖν προσήκει Ἀγόρατον. ἴστε μὲν γὰρ
τοὺς ἐκ Σαλαμῖνος τῶν πολιτῶν κομισθέντας, οἷοι ἦσαν καὶ
ὅσοι, καὶ οἵῳ ὀλέθρῳ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπώλοντο· ἴστε δὲ
τοὺς ἐξ Ἐλευσῖνος, ὡς πολλοὶ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ ἐχρή-
σαντο· μέμνησθε δὲ καὶ τοὺς ἐνθάδε διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας
ἀπαγομένους εἰς τὸ δεσμωτήριον· οἳ οὐδὲν κακὸν τὴν πόλιν 45
ποιήσαντες ἠναγκάζοντο αἰσχίστῳ καὶ ἀκλεεστάτῳ ὀλέθρῳ
ἀπόλλυσθαι, οἱ μὲν γονέας [σφετέρους αὐτῶν] πρεσβύτας
καταλιπόντες, οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων
γηροτροφηθέντες, ἐπειδὴ τελευτήσειαν τὸν βίον, ταφήσεσθαι,
οἱ δὲ ἀδελφὰς ἀνεκδότους, οἱ δὲ παῖδας μικροὺς πολλῆς ἔτι [134]
θεραπείας δεομένους· οὕς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποίαν τινὰ 46
οἴεσθε γνώμην περὶ τούτου ἔχειν, ἢ ποίαν τινὰ ἂν ψῆφον
θέσθαι, εἰ ἐπ' ἐκείνοις γένοιτο, ἀποστερηθέντας διὰ τοῦτον
τῶν ἡδίστων; ἔτι δὲ τὰ τείχη ὡς κατεσκάφη καὶ αἱ νῆες
τοῖς πολεμίοις παρεδόθησαν καὶ ⟨τὰ⟩ νεώρια καθῃρέθη καὶ
Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀκρόπολιν ἡμῶν εἶχον καὶ ἡ δύναμις
ἅπασα τῆς πόλεως παρελύθη, ὥστε μηδὲν διαφέρειν τῆς
ἐλαχίστης πόλεως τὴν πόλιν. πρὸς δὲ τούτοις τὰς ἰδίας 47
⟨οὐσίας⟩ ἀπωλέσατε, καὶ τὸ τελευταῖον συλλήβδην ἅπαντες
ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐκ τῆς πατρίδος ἐξηλάθητε. ταῦτα
ἐκεῖνοι οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες αἰσθόμενοι οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψειν
τὴν εἰρήνην, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποιήσασθαι· οὓς σύ, 48
Ἀγόρατε, βουλομένους ἀγαθόν τι πρᾶξαι τῇ πόλει ἀπέκτεινας,

5 μὴ ante ἐλεεῖν add. X[r]: ⟨οὐκ⟩ ἐλεεῖν Reiske 12 σφετέρους αὐτῶν del. Dobree 13 καταλείποντες Hamaker 14 γοροτρ. C τελευτήσαιεν L 18 γένοιτο Taylor: γένοιντο L 20 τὰ add. Reiske 21 ὑμῶν W 22 παρεδόθη C 23 τὴν πόλιν del. Markland τὰ ἴδια Foertsch 24 οὐσίας Aldus 26 ἐπιτρέψειν Dobree: ἐπιτρέψαι L 28 βουλομένους Taylor: βουλόμενος L

μηνύσας αὐτοὺς τῇ πόλει ἐπιβουλεύειν [τῷ πλήθει τῷ
ὑμετέρῳ], καὶ αἴτιος εἶ ἁπάντων τῇ πόλει τῶν κακῶν τῶν
γεγενημένων. νῦν οὖν μνησθέντες καὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος
δυστυχημάτων καὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως τιμωρεῖσθε τὸν
αἴτιον τούτων.

49 Θαυμάζω δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅ τί ποτε τολμήσει
πρὸς ὑμᾶς ἀπολογεῖσθαι· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὡς οὐ
κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐδ' αἴτιος αὐτοῖς ἐστι τοῦ
50 θανάτου, ὃ οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε ἀποδεῖξαι. πρῶτον
μὲν γὰρ τὰ ψηφίσματα αὐτοῦ τὰ ἐκ τῆς βουλῆς καὶ ⟨τὸ⟩ τοῦ
δήμου καταμαρτυρεῖ, διαρρήδην ἀγορεύοντα 'περὶ ὧν Ἀγόρατος
κατείρηκεν'. ἔπειτα ἡ κρίσις, ἣν ἐκρίθη ἐπὶ τῶν τριάκοντα
καὶ ἀφείθη, διαρρήδην λέγει, 'διότι' φησίν 'ἔδοξε τἀληθῆ
εἰσαγγεῖλαι'. Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΝΩΣΙΣ. [ΓΡΑΦΑΙ.]

51 Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀπέγραψεν, οὐδενὶ τρόπῳ δύναιτ' ἂν
ἀποδεῖξαι· δεῖ τοίνυν αὐτὸν ὡς δικαίως ἐμήνυσε ταῦτα
ἀποφαίνειν, ὁρῶν αὐτοὺς πονηρὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδεια τῷ δήμῳ
τῷ ὑμετέρῳ πράττοντας. οἴομαι δ' οὐδ' ἂν τοῦτο αὐτὸν
ἐπιχειρῆσαι ἀποδεικνύναι. οὐ γὰρ δήπου, εἴ τι κακὸν τὸν
δῆμον τὸν Ἀθηναίων ἠργάσαντο, οἱ τριάκοντα, δεδιότες μὴ
καταλυθείη ὁ δῆμος, τιμωροῦντες ὑπὲρ τοῦ δήμου ἂν αὐτοὺς
ἀπέκτειναν, ἀλλ' οἶμαι πολὺ τοὐναντίον τούτου.

52 Ἀλλ' ἴσως φήσει ἄκων τοσαῦτα κακὰ ἐργάσασθαι. ἐγὼ
δ' οὐκ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ἐάν τις ὑμᾶς ὡς
μάλιστα ἄκων μεγάλα κακὰ ἐργάσηται, ὧν μὴ οἷόν τε
γενέσθαι ἐστὶν ὑπερβολήν, οὐ τούτου ἕνεκα οὐ δεῖν ὑμᾶς

1 τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ del. Vanderheid 9 ὃ οὐκ ἂν O W : ὅπερ οὐκ ἂν C : κἂν X ἀποδεῖξαι del. Scheibe 10 τὸ add. Cobet 15 κρίσις Westermann γραφαί del. Westermann 19 δ' C : om. X τοῦτο Stephanus : τοῦτον L : τοῦτό γ' Reiske αὐτὸν om. C 21 τὸν Ἀθ. Fuhr : τῶν Ἀθ. L εἰργ. L 22 καταλυθείη Bekker : καταλυθείησαν L : καταλυθείη ἂν Markland 23 τοῦτον Bekker 27 ὑπερβολήν C : ὑπερβολὴ X pr. οὐ del. Dobree

ἀμύνεσθαι. εἶτα δὲ καὶ ἐκείνων μέμνησθε, ὅτι ἐξῆν Ἀγο-
ράτῳ τουτῳί, πρὶν εἰς τὴν βουλὴν κομισθῆναι, ὅτ' ἐπὶ τοῦ
βωμοῦ ἐκάθητο Μουνιχίασι, σωθῆναι· καὶ γὰρ πλοῖα παρε-
σκεύαστο καὶ ⟨οἱ⟩ ἐγγυηταὶ ἕτοιμοι ἦσαν συναπιέναι. καίτοι 53
εἰ ἐκείνοις ἐπίθου καὶ ἠθέλησας ἐκπλεῦσαι μετ' ἐκείνων, οὔτ'
ἂν ἑκὼν οὔτε ἄκων τοσούτους Ἀθηναίων ἀπέκτεινας· νῦν δὲ
πεισθεὶς ὑφ' ὧν τότε ἐπείσθης, εἰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν
ταξιάρχων τὰ ὀνόματα μόνον εἴποις, μέγα τι ᾤου παρ' αὐτῶν
διαπράξεσθαι. οὔκουν τούτου ἕνεκα δεῖ σε παρ' ἡμῶν
συγγνώμης τινὸς τυχεῖν, ἐπεὶ οὐδὲ ἐκεῖνοι παρὰ σοῦ οὐδεμιᾶς
ἔτυχον, οὓς σὺ ἀπέκτεινας. καὶ Ἱππίας μὲν ὁ Θάσιος καὶ 54
Ξενοφῶν ὁ Κουριεύς, οἳ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ τούτῳ ὑπὸ τῆς
βουλῆς μετεπέμφθησαν, οὗτοι μὲν ἀπέθανον, ὁ μὲν στρε-
βλωθείς, Ξενοφῶν, ὁ δὲ Ἱππίας οὕτω, διότι οὐκ ἄξιοι ἐδόκουν
τοῖς τριάκοντα σωτηρίας εἶναι (οὐδένα γὰρ Ἀθηναίων ἀπώλ-
λυσαν)· Ἀγόρατος δὲ ἀφείθη, διότι ἐδόκει ἐκείνοις τὰ
ἥδιστα πεποιηκέναι.

Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν τι περὶ 55
τῶν ἀπογραφῶν τούτων. τὸ δὲ τοῦ Μενεστράτου πρᾶγμα
τοιοῦτον ἐγένετο. ὁ Μενέστρατος οὗτος ἀπεγράφη ὑπὸ τοῦ
Ἀγοράτου καὶ συλληφθεὶς ἐδέδετο· Ἁγνόδωρος δ' ἦν Ἀμφι- [135]
τροπαιεύς, δημότης τοῦ Μενεστράτου, Κριτίου κηδεστὴς τοῦ
τῶν τριάκοντα. οὗτος οὖν, ὅτε ἡ ἐκκλησία [ἐν] Μουνιχίασιν
ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν Μενέστρατον
σωθῆναι, ἅμα δὲ ὡς πλείστους ἀπογραφέντας ἀπολέσθαι,
παράγει αὐτὸν εἰς τὸν δῆμον, καὶ εὑρίσκονται αὐτῷ κατὰ τὸ
ψήφισμα τουτὶ ἄδειαν.

1 μέμνησθε Taylor: μεμνῆσθαι L ἐξὸν X[1]: corr. X[1] 2 τουτῳί Cobet: τούτω L 3 Μουνυχιάσι L 4 οἱ add. Markland 5 ἐπίθου Cobet: ἐπείθου L 6 Ἀθηναίων O W: Ἀθηναίως X: Ἀθηναίους C M 9 διαπράξεσθαι Markland: διαπράξασθαι L 12 Κουριεὺς X: Καριεὺς C M O 14 Ξενοφῶν del. Cobet οὕτω in lac. decem litt. om. C 15 Ἀθηναῖον C 19 ἀπογραφῶν Auger: γραφῶν L 21 δ' om. C Ἀμφοτροπαιεύς C[s] 23 τῶν bis X δριάκοντα C οὗτος Dobree: οὑτοσὶ L ἐν om. C Μουνυχιάσιν L 24 ἐγίν. L 26 εὑρίσκονται Reiske: εὑρίσκων τε X: εὑρίσκουσιν C

⟨ΨΗΦΙΣΜΑ.⟩

56 Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγένετο, μηνύει ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν. τοῦτον μέντοι οἱ μὲν τριάκοντα ἀφεῖσαν ὥσπερ Ἀγόρατον τουτονί, δόξαντα τἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφόνον ὄντα, θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι τῷ δημίῳ παρέδοτε καὶ ἀπετυμπανίσθη.
57 καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἦ που Ἀγόρατός γε δικαίως ἀποθανεῖται, ὅς γε τόν τε Μενέστρατον ἀπογράψας αἴτιος ἐκείνῳ ἐστὶ τοῦ θανάτου, καὶ τοῖς ὑπὸ Μενεστράτου ἀπογραφεῖσι τίς αἰτιώτερος ἢ ὁ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκεῖνον καταστήσας;

58 Ἀνόμοιος δέ μοι δοκεῖ Ἀριστοφάνει γενέσθαι τῷ Χολλήδῃ, ὃς ἐγγυητὴς τότε τούτου ἐγένετο καὶ τὰ πλοῖα παρασκευάσας Μουνιχίασιν ἕτοιμος ἦν συνεκπλεῖν μετὰ τούτου. καὶ τό γε ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι ἐσώθης, καὶ οὔτ' ἂν Ἀθηναίων οὐδένα ἀπώλεσας οὔτ' ἂν αὐτὸς σὺ εἰς τοιούτους κινδύνους κατέστης·
59 νῦν δὲ καὶ τὸν σωτῆρα τὸν σαυτοῦ ἐτόλμησας ἀπογράψαι, καὶ ἀπογράψας ⟨ἀπέκτεινας⟩ καὶ ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους ἐγγυητάς. τοῦτον μέντοι ὡς οὐ καθαρῶς Ἀθηναῖον ὄντα ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι, καὶ τουτὶ τὸ ψήφισμα τὸν δῆμον ἀναπείθουσι ψηφίζεσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

60 Μετὰ τοῦτο τοίνυν προσιόντες τῷ Ἀριστοφάνει οἱ πράττοντες τότε τὰ πράγματα ἐδέοντο αὐτοῦ κατειπεῖν καὶ σῴζεσθαι, καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς ξενίας τὰ ἔσχατα παθεῖν. ὁ δὲ οὐκ ἔφη οὐδέποτε· οὕτω χρηστὸς ἦν καὶ περὶ τοὺς δεδεμένους καὶ περὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, ὥστε

1 tit. om. L 4 *μέντοι*] *μὲν τοίνυν* Dobree 5 *τἀληθῆ* Auger : *ἀληθῆ* L 7 *δημίῳ* Schottus : *δήμῳ* L 9 *ὅς γε* Toup : *ὥστε* L 13 *Χολλίδῃ* L 15 *Μουνυχιάσιν* L 16 *ἐκείνῳ* Scaliger : *ἐκεῖνον* L et Priscianus Inst. xviii p. 367 H. *εἶναι* om. Priscianus 18 *νυνὶ* C *καὶ* om. C 19 *ἀπέγραψας* C : *ἐπέτριψας* Reiske *ἀπέκτεινας* add. Jacobs 20 *τοῦτο* X *καθαρῶς* Taylor : *καλῶς* L 22 *ψηφίσασθαι* C 23 tit. om. X 24 *τῷ* om. C 28 *τὸν Ἀθ.* Fuhr : *τῶν Ἀθ.* L

εἵλετο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ κατειπεῖν καὶ ἀδίκως τινὰς ἀπολέσαι. ἐκεῖνος μὲν τοίνυν καὶ ὑπὸ σοῦ ἀπολλύμενος τοιουτοσὶ 61 ἐγένετο [καὶ Ξενοφῶν ὁ στρεβλωθεὶς καὶ Ἱππίας ὁ Θάσιος]· σὺ δ' οὐδὲν τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις συνειδώς, πεισθεὶς δὲ ὡς σύ γε, ἂν ἐκεῖνοι ἀπόλωνται, μεθέξεις τῆς τότε πολιτείας καθισταμένης, ἀπέγραψας καὶ ἀπέκτεινας Ἀθηναίων πολλοὺς καὶ ἀγαθούς.

Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδεῖξαι οἵων 62 ἀνδρῶν ὑπ' Ἀγοράτου ἀπεστέρησθε. εἰ μὲν οὖν οὐ πολλοὶ ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἠκούετε, νῦν δὲ συλλήβδην περὶ πάντων. οἱ μὲν γὰρ στρατηγήσαντες ὑμῖν πολλάκις μείζω τὴν πόλιν τοῖς διαδεχομένοις στρατηγοῖς παρεδίδοσαν· οἱ δ' ἑτέρας μεγάλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ τριηραρχίας πολλὰς τριηραρχήσαντες οὐδεπώποτε [οὐδ'] ὑφ' ὑμῶν οὐδεμίαν αἰτίαν αἰσχρὰν ἔσχον. οἱ δ' αὐτῶν περιγενόμενοι καὶ σωθέντες, 63 οὓς οὗτος μὲν ἀπέκτεινεν ὁμοίως καὶ θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη, ἡ δὲ τύχη καὶ ὁ δαίμων περιεποίησε, φυγόντες [γὰρ] ἐνθένδε καὶ οὐ συλληφθέντες [δὲ] οὐδὲ ὑπομείναντες τὴν κρίσιν, κατελθόντες ἀπὸ Φυλῆς τιμῶνται ὑφ' ὑμῶν ὡς ἄνδρες ἀγαθοὶ ὄντες.

Τούτους μέντοι τοιούτους ὄντας Ἀγόρατος τοὺς μὲν 64 ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ φυγάδας ἐντεῦθεν ἐποίησε, τίς ὢν αὐτός; δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι δοῦλος καὶ ἐκ δούλων ἐστίν, ἵν' εἰδῆτε οἷος ὢν ὑμᾶς ἐλυμαίνετο. τουτῳὶ μὲν γὰρ πατὴρ ἦν Εὐμάρης, ἐγένετο δὲ ὁ Εὐμάρης οὗτος Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους. Καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τἆλλα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσα κακὰ καὶ αἰσχρὰ 65

3 καὶ (καὶ ὁ X) Ξενοφῶν . . . Θάσιος del. Dobree 5 τότε Markland : τε L 6 ἀπέγραψας Fuhr : ἀπεγράφης L : ἀπέγραφες Taylor 9 οὖν om. X 12 στρατηγοῖς del. Dobree παρέδοσαν O W 14 οὐδ' del. X[1] : om. O W 16 ὁμοίως Lipsius : ὠμῶς L 17 γὰρ del. Reiske 18 δὲ om. C : γε Scheibe 19 ἡμῶν C 21 μέντοι C : μὲν X ὁ Ἀγόρατος C 22 ἀπέκτενε C 24 τουτῳὶ Sauppe : τούτῳ L 25 Εὐμάρης bis Stephanus : εὐμαρής bis L 28 §§ 65–66 del. Hamaker τἆλλα Dobree : πολλὰ L : πάντα Jacobs

καὶ τούτῳ καὶ τοῖς τούτου ἀδελφοῖς ἐπιτετήδευται, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν. περὶ δὲ συκοφαντίας, ὅσας οὗτος ἢ δίκας ἰδίας συκοφαντῶν ἐδικάζετο ἢ γραφὰς ὅσας ἐγράφετο ἢ ἀπογραφὰς ἀπέγραφεν, οὐδέν με δεῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· συλλήβδην γὰρ ὑμεῖς ἅπαντες καὶ ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐν τῷ
[136] δικαστηρίῳ συκοφαντίας αὐτοῦ κατέγνωτε καὶ ὦφλεν ὑμῖν
66 μυρίας δραχμάς, ὥστε τοῦτο μὲν ἱκανῶς ὑπὸ ὑμῶν ἁπάντων μεμαρτύρηται. γυναῖκας τοίνυν τῶν πολιτῶν τοιοῦτος ὢν μοιχεύειν καὶ διαφθείρειν ἐλευθέρας ἐπεχείρησε, καὶ ἐλήφθη μοιχός· καὶ τούτου θάνατος ἡ ζημία ἐστίν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

67 Ἦσαν τοίνυν οὗτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, τέτταρες ἀδελφοί. τούτων εἷς μὲν ὁ πρεσβύτατος ἐν Σικελίᾳ παραφρυκτωρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπανίσθη· ὁ δὲ ἕτερος εἰς Κόρινθον μὲν ἐντευθενὶ ἀνδράποδον ἐξήγαγεν, ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην αὖθις ἐξάγων ἁλίσκεται, καὶ ἐν τῷ
68 δεσμωτηρίῳ δεδεμένος ἀπέθανε· τὸν δὲ τρίτον Φαινιππίδης ἐνθάδε λωποδύτην ἀπήγαγε, καὶ ὑμεῖς κρίναντες αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ καταγνόντες αὐτοῦ θάνατον ἀποτυμπανίσαι παρέδοτε. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ αὐτὸν οἶμαι ὁμολογήσειν τοῦτον καὶ μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

69 Πῶς οὖν οὐχ ἅπασι προσήκει ὑμῖν τούτου καταψηφίζεσθαι; εἰ γὰρ τούτων ἕκαστος δι' ἓν ἁμάρτημα θανάτου ἠξιώθη, ἦ που τοῦ γε πολλὰ ἐξημαρτηκότος καὶ δημοσίᾳ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ὑμῶν, ὧν ἑκάστου ἁμαρ-

3 ὅσας del. Reiske 6 συκοφαντίαν Bekker ὦφλεν Sauppe: ὤφλησεν L 7 τούτω C μὲν] μοι Dobson ἱκανῶς Bekker: κακῶς L 14 πρεσβύτατος Bake: πρεσβύτερος L et Suidas s. v. παραφρυκτ. 16 δεύτερος Herwerden 17 αὖθις Reiske: αὐτὸς X: ἀστῆς C ἐξάγων Es: ἐξαγαγὼν L 18 Φαινιππίδης C: Φαινιππίδην X 19 ἐνθάδε Markland: ἐνθένδε L 22 παρέξομαι Westermann: παρεξόμεθα L 24 ⟨ἐφ'⟩ ἅπασι Bake 26 ἦ που C: ὑπὸ X τούτου Taylor

τήματος ἐν τοῖς νόμοις θάνατος ἡ ζημία ἐστί, δεῖ ὑμᾶς
σφόδρα θάνατον αὐτοῦ καταψηφίσασθαι.

Λέξει δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς 70
πειράσεται, ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε,
καὶ ἀντὶ τούτου φησὶν αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποιή-
σασθαι, ψευδόμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ Φρύνιχον
ἀπέκτεινεν οὔτε Ἀθηναῖον αὐτὸν ὁ δῆμος ἐποιήσατο. Φρυ- 71
νίχῳ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, κοινῇ Θρασύβουλός τε ὁ
Καλυδώνιος καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς ἐπεβούλευσαν·
ἐπειδὴ δὲ ἐπετυχέτην αὐτῷ βαδίζοντι, ὁ μὲν Θρασύβουλος
τύπτει τὸν Φρύνιχον καὶ καταβάλλει πατάξας, ὁ δὲ Ἀπολ-
λόδωρος οὐχ ἥψατο· ἀλλ' ἐν τούτῳ κραυγὴ γίγνεται καὶ
ᾤχοντο φεύγοντες. Ἀγόρατος δὲ οὑτοσὶ οὔτε παρεκλήθη
οὔτε παρεγένετο οὔτε οἶδε τοῦ πράγματος οὐδέν. ὡς δὲ
ἀληθῆ λέγω, αὐτὸ ὑμῖν τὸ ψήφισμα δηλώσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ὅτι μὲν οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ψηφί- 72
σματος δῆλον· οὐδαμοῦ γὰρ ἔστιν ‘Ἀγόρατον Ἀθηναῖον
εἶναι’ ὥσπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον· καίτοι εἴπερ
ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἔδει αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ, ἵνα περ
Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον, Ἀθηναῖον πεποιημένον
⟨ἐγγεγράφθαι⟩· τὰ μέντοι ὀνόματα διαπράττονται ⟨τὰ⟩ σφῶν
αὐτῶν, δόντες ἀργύριον τῷ ῥήτορι, προσγραφῆναι εἰς τὴν
στήλην ὡς εὐεργέτας ὄντας. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τοῦτο
τὸ ψήφισμα ἐλέγξει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὕτω μέντοι οὑτοσὶ πολὺ ὑμῶν κατεφρόνει, ὥστε οὐκ 73

2 *αὐτοῦ* del. Herwerden 5 *φήσει* Kayser *Ἀθηναίων* X
7 *Ἀθηναῖων* X[1] : corr. X[1] *ὁ*] *ἐ* X 10 *ἐνετυχέτην* Reiske
12 *ἀλλ' ἐν* C : *ἀλλὰ* X : *ἀλλ' ἅμα* Reiske *γίν.* L 13 *δὲ* Markland : *τε* L 14 *εἶδε* Dobree 16 exstat aut hoc populi scitum aut id quod infra (26) laudatur Corp. Inscr. Att. i 59 18 *ἔστιν* Herwerden : *ἐστιν* L 19 et 21 *καὶ Ἀπολλόδωρον* del. Roehl
22 *γεγράφθαι* Reiske, *ἐγγεγράφθαι* Thalheim add. *τὰ* add. Sauppe
24–25 *τὸ αὐτὸ* Auger 27 *οὑτοσὶ* Sauppe : *οὗτος* L *ἡμῶν* X
κατεφρόνει Cobet : *καταφρονεῖ* L

ὢν Ἀθηναῖος καὶ ἐδίκαζε καὶ ἠκκλησίαζε καὶ γραφὰς τὰς
ἐξ ἀνθρώπων ἐγράφετο, ἐπιγραφόμενος Ἀναγυράσιος εἶναι.
Ἔπειτα δὲ καὶ ἕτερον μέγα τεκμήριον ὡς οὐκ [ἂν] ἀπέ-
κτεινε Φρύνιχον, δι' ὃ Ἀθηναῖός φησι γεγενῆσθαι. ὁ Φρύ-
νιχος γὰρ οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησεν· ἐπειδὴ δ'
ἐκεῖνος ἀπέθανεν, οἱ πολλοὶ τῶν τετρακοσίων ἔφυγον.
74 πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καὶ ἡ βουλὴ ἡ τότε
βουλεύουσα, οἳ αὐτοὶ ἦσαν ἅπαντες τῶν τετρακοσίων τῶν
φυγόντων, ἀφεῖναι ἂν λαβόντες τὸν Φρύνιχον ἀποκτείναντα,
ἢ τιμωρήσασθαι ὑπὲρ Φρυνίχου καὶ τῆς φυγῆς ἧς αὐτοὶ
75 ἔφυγον; ἐγὼ μὲν οἶμαι τιμωρεῖσθαι ἄν. εἰ μὲν οὖν μὴ
ἀποκτείνας προσποιεῖται, ὡς ἐγώ φημι, ἀδικεῖ· εἰ δὲ ἀμφισ-
βητεῖς καὶ φῂς Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, δῆλον ὅτι μείζω τὸν
δῆμον τὸν Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου
αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντα ἀπελύσω· οὐδέποτε γὰρ πείσεις
[137] οὐδένα ἀνθρώπων ὡς Φρύνιχον ἀποκτείνας ἀφείθης ἂν ὑπὸ
τῶν τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων καὶ
76 ἀνήκεστα κακὰ ἠργάσω. ἐὰν μὲν οὖν φάσκῃ Φρύνιχον
ἀποκτεῖναι, τούτων μέμνησθε καὶ τοῦτον τιμωρεῖσθε ἀνθ'
ὧν ἐποίησεν· ἐὰν δ' οὐ φάσκῃ, ἔρεσθε αὐτὸν δι' ὅ τι φησὶν
Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀποδεῖξαι, τιμωρεῖσθε
αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδίκαζε καὶ ἠκκλησίαζε καὶ ἐσυκοφάντει
πολλοὺς ὡς Ἀθηναῖος τοὔνομα ἐπιγραφόμενος.
77 Ἀκούω δὲ αὐτὸν παρασκευάζεσθαι ἀπολογεῖσθαι, ὡς ἐπὶ
Φυλήν τε ᾤχετο καὶ συγκατῆλθεν ἀπὸ Φυλῆς, καὶ τοῦτο
μέγιστον ἀγώνισμα εἶναι· ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. ἦλθεν
οὗτος ἐπὶ Φυλήν· καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἄνθρωπος μιαρώ-

1 ἐξεκκλησίαζε X : ἐξεκλ. C W 3 ἂν del. Contius 4 ὃ Sauppe : ὃν L 6 ἐκεῖνος ἀπέθανεν C : ἐκεῖνοι ἀπέθανον X 7 ἡ τότε Cobet : ὅτ' ἐπὶ τῶν λ' X : ἡ (add. C¹) ἐπὶ τῶν τριάκοντα C 8 οἳ πάντες ἦσαν C 9 φυγόντων Turr. : φευγόντων L ἂν λαβόντες C : ἀναλαβόντες X 10 ἧς] ἣν C 12 ἀδικεῖ ὡς ἐγώ φημι L : transp. Gebauer 14 et 17 τὸν Ἀθ. Fuhr : τῶν Ἀθ. L 17-19 εἰ . . . ἀποκτεῖναι om. C 18 εἰργάσω X 22 ἐδίκαζε Taylor : ἐδικάζετο L ἐξεκκλησίαζε X : ἐξεκλ. C 25 τοῖς ἀπὸ C 26 ἦλθε ⟨μὲν⟩ Herwerden 27 οὑτοσὶ Sauppe

τερος; ὅστις εἰδὼς ὅτι εἰσί τινες ἐπὶ Φυλῇ τῶν ὑπὸ τούτου ἐκπεπτωκότων ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τούτους· ἐπειδὴ δὲ 78 εἶδον αὐτὸν τάχιστα, συλλαβόντες ἄγουσιν ἄντικρυς ὡς ἀποκτενοῦντες, οὗπερ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέσφαττον, εἴ τινα λῃστὴν ἢ κακοῦργον συλλάβοιεν. στρατηγῶν δὲ Ἄνυτος [ἐπὶ Φυλὴν] οὐκ ἔφη χρῆναι ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων ὅτι ⟨οὔπω⟩ οὕτω διακέοιντο, ὥστε τιμωρεῖσθαί τινας τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νῦν μὲν δεῖν αὐτοὺς ἡσυχίαν ἔχειν· εἰ δέ ποτε οἴκαδε κατέλθοιεν, τότε καὶ τιμωρήσοιντο τοὺς ἀδικοῦντας. ταῦτα λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον 79 ἐπὶ Φυλῇ· ἀνάγκη δὲ ἦν στρατηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελλον σωθήσεσθαι. ἀλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τούτῳ οὐδεὶς φανήσεται οὔτε σύσκηνος γενόμενος οὔτε ⟨ὁ⟩ ταξίαρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας, ἀλλ' ὥσπερ ἀλιτηρίῳ οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο. Καί μοι κάλει τὸν ταξίαρχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐπειδὴ δ' ⟨αἱ⟩ διαλλαγαὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ 80 ἔπεμψαν οἱ [πολῖται] ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν, ἡγεῖτο μὲν Αἴσιμος [τῶν πολιτῶν], οὗτος δὲ οὕτω τολμηρὸς καὶ ἐκεῖ ἐγένετο· συνηκολούθει γὰρ λαβὼν τὰ ὅπλα καὶ συνέπεμπε τὴν πομπὴν μετὰ τῶν ὁπλιτῶν πρὸς τὸ ἄστυ. ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα, πρὶν 81 εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθάνεται καὶ προσελθὼν τήν τε ἀσπίδα αὐτοῦ λαβὼν ἔρριψε, καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν ἐς κόρακας [ἐκ τῶν πολιτῶν]· οὐ γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα συμπέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθη-

1 Φυλῇ Rauchenstein: Φυλὴν L 3 ἀπάγουσιν Naber 5 λάβοιεν C, nescio an melius 6 ἐπὶ Φυλὴν del. Dobree 7 οὔπω add. Stephanus: οὐχ C 11 Φυλῇ Westermann: Φυλὴν L ἦν τοῦ Aldus ἀνδρὸς στρατηγοῦ Halbertsma 13 οὐδὲ σύσκηνος Weidner ὁ add. Sauppe 17 μάρτυρες C 18 δ' ⟨αἱ⟩ Sauppe: δὲ αἱ Dobree: δὲ L 19 πολῖται del. Dobree 20 τῶν πολιτῶν del. Sauppe 21 ἐκεῖ Brulart: ἐκεῖνος X: τότε C 22 ὁπλιτῶν Dobree: πολιτῶν L 23 πύλαις Palmerius: φυλαῖς L 26 ἐκέλευεν C ἐκ τῶν πολιτῶν del. Naber 27 Ἀθηνᾷ L

ναίᾳ. τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπὸ Αἰσίμου ἀπηλάθη. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

82 Τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐπὶ Φυλῇ καὶ ἐν Πειραιεῖ πρὸς τοὺς ὁπλίτας διέκειτο· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ διελέγετο ὡς ἀνδροφόνῳ ὄντι, τοῦ τε μὴ ἀποθανεῖν Ἄνυτος ἐγένετο αὐτῷ αἴτιος. ἐὰν οὖν τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ ἀπολογίᾳ χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ ἐγένετο αἴτιος μὴ ἀποθανεῖν ἑτοίμων ὄντων τιμωρεῖσθαι, καὶ ἔρριψεν αὐτοῦ Αἴσιμος τὴν ἀσπίδα καὶ οὐκ εἴα [μετὰ τῶν πολιτῶν] συμπέμπειν τὴν πομπήν [καὶ εἴ τις αὐτὸν ταξίαρχος εἰς τάξιν τινὰ κατέταξε].

83 Μήτε οὖν ταῦτα αὐτοῦ ἀποδέχεσθε, μήτ' ἐὰν λέγῃ ὅτι πολλῷ χρόνῳ ὕστερον τιμωρούμεθα. οὐ γὰρ οἶμαι οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων προθεσμίαν εἶναι, ἀλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἴτ' εὐθὺς εἴτε χρόνῳ τις τιμωρεῖται, τοῦτον δεῖν ἀπο-
84 δεικνύναι ὡς οὐ πεποίηκε περὶ ὧν ἐστιν ἡ αἰτία. οὗτος τοίνυν τοῦτο ἀποφαινέτω, ἢ ὡς οὐκ ἀπέκτεινεν ἐκείνους ἢ ὡς δικαίως, κακόν τι ποιοῦντας τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων. εἰ δὲ πάλαι δέον τιμωρεῖσθαι ὕστερον ἡμεῖς τιμωρούμεθα, τὸν χρόνον κερδαίνει ὃν ἔζη οὐ προσῆκον αὐτῷ, οἱ δὲ ἄνδρες ὑπὸ τούτου οὐδὲν ἧττον τεθνήκασιν.

85 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ ⟨τούτῳ⟩ διισχυρίζεσθαι, ὅτι 'ἐπ' αὐτοφώρῳ' τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται, ὃ πάντων ἐγὼ οἶμαι εὐηθέστατον· ὡς εἰ μὲν τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὴ προσεγέγραπτο, [138] ἔνοχος ⟨ἂν⟩ ὢν τῇ ἀπαγωγῇ· διότι δὲ τοῦτο προσγέγραπται, [ἔνοχος ὢν] ῥᾳστώνην τινὰ οἴεται αὐτῷ εἶναι. τοῦτο δὲ οὐδὲν

2 μάρτυρας παρέξομαι V : μάρτυρες C X 4 Φυλῇ C : Φυλὴν X 5 πολίτας Taylor 5–7 οὐδεὶς . . . αἴτιος del. Dobree 9 ⟨τοῦ⟩ μὴ Contius καὶ εἰ C 10 μετὰ τῶν πολιτῶν del. Sauppe συμπέμπειν Fuhr : πέμπειν L 11–12 καὶ . . . κατέταξε del. Halbertsma 13 μήτ' ἐὰν Cobet : μήτε ἂν L 19 τὸν Ἀθ. Fuhr : τῶν Ἀθ. L 23 τούτῳ add. Kayser : τῳδὶ ἰσχυρ. Reiske 24 ἐπαγωγῇ X (it. 26) ὃ om. X εὐηθέστατα Thalheim 26 ἂν add. Herwerden : ἔνοχον ἂν ὄντα Weidner 26–27 τῇ . . . ὢν om. C 27 ἔνοχος ὢν del. Dobree οὐδὲν ἄλλο Sauppe : οὐδενὶ ἄλλῳ L

ἄλλο ἔοικεν ἢ ὁμολογεῖν ἀποκτεῖναι, μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ,
καὶ περὶ τούτου διισχυρίζεσθαι, ὥσπερ, εἰ μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ
μέν, ἀπέκτεινε δέ, τούτου ἕνεκα δέον αὐτὸν σῴζεσθαι. δο- 86
κοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν
ταύτην, ⟨οὐκ⟩ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν καὶ τότε διισχυ-
ριζομένῳ, σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον τὴν ἀπαγωγὴν
ἀπάγοντ' ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τό γε ἐπ' αὐτοφώρῳ·
ἢ πῶς οὐκ ἂν εἴη ⟨ὃς⟩ πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων
[ἐν τῇ βουλῇ], εἶτα πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων [ἐν
τῷ δήμῳ] ἀπογράψας τινὰς ἀποκτείνειε καὶ αἴτιος γένοιτο
τοῦ θανάτου; οὐ γὰρ δήπου τοῦτο μόνον οἴει τὸ ἐπ' αὐτο- 87
φώρῳ, ἐάν τις ξύλῳ ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλῃ, ἐπεὶ ἔκ
γε τοῦ σοῦ λόγου οὐδεὶς φανήσεται ἀποκτείνας τοὺς ἄνδρας
οὓς σὺ ἀπέγραψας· οὔτε γὰρ ἐπάταξεν αὐτοὺς οὐδεὶς οὔτ'
ἀπέσφαξεν, ἀλλ' ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς σῆς ἀπογραφῆς
ἀπέθανον. οὐκ οὖν ⟨ὁ⟩ αἴτιος τοῦ θανάτου, οὗτος ἐπ' αὐτο-
φώρῳ ἐστί; τίς οὖν ἄλλος αἴτιος ἢ σὺ ἀπογράψας; ὥστε
πῶς οὐκ ἐπ' αὐτοφώρῳ σὺ εἶ ὁ ἀποκτείνας;

Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ὅρκων καὶ περὶ τῶν 88
συνθηκῶν μέλλειν λέγειν, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς
συνθήκας ἀγωνίζεται ἃς συνεθέμεθα πρὸς τοὺς ἐν ἄστει οἱ
ἐν [τῷ] Πειραιεῖ. σχεδὸν μὲν οὖν τούτοις ἰσχυριζόμενος
ὁμολογεῖ ἀνδροφόνος εἶναι· ἐμποδὼν γοῦν ἢ ὅρκους ἢ συν-
θήκας ἢ χρόνον ἢ ⟨τὸ⟩ ἐπ' αὐτοφώρῳ [τι] ποιεῖται, αὐτῷ δὲ
τῷ πράγματι οὔ τι πιστεύει καλῶς ἀγωνιεῖσθαι. ὑμῖν δέ, 89
ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ προσήκει περὶ τούτων ἀποδέχεσθαι·
ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπέγραψεν οὐδὲ οἱ ἄνδρες τεθνᾶσι, περὶ τούτων

5 οὐκ add. Taylor καὶ τότε διισχυριζομένῳ Kocks : τότε καὶ διισχυριζόμενοι L 7 ἀπάγοντ' Falk : ἀπάγειν L τό γε Sluiter : τό τε L 8 πῶς οὐκ ἂν εἴη Sauppe : ὅπου ἂν ᾖ L ὃs add. Gebauer 9 ἐν τῇ βουλῇ et ἐν τῷ δήμῳ del. Kayser 10 ἀπογράψαι C 11 οἴει τὸ Westermann : οἴεται L : νοεῖ τὸ Herwerden 15 ἀναρπασθέντες vel ἀπαχθέντες Sauppe : ἀναιρεθέντες Thalheim 16 ὁ add. Emperius 22 τῷ del. Baiter 24 ἢ χρόνον om. C τὸ add. Dobree τι del. Reiske 25 πράγματι Reiske : γράμματι L οὔ τι Reiske : οὔτε X : οὐ C 26 τούτων ⟨λέγοντος⟩ Reiske

κελεύετε αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι. ἔπειτα τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας οὐδὲν ἡγοῦμαι προσήκειν ἡμῖν πρὸς τοῦτον. οἱ γὰρ ὅρκοι τοῖς ἐν ἄστει πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ γεγένηνται.

90 εἰ μὲν οὖν οὗτος μὲν ἐν ἄστει ἡμεῖς δ' ἐν Πειραιεῖ ἦμεν, εἶχον ⟨ἄν⟩ τινα λόγον αὐτῷ αἱ συνθῆκαι· νῦν δὲ καὶ οὗτος ἐν Πειραιεῖ ἦν καὶ ἐγὼ καὶ Διονύσιος καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦτον τιμωρούμενοι, ὥστε οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐμποδὼν ⟨οὐδέν⟩· οὐδένα γὰρ ὅρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐν Πειραιεῖ ὤμοσαν.

91 Ἐκ παντὸς δὲ τρόπου ἔμοιγε δοκεῖ οὐχ ἑνὸς θανάτου ἄξιος εἶναι, ὅστις φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου ⟨πεποιῆσθαι⟩, τὸν δὲ δῆμον, ὃν αὐτός φησι πατέρα αὑτοῦ εἶναι, φαίνεται κακώσας, καθυφεὶς καὶ προδοὺς ἐξ ὧν ἐκεῖνος μείζων καὶ ἰσχυρότερος ἐγίγνετο. ὅστις οὖν τόν τε γόνῳ πατέρα τὸν αὑτοῦ ἔτυπτε καὶ οὐδὲν παρεῖχε τῶν ἐπιτηδείων, τόν τε ποιητὸν πατέρα ἀφείλετο ἃ ἦν ὑπάρχοντα ἐκείνῳ ἀγαθά, πῶς οὐ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν τῆς κακώσεως νόμον ἄξιός ἐστι θανάτῳ ζημιωθῆναι;

92 Προσήκει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὥσπερ ἡμῶν ἑνὶ ἑκάστῳ. ἀποθνῄσκοντες γὰρ [ὑμῖν] ἐπέσκηψαν καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς φίλοις ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν Ἀγόρατον τουτονὶ ὡς φονέα ὄντα, καὶ κακῶς ποιεῖν καθ' ὅσον ἂν ἔμβραχυ ἕκαστος δύνηται. εἰ τοίνυν τι ἐκεῖνοι ἀγαθὸν τὴν πόλιν ἢ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον φανεροί εἰσι πεποιηκότες, ἃ καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη ὑμᾶς ἐστι πάντας ἐκείνοις φίλους καὶ ἐπιτηδείους εἶναι, ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν ἢ καὶ

5 ἄν add. Baiter 7 εἰσιν Westermann 8 οὐδέν add. Reiske τοῖς ἐν Πειραιεῖ Palmerius : τοῖς ἐν ἄστει L : οἱ ἐν Π. ⟨τοῖς ἐν Π. οὐδ' οἱ ἐν ἄ.⟩ τοῖς ἐν ἄ. Wecklein 10 § 91 olim del. Blass 11 τοῦ om. C post δήμου lac. fere 12 litt. C : πεποιῆσθαι add. Reiske 13 καθυφεὶς Francken : καὶ ἀφεὶς L προδοὺς C : προδόντα X : προδοὺς πάντ' Reiske ὧν ⟨ἂν⟩ Sauppe 17 κατὰ Emperius : καὶ διὰ L 20 ἡμῶν C[s] : ὑμῶν C[1] X 21 ὑμῖν (del. Sauppe) . . ἡμῖν X : ἡμῖν . . ὑμῖν C 22 φίλοις Sauppe : ἄλλοις L 23 ἔμβραχυ Dobree : βραχὺ L 25 ὃ Herwerden 26 ἡμᾶς C[s]

ὑμῶν ἑνὶ ἑκάστῳ ἐπέσκηψαν. οὔκουν οὔτε ὅσιον οὔτε νόμι- 93
μον ὑμῖν ἐστιν ἀνεῖναι Ἀγόρατον τουτονί. ὑμεῖς τοίνυν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νυνὶ δή, ἐπεὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἐν ᾧ
ἐκεῖνοι ἀπέθνῃσκον, οὐχ οἷοί τε ἦστε ἐκείνοις ἐπαρκέσαι
διὰ τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα, νυνί, ἐν ᾧ δύνασθε,
τιμωρήσατε τὸν ἐκείνων φονέα. ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργον σχετλιώτατον ἐργάσησθε.
εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε Ἀγοράτου τουτουί, οὐ μόνον τοῦτο [139]
διαπράττεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οὓς ὁμολογεῖτε
ὑμῖν εὔνους εἶναι, [ἀλλὰ] τῇ αὐτῇ ψήφῳ ταύτῃ θάνατον
καταψηφίζεσθε· ἀπολύοντες γὰρ τὸν αἴτιον ὄντα ἐκείνοις 94
τοῦ θανάτου οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκετε ἢ ἐκείνους δικαίως ὑπὸ
τούτου τεθνηκέναι. καὶ οὕτως ἂν δεινότατα πάντων πάθοιεν,
εἰ οἷς ἐπέσκηπτον ἐκεῖνοι ὡς φίλοις οὖσι τιμωρεῖν ὑπὲρ
αὑτῶν, οὗτοι ὁμόψηφοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριά-
κοντα γενήσονται. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς θεῶν 95
Ὀλυμπίων, μήτε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ θάνατον ἐκεί-
νων τῶν ἀνδρῶν καταψηφίσησθε, οἳ πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς
ποιήσαντες διὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν τριάκοντα καὶ Ἀγοράτου
τουτουὶ ἀπέθανον. ἀναμνησθέντες οὖν ἁπάντων τῶν δει-
νῶν, καὶ τῶν κοινῶν τῇ πόλει καὶ τῶν ἰδίων, ὅσα ἑκάστῳ
ἐγένοντο ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ἐτελεύτησαν, τιμωρήσατε
τὸν αἴτιον τούτων. ἀποδέδεικται δ' ὑμῖν ἅπαντα καὶ ἐκ
τῶν ψηφισμάτων καὶ ἐκ τῶν ἀπογραφῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
ἁπάντων Ἀγόρατος ὢν αὐτοῖς αἴτιος τοῦ θανάτου. ἔτι δὲ 96
καὶ προσήκει ὑμῖν ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζεσθαι· ὧν
μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι θάνατον κατέγνωσαν, ὑμεῖς ἀποψηφί-
σασθε· ὧν δ' ἐκεῖνοι θάνατον οὐ κατέγνωσαν, ὑμεῖς κατα-
ψηφίσασθε. οἱ τριάκοντα τοίνυν τῶν μὲν ἀνδρῶν τούτων,

3 νυνὶ δή del. Dobree ἐπειδὴ C 4 ἦστε ἐπαρκέσαι Lex. Vindob. 99: ἐκείνοις ἐπαρκέσαι γεγόνατε L 5 περιεστηκότα Markland: παρεστηκότα L νυνὶ ⟨δή⟩ Dobree 6 ἐκείνου C 7 ἐργάσεσθε Baiter 8 τοῦτο] τουτ X 10 ἀλλὰ om. C: ἅμα Dobree 12 γιν. L δικαίους C 22 ἐγένετο Sauppe 23 τούτων C: τοῦτον X ἅπαντα del. Taylor 28 καταψηφίσασθε Fuhr: καταγινώσκετε L (καταγιγν. ex corr. X[1])

οἳ ἦσαν ὑμέτεροι φίλοι, θάνατον κατέγνωσαν, ὧν δεῖ ὑμᾶς ἀποψηφίζεσθαι· Ἀγοράτου δὲ ἀπεψηφίσαντο, διότι ἐδόκει προθύμως τούτους ἀπολλύναι· οὗ προσήκει καταψηφίζεσθαι.

97 ἐὰν οὖν τὰ ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζησθε, πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι ⟨τοῖς ἐχθροῖς⟩ γίγνεσθε, ἔπειτα τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε, ἔπειτα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δόξετε δίκαια καὶ ὅσια ψηφίσασθαι.

2 *ἐδόκει* Markland : *δοκεῖ* L 5 *οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε ἔπειτα* del. Reiske *τοῖς ἐχθροῖς* add. Francken 7 *καὶ* om. C

XIV

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΛΙΠΟΤΑΞΙΟΥ

Ἡγοῦμαι μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδεμίαν ὑμᾶς ποθεῖν 1
ἀκοῦσαι πρόφασιν παρὰ τῶν βουλομένων Ἀλκιβιάδου κατη-
γορεῖν· τοιοῦτον γὰρ πολίτην ἑαυτὸν ἐξ ἀρχῆς παρέσχεν,
ὥστε καὶ εἰ μή τις ἰδίᾳ ἀδικούμενος ὑπ' αὐτοῦ τυγχάνει,
οὐδὲν ἧττον προσήκει ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἐχθρὸν
αὐτὸν ἡγεῖσθαι. οὐ γὰρ μικρὰ τὰ ἁμαρτήματα οὐδὲ συγ- 2
γνώμης ἄξια, οὐδ' ἐλπίδα παρέχοντα ὡς ἔσται τοῦ λοιποῦ
βελτίων, ἀλλ' οὕτω πεπραγμένα καὶ εἰς τοσοῦτον κακίας
ἀφιγμένα, ὥστ' ἐπ' ἐνίοις ὧν οὗτος φιλοτιμεῖται ⟨καὶ⟩ τοὺς
ἐχθροὺς αἰσχύνεσθαι. ἐγὼ μέντοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ
πρότερον πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῖν διαφορᾶς ὑπαρχούσης, καὶ
πάλαι τοῦτον πονηρὸν ἡγούμενος, καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ πεπον-
θὼς κακῶς, πειράσομαι ὑπὲρ πάντων τῶν πεπραγμένων
μεθ' ὑμῶν αὐτὸν τιμωρήσασθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων 3
Ἀρχεστρατίδης ἱκανῶς κατηγόρησε· καὶ γὰρ τοὺς νόμους
ἐπέδειξε καὶ μάρτυρας πάντων παρέσχετο· ὅσα δ' οὗτος
παραλέλοιπεν, ἐγὼ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξω. [Ἀνάγνωθι
δέ μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.]

Εἰκὸς τοίνυν ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐξ οὗ τὴν εἰρή- 4
νην ἐποιησάμεθα, πρῶτον περὶ τούτων νυνὶ δικάζοντας μὴ
μόνον δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας αὐτοὺς γενέσθαι, εὖ

Tit. λειποταξίου L   1 με X¹: corr. X¹   8 τοσοῦτον C Xᶜ(1): τοσοῦτο X¹   9 ἐπ' ἐνίοις Reiske: ἐπινικίοις L   καὶ add. Jacobs: τοὺς ἑτέρους Emperius: καὶ τοὺς ἑταίρους Reuss   11 τῶν πατέρων Frohberger   ἡμῶν Scaliger   12 πονηρὸν post Reiskium Schoell: πότερον X: ἐχθρὸν C   13 ὑπὲρ Frohberger: περὶ L   πεπραγμένων O: προγεγραμμένων rell.   14 οὖν C solus   17–19 ἀνάγνωθι . . . νόμος del. Bake   22 ⟨τοὺς⟩ αὐτοὺς Dobree

εἰδότας ὅτι, ὅπως ἂν ὑμεῖς νυνὶ περὶ αὐτῶν γνῶτε, οὕτω καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἡ πόλις αὐτοῖς χρήσεται. δοκεῖ δέ μοι καὶ πολίτου χρηστοῦ καὶ δικαστοῦ δικαίου ἔργον εἶναι ταύτῃ τοὺς νόμους διαλαμβάνειν, ὅπῃ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον

5 [140] μέλλει συνοίσειν τῇ πόλει. τολμῶσι γάρ τινες λέγειν ὡς οὐδεὶς ἔνοχός ἐστι λιποταξίου οὐδὲ δειλίας· μάχην γὰρ οὐδεμίαν γεγονέναι, τὸν δὲ νόμον κελεύειν, ἐάν τις λίπῃ τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω δειλίας ἕνεκα, μαχομένων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς στρατιώτας δικάζειν. ὁ δὲ νόμος οὐ περὶ τούτων κελεύει μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσοι ἂν μὴ παρῶσιν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ. Ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

6 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων κεῖται, καὶ ὅσοι ἂν μάχης οὔσης εἰς τοὐπίσω ἀναχωρήσωσι, καὶ ὅσοι ἂν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ μὴ παρῶσι. σκέψασθε δὲ τίνες εἰσὶν οὓς δεῖ παρεῖναι. οὐχ οἵτινες ἂν τὴν ἡλικίαν ταύτην

7 ἔχωσιν; οὐχ οὓς ἂν οἱ στρατηγοὶ καταλέξωσιν; ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅλῳ τῷ νόμῳ μόνον αὐτὸν τῶν πολιτῶν ἔνοχον εἶναι, ἀστρατείας μὲν γὰρ δικαίως ἂν αὐτὸν ἁλῶναι, ὅτι καταλεγεὶς ὁπλίτης οὐκ ἐξῆλθε μεθ' ὑμῶν, ⟨λιποταξίου δὲ ὅτι ἐν τῷ⟩ στρατοπέδῳ μόνος οὐ παρέσχε μετὰ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν τάξαι, δειλίας δέ, ὅτι δεῖν αὐτὸν

8 μετὰ τῶν ὁπλιτῶν κινδυνεύειν ἱππεύειν εἵλετο. καίτοι φασὶν αὐτὸν ταύτην τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι, ὡς ἐπειδήπερ ἵππευεν, οὐδὲν ἠδίκει τὴν πόλιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι διὰ τοῦθ' ὑμᾶς δικαίως ἂν αὐτῷ ὀργίζεσθαι, ὅτι τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐάν τις ἀδοκίμαστος ἱππεύῃ, ἄτιμον εἶναι, ἐτόλμησεν ἀδοκίμαστος ἱππεύειν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

1 ἂν om. C 4 ὅπῃ καὶ εἰς C 6 οὐδαμῶς Herwerden λειποταξίου L 9 στρατηγοὺς Schottus 14 ἐὰν L 19 ἀστρατίας L 20 ὅτι C : ὃ X καταλεγεὶς ὁπλίτης Stephanus : καταλέγεις ὁ πατὴρ X : οὐ κατελέγη, λειποταξίου δὲ ὅτι C ἐξῆλθε Reiske : ἐπεξῆλθε L 21 λιποταξίου . . . τῷ add. Dobree στρατοπεδευόμενος Taylor οὐδὲ C 22 δεῖν αὐτὸν Schottus : δεῖ ἕκαστον L 23 ὁπλιτῶν Stephanus : πολιτῶν L ἱππεύειν] ὅδ' ἱ. C 24 ποιήσεσθαι Markland : ποιήσασθαι L

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθε πονηρίας, καὶ οὕτως ὑμῶν 9
κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱππεύειν ἐπεθύ-
μησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν, ὥστε οὐδὲν αὐτῷ
τούτων τῶν κινδύνων ἐμέλησεν, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ ἄτιμος
εἶναι καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ πάσαις ταῖς
κειμέναις ζημίαις ἔνοχος γενέσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν πολι-
τῶν εἶναι καὶ ὁπλίτης γενέσθαι. καὶ ἕτεροι μὲν οὐδεπώποτε 10
ὁπλιτεύσαντες, ἱππεύοντες δὲ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον καὶ
πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους πεποιηκότες, οὐκ ἐτόλμησαν
ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβῆναι, δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον·
οὕτω γὰρ ἦσαν παρεσκευασμένοι, οὐχ ὡς ἀπολουμένης τῆς
πόλεως, ἀλλ' ὡς σωθησομένης καὶ μεγάλης ἐσομένης καὶ
τιμωρησομένης τοὺς ἀδικοῦντας· Ἀλκιβιάδης δ' ἐτόλμησεν
ἀναβῆναι, οὔτε εὔνους ὢν τῷ πλήθει οὔτε πρότερον ἱππεύσας
οὔτε νῦν ἐπιστάμενος οὔτε ὑφ' ὑμῶν δοκιμασθείς, ὡς οὐκ
ἐξεσόμενον τῇ πόλει δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν.
ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅτι, εἰ ἐξέσται ὅ τι ἂν τις βούληται 11
ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελος νόμους κεῖσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ
στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι. θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ
τις ἀξιοῖ, ἐὰν μέν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης
τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν
καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὁπλίταις τεταγμένος ἐν
τοῖς ἱππεῦσιν ἀναφανῇ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. καὶ μὲν 12
δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον
τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν
ἀκοσμούντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς
ἀγνῶτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς
γὰρ εἴσεται τὰ ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς
ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες

2 οὗτος C : ὅτι X   πονηρίαν C   6 καὶ τὰ . . δημευθῆναι del. Thalheim   7 ὁπλιτῶν Reiske   9 ἱππεύοντες δὲ Emperius : ἵππου ὄντες δὲ X : ἔφιπποι δὲ ὄντες C : ἱππεύσαντες δὲ Stephanus   pr. καὶ om. C   καὶ πολλὰ] πολλὰ καὶ Francken   18 ὅτι C : ὅτ' X
29 τὰ] τὸν Reiske

πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους
13 ἔσονται οἱ πολῖται. ἐὰν τοίνυν τούτου καταψηφίσησθε, οὐ
μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθή-
σονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται, καὶ ἡγήσονται πολὺ
πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν ὁρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιού-
τοις τῶν ἁμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους καὶ μηδε-
μιᾶς συγγνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας ἐν τῷ πολέμῳ τυγχάνοντας.
14 ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν
κάμνοντες ἐτύγχανον, οἱ δὲ ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, καὶ
ἡδέως ἂν οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι καταμείναντες ἐθεραπεύοντο,
[141] οἱ δὲ οἴκαδ' ἀπελθόντες τῶν οἰκείων ἐπεμέλοντο, οἱ δὲ ψιλοὶ
15 ἐστρατεύοντο, οἱ δ' ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἐκινδύνευον· ἀλλ' ὅμως
οὐκ ἐτολμᾶτε ἀπολιπεῖν τὰς τάξεις οὐδὲ τἀρεστὰ ὑμῖν αὐτοῖς
αἱρεῖσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐφοβεῖσθε τοὺς τῆς πόλεως
νόμους ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον. ὧν χρὴ μεμνη-
μένους ὑμᾶς νυνὶ τὴν ψῆφον φέρειν καὶ πᾶσι φανερὸν ποιεῖν
ὅτι Ἀθηναίων οἱ μὴ βουλόμενοι τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι ὑφ'
ὑμῶν κακῶς πείσονται.
16 Ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ μὲν τοῦ νόμου καὶ
αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐχ ἕξειν αὐτοὺς ὅ τι λέξουσιν· ἀνα-
βαίνοντες δ' ὑμᾶς ἐξαιτήσονται καὶ ἀντιβολήσουσιν, οὐκ
ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου ὑέος τοσαύτην δειλίαν καταγνῶναι,
ὡς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐχὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον
γεγενημένον· ὃν εἰ τηλικοῦτον ὄντα ἀπεκτείνατε, ὅτε πρῶτον
εἰς ὑμᾶς ἐλάβετε ἐξαμαρτάνοντα, οὐκ ἂν ἐγένοντο συμφοραὶ
17 τοσαῦται τῇ πόλει. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
εἶναι, εἰ αὐτοῦ μὲν ἐκείνου θάνατον κατέγνωτε, τοῦ δὲ ὑέος
ἀδικοῦντος δι' ἐκεῖνον ἀποψηφιεῖσθε, ὃς αὐτὸς μὲν οὐκ
ἐτόλμα μεθ' ὑμῶν μάχεσθαι, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μετὰ τῶν

2 ἐὰν . . καταψηφίσησθε vel εἰ . . καταψηφιεῖσθε Coraes: ἐὰν . . καταψηφιεῖσθε L 3 εἴσονται C: ἔσονται X 11 ψιλοὶ Contius: φίλοι L 12 οἱ . . . ἐκινδύνευον post ἐθεραπεύοντο (10) C 13 τὰ ἀρεστὰ C 15 πολεμίους W: πολέμους C X 16 φέρειν C: spatium 3 vel 4 litt. X 22 υἱέος X^c(1): υἱέως C X^1 24 ὃν C: om. X 27 υἱοῦ L 29 ὑμῶν C: ἡμῶν X

*πολεμίων ἠξίου στρατεύεσθαι. καὶ ὅτε μὲν παῖς ὢν οὔπω
δῆλος ἦν ὁποῖός τις ἔσται, διὰ τὰ τοῦ πατρὸς ἁμαρτήματα
ὀλίγου τοῖς ἕνδεκα παρεδόθη· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῖς ἐκείνῳ
πεπραγμένοις ἐπίστασθε καὶ τὴν τούτου πονηρίαν, διὰ τὸν
πατέρα ἐλεεῖν αὐτὸν ἀξιώσετε; οὐκ οὖν δεινόν, ὦ ἄνδρες* 18
*δικασταί, τούτους μὲν οὕτως εὐτυχεῖς εἶναι ὥστ', ἐπειδὰν
ἐξαμαρτάνοντες ληφθῶσι, διὰ τὸ αὑτῶν γένος σῴζεσθαι,
ἡμᾶς δέ, εἰ ἐδυστυχήσαμεν διὰ τοὺς οὕτως ἀτακτοῦντας,
μηδένα ἂν δύνασθαι παρὰ τῶν πολεμίων ἐξαιτήσασθαι μηδὲ
διὰ τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς; καίτοι πολλαὶ καὶ μεγάλαι* 19
*καὶ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων γεγόνασι, καὶ οὐδὲν ὅμοιαι
τοῖς ὑπὸ τούτων περὶ τὴν πόλιν πεπραγμένοις, ὦ ἄνδρες
δικασταί. εἰ δ' ἐκεῖνοι δοκοῦσι βελτίους εἶναι σῴζοντες τοὺς
φίλους, δῆλον ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀμείνους δόξετε εἶναι τιμωρού-
μενοι τοὺς ἐχθρούς. ἀξιῶ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν μέν* 20
*τινες τῶν συγγενῶν αὐτὸν ἐξαιτῶνται, ὀργίζεσθαι ὅτι τούτου
μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν δεηθῆναι (ἢ δεηθέντες οὐκ ἐδύναντο
εὑρέσθαι) ποιεῖν τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττόμενα, ὑμᾶς δὲ
πείθειν πειρῶνται ὡς οὐ χρὴ παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην
λαμβάνειν· ἐὰν δέ τινες τῶν ἀρχόντων βοηθῶσιν αὐτῷ ἐπί-* 21
*δειξιν μὲν τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ποιούμενοι, φιλοτιμούμενοι
δὲ ὅτι καὶ τοὺς φανερῶς ἡμαρτηκότας σῴζειν δύνανται, ὑμᾶς
δὲ χρὴ ὑπολαμβάνειν πρῶτον μὲν ὅτι, εἰ πάντες Ἀλκιβιάδῃ
ὅμοιοι ἐγένοντο, οὐδὲν ἂν ἔδει τῶν στρατηγῶν (οὐδὲ γὰρ ⟨ἂν⟩
εἶχον ὅτου ἡγοῦντο), ἔπειθ' ὅτι πολὺ μᾶλλον αὐτοὺς προσήκει
τῶν λιπόντων τὴν τάξιν κατηγορεῖν ἢ ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἀπο-
λογεῖσθαι. τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς τοὺς ἄλλους ἐθελήσειν ποιεῖν
τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν προσταττόμενα, ὅταν αὐτοὶ οὗτοι τοὺς*

1 *ὢν* Markland : *ἦν* X : *ἦν καὶ* C *οὕτω* X 2 *τὰ* om. C *τοῦ* om. X 9–10 *μηδὲ διὰ* C : *μηδ' ἂν* X : *μηδ' ἂν διὰ* Dobree 16 *ὀργίζεσθε* C 18 *προσταττόμενα* C : *πραττόμενα* X *ὑμεῖς* X 23 *δὲ* del. Cobet 24 *ἂν* C : *ἀλλ'* X *τῶν στρατηγῶν* Reiske : *τοῦ στρατηγεῖν* L : *αὐτοὺς στρατηγεῖν* P. Mueller *ἂν* add. Baiter 25 *ἡγοῖντο* Markland *αὐτοῖς* C *προσῆκε* Herwerden 26 *τῶν τοιούτων*] *τούτων* C 28 *προσταττόμενα* C : *πραττόμενα* X

22 ἀκοσμοῦντας σῴζειν πειρῶνται; ἐγὼ τοίνυν ἀξιῶ, ἐὰν μὲν
ἀποδείξωσιν οἱ λέγοντες καὶ αἰτούμενοι ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου ὡς
ἐστρατεύσατο ἐν τοῖς ὁπλίταις ἢ ὡς ἵππευε δεδοκιμασμένος,
ἀποψηφίσασθαι· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχοντες δίκαιον κελεύωσιν
αὐτοῖς χαρίζεσθαι, μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι διδάσκουσιν ὑμᾶς
ἐπιορκεῖν καὶ τοῖς νόμοις μὴ πείθεσθαι, καὶ ὅτι λίαν προ-
θύμως τοῖς ἀδικοῦσι βοηθοῦντες πολλοὺς τῶν αὐτῶν ἔργων
ἐπιθυμεῖν ποιήσουσι.
23 Θαυμάζω δὲ μάλιστα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ὑμῶν τὸν
Ἀλκιβιάδην ἀξιώσει διὰ μὲν τοὺς βοηθοῦντας σῴζεσθαι, διὰ
δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν μὴ ἀπολέσθαι. ἧς ἄξιον ὑμᾶς ἀκοῦσαι,
ἵν' ἐπίστησθε ὅτι οὐκ ἂν εἰκότως αὐτοῦ ἀποψηφίζοισθε, ὡς
ταῦτα μὲν ἡμαρτηκότος, τὰ δ' ἄλλα πολίτου χρηστοῦ γεγε-
νημένου· ἐκ γὰρ τῶν ἄλλων τῶν τούτῳ πεπραγμένων δικαίως
24 ἂν αὐτοῦ θάνατον καταψηφίζοισθε. προσήκει δ' ὑμῖν περὶ
[142] αὐτῶν εἰδέναι· ἐπειδὴ γὰρ καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέ-
χεσθε λεγόντων τὰς σφετέρας αὐτῶν ἀρετὰς καὶ τὰς τῶν προ-
γόνων εὐεργεσίας, εἰκὸς ὑμᾶς καὶ τῶν κατηγόρων ἀκροᾶσθαι,
ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκότας
καὶ τοὺς προγόνους αὐτῶν πολλῶν κακῶν αἰτίους γεγενη-
25 μένους. οὗτος γὰρ παῖς μὲν ὢν παρ' Ἀρχεδήμῳ τῷ γλά-
μωνι, ⟨τῷ⟩ οὐκ ὀλίγα τῶν ὑμετέρων ὑφῃρημένῳ, πολλῶν
ὁρώντων ἔπινεν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ κατακείμενος, ἐκώμαζε
⟨δὲ⟩ μεθ' ἡμέραν, ἄνηβος ἑταίραν ἔχων, μιμούμενος τοὺς
ἑαυτοῦ προγόνους καὶ ἡγούμενος οὐκ ἂν δύνασθαι πρεσβύ-
τερος ὢν λαμπρὸς γενέσθαι, εἰ μὴ νέος ὢν πονηρότατος δόξει
26 εἶναι. μετεπέμφθη δ' ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, ἐπειδὴ φανερῶς

1 ἂν L 3 ἵππευε Markland : ἱππεύειν L δεδοκιμασμένος ἐστὶν C 4 ἀποψηφίσασθε C 5 αὑτοῖς χαρίζεσθαι Dobree : αὐτοὶ ὀργίζεσθαι (-ε C) L δὲ χρὴ C 16 ἀποδέχεσθαι X 17–18 ἀρετὰς καὶ . . . καὶ τῶν om. C 18 ἀκροάσασθαι P. Mueller coll. xxx 1 22 τῷ add. Reiske 23 ἔπινεν Reiske : ἔτι μὲν X : νυκτὸς τὲ C αὐτῷ ἱματίῳ Taylor (εἵματι Jacobs) : αὐτοματι X : αὐτῶ οἰκήματι C ἐκώμαζε καὶ C 24 δὲ add. Reiske 26 δόξει O : δείξει X : δόξειεν C

ἐξημάρτανε. καίτοι ποῖόν τινα χρὴ αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν νομίζε-
σθαι εἶναι, ὅστις κἀκείνῳ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύων διεβέβλητο, ὃς
τοὺς ἄλλους ταῦτ' ἐδίδασκε; μετὰ Θεοτίμου δὲ ἐπιβουλεύσας
τῷ πατρὶ Ὄρνους προὔδωκεν. ὁ δὲ παραλαβὼν τὸ χωρίον
πρότερον μὲν ὕβριζεν αὐτὸν ὡραῖον ὄντα, τελευτῶν δὲ δήσας
ἀργύριον εἰσεπράττετο. ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν οὕτως ἐμίσει 27
σφόδρα, ὥστ' οὐδ' ⟨ἂν⟩ ἀποθανόντος ἔφασκε τὰ ὀστᾶ κομί-
σασθαι. τελευτήσαντος δ' ἐκείνου ἐραστὴς γενόμενος Ἀρχε-
βιάδης αὐτὸν ἐλύσατο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον κατα-
κυβεύσας τὰ ὄντα, ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὁρμώμενος τοὺς φίλους
κατεπόντιζεν. ὅσα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἢ εἰς τοὺς 28
πολίτας ἢ εἰς τοὺς ξένους ἢ περὶ τοὺς αὑτοῦ οἰκείους ἢ περὶ
τοὺς ἄλλους ἡμάρτηκε, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· Ἱππόνικος δὲ
πολλοὺς παρακαλέσας ἐξέπεμψε τὴν αὑτοῦ γυναῖκα, φάσκων
τοῦτον οὐχ ὡς ἀδελφὸν αὐτῆς ἀλλ' ὡς ἄνδρα ἐκείνης εἰς τὴν
οἰκίαν εἰσιέναι τὴν αὑτοῦ. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκότι καὶ οὕτω 29
δεινὰ καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα πεποιηκότι οὔτε τῶν γεγενη-
μένων αὐτῷ μεταμέλει οὔτε ⟨μέλει⟩ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι,
ἀλλ' ὃν ἔδει κοσμιώτατον εἶναι τῶν πολιτῶν, ἀπολογίαν
ποιούμενον τὸν ἑαυτοῦ βίον τῶν τοῦ πατρὸς ἁμαρτημάτων,
οὗτος ἑτέρους ὑβρίζειν πειρᾶται, ὥσπερ δυνάμενος ἂν πολλο-
στὸν μέρος τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτῷ προσηκόντων τοῖς ἄλλοις
μεταδοῦναι, καὶ ταῦθ' ὑὸς ὢν Ἀλκιβιάδου, ὃς ἔπεισε μὲν 30
Δεκέλειαν Λακεδαιμονίους ἐπιτειχίσαι, ἐπὶ δὲ τὰς νήσους
ἀποστήσων ἔπλευσε, διδάσκαλος δὲ τῶν τῆς πόλεως κακῶν

2 ὃς C : ὡς X 4 Ὄρνους Lipsius coll. Hierocl. Synecd. 632 Wess. : Ὀρνεοὺς X γρ. C¹ : Ὠρεοὺς C 5 τελευτῶν δὲ C : τελευτῶντά τε X δείσας X¹ : corr. X¹ 6 ἐμίσει C : μισεῖ X 7 οὐδ' ἂν Reiske : οὐδὲ L 8 Ἀρχεβιάδης Reiske : Ἀρχιβιάδης L 9 κατασκευασ incohavit X¹ : corr. X¹ 12 οἰκείους . . . ξένους L, transp. Frohberger 15 οὐχ ὡς Contius : ὡς οὐκ L αὐτῆς del. Scheibe 16 ἑαυτοῦ C 17 pr. καὶ O : om. C X γεγενημένων X^{c} (1) : γεγραμμένων X¹ C 18 μέλει Kayser μέλει add. Reiske 19 ἀλλ' ὃν Reiske : ὃν μᾶλλον L 20 ποιούμενος C 21 οὗτος] ὅδ' C πολοστὸν X 22 τῶν ὀνειδῶν Markland : τῶν εἰδῶν X : om. C προσόντων Cobet 23 υἱὸς L ὃς C : om. X 24 Δεκέλλειαν X

ἐγένετο, πλεονάκις δὲ μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ τὴν πατρίδα
ἐστρατεύσατο ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν ἐπ᾿ ἐκείνους. ἀνθ᾿ ὧν
καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσεσθαι τιμωρεῖσθαι προσήκει
31 ὅντιν᾿ ἂν λαμβάνητε τούτων. καίτοι σφόδρα εἴθισται λέγειν
ὡς οὐκ εἰκός ἐστι τὸν μὲν πατέρα αὐτοῦ κατελθόντα δωρεὰς
παρὰ τοῦ δήμου λαβεῖν, τοῦτον δ᾿ ἀδίκως διὰ τὴν φυγὴν τὴν
ἐκείνου διαβεβλῆσθαι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ δεινὸν εἶναι, εἰ τὰς
μὲν δωρεὰς αὐτοῦ ἀφείλεσθε ὡς οὐ δικαίως δεδωκότες, τού-
του δὲ ἀδικοῦντος ἀποψηφιεῖσθε ὡς τοῦ πατρὸς χρηστοῦ περὶ
32 τὴν πόλιν γεγενημένου. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἄλλων τε πολλῶν ἄξιον ἕνεκα αὐτοῦ καταψηφίσασθαι, καὶ ὅτι
ταῖς ὑμετέραις ἀρεταῖς χρῆται παραδείγμασι περὶ τῆς ἑαυτοῦ
πονηρίας. τολμᾷ γὰρ λέγειν ὡς Ἀλκιβιάδης οὐδὲν δεινὸν
33 εἴργασται ἐπὶ τὴν πατρίδα στρατεύσας· καὶ γὰρ ὑμᾶς φεύ-
γοντας Φυλὴν καταλαβεῖν καὶ δένδρα τεμεῖν καὶ πρὸς τὰ
τείχη προσβαλεῖν, καὶ ταῦτα ποιήσαντας οὐκ ὄνειδος τοῖς
παισὶ καταλιπεῖν, ἀλλὰ τιμὴν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις κτή-
σασθαι, ὡς τῶν αὐτῶν ὄντας ἀξίους ὅσοι φυγόντες μετὰ τῶν
πολεμίων ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευσαν, καὶ ὅσοι κατῇσαν
34 Λακεδαιμονίων ἐχόντων τὴν πόλιν. καὶ μὲν δὴ πᾶσιν ἡγοῦμαι
δῆλον εἶναι ὅτι οὗτοι μὲν ἐζήτουν κατιέναι ὡς τὴν μὲν τῆς
θαλάττης ἀρχὴν Λακεδαιμονίοις παραδώσοντες, αὐτοὶ δ᾿ ὑμῶν
ἄρξοντες· τὸ δ᾿ ὑμέτερον πλῆθος κατελθὸν τοὺς μὲν πολε-
μίους ἐξήλασε, τῶν δὲ πολιτῶν καὶ τοὺς βουλομένους δου-
[143] λεύειν ἠλευθέρωσεν· ὥστ᾿ οὐχ ὁμοίων τῶν ἔργων ἀμφοτέροις
35 γεγενημένων τοὺς λόγους ποιεῖται. ἀλλ᾿ ὅμως τοσούτων
συμφορῶν καὶ οὕτως αὐτῷ μεγάλων ὑπαρχουσῶν ἐπὶ τῇ τοῦ
πατρὸς πονηρίᾳ φιλοτιμεῖται, καὶ λέγει ὡς οὕτως ἐκεῖνος
μέγα ἐδύνατο, ὥστε τῇ πόλει πάντων ⟨τῶν⟩ κακῶν αἴτιος

4 ὅντιν᾿ ἂν λαμβάνητε Reiske: ὅντινα λαμβάνετε (-αι X) L 8 αὐτῶ C 11 εἵνεκα L 12 παραδείγμασι Cobet: παραδείγματι L 13 λέγει C 14 στρατεύσας Markland: στρατεύσασθαι L 15 Φυλὴν C: φυλακὴν X 19 κατήεσαν L 24 βουλομένοις X¹: corr. X¹ 27 αὐτῷ supra v. X¹: del. Scheibe 29 ἐδύνατο μέγα C ἐν τῇ C τῶν add. Cobet

γεγένηται. καίτοι τίς οὕτως ἄπειρος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος,
ὃς οὐκ ἂν βουλόμενος εἶναι πονηρὸς εἰσηγήσαιτο μὲν τοῖς
πολεμίοις ἃ χρὴ καταλαβεῖν τῶν χωρίων, δηλώσειε δ' ἂν ἃ
κακῶς φυλάττεται τῶν φρουρίων, διδάξειε δ' ἂν ἃ πονήρως
ἔχει τῶν πραγμάτων, μηνύσειε δ' ἂν τοὺς βουλομένους ἀφί-
στασθαι τῶν συμμάχων; οὐ γὰρ δήπου, ὅτε μὲν ἔφευγε, διὰ 36
τὴν δύναμιν κακῶς οἷός τ' ἦν ποιεῖν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ δὲ
ὑμᾶς ἐξαπατήσας κατῆλθε καὶ πολλῶν ἦρξε τριήρων, οὔτε
τοὺς πολεμίους ἐδύνατο ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν, οὔτε Χίους
οὓς ἀπέστησε πάλιν φίλους ποιῆσαι, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν
ὑμᾶς ἐργάσασθαι. ὥστ' οὐ χαλεπὸν γνῶναι ὅτι Ἀλκιβιάδης 37
δυνάμει μὲν οὐδὲν τῶν ἄλλων διέφερε, πονηρίᾳ δὲ τῶν πολι-
τῶν πρῶτος ἦν. ἃ μὲν γὰρ ᾔδει τῶν ὑμετέρων κακῶς ἔχοντα,
μηνυτὴς αὐτῶν Λακεδαιμονίοις ἐγένετο· ἐπειδὴ δ' ἔδει αὐτὸν
στρατηγεῖν, οὐδὲν κακὸν ποιεῖν ἐκείνους ἐδύνατο, ἀλλ'
ὑποσχόμενος δι' ἑαυτὸν παρέξειν βασιλέα χρήματα, πλεῖν ἢ
διακόσια τάλαντα τῆς πόλεως ὑφείλετο. καὶ οὕτω πολλὰ ἐνό- 38
μιζεν εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκέναι, ὥστε λέγειν δυνάμενος καὶ φίλων
ὄντων καὶ χρήματα κεκτημένος οὐδέποτ' ἐλθὼν εὐθύνας ἐτόλ-
μησε δοῦναι, ἀλλὰ φυγὴν αὑτοῦ καταγνοὺς καὶ Θρᾴκης καὶ
πάσης πόλεως ἐβούλετο πολίτης γενέσθαι μᾶλλον ἢ τῆς
πατρίδος εἶναι τῆς ἑαυτοῦ. καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ὑπερβολὴν ποιησάμενος τῆς προτέρας πονηρίας
ἐτόλμησε τὰς ναῦς Λυσάνδρῳ μετὰ Ἀδειμάντου προδοῦναι.
ὥστε εἴ τις ὑμῶν ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐν ⟨τῇ⟩ ναυμαχίᾳ ἐλεεῖ, 39
ἢ ὑπὲρ τῶν δουλευσάντων τοῖς πολεμίοις αἰσχύνεται, ἢ τῶν
τειχῶν καθῃρημένων ἀγανακτεῖ, ἢ Λακεδαιμονίους μισεῖ, ἢ
τοῖς τριάκοντα ὀργίζεται, τούτων ἁπάντων χρὴ τὸν τούτου
πατέρα αἴτιον ἡγεῖσθαι, καὶ ἐνθυμηθῆναι ὅτι Ἀλκιβιάδην μὲν

4 πονήρως C (cf. fragm. 75. 5 ed. Scheibe: τοῦ σώματος ἤδη πονήρως διακειμένου): πονηρῶς X 6 δήμου C διὰ τὴν δύναμιν, ὅτε (sic C: ὅταν X) μὲν ἔφευγε, Francken 8 ὥστε C 13 ἡμετέρων C 14 αὐτῶν Markland: αὐτοῖς L: αὐτὸς Contius 16 πλέον L 19 ἐς θύρας C 20 an [καὶ] Θρᾴκης? 25 τῇ add. Reiske

τὸν πρόπαππον αὐτοῦ καὶ τὸν ⟨πατρὸς⟩ πρὸς μητρὸς ⟨πάππον⟩
Μεγακλέα οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι δὶς ἀμφοτέρους ἐξωστράκισαν,
τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν θάνατον κατέ-
40 γνωσαν, ὥστε νῦν χρὴ ἡγησαμένους πατρικὸν ἐχθρὸν τοῦτον
εἶναι τῇ πόλει καταψηφίσασθαι, καὶ μήτε ἔλεον μήτε συγ-
γνώμην μήτε χάριν μηδεμίαν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν
νόμων τῶν κειμένων καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε.

41 Σκέψασθαι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τί ἄν τις
τοιούτων ἀνδρῶν φείσαιτο; πότερον ὡς πρὸς μὲν τὴν πόλιν
δεδυστυχήκασιν, ἄλλως δὲ κόσμιοί εἰσι καὶ σωφρόνως
βεβιώκασιν; οὐχ οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν ἡταιρήκασιν, οἱ δ'
ἀδελφαῖς συγγεγόνασι, τοῖς δ' ἐκ θυγατέρων παῖδες γεγό-
42 νασιν, οἱ δὲ μυστήρια πεποιήκασι καὶ τοὺς Ἑρμᾶς περικε-
κόφασι καὶ περὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἠσεβήκασι καὶ εἰς ἅπασαν
τὴν πόλιν ἡμαρτήκασιν, ἀδίκως καὶ παρανόμως καὶ πρὸς τοὺς
ἄλλους πολιτευόμενοι καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς διακείμενοι,
οὐδεμιᾶς τόλμης ἀπεχόμενοι, οὐδενὸς ἔργου δεινοῦ ἄπειροι
γεγενημένοι; ἀλλ' ἅπερ πεπόνθασιν, ἅπαντα [ἃ] πεποιήκασι,
καὶ ⟨ἃ πεποιήκασι, καὶ⟩ πεπόνθασιν. οὕτω γὰρ διάκεινται,
ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς καλοῖς αἰσχύνεσθαι, ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς
43 φιλοτιμεῖσθαι. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἤδη τινῶν
ἀπεψηφίσασθε ἀδικεῖν μὲν νομίσαντες, οἰόμενοι δ' εἰς τὸ
λοιπὸν χρησίμους ὑμῖν ἔσεσθαι. τίς οὖν ἐλπὶς ὑπὸ τούτου
τι ἀγαθὸν πείσεσθαι τὴν πόλιν, ὃν ὑμεῖς, ὅτι μὲν οὐδενὸς
ἄξιός ἐστιν, ἐπειδὰν ἀπολογῆται, εἴσεσθε, ὅτι δὲ πονηρός
44 ἐστιν ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ᾔσθησθε; ἀλλὰ μὲν δὴ
οὐδ' ἂν ἐξελθὼν ἐκ τῆς πόλεως οὐδὲν δύναιτο κακὸν ὑμᾶς
[144] ἐργάσασθαι, δειλὸς ὢν καὶ πένης καὶ πράττειν ἀδύνατος καὶ

1 ex Harpocr. s.v. Ἀλκιβιάδης: . . . τὸν πρὸς μητρὸς (πατρὸς B C F H K) πάππον . . . suppl. Sauppe 2 ἡμέτεροι L 11 ⟨ἀλλ'⟩ οὐχ Frohberger 13 δὲ ⟨τὰ⟩ Hirschig 16 διακείμενοι . . . πολιτευόμενοι L, transp. Bekker 17 οὐδενὸς Stephanus: οὐδὲ L 18 ἀλλ' ἅτε πεπόνθασιν ἅπαντα ἃ πεποιήκασι καὶ πεπόνθασιν X: ἀλλὰ καὶ πεπόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα C: corr. Scheibe 23 ὑμᾶς C 24 πίσεσθαι C 26 ᾔσθησθε Dobree: εἴσεσθε L: ἴστε Reiske 28 ἐργάσασθε C

τοῖς οἰκείοις διάφορος καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων μισούμενος. ὥστ' 45
οὐδὲ τούτων ἕνεκα αὐτὸν ἄξιον φυλάττεσθαι, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῖς τούτου
φίλοις, οἳ τὰ μὲν προσταττόμενα ποιεῖν οὐκ ἐθέλουσι,
τοιούτων δ' ἔργων ἐπιθυμοῦσι, καὶ περὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν
κακῶς βουλευσάμενοι περὶ τῶν ὑμετέρων δημηγοροῦσιν.

Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγόρηκα, ἐπίσταμαι 46
δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκροωμένων θαυμάζουσιν, ὅπως ποθ'
οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἁμαρτήματα,
οὗτος δέ μου καταγελᾷ, ὅτι οὐδὲ [τὸ] πολλοστὸν μέρος
εἴρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν. ὑμεῖς οὖν καὶ τὰ 47
εἰρημένα καὶ τὰ παραλελειμμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ
μᾶλλον αὐτοῦ καταψηφίσασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μὲν
ἐστι τῇ γραφῇ, μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν
ἀπαλλαγῆναι ⟨τῇ⟩ πόλει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους
καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὴν γραφήν· καὶ τούτων μεμνημένοι
ψηφιοῦνται τὰ δίκαια.

ΝΟΜΟΙ. ΟΡΚΟΙ. ΓΡΑΦΗ.

10 τὸ om. C πολοστὸν X 15 τῇ add. Markland 17 ψηφιοῦνται C : ψηφίσονται X 18 νόμοι ὅρκοι καὶ γραφή (ex -αί corr.) O : om. C X

XV

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ

1 Ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὑμᾶς αἰτοῦμαι τὰ
δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τῶν στρατηγῶν δέομαι, ἐπεὶ καὶ ἐν
τῇ ἄλλῃ ἀρχῇ πολλοῦ ἄξιοι τῇ πόλει γεγόνασι, καὶ περὶ τῶν
τῆς ἀστρατείας γραφῶν κοινοὺς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ
φεύγοντι, καὶ μὴ βοηθοῦντας ᾧ ἂν βούλωνται πᾶσαν προ-
2 θυμίαν ἔχειν παρὰ τὸ δίκαιον ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμέ-
νους ὅτι σφόδρ' ἂν ἠγανακτεῖτε, εἰ ⟨ἐν⟩ τῇ ὑμετέρᾳ δοκιμασίᾳ
οἱ θεσμοθέται ἀναβάντες ὑμῶν ἐδέοντο καταψηφίσασθαι,
ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι, εἰ οἱ τιθέντες τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν
ψῆφον διδόντες παρακελεύσονται τῶν μὲν μὴ καταψηφίζεσθαι
3 ⟨τῶν δὲ καταψηφίζεσθαι⟩. τί δ' ἂν αἴσχιον ἔθος ἢ δεινό-
τερον πρᾶγμα τούτου ⟨ἐν⟩ τῇ πόλει γένοιτο, εἰ τολμήσει
ὁ μὲν ἄρχων ἐν ταῖς τῶν ἐπικλήρων δίκαις ἀντιβολεῖν καὶ
ἱκετεύειν τοὺς δικαστὰς ὅ τι ἂν βούληται πραχθῆναι, ὁ δὲ
πολέμαρχος καὶ οἱ ἕνδεκα δεήσονται ἐν ταῖς δίκαις ταῖς ὑφ'
4 ἑαυτῶν εἰσαγομέναις, ὥσπερ καὶ νῦν; χρὴ τοίνυν καὶ ὑπὲρ
ὑμῶν αὐτῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἐνθυμουμένους ὅτι
οὐδὲν διοίσει ὑμᾶς ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀστρατείας βοηθεῖν, ἢ
5 τούτων τινὰς δεῖσθαι αὐτοὺς τὴν ψῆφον διδόντας. σκέψασθε
δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν ἱκανὸν γένηται τεκμήριον ὅτι
οὐδείς πω τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ Ἀλκιβιάδῃ ἦν

Tit. ἀστρατίας L (it. infra) 4 κοινοὺς C: κοινωνοὺς X 5 ᾧ Reiske: ὡς L: οἷς Markland 7 ἐν add. Reiske 8 ἡμῶν Dobree μὴ καταψηφίσασθαι C: καταψηφίζεσθαι ἢ μὴ καταψηφίζεσθαι Emperius 10 διδόντες Taylor: διαδιδόντες L τῶν μὲν Stephanus: τὸν μὲν X: om. C 11 τῶν δὲ καταψηφίζεσθαι add. Contius 12 ἐν add. Frohberger τολμήσει ὁ Markland: τολμήσειε L 13 ἐν ταῖς Reiske: ἐμβὰ.ς L 16 ὥσπερ καὶ νῦν del. Dobree 18 διοίσει Bekker: δεήσει L ἡμᾶς C 19 τούτων C: τούτου ὧν X

παρεσκευασμένος. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσιν,
ἀνακαλεῖν μὲν Πάμφιλον, ὅτι ἀφαιρῶν τὸν ἵππον ἱππέως
ἀπεστέρει τὴν πόλιν, ἐπιβάλλειν δὲ τῷ φυλάρχῳ, ὅτι ἐξε-
λαύνων Ἀλκιβιάδην ἐκ τῆς φυλῆς ἄκυρον ἐποίει τὴν τούτων
τάξιν, κελεύειν δὲ τὸν ταξίαρχον ἐξαλείφειν αὐτὸν ἐκ τοῦ
τῶν ὁπλιτῶν καταλόγου. νῦν δὲ τούτων οὐδὲν ἐποίησαν, 6
ἀλλ' ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ περιεώρων αὐτὸν ὑπὸ πάντων
προπηλακιζόμενον κἂν τοῖς ἱπποτοξόταις ἱππεύοντα, ἐπειδὴ
δὲ ὑμᾶς δεῖ παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνειν, χαρι-
ζόμενοι μαρτυροῦσιν ὑφ' ἑαυτῶν αὐτὸν τετάχθαι. καίτοι
δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, αὐτοὺς μὲν τοὺς στρατηγοὺς ὑπὸ
τοῦ δήμου χειροτονηθέντας μὴ ἂν τολμῆσαι πρότερον ἡμῶν
ἡγήσασθαι, ἕως [ἂν] ἐδοκιμάσθησαν κατὰ τοὺς νόμους,
Ἀλκιβιάδην δὲ τολμᾶν παρὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους ὑπ'
αὐτῶν ταχθῆναι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες 7
δικασταί, εἰ τῶν μὲν δεδοκιμασμένων ἱππέων οὐκ ἐπὶ τού- [145]
τοις ἐστὶν ὅντινα βούλονται αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁπλίτας καταλέξαι,
τῶν δὲ ὁπλιτῶν ἀδοκιμάστων ὄντων ἐπὶ τούτοις ἔσται
ὅντιν' ἂν βούλωνται ἱππεύειν. εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες 8
δικασταί, ὄντες κύριοι πολλῶν βουλομένων μηδένα τῶν
ἄλλων ἱππεύειν εἴασαν, οὐκ ἂν δικαίως χαρίζοισθε αὐτοῖς·
εἰ δ' ἄκυροι ὄντες ὁμολογήσουσι τάξαι, ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι
ὀμωμόκατε τὰ δίκαια γνώσεσθαι, ἀλλ' οὐχ ὅ τι ἂν οὗτοι
κελεύωσι ψηφιεῖσθαι, ὥστε οὐδένα χρὴ τῶν δεομένων περὶ
πλείονος ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ὅρκων ποιεῖσθαι. καὶ μὲν 9
δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τῳ δοκεῖ μεγάλη ἡ ζημία εἶναι
καὶ λίαν ἰσχυρὸς ὁ νόμος, μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι οὐ νομοθε-
τήσοντες περὶ αὐτῶν ἥκετε, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους
ψηφιούμενοι, οὐδὲ τοὺς ἀδικοῦντας ἐλεήσοντες, ἀλλὰ πολὺ

2 ἐγκαλεῖν μὲν Παμφίλῳ Markland ἀφαιρῶν C : φένων X : ἀφελὼν Markland 12 ὑμῶν Aldus 13 ἂν del. Dobree 16 τούτοις C X^s : τούτων X^1 17–19 αὐτοὶ . . . βούλωνται om. C 21 ἀδίκως Markland ὀργίζοισθε Foertsch 26 μεγάλη ἡ ζημία Reiske : μεγάλης ζημίας L

μᾶλλον αὐτοῖς ὀργιούμενοι καὶ ὅλῃ τῇ πόλει βοηθήσοντες,
εὖ εἰδότες ὅτι ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ὀλίγους τιμωρη-
σάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους ἐν τοῖς μέλλουσι
10 κινδυνεύειν. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτος
ἀμελήσας τῆς πόλεως τὴν αὑτοῦ σωτηρίαν ἐσκέψατο, οὕτως
ὑμᾶς ἀμελήσαντας τούτου τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ψηφίσασθαι,
ἄλλως τε καὶ ὅρκους ὀμωμοκότας καὶ περὶ Ἀλκιβιάδου μέλ-
λοντας ψηφίσασθαι, ὃς ἐὰν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ, καταγελῶν τῆς
πόλεως ἄπεισιν· οὐ γὰρ δὴ χάριν γε ὑμῖν ἀποδώσει τῇ
ψήφῳ κρύβδην εὖ παθών, ὃς τῶν φίλων τοὺς φανερῶς αὐτὸν
11 εὖ ποιήσαντας κακῶς ποιεῖ. ὑμεῖς οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
τὰς τούτων δεήσεις περὶ ἐλάττονος ποιησάμενοι τὰ δίκαια
ψηφίσασθε. ἀποδέδεικται δὲ καταλεγεὶς εἰς τοὺς ὁπλίτας
καὶ λιπὼν τὴν τάξιν καὶ τῶν νόμων κωλυόντων ἀδοκίμαστος
ἱππεύσας, καὶ περὶ ὧν οἱ νόμοι διαρρήδην οὔτε στρατηγὸν
οὔτε ἵππαρχον οὔτε ἄλλον οὐδένα κυριώτερον ἐκείνων ἀπο-
δεικνύουσι, περὶ τούτων ἰδιώτης ὢν τὴν ἐξουσίαν αὑτῷ
12 δεδωκώς. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ φίλῳ ὄντι Ἀρχεστρατίδῃ
βοηθῶν, καὶ Ἀλκιβιάδην ἐχθρὸν ὄντα ἐμαυτοῦ τιμωρούμενος,
δέομαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ τὴν αὐτὴν
γνώμην ἔχοντας τὴν ψῆφον φέρειν, ἥνπερ ὅτε ᾤεσθε πρὸς
τοὺς πολεμίους διακινδυνεύσειν.

1 *αὐτοὺς* C 4 *κινδύνοις* Frohberger 8 *ψηφίσεσθαι* C : *ψηφιεῖσθαι* Fuhr *ὃς ἂν* C : *οἷς ἂν* X 12 *ἐλάττονος* Markland : *ἐλαττόνων* L : *τῶν νόμων* add. P. Mueller *δίκαι* C 13 *ὁπλίτας* C X^{r} : *πολίτας* X^{1} 18 *φίλων* C *Ἀρχιστρατίδῃ* X 22 *δια-κινδυνεύειν* L : corr. Dobree

XVI

ΕΝ ΒΟΥΛΗΙ ΜΑΝΤΙΘΕΩΙ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΩΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Εἰ μὴ συνῄδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγόροις βουλομένοις ἐκ 1
παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν
εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως δια-
βεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες
ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων
καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' 2
ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρός με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακεί-
μενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων,
μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν
χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον 3
ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι
καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν,
μηδέν πώ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι ⟨καὶ⟩ περὶ τὰ
ἄλλα μετρίως βεβιωκὼς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ]
τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμά-
ζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀπο-
δείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα,
οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς 4
ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ
οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων ⟨ἐπεδημοῦμεν⟩ οὔτε μεθιστα- [146]
μένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς

1 συνήδειν L 7 ἢ κακῶς del. Reiske 10 μὲν] μὴ C
11 ἀποδείξω Herwerden 12 μετέχων C 13 πώ om. C καὶ
add. Reiske 14 παρὰ om. C 17 οὐδ' Turr. : οὔτ' L 21 ἐπε-
δημοῦμεν add. Kayser (post πολιτείας Markland) μεθισταμένη τῇ
πολιτεία(ι) L : corr. Aldus

5 εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι
οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν
μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται
τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς
μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλ-
6 λον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα
δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὔηθές
ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν
οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν.
ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε,
ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας,
7 ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν
οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων
οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβα-
λόντα. καίτοι πᾶσι ῥᾴδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν
τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς κατα-
στάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον
ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ
τούτων ῥᾴδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις
δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπε-
8 νεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ
ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίουν, ἀποδείξας ὡς
οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι.
ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς
μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν
στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν
δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι
περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ
μοι καὶ μαρτύρησον.

4 alt. τοῖς suspectum Marklandio 9 ἐπιγεγραμμένοι L: corr. Markland 12 ἀναπράξηται Harpocr. s. v. κατάστασις: ἀναπράττητε C: ἀναπράττηται X 14 καταβαλόντα Bake: παραλαβόντα L et Harpocr., ut vid. 15 ὅτι Kayser: διότι L 16 ἀποδείξαιεν L τοὺς ἔχοντας om. C 17 αὐτῶν C 21 ἦν L 24 pr. καὶ om. C 26 ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με Taylor: ὥστ' εἰ μηδὲν διαβάλλομαι L

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω 9
λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι
περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖ-
σθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου
λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαί
μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ
βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μέν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλει- 10
φθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς
πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς
ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον
πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῴων, καὶ πρὸς τοὺς
ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτέ μοι μηδὲ
πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως 11
διῴκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον
εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους
ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς
διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους
ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ
ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν,
οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ', ὦ βουλή, 12
οὐδεὶς ἂν ἀποδεῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν
οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἑτέρους
ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς
τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς
πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶ- 13
τον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς]
Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἁλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου
κατειλεγμένος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν

1 *μαρτυρία* X (refinxit X^r) : *μάρτυρες* C 2 *αὐτῆς* Frohberger : *ταύτης* L 4 *μόνων* C X^s : *μόνον* X^1 16 *διώκησα* L : corr. Sauppe 18 *περὶ* del. Fuhr coll. Theopomp. apud Ath. vi 261 a, xii 527 a, 532 d 21 *ἐπεθύμουν* Markland 28 *τοὺς* del. Pertz

ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὁπλίταις
κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους
[147] ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ
Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος
αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν
ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι,
Ὀρθόβουλε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς
αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους,
ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρὴ τοὺς ἔχοντας παρέχειν
τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο
συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν
ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὡς πολλὰ κεκτη-
μένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί
μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενο-
μένης καὶ πάντων προειδότων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἑτέρων
ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος
μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς
δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνε-
χώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν
16 ὠνειδικότος. καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα
ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς
πολεμίους μὴ δύνασθαι παριέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν
Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχω-
ρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἁπάντων
(εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον
σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν

1 δεῖν del. Auger: δεινὸν Scheibe 2 ἡγουμένους del. Kayser 3 ἔφην C: ἔτι X: εἶπον Dobree 6 παρασκευάσαντα marg. Ald.: παρασκευάσαντι L 8 μάρτυρες C 22 ἐνθανόντων L: corr. Markland ὕστερος Contius: ὕστερον L 23 Στειριέως L τοῦ] τοῖς L πα//σιν X 26 προσιέναι L: corr. Herbst δ' om. C

ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.
ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως 17
ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ
ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ
μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποίουν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυ-
νεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποίουν οὐχ ὡς οὐ δεινὸν ἡγού-
μενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε
ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ'
ὑμῶν νομιζόμενος ἁπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί
μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς 18
ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα
μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν
τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρὴ τοὺς φιλοτίμως καὶ
κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ
εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύ-
ματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει,
ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαν-
τες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, 19
οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν·
πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπε-
χόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν
τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.
Ἤδη δέ τινων ᾐσθόμην, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθο- 20
μένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ.
ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ πρα-
γμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλο-
τιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων
ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται τὰ τῆς πόλεως πράττον-

8 *καταστaίην* Weidner 17 *κομᾷ* Hamaker: *τολμᾷ* L 22 *ἀπερχόμενοι* L: corr. Dobree: *περιερχόμενοι* Emperius 30 *τὰ* Dobree: *τῶν* L

21 τες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ⟨τινὸς⟩ ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταί εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

1 τοὺς τοιούτους Francken: τούτους L   2 τινὸς add. Dobree

XVII

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ [148]

Ἴσως τινὲς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τὸ βούλεσθαί 1 με ἄξιον εἶναί τινος ἡγοῦνται καὶ εἰπεῖν ἂν μᾶλλον ἑτέρου δύνασθαι· ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω περὶ τῶν μὴ προσηκόντων ἱκανὸς εἶναι λέγειν, ὥστε δέδοικα μή, καὶ περὶ ὧν ἀναγκαῖόν μοί ἐστι λέγειν, ἀδύνατος ὦ τὰ δέοντα εἰπεῖν. οἴομαι μὲν οὖν, ἂν πάντα διηγήσωμαι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν πρὸς Ἐράτωνα καὶ τοὺς ἐκείνου παῖδας, ῥᾳδίως ἐξ αὐτῶν ὑμᾶς εὑρήσειν ἃ προσήκει σκέψασθαι περὶ ταύτης τῆς διαδικασίας. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἀκούσατε.

Ἐράτων ὁ Ἐρασιφῶντος πατὴρ ἐδανείσατο παρὰ τοῦ 2 ἐμοῦ πάππου τάλαντα δύο. ὅτι μὲν οὖν ἔλαβε τἀργύριον καὶ ὡς τοσοῦτόν γε ἐδεήθη δανείσασθαι, ὧν ἐναντίον ἐδόθη μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι· ἃ δ᾽ ἐχρήσατο αὐτῷ καὶ ὅσα ὠφελήθη, οἱ μᾶλλόν τε ἐμοῦ εἰδότες καὶ παραγεγενημένοι οἷς ἐκεῖνος ἔπραττε διηγήσονται ὑμῖν καὶ μαρτυρήσουσι. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἕως τοίνυν ὁ Ἐράτων ἔζη, τούς τε τόκους ἀπελαμβάνο- 3 μεν καὶ τἆλλα τὰ συγκείμενα· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε καταλιπὼν ὑοὺς τρεῖς, Ἐρασιφῶντα καὶ Ἐράτωνα καὶ Ἐρασίστρατον, οὗτοι οὐδὲν ἔτι ἡμῖν τῶν δικαίων ἐποίουν. ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ᾽

Tit. δ. χρημάτων Schottus: περὶ δ. χρ. Bekker: πρὸς τὸ δημόσιον περὶ τῶν Ἐράτωνος χρ. Hoelscher 3 τοσοῦτον C 4 καὶ om. C 5 λέγειν del. Cobet 6 διηγήσομαι C 10 τοῦ supra v. X[1] 12 γε Stephanus: τε L δανείσασθαι ipse conieceram: δανεῖσαι καὶ X: δανείσασθαι καὶ C 13 ἃ X: ὡς C 14 τε] γε Markland: an τι? 18 ἀπελαμβάνομεν Hertlein: ἀπελάμβανον ἐγὼ L 19 ⟨κατὰ⟩ τὰ Markland 20 υἱοὺς L

αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι· ἐπειδὴ δὲ εἰρήνη ἐγένετο, ὅτε περ πρῶτον αἱ ἀστικαὶ δίκαι ἐδικάζοντο, λαχὼν ὁ πατὴρ παντὸς τοῦ συμβολαίου Ἐρασιστράτῳ, ὅσπερ μόνος τῶν ἀδελφῶν ἐπεδήμει, κατεδικάσατο ἐπὶ Ξεναινέτου ἄρχοντος. μάρτυρας δὲ καὶ τούτων παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

4 Ὅτι μὲν τὰ Ἐράτωνος δικαίως ἂν ἡμέτερα εἴη, ἐκ τούτων ῥᾴδιον εἰδέναι, ὅτι δὲ πάντα δημεύεται, ἐξ αὐτῶν ⟨τῶν⟩ ἀπογραφῶν· τρεῖς γὰρ καὶ τέτταρες ἕκαστα ἀπογεγράφασι. καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὔγνωστον, ὅτι οὐκ ἂν παρέλιπον, εἴ τι ἄλλο τῶν Ἐράτωνος οἷόν τε ἦν δημεύειν, οἱ πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπογράφοντες καὶ ἃ ἐγὼ πολὺν ἤδη χρόνον κέκτημαι. ὡς μὲν οὖν ἡμῖν οὐδ' ἑτέρωθεν εἰσπράξασθαι οἷόν τε, ἂν ὑμεῖς ταῦτα δημεύσητε, εὔγνωστόν μοι δοκεῖ
5 εἶναι· ὡς δὲ τὴν ἀμφισβήτησιν ἐποιησάμην πρός τε ὑμᾶς καὶ τοὺς ἰδιώτας, ἔτι ἀκούσατε. ἕως μὲν γὰρ ἡμῖν οἱ Ἐρασιφῶντος οἰκεῖοι τούτων τῶν χρημάτων ἠμφεσβήτουν, ἅπαντα ἠξίουν ἐμὰ εἶναι, διότι ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ χρέως ἀντιδικῶν πρὸς τὸν πατέρα ὁ Ἐρασίστρατος ἡττήθη· καὶ τὰ μὲν Σφηττοῖ ἤδη τρία ἔτη μεμίσθωκα, τῶν δὲ Κικυννοῖ καὶ τῆς οἰκίας ἐδικαζόμην τοῖς ἔχουσι. πέρυσι μὲν οὖν διεγράψαντό μου τὰς δίκας, ἔμποροι φάσκοντες εἶναι· νυνὶ δὲ λαχόντος ἐν τῷ Γαμηλιῶνι μηνὶ οἱ ναυτοδίκαι οὐκ ἐξεδίκασαν.
6 ἐπειδὴ δ' ὑμῖν τὰ Ἐρασιφῶντος δημεύειν ἔδοξεν, ἀφεὶς τῇ πόλει τὼ δύο μέρει τὰ Ἐρασιστράτου ἀξιῶ μοι ψηφισθῆναι, διότι ταῦτά γε ἤδη καὶ πρότερον ἐγνώκατε ἡμέτερα εἶναι.

2 το πρῶτον C 5 καὶ om. C 7 tit. om. X 9 δεδήμευται Reiske τῶν add. Reiske 10 ἀπογραφῶν Schottus: ἀπογράφω L τρὶς γὰρ καὶ τετράκις coni. marg. Ald. τέσσαρες C 11 ὅτι X: ὡς C παραλιπόντες X 12 Ἐρασιφῶντος H. Schultz οἱ πάντα τὰ C: τὴν πάντα τὰ X: ὡς ὄντα Emperius 13 ἀπέγραφον X καὶ ἃ ἐγὼ Reiske: καὶ λέγω X: ἐγὼ δὲ C 18 ἠμφισβήτουν L 19 χρέως Sauppe: χρέους L 21 Κικυνοῖ C: κινδυνοι X 22 διέγραψάν L: corr. Meier 24 λαχόντες L: corr. Bekker 25 Ἐράτωνος Meier ἀφιεὶς Cobet 26 μέρη L

ὡρισάμην οὖν ἐμαυτῷ τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐκείνων οὐσίας οὐ τὴν ἀκρίβειαν ἐπισκεψάμενος, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἢ τὼ δύο μέρει τῷ δημοσίῳ ὑπολιπών. 7 ῥᾴδιον δὲ γνῶναι ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ ἐπιγεγραμμένου τοῖς χρήμασιν. ἅπαντα μὲν γὰρ πλείονος ἢ ταλάντου τετίμηνται, ὧν δ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ τῷ μὲν πέντε μνᾶς τῷ δὲ χιλίας δραχμὰς ἐπεγραψάμην· καὶ εἰ πλείονος ἄξιά ἐστιν ἢ τοσούτου, ἀποκηρυχθέντων τὸ περιττὸν ἡ πόλις λήψεται. 8 ἵνα οὖν εἰδῆτε ὅτι ταῦτα ἀληθῆ ἐστι, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι πρῶτον μὲν τοὺς μεμισθωμένους παρ' ἐμοῦ τὸ Σφηττοῖ χωρίον, ἔπειτα τοῦ Κικυννοῖ [149] τοὺς γείτονας, οἳ ἴσασιν ἡμᾶς ἤδη τρία ἔτη ἀμφισβητοῦντας, ἔτι δὲ τούς τε πέρυσιν ἄρξαντας, πρὸς οὓς αἱ δίκαι ἐλήχθησαν, καὶ τοὺς νῦν ναυτοδίκας. 9 ἀναγνωσθήσονται δὲ ὑμῖν καὶ αὗται αἱ ἀπογραφαί· ἐκ τούτων γὰρ μάλιστα γνώσεσθε ὅτι οὔτε νεωστὶ ταῦτα τὰ χρήματα ἀξιοῦμεν ἡμέτερα εἶναι, οὔτε νυνὶ τῷ δημοσίῳ πλεόνων ἀμφισβητοῦμεν ἢ τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῖς ἰδιώταις. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ παρὰ τὸ δίκαιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ διαδίκασμα, ἀλλ' αὐτὸς τῇ πόλει πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ ἀφεὶς τοῦτο ἀξιῶ μοι ἀποδοθῆναι, ἀποδέδεικται. ἤδη δέ μοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι καὶ δεηθῆναι ὑμῶν τε καὶ τῶν συνδίκων ἐναντίον ὑμῶν.

1 *μὲν οὖν* W *ἐκείνου* C 3 *μέρη* L 5 *τετίμηται* Scaliger 6 *ἀπεγραψάμην* C 7 *ἀποκηρυχθέντων* C : *ἐπικηρυχθέντων* X 10 *Σφητοῖ* C *τοῦ* Bekker : *τὸ* L : *τῶν* Taylor *Κικυνοῖ* C 11 *τρία ἔτη* O, detrita X : *χρόνον* C 12 *τε* om. C *ἐλέχθησαν* C X 13 *αὐτοδίκας* X *ἀναγνωσθήσονται . . . ἀπογραφαί* om. C 14 *αὐταὶ* Bekker 15 *νεωστὶ* detritum X : *νῦν* C 16 *πλειόνων* C *ἢ* add. X[1] ⟨*ἐν*⟩ *τῷ* Markland 18 tit. om. L, sed est spatium 19 *μὲν οὖν* O 21 *ἀφεὶς* Turr. ; *ἀφιεὶς* L

XVIII

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ⟨ΤΩΝ⟩ ΤΟΥ ΝΙΚΙΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1 Ἐνθυμήθητε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷοί τινες ὄντες
πολῖται καὶ αὐτοὶ καὶ ὧν προσήκοντες ἀδικούμενοι ἀξιοῦμεν
ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν δικαίων τυγχάνειν· οὐ γὰρ μόνον
περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνιζόμεθα, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πολιτείας, εἰ
χρὴ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως ἡμῖν μετεῖναι. πρῶτον μὲν
2 οὖν περὶ Νικίου τοῦ ἡμετέρου θείου ἀναμνήσθητε. ἐκεῖνος
γὰρ ὅσα μὲν τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ πλήθους τοῦ
ὑμετέρου ἔπραξε, πανταχοῦ φανήσεται πολλῶν μὲν καὶ ἀγαθῶν
αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος, πλεῖστα δὲ καὶ μέγιστα κακὰ
τοὺς πολεμίους εἰργασμένος· ὅσα δὲ οὐ βουλόμενος ἀλλ' ἄκων
ἠναγκάσθη ποιῆσαι, τῶν μὲν κακῶν οὐκ ἐλάχιστον αὐτὸς
μετέσχε μέρος, τὴν δ' αἰτίαν τῆς συμφορᾶς οἱ πείσαντες
3 ὑμᾶς δικαίως ἂν ἔχοιεν, ἐπεὶ τήν γε πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν καὶ
τὴν ἀρετὴν ⟨τὴν⟩ αὑτοῦ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς ὑμετέραις καὶ
ταῖς δυστυχίαις ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπεδείξατο· στρατηγῶν
γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις εἷλε, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ κατὰ τῶν
πολεμίων ἔστησε τρόπαια, ὧν καθ' ἓν ἕκαστον πολὺ ἂν
4 ἔργον εἴη λέγειν. Εὐκράτης τοίνυν, ἀδελφὸς μὲν ὢν
ἐκείνου, πατὴρ δ' ἐμός, ἤδη τῆς τελευταίας ναυμαχίας
γεγενημένης φανερὰν ἐπεδείξατο τὴν εὔνοιαν ἣν εἶχε περὶ

Tit. τῆς om. K τῶν add. Bekker κατὰ Πολιούχου Galen. xviii 2 p. 657 ed. Kuehn 1 οἷοί Bekker : οἵ L 2 pr. καὶ del. Bekker ὧν] οἵων Blass : οἱ Dobree 7 μὲν om. Gal. τοῦ ἡμετέρου πλήθους Gal. 8 μὲν om. C καὶ Gal. : ἰδίᾳ L : καὶ ⟨μεγάλων⟩ Baiter 9 αἴτιος om. C γενόμενος Gal. μέγιστα κακὰ] ἄχρηστα Gal. 10 ἐργασάμενος Gal. 14 τὴν add. Sauppe 15 ἐπεδείξατο Reiske : ἐπεδείξα W : ἐπέδειξα O X : ἐπέδειξε C

τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἡττημένων γὰρ ἐν ⟨τῇ⟩ ναυμαχίᾳ
στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ᾑρημένος, καὶ παρακαλούμενος μετέχειν
τῆς ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευόντων τῷ πλήθει, οὐκ 5
ἠθέλησεν αὐτοῖς πείθεσθαι, ⟨ἀλλ'⟩ ἐν τοιούτῳ καιρῷ ληφθεὶς
ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων καὶ μεταβάλλονται πρὸς τὰ
παρόντα καὶ ταῖς τύχαις εἴκουσι, δυστυχοῦντος τοῦ δήμου,
οὐκ ἀπελαυνόμενος τῆς πολιτείας οὐδ' ἰδίας ἔχθρας ὑπαρ-
χούσης πρὸς τοὺς ἄρξειν μέλλοντας, ἀλλ' ἐξὸν αὐτῷ καὶ τῶν
τριάκοντα γενέσθαι καὶ μηδενὸς ἔλαττον δύνασθαι, μᾶλλον
εἵλετο πράττων ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ἀπολέσθαι ἢ
ἐπιδεῖν ⟨τὰ⟩ τείχη καθαιρούμενα καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις
παραδιδομένας καὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταδεδουλωμένον.
καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον Νικήρατος, ἀνεψιὸς ὢν ἐμὸς 6
καὶ ὑὸς Νικίου, εὔνους ὢν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, συλληφθεὶς
ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν, οὔτε γένει οὔτε οὐσίᾳ οὔθ' ἡλικίᾳ
δοκῶν ἀνάξιος εἶναι τῆς πολιτείας μετασχεῖν· ἀλλὰ τοιαῦτα
ἐνομίζετο τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ πρὸς τὸ ὑμέτερον πλῆθος εἶναι
καὶ διὰ τοὺς προγόνους καὶ αὐτόν, ὥστε οὐκ ἂν ποθ' ἑτέρας
ἐπιθυμῆσαι πολιτείας. συνῄδεσαν γὰρ ἅπασιν αὐτοῖς ὑπὸ 7
τῆς πόλεως τιμωμένοις, καὶ πολλαχοῦ μὲν ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυ-
νευκόσι, μεγάλας δ' εἰσφορὰς εἰσενηνοχόσι καὶ λεληιτουργη- [150]
κόσι κάλλιστα, καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς πώποτ' ἀποστᾶσιν
ὧν ἡ πόλις αὐτοῖς προσέταξεν, ἀλλὰ προθύμως ληιτουργοῦσι.
καίτοι τίνες ἂν ἡμῶν εἴησαν δυστυχέστεροι, εἰ ἐν μὲν τῇ 8
ὀλιγαρχίᾳ ἀποθνήσκοιμεν εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει, ἐν δὲ τῇ
δημοκρατίᾳ ὡς κακόνοι ὄντες τῷ πλήθει ἀποστερο μεθα τῶν
ὄντων; καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ Διόγνητος δια- 9
βληθεὶς μὲν ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν φεύγων ᾤχετο, μετ'

1 τῇ add. Reiske 3 ἐπιβουλευόντων in marg. X[r]: βουλευόντων CX 4 ἀλλ' add. Reiske 11 τὰ add. Markland 12 καταδουλούμενον C 14 υἱὸς L 16 προστατείας Kayser 17 ἐνομίζετο Baiter: ἐνόμιζε L 19 ἅπαντες αὐτοῖς Markland 20 πόλεως Dobree: πολιτείας L 21 λελειτ. L 23 λειτουργοῦσι L: ὑπουργοῦσι Dobree 25 ⟨ὡς⟩ εὖνοι Dobree 26 κακόνοι Markland: κακοὶ L 28 μετ'] μετὰ ⟨τῶν⟩ Dobree

ὀλίγων δὲ τῶν ἐκπεπτωκότων οὔτ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστρατεύ-
σατο οὔτ' εἰς Δεκέλειαν ἀφίκετο· οὐδ' ἔστιν ὅτου κακοῦ
αἴτιος οὔτε φεύγων οὔτε κατελθὼν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει
γεγένηται, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀρετῆς ἦλθεν ὥστε μᾶλλον ὠργί-
ζετο τοῖς εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκόσιν ἢ τοῖς αὐτῷ τῆς καθόδου
10 αἰτίοις γεγενημένοις ⟨χάριν ᾔδει⟩. καὶ ἀρχὴν μὲν οὐδεμίαν
ἦρξεν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν
Ἀκαδήμειαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Παυσανίας, λαβὼν τὸν Νικη-
ράτου καὶ ἡμᾶς παῖδας ὄντας, ἐκεῖνον μὲν κατέθηκεν ἐπὶ τοῖς
γόνασι τοῖς Παυσανίου, ἡμᾶς δὲ παραστησάμενος ἔλεγε πρὸς
ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρόντας ὅσα εἶμεν πεπονθότες
καὶ οἵαις τύχαις κεχρημένοι, καὶ ἠξίου Παυσανίαν βοηθῆσαι
καὶ διὰ τὴν φιλίαν καὶ διὰ τὴν ξενίαν τὴν ὑπάρχουσαν, καὶ
11 τιμωρὸν γενέσθαι τῶν εἰς ἡμᾶς ἡμαρτηκότων. ὅθεν Παυσα-
νίας ἤρξατο εὔνους εἶναι τῷ δήμῳ, παράδειγμα ποιούμενος
πρὸς τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους τὰς ἡμετέρας συμφορὰς
τῆς τῶν τριάκοντα πονηρίας· δῆλον γὰρ ἅπασι τοῖς ἐλθοῦσι
Πελοποννησίων ἐγεγένητο, ὅτι οὐ τοὺς πονηροτάτους τῶν
πολιτῶν ἀπέκτεινον, ἀλλ' οἷς μάλιστα προσῆκον καὶ διὰ
γένος καὶ διὰ πλοῦτον καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀρετὴν τιμᾶσθαι.
12 οὕτω δ' ἠλεούμεθα καὶ πᾶσι δεινὰ ἐδοκοῦμεν πεπονθέναι,
ὥστε Παυσανίας τὰ μὲν παρὰ τῶν τριάκοντα ξένια οὐκ
ἠθέλησε λαβεῖν, τὰ δὲ παρ' ἡμῶν ἐδέξατο. καίτοι δεινόν,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπὸ μὲν τῶν πολεμίων παῖδας ἡμᾶς ὄντας
ἐλεεῖσθαι, οἳ τῇ ὀλιγαρχίᾳ βοηθήσοντες ἦλθον, ὑπὸ δ' ὑμῶν,
ὦ ἄνδρες δικασταί, τοιούτους γεγενημένους τῶν ὄντων
ἀποστερεῖσθαι, ὧν οἱ πατέρες ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ἀπέθανον.
13 Εὖ δ' οἶδ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ πλείστου ἂν
ποιήσαιτο Πολίοχος τοῦτον τὸν ἀγῶνα κατορθῶσαι, ἡγού-

2 ὅπου C 3 φεύγων C : φυγὼν X 6 ἔχαιρεν C, ἐχαρίζετο Scheibe, χάριν ᾔδει (vel εἶχεν) Cobet add. 8 Ἀκαδημίαν L 11 εἴημεν L 14 ὑμᾶς C 18 ἐγένετο Taylor 19 οὓς Reiske προσῆκεν Taylor 24 ὄντας ἡμᾶς C 28 δ' om. C 29 Πολίοχος Harpocr. s. v. : Πολίσχος X : Πολίαχος CO

μενος αὑτῷ καλὴν εἶναι τὴν ἐπίδειξιν καὶ πρὸς τοὺς πολίτας
καὶ τοὺς ξένους, ὅτι Ἀθήνησι τοσοῦτον δύναται, ὥσθ' ὑμᾶς
τοὺς αὐτούς, περὶ ὧν ὅρκους ὀμωμόκατε, ὑμῖν αὐτοῖς τὰ
ἐναντία ποιεῖν ψηφίζεσθαι. πάντες γὰρ εἴσονται ὅτι τότε 14
μὲν χιλίαις δραχμαῖς ἐζημιώσατ' αὐτὸν βουλόμενον τὴν
ἡμετέραν γῆν δημοσίαν ποιῆσαι, νυνὶ δὲ κελεύων δημεῦσαι
νενίκηκε, καὶ περὶ τούτων δὴ ἀμφοτέρων Ἀθηναῖοι, παρα-
νόμων φεύγοντος τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός, τἀναντία σφίσιν αὐτοῖς
ἐψηφίσαντο. οὐκ οὖν αἰσχρόν, εἰ ἃ μὲν Λακεδαιμονίοις 15
συνέθεσθε βεβαιώσετε, ἃ δὲ αὐτοῖς ἐψηφίσασθε οὕτω ῥᾳδίως
διαλύσετε, καὶ τὰς μὲν πρὸς ἐκείνους συνθήκας κυρίας ποιή-
σετε, τὰς δὲ πρὸς αὑτοὺς ἀκύρους; καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις
Ἕλλησιν ὀργίζεσθε, εἴ τις Λακεδαιμονίους ὑμῶν περὶ
πλείονος ποιεῖται, ὑμεῖς δ' αὐτοὶ φανήσεσθε πιστότερον
πρὸς ἐκείνους ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς διακείμενοι; ἄξιον δὲ 16
μάλιστ' ἀγανακτῆσαι ὅτι οὕτως ἤδη οἱ τὰ τῆς πόλεως πράτ-
τοντες διάκεινται, ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν τῇ πόλει βέλτιστον ᾖ,
τοῦτο οἱ ῥήτορες λέγουσιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν αὐτοὶ κερδαίνειν
μέλλωσι, ταῦτα ὑμεῖς ψηφίζεσθε. καὶ εἰ μὲν τῷ ὑμετέρῳ 17
πλήθει συνέφερε τοὺς μὲν ἔχειν τὰ αὑτῶν, τῶν δὲ ἀδίκως
δεδημεῦσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως ἂν ἠμελεῖτε τῶν ὑφ' ἡμῶν
λεγομένων· νυνὶ δὲ πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν ⟨μὲν⟩
μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλει, στάσιν δὲ πάντων κακῶν
αἰτίαν, διαφέρεσθαι δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐκ τῶν τοιούτων
μάλιστ', ἂν οἱ μὲν τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμῶσιν, οἱ δ' ἐκ
τῶν ὄντων ἐκπίπτωσι. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ἔγνωτε νεωστὶ [151] 18
κατελθόντες, ὀρθῶς βουλευόμενοι· ἔτι γὰρ ἐμέμνησθε τῶν

1 ἐπίδειξιν Dobree : ἀπόδειξιν L 3–4 τἀναντία C 5 ἐζημιώσατ' Markland : ἐζημίωσε L αὐτὸν Kayser : τὸν L : ἐζημιώσατ' ἂν τὸν Laird 7 παρὰ νόμον Taylor : παρανόμως Reiske 8 φεύγοντος Aldus : φεύγοντες L 12 τὰς . . . ἀκύρους C solus 13 ὀργίζοισθε L : corr. Cobet ὑμᾶς C 16 μάλιστ' ἀγανακτῆσαι Dobree (alii alia) : μάλιστα φθονῆσαι L 18 οὗτοι Dobree 20 αὐτῶν L : ἄλλων Meier : τῶν ἄλλων Herwerden 21 δημεύεσθαι C ἂν C : om. X ὑμῶν C 22 μὲν add. Bekker 24 αἴτιον C 25 ἐκ] αὖ Reiske

γεγενημένων συμφορῶν, καὶ τοῖς θεοῖς εἰς ὁμόνοιαν ηὔχεσθε
καταστῆναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν παρε-
ληλυθότων τραπομένων τὴν μὲν πόλιν στασιάσαι, τοὺς δὲ
19 λέγοντας ταχέως πλουτῆσαι. καίτοι πλείων συγγνώμη [μὴ]
μνησικακεῖν νεωστὶ κατεληλυθόσιν, ἔτι τῆς ὀργῆς οὔσης
προσφάτου, ἢ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον ἐπὶ τιμωρίαν τῶν
παρεληλυθότων τραπέσθαι, ὑπὸ τοιούτων πεισθέντας οἳ ἐν
ἄστει μείναντες ταύτην ὑμῖν οἴονται διδόναι πίστιν τῆς
αὑτῶν εὐνοίας, ἑτέρους κακῶς ποιοῦντες, ἀλλ' οὐ σφᾶς
αὐτοὺς χρηστοὺς παρέχοντες, καὶ νυνὶ τῶν τῆς πόλεως
εὐτυχιῶν ἀπολαύοντες, ἀλλ' οὐ πρότερον τῶν ὑμετέρων
κινδύνων μετέχοντες.

20 Καὶ εἰ μὲν ἑωρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, σῳζόμενα τῇ
πόλει τὰ ὑπὸ τούτων δημευόμενα, συγγνώμην ἂν εἴχομεν·
νῦν δ' ἐπίστασθε ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τούτων ἀφανίζεται,
τὰ δὲ πολλοῦ ἄξια ὄντα ὀλίγου πιπράσκεται. ἂν δ' ἐμοὶ
πίθησθε, οὐκ ἐλάττω ἀπ' αὐτῶν ὑμεῖς ὠφεληθήσεσθε ἢ
21 ἡμεῖς οἱ κεκτημένοι, ἐπεὶ καὶ νυνὶ Διόμνηστος καὶ ἐγὼ καὶ
ὁ ἀδελφὸς ἐκ μιᾶς οἰκίας τρεῖς ὄντες τριηραρχοῦμεν, καὶ
ὅταν ἡ πόλις δέηται χρημάτων, ἀπὸ τούτων ὑμῖν εἰσφέρο-
μεν. ὡς οὖν ἡμῶν ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένων, καὶ τῶν
προγόνων τῶν ἡμετέρων τοιούτων γεγενημένων, φείδεσθε
22 ἡμῶν. οὐδὲν γὰρ ἂν ἡμᾶς κωλύοι, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἀθλιωτάτους εἶναι, ἐπὶ μὲν τῶν τριάκοντα ὀρφανοὺς κατα-
λειφθέντας, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ τῶν ὄντων ἐστερημένους,
οἷς ἡ τύχη παρέδωκεν ὥστ' ἔτι ἡμᾶς παῖδας ὄντας ἐπὶ τὴν
Παυσανίου σκηνὴν ἐλθόντας βοηθῆσαι τῷ πλήθει. καὶ
τοιούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων εἰς τίνας ἂν ἐβουλήθημεν δικα-
23 στὰς καταφυγεῖν; οὐκ εἰς τοὺς οὕτω πολιτευομένους, ὑπὲρ

1 εὔχεσθε L 2–3 ἐπὶ . . . τραπόμενοι (sic L) del. Baiter 3 τραπομένων scripsi : τραπομένην Contius : τραπομένοις Reiske 8 ταύτην Taylor : αὑτὴν L 9 κακοὺς ποιοῦντες X : κακοποιοῦντες C 13 ἑωρᾶτε C quoque 16 δέ μοι L 17 πίθησθε Cobet : πείθησθε L ὑπ' C ὠφελήσεσθε Cobet 24 ἀθλιοθεάτους L : corr. Stephanus 26 ἔδωκεν Dobree ἡμᾶς del. Scheibe

ἧς πολιτείας καὶ ὁ πατὴρ καὶ οἱ προσήκοντες ἡμῖν ἀπέθανον;
νῦν τοίνυν ταύτην ἀνθ᾽ ἁπάντων ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς τὴν χάριν,
μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς ἀπόρως διατεθέντας μηδ᾽ ἐνδεεῖς τῶν
ἐπιτηδείων γενομένους, μηδὲ τὴν τῶν προγόνων εὐδαιμονίαν
καταλῦσαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς βου-
λομένοις τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν, οἵων ὑμῶν ἐν τοῖς κινδύνοις
τεύξονται.

Οὐκ ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕστινας δεησομένους ὑπὲρ 24
ἡμῶν ἀναβιβάσομαι· τῶν γὰρ προσηκόντων οἱ μὲν ἄνδρας
ἀγαθοὺς αὐτοὺς παρασχόντες καὶ μεγάλην τὴν πόλιν ποιοῦν-
τες ἐν τῷ πολέμῳ τεθνᾶσιν, οἱ δ᾽ ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ
τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας ὑπὸ τῶν τριάκοντα κώνειον πιόντες,
ὥστε τῆς ἐρημίας τῆς ἡμετέρας αἴτιαι γεγόνασιν αἵ τε τῶν 25
προσηκόντων ἀρεταὶ καὶ αἱ τῆς πόλεως συμφοραί. ὧν ἄξιον
ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας προθύμως ἡμῖν βοηθῆσαι, ἡγησαμένους
τούτους ἂν ἐν δημοκρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχειν ὑφ᾽ ὑμῶν,
οἵπερ ἐν ὀλιγαρχίᾳ τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος.
ἀξιῶ δὲ καὶ τούτους τοὺς συνδίκους εὔνους ἡμῖν εἶναι, 26
ἐκείνου τοῦ χρόνου μνησθέντας, ὅτ᾽ ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπε-
πτωκότες καὶ τὰς οὐσίας ἀπολωλεκότες ἄνδρας ἀρίστους
ἐνομίζετ᾽ εἶναι τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνῄσκοντας, καὶ τοῖς
θεοῖς ηὔχεσθε δυνηθῆναι χάριν τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι.
ἡμεῖς τοίνυν, ὑεῖς ὄντες καὶ συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευ- 27
θερίας προκεκινδυνευκότων, ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς νυνὶ ταύτην
τὴν χάριν, καὶ ἀξιοῦμεν μὴ ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἀλλὰ
πολὺ μᾶλλον βοηθεῖν τοῖς τῶν αὐτῶν μετασχοῦσι συμφορῶν.
ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω, καὶ τού-
των παρ᾽ ὑμῶν τυγχάνειν ἀξιῶ· οὐ γὰρ περὶ μικρῶν κινδυ-
νεύομεν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντων ἁπάντων.

1 ἧς πολιτείας Taylor : τῆς πολιτείας ἧς L 5 ⟨ἐν ἡμῖν⟩ καταλῦσαι Reiske 9 ἀναβιβάσομαι C quoque 10 καὶ om. W 13 αἰτίαι L 17 τὸ C solus 18 ἄξιον Markland 19 τῆς om. C 22 εὔχεσθε L 23 υἱεῖς L

XIX

[152] ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ, ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

1 Πολλήν μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγὼν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι, ἂν ἐγὼ μὲν μὴ νῦν εὖ εἴπω,
οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ δόξει ἄδικος εἶναι καὶ τῶν
ὄντων ἁπάντων στερήσομαι. ἀνάγκη οὖν, εἰ καὶ μὴ δεινὸς
πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ καὶ ἐμαυτῷ οὕτως
2 ὅπως ἂν δύνωμαι. τὴν μὲν οὖν παρασκευὴν καὶ ⟨τὴν⟩
προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὁρᾶτε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων
λέγειν· τὴν δ' ἐμὴν ἀπειρίαν πάντες ἴσασιν, ὅσοι ἐμὲ
γιγνώσκουσιν. αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δίκαια καὶ ῥᾴδια χαρί-
σασθαι, ἄνευ ὀργῆς καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, ὥσπερ ⟨καὶ⟩ τῶν
3 κατηγόρων. ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, κἂν ἐξ ἴσου
ἀκροᾶσθε, ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου
ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν
ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δὲ ἀγωνιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς
καὶ κινδύνου ⟨τοῦ⟩ μεγίστου. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς εὔνοιαν πλείω
4 ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις. οἶμαι γὰρ πάντας ὑμᾶς εἰδέναι
ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες παραχρῆμα
ἐξηλέγχθησαν ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς ὥστε ὑπὸ πάντων
τῶν παραγενομένων μισηθέντες ἀπελθεῖν· οἱ δ' αὖ μαρτυρή-
σαντες τὰ ψευδῆ καὶ ἀδίκως ἀπολέσαντες ἀνθρώπους ἑάλω-
5 σαν, ἡνίκα οὐδὲν ἦν πλέον τοῖς πεπονθόσιν. ὅτ' οὖν τοιαῦτα

Tit. ὑπὲρ C : ὑπὸ X   1 οὗτος C   2 μὲν del. Reiske   6 τὴν add. Fuhr coll. And. i 1   10 καὶ add. Westermann   15 τοῦ add. Francken coll. And. i 6   18 ἐξηλέχθησαν C   ὑπὸ πάντων τῶν παραγενομένων (vel παραγεγενημένων) Dobree : ὑπὲρ πάντων τῶν πεπραγμένων L   20 τὰ om. C   21 ⟨ἔτι⟩ πλέον ex And. i 7 Cobet

πολλὰ γεγένηται, ὡς ἐγὼ ἀκούω, εἰκὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους ἡγεῖσθαι πιστούς, πρὶν ἂν καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν. ἀκούω γὰρ ἔγωγε, καὶ ὑμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς οἶμαι εἰδέναι, ὅτι πάντων δεινότατόν ἐστι διαβολή. μάλιστα δὲ τοῦτο ἔχοι ἄν τις ἰδεῖν, ὅταν πολλοὶ 6
ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ εἰς ἀγῶνα καταστῶσιν. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ τελευταῖοι κρινόμενοι σῴζονται· πεπαυμένοι γὰρ τῆς ὀργῆς αὐτῶν ἀκροᾶσθε, καὶ τοὺς ἐλέγχους ἤδη 'θέλοντες ἀποδέχεσθε.

Ἐνθυμεῖσθε οὖν ὅτι Νικόφημος καὶ Ἀριστοφάνης ἄκριτοι 7
ἀπέθανον, πρὶν παραγενέσθαι τινὰ αὐτοῖς ἐλεγχομένοις ὡς ἠδίκουν. οὐδεὶς γὰρ οὐδ' εἶδεν ἐκείνους μετὰ τὴν σύλληψιν· οὐδὲ γὰρ θάψαι τὰ σώματ' αὐτῶν ἀπέδοσαν, ἀλλ' οὕτω δεινὴ ⟨ἡ⟩ συμφορὰ γεγένηται ὥστε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τούτου ἐστέρηνται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἂν 8
περαίνοιμι· πολὺ δὲ ἀθλιώτεροι δοκοῦσί μοι οἱ παῖδες οἱ Ἀριστοφάνους· οὐδένα γὰρ οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ ἠδικηκότες οὐ μόνον τὰ πατρῷα ἀπολωλέκασι παρὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόλοιπος ἐλπὶς ἦν, ἀπὸ ⟨τῶν⟩ τοῦ πάππου ἐκτραφῆναι, ἐν οὕτω δεινῷ καθέστηκεν. ἔτι 9
δ' ἡμεῖς ἐστερημένοι μὲν κηδεστῶν, ἐστερημένοι δὲ τῆς προικός, παιδάρια δὲ τρία ἠναγκασμένοι τρέφειν, προσέτι συκοφαντούμεθα καὶ κινδυνεύομεν περὶ ὧν οἱ πρόγονοι ἡμῖν κατέλιπον κτησάμενοι ἐκ τοῦ δικαίου. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πλείω εἰς τὴν πόλιν ἀνήλωσεν ἢ εἰς αὑτὸν καὶ τοὺς οἰκείους, διπλάσια δὲ ἢ νῦν ἔστιν ἡμῖν, ὡς ἐγὼ λογιζομένῳ αὐτῷ πολλάκις παρεγενόμην. μὴ οὖν προκαταγιγνώσκετε ἀδικίαν τοῦ εἰς αὑτὸν 10
μὲν μικρὰ δαπανῶντος, ὑμῖν δὲ πολλὰ καθ' ἕκαστον τὸν

3 pr. καὶ om. C 5 ἰδεῖν Contius : δεινότατον L 8 'θέλοντες Fuhr : θέλοντες L 9 ἀποδέχεσθαι Reiske 10 ἐνθυμεῖσθαι X¹ : corr. X¹ 11 ἐλεγχόμενοι C 13 οὐδὲ Dobree : οὐ L ἀπέδωκαν L 14 ἡ add. Reiske 16 ⟨εἶναί⟩ μοι Franz 19 ἀπὸ τῶν Halbertsma : ὑπὸ L 26 ἀνάλωσεν L τετραπλάσια Spengel coll. §§ 59, 61 28 προκαταγιν. L 29 τὸν] δόντος Sluiter

ἐνιαυτόν, ἀλλ' ὅσοι καὶ τὰ πατρῷα καὶ ἄν τί ποθεν λά-
βωσιν, εἰς τὰς αἰσχίστας ἡδονὰς εἰθισμένοι εἰσὶν ἀναλίσκειν.
11 χαλεπὸν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀπολογεῖσθαι πρὸς
δόξαν ἣν ἔνιοι ἔχουσι περὶ τῆς Νικοφήμου οὐσίας, καὶ
σπάνιν ἀργυρίου ἣ νῦν ἐστιν ἐν τῇ πόλει, καὶ τοῦ ἀγῶνος
[153] πρὸς τὸ δημόσιον ὄντος· ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων
ῥᾳδίως γνώσεσθε ὅτι οὐκ ἀληθῆ ἐστι τὰ κατηγορημένα.
δέομαι δ' ὑμῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ μετ' εὐνοίας ἀκροασα-
μένους ἡμῶν διὰ τέλους, ὅ τι ἂν ὑμῖν ἄριστον καὶ εὐορκότατον
νομίζητε εἶναι, τοῦτο ψηφίσασθαι.
12 Πρῶτον μὲν οὖν, ᾧ τρόπῳ κηδεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο,
διδάξω ὑμᾶς. στρατηγῶν γὰρ Κόνων περὶ Πελοπόννησον,
τριηραρχήσαντι τῷ ἐμῷ πατρὶ πάλαι φίλος γεγενημένος,
ἐδεήθη δοῦναι τὴν ⟨ἐμὴν⟩ ἀδελφὴν αἰτοῦντι τῷ ὑεῖ τῷ
13 Νικοφήμου. ὁ δὲ ὁρῶν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνου τε πεπιστευ-
μενους γεγονότας τε ἐπιεικεῖς τῇ πόλει ἔν γε τῷ τότε
χρόνῳ ἀρέσκοντας, ἐπείσθη δοῦναι, οὐκ εἰδὼς τὴν ἐσομένην
διαβολήν, ἀλλ' ὅτε καὶ ὑμῶν ὁστισοῦν ἂν ἐκείνοις ἠξίωσε
κηδεστὴς γενέσθαι, ἐπεὶ ὅτι γε οὐ χρημάτων ἕνεκα, ῥᾴδιον
γνῶναι ἐκ τοῦ βίου παντὸς καὶ τῶν ἔργων τῶν τοῦ πατρός.
14 ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν τῇ ἡλικίᾳ, παρὸν μετὰ πολλῶν χρη-
μάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφε-
ρομένην, ὅτι δὲ Ξενοφῶντος ἦν θυγάτηρ τοῦ Εὐριπίδου ὑέος,
ὃς οὐ μόνον ἰδίᾳ χρηστὸς ἐδόκει εἶναι, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν
15 αὐτὸν ἠξιώσατε, ὡς ἐγὼ ἀκούω. τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς
ἐθελόντων τινῶν λαβεῖν ἀπροίκους πάνυ πλουσίων οὐκ ἔδω-
κεν, ὅτι ἐδόκουν κάκιον γεγονέναι, ἀλλὰ τὴν μὲν Φιλομήλῳ
τῷ Παιανιεῖ, ὃν οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλου-

1 λάβωσιν C : μὴ δῶσιν X : κερδάνωσιν Contius (alii alia) 5 ἐν del. Taylor 8 ἀκροασαμένους codex Stephani : ἀκροασομένων L 9 ἡμῶν C : ὑμῶν X 10 νομίζητε Reiske coll. And. i 9 : νομίζεται X : νομίσητε C 14 ἐμὴν add. Taylor υἱεῖ L τῷ X : τοῦ C 16 γεγονότας γε Frohberger τῇ ⟨τε⟩ Reiske γε Reiske : τε L 18 ἀλλ' ὅτε Sluiter : αλλο τε X : ἄλλως τε C 20 πᾶν X 21 τῇ del. Cobet 23 υἱέος X : υἱέως C 26 θελόντων L οὐκ ἔδωκεν Bekker : οὐ δέδωκεν L

σιώτερον, τὴν δὲ πένητι γεγενημένῳ οὐ διὰ κακίαν, ἀδελφιδῷ
δὲ ὄντι Φαίδρῳ ⟨τῷ⟩ Μυρρινουσίῳ, ἐπιδοὺς τετταράκοντα
μνᾶς, κᾆτ' Ἀριστοφάνει τὸ ἴσον. πρὸς δὲ τούτοις ἐμοὶ 16
πολλὴν ἐξὸν πάνυ προῖκα λαβεῖν ἐλάττω συνεβούλευσεν,
ὥστε εὖ εἰδέναι ὅτι κηδεσταῖς χρησοίμην κοσμίοις καὶ
σώφροσι. καὶ νῦν ἔχω γυναῖκα τὴν Κριτοδήμου θυγατέρα
τοῦ Ἀλωπεκῆθεν, ὃς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀπέθανεν, ὅτε ἡ
ναυμαχία ἐγένετο ἐν Ἑλλησπόντῳ. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικα- 17
σταί, ὅστις αὐτός τε ἄνευ χρημάτων ἔγημε τοῖν τε θυγατέροιν
πολὺ ἀργύριον ἐπέδωκε τῷ τε ὑεῖ ὀλίγην προῖκα ἔλαβε, πῶς
οὐκ εἰκὸς περὶ τούτου πιστεύειν ὡς οὐχ ἕνεκα χρημάτων
τούτοις κηδεστὴς ἐγένετο;

Ἀλλὰ μὴν ὅ γε Ἀριστοφάνης ἤδη ἔχων τὴν γυναῖκα ὅτι 18
πολλοῖς ἂν μᾶλλον ἐχρῆτο ἢ τῷ ἐμῷ πατρί, ῥᾴδιον γνῶναι.
ἥ τε γὰρ ἡλικία πολὺ διάφορος, ἥ τε φύσις ἔτι πλέον·
ἐκείνου μὲν γὰρ ἦν τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, Ἀριστοφάνης δὲ
οὐ μόνον τῶν ἰδίων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν ἐβούλετο ἐπι-
μέλεσθαι, καὶ εἴ τι ἦν αὐτῷ ἀργύριον, ἀνήλωσεν ἐπιθυμῶν
τιμᾶσθαι. γνώσεσθε δὲ ὅτι ἀληθῆ λέγω ἐξ αὐτῶν ὧν 19
ἐκεῖνος ἔπραττε. πρῶτον μὲν γὰρ βουλομένου Κόνωνος
πέμπειν τινὰ εἰς Σικελίαν, ᾤχετο ὑποστὰς μετὰ Εὐνόμου,
Διονυσίου φίλου ὄντος καὶ ξένου, τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον
πλεῖστα ἀγαθὰ πεποιηκότος, ὡς ἐγὼ ἀκήκοα τῶν ἐν Πει-
ραιεῖ [τῶν] παραγενομένων. ἦσαν δ' ἐλπίδες τοῦ πλοῦ 20
πεῖσαι Διονύσιον κηδεστὴν μὲν γενέσθαι Εὐαγόρᾳ, πολέμιον
δὲ Λακεδαιμονίοις, φίλον δὲ καὶ σύμμαχον τῇ πόλει τῇ
ὑμετέρᾳ. καὶ ταῦτ' ἔπραττον πολλῶν κινδύνων ὑπαρχόν-
των πρὸς τὴν θάλατταν καὶ τοὺς πολεμίους, καὶ ἔπεισαν

2 Φαίδρω (-ου C[s]) ὄντι L, transp. Taylor τῷ add. Dobree 3 κᾆτ' Sauppe : καὶ L 8 ⟨ἡ⟩ ἐν P. Mueller 9 ταῖν L 10 υἱῷ L 14 ἂν] δὴ Sauppe 15 πολλῷ C 16 ἐκείνου Heldmann : ἐκείνῳ L ἦν] ἤρκει Jacobs 17 ἐπιμελεῖσθαι L 18 ἀνήλωσεν X C[s] : ἀνάλωσεν C[1] 22 Διονυσίου Sauppe : καὶ Λυσίου L fort. ξένου, ⟨τοῦ⟩ scribendum 24 τῶν om. C : αὐτῶν Sauppe : τότε Westermann 27 ἡμετέρα C 28 θάλασσαν L

Διονύσιον μὴ πέμψαι τριήρεις ἃς τότε παρεσκεύαστο Λακε-
21 δαιμονίοις. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπειδὴ οἱ πρέσβεις ἧκον ἐκ
Κύπρου ἐπὶ τὴν βοήθειαν, οὐδὲν ἐνέλιπε προθυμίας σπεύ-
δων. ὑμεῖς δὲ ⟨δέκα⟩ τριήρεις αὐτοῖς ἔδοτε καὶ τἆλλα
ἐψηφίσασθε, ἀργυρίου δ' εἰς τὸν ἀπόστολον ἠπόρουν. ὀλίγα
μὲν γὰρ ἦλθον ἔχοντες χρήματα, πολλῶν δὲ προσεδεήθησαν,
οὐ γὰρ μόνον εἰς τὰς ναῦς, ἀλλὰ καὶ πελταστὰς ἐμισθώ-
22 σαντο καὶ ὅπλα ἐπρίαντο. Ἀριστοφάνης [δ'] οὖν τῶν χρη-
μάτων τὰ μὲν πλεῖστα αὐτὸς παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ οὐχ
ἱκανὰ ἦν, τοὺς φίλους ἔπειθε δεόμενος καὶ ἐγγυώμενος,
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ὁμοπατρίου ἀποκειμένας παρ' αὐτῷ
τετταράκοντα μνᾶς λαβὼν κατεχρήσατο. τῇ δὲ προτεραίᾳ
[154] ᾗ ἀνήγετο, εἰσελθὼν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐκέλευσε
χρῆσαι ὅ τι εἴη ἀργύριον· προσδεῖν γὰρ ἔφη πρὸς τὸν
μισθὸν τοῖς πελτασταῖς. ἦσαν δ' ἡμῖν ἔνδον ἑπτὰ μναῖ·
23 ὁ δὲ καὶ ταύτας λαβὼν κατεχρήσατο. τίνα γὰρ οἴεσθε, ὦ
ἄνδρες δικασταί, φιλότιμον μὲν ὄντα, ἐπιστολῶν δ' αὐτῷ
ἡκουσῶν παρὰ τοῦ πατρὸς μηδενὸς ἀπορήσειν ἐν Κύπρῳ,
ᾑρημένον δὲ πρεσβευτὴν καὶ μέλλοντα πλεῖν ὡς Εὐαγόραν,
ὑπολιπέσθαι ἄν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐχ ἃ ἦν δυνατὸς πάντα
παρασχόντα χαρίσασθαι ἐκείνῳ τε καὶ κομίσασθαι μὴ ἐλάττω;
ὡς τοίνυν ταῦτ' ἐστιν ἀληθῆ, κάλει μοι Εὔνομον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

⟨Κάλει μοι καὶ τοὺς ἄλλους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.⟩

24 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκούετε, οὐ μόνον ὅτι ἔχρησαν τὸ

1 ⟨τὰς⟩ τριήρεις Frohberger παρεσκεύαστο Bekker : παρεσκευάσατο L 4 δέκα add. Westermann coll. § 43 7 de γὰρ cf. ii 70 8 δ' del. Frohberger 12 τεσσ. L λαβὼν C : εἰπὼν X γρ. C^1 13 ᾗ C^1 X : ᾗ ᾗ C^c(1) : ᾗ Stephanus 18 ἡκοῦσα C μηδενὸς Markland : μηδὲν L ἐκ Κύπρου L : corr. Markland 20 ὑπολείπεσθαι L : corr. Lipsius ἀντὶ X οὐχ ἃ Bekker : οὐκ ει L δυνατὸς ἦν C 21 τ' ἐκείνῳ C. Schmidt : ἐκείνῳ ⟨ἐφ' ᾧ⟩ τε Rauchenstein 23 μάρτυρες C [X] 24–25 suppl. Westermann 26 ἔχρησαν τὸ] ἐχρήσαντο L

⟨ἀργύριον⟩ ἐκείνου δεηθέντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀπειλήφασιν·
ἐκομίσθη γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τῆς τριήρους.

Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων γνῶναι ὅτι τοιούτων
καιρῶν συμπεσόντων οὐδενὸς ἂν ἐφείσατο τῶν ἑαυτοῦ· ὃ δὲ
μέγιστον τεκμήριον· Δῆμος γὰρ ὁ Πυριλάμπους, τριηραρχῶν 25
εἰς Κύπρον, ἐδεήθη μου προσελθεῖν αὐτῷ, λέγων ὅτι ἔλαβε
⟨μὲν⟩ σύμβολον παρὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου φιάλην χρυσῆν,
δώσει δ' Ἀριστοφάνει λαβὼν ἑκκαίδεκα μνᾶς ἐπ' αὐτῇ, ἵν' ἔχοι
ἀναλίσκειν εἰς τὴν τριηραρχίαν· ἐπειδὴ δὲ εἰς Κύπρον
ἀφίκοιτο, λύσεσθαι ἀποδοὺς εἴκοσι μνᾶς· πολλῶν γὰρ ἀγαθῶν
καὶ ἄλλων χρημάτων εὐπορήσειν διὰ τὸ σύμβολον ἐν πάσῃ
τῇ ἠπείρῳ. Ἀριστοφάνης τοίνυν ἀκούων μὲν ταῦτα Δήμου, 26
δεομένου δ' ἐμοῦ, μέλλων δ' ἄξειν ⟨τὸ⟩ χρυσίον, τέτταρας
δὲ μνᾶς τόκον λήψεσθαι, οὐκ ἔφη εἶναι, ἀλλ' ὤμνυε καὶ
προσδεδανεῖσθαι τοῖς ξένοις ἄλλοθεν, ἐπειδὴ ἥδιστ' ⟨ἂν⟩
ἀνθρώπων ἄγειν τε εὐθὺς ἐκεῖνο τὸ σύμβολον καὶ χαρίσασθαι
ἡμῖν ἃ ἐδεόμεθα. ὡς δὲ ταῦτ' ἐστιν ἀληθῆ, μάρτυρας 27
ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ κατέλιπεν Ἀριστοφάνης ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων· χαλκώματα δὲ σύμμεικτα οὐ πολλὰ ἐκέκτητο, ἀλλὰ καὶ ὅθ' εἱστία τοὺς παρ' Εὐαγόρου πρεσβεύοντας, αἰτησάμενος ἐχρήσατο. ἃ δὲ κατέλιπεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΧΑΛΚΩΜΑΤΩΝ.

Ἴσως ἐνίοις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δοκεῖ ὀλίγα εἶναι· 28

1 ἀργύριον add. Reiske 5 Πυριλαμποῦς X 6 προσελθόντ' αὐτῷ λέγειν Westermann 7 μὲν add. Sauppe φιάλην χρυσῆν καὶ C : φιάλης μὲν χρυσῆς X 8 δώσει δ' Ἀριστοφάνει λαβὼν Sauppe : ὡς Ἀριστοφάνην (-η C) λαβεῖν L ἵν' Sauppe : ἂν X : ὡς ἂν C : ἃς Aldus : ὡς Bekker 9 τὴν τριηραρχίαν X[s] : τὰς τριηραρχίας C X[1] 10 λύσασθαι L : corr. Stephanus 10–11 χρημάτων καὶ ἄλλων ἀγαθῶν Dobree 13 δ' ἐμοῦ (δε μου X : δέ μου C)] δι' ἐμοῦ Reiske τὸ add. Sauppe 15 προδεδανεῖσθαι C post ἐπειδὴ (an ἐπεὶ ?) lac. quindecim fere litt. C ἂν add. Markland 16 an ἀγαγεῖν ? 22 σύμμικτα L 26 ἀ. χαλκωμάτων Reiske : ἀ. χρημάτων C : om. X

ἀλλ' ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ⟨αὐτῷ⟩ [πρὶν Νικοφήμῳ ἢ καὶ
Ἀριστοφάνει], πρὶν τὴν ναυμαχίαν νικῆσαι ⟨Κόνωνα⟩, γῆ
μὲν οὐκ ἦν ἀλλ' ἢ χωρίδιον μικρὸν Ῥαμνοῦντι. ἐγένετο δ'
29 ⟨ἡ⟩ ναυμαχία ἐπ' Εὐβουλίδου ἄρχοντος. ἐν οὖν τέτταρσιν
ἢ πέντε ἔτεσι, πρότερον μὴ ὑπαρχούσης οὐσίας, χαλεπόν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, τραγῳδοῖς τε δὶς χορηγῆσαι, ὑπὲρ αὑτοῦ τε
καὶ τοῦ πατρός, καὶ τρία ἔτη συνεχῶς τριηραρχῆσαι, εἰσφο-
ράς τε πολλὰς εἰσενηνοχέναι, οἰκίαν τε πεντήκοντα μνῶν
πρίασθαι, γῆς τε πλεῖν ἢ τριακόσια πλέθρα κτήσασθαι· ἔτι
δὲ πρὸς τούτοις οἴεσθαι χρὴ ἔπιπλα πολλὰ καταλελοιπέναι;
30 ἀλλ' οὐδ' οἱ πάλαι πλούσιοι δοκοῦντες εἶναι ἄξια λόγου
ἔχοιεν ἂν ἐξενεγκεῖν· ἐνίοτε γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἐάν τις
πάνυ ἐπιθυμῇ, πρίασθαι τοιαῦτα ⟨ἃ⟩ κτησαμένῳ εἰς τὸν
31 λοιπὸν χρόνον ἡδονὴν ἂν παρέχοι. ἀλλὰ τόδε σκοπεῖτε.
τῶν ἄλλων, ὅσων ἐδημεύσατε ⟨τὰ⟩ χρήματα, οὐχ ὅπως σκεύη
ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀφηρπά-
σθησαν· ἡμεῖς δὲ ἤδη δεδημευμένων καὶ ἐξεληλυθυίας τῆς
ἐμῆς ἀδελφῆς φύλακα κατεστήσαμεν ⟨ἐν⟩ τῇ ἐρήμῃ οἰκίᾳ,
ἵνα μήτε θυρώματα μήτε ἀγγεῖα μήτε ἄλλο μηδὲν ἀπόλοιτο.
ἔπιπλα δὲ ἀπεφαίνοντο πλεῖν ἢ χιλίων δραχμῶν, ὅσα οὐδενὸς
32 πώποτ' ἐλάβετε. πρὸς δὲ τούτοις καὶ πρότερον πρὸς τοὺς
συνδίκους καὶ νῦν ἐθέλομεν πίστιν δοῦναι, ἥτις ἐστὶ μεγίστη
τοῖς ἀνθρώποις, μηδὲν ἔχειν τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων,
ἐνοφείλεσθαι δὲ τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς καὶ ⟨τὰς⟩ ἑπτὰ
33 μνᾶς ἃς ᾤχετο λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. πῶς ἂν
οὖν εἶεν ἄνθρωποι ἀθλιώτεροι, ἢ εἰ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπολω-

1 αὐτῷ add. Fuhr 1–2 πρὶν . . . Ἀριστοφάνει del. Sluiter 2 Κόνωνα add. Bekker γῆ μὲν οὐκ Aldus : γε μὴν οὐκ X : οὐδὲν C 3 ἀλλ L ἢ] ει X 4 ἡ add. Reiske Εὐβούλου L : corr. Meursius 5 οὐσίας C : αἰτίας X 6 δὶς χορηγῆσαι Reiske : διαχορηγῆσαι L 9 πλέον L τριάκοντα C 10 οἴεσθαι χρὴ Francken : οἴεσθαι χρῆναι L : οἴεσθε χρῆναι Reiske 11 an παλαι-πλούσιοι vel παλαιόπλουτοι? ἄξια λόγου ἔχοιεν C : ἀξιολόγου ἔχοι X 13 ἃ add. Taylor 15 τὰ add. Sauppe 16 ἀφηραπάσθησαν C 18 ἐν add. Emperius ἐρήμῃ P. Mueller : ἐμῇ L 20 ἀπεφαίνετο Pertz πλείω L 23 μηδὲν Westermann : μὴ L 24 ὀφείλεσθαι L : corr. Bekker τὰς add. Westermann

λεκότες δοκοῖεν τἀκείνων ἔχειν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, τὴν
ἀδελφὴν ὑποδέξασθαι ⟨δεῖ⟩ παιδία ἔχουσαν πολλά, καὶ [155]
ταῦτα τρέφειν, μηδ᾽ αὐτοὺς ἔχοντας μηδέν, ἐὰν ὑμεῖς τὰ ὄντ᾽
ἀφέλησθε.

Φέρε πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων (οὕτω γὰρ σκοπεῖτε, ὦ ⟨ἄνδρες⟩ 34
δικασταί), εἴ τις ὑμῶν ἔτυχε δοὺς Τιμοθέῳ τῷ Κόνωνος τὴν
θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελφήν, καὶ ἐκείνου ἀποδημήσαντος καὶ ἐν
διαβολῇ γενομένου ἐδημεύθη ἡ οὐσία, καὶ μὴ ἐγένετο τῇ
πόλει πραθέντων ἁπάντων τέτταρα τάλαντα ἀργυρίου, διὰ
τοῦτο ἠξιοῦτε ἂν τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπο-
λέσθαι, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς παρ᾽ ὑμῖν
ἐφάνη τὰ χρήματα; ἀλλὰ μὴν τοῦτο πάντες ἐπίστασθε, 35
Κόνωνα μὲν ἄρχοντα, Νικόφημον δὲ ποιοῦντα ὅ τι ἐκεῖνος
προστάττοι. τῶν οὖν ὠφελειῶν Κόνωνα εἰκὸς πολλοστὸν
μέρος ἄλλῳ τινὶ μεταδιδόναι, ὥστ᾽ εἰ οἴονται πολλὰ γενέσθαι
Νικοφήμῳ, ὁμολογήσειαν ⟨ἂν⟩ τὰ Κόνωνος εἶναι πλεῖν ἢ
δεκαπλάσια. ἔτι δὲ φαίνονται οὐδὲν πώποτε διενεχθέντες, 36
ὥστε εἰκὸς καὶ περὶ τῶν χρημάτων ταὐτὰ γνῶναι, ἱκανὰ
μὲν ἐνθάδε τῷ ὑεῖ ἑκάτερον καταλιπεῖν, τὰ δὲ ἄλλα παρ᾽
αὑτοῖς ἔχειν· ἦν γὰρ Κόνωνι μὲν ὑὸς ἐν Κύπρῳ καὶ γυνή,
Νικοφήμῳ δὲ γυνὴ καὶ θυγάτηρ, ἡγοῦντο δὲ καὶ τὰ ἐκεῖ
ὁμοίως σφίσιν εἶναι σᾶ ὥσπερ καὶ τὰ ἐνθάδε. πρὸς δὲ 37
τούτοις ἐνθυμεῖσθε ὅτι καὶ εἴ τις μὴ κτησάμενος ἀλλὰ παρὰ
τοῦ πατρὸς παραλαβὼν τοῖς παισὶ διένειμεν, οὐκ ἐλάχιστα
ἂν αὑτῷ ὑπέλιπε· βούλονται γὰρ πάντες ὑπὸ τῶν παίδων
θεραπεύεσθαι ἔχοντες χρήματα μᾶλλον ἢ ἐκείνων δεῖσθαι
ἀποροῦντες.

2 δεῖ add. Kayser 5 πρὸς om. C ἄνδρες add. Fuhr 7 alt. καὶ del. Reiske 8 διαβλῇ C 10 ἠξιοῦτε ἂν C : ἠξίουν X τοὺς //// ἐκείνου X : παῖδας suppl. Stephanus : καὶ τοὺς προσήκοντας τοὺς ἐκείνου Sauppe ἀπολέσαι Bergk 11 πολοστὸν X 12 τοῦτο C : τοῦτον X : τούτοιν Reiske : τοῦτό γε Cobet 15 οἷόν τε X¹ : corr. X¹ 16 ὁμολογήσειεν C ἂν add. Emperius πλείονα L 17 διενεχθέντες X γρ. C¹ : διενεχθῆναι C 18 ταῦτα L 19 υἱεῖ L καταλυπεῖν X¹ : corr. X¹ 20 γὰρ] δὲ C υἱὸς L 22 ὁμοίως Reiske : ὅμως L σᾶ Cobet : ἶσα X : ἴσα C 24 διένεμεν Stephanus 25 ὑπέλιπε Xᶜ(1) : ὑπέλειπε C X¹

38 Νῦν τοίνυν εἰ δημεύσαιτε τὰ [τοῦ] Τιμοθέου (ὃ μὴ γένοιτο,
εἰ μή τι μέλλει μέγα κακὸν ἔσεσθαι τῇ πόλει), ἐλάττω δὲ
ἐξ αὐτῶν λάβοιτ' ἢ ἃ ἐκ τῶν Ἀριστοφάνους γεγένηται,
τούτου ἕνεκα ἠξιοῦτε ἂν τοὺς ἀναγκαίους τοὺς ἐκείνου τὰ
39 σφέτερ' αὐτῶν ἀπολέσαι; ἀλλ' οὐκ εἰκός, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί· ὁ γὰρ Κόνωνος θάνατος καὶ αἱ διαθῆκαι, ἃς διέθετο
ἐν Κύπρῳ, σαφῶς ἐδήλωσαν ὅτι πολλοστὸν μέρος ἦν τὰ
χρήματα ὧν ὑμεῖς προσεδοκᾶτε· τῇ μὲν γὰρ Ἀθηναίᾳ καθιέ-
ρωσεν εἰς ἀναθήματα καὶ τῷ Ἀπόλλωνι εἰς Δελφοὺς πεντα-
40 κισχιλίους στατῆρας· τῷ δὲ ἀδελφιδῷ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς ἐφύλατ-
τεν αὐτῷ καὶ ἐταμίευε πάντα τὰ ἐν Κύπρῳ, ἔδωκεν ὡς μυρίας
δραχμάς, τῷ δὲ ἀδελφῷ τρία τάλαντα· τὰ δὲ λοιπὰ τῷ ὑεῖ
κατέλιπε, τάλαντα ἑπτακαίδεκα. τούτων δὲ κεφάλαιον [τι]
41 γίγνεται περὶ τετταράκοντα τάλαντα. καὶ οὐδενὶ οἷόν τε
εἰπεῖν ὅτι διηρπάσθη ἢ ὡς οὐ δικαίως ἀπεφάνθη· αὐτὸς γὰρ
ἐν τῇ νόσῳ ὢν εὖ φρονῶν διέθετο. Καί μοι κάλει τούτων
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

42 Ἀλλὰ μὴν ὁστισοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὶν ἀμφότερα
δῆλα γενέσθαι, πολλοστὸν μέρος τὰ Νικοφήμου τῶν Κόνωνος
χρημάτων ᾠήθη ἂν εἶναι. Ἀριστοφάνης τοίνυν γῆν μὲν
καὶ οἰκίαν ἐκτήσατο πλεῖν ἢ πέντε ταλάντων, κατεχορήγησε
δὲ ὑπὲρ αὑτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς πεντακισχιλίας δραχμάς,
43 τριηραρχῶν δὲ ἀνήλωσεν ὀγδοήκοντα μνᾶς. εἰσενήνεκται
δὲ ὑπὲρ ἀμφοτέρων οὐκ ἔλαττον μνῶν τετταράκοντα. εἰς
δὲ τὸν ἐπὶ Σικελίας πλοῦν ἀνήλωσεν ἑκατὸν μνᾶς. εἰς δὲ
τὸν ἀπόστολον τῶν τριήρων, ὅτε οἱ Κύπριοι ἦλθον καὶ ἔδοτε

1 δημεύσετε L: corr. Reiske τοῦ om. C 2 κακὸν Sauppe: ἀγαθὸν X: θὸν C δὲ C: ἐὰν X 3 λάβοιτ' ἢ ἃ Fuhr: λάβοι τὴν X: λάβοιτε ὡς καὶ C 4 τοῦτο X ἠξιοῦτε X: ἀξιοῖτε C ἂν C solus 5 εἰκότως Kayser 8 Ἀθηνᾷ L 11 αὐτὸν C 12 υἱεῖ L 13 τι C: τί X 15 γὰρ ⟨ἂν⟩ Westermann 16 νήσῳ Taylor διέθετο Taylor: ἤσθετο L τοῦτον μάρτυρα L 18 μάρτυρας C: om. X, sed est spatium 21 ᾠήθη ἂν Stephanus: ᾠήθησαν L 22 οἰκίαν Markland: οὐσίαν L πλέον L κατεχορήγησε Reiske: καὶ ἐχορήγησε(ν) L 23 δὲ om. C 26 ἐν Σικελίᾳ L: corr. Hertlein

αὐτοῖς τὰς δέκα ναῦς, καὶ τῶν πελταστῶν τὴν μίσθωσιν καὶ
τῶν ὅπλων τὴν ὠνὴν παρέσχε τρισμυρίας δραχμάς. καὶ
τούτων κεφάλαιον πάντων γίγνεται μικροῦ λείποντος πεντε-
καίδεκα τάλαντα. ὥστε οὐκ ἂν εἰκότως ἡμᾶς αἰτιῷσθε, 44
ἐπεὶ τῶν Κόνωνος, τῶν ὁμολογουμένων δικαίως ἀποφανθῆναι
ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου, πολλαπλασίων δοκούντων πλεῖν ἢ τρίτον
μέρος φαίνεται τὰ Ἀριστοφάνους. καὶ οὐ προσλογιζόμεθα
ὅσα αὐτὸς ἐν Κύπρῳ ἔσχε Νικόφημος, οὔσης αὐτῷ ἐκεῖ
γυναικὸς καὶ θυγατρός.

Ἐγὼ μὲν ⟨οὖν⟩ οὐκ ἀξιῶ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω πολλὰ 45
καὶ μεγάλα τεκμήρια παρασχομένους ἡμᾶς ἀπολέσθαι ἀδίκως.
ἀκήκοα γὰρ ἔγωγε καὶ τοῦ πατρὸς καὶ ἄλλων πρεσβυτέρων,
ὅτι οὐ νῦν μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ πολλῶν [156]
ἐψεύσθητε τῆς οὐσίας, οἳ ζῶντες μὲν πλουτεῖν ἐδόκουν,
ἀποθανόντες δὲ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν τὴν ὑμετέραν ἐφάνησαν.
αὐτίκα Ἰσχομάχῳ, ἕως ἔζη, πάντες ᾤοντο εἶναι πλεῖν ἢ 46
ἑβδομήκοντα τάλαντα, ὡς ἐγὼ ἀκούω· ἐνειμάσθην δὲ τὼ ὑεῖ
οὐδὲ δέκα τάλαντα ἑκάτερος ἀποθανόντος. Στεφάνῳ δὲ τῷ
Θαλλοῦ ἐλέγετο εἶναι πλεῖν ἢ πεντήκοντα τάλαντα, ἀπο-
θανόντος δ' ἡ οὐσία ἐφάνη περὶ ἕνδεκα τάλαντα. ὁ τοίνυν 47
Νικίου οἶκος προσεδοκᾶτο εἶναι οὐκ ἔλαττον ἢ ἑκατὸν τα-
λάντων, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἔνδον [ἦν]· Νικήρατος δὲ
ὅτ' ἀπέθνῃσκεν, ἀργύριον μὲν ἢ χρυσίον οὐδ' αὐτὸς ἔφη
καταλείπειν οὐδέν, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπε τῷ ὑεῖ,
οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων.
Καλλίας τοίνυν ὁ Ἱππονίκου, ὅτε νεωστὶ ἐτεθνήκει ὁ πατήρ, 48
[ὃς] πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆσθαι, καὶ ὥς φασι,

1 ναῦς Taylor : μνᾶς L 4 αἰτιᾶσθε L : corr. Dobree 5 ἐπεὶ Reiske : ἐπὶ X : εἰ C 6 πλέον L 7 ⟨ὄντα⟩ τὰ Reiske 10 οὖν add. Markland 13 πρόσθεν C 14 οἳ Taylor : καὶ L 16 πλεῖον L 17 ἐνειμάσθην δὲ τὼ υἱέε C : ἐνειμάσθη δὲ τῷ υἱεὶ X 18 ἑκατέρω L : corr. Reiske 19 πλέον L ταλάντων L : corr. Reiske 22 ἦν del. Scheibe : εἶναι Taylor 24 κατα-λείπειν Kayser : καταλιπεῖν L υἱεῖ L 27 ὃς del. Turr., ante ὅτε transp. Reiske φασι Contius : φησι L

διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο ⟨τὰ⟩ αὑτοῦ ὁ πάππος, τὸ δὲ
τούτου νῦν τίμημα οὐδὲ δυοῖν ταλάντοιν ἐστί. Κλεοφῶντα
δὲ πάντες ἴστε, ὅτι πολλὰ ἔτη διεχείρισε τὰ τῆς πόλεως
πάντα καὶ προσεδοκᾶτο πάνυ πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἔχειν·
ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ οὐδαμοῦ δῆλα τὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ
οἱ προσήκοντες καὶ οἱ κηδεσταί, παρ' οἷς ⟨ἂν⟩ κατέλιπεν,
49 ὁμολογουμένως πένητές εἰσι. φαινόμεθα δὴ καὶ τῶν ἀρχαιο-
πλούτων πολὺ ἐψευσμένοι καὶ τῶν νεωστὶ ἐν δόξῃ γεγε-
νημένων. αἴτιον δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι ῥᾳδίως τινὲς τολμῶσι
λέγειν ὡς ὁ δεῖνα ἔχει τάλαντα πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς. καὶ
ὅσα μὲν περὶ τεθνεώτων λέγουσιν, οὐ πάνυ θαυμάζω (οὐ γὰρ
ὑπό γε ἐκείνων ἐξελεγχθεῖεν ἄν), ἀλλ' ὅσα ζώντων ἐπιχει-
50 ροῦσι καταψεύδεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἔναγχος ἠκούετε ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ, ὡς Διότιμος ἔχοι τάλαντα τετταράκοντα πλείω ἢ
ὅσα αὐτὸς ὡμολόγει παρὰ τῶν ναυκλήρων καὶ ἐμπόρων· καὶ
ταῦτα, ἐπειδὴ ἦλθεν, ἐκείνου ἀπογράφοντος καὶ χαλεπῶς
φέροντος ὅτι ἀπὼν διεβάλλετο, οὐδεὶς ἐξήλεγξε, δεομένης
μὲν τῆς πόλεως χρημάτων, ἐθέλοντος δὲ ἐκείνου λογίσασθαι.
51 ἐνθυμεῖσθε τοίνυν οἷον ἂν ἐγένετο, εἰ Ἀθηναίων ἁπάντων
ἀκηκοότων ὅτι τετταράκοντα τάλαντα ἔχοι Διότιμος, εἶτα
[εἰ] ἔπαθέ τι πρὶν καταπλεῦσαι δεῦρο. εἶτα οἱ προσήκοντες
ἂν αὐτοῦ ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ, εἰ ἔδει αὐτοὺς πρὸς
τοσαύτην διαβολὴν ἀπολογεῖσθαι, μὴ εἰδότας μηδὲν τῶν
πεπραγμένων. αἴτιοι οὖν εἰσι καὶ ὑμῖν πολλῶν ἤδη ψευσθῆ-
ναι καὶ †ἰδίᾳ ἀδίκως γέ τινας ἀπολέσθαι οἱ ῥᾳδίως τολμῶντες

1 τὰ add. Scheibe τὸ δὲ τούτου νῦν (τανῦν Reiske) Westermann : τό,τε τούτου τοίνυν X : τὸ τούτου τοίνυν C 4 πάντα] an πράγματα? πάνυ πολλὰ] πάμπολα C 6 παρ' οἷς] οἷσπερ Emperius : ἂν add. idem 7 δὴ C solus : οὖν add. Reiske 8 πολὺ] πολὺ παρὰ τὸ εἰκὸς C ἐψηφισμένοι L 11 τεθνεῶτος L : corr. Markland 12 ἐξενεχθεῖεν X : ἐξελεχθεῖεν C (ν et γ suprascr.) 14 ἔχει C ἢ ὅσα C : ὅσα X : ὅσων Reiske 15 ἐμπόρων] ἐ. λαβεῖν C 16 ἀπογραφέντος L : corr. Reiske 19 ἁπάντων C : ἀπόντων X 20 ἔχει C 21 εἰ om. C πρὶν Stephanus : πλὴν L 23 εἰδότας C : εἰδότες X 24 ἤδη] δὴ Fuhr 25 ἰδίᾳ] νὴ Δία vel ἤδη Reiske : δὴ Scheibe γέ Markland : τε X : om. C ῥᾳδίως ἀπολέσθαι (-σαι Bekker) οἱ (ex εἰ, ut vid., corr. X^1) L, transp. Kayser

ψεύδεσθαι καὶ συκοφαντεῖν ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦντες. ἐπεὶ 52 οἴομαι ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι Ἀλκιβιάδης τέτταρα ἢ πέντε ἔτη ἐφεξῆς ἐστρατήγει ἐπικρατῶν καὶ νενικηκὼς Λακεδαιμονίους, καὶ διπλάσια ἐκείνῳ ἠξίουν αἱ πόλεις διδόναι ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν, ὥστ' ᾤοντο εἶναί τινες αὐτῷ πλεῖν ἢ ἑκατὸν τάλαντα. ὁ δ' ἀποθανὼν ἐδήλωσεν ὅτι οὐκ ἀληθῆ ταῦτα ἦν· ἐλάττω γὰρ οὐσίαν κατέλιπε τοῖς παισὶν ἢ αὐτὸς παρὰ τῶν ἐπιτροπευσάντων παρέλαβεν.

Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοιαῦτα ἐγί- 53 γνετο, ῥᾴδιον γνῶναι· φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀρίστους καὶ σοφωτάτους μάλιστα ἐθέλειν μεταγιγνώσκειν. εἰ οὖν δοκοῦμεν εἰκότα λέγειν καὶ ἱκανὰ τεκμήρια παρέχεσθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ ἐλεήσατε· ὡς ἡμεῖς τῆς μὲν διαβολῆς οὕτω μεγάλης οὔσης ἀεὶ προσεδοκῶμεν κρατήσειν μετὰ τοῦ ἀληθοῦς· ὑμῶν δὲ μηδενὶ τρόπῳ ἐθελησάντων πεισθῆναι οὐδ' ἐλπὶς οὐδεμία σωτηρίας ἐδόκει ἡμῖν εἶναι. ἀλλὰ πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλεσθε 54 ἡμᾶς δικαίως σῶσαι μᾶλλον ἢ ἀδίκως ἀπολέσαι, καὶ πιστεύετε τούτοις ἀληθῆ λέγειν, οἳ ἂν καὶ σιωπῶντες ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ παρέχωσι σώφρονας σφᾶς αὐτοὺς καὶ δικαίους.

Περὶ μὲν οὖν αὐτῆς τῆς γραφῆς, καὶ ᾧ τρόπῳ κηδεσταὶ 55 ἡμῖν ἐγένοντο, καὶ ὅτι οὐκ ἐξήρκει τὰ ἐκείνου εἰς τὸν ἔκπλουν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλοθεν προσεδανείσατο ἀκηκόατε καὶ μεμαρ- [157] τύρηται ὑμῖν· περὶ δ' ἐμαυτοῦ βραχέα βούλομαι ὑμῖν εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔτη γεγονὼς ἤδη τριάκοντα οὔτε τῷ πατρὶ οὐδὲν πώποτε ἀντεῖπον, οὔτε τῶν πολιτῶν οὐδείς μοι ἐνεκάλεσεν, ἐγγύς τε οἰκῶν τῆς ἀγορᾶς οὔτε πρὸς δικαστηρίῳ οὔτε πρὸς βουλευτηρίῳ ὤφθην οὐδεπώποτε, πρὶν ταύτην τὴν συμφορὰν γενέσθαι. περὶ μὲν οὖν ἐμαυτοῦ τοσαῦτα λέγω, περὶ δὲ τοῦ 56

1 § 52 del. Westermann, post § 47 transp. Thalheim ἐπεὶ Sauppe: ἔπειτ' L 5 πλέον L 16 δοκεῖ Reiske 18 ἢ μᾶλλον L ἀπολέσθαι L: corr. Reiske 20 παρέχουσι C δικαίως C 21 ἀπογραφῆς Bake 21–23 καὶ . . . προσεδανείσατο del. Westermann 24 alt. ὑμῖν om. C 25 οὔτε C: οὐδὲ X 27 οὐδὲ . . οὐδὲ L

πατρός, ἐπειδὴ ὥσπερ ἀδικοῦντος αἱ κατηγορίαι γεγένηνται, συγγνώμην ἔχετε, ἐὰν λέγω ἃ ἀνήλωσεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς φίλους, οὐ γὰρ φιλοτιμίας ἕνεκα ἀλλὰ τεκμήριον ποιούμενος ὅτι οὐ τοῦ αὐτοῦ ἐστιν ἀνδρὸς ἄνευ ἀνάγκης τε πολλὰ ἀναλίσκειν καὶ μετὰ κινδύνου τοῦ μεγίστου ἐπιθυ-
57 μῆσαι ἔχειν τι τῶν κοινῶν. εἰσὶ δέ τινες οἱ προαναλίσκοντες †οὐ μόνου τούτου ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα ἄρχειν ὑφ' ὑμῶν ἀξιωθέντες διπλάσια κομίσωνται. ὁ τοίνυν ἐμὸς πατὴρ ἄρχειν μὲν οὐδεπώποτε ἐπεθύμησε, τὰς δὲ χορηγίας ἁπάσας κεχορήγηκε, τετριηράρχηκε δὲ ἑπτάκις, εἰσφορὰς δὲ πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσενήνοχεν. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς, [καὶ] καθ' ἑκάστην ἀναγνώσεται.

ΛΗΙΤΟΥΡΓΙΑΙ.

58 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πλῆθος. πεντήκοντα γὰρ ἔτη ἐστὶν ὅσα ὁ πατὴρ καὶ τοῖς χρήμασι καὶ τῷ σώματι τῇ πόλει ἐλῃτούργει. ἐν οὖν τοσούτῳ χρόνῳ δοκοῦντά τι ἐξ ἀρχῆς ἔχειν οὐδεμίαν εἰκὸς δαπάνην πεφευγέναι. ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

59 Τούτων συμπάντων κεφάλαιόν ἐστιν ἐννέα τάλαντα καὶ δισχίλιαι δραχμαί. ἔτι τοίνυν καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν πολιτῶν ἀποροῦσι συνεξέδωκε θυγατέρας καὶ ἀδελφάς, τοὺς δ' ἐλύσατο ἐκ τῶν πολεμίων, τοῖς δ' εἰς ταφὴν παρέσχεν ἀργύριον. καὶ ταῦτ' ἐποίει ἡγούμενος εἶναι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι εἴσεσθαι· νῦν δὲ πρέπον ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἀκοῦσαί μου. Καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

60 Τῶν μὲν οὖν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι ὀλίγον μὲν [οὖν] χρόνον δύναιτ' ἄν τις πλάσασθαι τὸν τρόπον τὸν

7 *οὐ* et *ἀλλ'* del. Hertlein *μόνου* C : *μόνον* X *τούτου*] *τοῦ κοινοῦ* Weidner *ἕνεκεν* L 11 *καὶ* om. C 12 *ἕκαστον* C *ἀναγνώσετε* X 13 *λειτουργεῖαι* C : om. X 15 *καὶ τοῖς* Sluiter : *αὐτοῖς* L 16 *ἐλειτ.* L *δοκοῦντάς* L : corr. Markland 20 *τοσούτων* C 23 *παρεῖχεν* L : corr. Fuhr 25 *μέλλει* C *ἔσεσθαι* X 26 *μου* del. Dobree : ⟨*δι'*⟩ *ἐμοῦ* Westermann 29 *οὖν* om. Aldus

αὐτοῦ, ἐν ἑβδομήκοντα δὲ ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἷς λάθοι πονηρὸς
ὤν. τῷ τοίνυν πατρὶ τῷ ἐμῷ ἄλλα μὲν ἄν τις ἔχοι ἐπικα-
λέσαι ἴσως, εἰς χρήματα δὲ οὐδεὶς οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησε
πώποτε. οὔκουν ἄξιον τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις πιστεῦ- 61
σαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις, ἃ ἐπράχθη ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, καὶ τῷ
χρόνῳ, ὃν ὑμεῖς σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε.
εἰ γὰρ μὴ ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ
εἰ νῦν γε ἐξαπατηθείητε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν τὴν
οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἄν. ὥστε οὐ μόνον πρὸς
δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μᾶλλον ὑμῖν
ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφεληθήσεσθ', ἐὰν ἡμεῖς
ἔχωμεν. σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, ὅσα 62
φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν ἀπὸ τῶν ὑπο-
λοίπων τριηραρχῶ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δὲ ὁ πατὴρ ἀπέθανεν,
πειράσομαι δ', ὥσπερ καὶ ἐκεῖνον ἑώρων, ὀλίγα κατὰ μικρὸν
παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοινὰς ὠφελείας· ὥστε τῷ γ' ἔργῳ
πάλαι ⟨τῆς πόλεως⟩ ταῦτ' ἐστι, καὶ οὔτ' ἐγὼ ἀφῃρημένος
ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν δὲ πλείους οὕτως αἱ ὠφέλειαι ἢ
εἰ δημεύσαιτε. πρὸς δὲ τούτοις ἄξιον ἐνθυμηθῆναι οἵαν 63
φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. ὅσα γὰρ ἔξω τῶν ἀναγκαίων ἐπεθύ-
μησεν ἀναλίσκειν, πάντα φανήσεται τοιαῦτα ὅθεν καὶ τῇ
πόλει τιμὴ ἔμελλεν ἔσεσθαι. αὐτίκα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον
ἵππους ἐκτήσατο λαμπροὺς ἀλλὰ καὶ ἀθλητὰς ⟨οἷς⟩ ἐνίκησεν
Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ, ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν
στεφανωθῆναι. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ 64
τούτων καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων
βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀναιρεθέντας.
καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ ὑμῖν αὐτοῖς
τὰ συμφέροντα.

1 λάθη L 6 ὃν ὑμεῖς Reiske : ὃ νῦν εἰς L 8 ναῦ C δη-μεύσηθ' L 9 τέτταρα Frohberger 11 ὠφελήσεσθε C 15 καὶ Scheibe : εἰ L 16 γ' Markland : τ' L 17 τῆς πόλεως add. Dobree 18 δὲ] τε Stephanus 23 ἀθλητὰς X : ἀθλητὰς καὶ C : ἀθληταῖς Taylor : οἷς add. Reiske 28–29 τὰ ὑμῖν αὐτοῖς Gebauer

XX

[158] ΥΠΕΡ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

1 Οὔ μοι δοκεῖ χρῆναι ὀργίζεσθαι ὑμᾶς τῷ ὀνόματι τῷ τῶν
τετρακοσίων, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις ἐνίων. οἱ μὲν γὰρ ἐπιβουλεύ-
σαντες ἦσαν αὐτῶν, οἱ δ' ἵνα μήτε τὴν πόλιν μηδὲν κακὸν
ἐργάσαιντο μήθ' ὑμῶν μηδένα, ἀλλ' εὖνοι ὄντες εἰσῆλθον εἰς
τὸ βουλευτήριον, ὧν εἷς ὢν οὑτοσὶ τυγχάνει Πολύστρατος.
2 οὗτος γὰρ ᾑρέθη μὲν ὑπὸ τῶν φυλετῶν ὡς χρηστὸς ὢν ἀνὴρ
καὶ περὶ τοὺς δημότας καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· κατη-
γοροῦσι δὲ αὐτοῦ ὡς οὐκ εὔνους ἦν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ,
αἱρεθεὶς ὑπὸ τῶν φυλετῶν, οἳ ἄριστ' ⟨ἂν⟩ διαγνοῖεν περὶ σφῶν
3 αὐτῶν ὁποῖοί τινές εἰσιν. οὗτος δὲ τίνος ἂν ἕνεκα ὀλιγαρχίας
ἐπεθύμησε; πότερον ὡς ἡλικίαν εἶχε λέγων τι διαπράττεσθαι
παρ' ὑμῖν, ἢ τῷ σώματι πιστεύων, ἵνα ὑβρίζοι εἰς τῶν ὑμε-
τέρων τινά; ἀλλ' ὁρᾶτε αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν, ᾗ καὶ τοὺς
4 ἄλλους ἱκανός ἐστιν ἀποτρέπειν τούτων. ὅστις μὲν οὖν ἄτιμος
ὤν, κακόν τι ἐργασάμενος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ἑτέρας πολι-
τείας ἐπεθύμησε, διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματα αὑτοῦ ἕνεκ' ἂν
ἔπραττε· τούτῳ δὲ τοιοῦτον οὐδὲν ἡμάρτητο, ὥστε αὐτοῦ
ἕνεκα μισεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἢ τῶν παίδων. ὁ μὲν
γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἦν, οἱ δ' ἐν Βοιωτοῖς, ὥστε μηδὲ τού-
των ἕνεκα ἑτέρας πολιτείας ἐπιθυμῆσαι [διὰ τὰ πρόσθεν
5 ἁμαρτήματα]. καὶ κατηγοροῦσι μὲν αὐτοῦ ὡς πολλὰς ἀρχὰς

Tit. ὑπὲρ Π. δήμου καταλύσεως ἀπολογία Harp. s. v. Πολύστρατος : ὑπὲρ Π. L   1 alt. τῷ om. C   3 ἦσαν del. Emperius   δὲ μήτε ἵνα Taylor   5 οὑτοσὶ Scheibe : οὗτος L   8 αὐτοῦ add. X^1 9 ⟨ὁ⟩ αἱρεθεὶς Hertlein   ἄριστ' ἂν Cobet : ἄριστα L   διαγνοῖεν ἂν C   11 ἡλικίας Markland   θέλων Schottus   12 ὑβρίζῃ C   13 ᾗ L   16 ἁμαρτήματ' αὐτοῦ L   17 ἡμάρτηται L : corr. Dobree   ⟨ἢ⟩ αὑτοῦ Rauchenstein   18 ὁ] ἐγὼ Halbertsma   20 διὰ . . ἁμαρτήματα om. Bekker (non cum C)

ἦρξεν, ἀποδεῖξαι δὲ οὐδεὶς οἷός τέ ἐστιν ὡς οὐ καλῶς ἦρξεν.
ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι οὐ τούτους ἀδικεῖν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐκεί-
νοις, ἀλλ' εἴ τις ὀλίγας ἄρξας ἀρχὰς μὴ τὰ ἄριστα ἦρξε τῇ
πόλει. οὐ γὰρ οἱ καλῶς ἄρχοντες προὐδίδοσαν τὴν πόλιν,
ἀλλ' οἱ μὴ δικαίως. οὗτος δὲ πρῶτον μὲν ἄρξας ἐν Ὠρωπῷ 6
οὔτε προέδωκε καὶ ἑτέραν πολιτείαν κατέστησε, τῶν ἄλλων
ἁπάντων, ὅσοι ἦρχον, καταπροδόντων τὰ πράγματα. οἱ δ' οὐχ
ὑπέμειναν, καταγνόντες σφῶν αὐτῶν ἀδικεῖν· ὁ δὲ ἡγού-
μενος μηδὲν ἠδικηκέναι δίκην δίδωσι. καὶ τοὺς μὲν ἀδικοῦντας 7
οἱ κατήγοροι ἐκκλέπτουσιν, ἀργύριον λαμβάνοντες· παρ' ὧν
δ' ἂν μὴ κερδαίνωσιν, ἀδικοῦντας ἀποφαίνουσι. καὶ ὁμοίας
τὰς κατηγορίας ποιοῦνται τῶν τε εἰπόντων γνώμην τινὰ ἐν
τῇ βουλῇ καὶ τῶν μή. οὗτος δὲ οὐδὲ γνώμην οὐδεμίαν εἶπε 8
περὶ τοῦ ὑμετέρου πλήθους. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι ἀξίους εἶναι
τούτους μηδὲν πάσχειν ὑφ' ὑμῶν κακόν, εἰ ὑμῖν μὲν εὖνοι
ἦσαν, ἐκείνοις δὲ ⟨οὐκ⟩ ἀπηχθάνοντο. τῶν γὰρ λεγόντων
ἐναντία ἐκείνοις οἱ μὲν ἔφευγον οἱ δὲ ἀπέθνῃσκον, ὥστ' εἴ
τις καὶ ἐβούλετο ἐναντιοῦσθαι ὑπὲρ ὑμῶν, τὸ δέος καὶ ὁ
φόβος τῶν πεπονθότων ἀπέτρεπε πάντας. ὥστε οἱ πολλοὶ 9
πάντα ἀπεγίγνωσκον αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ ἐξήλαυνον αὐτῶν,
τοὺς δὲ ἀπεκτίννυσαν. οἳ δὲ ἐκείνων ἔμελλον ἀκροᾶσθαι καὶ
μηδὲν ἐπιβουλεύειν μηδὲ ἐξαγγέλλειν, τούτους ἂν καθίσταντο.
ὥστε οὐκ ἂν ῥᾳδίως μετέστη ἂν ὑμῖν ἡ πολιτεία. οὔκουν
δίκαιοί εἰσιν, ὧν ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην διδόναι.
δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ 10
ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταὐτὰ πείσεται, καὶ ἐν
μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτεν εἰς ὑμᾶς, ἐν ὀκτὼ

2 ἐν Reiske: μὲν X. om. C 3 ⟨καὶ⟩ ὀλίγας Wilamowitz 4 καλῶς] πολλάκις Dobree 5 Ὠρεῷ Blass coll. Thuc. viii 95 6 post προέδωκε lacunam, qua mentio imperii Eretriensis interciderit, statuit Wilamowitz καὶ] οὔθ' Taylor 10 ἐκκλέπουσιν X: ἐκλείπουσιν C 11 ὁμοίως Cobet 15 εἰ] οἳ Taylor 16 οὐκ add. Brulart 19 φόνος Reiske 20 ἐγί(γ)νωσκον L: corr. Dobree 22 τούτους οὓς ἂν καθίστωνται C 27 ἐξήμαρτον X ἡμᾶς X[1]: corr. X[1]

δ' ἡμέραις, καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα πονηροὶ ὄντες
χρηστοὶ ἐν τῷ λογιστηρίῳ γεγένηνται, πείσαντες τοὺς κατη-
γόρους, οἱ δ' ἀεὶ ὑμῖν χρηστοὶ ἦσαν, οὗτοι πονηροί.
11 Καίτοι ἔν γε ταῖς πρότερον κατηγορίαις τά τε ἄλλα κατη-
γόρησαν ψευδῆ τοῦ πατρός, καὶ συγγενῆ Φρύνιχον αὐτοῦ
εἶναι ἔφησαν. καίτοι εἴ τις βούλεται, ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ
[159] μαρτυρησάτω ὡς ἀναγκαῖον ὄντα Φρυνίχῳ. ἀλλὰ γὰρ
ψευδῆ κατηγόρουν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ παιδείας φίλος ἦν
αὐτῷ· ὁ μὲν γὰρ ἐν ἀγρῷ πένης ὢν ἐποίμαινεν, ὁ δὲ πατὴρ
12 ἐν τῷ ἄστει ἐπαιδεύετο. καὶ ἐπειδὴ ἀνὴρ ἐγένετο, ὁ μὲν
ἐγεώργει, ὁ δ' ἐλθὼν εἰς τὸ ἄστυ ἐσυκοφάντει, ὥστε μηδὲν
ὁμολογεῖν τὼ τρόπω τὼ ἀλλήλων. καὶ ὅτ' ἐξέτινε τῷ δη-
μοσίῳ, οὐκ εἰσήνεγκεν αὐτῷ τὸ ἀργύριον· καίτοι ἐν τοῖς
τοιούτοις μάλιστα δηλοῦσιν οἳ ἂν φίλοι ὦσιν. εἰ δ' ἦν
δημότης, οὐ δίκαιος διὰ τοῦτο βλάπτεσθαί ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ
13 μὴ καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖτε, ὅτι ὑμῶν ἐστι πολίτης. πῶς δ' ἂν
γένοιτο δημοτικώτερος, ἢ ὅστις ὑμῶν ψηφισαμένων πεντακισ-
χιλίοις παραδοῦναι τὰ πράγματα καταλογεὺς ὢν ἐνακισχι-
λίους κατέλεξεν, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ διάφορος εἴη τῶν δημοτῶν,
ἀλλ' ἵνα τὸν μὲν βουλόμενον ἐγγράφοι, εἰ δέ τῳ μὴ οἷόν τ' εἴη,
χαρίζοιτο. καίτοι οὐχ οἳ ἂν πλείους τοὺς πολίτας ποιῶσιν,
οὗτοι καταλύουσι τὸν δῆμον, ἀλλ' οἳ ἂν ἐκ πλειόνων ἐλάτ-
14 τους. οὗτος δὲ οὔτε ὀμόσαι ἤθελεν οὔτε καταλέγειν, ἀλλ'
αὐτὸν ἠνάγκαζον, ἐπιβολὰς ἐπιβάλλοντες καὶ ζημιοῦντες·
ἐπεὶ δὲ ἠναγκάσθη καὶ ὤμοσε τὸν ὅρκον, ὀκτὼ ἡμέρας εἰσελ-
θὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐξέπλει εἰς Ἐρέτριαν, καὶ ἐδόκει
ἐκεῖ τὴν ψυχὴν οὐ πονηρὸς εἶναι ἐν ταῖς ναυμαχίαις, καὶ

2 βουλευτηρίῳ C 3 ἦσαν om. C 4 inde ab § 11 alium actorem dicentem facit Wilamowitz γε C : τε X : del. Wilamowitz 5 Φρυνίχου αὐτὸν Scheibe 6 ἔφασαν C 7 ὡς del. Reiske 10 τῷ del. Cobet[4] 12 τὼ τρόπω τὼ C : τῶ τρόπω τῶ X : τὼ τρόπω ἀλλήλοιν Cobet ἐξέτεινε X[1] : corr. X[1] 16 μὴ καὶ C : καὶ μὴ X ἂν ⟨τις⟩ Thalheim 18 ἐννακ. L 20 ἐγγράφοι Dobree : ἐγγράφῃ Markland : γράφοι Scheibe : γράφῃ L 21 πλείους τοὺς Dobree : πλείστους L 24 καὶ ζημιοῦντες del. Reiske

τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε, καὶ ἤδη μετεπεπτώκει τὰ πράγματα.
καὶ οὗτος μὲν οὔτ' εἰπὼν γνώμην οὐδεμίαν, οὔτε πλέον ὀκτὼ
ἡμερῶν ἐλθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ὦφλε χρήματα τοσαῦτα·
τῶν δ' εἰπόντων ὑμῖν τἀναντία καὶ διὰ τέλους ἐν τῷ βουλευ-
τηρίῳ ὄντων πολλοὶ ἀποπεφεύγασι. καὶ οὐ φθονῶν τούτοις 15
λέγω, ἀλλ' ἡμᾶς ἐλεῶν· οἱ μὲν γὰρ δοκοῦντες ἀδικεῖν ἐξῃ-
τημένοι εἰσὶν ὑπὸ τῶν ὑμῖν προθύμων ἐν τοῖς πράγμασι
γενομένων, οἱ δ' ἠδικηκότες ἐκπριάμενοι τοὺς κατηγόρους
οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν. πῶς [ἂν] οὖν οὐκ ἂν δεινὰ πάσχοιμεν;
καὶ κατηγοροῦσι μὲν τῶν τετρακοσίων, ὅτι ἦσαν κακοί· 16
καίτοι ὑμεῖς αὐτοὶ πεισθέντες ὑπὸ τούτων παρέδοτε τοῖς
πεντακισχιλίοις, καὶ εἰ αὐτοὶ τοσοῦτοι ὄντες ἐπείσθητε, ἕνα
ἕκαστον τῶν τετρακοσίων οὐ χρῆν πεισθῆναι; ἀλλ' οὐχ
οὗτοι ἀδικοῦσιν, ἀλλ' οἱ ὑμᾶς ἐξηπάτων καὶ κακῶς ἐποίουν.
οὗτος δ' ἐν πολλοῖς δηλοῖ ὑμῖν ὅτι, εἴ πέρ τι νεωτερίζειν
ἐβούλετο εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος, οὐκ ἄν ποτ' [ἐν] ὀκτὼ
ἡμέρας εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ᾤχετο ἐκπλέων. ἀλλ' 17
εἴποι ἄν τις ὅτι κερδαίνειν ἐπιθυμῶν ἐξέπλευσεν, ὥσπερ
ἔνιοι ἥρπαζον καὶ ἔφερον. οὐδεὶς τοίνυν ἂν εἴποι τι ὅπως
τῶν ὑμετέρων ἔχει, ἀλλὰ πάντα μᾶλλον κατηγοροῦσιν ἢ εἰς
τὴν ἀρχήν. καὶ οἱ κατήγοροι τότε μὲν οὐδαμῇ εὖνοι ὄντες
ἐφαίνοντο τῷ δήμῳ οὐδὲ ἐβοήθουν· νῦν δὲ ἡνίκα αὐτὸς
ἑαυτῷ εὐνούστατός ἐστιν ὁ δῆμος, βοηθοῦσι τῷ μὲν ὀνόματι
ὑμῖν, τῷ δὲ ἔργῳ σφίσιν αὐτοῖς. καὶ μὴ θαυμάζετε, ὦ 18
ἄνδρες δικασταί, ὅτι τοσαῦτα ὦφλε χρήματα. ἔρημον γὰρ
αὐτὸν λαβόντες αὐτοῦ τε καὶ ἡμῶν κατηγοροῦντες εἷλον.
τῷ μὲν γὰρ οὐδ' εἴ τις εἶχε μαρτυρίαν, εἶχε μαρτυρεῖν διὰ
τὸ δέος τὸ τῶν κατηγόρων, τοῖς δὲ καὶ τὰ ψευδῆ δεδοικότες

1 ἐπεὶ ἤδη Sluiter 7 ταῖς πράξεσι C 9 οὐδ' Dobree : οὐδὲν L ἂν del. Markland 12 πεντακ. ⟨τὰ πράγματα⟩ Dobree εἰ supra v. X¹ : οἷς Markland τοιοῦτοι X¹ : corr. X¹ 13 χρῆν Markland : χρὴ L 15 δὲ [ἐν] Wilamowitz 16 ἐν ὀ. ἡμέραις L : corr. Wilamowitz 19 ἔνιοι ⟨οἳ⟩ Markland τι ὅπως Scheibe : τις ὅπως X : ὅπως τι C 25 ὦφλε C : ὤφειλε X ἔρημον Xᶜ(1) : ἐρήμην X¹ C 27 alt. εἶχε] ἐτόλμα Markland 28 ψευδῆ ⟨μηδὲν⟩ Reiske

19 ἐμαρτύρουν. ἦ δεινά τἂν πάθοιμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ
τοὺς μὲν οὐχ οἵους τε ὄντας ἐξάρνους εἶναι μὴ οὐ χρήματα
ἔχειν ὑμῶν, τούτους μὲν ἀφεῖτε ἀνδρὶ ἐξαιτουμένῳ, ἡμῖν δὲ
αὐτοῖς τε προθύμοις γεγενημένοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέ-
τερον, καὶ τοῦ πατρὸς οὐδὲν ὑμᾶς ἠδικηκότος, οὐ χαριεῖσθε.
καὶ εἰ μὲν ξένος τις ἐλθὼν ὑμᾶς ἢ χρήματα ᾔτει ἢ εὐεργέτης
ἀναγραφῆναι ἠξίου, ἔδοτε ἂν αὐτῷ· ἡμῖν δὲ οὐ δώσετε
20 ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπιτίμους ὑμῖν γενέσθαι; εἰ δέ τινες κακόνοι
ἐγένοντο εἰς τὰ ὑμέτερα πράγματα ἢ γνώμην μὴ ἐπιτηδείαν
εἶπον, οὐχ οἱ ἀπόντες τούτων αἴτιοί εἰσιν, ἐπεὶ καὶ τοὺς
παρόντας ὑμεῖς ἀπελύσατε. οὐδὲ γὰρ εἴ τις τῶν ἐνθάδε μὴ
τὰ ἄριστα λέγων πείθει ὑμᾶς, οὐχ ὑμεῖς ἐστε αἴτιοι, ἀλλ'
21 ὁ ἐξαπατῶν ὑμᾶς. ἐκεῖνοι δὲ σφῶν αὐτῶν προκαταγνόντες
[160] ἀδικεῖν οἴχονται, ἵνα μὴ δοῖεν δίκην· καὶ εἴ τινες ἄλλοι
ἀδικοῦσιν, ἧττον μὲν ἐκείνων, ἀδικοῦσι δέ, τὸ δέος αὐτοὺς
ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων μὴ ἐπιδημεῖν
ἀλλὰ στρατεύεσθαι, ἵνα ἢ ὑμᾶς πραοτέρους ποιῶσιν ἢ τού-
22 τους πείθωσιν. οὗτος δὲ ὑμῖν δίκην δέδωκεν, οὐδὲν ὑμᾶς
ἀδικῶν, εὐθὺς μετὰ τὰ πράγματα, ὅτε ὑμεῖς τε μάλιστα
ἐμέμνησθε τῶν γενομένων καὶ οὗτος ἐλεγχθήσεσθαι ἔμελλε,
πιστεύων αὑτῷ μηδὲν ἡμαρτῆσθαι ἀλλ' ἀγωνιεῖσθαι εὖ μετὰ
τοῦ δικαίου. ὡς δ' ἦν δημοτικός, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω.
23 πρῶτον μὲν γὰρ ὅσον οὐδεμιᾶς στρατείας ἀπελείφθη, ἀλλ'
ἐστρατεύετο, ὡς συνειδότες ἂν εἴποιεν οἱ δημόται· καὶ ἐξὸν
αὐτῷ τὴν οὐσίαν ἀφανῆ καταστήσαντι μηδὲν ὑμᾶς ὠφελεῖν,
εἵλετο μᾶλλον συνειδέναι ὑμᾶς, ἵν', εἰ καὶ βούλοιτο κακὸς
εἶναι, μὴ ἐξείη αὐτῷ, ἀλλ' εἰσφέροι τε τὰς εἰσφορὰς καὶ
λῃτουργοίη. καὶ ἡμᾶς παρεσκεύασεν, ὡς ἂν τῇ πόλει
24 ὠφελιμώτατοι εἶμεν. καὶ ἐμὲ μὲν εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν,

1 τἂν Wilamowitz : ἄγαν X : ἂν C : γ' ἂν Stephanus 3 ἀφῆτε L : corr. Dobree 7 ἐδίδοτε Frohberger 8 ὑμῖν del. Dobree : ⟨ἐν⟩ ὑμῖν Reiske 9 μὴ om. C 10 ἀπόντες Taylor : ἅπαντες L 12 ὑμεῖς ex ἡμεῖς corr. X¹ 23 ὅσον Scaliger : ὅσων X : ὅτι C στρατιᾶς L 27 ἐξῇ L : corr. Dobree εἰσφέρῃ L 28 λειτ. L ὑμᾶς X¹ : corr. X¹ 29 ὠφελιμώτατον C εἴημεν L

ὑμῖν δ' οὐκ ἦ . . ., ὥστ' εἰδέναι τοὺς ἱππέας, οἷος ἦ τὴν ψυχήν, ἕως τὸ στρατόπεδον σῶν ἦν· ἐπειδὴ δὲ διεφθάρη καὶ ἀνεσώθην εἰς Κατάνην, ἐληζόμην ὁρμώμενος ἐντεῦθεν καὶ τοὺς πολεμίους κακῶς ἐποίουν, ὥστε τῇ θεῷ τε τὰς δεκάτας ἐξαιρεθῆναι πλεῖν ἢ τριάκοντα μνᾶς καὶ τοῖς στρατιώταις εἰς σωτηρίαν, ὅσοι ἐν τοῖς πολεμίοις ἦσαν. καὶ ἐπειδὴ 25
Καταναῖοι ἠνάγκαζον ἱππεύειν, ἵππευον καὶ οὐδενὸς οὐδ' ἐνταῦθα κινδύνου ἀπελειπόμην, ὥστ' εἰδέναι ἅπαντας οἷος ἦ τὴν ψυχὴν ἱππεύων τε καὶ ὁπλιτεύων. ⟨ὧν⟩ ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀκηκόατε μὲν τῶν μαρτύρων, ὦ ἄνδρες δικασταί· οἷος 26
δ' εἰμὶ περὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω. ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακοσίου ὅρκιον ἔχοντος καὶ ἑτοίμου ὄντος ὁρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐκεῖ ὄντων, ἀντεῖπον εὐθὺς αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν ὡς Τυδέα διηγούμην ταῦτα, καὶ σύλλογον ἐποίει, καὶ λόγοι οὐκ ὀλίγοι ἦσαν. ὧν δ' οὖν ἐγὼ εἶπον, καλῶ μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Σκέψασθε δὴ καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔδωκεν 27
ἀποδοῦναι ἐμοί, πότερα τῷ ὑμετέρῳ πλήθει ἀγαθὰ ἐνῆν ἢ οὔ. τά τε γὰρ οἰκεῖα ἐνεγέγραπτο, καὶ ἔτι, ὅτε καλῶς ἔχοι τὰ ἐν Σικελίᾳ, ἥκειν. καίτοι ταὐτὰ ὑμῖν συνέφερε καὶ τοῖς ἐκεῖ· ὥστ' εἰ μὴ εὔνους ἦν τῇ πόλει καὶ ὑμῖν, οὐκ ἄν ποτε τοιαῦτα ἐπέστελλεν.

1 ἦν L : lacunam statuit Markland : ἄχρηστος add. Kayser εἰδέναι κατειλεγμένον εἰς τοὺς C ἦν L 2 σῶν C : σῶον X 3 ἀνεσώθην C : ἀνεσώθη X ἐληζόμην Contius : ἠλπιζόμην X : ὁπλιζόμην C 4 τὰς] εἰς Taylor 5 πλέον L 6 ἐν] ἐπὶ Cobet 7 ἱππεύειν del. Wilamowitz : ἵππευον καὶ om. C : ὁπλιτεύειν, ὡπλίτευον P. Mueller 8 ἀπελιπόμην C ἦν L 9 ὧν add. Stephanus : καὶ ὑπὲρ τούτων C τοὺς ⟨ἱππέας⟩ Reiske 14 Συρακουσίου L 16 ἀντεῖπον C : ἀντεῖπεν X 17 σύλλογον Dobree : συλλογὴν L 18 δ' del. Cobet κάλει ⟨μοι⟩ Herwerden 21 μοι C ἀγαθὸς C : ἀγαθοῦ Markland ἐνῆν Francken : ἦν L 22 ἀνεγέγραπτο L 23 ταὐτὰ Taylor : ταῦτα L ὑμῖν ⟨τε⟩ Markland

28 Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν νεώτατον, οἷος εἰς ὑμᾶς
ἐστιν, ἐγὼ ἀποδείξω. καταδρομῆς γὰρ γενομένης τῶν φυγά-
δων, ⟨οἳ⟩ οὐ μόνον ἐνθάδε ὅ τι οἷοί τ᾽ ἦσαν κακὸν ἠργάζοντο,
ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους ἔφερον καὶ ἦγον ὑμᾶς, ἐξελάσας
ἐκ τῶν ἄλλων ἱππέων ἕνα ἀπέκτεινεν. ὧν ὑμῖν αὐτοὺς
μάρτυρας τοὺς παραγενομένους παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 Τὸν δὲ πρεσβύτατον ἀδελφὸν αὐτοὶ οἱ συστρατευόμενοι
ἴσασιν, οἵτινες μετὰ Λέοντος ἦτε ἐν Ἑλλησπόντῳ, ὥστε
νομίζειν μηδενὸς ἥττον᾽ εἶναι ἀνθρώπων τὴν ψυχήν. Καί
μοι ἀνάβητε δεῦρο.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Πῶς οὖν οὐ χρὴ χάριν παρ᾽ ὑμῶν ἀπολαμβάνειν, εἰ
τοιοῦτοί ἐσμεν; ἀλλ᾽ ὧν μὲν ὁ πατὴρ διαβέβληται εἰς ὑμᾶς,
δικαίως τούτων δεῖ ἡμᾶς ἕνεκα ἀπολέσθαι, [δι᾽] ὧν δὲ
πρόθυμοι εἰς τὴν πόλιν γεγενήμεθα, μηδεμίαν ὠφέλειαν
γενέσθαι; ἀλλ᾽ οὐ δίκαιον. ἀλλ᾽ εἰ διὰ τὴν τούτου δια-
βολὴν δεῖ ἡμᾶς ⟨τι⟩ πάσχειν, δίκαιοί ἐσμεν διὰ τὴν ἡμετέραν
31 προθυμίαν τοῦτόν τε σῶσαι καὶ ἡμᾶς. οὐ γὰρ δὴ ἡμεῖς
χρημάτων γε ἕνεκα, ἵνα λάβοιμεν, εὖ ὑμᾶς ἐποιοῦμεν, ἀλλ᾽
ἵνα, εἴ ποτε κίνδυνος εἴη ἡμῖν, ἐξαιτούμενοι παρ᾽ ὑμῶν τὴν
ἀξίαν χάριν ἀπολάβοιμεν. χρὴ δὲ ὑμᾶς καὶ τῶν ἄλλων
ἕνεκα τοιούτους εἶναι, γιγνώσκοντας ὅτι, ἐάν τις πρόθυμος
εἰς ὑμᾶς ᾖ, οὐ μόνον ἡμᾶς ὠφελήσετε· ἡμῶν μὲν γὰρ καὶ πρὶν
δεηθῆναι πεπείρασθε, οἷοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς· τοὺς δὲ ἄλλους προ-
θυμοτέρους ποιήσετε, κατ᾽ ἀξίαν χαριζόμενοι, ὅσ᾽ ἄν τις ὑμᾶς
32 [161] εὖ ποιῇ. καὶ μηδαμῶς τοῖς λέγουσι βεβαιώσητε λόγον τὸν

3 οἳ add. Taylor εἰργ. L 4 ὑπὸ Wesseling 8 πρεσβύτερον Blass αὐτοί ⟨τε⟩ Schottus : οὗτοι Wilamowitz 9 ⟨καὶ ὑμῶν⟩ οἵτινες Schottus μετὰ Λέοντος Wilamowitz : ἐνθάδε ὄντες L εἴτε X : οἵ τε C 10 ἥττον᾽ C : ἧττον X 12 tit. om. X 14 ἀλλ᾽ C solus : ἢ add. Reiske ὁ μὲν C ὑμᾶς οὐ δικαίως, C 15 εἵνεκα C δι᾽ del. Dobree 18 τι hic add. Wilamowitz ὑμετέραν X 19 δὴ Dobree : ἂν L 20 εἵνεκα C 24 ⟨δι᾽⟩ ἡμᾶς ὠφελήσεσθε Francken 26 χαριζόμενος C ὅσ᾽ Reiske : ὃς L 27 λόγον τὸν (vel τῶν) Markland : λεγόντων L

πάντων πονηρότατον· λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας
μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. τίς γὰρ ἔτι ἐθελήσει χρηστὸς
εἶναι, εἰ ἡττηθήσονται τῶν κακῶς ὑμᾶς ποιούντων οἱ εὖ
ποιοῦντες; ἔχει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτως. περὶ
ἡμῶν γάρ ἐστι ψῆφος ὑμῖν καὶ οὐ περὶ χρημάτων. ἕως 33
μὲν γὰρ εἰρήνη, ἦν ἡμῖν φανερὰ οὐσία, καὶ ἦν ὁ πατὴρ
ἀγαθὸς γεωργός· ἐπειδὴ δὲ εἰσέβαλον οἱ πολέμιοι, πάντων
τούτων ἐστερήθημεν. ὥστε αὐτῶν τούτων ἕνεκα πρόθυμοι
ἦμεν εἰς ὑμᾶς, εἰδότες ὅτι χρήματα μὲν ἡμῖν οὐκ εἴη ὁπόθεν
ἐκτείσομεν, αὐτοὶ δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς ὑμᾶς ἀξιοῦμεν
εὑρίσκεσθαι χάριν. καίτοι ὁρῶμέν γ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες 34
δικασταί, ἐάν τις παῖδας αὑτοῦ ἀναβιβασάμενος κλάῃ καὶ
ὀλοφύρηται, τούς τε παῖδας δι' αὐτὸν εἰ ἀτιμωθήσονται
ἐλεοῦντας, καὶ ἀφιέντας τὰς τῶν πατέρων ἁμαρτίας διὰ
τοὺς παῖδας, οὓς οὔπω ἴστε εἴτε ἀγαθοὶ εἴτε κακοὶ ἡβήσαντες
γενήσονται· ἡμᾶς δ' ἴστε ὅτι πρόθυμοι γεγενήμεθα εἰς
ὑμᾶς, καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἡμαρτηκότα. ὥστε πολλῷ
δικαιότεροί ἐστε, ὧν πεπείρασθε, τούτοις χαρίσασθαι, ἢ οὓς
οὐκ ἴστε ὁποῖοί τινες ἔσονται. πεπόνθαμεν δὲ τοὐναντίον 35
τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς παῖδας
παραστησάμενοι ἐξαιτοῦνται ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὸν πατέρα
τουτονὶ καὶ ἡμᾶς ἐξαιτούμεθα, μὴ ἡμᾶς ἀντὶ μὲν ἐπιτίμων
ἀτίμους ποιήσητε, ἀντὶ δὲ πολιτῶν ἀπόλιδας· ἀλλὰ ἐλεή-
σατε καὶ τὸν πατέρα γέροντα ὄντα καὶ ἡμᾶς. εἰ δὲ ἡμᾶς
ἀδίκως ἀπολεῖτε, πῶς ἢ οὗτος ἡμῖν ἡδέως συνέσται ἢ ἡμεῖς
ἀλλήλοις ἐν τῷ αὐτῷ, ὄντες ὑμῶν τε ἀνάξιοι καὶ τῆς
πόλεως; ἀλλ' ὑμῶν δεόμεθα τρεῖς ὄντες ἐᾶσαι ἡμᾶς ἔτι
προθυμοτέρους γενέσθαι. δεόμεθα οὖν ὑμῶν πρὸς τῶν 36
ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἑκάστῳ, ὅτῳ μὲν εἰσὶν υἱεῖς, τούτων

2 θελήσει L   3 ἡμᾶς X[1] : corr. X[1]   5 ἡμῶν C : ὑμῶν X ἐστιν ⟨ἡ⟩ Dobree   9 ἦμεν Thalheim : ἐσμὲν L   ὁπόθεν Cobet : πόθεν L   10 ἐκτίσομεν L   ἄξιοί ἐσμεν Cobet   12 κλαίῃ L   13 δι' Hirschig : καὶ L   18 οὓς] an οἷς ?   21 ὑμᾶς] σφᾶς Scheibe   22 καὶ ἡμᾶς del. Kayser   ἐπιτιμίων C   26 ἡμῶν C   29 υἱέϊς L

ἕνεκα ἐλεῆσαι, ὅστις ⟨δ'⟩ ἡμῖν ἡλικιώτης τυγχάνει ἢ τῷ πατρί, ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι· καὶ μὴ ἡμᾶς βουλομένους εὖ ποιεῖν τὴν πόλιν ὑμεῖς κωλύσητε. δεινὰ δ' ἂν πάθοιμεν, εἰ ὑπὸ τῶν πολεμίων μὲν ἐσώθημεν, οὓς εἰκὸς ἦν διακωλύειν μὴ σῴζεσθαι, παρ' ὑμῶν δὲ μηδὲ εὑρησόμεθα τὸ σωθῆναι.

1 ἕνεκεν L   δ' add. Stephanus   ἢ τῷ πατρὶ καὶ C: ὢν, τὸν πατέρα Halbertsma: διὰ τὸν πατέρα Thalheim   2 ἐλεήσαντες ἀποψηφίσασθε Scaliger   5 μηδὲ εὑρ. τὸ Dobree: μηδὲν εὑρ. τοῦ L

XXI

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ

Περὶ μὲν τῶν κατηγορημένων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανῶς 1
ὑμῖν ἀποδέδεικται· ἀκοῦσαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς
ἀξιῶ, ἵν' ἐπίστησθε περὶ οἵου τινὸς ὄντος ἐμοῦ ψηφιεῖσθε.
ἐγὼ γὰρ ἐδοκιμάσθην μὲν ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, κατα-
στὰς δὲ χορηγὸς τραγῳδοῖς ἀνήλωσα τριάκοντα μνᾶς καὶ
τρίτῳ μηνὶ Θαργηλίοις νικήσας ἀνδρικῷ χορῷ δισχιλίας
δραχμάς, ἐπὶ δὲ Γλαυκίππου ἄρχοντος εἰς πυρριχιστὰς
Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ὀκτακοσίας. ἔτι δ' ἀνδράσι 2
χορηγῶν εἰς Διονύσια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος ἐνίκησα,
καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τοῦ τρίποδος ἀναθέσει πεντακισχιλίας
δραχμάς, καὶ ἐπὶ Διοκλέους Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς
κυκλίῳ χορῷ τριακοσίας. τὸν δὲ μεταξὺ χρόνον ἐτριηράρ-
χουν ἑπτὰ ἔτη καὶ ἓξ τάλαντα ἀνήλωσα. καὶ τοσαύτας 3
δαπάνας δαπανώμενος καὶ καθ' ἡμέραν ὑπὲρ ὑμῶν κινδυ-
νεύων καὶ ἀποδημῶν, ὅμως εἰσφορὰς τὴν μὲν τριάκοντα
μνᾶς τὴν δὲ τετρακισχιλίας δραχμὰς εἰσενήνοχα. ἐπειδὴ
δὲ κατέπλευσα ἐπὶ Ἀλεξίου ἄρχοντος, εὐθὺς ἐγυμνασιάρχουν
εἰς Προμήθεια καὶ ἐνίκων ἀναλώσας δώδεκα μνᾶς. καὶ 4
ὕστερον κατέστην χορηγὸς παιδικῷ χορῷ καὶ ἀνήλωσα [162]
πλεῖν ἢ πεντεκαίδεκα μνᾶς. ἐπὶ δὲ Εὐκλείδου ἄρχοντος
κωμῳδοῖς χορηγῶν Κηφισοδώρῳ ἐνίκων καί, ἀνήλωσα σὺν
τῇ τῆς σκευῆς ἀναθέσει ἑκκαίδεκα μνᾶς, καὶ Παναθηναίοις
τοῖς μικροῖς ἐχορήγουν πυρριχισταῖς ἀγενείοις καὶ ἀνήλωσα

Tit. ἀπαράσσημος X (sed recte et in marg. et in indice) : del. Taylor
3 οἵου Markland : ὅτου L 7 πυριχιστὰς L 12 κυκλίῳ Taylor : κυκλικῷ L 15 εἰσφορὰς Markland : εἰσφορὰν L 20 πλέον L 21 Κηφισοδότῳ L : corr. Clinton 23 πυριχ. L

5 ἑπτὰ μνᾶς. νενίκηκα δὲ τριήρει μὲν ἁμιλλώμενος ἐπὶ Σου-
νίῳ, ἀναλώσας πεντεκαίδεκα μνᾶς· χωρὶς δὲ ἀρχιθεωρίας
καὶ Ἐρρηφορίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐμοὶ δεδαπάνηται
πλεῖν ἢ τριάκοντα μναῖ. καὶ τούτων ὧν κατέλεξα, εἰ
ἐβουλόμην κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ λῃτουργεῖν,
6 οὐδ᾽ ἂν τὸ τέταρτον μέρος ἀνήλωσα. τὸν δὲ χρόνον ὃν
ἐτριηράρχουν, ἡ ναῦς ἄριστά μοι ἔπλει παντὸς τοῦ στρατο-
πέδου. τεκμήριον δὲ τούτου ὑμῖν μέγιστον ἐρῶ. πρῶτον
μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὃν ἐγὼ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην
μὴ συμπλεῖν μοι, οὔτε φίλος ὢν οὔτε συγγενὴς οὔτε φυλέτης
7 ἔπλει ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεώς. καίτοι ὑμᾶς οἶμαι εἰδέναι ὅτι
στρατηγὸς ὤν, ᾧ ἐξῆν ποιεῖν ὅ τι ἐβούλετο, οὐκ ἄν ποτε
ἀνέβη ἐπ᾽ ἄλλην ναῦν εἰ μὴ τὴν ἄριστα πλέουσαν, μέλλων
αὐτὸς κινδυνεύσειν. ἐπειδὴ δὲ ἐκείνους μὲν ὑμεῖς ἐπαύσατε
8 τῆς ἀρχῆς, τοὺς δὲ μετὰ Θρασύλλου δέκα εἵλεσθε, οὗτοι
πάντες ἐβούλοντο ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεὼς πλεῖν, ἀνέβη μέντοι
πολλῶν λοιδοριῶν αὐτοῖς γενομένων Ἀρχέστρατος ὁ Φρεάρ-
ριος· ἀποθανόντος δὲ τούτου ἐν Μυτιλήνῃ Ἐρασινίδης μετ᾽
ἐμοῦ συνέπλει. καίτοι οὕτω παρεσκευασμένην τριήρη πόσα
οἴεσθε ἀνηλωκέναι χρήματα; ἢ πόσα τοὺς πολεμίους εἰρ-
9 γάσθαι κακά; ἢ πόσα τὴν πόλιν εὖ πεποιηκέναι; τεκμήριον
δὲ τούτου μέγιστον· ὅτε γὰρ ἐν τῇ τελευταίᾳ ναυμαχίᾳ αἱ
νῆες διεφθάρησαν, οὐδενός μοι συμπλέοντος στρατηγοῦ (ἵνα
καὶ τούτου μνησθῶ, ἐπειδὴ καὶ τοῖς τριηράρχοις ὠργίσθητε
διὰ τὴν γενομένην συμφοράν) ἐγὼ τήν τε ἐμαυτοῦ ναῦν
10 ἐκόμισα καὶ τὴν Ναυσιμάχου τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. καὶ
ταῦτα οὐκ ἀπὸ τύχης ἐγένετο, ἀλλ᾽ ἀπὸ παρασκευῆς τῆς
ἐμῆς· εἶχον γὰρ χρήμασι πείσας κυβερνήτην Φαντίαν

2 ἀρχιθεωρίαι καὶ ἀρρηφορίαι Reiske 3 Ἐρρηφορίας Robert: Ἀρρηφορίας L 4 πλέον L καὶ om. C 5 λειτ. L 7 ἔπλει C: πλεῖ X 8 μέγιστον ὑμῖν C 10 μὴ] καὶ C 12 ὢν C solus 14 ἐκεῖνον Taylor 15 Θρασύλου L 17 Φρεάριος L 18 Μυτυλ. X[1]: Μιτυλ. X[c](1) C 24 καὶ τοῖς Markland: δὲ τοῖς X: τοῖς C 27 ἐγένετο C: ἐγίγνετο X 28 Φιντίαν Cobet: Φανία Scheibe

ἅπαντα τὸν χρόνον, ὃς ἐδόκει τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶναι,
παρεσκευασάμην δὲ καὶ τὸ πλήρωμα πρὸς ἐκείνου καὶ τὴν
ἄλλην ὑπηρεσίαν ἀκόλουθον. καὶ ταῦθ᾽ ὅτι ἀληθῆ λέγω,
πάντες ἐπίστασθε, ὅσοι ἐτύγχάνετε ὄντες ἐκεῖ τῶν στρατιω-
τῶν. κάλεσον δὲ καὶ Ναυσίμαχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Αἱ μὲν τοίνυν σωθεῖσαι τῶν νεῶν δώδεκα ἦσαν· ἐγὼ 11
δ᾽ ὑμῖν δύο ἐκόμισα, τὴν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν Ναυσιμάχου
τριήρη.

Καὶ οὕτως πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυνευκὼς
καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν, νυνὶ δέομαι οὐ
δωρεὰν ὥσπερ ἕτεροι ἀντὶ τούτων παρ᾽ ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλὰ
μὴ στερηθῆναι τῶν ἐμαυτοῦ, ἡγούμενος καὶ ὑμῖν αἰσχρὸν
εἶναι παρά τε ἑκόντος ἐμοῦ καὶ παρ᾽ ἄκοντος λαμβάνειν.
καὶ οὐ τοσοῦτόν μοι μέλει εἴ με δεῖ τὰ ὄντα ἀπολέσαι· ἀλλ᾽ 12
οὐκ ἂν δεξαίμην ὑβρισθῆναι, οὐδὲ παραστῆναι τοῖς διαδυο-
μένοις τὰς λῃτουργίας ἐμοὶ μὲν ἀχάριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς
ἀνηλωμένα, ἐκείνους δὲ δοκεῖν ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι ὅτι ὑμῖν
οὐδὲν προεῖνται τῶν σφετέρων αὐτῶν. ἂν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε,
τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ λυσιτελοῦντα ὑμῖν αὐτοῖς
αἱρήσεσθε. ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ προσιόντα 13
τῇ πόλει ὡς ὀλίγα ἐστί, καὶ ταῦτα ὡς ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων
ἁρπάζεται· ὥστ᾽ ἄξιον ταύτην ἡγεῖσθαι πρόσοδον βεβαιο-
τάτην τῇ πόλει, τὰς οὐσίας τῶν ἐθελόντων λῃτουργεῖν. ἂν
οὖν εὖ βουλεύσησθε, οὐδὲν ἧττον ἐπιμελήσεσθε τῶν ἡμετέρων
χρημάτων ἢ τῶν ἰδίων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν, εἰδότες ὅτι ἕξετε 14
πᾶσι χρῆσθαι τοῖς ἡμετέροις ὥσπερ καὶ πρότερον· οἶμαι δὲ
πάντας ὑμᾶς ἐπίστασθαι ὅτι τῶν ἐμῶν ἐγὼ πολὺ βελτίων
ὑμῖν ἔσομαι ταμίας τῶν τὰ τῆς πόλεως ὑμῖν ταμιευόντων.

2 παρεσκευάσμην Cobet ἐκείνου scripsi : ἐκεῖνον L 5 Λυσίμαχον L : corr. Schottus 6 μάρτυρας C 8 τήν ⟨τε⟩ Cobet τὴν Ν. X : τοῦ Ν. C 16 an ἀναδυομένοις? 17 λειτ. L (it. 24) 18 ἐκείνοις Taylor 21 προσόντα L : corr. Reiske 24 ἐθελόντων C : θελόντων X 25 ὑμετέρων C 26 χρημάτων ἰδίων ἢ τῶν Bake ἡμετέρων C

ἐὰν δ' ἐμὲ πένητα ποιήσητε, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀδικήσετε·
ἕτεροι γὰρ καὶ ταῦτα διανεμοῦνται, ὥσπερ καὶ τἆλλα.
15 [163] Ἄξιον δέ ἐστιν ἐνθυμηθῆναι ὅτι πολὺ μᾶλλον ὑμῖν προσ-
ήκει τῶν ὑμετέρων ἐμοὶ διδόναι ἢ τῶν ἐμῶν ἐμοὶ ἀμφισβη-
τῆσαι, καὶ πένητα γενόμενον ἐλεῆσαι μᾶλλον ἢ πλουτοῦντι
φθονῆσαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι τοὺς ἄλλους εἶναι τοιούτους
πολίτας, ἵνα τῶν μὲν ὑμετέρων ⟨μὴ⟩ ἐπιθυμήσωσι, τὰ δὲ
16 σφέτερα αὐτῶν εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκωσιν. ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες
δικασταί (καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἀχθεσθῇ), πολὺ ἂν δικαιότερον
ὑμᾶς ὑπὸ τῶν ζητητῶν ἀπογραφῆναι τὰ ἐμὰ ἔχειν ἢ ἐμὲ
νυνὶ κινδυνεύειν ὡς τοῦ δημοσίου χρήματα ἔχοντα. τοιοῦτον
γὰρ ἐμαυτὸν τῇ πόλει παρέχω, ὥστε ἰδίᾳ μὲν †τῶν φείδομαι,
δημοσίᾳ δὲ λῃτουργῶν ἥδομαι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς περιοῦσι
17 μέγα φρονῶ, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένοις, ἡγούμενος
τούτων μὲν αὐτὸς αἴτιος εἶναι, τὴν δ' οὐσίαν ἑτέρους μοι
καταλιπεῖν, καὶ διὰ ταύτην μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀδίκως
συκοφαντεῖσθαι, δι' ἐκεῖνα δὲ ὑφ' ὑμῶν δικαίως σῴζεσθαι.
ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροί με ἐξαιτήσαιντο παρ' ὑμῶν,
ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν ἐμῶν φίλων τοιοῦτον ἀγῶνα ἠγωνίζετο,
ὑμᾶς ἂν ἠξίουν ἐμοὶ δοῦναι τὴν χάριν, καὶ εἰ παρ' ἄλλοις
18 ἐκινδύνευον, ὑμᾶς εἶναι τοὺς δεομένους ὑπὲρ ἐμοῦ. ⟨οὐ γὰρ
ἂν⟩ τοῦτό γε εἰπεῖν ἔχοι τις, ὡς πολλὰς ἀρχὰς ἄρξας ἐκ
τῶν ὑμετέρων ὠφέλημαι, ἢ ὡς αἰσχρὰς δίκας δεδίκασμαι,
ἢ ὡς αἰσχροῦ τινος αἴτιός εἰμι, ἢ ὡς τὰς τῆς πόλεως συμ-
φορὰς ἀσμένως εἶδον· ὑπὲρ ἁπάντων δὲ καὶ ⟨τῶν⟩ ἰδίων καὶ
τῶν δημοσίων οὕτως ἡγοῦμαί μοι πεπολιτεῦσθαι καὶ ὑμᾶς
εἰδέναι, ὥστε οὐδὲν δεῖν με ἀπολογήσασθαι περὶ αὐτῶν.
19 δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν αὐτὴν νῦν περὶ

1 δέ με L 2 γὰρ Reiske (καὶ om.) : δὲ L 7 ὑμετέρων Dobree : ἑτέρων L μὴ add. Contius 8–9 εἰς . . . καὶ om. C 11 νυνὶ om. C 12 τῶν om. C : τῶν ⟨ἐμῶν⟩ Contius : τῶν ⟨ὄντων⟩ Markland 13 λειτ. L 17 δικαίως ⟨ἂν⟩ Reiske 18 ἐξητήσαντο L : corr. Emperius 19 τοιούτων X 20 τὴν] ταύτην Kayser 21 οὐ γὰρ ἂν add. Dobree 22 τοῦτό γε X : τοῦτο δ' οὐκ ἂν C 25 ἄσμενος Pluygers τῶν add. Bekker 27 δεῖν Reiske : δεῖ L 28 καὶ νῦν C

ἐμοῦ γνώμην ἔχειν ἥνπερ καὶ ἐν τῷ τέως [χρόνῳ], καὶ μὴ
μόνον τῶν δημοσίων λῃτουργιῶν μεμνῆσθαι, ἀλλὰ τῶν ἰδίων
ἐπιτηδευμάτων ἐνθυμεῖσθαι, ἡγουμένους ταύτην εἶναι [τὴν]
λῃτουργίαν ἐπιπονωτάτην, διὰ τέλους τὸν πάντα χρόνον
κόσμιον εἶναι καὶ σώφρονα καὶ μήθ' ὑφ' ἡδονῆς ἡττηθῆναι
μήθ' ὑπὸ κέρδους ἐπαρθῆναι, ἀλλὰ τοιοῦτον παρασχεῖν ἑαυτὸν
ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν μήτε μέμψασθαι μήτε δίκην
τολμῆσαι προσκαλέσασθαι.

Οὔκουν ἄξιον, ὦ ἄνδρες δικασταί, πειθομένους κατη- 20
γόροις τοιούτοις ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, οἳ περὶ ἀσεβείας
μὲν ἀγωνιζόμενοι τηλικοῦτοι γεγόνασιν, οὐκ ἂν δυνάμενοι δ'
ὑπὲρ τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων ἀπολογήσασθαι ἑτέρων
κατηγορεῖν τολμῶσι. καὶ ὧν Κινησίας οὕτω διακείμενος
πλείους στρατείας ἐστράτευται, οὗτοι περὶ τῶν τῆς πόλεως
ἀγανακτοῦσι. καὶ ἐξ ὧν μὲν ἡ πόλις εὐδαίμων ἔσται, οὐ
συμβάλλονται, πάντα δὲ ποιοῦσιν ὅπως ὑμεῖς τοῖς εὖ πεποιη-
κόσιν ὀργισθήσεσθε. οὗτοι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν 21
τῷ δήμῳ κατείποιεν ὑμῖν τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐπιτηδεύματα·
οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι ὅ τι τούτου μεῖζον αὐτοῖς εὐξαίμην κακόν·
ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ μὴ καταγνῶναι
δωροδοκίαν ἐμοῦ, μηδ' ἡγήσασθαι τοσαῦτα χρήματα εἶναι,
⟨δι'⟩ ἃ ἐγὼ βουληθείην ἄν τι κακὸν τῇ πόλει γενέσθαι.
μαινοίμην γὰρ ⟨ἄν⟩, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὴν μὲν πατρῴαν 22
οὐσίαν φιλοτιμούμενος εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκοιμι, ἐπὶ δὲ τῷ τῆς
πόλεως κακῷ παρὰ τῶν ἄλλων δωροδοκοίην. ἐγὼ μὲν οὖν,
ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ οἶδ' ⟨ἂν⟩ οὕστινας ἢ ὑμᾶς ἐβουλήθην
περὶ ἐμοῦ δικαστὰς γενέσθαι, εἴπερ χρὴ τοὺς εὖ πεπονθότας
περὶ τῶν εὖ πεποιηκότων εὔχεσθαι τὴν ψῆφον φέρειν. καὶ 23
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί (ἐπιθυμῶ γὰρ καὶ τούτων μνη-

1 χρόνῳ om. Suid. s. v. τέως 2 μόνων X λειτ. L (it. 4) ἀλλὰ καὶ τῶν C 3 τὴν del. Dobree 5 ὑφ' om. C 7 μήτ' ⟨εἰς⟩ δίκην Reiske 8 προκαλέσασθαι L 10 ἀστρατείας μὲν ⟨ἀεὶ⟩ Blass 11 οὐκ ἂν] οὐ C 18 aut δεινῷ aut [ὑμῖν] Emperius 22 δι' add. Reiske 23 ἂν add. Bekker 26 ἂν hic add. Hertlein

σθῆναι), οὐδεπώποτε λῃτουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν δέον ⟨ἐνενόουν⟩,
εἰ τοσοῦτον πενεστέρους τοὺς παῖδας καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ
24 μᾶλλον εἰ μὴ προθύμως ποιήσω τὰ προσταχθέντα· οὐδ᾽ εἴ
ποτε κινδυνεύσειν ἐν ταῖς ναυμαχίαις μέλλοιμι, οὐδεπώποτ᾽
ἠλέησα οὐδ᾽ ἐδάκρυσα οὐδ᾽ ἐμνήσθην γυναικὸς οὐδὲ παίδων
τῶν ἐμαυτοῦ, οὐδ᾽ ἡγούμην δεινὸν εἶναι εἰ τελευτήσας ὑπὲρ
τῆς πατρίδος τὸν βίον ὀρφανοὺς καὶ πατρὸς ἀπεστερημένους
[164] αὐτοὺς καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ σωθεὶς αἰσχρῶς
25 ὀνείδη καὶ ἐμαυτῷ καὶ ἐκείνοις περιάψω. ἀνθ᾽ ὧν ὑμᾶς
ἀπαιτῶ νῦν τὴν χάριν, καὶ ἀξιῶ, ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμοῦ
τοιαύτην περὶ ὑμῶν γνώμην ἔχοντος, ὑμᾶς νυνὶ ἐν τῷ
θαρραλέῳ ὄντας ἐμὲ καὶ τοὺς παῖδας τούτους περὶ πολλοῦ
ποιήσασθαι, ἡγουμένους ἡμῖν μὲν δεινὸν ὑμῖν δὲ αἰσχρὸν
εἶναι, εἰ ἀναγκασθησόμεθα ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις ἄτιμοι
γενέσθαι, ἢ στερηθέντες τῶν ὑπαρχόντων πένητες εἶναι καὶ
πολλῶν ἐνδεεῖς ὄντες περιιέναι, ἀνάξια μὲν ἡμῶν αὐτῶν
πεπονθότες, ἀνάξια δὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ὑπηργμένων. μηδαμῶς,
ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλ᾽ ἀποψηφισάμενοι τοιούτοις ἡμῖν
χρῆσθε πολίταις οἷοισπερ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.

1 λειτ. L ἐνενόουν add. Scheibe: ἐμνήσθην C 2 τοσοῦτ X: τοσοῦτον C 3 οὐδ᾽ εἴ ποτε C: οὐδέποτε X 5 ἤλγησα Herwerden 12 περὶ πολλοῦ ποιήσασθαι] περιποιῆσαι Pluygers 16 ἀνάξια C: ἄξια X

XXII

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΤΟΠΩΛΩΝ

Πολλοί μοι προσεληλύθασιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θαυμά- 1
ζοντες ὅτι ἐγὼ τῶν σιτοπωλῶν ἐν τῇ βουλῇ κατηγόρουν, καὶ
λέγοντες ὅτι ὑμεῖς, εἰ ὡς μάλιστα αὐτοὺς ἀδικεῖν ἡγεῖσθε,
οὐδὲν ἧττον καὶ τοὺς περὶ τούτων ποιουμένους ⟨τοὺς⟩ λόγους
συκοφαντεῖν νομίζετε. ὅθεν οὖν ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν
αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν βούλομαι.
Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρυτάνεις ἀπέδοσαν εἰς τὴν βουλὴν περὶ 2
αὐτῶν, οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς, ὥστε ἔλεγόν τινες τῶν
ῥητόρων ὡς ἀκρίτους αὐτοὺς χρὴ τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι
θανάτῳ ζημιῶσαι. ἡγούμενος δὲ ἐγὼ δεινὸν εἶναι τοιαῦτα
ἐθίζεσθαι ποιεῖν τὴν βουλήν, ἀναστὰς εἶπον ὅτι μοι δοκοίη
κρίνειν τοὺς σιτοπώλας κατὰ τὸν νόμον, νομίζων, εἰ μέν
εἰσιν ἄξια θανάτου εἰργασμένοι, ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον ἡμῶν γνώ-
σεσθαι τὰ δίκαια, εἰ δὲ μηδὲν ἀδικοῦσιν, οὐ δεῖν αὐτοὺς
ἀκρίτους ἀπολωλέναι. πεισθείσης δὲ τῆς βουλῆς ταῦτα, 3
διαβάλλειν ἐπεχείρουν με λέγοντες ὡς ἐγὼ σωτηρίας ἕνεκα
τῆς τῶν σιτοπωλῶν τοὺς λόγους τούτους ἐποιούμην. πρὸς
μὲν οὖν τὴν βουλήν, ὅτ' ἦν αὐτοῖς ἡ κρίσις, ἔργῳ ἀπελογη-
σάμην· τῶν γὰρ ἄλλων ἡσυχίαν ἀγόντων ἀναστὰς αὐτῶν
κατηγόρουν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησα ὅτι οὐχ ὑπὲρ τούτων
ἔλεγον, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις ἐβοήθουν. ἠρξάμην 4
μὲν οὖν τούτων ἕνεκα, δεδιὼς τὰς αἰτίας· αἰσχρὸν δ' ἡγοῦμαι
πρότερον παύσασθαι, πρὶν ἂν ὑμεῖς περὶ αὐτῶν ὅ τι ἂν
βούλησθε ψηφίσησθε.

2 ὅτε Sauppe καὶ del. Wilamowitz 4 τοὺς add. Hirschig
7 ἐπέδοσαν W 9 ἀκρίτως L 10 ⟨καὶ⟩ θανάτῳ Brulart
13 γνώσεσθε X 15 ταῦτα om. C 16 οὕνεκα L 22 τὰς
αἰτίας· αἰσχρὸν δ' Dobree: δὲ τὰς αἰτίας αἰσχρὸν L 24 ψηφίσησθε.
ἐρώτησις C

5 Καὶ πρῶτον μὲν ἀνάβητε. εἰπὲ σύ ἐμοί, μέτοικος εἶ; Ναί. Μετοικεῖς δὲ πότερον ὡς πεισόμενος τοῖς νόμοις τοῖς τῆς πόλεως, ἢ ὡς ποιήσων ὅ τι ἂν βούλῃ; Ὡς πεισόμενος. Ἄλλο τι οὖν ἢ ἀξιοῖς ἀποθανεῖν, εἴ τι πεποίηκας παρὰ τοὺς νόμους, ἐφ' οἷς θάνατος ἡ ζημία; Ἔγωγε. Ἀπόκριναι δή μοι, εἰ ὁμολογεῖς πλείω σῖτον συμπρίασθαι πεντήκοντα φορμῶν, ὧν ὁ νόμος ἐξεῖναι κελεύει. Ἐγὼ τῶν ἀρχόντων κελευόντων συνεπριάμην.

6 Ἂν μὲν τοίνυν ἀποδείξῃ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἔστι νόμος ὃς κελεύει τοὺς σιτοπώλας συνωνεῖσθαι τὸν σῖτον, ἂν οἱ ἄρχοντες κελεύωσιν, ἀποψηφίσασθε· εἰ δὲ μή, δίκαιον ὑμᾶς καταψηφίσασθαι. ἡμεῖς γὰρ ὑμῖν παρεσχόμεθα τὸν νόμον, ὃς ἀπαγορεύει μηδένα τῶν ἐν τῇ πόλει πλείω σῖτον πεντήκοντα φορμῶν συνωνεῖσθαι.

7 Χρῆν μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανὴν εἶναι ταύτην τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ οὗτος μὲν ὁμολογεῖ συμπρίασθαι, ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύων φαίνεται, ὑμεῖς δὲ κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμόκατε ψηφιεῖσθαι· ὅμως δ' ἵνα πεισθῆτε ὅτι καὶ κατὰ τῶν ἀρχόντων ψεύδονται, ἀνάγκη καὶ μακρότερον εἰπεῖν περὶ
8 αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὗτοι τὴν αἰτίαν εἰς ἐκείνους ἀνέφερον, παρακαλέσαντες τοὺς ἄρχοντας ἠρωτῶμεν. καὶ οἱ μὲν δύο οὐδὲν ἔφασαν εἰδέναι τοῦ πράγματος, Ἄνυτος δ' ἔλεγεν ὡς
[165] τοῦ προτέρου χειμῶνος, ἐπειδὴ τίμιος ἦν ὁ σῖτος, τούτων ὑπερβαλλόντων ἀλλήλους καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς μαχομένων συμβουλεύσειεν αὐτοῖς παύσασθαι φιλονικοῦσιν, ἡγούμενος συμφέρειν ὑμῖν τοῖς παρὰ τούτων ὠνουμένοις ὡς ἀξιώτατον τούτους πρίασθαι· δεῖν γὰρ αὐτοὺς ὀβολῷ μόνον πωλεῖν

1 μὲν] μοι Markland ἀνάβηθι L : corr. Frohberger καὶ εἰπὲ W εἶ; ναί C X[r] : εἶναι X[1] 3 τοῖς om. C 4 ἀξιοῖς ἢ L, transp. Reiske : ἢ del. Sauppe 6 πεντήκοντα φορμῶν del. Kaibel 7 ὅσων vel ὅσον Scheibe 13 πλείω om. X : post σῖτον C 15 χρῆν Reiske : χρὴ L 16 τὴν del. Dobree 19 καὶ μακρότερον] διὰ μακροτέρων P. Mueller 21 ἠρωτῶμεν ex ἠρώτων με corr. X[1] τέσσαρες Bergk : νῦν Thalheim 22 ἔφθασαν C 25 φιλονεικ. L 27 ⟨κἂν⟩ ὀβολῷ Graux

τιμιώτερον. ὡς τοίνυν οὐ συμπριαμένους καταθέσθαι ἐκέλευεν 9
αὐτούς, ἀλλὰ μὴ ἀλλήλοις ἀντωνεῖσθαι συνεβούλευεν, αὐτὸν
ὑμῖν Ἄνυτον μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Καὶ [ὡς] οὗτος μὲν ἐπὶ τῆς προτέρας βουλῆς τούτους εἶπε
τοὺς λόγους, οὗτοι δ' ἐπὶ τῆσδε συνωνούμενοι φαίνονται.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐχ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθέντες 10
συνεπρίαντο τὸν σῖτον, ἀκηκόατε· ἡγοῦμαι δ', ἐὰν ὡς μάλιστα
περὶ τούτων ἀληθῆ λέγωσιν, οὐχ ὑπὲρ αὑτῶν αὐτοὺς ἀπο-
λογήσεσθαι, ἀλλὰ τούτων κατηγορήσειν· περὶ γὰρ ὧν εἰσι
νόμοι διαρρήδην γεγραμμένοι, πῶς οὐ χρὴ διδόναι δίκην καὶ
τοὺς μὴ πειθομένους καὶ τοὺς κελεύοντας τούτοις τἀναντία
πράττειν;

Ἀλλὰ [μὲν] γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἴομαι αὐτοὺς ἐπὶ 11
μὲν τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἐλεύσεσθαι· ἴσως δ' ἐροῦσιν,
ὥσπερ καὶ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τῆς πόλεως συνεω-
νοῦντο τὸν σῖτον, ἵν' ὡς ἀξιώτατον ὑμῖν πωλοῖεν. μέγιστον
δ' ὑμῖν ἐρῶ καὶ περιφανέστατον τεκμήριον ὅτι ψεύδονται·
ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ὑμῶν ἕνεκα ἔπραττον ταῦτα, φαί- 12
νεσθαι τῆς αὐτῆς τιμῆς πολλὰς ἡμέρας πωλοῦντας, ἕως ὁ
συνεωνημένος αὐτοὺς ἐπέλιπε· νῦν δ' ἐνίοτε τῆς αὐτῆς
ἡμέρας ἐπώλουν δραχμῇ τιμιώτερον, ὥσπερ κατὰ μέδιμνον
συνωνούμενοι. καὶ τούτων ὑμᾶς μάρτυρας παρέχομαι. δει- 13
νὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ ὅταν μὲν εἰσφορὰν εἰσενεγκεῖν
δέῃ, ἣν πάντες εἴσεσθαι μέλλουσιν, οὐκ ἐθέλουσιν ἀλλὰ
πενίαν προφασίζονται, ἐφ' οἷς δὲ θάνατός ἐστιν ἡ ζημία καὶ
λαθεῖν αὐτοῖς συνέφερε, ταῦτα ἐπ' εὐνοίᾳ φασὶ τῇ ὑμετέρᾳ

4 *μαρτυρία* in marg. X (post *παρέξομαι* spatium, ut adsolet) : om. C 5 *ὡς* del. Pluygers *μὲν* om. C 6 *ἐπὶ τῆσδε* Bekker : *ἐπίτηδες* X : *ἐξεπίτηδες* C : *ἐπὶ* (vel *ἔτι*) *τῆτες* Reiske : *δὲ τῆτες* Emperius *φαί-νονται*. *μάρτυρες* C 8 *ἂν* L 9 *ἀπολογήσασθαι* X 14 *μὲν* om. Aldus 15 *πορεύσεσθαι* Frohberger : *τούτῳ τῷ λόγῳ οὐκ ἐλεήσεσθαι* Weidner 17 *ὑμῖν* C : *ἡμῖν* X et Suidas s. v. *ἄξιον* 19 *ἕνεκα* C : *οὕνεκα* X 21 *νῦν* Hofmeister : *νυνὶ* L 23 *ὠνούμενοι* Dobree

παρανομῆσαι. καίτοι πάντες ἐπίστασθε ὅτι τούτοις ἥκιστα
προσήκει τοιούτους ποιεῖσθαι λόγους. τἀναντία γὰρ αὐτοῖς
καὶ τοῖς ἄλλοις συμφέρει· τότε γὰρ πλεῖστα κερδαίνουσιν,
ὅταν κακοῦ τινος ἀπαγγελθέντος τῇ πόλει τίμιον τὸν σῖτον
14 πωλῶσιν. οὕτω δ' ἄσμενοι τὰς συμφορὰς τὰς ὑμετέρας
ὁρῶσιν, ὥστε τὰς μὲν πρότεροι τῶν ἄλλων πυνθάνονται,
τὰς δ' αὐτοὶ λογοποιοῦσιν, ἢ τὰς ναῦς διεφθάρθαι τὰς ἐν
τῷ Πόντῳ, ἢ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκπλεούσας συνειλῆφθαι,
ἢ τὰ ἐμπόρια κεκλῇσθαι, ἢ τὰς σπονδὰς μέλλειν ἀπορρηθή-
15 σεσθαι, καὶ εἰς τοῦτ' ἔχθρας ἐληλύθασιν, ὥστ' ἐν τοῖς
αὐτοῖς καιροῖς ἐπιβουλεύουσιν ὑμῖν, ἐν οἷσπερ οἱ πολέμιοι.
ὅταν γὰρ μάλιστα σίτου τυγχάνητε δεόμενοι, συναρπά-
ζουσιν οὗτοι καὶ οὐκ ἐθέλουσι πωλεῖν, ἵνα μὴ περὶ τῆς
τιμῆς διαφερώμεθα, ἀλλ' ἀγαπῶμεν ἂν ὁποσουτινοσοῦν
πριάμενοι παρ' αὐτῶν ἀπέλθωμεν· ὥστ' ἐνίοτε εἰρήνης οὔσης
16 ὑπὸ τούτων πολιορκούμεθα. οὕτω δὲ πάλαι περὶ τῆς
τούτων πανουργίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις ἔγνωκεν, ὥστ' ἐπὶ
μὲν τοῖς ἄλλοις ὠνίοις ἅπασι τοὺς ἀγορανόμους φύλακας
κατεστήσατε, ἐπὶ δὲ ταύτῃ μόνῃ τῇ τέχνῃ χωρὶς σιτοφύ-
λακας ἀποκληροῦτε· καὶ πολλάκις ἤδη παρ' ἐκείνων πολιτῶν
ὄντων δίκην τὴν μεγίστην ἐλάβετε, ὅτι οὐχ οἷοί τ' ἦσαν
τῆς τούτων πονηρίας ἐπικρατῆσαι. καίτοι τί χρὴ αὐτοὺς
τοὺς ἀδικοῦντας ὑφ' ὑμῶν πάσχειν, ὁπότε καὶ τοὺς οὐ δυνα-
μένους φυλάττειν ἀποκτείνετε;
17 Ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι ἀδύνατον ὑμῖν ἐστιν ἀποψη-
φίσασθαι. εἰ γὰρ ἀπογνώσεσθε ὁμολογούντων αὐτῶν ἐπὶ
τοὺς ἐμπόρους συνίστασθαι, δόξεθ' ὑμεῖς ἐπιβουλεύειν τοῖς
εἰσπλέουσιν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλην τινὰ ἀπολογίαν ἐποιοῦντο,
οὐδεὶς ἂν εἶχε τοῖς ἀποψηφισαμένοις ἐπιτιμᾶν· ἐφ' ὑμῖν

1 ἐπίστασθαι X[1] : corr. X[1] 6 πυνθάνωνται X[1] : corr. X[1] 7 αὐτοὶ Markland : οὗτοι L 8 ἐκπλεούσης C 9 κεκλεῖσθαι L ἀναρρηθήσεσθαι Reiske 10 τοῖς αὐτοῖς Cobet : τούτοις τοῖς L 11 ὑμῖν C : ἡμῖν X ⟨οὐδ'⟩ οἱ Reiske 12 ἀναρπάζουσιν L : corr. Cobet 19 χωρὶς om. C 20 ἀπεκληροῦτε Markland 28 πλέουσιν C

γὰρ ὁποτέροις βούλεσθε πιστεύειν· νῦν δὲ πῶς οὐ δεινὰ
ἂν δόξαιτε ποιεῖν, εἰ τοὺς ὁμολογοῦντας παρανομεῖν ἀζημίους
ἀφήσετε; ἀναμνήσθητε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλῶν 18
ἤδη ἐχόντων ταύτην τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἀρνουμένων καὶ μάρ-
τυρας παρεχομένων, θάνατον κατέγνωτε, πιστοτέρους ἡγη- [166]
σάμενοι τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους. καίτοι πῶς ἂν οὐ
θαυμαστὸν εἴη, εἰ περὶ τῶν αὐτῶν ἁμαρτημάτων δικάζοντες
μᾶλλον ἐπιθυμεῖτε παρὰ τῶν ἀρνουμένων δίκην λαμβάνειν;
καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ἡγοῦμαι φανερὸν 19
εἶναι ὅτι οἱ περὶ τῶν τοιούτων ἀγῶνες κοινότατοι τυγχάνου-
σιν ὄντες τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε πεύσονται ἥντινα γνώμην
περὶ αὐτῶν ἔχετε, ἡγούμενοι, ἂν μὲν θάνατον τούτων κατα-
γνῶτε, κοσμιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς λοιπούς· ἂν δ' ἀζημίους
ἀφῆτε, πολλὴν ἄδειαν αὐτοῖς ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὅ
τι ἂν βούλωνται. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ μόνον 20
τῶν παρεληλυθότων ἕνεκα αὐτοὺς κολάζειν, ἀλλὰ καὶ παρα-
δείγματος ἕνεκα τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· οὕτω γὰρ ἔσονται
μόγις ἀνεκτοί. ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς τέχνης
πλεῖστοι περὶ τοῦ σώματός εἰσιν ἠγωνισμένοι· καὶ οὕτω
μεγάλα ἐξ αὐτῆς ὠφελοῦνται, ὥστε μᾶλλον αἱροῦνται καθ'
ἑκάστην ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύειν ἢ παύεσθαι
παρ' ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες. καὶ μὲν δὴ οὐδ' ἐὰν ἀντι- 21
βολῶσιν ὑμᾶς καὶ ἱκετεύωσι, δικαίως ἂν αὐτοὺς ἐλεήσαιτε,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν τε πολιτῶν οἳ διὰ τὴν τούτων
πονηρίαν ἀπέθνῃσκον, καὶ τοὺς ἐμπόρους ἐφ' οὓς οὗτοι
συνέστησαν· οἷς ὑμεῖς χαριεῖσθε καὶ προθυμοτέρους ποιήσετε,
δίκην παρὰ τούτων λαμβάνοντες. εἰ δὲ μή, τίν' αὐτοὺς

1 γάρ ⟨ἐστιν⟩ Brulart 2 [ἂν] δόξετε Cobet 4 ἀλλ' ἀρνουμένων Sauppe (καὶ ἀρν. Dobree, alii alia): λαμβάνειν L: del. Markland 8 ἐπεθυμεῖτε Reiske: ἐπιθυμοῖτε (vel -μήσετε) Dobree λαμβάνειν ⟨ἢ παρὰ τῶν ὁμολογούντων⟩ Contius 10 κοινοὶ Dobree 12 τούτων Kayser: αὐτῶν L 16 οὕνεκα X (it. 17) παραδείγματος del. Dobree 17 ⟨καὶ⟩ οὕτω Hirschig 20 αἱροῦνται C: αἰτοῦνται X 21 παύσεσθαι L: corr. Scheibe 22 ἂν L 25 οὓς Taylor: οἷς L 27 παρὰ τούτων Taylor: παρ' αὐτῶν L τίν' αὐτοὺς Reiske: τίνα αὐτοὺς C: τὴν αὐτὴν X

οἴεσθε γνώμην ἕξειν, ἐπειδὰν πύθωνται ὅτι τῶν καπήλων, οἳ τοῖς εἰσπλέουσιν ὡμολόγησαν ἐπιβουλεύειν, ἀπεψηφίσασθε;

22 Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων, ὅτε δικάζονται, δεῖ παρὰ τῶν κατηγόρων πυθέσθαι, τὴν δὲ τούτων πονηρίαν ἅπαντες ἐπίστασθε. ἂν οὖν τούτων καταψηφίσησθε, τά τε δίκαια ποιήσετε καὶ ἀξιώτερον τὸν σῖτον ὠνήσεσθε· εἰ δὲ μή, τιμιώτερον.

2 ἐκπλέουσιν L: corr. Reiske 5 ὅτου Sauppe 7 αὐτῶν Suidas s. v. ἄξιον

XXIII

ΚΑΤΑ ΠΑΓΚΛΕΩΝΟΣ ΟΤΙ ΟΥΚ ΗΝ ΠΛΑΤΑΙΕΥΣ

Πολλὰ μὲν λέγειν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τουτουὶ τοῦ 1
πράγματος οὔτ᾽ ἂν δυναίμην οὔτε μοι δοκεῖ δεῖν· ὡς δὲ
ὀρθῶς τὴν δίκην ἔλαχον τουτῳὶ Παγκλέωνι οὐκ ὄντι Πλαταιεῖ,
τοῦτο ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι.

Ὡς γὰρ ἀδικῶν με πολὺν χρόνον οὐκ ἐπαύετο, ἐλθὼν ἐπὶ 2
τὸ γναφεῖον, ἐν ᾧ ἠργάζετο, προσεκαλεσάμην αὐτὸν πρὸς
τὸν πολέμαρχον, νομίζων μέτοικον εἶναι. εἰπόντος δὲ
τούτου ὅτι Πλαταιεὺς εἴη, ἠρόμην ὁπόθεν δημοτεύοιτο,
παραινέσαντός τινος τῶν παρόντων προσκαλέσασθαι καὶ
πρὸς τὴν φυλήν, ἧστινος εἶναι σκήπτοιτο. ἐπειδὴ δὲ
ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόθεν, προσκαλεσάμενος αὐτὸν καὶ
πρὸς τοὺς τῇ Ἱπποθωντίδι δικάζοντας, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ κου- 3
ρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς, ἵνα οἱ Δεκελειεῖς προσφοιτῶσιν,
ἠρώτων, οὕς τε ἐξευρίσκοιμι Δεκελειῶν ἐπυνθανόμην εἴ τινα
γιγνώσκοιεν Δεκελειόθεν δημοτευόμενον Παγκλέωνα. ἐπειδὴ
δὲ οὐδεὶς ἔφασκε γιγνώσκειν αὐτόν, πυθόμενος ὅτι καὶ
ἑτέρας δίκας τὰς μὲν φεύγοι τὰς δ᾽ ὠφλήκοι παρὰ τῷ πολε-
μάρχῳ, ἔλαχον καὶ ἐγώ.

Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν Δεκελειῶν οὓς ἠρόμην μάρτυρας 4
παρέξομαι, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν λαχόντων τε δίκας
αὐτῷ πρὸς τὸν πολέμαρχον καὶ καταδικασαμένων, ὅσοι
τυγχάνουσι παρόντες. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

3 τουτῳὶ Scheibe : τούτῳ L   6 εἰργ. L   8 ὁπόθεν Markland : ὁπότε L   12 Ἱπποθοωντίδι L   13 ἑρμασινᾶ. οἳ X : ἑρμασινᾶς, οἳ C   Δεκελεῖς L   14 Δεκελέων L (it. 19)   15 γιν. L   17 φύγοι L : corr. Reiske   19 ὑμῖν om. C

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 Ἐκ μὲν τούτων πεισθεὶς πρὸς τὸν πολέμαρχον αὐτῷ τὴν
δίκην ἔλαχον· ἐπειδὴ δέ μοι αὐτὴν ἀντεγράψατο μὴ εἰσα-
[167] γώγιμον εἶναι, περὶ πολλοῦ ποιούμενος μηδενὶ δόξαι ὑβρίζειν
βούλεσθαι μᾶλλον ἢ δίκην λαβεῖν ὧν ἠδικήθην, πρῶτον μὲν
Εὐθύκριτον, ὃν πρεσβύτατόν τε Πλαταιῶν ἐγίγνωσκον καὶ
μάλιστα ᾤόμην εἰδέναι, ἠρόμην εἴ τινα γιγνώσκοι Ἱππαρ-
6 μοδώρου ὑὸν Παγκλέωνα Πλαταιᾶ· ἔπειτα δέ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος
ἀπεκρίνατό μοι ὅτι τὸν Ἱππαρμόδωρον μὲν γιγνώσκοι, ὑὸν
δὲ ἐκείνῳ οὐδένα, οὔτε Παγκλέωνα οὔτε ἄλλον οὐδένα,
εἰδείη ὄντα, ἠρώτων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ᾔδη Πλαταιᾶς
ὄντας. πάντες οὖν ἀγνοοῦντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀκρι-
βέστατα ἂν ἔφασάν με πυθέσθαι ἐλθόντα εἰς τὸν χλωρὸν
τυρὸν τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ· ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς
7 ἑκάστου ἐκεῖσε συλλέγεσθαι τοὺς Πλαταιᾶς. ἐλθὼν οὖν εἰς
τὸν τυρὸν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπυνθανόμην αὐτῶν, εἴ τινα
γιγνώσκοιεν Παγκλέωνα πολίτην σφέτερον. καὶ οἱ μὲν
ἄλλοι οὐκ ἔφασαν γιγνώσκειν, εἷς δέ τις εἶπεν ὅτι τῶν μὲν
πολιτῶν οὐδενὶ εἰδείη τοῦτο ὂν τὸ ὄνομα, δοῦλον μέντοι ἔφη
ἑαυτοῦ ἀφεστῶτα εἶναι Παγκλέωνα, τήν τε ἡλικίαν λέγων
8 τὴν τούτου καὶ τὴν τέχνην ᾗ οὗτος χρῆται. ταῦτ' οὖν ὡς
ἀληθῆ ἐστι, τόν τε Εὐθύκριτον, ὃν πρῶτον ἠρόμην, καὶ τῶν
ἄλλων Πλαταιῶν ὅσοις προσῆλθον, καὶ τὸν ὃς ἔφη δεσπότης
τούτου εἶναι, μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ
ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 Ἡμέραις τοίνυν μετὰ ταῦτα οὐ πολλαῖς ὕστερον ἰδὼν
ἀγόμενον τουτονὶ Παγκλέωνα ὑπὸ Νικομήδους, ὃς ἐμαρτύρη-
σεν αὐτοῦ δεσπότης εἶναι, προσῆλθον βουλόμενος εἰδέναι

5 *μᾶλλον βούλεσθαι* C 6 *Πλαταιέων* L (it. infra) 7 *γιν.* X *Ἱππαρμοδώρου* suspectum Fuhrio 8 *υἱὸν* L *Πλαταιέα* L (it. infra) 9 *Ἱππαρμόδωρον μὲν* ex *Ἱππαρμοδώρου υἱὸν* corr. X¹ *γιν.* L *υἱὸν* L 11 *ᾔδειν* L *Πλαταιέας* L (it. infra) 14 *ἕνῃ* X : *ἕννῃ* C 17 *γιν.* C

ὁποῖόν τι περὶ αὐτοῦ πραχθήσοιτο. τότε μὲν οὖν ἐπειδὴ ἐπαύσαντο μαχόμενοι, εἶπόν τινες τῶν τούτῳ παρόντων ὅτι εἴη αὐτῷ ἀδελφὸς ὃς ἐξαιρήσοιτο αὐτὸν εἰς ἐλευθερίαν· ἐπὶ τούτοις ἐγγυησάμενοι παρέξειν εἰς αὔριον ᾤχοντο ἀπιόντες. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ τῆς τε ἀντιγραφῆς ἕνεκα ταυτησὶ καὶ αὐτῆς 10 τῆς δίκης ἔδοξέ μοι χρῆναι μάρτυρας λαβόντι παραγενέσθαι, ἵν᾽ εἰδείην τόν τ᾽ ἐξαιρησόμενον αὐτὸν καὶ ὅ τι λέγων ἀφαιρήσοιτο. ἐφ᾽ οἷς μὲν οὖν ἐξηγγυήθη, οὔτε ἀδελφὸς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἦλθε, γυνὴ δὲ φάσκουσα αὑτῆς αὐτὸν εἶναι δοῦλον, ἀμφισβητοῦσα τῷ Νικομήδει, καὶ οὐκ ἔφη ἐάσειν αὐτὸν ἄγειν. ὅσα μὲν οὖν αὐτόθι ἐρρήθη, πολὺς 11 ἂν εἴη μοι λόγος διηγεῖσθαι· εἰς τοῦτο δὲ βιαιότητος ἦλθον οἵ τε παρόντες τούτῳ καὶ αὐτὸς οὗτος, ὥστε ἐθέλοντος μὲν τοῦ Νικομήδους ἐθελούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἀφιέναι, εἴ τις ἢ εἰς ἐλευθερίαν τοῦτον ⟨ἀφαιροῖτο⟩ ἢ ἄγοι φάσκων ἑαυτοῦ δοῦλον εἶναι, τούτων οὐδὲν ποιήσαντες ἀφελόμενοι ᾤχοντο. ὡς οὖν τῇ τε προτεραίᾳ ἐπὶ τούτοις ἐξηγγυήθη καὶ τότε βίᾳ ᾤχοντο ἀφελόμενοι αὐτόν, μάρτυρας παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ῥᾴδιον τοίνυν εἰδέναι ὅτι οὐδ᾽ αὐτὸς Παγκλέων νομίζει 12 ἑαυτὸν μὴ ὅτι Πλαταιᾶ εἶναι, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐλεύθερον. ὅστις γὰρ ἐβουλήθη βίᾳ ἀφαιρεθεὶς ἐνόχους καταστῆσαι τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιτηδείους τοῖς βιαίοις μᾶλλον ἢ κατὰ τοὺς νόμους εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἐξαιρεθεὶς δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ἀγόντων αὐτόν, οὐδενὶ χαλεπὸν γνῶναι ὅτι εὖ εἰδὼς ἑαυτὸν ὄντα δοῦλον ἔδεισεν ἐγγυητὰς καταστήσας περὶ τοῦ σώματος ἀγωνίσασθαι.

Ὅτι μὲν οὖν Πλαταιεὺς εἶναι πολλοῦ δεῖ, οἶμαι ὑμᾶς ἐκ 13 τούτων σχεδόν τι γιγνώσκειν· ὅτι δὲ οὐδ᾽ ⟨αὐτὸς⟩ οὗτος, ὃς

2 μαχόμεν C 4 αὔριον Rauchenstein: ἀγορὰν L 5 ἀντιγρᾱ i. e. ἀντιγραφῆς (sic D) X: ἀντιγράψεως C 8 ἐξεγγυήθη C (it. 17) 15 pr. ἢ om. C ἀφαιροῖτο ἢ ἄγοι Sauppe: ἄγοι ἢ L 30 αὐτὸς add. Hertlein

ἄριστα οἶδε τὰ αὑτοῦ, ἡγήσατο δόξαι ἂν ὑμῖν Πλαταιεὺς εἶναι, ἐξ ὧν ἔπραξε ῥᾳδίως μαθήσεσθε. ἐν τῇ ἀντωμοσίᾳ γὰρ τῆς δίκης ἣν αὐτῷ ἔλαχεν Ἀριστόδικος οὑτοσί, ἀμφισβητῶν μὴ πρὸς τὸν πολέμαρχον εἶναί οἱ τὰς δίκας διεμαρ-
14 τυρήθη μὴ Πλαταιεὺς εἶναι. ἐπισκηψάμενος δὲ τῷ μάρτυρι οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλ' εἴασε καταδικάσασθαι αὐτοῦ τὸν Ἀριστόδικον. ἐπεὶ δὲ ὑπερήμερος ἐγένετο, ἐξέτεισε τὴν δίκην, καθ' ὅ τι ἔπειθε. καὶ τούτων, ὡς ἀληθῆ ἐστι, μάρτυρας ἐγὼ παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Πρὶν τοίνυν ταῦτα ὁμολογηθῆναι αὐτῷ, δεδιὼς τὸν
[168] Ἀριστόδικον μεταστὰς ἐντεῦθεν Θήβησι μετῴκει. καίτοι οἶμαι εἰδέναι ὑμᾶς ὅτι εἴπερ ἦν Πλαταιεύς, πανταχοῦ μᾶλλον ἢ Θήβησιν εἰκὸς ἦν αὐτὸν μετοικῆσαι. ὡς οὖν ᾤκει ⟨ἐκεῖ⟩ πολὺν χρόνον, τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

16 Ἐξαρκεῖν μοι νομίζω τὰ εἰρημένα, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐὰν γὰρ διαμνημονεύητε, οἶδ' ὅτι τά τε δίκαια καὶ τἀληθῆ ψηφιεῖσθε, ἃ καὶ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

3 Ἀριστόδικος C^c(1): Ἀριστόδημος C^1 X 5 ἐπισκηψάμενος C: ἐπισκεψάμενος X 6 αὐτοῦ Reiske: αὐτὸν L 7 ἐπειδὴ δὲ Fuhr ἐξέτισε L 12 μεταναστὰς olim Cobet 14 ἐκεῖ add. Markland 19 ⟨εὖ⟩ οἶδ' Taylor 20 καὶ ἃ L, transp. Wilamowitz post δέομαι pagina fere dimidia et una vacant in X

XXIV

[ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΝ] ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΔΙΔΟΣΘΑΙ ΤΩΙ ΑΔΥΝΑΤΩΙ ΑΡΓΥΡΙΟΝ

Οὐ πολλοῦ δέω χάριν ἔχειν, ὦ βουλή, τῷ κατηγόρῳ, ὅτι 1 μοι παρεσκεύασε τὸν ἀγῶνα τουτονί. πρότερον γὰρ οὐκ ἔχων πρόφασιν ἐφ' ἧς τοῦ βίου λόγον δοίην, νυνὶ διὰ τοῦτον εἴληφα. καὶ πειράσομαι τῷ λόγῳ τοῦτον μὲν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον, ἐμαυτὸν δὲ βεβιωκότα μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἐπαίνου μᾶλλον ἄξιον ἢ φθόνου· διὰ γὰρ οὐδὲν ἄλλο μοι δοκεῖ παρασκευάσαι τόνδε μοι τὸν κίνδυνον οὗτος ἢ διὰ φθόνον. καίτοι ὅστις τούτοις φθονεῖ οὓς οἱ ἄλλοι ἐλεοῦσι, 2 τίνος ἂν ὑμῖν ὁ τοιοῦτος ἀποσχέσθαι δοκεῖ πονηρίας; εἰ μὲν γὰρ ἕνεκα χρημάτων με συκοφαντεῖ—· εἰ δ' ὡς ἐχθρὸν ἑαυτοῦ με τιμωρεῖται, ψεύδεται· διὰ γὰρ τὴν πονηρίαν αὐτοῦ οὔτε φίλῳ οὔτε ἐχθρῷ πώποτε ἐχρησάμην αὐτῷ. ἤδη 3 τοίνυν, ὦ βουλή, δῆλός ἐστι φθονῶν, ὅτι τοιαύτῃ κεχρημένος συμφορᾷ τούτου βελτίων εἰμὶ πολίτης. καὶ γὰρ οἶμαι δεῖν, ὦ βουλή, τὰ τοῦ σώματος δυστυχήματα τοῖς τῆς ψυχῆς ἐπιτηδεύμασιν ἰᾶσθαι [καλῶς]. εἰ γὰρ ἐξ ἴσου τῇ συμφορᾷ καὶ τὴν διάνοιαν ἕξω καὶ τὸν ἄλλον βίον διάξω, τί τούτου διοίσω;

Περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· ὑπὲρ ὧν δέ 4 μοι προσήκει λέγειν, ὡς ἂν οἷόν τε διὰ βραχυτάτων ἐρῶ. φησὶ γὰρ ὁ κατήγορος οὐ δικαίως με λαμβάνειν τὸ παρὰ τῆς

Tit. πρὸς τὴν εἰσαγγελίαν damnat Lipsius   περὶ (an ὑπὲρ?) τοῦ ἀδυνάτου Harpocr. s. v. ἀδύνατοι   1 οὐ πολλοῦ C : πολλοῦ X 2 γὰρ C : om. X   3 ἢ Dobree   6 ἀξίως vel ἄξια Reiske 9 δοκῇ L   εἰ] οὐ Sauppe   10 an μ' ἐσυκοφάντει?   16 καλῶς del. Cobet : καλοῖς Markland   17 ἄλλον om. C   20 τε C solus: τ' ᾖ Schulze

πόλεως ἀργύριον· καὶ γὰρ τῷ σώματι δύνασθαι καὶ οὐκ
εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ τέχνην ἐπίστασθαι τοιαύτην ὥστε
5 καὶ ἄνευ τοῦ διδομένου τούτου ζῆν. καὶ τεκμηρίοις χρῆται
τῆς μὲν τοῦ σώματος ῥώμης, ὅτι ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω,
τῆς δ' ἐν τῇ τέχνῃ εὐπορίας, ὅτι δύναμαι συνεῖναι δυναμένοις
ἀνθρώποις ἀναλίσκειν. τὴν μὲν οὖν ἐκ τῆς τέχνης εὐπορίαν
καὶ τὸν ἄλλον τὸν ἐμὸν βίον, οἷος τυγχάνει, πάντας ὑμᾶς
6 οἴομαι γιγνώσκειν· ὅμως δὲ κἀγὼ διὰ βραχέων ἐρῶ. ἐμοὶ
γὰρ ὁ μὲν πατὴρ κατέλιπεν οὐδέν, τὴν δὲ μητέρα τελευτή-
σασαν πέπαυμαι τρέφων τρίτον ἔτος τουτί, παῖδες δέ μοι
οὔπω εἰσὶν οἵ με θεραπεύσουσι. τέχνην δὲ κέκτημαι βραχέα
δυναμένην ὠφελεῖν, ἣν αὐτὸς μὲν ἤδη χαλεπῶς ἐργάζομαι,
τὸν διαδεξόμενον δ' αὐτὴν οὔπω δύναμαι κτήσασθαι. πρόσ-
οδος δέ μοι οὐκ ἔστιν ἄλλη πλὴν ταύτης, ἣν ἂν ἀφέλησθέ
με, κινδυνεύσαιμ' ἂν ὑπὸ τῇ δυσχερεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ.
7 μὴ τοίνυν, ἐπειδή γε ἔστιν, ὦ βουλή, σῶσαί με δικαίως,
ἀπολέσητε ἀδίκως· μηδὲ ἃ νεωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἐρρωμένῳ
ὄντι ἔδοτε, πρεσβύτερον καὶ ἀσθενέστερον γιγνόμενον
ἀφέλησθε· μηδὲ πρότερον καὶ περὶ τοὺς οὐδὲν ἔχοντας κακὸν
ἐλεημονέστατοι δοκοῦντες εἶναι νυνὶ διὰ τοῦτον τοὺς καὶ
τοῖς ἐχθροῖς ἐλεινοὺς ὄντας ἀγρίως ἀποδέξησθε· μηδ' ἐμὲ
τολμήσαντες ἀδικῆσαι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοίως ἐμοὶ
8 διακειμένους ἀθυμῆσαι ποιήσητε. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον εἴη,
ὦ βουλή, εἰ ὅτε μὲν ἁπλῆ μοι ἦν ἡ συμφορά, τότε μὲν
φαινοίμην λαμβάνων τὸ ἀργύριον τοῦτο, νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ
[169] γῆρας καὶ νόσοι καὶ τὰ τούτοις ἑπόμενα κακὰ προσγίγνεταί
9 μοι, τότε ἀφαιρεθείην. δοκεῖ δέ μοι τῆς πενίας τῆς ἐμῆς
τὸ μέγεθος ὁ κατήγορος ἂν ἐπιδεῖξαι σαφέστατα μόνος
ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἐγὼ κατασταθεὶς χορηγὸς τραγῳδοῖς

3 κἂν ἄνευ Herwerden 6 ἀνθρώποις del. Francken τὴν] τῆς X εὐπορίας καὶ τῶν ἄλλων X 8 γιν. L 14 ἣν Contius: ἧς L 18 γενόμενον Weidner 20 τοὺς καὶ Reiske: καὶ τοὺς L 21 ἐλεεινοὺς L μηδέ με L 25 ἐφαινόμην Hertlein 26 ἑπόμενα Reiske: ἐχόμενα L προσγίν. L 27 τοῦτο Rosenberg

προκαλεσαίμην αὐτὸν εἰς ἀντίδοσιν, δεκάκις ἂν ἕλοιτο χορη-
γῆσαι μᾶλλον ἢ ἀντιδοῦναι ἅπαξ. καὶ πῶς οὐ δεινόν ἐστι
νῦν μὲν κατηγορεῖν ὡς διὰ πολλὴν εὐπορίαν ἐξ ἴσου δύναμαι
συνεῖναι τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰ δὲ ὧν ἐγὼ λέγω τύχοι τι
γενόμενον, †τοιοῦτον εἶναι† καὶ ἔτι πονηρότερον;

Περὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἱππικῆς, ἧς οὗτος ἐτόλμησε μνησθῆναι 10
πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τὴν τύχην δείσας οὔτε ὑμᾶς αἰσχυνθείς, οὐ
πολὺς ὁ λόγος. ἐγὼ γάρ, ὦ βουλή, πάντας οἶμαι τοὺς
ἔχοντάς τι δυστύχημα τοῦτο ζητεῖν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν,
ὅπως ὡς ἀλυπότατα μεταχειριοῦνται τὸ συμβεβηκὸς πάθος.
ὧν εἷς ἐγώ, καὶ περιπεπτωκὼς τοιαύτῃ συμφορᾷ ταύτην
ἐμαυτῷ ῥᾳστώνην ἐξηῦρον εἰς τὰς ὁδοὺς τὰς μακροτέρας τῶν
ἀναγκαίων. ὃ δὲ μέγιστον, ὦ βουλή, τεκμήριον ὅτι διὰ 11
τὴν συμφορὰν ἀλλ᾽ οὐ διὰ τὴν ὕβριν, ὡς οὗτός φησιν, ἐπὶ
τοὺς ἵππους ἀναβαίνω [ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν]· εἰ γὰρ ἐκεκτή-
μην οὐσίαν, ἐπ᾽ ἀστράβης ἂν ὠχούμην, ἀλλ᾽ οὐκ ἐπὶ τοὺς
ἀλλοτρίους ἵππους ἀνέβαινον· νυνὶ δ᾽ ἐπειδὴ τοιοῦτον οὐ
δύναμαι κτήσασθαι, τοῖς ἀλλοτρίοις ἵπποις ἀναγκάζομαι
χρῆσθαι πολλάκις. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστιν, ὦ βουλή, 12
τοῦτον ἄν, εἰ μὲν ἐπ᾽ ἀστράβης ὀχούμενον ἑώρα με, σιωπᾶν
(τί γὰρ ἂν καὶ ἔλεγεν;), ὅτι δὲ ἐπὶ τοὺς ᾐτημένους ἵππους
ἀναβαίνω, πειρᾶσθαι πείθειν ὑμᾶς ὡς δυνατός εἰμι; καὶ
ὅτι μὲν δυοῖν βακτηρίαιν χρῶμαι, τῶν ἄλλων μιᾷ χρωμένων,
μὴ κατηγορεῖν ὡς καὶ τοῦτο τῶν δυναμένων ἐστίν, ὅτι δ᾽ ἐπὶ
τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τεκμηρίῳ χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς
εἰμὶ τῶν δυναμένων; οἷς ἐγὼ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀμφοτέροις
χρῶμαι.

1 προκαλεσαίμην Reiske : προσκαλεσαίμην L (-σάμην C) 2 καὶ] εἶτα C : καίτοι Cobet : κᾆτα Gebauer 4 τι Emperius : τις L 5 γενόμενος C : τύχοιμι γενόμενος Weidner εἶναι] ἂν ἐμὲ κρῖναι Heldmann : εἶναι; καὶ τί πονηρότερον; Halm 8 οἶμαι C solus 9 pr. τοῦτο Stephanus : τοιοῦτο X : τοιοῦτο ῥᾳστώνήν τινα C : τοιοῦτόν τι Sauppe 11 καὶ] ⟨ὧν⟩ καὶ Reiske : ὧν Herwerden 12 ἐξεῦρον L 15 ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν del. Scheibe 17 οὐδὲν Dobree 20 ἂν Weidner : αὐτὸν L 22 εἰμι Kayser : εἴην L 26 ἀμφοτέραις ⟨οὐ⟩ Reiske

13 Τοσοῦτον δὲ διενήνοχεν ἀναισχυντίᾳ τῶν ἁπάντων ἀνθρώ-
πων, ὥστε ὑμᾶς πειρᾶται πείθειν, τοσούτους ὄντας εἷς ὤν,
ὡς οὐκ εἰμὶ τῶν ἀδυνάτων ἐγώ. καίτοι εἰ τοῦτο πείσει τινὰς
ὑμῶν, ὦ βουλή, τί με κωλύει κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων,
καὶ ὑμᾶς ἐμοῦ μὲν ἀφελέσθαι τὸν ὀβολὸν ὡς ὑγιαίνοντος,
τούτῳ δὲ ψηφίσασθαι ἐλεήσαντας ὡς ἀναπήρῳ; οὐ γὰρ
δήπου τὸν αὐτὸν ὑμεῖς μὲν ὡς δυνάμενον ἀφαιρήσεσθε τὸ
διδόμενον, οἱ δὲ ⟨θεσμοθέται⟩ ὡς ἀδύνατον ὄντα κληροῦσθαι
14 κωλύσουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὔτε ὑμεῖς τούτῳ τὴν αὐτὴν ἔχετε
γνώμην, οὔθ' οὗτος εὖ φρονεῖ. ὁ μὲν γὰρ ὥσπερ ἐπικλήρου
τῆς συμφορᾶς οὔσης ἀμφισβητήσων ἥκει καὶ πειρᾶται πείθειν
ὑμᾶς ὡς οὐκ εἰμὶ τοιοῦτος οἷον ὑμεῖς ὁρᾶτε πάντες· ὑμεῖς δέ
(ὃ τῶν εὖ φρονούντων ἔργον ἐστί) μᾶλλον πιστεύετε τοῖς
ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς τούτου λόγοις.
15 Λέγει δ' ὡς ὑβριστής εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελγῶς
διακείμενος, ὥσπερ, εἰ φοβερῶς ὀνομάσειε, μέλλων ἀληθῆ
λέγειν, ἀλλ' οὐκ, ἂν πάνυ πραόνως μηδὲ ψεύδηται, ταῦτα
ποιήσων. ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς οἶμαι δεῖν διαγι-
γνώσκειν οἷς τ' ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων ὑβρισταῖς εἶναι καὶ
16 οἷς οὐ προσήκει. οὐ γὰρ ⟨τοὺς⟩ πενομένους καὶ λίαν ἀπόρως
διακειμένους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς πολλῷ πλείω τῶν
ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν
ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα πιστεύοντας ταῖς αὐτῶν ῥώμαις·
οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβηκότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους
17 καὶ νέαις ταῖς διανοίαις χρωμένους. οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι
τοῖς χρήμασιν ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ
τῆς παρούσης ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται· καὶ οἱ μὲν
νέοι συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων,

2 ὥστε καὶ ὑμᾶς W 6 ἐλεήσαντας Frohberger : ἐάσαντας Suidas s. v. ἀνάπηρος : πάντας L 8 θεσμοθέται add. Frohberger 10 φρονεῖ scripsi : ποιῶν L : οὔθ' ὅστις εὖ φρονῶν Markland ἐπὶ κλήρου L 15 λέγει C : λέγω X 16 ὀνομάσαι L μέλλων ⟨δόξειν⟩ Herwerden 17 πραόνως Turr. : πρᾶον ὡς L μηδὲ ψεύδηται del. Kayser : μηδὲ ψευδῆ, ταὐτὰ ποιήσων Madvig 18 διαγιν. L 20 τοὺς add. Reiske 25 καὶ νεανικαῖς Bake

τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ἐξαμαρτάνουσιν ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν
ἀμφότεροι· καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγχωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς 18
πάσχουσιν, οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δὲ ἀσθενέσιν
οὐκ ἔστιν οὔτε ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας
οὔτε ὑβρίζειν βουλομένοις περιγίγνεσθαι τῶν ἀδικουμένων. [170]
ὥστε μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ τῆς ἐμῆς ὕβρεως
οὐ σπουδάζων ἀλλὰ παίζων, οὐδ' ὑμᾶς πεῖσαι βουλόμενος
ὡς εἰμὶ τοιοῦτος, ἀλλ' ἐμὲ κωμῳδεῖν βουλόμενος, ὥσπερ τι
καλὸν ποιῶν.

Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαί φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ πονη- 19
ροὺς καὶ πολλούς, οἳ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασι, τοῖς δὲ τὰ
σφέτερα σῴζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν. ὑμεῖς δὲ
ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἐμοῦ κατηγορεῖ
μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδὲ τῶν ὡς ἐμὲ
εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δημιουργούς.
ἕκαστος γὰρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾶν ὁ μὲν πρὸς μυρο- 20
πώλιον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον, ὁ δ'
ὅποι ἂν τύχῃ, καὶ πλεῖστοι μὲν ὡς τοὺς ἐγγυτάτω τῆς
ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλεῖ-
στον ἀπέχοντας αὐτῆς· ὥστ' εἴ τις ὑμῶν πονηρίαν κατα-
γνώσεται τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι καὶ τῶν παρὰ
τοῖς ἄλλοις διατριβόντων· εἰ δὲ κἀκείνων, ἁπάντων Ἀθη-
ναίων· ἅπαντες γὰρ εἴθισθε προσφοιτᾶν καὶ διατρίβειν ἁμοῦ
γέ που.

Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λίαν με ἀκριβῶς ἀπολογού- 21
μενον πρὸς ἓν ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων ἐνοχλεῖν πλείω
χρόνον. εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων εἴρηκα, τί δεῖ περὶ τῶν φαύ-
λων ὁμοίως τούτῳ σπουδάζειν; ἐγὼ δ' ὑμῶν, ὦ βουλή, δέομαι

1 πρεσβυτέροις Frohberger : ἑτέροις L 3 ἐὰν L 4 ὑπάρξαντας C : συνάρξαντας X 5 περιγίν. L 8 βουλόμενος del. Cobet 14–15 ἄλλων . . . ἢ τῶν om. C 16 μυροπωλεῖον C 17 pr. ὁ] οἱ X 18 ὅπη L τύχοι X τοὺς C : om. X 19 τοὺς C : οὐ X 23 ἁμοῦ Bekker : ἄλλου L 25 μὲν C 27–28 ὁμοίως τούτῳ φαύλων L, transp. Dobree

πάντων τὴν αὐτὴν ἔχειν περὶ ἐμοῦ διάνοιαν, ἥνπερ καὶ
22 πρότερον. μηδ᾽ οὗ μόνου μεταλαβεῖν ἔδωκεν ἡ τύχη μοι
τῶν ἐν τῇ πατρίδι, τούτου διὰ τουτονὶ ἀποστερήσητέ με·
μηδ᾽ ἃ πάλαι κοινῇ πάντες ἔδοτέ μοι, νῦν οὗτος εἷς ὢν
πείσῃ πάλιν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. ἐπειδὴ γάρ, ὦ βουλή, τῶν
μεγίστων [ἀρχῶν] ὁ δαίμων ἀπεστέρησεν ἡμᾶς, ἡ πόλις
ἡμῖν ἐψηφίσατο τοῦτο τὸ ἀργύριον, ἡγουμένη κοινὰς εἶναι
23 τὰς τύχας τοῖς ἅπασι καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν. πῶς
οὖν οὐκ ἂν δειλαιότατος εἴην, εἰ τῶν μὲν καλλίστων καὶ
μεγίστων διὰ τὴν συμφορὰν ἀπεστερημένος εἴην, ἃ δ᾽ ἡ
πόλις ἔδωκε προνοηθεῖσα τῶν οὕτως διακειμένων, διὰ τὸν
κατήγορον ἀφαιρεθείην; μηδαμῶς, ὦ βουλή, ταύτῃ θῆσθε
τὴν ψῆφον. διὰ τί γὰρ ἂν καὶ τύχοιμι τοιούτων ὑμῶν;
24 πότερον ὅτι δι᾽ ἐμέ τις εἰς ἀγῶνα πώποτε καταστὰς ἀπώλεσε
τὴν οὐσίαν; ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἂν εἷς ἀποδείξειεν. ἀλλ᾽ ὅτι πολυπράγ-
μων εἰμὶ καὶ θρασὺς καὶ φιλαπεχθήμων; ἀλλ᾽ οὐ τοιαύταις
ἀφορμαῖς τοῦ βίου πρὸς τὰ τοιαῦτα τυγχάνω χρώμενος.
25 ἀλλ᾽ ὅτι λίαν ὑβριστὴς καὶ βίαιος; ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς
φήσειεν, εἰ μὴ βούλοιτο καὶ τοῦτο ψεύδεσθαι τοῖς ἄλλοις
ὁμοίως. ἀλλ᾽ ὅτι ἐπὶ τῶν τριάκοντα γενόμενος ἐν δυνάμει
κακῶς ἐποίησα πολλοὺς τῶν πολιτῶν; ἀλλὰ μετὰ τοῦ
ὑμετέρου πλήθους ἔφυγον εἰς Χαλκίδα [τὴν ἐπ᾽ Εὐρίπῳ],
καὶ ἐξόν μοι μετ᾽ ἐκείνων ἀδεῶς πολιτεύεσθαι, μεθ᾽ ὑμῶν
26 εἱλόμην κινδυνεύειν ἁπάντων. μὴ τοίνυν, ὦ βουλή, μηδὲν
ἡμαρτηκὼς ὁμοίως ὑμῶν τύχοιμι τοῖς πολλὰ ἠδικηκόσιν,
ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ψῆφον θέσθε περὶ ἐμοῦ ταῖς ἄλλαις βουλαῖς,
ἀναμνησθέντες ὅτι οὔτε χρήματα διαχειρίσας τῆς πόλεως

1 ἐμὲ C 2 μὴ Thalheim : μὴ ⟨οὖν⟩ Fuhr μόνου Markland : μόνον L 5 πάλιν] πάντας C 6 ἀρχῶν del. Frohberger 7 ἡγουμέν + C 9 δειλαιότατος Markland : δικαιότατος L 12 θῆσθε Bekker : θέσθε L 13 τῇ ψήφῳ L : corr. Contius 16–17 ἀλλ᾽ οὐ . . . χρώμενος et 18–20 ἀλλ᾽ οὐδ᾽ . . . ὁμοίως inter se transp. Fuhr 17 πρὸς τὰ τοιαῦτα del. Francken 18 alt. ἀλλ᾽ C solus 22 τὴν ἐπ᾽ Εὐρίπῳ del. Frohberger 24 ⟨περὶ⟩ ἁπάντων Dobree : ἀπαντῶν Westermann : ἀπελθών Baeker 25 ὁμοίων Contius

δίδωμι λόγον αὐτῶν, οὔτε ἀρχὴν ἄρξας οὐδεμίαν εὐθύνας ὑπέχω νῦν αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ ὀβολοῦ μόνον ποιοῦμαι τοὺς λόγους. καὶ οὕτως ὑμεῖς μὲν τὰ δίκαια γνώσεσθε πάντες, 27
ἐγὼ δὲ τούτων ὑμῖν τυχὼν ἕξω τὴν χάριν, οὗτος δὲ τοῦ λοιποῦ μαθήσεται μὴ τοῖς ἀσθενεστέροις ἐπιβουλεύειν ἀλλὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ περιγίγνεσθαι.

2 αὐτῶν X[1] : corr. X[1] 4 τοιούτων ὑμῶν Markland 6 περιγίνεσθαι X

XXV

[171] ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

1 Ὑμῖν μὲν πολλὴν συγγνώμην ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἀκούουσι τοιούτων λόγων καὶ ἀναμιμνῃσκομένοις τῶν γεγε-
νημένων, ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθαι τοῖς ἐν ἄστει μείνασι·
τῶν δὲ κατηγόρων θαυμάζω, οἳ ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων τῶν
ἀλλοτρίων ἐπιμέλονται, εἰ σαφῶς εἰδότες τοὺς μηδὲν ἀδι-
κοῦντας καὶ τοὺς πολλὰ ἐξημαρτηκότας ζητοῦσι [κερδαίνειν
ἢ] ὑμᾶς πείθειν περὶ ἁπάντων ἡμῶν τὴν γνώμην ταύτην
2 ἔχειν. εἰ μὲν οὖν οἴονται, ὅσα ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγένη-
ται τῇ πόλει, ἐμοῦ κατηγορηκέναι, ἀδυνάτους αὐτοὺς ἡγοῦμαι
λέγειν· οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων
εἰρήκασιν· εἰ δὲ ὡς ἐμοί τι προσῆκον περὶ αὐτῶν ποιοῦνται
τοὺς λόγους, ἀποδείξω τούτους μὲν ἅπαντα ψευδομένους,
ἐμαυτὸν δὲ τοιοῦτον ὄντα οἷόσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς ⟨ὁ⟩
3 βέλτιστος ἐν ἄστει μείνας ἐγένετο. δέομαι δ᾽ ὑμῶν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκο-
φάνταις. τούτων μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ καὶ τοὺς μηδὲν
ἡμαρτηκότας εἰς αἰτίαν καθιστάναι (ἐκ τούτων γὰρ ἂν
μάλιστα χρηματίζοιντο), ὑμέτερον δὲ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν
ἐξ ἴσου τῆς πολιτείας μεταδιδόναι· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς καθε-
4 στηκόσι πράγμασι πλείστους συμμάχους ἔχοιτε. ἀξιῶ δέ,

Tit. δήμου καταλύσεως del. Thalheim 3 εἰ ὁμοίως ἅ. ὀργίζεσθε C 4 οἳ] εἰ Markland 5 ἐπιμελοῦνται L εἰ Reiske : οἳ L : καὶ Dobree μηδὲν Reiske : μὲν X : om. C 6 κερδαίνειν ἢ (καὶ Taylor) del. Dobree 7 γνώμην τὴν αὐτὴν Contius 8 ὅσα Herwerden : ἃ L γεγένηνται L : corr. Jacobs 9 ὁμοῦ Markland 12 ἀποδείξω (suprascr. ειν) C^1 : ἀποδεῖξαι X ἅπαντας L : corr. Stephanus 13 Πειραιέως X ὁ add. Reiske 16 τοὺς om. C 17 καθιστάνειν L : corr. Coraes 18 χρηματίζειν τὸ L : corr. Coraes

ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐάνπερ φανῶ συμφορᾶς μὲν μηδεμιᾶς
αἴτιος γεγενημένος, πολλὰ δὲ κἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν
πόλιν καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι, ταῦτα γοῦν μοι
παρ' ὑμῶν ὑπάρχειν, ὧν οὐ μόνον τοὺς εὖ πεποιηκότας
ἀλλὰ καὶ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας τυγχάνειν δίκαιόν ἐστι.
μέγα μὲν οὖν ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι, ὅτι, εἴπερ ἐδύναντο 5
οἱ κατήγοροι ἰδίᾳ με ἀδικοῦντα ἐξελέγξαι, οὐκ ἂν τὰ τῶν
τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγόρουν, οὐδ' ἂν ᾤοντο
χρῆναι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων ἑτέρους διαβάλλειν,
ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι· νῦν δὲ νομίζουσι
τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργὴν ἱκανὴν εἶναι καὶ τοὺς μηδὲν κακὸν
εἰργασμένους ἀπολέσαι. ἐγὼ δὲ οὐχ ἡγοῦμαι δίκαιον εἶναι 6
οὔτε εἴ τινες τῇ πόλει πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι γεγένηνται,
ἄλλους τινὰς ὑπὲρ τούτων τιμὴν ἢ χάριν κομίσασθαι παρ'
ὑμῶν, οὔτ' εἴ τινες πολλὰ κακὰ εἰργασμένοι εἰσίν, εἰκότως
ἂν δι' ἐκείνους τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας ὀνείδους καὶ διαβολῆς
τυγχάνειν· ἱκανοὶ γὰρ οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ τῇ πόλει καὶ
μέγα κέρδος νομίζοντες εἶναι τοὺς ἀδίκως ἐν ταῖς διαβολαῖς
καθεστηκότας.

Πειράσομαι δ' ὑμᾶς διδάξαι, οὓς ἡγοῦμαι τῶν πολιτῶν 7
προσήκειν ὀλιγαρχίας ἐπιθυμεῖν καὶ ⟨οὓς⟩ δημοκρατίας. ἐκ
τούτου γὰρ καὶ ὑμεῖς γνώσεσθε, κἀγὼ περὶ ἐμαυτοῦ τὴν
ἀπολογίαν ποιήσομαι, ἀποφαίνων ὡς οὔτε ἐξ ὧν ἐν δημο-
κρατίᾳ οὔτε ἐξ ὧν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πεποίηκα, οὐδέν μοι προσ-
ῆκον κακόνουν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. πρῶτον μὲν 8
οὖν ἐνθυμηθῆναι χρὴ ὅτι οὐδείς ἐστιν ἀνθρώπων φύσει οὔτε
ὀλιγαρχικὸς οὔτε δημοκρατικός, ἀλλ' ἥτις ἂν ἑκάστῳ πολιτεία
συμφέρῃ, ταύτην προθυμεῖται καθεστάναι· ὥστε οὐκ ἐλάχιστον
ἐν ὑμῖν ἐστι μέρος ὡς πλείστους ἐπιθυμεῖν τῶν παρόντων
νυνὶ πραγμάτων. καὶ ταῦτα ὅτι οὕτως ἔχει, οὐ χαλεπῶς ἐκ

1 ἐάνπερ φανῶ Dobree : ἐὰν ἀποφανῶ L : ἐὰν ἀποφήνω Es 6 ἡγοῦμαί ⟨μοι⟩ Frohberger 10 νυνὶ C 14 τιμᾶν C 17 καὶ] οἱ Halm 20 οἷς Taylor : οὓς ⟨τε⟩ Radermacher 21 οὓς add. Contius 22 κἀγὼ] καὶ C 24 προσῆκεν Taylor 28 καθιστάναι L : corr. Fuhr

9 τῶν πρότερον γεγενημένων μαθήσεσθε. σκέψασθε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς προστάντας ἀμφοτέρων ⟨τῶν⟩ πολιτειῶν, ὁσάκις δὴ μετεβάλοντο. οὐ Φρύνιχος μὲν καὶ Πείσανδρος καὶ οἱ μετ' ἐκείνων δημαγωγοί, ἐπειδὴ πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἐξήμαρτον, τὰς περὶ τούτων δείσαντες τιμωρίας τὴν προτέραν ὀλιγαρχίαν κατέστησαν, πολλοὶ δὲ τῶν τετρακοσίων μετὰ τῶν ἐκ Πειραιῶς συγκατῆλθον, ἔνιοι δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόντων αὐτοὶ αὖθις τῶν τριάκοντα ἐγένοντο;
[172] εἰσὶ δὲ οἵτινες τῶν Ἐλευσῖνάδε ἀπογραψαμένων, ἐξελθόντες
10 μεθ' ὑμῶν, ἐπολιόρκουν τοὺς μεθ' αὐτῶν. οὔκουν χαλεπὸν γνῶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐ περὶ πολιτείας εἰσὶν αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραί, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδίᾳ συμφερόντων ἑκάστῳ. ὑμᾶς οὖν χρὴ ἐκ τούτων δοκιμάζειν τοὺς πολίτας, σκοποῦντας μὲν ὅπως ἦσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πεπολιτευμένοι, ζητοῦντας δὲ εἴ τις αὐτοῖς ἐγίγνετο ὠφέλεια τῶν πραγμάτων μεταπεσόντων· οὕτως γὰρ ἂν δικαιοτάτην ⟨τὴν⟩
11 κρίσιν περὶ αὐτῶν ποιοῖσθε. ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν εὐθύνας ⟨οὐ⟩ δεδωκότες ἢ τῶν ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλῃ τινὶ συμφορᾷ τοιαύτῃ κεχρημένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἑτέρας ἐπιθυμεῖν πολιτείας, ἐλπίζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινα αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὅσοι δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κἀγαθὰ εἰργασμένοι εἰσί, κακὸν δὲ μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δὲ αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ δοῦναι δίκην τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον κατὰ τούτων ἀποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' ἐὰν πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ὀλιγαρχικοὺς αὐτοὺς φάσκωσιν εἶναι.

2 τῶν add. Reiske 3 μετεβάλλοντο W 4–5 δημαγωγοί . . . τούτων om. C 7 Πειραιέως X 8 αὖθις Brulart: αὐτοῖς X: αὐτῶν C: del. Markland 10 ἐπολιόρκουν τοὺς Scheibe: ἐπολιορκοῦντο L ἑαυτῶν C 15 εἴ C X^{s}: ἥ X^{1} ὠφέλεια ἐγίνετο C 16 τὴν add. Rauchenstein 17 ποιῆσθε C X^{1}: ποιεῖσθαι X^{s} 18 οὐ add. Markland: ἢ εὐθ. ὠφληκότες Dobree: ἢ εὐθ. ἑαλωκότες Emperius 24 ὑμῶν C: ὑμῖν X 25 κατὰ Madvig: τὰς X: τὰς κατὰ C ὑποδέχεσθαι L: corr. Taylor οὐδ' ἂν L

Ἐμοὶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ 12
συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδεμία πώποτε ἐγένετο, ἀνθ'
ἧστινος ἂν προθυμούμενος τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι
ἑτέρων ἐπεθύμουν πραγμάτων. τετριηράρχηκά τε γὰρ πεν-
τάκις, καὶ τετράκις νεναυμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ
πολλὰς εἰσενήνοχα, καὶ τἆλλα λελῃτούργηκα οὐδενὸς χεῖρον
τῶν πολιτῶν. καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως 13
προστεταττομένων ἐδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ' ὑμῶν
νομιζοίμην, καὶ εἴ πού μοί τις συμφορὰ γένοιτο, ἄμεινον
ἀγωνιζοίμην. ὧν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἁπάντων ἀπεστερούμην·
οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος αἰτίους γεγενημένους
χάριτος παρ' αὐτῶν ἠξίουν τυγχάνειν, ἀλλὰ τοὺς πλεῖστα
κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς καθίστασαν, ὡς
ταύτην παρ' ἡμῶν πίστιν εἰληφότες. ἃ χρὴ πάντας ἐνθυ-
μουμένους μὴ τοῖς τούτων λόγοις πιστεύειν, ἀλλὰ [καὶ] ἐκ
τῶν ἔργων σκοπεῖν ἃ ἑκάστῳ τυγχάνει πεπραγμένα. ἐγὼ 14
γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε [ἐπὶ] τῶν τετρακοσίων ἐγενό-
μην· ἢ τῶν κατηγόρων ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω·
οὐ τοίνυν οὐδ' ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, οὐδείς με
ἀποδείξει οὔτε βουλεύσαντα οὔτε ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα.
καίτοι εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν μὴ ἐβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ
τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι· εἰ δὲ οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἠξίουν
μοι μεταδιδόναι τῶν πραγμάτων, πῶς ἂν φανερώτερον ἢ
οὕτως ψευδομένους ἀποδείξαιμι τοὺς κατηγόρους;

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν 15
ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον
ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε,
εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν

4 ἐτριηράρχησα L : corr. Scheibe τε Gebauer : μὲν L 6 λελειτ. L χείρων C 7 καὶ Dobree 8 προστατταομένων C : πραττομένων X ἐδαπανῶμεν X : ἐδαπάνουν C : corr. Stephanus 9 γίνοιτο L 12 παρ' αὐτῶν del. Dobree 14 παρ' αὐτῶν Taylor 15 καὶ del. Emperius 17 ἐπὶ del. Markland 19 οἱ τριάκοντα Markland : οἵδε L : οἱ δέκα Reiske 21 ἐξέν C ἠβουλ. L 23 ἢ οὕτως del. Fuhr 28 εἶχον scripsi : ἔσχον L

μηδεμιᾷ χρῆσθαι συμφορᾷ. ὑπ' ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ
οὔτε ἀπαχθεὶς οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς
16 τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς (καὶ τοῦτο μὲν
οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥᾴδιον). οὐ
τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα
φανήσομαι, οὐδὲ δίαιταν καταδιαιτησάμενος οὐδενός, οὐδὲ
πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονὼς συμφορῶν. καίτοι
εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ
τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι.
17 καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἡγοῦμαι περὶ
ἐμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι. ὅστις γὰρ τότε
οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας, ἦ που
νῦν σφόδρα προθυμήσομαι χρηστὸς εἶναι, εὖ εἰδὼς ὅτι, ἐὰν
ἀδικῶ, παραχρῆμα δώσω δίκην. ἀλλὰ γὰρ τοιαύτην διὰ
[173] τέλους γνώμην ἔχω, ὥστε ἐν ὀλιγαρχίᾳ μὲν μὴ ἐπιθυμεῖν
τῶν ἀλλοτρίων, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ τὰ ὄντα προθύμως εἰς
ὑμᾶς ἀναλίσκειν.

18 Ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἂν δικαίως ὑμᾶς
μισεῖν τοὺς ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ μηδὲν πεπονθότας κακόν, ἐξὸν
ὀργίζεσθαι τοῖς εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκόσιν, οὐδὲ τοὺς μὴ
φυγόντας ἐχθροὺς νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς ὑμᾶς ἐκβαλόντας,
οὐδὲ τοὺς προθυμουμένους τὰ ἑαυτῶν σῶσαι, ἀλλὰ τοὺς τὰ
τῶν ἄλλων ὑφῃρημένους, οὐδὲ οἳ τῆς σφετέρας αὑτῶν σωτη-
ρίας ἕνεκα ἔμειναν ἐν τῷ ἄστει, ἀλλ' οἵτινες ἑτέρους ἀπολέσαι
βουλόμενοι μετέσχον τῶν πραγμάτων. εἰ δὲ οἴεσθε χρῆναι,
οὓς ἐκεῖνοι παρέλιπον ἀδικοῦντες, ὑμεῖς ἀπολέσαι, οὐδεὶς τῶν
πολιτῶν ὑπολειφθήσεται.

19 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ἐκ τῶνδε, ὦ ἄνδρες δικασταί. πάντες

1 κεχρῆσθαι Reiske : χρήσασθαι Frohberger 6 κατελέξας C 7 οὔτε δίαιταν L 9 ὀργίζεσθε Aldus : ὀργίζοισθε L 13 διδομένης C 14 προθυμήσομαι W : προθυμηθήσομαι C X 20 οὐδὲν C 22 ἐχθροὺς C : ἐκ τοῦ X ἐκβαλόντας C : ἐκβάλλοντας X 24 ἀφῃρημένους L : corr. Sauppe 27 περέλιπον C 28 ἀπολειφθήσεται L : corr. Dobree

γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν τῇ προτέρᾳ δημοκρατίᾳ τῶν τὰ τῆς
πόλεως πραττόντων πολλοὶ μὲν τὰ δημόσια ἔκλεπτον, ἔνιοι
δ' ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις ἐδωροδόκουν, οἱ δὲ συκοφαντοῦντες τοὺς
συμμάχους ἀφίστασαν. καὶ εἰ μὲν οἱ τριάκοντα τούτους
μόνους ἐτιμωροῦντο, ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ ὑμεῖς ἂν αὐτοὺς
ἡγεῖσθε· νῦν δέ, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων τὸ
πλῆθος κακῶς ποιεῖν ἠξίουν, ἠγανακτεῖτε, ἡγούμενοι δεινὸν
εἶναι τὰ [τῶν] ὀλίγων ἀδικήματα πάσῃ τῇ πόλει κοινὰ γί-
γνεσθαι. οὐ τοίνυν ἄξιον χρῆσθαι τούτοις, οἷς ἐκείνους ἑωρᾶτε 20
ἐξαμαρτάνοντας, οὐδὲ ἃ πάσχοντες ἄδικα ἐνομίζετε πάσχειν,
ὅταν ἑτέρους ποιῆτε, δίκαια ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν κατελ-
θόντες περὶ αὐτῶν γνώμην ἔχετε, ἥνπερ φεύγοντες περὶ ὑμῶν
αὐτῶν εἴχετε· ἐκ τούτων γὰρ καὶ ὁμόνοιαν πλείστην ποιήσετε,
καὶ ἡ πόλις ἔσται μεγίστη, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαρότατα
ψηφιεῖσθε.

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐπὶ 21
τῶν τριάκοντα γεγενημένων, ἵνα τὰ τῶν ἐχθρῶν ἁμαρτήματα
ἄμεινον ὑμᾶς ποιήσῃ περὶ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν βουλεύ-
σασθαι. ὅτε μὲν γὰρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει τὴν αὐτὴν
γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἴχετε τῆς καθόδου, ἡγούμενοι
τὴν ἡμετέραν ὁμόνοιαν μέγιστον κακὸν εἶναι τῇ ὑμετέρᾳ
φυγῇ· ἐπειδὴ δὲ ἐπυνθάνεσθε τοὺς μὲν τρισχιλίους στασιά- 22
ζοντας, τοὺς δὲ ἄλλους πολίτας ἐκ τοῦ ἄστεως ἐκκεκηρυγ-
μένους, τοὺς δὲ τριάκοντα μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας,
πλείους δ' ὄντας τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν
πολεμοῦντας, τότ' ἤδη καὶ κατιέναι προσεδοκᾶτε καὶ παρὰ
τῶν ἐχθρῶν λήψεσθαι δίκην. ταῦτα γὰρ τοῖς θεοῖς ηὔχεσθε,

2 μὲν] γὰρ C 6 νῦν δέ ex νυνὶ corr. X¹ 8 τῶν del. Vischer ὀλίγων ex λόγων corr. X¹ 10 πάσχειν del. Herwerden 11 ἡγεῖσθαι C: ἡγεῖσθε X 12 αὐτῶν] ἄλλων Auger: ἡμῶν Francken 17 pr. τῶν om. C 19 ὁπότε Cobet 21 κακὸν C: ἀγαθὸν X 22 πυνθάνοισθε L: corr. Markland 23 δὲ ἄλλους C: ἄλλους δὲ X ἐκ τοῦ ἄστεος (sic) post στασιάζοντας L: transp. Fuhr (post ἐκκεκηρυγμένους Taylor): del. Dobree 25 δ' om. X ἡμῶν C 26 pr. καὶ om. C 27 ταὐτὰ Thalheim εὔχεσθε L

ἅπερ ἐκείνους ἑωρᾶτε ποιοῦντας, ἡγούμενοι διὰ τὴν τῶν
τριάκοντα πονηρίαν πολὺ μᾶλλον σωθήσεσθαι ἢ διὰ τὴν
23 τῶν φευγόντων δύναμιν κατιέναι. χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοῖς πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρω-
μένους βουλεύεσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ
τούτους ἡγεῖσθαι δημοτικωτάτους, οἵτινες ὁμονοεῖν ὑμᾶς
βουλόμενοι τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένουσι, νομί-
ζοντες καὶ τῆς πόλεως ταύτην ἱκανωτάτην εἶναι σωτηρίαν
καὶ τῶν ἐχθρῶν μεγίστην τιμωρίαν· οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη αὐτοῖς
χαλεπώτερον τούτων, ἢ πυνθάνεσθαι μὲν ἡμᾶς μετέχοντας
τῶν πραγμάτων, αἰσθάνεσθαι δὲ οὕτως διακειμένους τοὺς
πολίτας ὥσπερ μηδενὸς ἐγκλήματος πρὸς ἀλλήλους γεγενη-
24 μένου. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οἱ φεύγοντες
τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς πλείστους καὶ διαβεβλῆσθαι καὶ
ἠτιμῶσθαι βούλονται, ἐλπίζοντες τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀδικου-
μένους ἑαυτοῖς ἔσεσθαι συμμάχους, τοὺς δὲ συκοφάντας
εὐδοκιμεῖν δέξαιντ' ἂν παρ' ὑμῖν καὶ μέγα δύνασθαι ἐν
τῇ πόλει· τὴν γὰρ τούτων πονηρίαν ἑαυτῶν ἡγοῦνται
σωτηρίαν.

25 Ἄξιον δὲ μνησθῆναι ⟨καὶ⟩ τῶν μετὰ τοὺς τετρακοσίους
πραγμάτων· εὖ γὰρ εἴσεσθε ὅτι, ἃ μὲν οὗτοι συμβουλεύου-
σιν, οὐδεπώποτε ὑμῖν ἐλυσιτέλησεν, ἃ δ' ἐγὼ παραινῶ,
ἀμφοτέραις ἀεὶ ταῖς πολιτείαις συμφέρει. ἴστε γὰρ Ἐπι-
[174] γένη καὶ Δημοφάνη καὶ Κλεισθένη ἰδίᾳ μὲν καρπωσαμένους
τὰς τῆς πόλεως συμφοράς, δημοσίᾳ δὲ ὄντας μεγίστων
26 κακῶν αἰτίους. ἐνίων μὲν γὰρ ἔπεισαν ὑμᾶς ἀκρίτων
θάνατον καταψηφίσασθαι, πολλῶν δὲ ἀδίκως δημεῦσαι τὰς
οὐσίας, τοὺς δ' ἐξελάσαι καὶ ἀτιμῶσαι τῶν πολιτῶν· τοιοῦτοι
γὰρ ἦσαν ὥστε τοὺς μὲν ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες
ἀφιέναι, τοὺς δὲ μηδὲν ἠδικηκότας εἰς ὑμᾶς εἰσιόντες ἀπολ-

6 τούτοις C 10 τούτων χαλεπώτερον Gebauer 17 δέξαιτ' X: εὔξαιντ' Dobree 20 καὶ add. Baiter 23–24 Ἐπιγένην καὶ Δημοφάνην καὶ Κλεισθένην L 24 Δημόφαντον (Andoc. i 96) καὶ Κλειγένη (Ar. Ran. 709) Schwartz 25 τὰ C 30 εἰσάγοντες Cobet

λύναι. καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, ἕως τὴν μὲν πόλιν εἰς
στάσεις καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστησαν, αὐτοὶ δ' ἐκ
πενήτων πλούσιοι ἐγένοντο. ὑμεῖς δὲ οὕτως διετέθητε ὥστε 27
τοὺς μὲν φεύγοντας κατεδέξασθε, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους
ἐποιήσατε, τοῖς δ' ἄλλοις περὶ ὁμονοίας ὅρκους ὤμνυτε·
τελευτῶντες δὲ ἥδιον ἂν τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαντοῦν-
τας ἐτιμωρήσασθε ἢ τοὺς ἄρξαντας ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ. καὶ
εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικασταί· πᾶσι γὰρ ἤδη φανερόν ἐστιν
ὅτι διὰ τοὺς μὲν ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ
δημοκρατία γίγνεται, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκο-
φαντοῦντας ὀλιγαρχία δὶς κατέστη. ὥστε οὐκ ἄξιον τούτοις
πολλάκις χρῆσθαι συμβούλοις, οἷς οὐδὲ ἅπαξ ἐλυσιτέλησε
πιθομένοις. σκέψασθαι δὲ χρὴ ὅτι καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς 28
οἱ μεγίστην δόξαν ἔχοντες καὶ μάλιστα κεκινδυνευκότες καὶ
πλεῖστα ὑμᾶς ἀγαθὰ εἰργασμένοι πολλάκις ἤδη τῷ ὑμετέρῳ
πλήθει διεκελεύσαντο τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμέ-
νειν, ἡγούμενοι ταύτην δημοκρατίας εἶναι φυλακήν· τοῖς μὲν
γὰρ ἐξ ἄστεως ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ἄδειαν ποιήσειν,
τοῖς δ' ἐκ Πειραιῶς οὕτως πλεῖστον χρόνον τὴν πολιτείαν
⟨ἂν⟩ παραμεῖναι. οἷς ὑμεῖς πολὺ ἂν δικαιότερον πιστεύοιτε 29
ἢ τούτοις, οἳ φεύγοντες μὲν δι' ἑτέρους ἐσώθησαν, κατελ-
θόντες δὲ συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν. ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοὺς μὲν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας ἐμοὶ τῶν ἐν
ἄστει μεινάντων φανεροὺς γεγενῆσθαι καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ καὶ
ἐν δημοκρατίᾳ, ὁποῖοί τινές εἰσι πολῖται· τούτων δ' ἄξιον 30
θαυμάζειν, ὅ τι ἂν ἐποίησαν, εἴ τις αὐτοὺς εἴασε τῶν τριά-
κοντα γενέσθαι, οἳ νῦν δημοκρατίας οὔσης ταὐτὰ ἐκείνοις
πράττουσι, καὶ ταχέως μὲν ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγένηνται,
πολλὰς δὲ ἀρχὰς ἄρχοντες οὐδεμιᾶς εὐθύνην διδόασιν, ἀλλ'

3 ὥστε C solus 5 τοῖς δ' ἄλλοις] ἀλλήλοις δὲ Dobree 9 μὲν τοὺς C 10 γίν. L τῇ om. C 12 χρῆσθαι πολλάκις C συμβούλοις] σ. ἐστὶν C 13 πειθομένοις L : corr. Cobet Πειραιέως L (it. 19) 16 διελύσαντο L : corr. Taylor ὥστε τοῖς C 17 ταύτην ⟨μεγίστην⟩ Reiske 18 ἄστεος L 20 ἂν add. Taylor 24–25 δημοκρ. καὶ ἐν ὀλιγ. C 28 πράττονται C

ἀντὶ μὲν ὁμονοίας ὑποψίαν πρὸς ἀλλήλους πεποιήκασιν, ἀντὶ
δὲ εἰρήνης πόλεμον κατηγγέλκασι, διὰ τούτους δὲ ἄπιστοι
31 τοῖς Ἕλλησι γεγενήμεθα. καὶ τοσούτων κακῶν καὶ ἑτέρων
πολλῶν ὄντες αἴτιοι, καὶ οὐδὲν διαφέροντες τῶν τριάκοντα
πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ὀλιγαρχίας οὔσης ἐπεθύμουν ὧνπερ
οὗτοι, οὗτοι δὲ καὶ δημοκρατίας τῶν αὐτῶν ὧνπερ ἐκεῖνοι,
ὅμως οἴονται χρῆναι οὕτως ῥᾳδίως ὃν ἂν βούλωνται κακῶς
ποιεῖν, ὥσπερ τῶν μὲν ἄλλων ἀδικούντων, ἄριστοι δὲ ἄνδρες
32 αὐτοὶ γεγενημένοι (καὶ τούτων μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν,
ὑμῶν δέ, ὅτι οἴεσθε μὲν δημοκρατίαν εἶναι, γίγνεται δὲ ὅ τι
ἂν οὗτοι βούλωνται, καὶ δίκην διδόασιν οὐχ οἱ τὸ ὑμέτερον
πλῆθος ἀδικοῦντες, ἀλλ' οἱ τὰ σφέτερα αὑτῶν μὴ διδόντες).
καὶ δέξαιντ' ἂν μικρὰν εἶναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ δι' ἄλλους
33 μεγάλην καὶ ἐλευθέραν, ἡγούμενοι νῦν μὲν διὰ τοὺς ἐκ Πει-
ραιῶς κινδύνους αὐτοῖς ἐξεῖναι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται,
ἐὰν δ' ὕστερον ὑμῖν δι' ἑτέρων σωτήρια γένηται, αὐτοὶ μὲν
καταλύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μεῖζον δυνήσεσθαι· ὥστε τὸ αὐτὸ
πάντες ἐμποδών εἰσιν, ἐάν τι δι' ἄλλων ἀγαθὸν ὑμῖν φαίνηται.
34 τοῦτο μὲν οὖν οὐ χαλεπὸν τῷ βουλομένῳ κατανοῆσαι· αὐτοί
τε γὰρ οὐκ ἐπιθυμοῦσι λανθάνειν, ἀλλ' αἰσχύνονται μὴ
δοκοῦντες εἶναι πονηροί, ὑμεῖς τε τὰ μὲν αὐτοὶ ὁρᾶτε τὰ δ'
ἑτέρων πολλῶν ἀκούετε. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
δίκαιον μὲν ἡγούμεθ' εἶναι πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς πολίτας
35 ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν, ὅμως δέ, ὅταν μὲν
[175] ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους δίκην διδόντας, τῶν τότε
περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν
δὲ φανεροὶ γένησθε τοὺς μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι
τιμωρούμενοι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑπο⟨ψίαν
καταστήσετε⟩ . . .

3–4 ὄντες ante κακῶν C 5–6 ὥσπερ οὗτοι δὲ δημοκρ. C 7 ὅμως Reiske : ὁμοίως L βούλονται C 13 δέξαι τ' X 14 τοὺς ⟨τῶν⟩ Sauppe Πειραιέως L 15 αὐτοῖς X : αὐτοὺς C 16 ἑτέρων C : ἑτέρου X : ἑτέρους Taylor σωτηρία L : corr. Frohberger αὐτοὶ μὲν καταλύσεσθαι Herwerden : αὐτοὺς μὲν ἐπιλύσεσθαι C : τούτους μὲν ἐπιλύσασθαι X 17 μέγα C τὸ] δι' C : τῷ αὐτῷ Baiter 19 κατανοῆσαι C : κατηγορῆσαι X 21 τε Reiske : δὲ L 25 δεδωκότας C 26 ὑμᾶς C : ἡμᾶς X 28–29 suppl. Francken

XXVI

⟨ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΝΔΡΟΥ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ⟩

. . . ⟨οὐδ'⟩ ἡγούμενος ἀκριβῆ νῦν τὴν δοκιμασίαν αὐτοὺς διὰ 1
τὸν χρόνον ποιήσεσθαι, ἐπεὶ σύνοισθα πολλὰ καὶ δεινὰ εἰς
αὐτοὺς ἐξημαρτηκώς, ὧν ἐπιλελῆσθαι καὶ οὐδ' ἀναμνησθή-
σεσθαι ἐνίους αὐτῶν νομίζεις. ὃ δὴ ἔγωγε καὶ ἀγανακτῶ,
εἰ ταύτῃ τῇ ἐλπίδι εἰς ὑμᾶς ἥκει πιστεύων, ὥσπερ ἄλλων
μέν τινων ὄντων τῶν ἠδικημένων, ἑτέρων δὲ τῶν ταῦτα
διαψηφιουμένων, ἀλλ' οὐκ ἀμφότερα τῶν αὐτῶν καὶ πεπον-
θότων καὶ ἀκουσομένων. αἴτιοι δὲ τούτων ὑμεῖς ἐστε· οὐ 2
γὰρ ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὗτοι μέν, ὅτε ἡ πόλις ὑπὸ [τῶν] Λακε-
δαιμονίων ἤρχετο, οὐδὲ τῆς αὐτῆς δουλείας ὑμῖν μεταδοῦναι
ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἐξήλασαν, ὑμεῖς δ' ἐλευθέραν
αὐτὴν ποιήσαντες οὐ μόνον τῆς ἐλευθερίας αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ
τοῦ δικάζειν καὶ τοῦ ἐκκλησιάζειν περὶ τῶν κοινῶν μετέδοτε,
ὥστε εἰκότως ὑμῶν ταύτην τὴν εὐήθειαν καταγιγνώσκουσιν.
ὧν εἷς οὗτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ εἴ τις αὐτὸν ἐᾷ τούτων μετέχειν, 3
ἀλλὰ καὶ πρὶν ἐκείνων δοῦναι δίκην πάλιν ἄρχειν ἀξιοῖ.
καὶ νυνὶ αὐτὸν ἀκούω ὑπὲρ μὲν τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων
διὰ βραχέων ἀπολογήσεσθαι, ἐπισύροντα τὰ πράγματα καὶ
διακλέπτοντα τῇ ἀπολογίᾳ τὴν κατηγορίαν, λέξειν δὲ ὡς
πολλὰ εἰς τὴν πόλιν ἀνηλώκασι καὶ φιλοτίμως λελῃτουργή-
κασι καὶ νίκας πολλὰς καὶ καλὰς ἐν δημοκρατίᾳ νενικήκασι,

Tit. ex indice suppl. 1 ἡγούμενος C : /// ἡγ. X : ἀλλ' ἡγ. E διὰ χρόνου Reiske 2 ποιήσεσθαι C : ποιήσασθαι X 4 ἐνίων αὐτοὺς P. Mueller 6 ὄντων om. C 7 ἀμφοτέρων C 9 τῶν del. Pertz 10 ὑμῖν C[s] : ἡμῖν C[1] X 17 νῦν C ἀκούω ὑπὲρ μὲν Rauchenstein : ἀκούομεν ὑπὲρ L (ἀκούω μὲν Scheibe, ὑπὲρ μὲν iam Bekker) τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων Baiter : ὧν αὐτὸν κατηγοροῦμεν ὧν X : ὧν αὐτοῦ κατηγοροῦμεν οὐ C 18 ἀπολογήσασθαι X 20 -λειτ. L (it. infra)

καὶ ὅτι αὐτὸς κόσμιός ἐστι καὶ οὐχ ὁρᾶται ποιῶν ἃ ἕτεροι
4 ἐνταῦθα τολμῶσιν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν ἀξιοῖ. ἐγὼ δὲ
πρὸς τούτους τοὺς λόγους οὐ χαλεπὸν οἶμαι ἀντειπεῖν· πρὸς
μὲν τὰς λῃτουργίας, ὅτι κρείττων ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μὴ
λῃτουργήσας ἢ τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀναλώσας· διὰ γὰρ
ταῦτα πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν,
ὥστ' εἶναι ταῦτα τὰ ἔργα ἀειμνηστότερα ἢ τὰ ἐκ τῶν
5 λῃτουργιῶν αὐτῷ ἀναθήματα· πρὸς δὲ τὴν ἡσυχιότητα τὴν
τούτου, ὅτι οὐ νῦν δεῖ αὐτὸν ἐξετάζειν εἰ σώφρων ἐστίν, ὅτ'
αὐτὸν οὐκ ἔξεστιν ἀσελγαίνειν, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον
σκοπεῖν, ἐν ᾧ ἐξὸν ὁποτέρως ἐβούλετο ζῆν εἵλετο παρανό-
μως πολιτευθῆναι. τοῦ μὲν γὰρ νῦν μηδὲν ἐξαμαρτάνειν
οἱ κωλύσαντες αἴτιοι, τῶν δὲ τότε γενομένων ὁ τούτου
τρόπος καὶ οἱ τούτῳ ἐπιτρέπειν ἀξιοῦντες. ὥστ' ἐὰν ἐκ
τούτων δοκιμάζεσθαι ἀξιοῖ, ταῦτα χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ
εὐήθεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε.
6 Ἂν δὲ καὶ ἐπὶ τοιόνδε λόγον τράπωνται, ὡς ὁ χρόνος οὐκ
ἐγχωρεῖ ἄλλον ἀποκληρῶσαι, ἀλλὰ ἀνάγκη, ἐὰν αὐτὸν ἀπο-
δοκιμάσητε, ἄθυτα τὰ πάτρια ἱερὰ γίγνεσθαι, τάδ' ἐνθυμήθητε,
ὅτι πάλαι ὁ χρόνος ἤδη παρελήλυθεν. ἡ γὰρ αὔριον ἡμέρα
μόνη λοιπὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐστιν, ἐν δὲ ταύτῃ τῷ Διὶ τῷ
σωτῆρι θυσία γίγνεται, δικαστήριον δὲ παρὰ τοὺς νόμους
7 ἀδύνατον πληρωθῆναι. εἰ δὲ ταῦτα πάνθ' οὗτος ὥστε γενέ-
σθαι διαπέπρακται, τί προσδοκῆσαι ⟨δεῖ⟩ δοκιμασθέντ' αὐτὸν
ποιήσειν, εἰ τὴν ἐξιοῦσαν ἀρχὴν πέπεικεν αὐτοῦ ἕνεκα παρα-
νομῆσαι; ἆρ' ἂν ὀλίγα τοιαῦτα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ διαπράξασθαι;
8 ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν οἶμαι. ἔστι δ' ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον
σκεπτέον, ἀλλὰ καὶ πότερον εὐσεβέστερον τὸν βασιλέα καὶ
τοὺς συνάρχοντας τὰ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἄρξειν ἱερὰ θῦσαι,

8 αὐτοῦ Markland : αὐτῶν Reiske 13 κωλύσοντες Dobree γε-γενημένων C 15 ⟨ἵνα⟩ μὴ Reiske 16 δοκεῖτε X^1 : corr. X^1 23 ἀδύνατον Contius : δυνατὸν X : οὐ δυνατὸν C κληρωθῆναι Markland 24 προσδοκᾶτε C δεῖ add. Aldus δοκιμασθέντ' C : δοκισθέντ' X 25 ἐξιοῦσαν W : ἀξιοῦσαν C X οὕνεκα L 26 τῷ ⟨ἑαυτοῦ⟩ Reiske. 27 οὐ C solus

ὡς καὶ πρότερον ἤδη γεγένηται, ἢ καὶ τοῦτον, ὃν οὐδὲ
καθαρὸν εἶναι τὰς χεῖρας οἱ εἰδότες μεμαρτυρήκασι, καὶ
πότερον ὑμεῖς ὠμόσατε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀδοκίμαστον κατα-
στήσειν, ἢ δοκιμάσαντες τὸν ἄξιον τῆς ἀρχῆς στεφανώσειν. [176]
ταῦτα γὰρ σκοπεῖσθε· κἀκεῖνο ⟨δ'⟩ ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ θεὶς 9
τὸν περὶ τῶν δοκιμασιῶν νόμον οὐχ ἥκιστα [περὶ] τῶν ἐν
ὀλιγαρχίᾳ ἀρξάντων ἕνεκα ἔθηκεν, ἡγούμενος δεινὸν εἶναι,
εἰ δι' οὓς ἡ δημοκρατία κατελύετο, οὗτοι ἐν αὐτῇ τῇ πολιτείᾳ
πάλιν ἄρξουσι, καὶ κύριοι γενήσονται τῶν νόμων καὶ τῆς
πόλεως, ἣν πρότερον παραλαβόντες οὕτως αἰσχρῶς καὶ
δεινῶς ἐλωβήσαντο. ὥστ' οὐκ ἄξιον τῆς δοκιμασίας ὀλιγώ-
ρως ἔχειν, οὐδὲ μικρὸν ἡγουμένους τὸ πρᾶγμα μὴ φροντίζειν
αὐτῆς, ἀλλὰ φυλάττειν, ὡς ἐν τῷ ἕκαστον δικαίως ἄρχειν
ἥ τε πολιτεία καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος τὸ ὑμέτερον σῴζεται.
⟨καὶ⟩ εἰ μὲν βουλεύσων νυνὶ ἐδοκιμάζετο καὶ ὡς ἱππευκότος 10
αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τριάκοντα τοὔνομα ἐν ταῖς σανίσιν ἐνε-
γέγραπτο, καὶ ἄνευ κατηγόρου ἂν αὐτὸν ἀπεδοκιμάζετε· νῦν
δέ, ὅτε μὴ μόνον ἱππευκὼς μηδὲ βεβουλευκώς, ἀλλὰ καὶ
εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκὼς φαίνεται, οὐκ ἂν ἄτοπον ποιή-
σαιτε, εἰ μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες περὶ αὐτοῦ φανεῖσθε;
καὶ μὲν δὴ βουλεύειν γε δοκιμασθεὶς πεντακοσιοστὸς ὢν 11
μετὰ τῶν ἄλλων ἐνιαυτὸν ἂν μόνον ἐβούλευσεν, ὥστε καὶ
εἴ τι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐξαμαρτάνειν ἐβούλετο, ῥᾳδίως ἂν
ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκωλύετο. ταύτης δὲ τῆς ἀρχῆς ἠξιωμένος
αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἄρξει, καὶ μετὰ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βου-
λῆς τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν μεγίστων κύριος [τε] γενήσεται,

1 ἢ [καὶ] Auger 5 γοῦν Taylor δ' add. Cobet 6 περὶ del. Contius 8 τῇ αὐτῇ Auger: τῇ πολιτείᾳ del. Bekker 10 πρωτεύουσαν Herwerden προλαβόντες L: corr. Markland 15 καὶ add. P. Mueller: spatium trium litt. X μὲν] μὲν δὴ C ἐδοκιμάζετε X: ἐδοκιμάζετο ἅτε βεβουλευκότος C 16 τοὔνομα Reiske: ἅρμα L: γράμμα Emperius 17 νυνὶ C 18 μηδὲ βεβουλευκώς om. C 20 φανεῖσθε Taylor: φανοῖσθε L: φαίνοισθε Cobet 21 ⟨αὐτὸς⟩ ὢν P. Mueller 24–25 ἠξιωμένος . . . ἄρξει Weidner: ἀξιοῖ μόνος . . . ἄρχειν L 26 τε om. C γενήσεται Thalheim: γενέσθαι L

12 ὥστε ὑμῖν καθήκειν περὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀκριβεστέραν
τὴν δοκιμασίαν ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν ποιεῖσθαι. εἰ δὲ
μή, πῶς οἴεσθε τὸ ἄλλο πλῆθος τῶν πολιτῶν διακείσεσθαι,
ὅταν αἴσθωνται, ὃν προσῆκε δίκας τῶν ἡμαρτημένων διδόναι,
τοῦτον ὑφ' ὑμῶν τοιαύτης ἀρχῆς ἠξιωμένον; καὶ φόνου
δίκας δικάζοντα, ὃν ἔδει αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
βουλῆς κρίνεσθαι; καὶ πρὸς τούτοις ἴδωσιν ἐστεφανωμένον,
καὶ ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν κύριον γεγενημένον, ὧν ἐνίοις
13 αὐτὸς [ὧν] οὗτος τῆς ὀρφανίας αἴτιος γεγένηται; ἆρ' οὐκ
οἴεσθε αὐτοὺς χαλεπῶς διακείσεσθαι καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους
ἡγήσεσθαι, ὅταν γένωνται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς
αὐτῶν πολλοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγοντο καὶ ἄκριτοι ὑπὸ
τούτων ἀπώλλυντο καὶ φεύγειν τὴν σφετέραν αὐτῶν ἠναγκά-
ζοντο, κἀκεῖνο πρὸς ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ
[Θρασύβουλος] αἴτιος γεγένηται Λεωδάμαντά τε ἀποδοκιμα-
σθῆναι καὶ τοῦτον δοκιμασθῆναι, τοῦ μὲν κατήγορος γενό-
μενος, ὑπὲρ τούτου δὲ ἀπολογήσασθαι παρασκευασάμενος,
ὃς πῶς πρὸς τὴν πόλιν διάκειται καὶ πόσων αἴτιος αὐτῇ κακῶν
14 γεγένηται; ἢ πιθόμενοι πῶς ἂν οἴεσθε διαβληθῆναι; τότε
μὲν γὰρ ὑμᾶς ᾤοντο ὀργισθέντας Λεωδάμαντα ἀποδοκιμάσαι·
ἐὰν δὲ τοῦτον δοκιμάσητε, εὖ εἴσονται ὅτι οὐ δικαίᾳ γνώμῃ
περὶ αὐτοῦ κέχρησθε. ἔστι δὲ τούτοις μὲν πρὸς ὑμᾶς ἀγών,
ὑμῖν δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν πόλιν, ᾗ σκοπεῖ νυνὶ τίνα ὑμεῖς
15 γνώμην περὶ αὐτῆς ἕξετε. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἡγείσθω με
Λεωδάμαντι χαριζόμενον κατηγορεῖν Εὐάνδρου, ὅτι φίλος
ὢν τυγχάνει, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς πόλεως προνοούμενον.

1 καθήκει Francken 3 πῶς C : ὡς X 4 ὃν C : om. X 9 ὧν om. C οὐκ Stephanus : οὖν L 10 χαλεπῶς αὐτοὺς C διακείσεσθαι C : διακεῖσθαι X 11 ἡγήσεσθαι C : ἡγήσασθαι X 14 κἀκεῖνο C : κἀκεῖνοι X προσενθυμηθῶσιν L : corr. Cobet 15 Θρασύβουλος del. Kayser Λαοδ. L (it. 20) γε L 18 ὃς πῶς scripsi : ὅπως X : ὃς ὅπως C διάκειται Scaliger : διακεῖσθαι X : διέκειτο C 19 ἢ] ᾧ Schottus πειθόμενοι L : corr. Cobet οἴησθε C τότε C : ὅτε X 20 ἀποδοκιμάσαι C : ἀποδοκιμάσητε X 21 τοῦτον Markland : αὐτὸν L : αὐτὸν ⟨νῦν⟩ Schottus 22 ἀγών Turr. : ἀγών L 23 ᾗ σκοπεῖν X¹ : corr. X¹

ῥᾴδιον δ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος μαθεῖν. Λεωδάμαντι γὰρ συμφέρει τοῦτον δοκιμασθῆναι, οὕτω γὰρ ὑμεῖς μάλιστα διαβληθήσεσθε, καὶ δόξετε ἀντὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὀλιγαρχικοὺς εἰς τὰς ἀρχὰς καθιστάναι· ὑμῖν δὲ τόνδε ἀποδοκιμάσαι, δόξετε γὰρ κἀκεῖνον δικαίως [ἂν] ἀποδοκιμάσαι· ἐὰν δὲ μὴ τόνδε, οὐδ' ἐκεῖνον δικαίως.

Καίτοιγε αὐτὸν ἀκούω λέξειν ὡς οὐ περὶ αὐτοῦ μόνον ἡ 16
δοκιμασία ἐστίν, ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων, καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ὑμᾶς ὑπομνήσειν, ὡς ἐκ τούτων προσληψόμενον αὐτὸν δοκιμαστὰς τοὺς ἐν ἄστει μείναντας. ἐγὼ δ' ὑπὲρ τοῦ πλήθους βραχέα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν βούλομαι, ὅτι ὁ δῆμος οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχει περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιαῦτα ἐξαμαρτανόντων οἵαν ἐγώ φημι δεῖν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τὴν [177]
ἐναντίαν. τεκμήριον δέ· οὐ γὰρ ἐλάττους τούτων ἡ πόλις 17
τετίμηκε τῶν ἐπὶ Φυλὴν ἐλθόντων καὶ τὸν Πειραιᾶ καταλαβόντων. εἰκότως· τοὺς μὲν γὰρ ἴσασιν ὁποῖοί τινες ἐν δημοκρατίᾳ μόνῃ γεγένηνται, ὁποῖοι δ' ἄν τινες ἐν ὀλιγαρχίᾳ γένοιντο, οὔπω πεῖραν εἰλήφασι· παρὰ δὲ τούτων ἑκατέρας τῆς πολιτείας ἱκανὴν βάσανον ἔχουσιν, ὥστ' εἰκότως πιστεύειν. καὶ ἡγοῦνταί γε διὰ μὲν τοὺς τοιούτους συλληφθέντας 18
τότε ἀποθανεῖν, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους [τοὺς συλληφθέντας] ἐκφυγεῖν, ἐπεὶ εἴ γε τὴν αὐτὴν γνώμην ἅπαντες ἔσχον, οὔτ' ἂν φυγὴ οὔτ' ἂν κάθοδος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἂν τῶν γεγενημένων τῇ πόλει συνέβη. ἀλλὰ καὶ ὃ ἄλογον δοκεῖ εἶναι 19
παρά τισιν, ὅπως ποτὲ πολλοὶ ὄντες ὑπ' ὀλίγων τῶν ἐν Πειραιεῖ ἡττήθησαν, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς τούτων

4 καθιστάνειν L: corr. Turr. ὑμῖν . . . γὰρ] καὶ εἰ μὲν τόνδε ἀποδοκιμάσετε, δόξετε C 5 ἂν del. Dobree 6 μὴ C: μηδὲ X οὐδ' C: οὐκ X 7 an μόνου? 10 αὐτῷ Halbertsma 14 ἐξαμαρτόντων Hirschig 15 ἔλαττον τούτους Lipsius 20 τὰς Dobree 21 ⟨τοὺς⟩ συλληφθέντας Markland 22 τοὺς συλληφθέντας del. Halbertsma: τοὺς ⟨οὐ⟩ συλλ. Reiske: τοὺς ⟨μὴ⟩ συλλ. Dobree 23 ἐκφεύγειν L: corr. Markland 25 ὃ Stephanus: τὸ L δοκοῦν C

προνοίας γεγένηται· οὗτοι γὰρ εἵλοντο μετὰ τῶν κατελθόντων
πολιτεύεσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν τριάκοντα Λακεδαιμονίοις
20 δουλεύειν. τοιγάρτοι ἀντὶ τούτων αὐτοὺς ὁ δῆμος ταῖς
μεγίσταις τιμαῖς τετίμηκεν, ἱππαρχεῖν καὶ στρατηγεῖν καὶ
πρεσβεύειν ὑπὲρ αὐτῶν αἱρούμενοι· καὶ οὐδέποτε αὐτοῖς
μετεμέλησεν. καὶ διὰ μέν γε τοὺς πολλὰ ἐξαμαρτόντας τὰς
δοκιμασίας εἶναι ἐψηφίσαντο, διὰ δὲ τοὺς μηδὲν τοιοῦτον
πράξαντας τὰς συνθήκας ἐποιήσαντο. τοσαῦτά σοι ἐγὼ
ὑπὲρ τοῦ δήμου ἀποκρίνομαι.

21 Ὑμέτερον δὴ ἔργον ἐστίν, ὦ ἄνδρες βουλευταί, σκέ-
ψασθαι ποτέρῳ ἂν πιθόμενοι περὶ τῆς δοκιμασίας ταύτης
ἄμεινον βουλεύσαισθε, πότερον ἐμοὶ ἢ Θρασυβούλῳ, ὃς
αὐτῷ ἀπολογήσεται. περὶ μὲν οὖν ἐμοῦ ἢ τοῦ πατρὸς ἢ
τῶν προγόνων οὐδὲν οὗτος εἰπεῖν ἕξει εἰς μισοδημίαν, οὔτε
γὰρ ὡς ὀλιγαρχίας μετέσχον (ὕστερον γὰρ τῶν χρόνων
τούτων ἀνὴρ εἶναι ἐδοκιμάσθην), οὐθ' ὡς ὁ πατήρ (πρὸ
γὰρ τῶν στάσεων πολὺ ἐν Σικελίᾳ ἄρχων ἐτελεύτησεν)·
22 οὐδ' ὡς οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς τυράννοις ἐγένοντο· στασιά-
ζοντες γὰρ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον διετέλεσαν.
ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδὲ τὴν οὐσίαν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ
φήσει κτήσασθαι, εἰς δὲ τὴν πόλιν οὐδὲν ἀνηλωκέναι·
πᾶν γὰρ τοὐναντίον ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος
ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο, εἰς δὲ τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν
23 ἐν τῷ πολέμῳ ἅπας ἀνηλώθη. ἐγὼ δὲ περὶ τούτου τρία
ἕξω εἰπεῖν τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὥστ' ἄξιον εἶναι ἕκαστον
ἔργον θανάτου· πρῶτον μὲν ὅτι τὴν ἐν Βοιωτοῖς πολιτείαν
χρήματα λαβὼν μετέστησε καὶ τῆς συμμαχίας ἡμᾶς ταύτης
ἀπεστέρησεν, ἔπειτα ὅτι τὰς ναῦς προὔδωκε καὶ τὴν πόλιν
24 περὶ σωτηρίας βουλεύεσθαι πεποίηκεν, ἔπειτα ὅτι παρὰ τῶν

1 γεγέννηται X 6 πολλὰ Reiske : πολλοὺς L 8 τοσαῦτά σοι Reiske : τοιαύτας οἵας L : τοιαῦτά σοι Turr. 11 πειθόμενοι L : corr. Cobet 12 βουλεύσησθε C 16 ὁ om. C 17 τριηραρχῶν Cobet 18 οὔθ' Reiske 22 πᾶν C : πάντα X 26 μὲν γὰρ ὅτι C 27 ὑμᾶς C 29 an ἐποίησεν? περὶ C

αἰχμαλώτων, οὓς αὐτὸς ἀπώλεσε, τριάκοντα μνᾶς ἐσυκοφάντησεν, οὐ φάσκων αὐτοὺς λύσεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο αὐτῷ παρὰ σφῶν αὐτῶν παράσχοιεν. συνειδότες οὖν ἡμῶν ἑκατέρῳ τὸν βίον, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθε ὁποτέρῳ χρὴ πιστεύειν περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας, καὶ οὕτως οὐκ ἐξαμαρτήσεσθε.

2 αὐτὸ C 3 ἑκατέρων L : corr. Reiske 4 βουλέεσθε C

XXVII

ΚΑΤΑ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ [ΩΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ]

1 Κατηγόρηται μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἐπικράτους ἱκανὰ
καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν· ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι πολλάκις
ἠκούσατε τούτων λεγόντων, ὁπότε βούλοιντό τινα ἀδίκως
ἀπολέσαι, ὅτι, εἰ μὴ καταψηφιεῖσθε ὧν αὐτοὶ κελεύουσιν,
2 ἐπιλείψει ὑμᾶς ἡ μισθοφορά. καὶ νῦν οὐδὲν ἧττον [τοσοῦ-
[178] τον] ἐνδεῖ, ὥστε τὸ μὲν πάθος καὶ ἡ αἰσχύνη [ἡ] διὰ τούτων
ὑμῖν γίγνεται, ἡ δ' ὠφέλεια τούτοις· πεπείρανται γὰρ ὅτι,
ὁπόταν οὗτοι καὶ οἱ τούτων λόγοι δοκῶσιν αἴτιοι εἶναι ψη-
φίζεσθαι ὑμᾶς παρὰ τὸ δίκαιον, ῥᾳδίως παρὰ τῶν ἀδικούντων
3 χρήματα λαμβάνουσι. καίτοι τίνα χρὴ ἐλπίδα ἔχειν σωτη-
ρίας, ὁπόταν ἐν χρήμασιν ᾖ καὶ σωθῆναι τῇ πόλει καὶ μή,
ταῦτα δὲ οὗτοι, φύλακες ὑφ' ὑμῶν καταστάντες, οἱ τῶν
ἀδικούντων κολασταί, κλέπτωσί τε καὶ καταδωροδοκῶσι; καὶ
οὐ νῦν πρῶτον ὤφθησαν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἤδη
4 δώρων ἐκρίθησαν. ⟨ὃ⟩ καὶ ὑμῖν ἔχω ἐπικαλέσαι ὅτι τοῦ
αὐτοῦ ἀδικήματος † Ὀνομάσαντος μὲν κατεψηφίσασθε,
τούτου δὲ ἀπεψηφίσασθε, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς ἁπάντων κατη-
γοροῦντος καὶ τῶν αὐτῶν καταμαρτυρούντων, οἳ οὐχ ἑτέρων
ἤκουσαν, ἀλλ' αὐτοὶ ἦσαν οἱ περὶ τῶν χρημάτων καὶ τῶν

Tit. ὡς Θεόδωρος om. index, del. Bekker 2 καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν del. Falk 5 ὑπολείψει L: corr. Reiske τοσοῦτον om. C 6 πάθος Foertsch: πλῆθος L ἡ om. C τούτους Reiske 7 ὑμῖν C: ἡμῖν X γίν. L 8 ὁπότε ἂν L ψηφιεῖσθαι L: corr. Francken 11 τὴν πόλιν Markland 12 κατασταθέντες Hirschig 13 κλέπτουσί τε καὶ καταδωροδοκοῦσι C 15 ὃ add. Halbertsma 16 Ὀνοσάνδρου vel Ὀνομακρίτου Reiske: ὄντος Μνάσωνος Markland 17 ἀπεψηφίσασθε C: ἀποψηφίσασθαι X ἁπάντων] ἀμφοῖν Schottus 19 ἀλλ' C solus

δώρων πρὸς τούτους πράττοντες. καίτοι τοῦτο ἅπαντες 5
ἐπίστασθε, ὅτι οὐχ ὅταν τοὺς μὴ δυναμένους λέγειν κολάζητε,
τότε ἔσται παράδειγμα τοῦ μὴ ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἀλλ' ὁπόταν
παρὰ τῶν δυναμένων δίκην λαμβάνητε, τότε πάντες παύσον-
ται ἐπιχειροῦντες εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν. νῦν δ' ἀσφαλῶς 6
αὐτοῖς ἔχει τὰ ὑμέτερα κλέπτειν. ἂν μὲν γὰρ λάθωσιν,
ἀδεῶς αὐτοῖς ἕξουσι χρῆσθαι· ἂν δὲ ὀφθῶσιν, ἢ μέρει τῶν
ἀδικημάτων τὸν κίνδυνον ἐξεπρίαντο, ἢ εἰς ἀγῶνα καταστάν-
τες τῇ αὑτῶν δυνάμει ἐσώθησαν. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις δικαίοις εἶναι,
παρὰ τούτων δίκην λαβόντες. ἥκουσι δὲ πάντες οἱ τὰ τῆς 7
πόλεως πράττοντες οὐχ ἡμῶν ἀκροασόμενοι, ἀλλ' ὑμᾶς
εἰσόμενοι ἥντινα γνώμην περὶ τῶν ἀδικούντων ἕξετε. ὥστ'
εἰ μὲν ἀποψηφιεῖσθε τούτων, οὐδὲν δεινὸν δόξει αὐτοῖς εἶναι
ὑμᾶς ἐξαπατήσαντας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφελεῖσθαι· ἐὰν δὲ
καταψηφισάμενοι θανάτου τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε
ἄλλους κοσμιωτέρους ποιήσετε ἢ νῦν εἰσι, καὶ παρὰ τούτων
δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 8
οὐδ' εἰ μὴ προθέντες αὐτοῖς κρίσιν, ἢ ἀπολογουμένων μὴ
ἐθελήσαντες ἀκοῦσαι, καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμή-
σαιτε, οὐκ ἂν ἀκρίτους αὐτοὺς ἀπολωλέναι, ἀλλὰ τὴν
προσήκουσαν δίκην δεδωκέναι. οὐ γὰρ οὗτοι ἄκριτοί εἰσι,
περὶ ὧν ἂν ὑμεῖς εἰδότες τὰ πραχθέντα ψηφίσησθε, ἀλλ'
οἵτινες ἂν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβληθέντες περὶ ὧν ὑμεῖς μὴ
ἴστε, ἀκροάσεως μὴ τύχωσι. τούτων δὲ τὰ μὲν πράγματα
κατηγορεῖ, ἡμεῖς δὲ καταμαρτυροῦμεν· καὶ οὐ τοῦτο δέδοικα, 9
ὡς ἐὰν ἀκροᾶσθε αὐτῶν ἀποψηφιεῖσθε· ἀλλ' οὐκ ἂν ἡγοῦμαι
αὐτοὺς δίκην ἀξίαν δεδωκέναι, εἰ ἀκροασάμενοι αὐτῶν κατα-
ψηφίσαισθε. πῶς γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς οὐδὲ ταὐτὰ

3 τὸ μὴ vel μὴ Dobree 4 τότε πάντες C: τοὺς πάντας X 7 ἔχουσι Dobree ληφθῶσιν Hirschig 10 ποιήσετε L: corr. Halbertsma 17 ἢ νῦν εἰσι del. P. Mueller 19 αὐτοῖς C: αὐτοὺς X 20 τιμήσατε C 27 ἀκροάσησθε Herwerden 29 ταυτὰ C: ταῦτα X

καὶ ὑμῖν συμφέρει; οὗτοι μὲν γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκ πενήτων
πλούσιοι γεγόνασιν ἐκ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς δὲ διὰ τούτους
10 πένητες. καίτοι οὐ ταῦτα ἀγαθῶν δημαγωγῶν ἐστι, τὰ
ὑμέτερα ἐν ταῖς ὑμετέραις συμφοραῖς λαμβάνειν, ἀλλὰ τὰ
ἑαυτῶν ὑμῖν διδόναι. καὶ γάρ τοι εἰς τοσοῦτον ἥκομεν,
ὥσθ' οἱ πρότερον ἐν τῇ εἰρήνῃ οὐδὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐδύναντο
τρέφειν, νῦν ὑμῖν εἰσφορὰς εἰσφέρουσι καὶ χορηγοῦσι καὶ
11 οἰκίας μεγάλας οἰκοῦσι. καίτοι ἑτέροις ὑμεῖς ἔστιν ὅτε τὰ
πατρῷα κεκτημένοις ταῦτα ποιοῦσιν ἐφθονεῖτε· νῦν δ' οὕτως
ἡ πόλις διάκειται, ὥστε οὐκέτι ὧν οὗτοι κλέπτουσιν ὀργί-
ζεσθε, ἀλλ' ὧν αὐτοὶ λαμβάνετε χάριν ἴστε, ὥσπερ ὑμεῖς
τὰ τούτων μισθοφοροῦντες, ἀλλ' οὐ τούτων τὰ ὑμέτερα κλε-
12 πτόντων. τὸ δὲ πάντων ὑπερφυέστατον, ὅτι ἐν μὲν τοῖς
ἰδίοις ⟨οἱ⟩ ἀδικούμενοι δακρύουσι καὶ ἐλεινοί εἰσιν, ἐν δὲ
τοῖς δημοσίοις οἱ μὲν ἀδικοῦντες ἐλεινοί, ὑμεῖς δ' οἱ ἀδικού-
μενοι ἐλεεῖτε. καὶ νῦν ἴσως ποιήσουσιν ἅπερ καὶ πρότερον
ἦσαν εἰθισμένοι καὶ δημόται καὶ φίλοι, κλάοντες ἐξαιτεῖσθαι
13 αὐτοὺς παρ' ὑμῶν. ἐγὼ δ' οὕτως ἀξιῶ γενέσθαι· εἰ μὲν
[179] ἀδικεῖν τούτους μηδὲν νομίζουσιν, ἀποδείξαντας ὡς ψευδῆ
τὰ κατηγορημένα, οὕτως πείθειν ὑμᾶς ἀποψηφίσασθαι· εἰ
δὲ νομίσαντες ἀδικεῖν αἰτήσονται, δῆλον ὅτι τοῖς ἀδικοῦσιν
εὐνούστεροί εἰσιν ἢ ὑμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ὥστ' οὐ χάριτος
14 ἄξιοι τυχεῖν ἀλλὰ τιμωρίας, ὁπόταν ὑμεῖς δύνησθε. ἔτι δὲ
τοὺς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι χρὴ καὶ τῶν κατηγόρων σφόδρα δεδεῆ-
σθαι, νομίζοντας πολὺ ἂν θᾶττον παρ' ἡμῶν ὀλίγων ὄντων
ταύτην τὴν χάριν λαμβάνειν ἢ παρ' ὑμῶν, ἔτι δὲ ῥᾷον
ἄλλους τινὰς ⟨τὰ⟩ ὑμέτερα καταχαρίζεσθαι ἢ ὑμᾶς αὐτούς
15 γε. ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠθελήσαμεν προδοῦναι, ἀξιοῦμεν

7 ὑμῖν C : ἡμῖν X εἰσφορὰν L : corr. Reiske 8 ὑμεῖς C : ὑμῖν X τὰ del. Dobree 14 οἱ add. Contius ἐλεεινοί L (it. 15) 17 κλαίοντες L ἐξαιτεῖσθαι Aldus : ἐξαιτεῖσθε X : ἐξαιτήσονται C 19 ἀποδείξαντες L 22 ὥστ' Markland : ἴσως τ' X : καὶ ἴσως C 23 ὅπου ἂν vel ὁποίαν ἂν Markland ὑμεῖς om. C δύναισθε (?) X[1] : corr. X[1] 24 δεήσεσθαι L : corr. P. Mueller 27 τὰ add. Aldus αὐτό X

δὲ μηδ' ὑμᾶς, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ' ἂν ἡμῖν ὠργίζεσθε καὶ ἐτιμωρεῖσθε, ὅπου παρεπίπτομεν, ὡς εἰκὸς τοὺς ἀδικοῦντας, εἰ ἡμεῖς παρὰ τούτων ἢ χρήματα λαβόντες ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ διηλλάγημεν. καίτοι εἰ τοῖς μὴ δικαίως ἐπεξιοῦσιν ὀργίζεσθε, ἦ που σφόδρα χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταψηφισάμενοι 16
Ἐπικράτους τῶν ἐσχάτων τιμήσατε, καὶ μή, ὥσπερ ἐν τῷ τέως χρόνῳ εἰθισμένοι ἐστέ, ἐπειδὰν καταψηφισάμενοι ἐξελέγξητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἐν τῷ τιμήματι ἀζημίους ἀφίετε, ἔχθραν, οὐ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνοντες, ὥσπερ τοῦ ὀνείδους ἀλλ' οὐ τῆς ζημίας αὐτοῖς μέλον, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν μὲν τῇ ψήφῳ οὐδὲν ἄλλο ποιεῖτε ἢ ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐν δὲ τῷ τιμήματι τιμωρεῖσθε τοὺς ἐξαμαρτάνοντας.

2 an παρέπιπτεν? 3 ἡμεῖς C : ὑμεῖς X 7 τιμωρήσατε L : corr. Stephanus 9 αὐτοὺς Francken

XXVIII

ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1 Τὰ μὲν κατηγορημένα οὕτως ἐστὶ πολλὰ καὶ δεινά, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε οὐκ ἄν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐργοκλῆς
ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθα-
νὼν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει. καὶ γὰρ πόλεις
προδεδωκὼς φαίνεται, καὶ προξένους καὶ πολίτας ὑμετέρους
ἠδικηκώς, καὶ ἐκ πένητος ἐκ τῶν ὑμετέρων πλούσιος γεγενη-
2 μένος. καίτοι πῶς αὐτοῖς χρὴ συγγνώμην ἔχειν, ὅταν ὁρᾶτε
τὰς μὲν ναῦς, ὧν ἦρχον οὗτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων κατα-
λυομένας καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγας γιγνομένας, τούτους δὲ
πένητας καὶ ἀπόρους ἐκπλεύσαντας οὕτως ταχέως πλείστην
τῶν πολιτῶν οὐσίαν κεκτημένους; ὑμέτερον τοίνυν ἔργον
ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὀργίζεσθαι·
3 καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ νῦν μὲν οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι
ταῖς εἰσφοραῖς συγγνώμην τοῖς κλέπτουσι καὶ τοῖς δωρο-
δοκοῦσιν ἔχοιτε, ἐν δὲ τῷ τέως χρόνῳ, καὶ τῶν οἴκων τῶν
ὑμετέρων μεγάλων ὄντων καὶ τῶν δημοσίων προσόδων
μεγάλων οὐσῶν, θανάτῳ ἐκολάζετε τοὺς τῶν ὑμετέρων
4 ἐπιθυμοῦντας. οἶμαι δ' ἔγωγε πάντας ⟨ἂν⟩ ὑμᾶς ὁμολογῆσαι,
εἰ ὑμῖν Θρασύβουλος ἐπηγγέλλετο τριήρεις ἔχων ἐκπλεύ-
σεσθαι καὶ ταύτας παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν, καὶ
τοὺς μὲν κινδύνους ὑμετέρους ἔσεσθαι, τὰς δ' ὠφελείας τῶν
αὑτοῦ φίλων, καὶ ὑμᾶς μὲν διὰ τὰς εἰσφορὰς πενεστέρους
ἀποδείξειν, Ἐργοκλέα δὲ καὶ τοὺς κόλακας τοὺς αὑτοῦ
πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ποιήσειν, οὐδένα ἂν ὑμῶν

2 οὐδ' Fuhr 4 ἡμετέρῳ C 5 ξένους Reiske 6 ἡμετέρων C
8 αὐτοὶ C 9 γιν. L 18 ἂν hic add. Auger, post ἔγωγ'
Markland 19 ἐπήγγελτο Cobet 20 ἀποδώσειν Baiter
24 ἡμῶν C

ἐπιτρέψαι τὰς ναῦς ἐκεῖνον ἔχοντα ἐκπλεῦσαι, ἄλλως τε 5
ἐπειδή, ὡς τάχιστα ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὰ χρήματα ἀπο-
γράψαι τὰ ἐκ τῶν πόλεων εἰλημμένα καὶ τοὺς ἄρχοντας
τοὺς μετ' ἐκείνου καταπλεῖν εὐθύνας δώσοντας, Ἐργοκλῆς
ἔλεγεν ὡς ἤδη συκοφαντεῖτε καὶ τῶν ἀρχαίων νόμων ἐπιθυ-
μεῖτε, καὶ Θρασυβούλῳ συνεβούλευε Βυζάντιον καταλαβεῖν
καὶ τὰς ναῦς ἔχειν καὶ τὴν Σεύθου θυγατέρα γαμεῖν· 'ἵνα [180] 6
αὐτῶν ἐκκόψῃς' ἔφη 'τὰς συκοφαντίας· ποιήσεις γὰρ αὐτοὺς
οὐκ ἐπιβουλεύοντας σοὶ καθῆσθαι καὶ τοῖς σοῖς φίλοις, ἀλλὰ
περὶ αὐτῶν δεδιέναι.' οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ
[δὲ] τάχιστα ἐνέπληντο καὶ ⟨τῶν⟩ ὑμετέρων ἀπέλαυσαν,
ἀλλοτρίους τῆς πόλεως αὑτοὺς ἡγήσαντο. ἅμα γὰρ πλου- 7
τοῦσι καὶ ὑμᾶς μισοῦσι, καὶ οὐκέτι ὡς ἀρξόμενοι παρα-
σκευάζονται ἀλλ' ὡς ὑμῶν ἄρξοντες, καὶ δεδιότες ὑπὲρ
ὧν ὑφῄρηνται ἕτοιμοί εἰσι καὶ χωρία καταλαμβάνειν καὶ ὀλι-
γαρχίαν καθιστάναι καὶ πάντα πράττειν ὅπως ὑμεῖς ἐν τοῖς
δεινοτάτοις κινδύνοις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔσεσθε· οὕτως
γὰρ ἡγοῦνται οὐκέτι τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἁμαρτήμασι τὸν
νοῦν ὑμᾶς προσέξειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως
ὀρρωδοῦντας ἡσυχίαν πρὸς τούτους ἕξειν. Θρασύβουλος 8
μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ
πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν οὕτως τελευτήσας τὸν βίον·
οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν τοιούτοις ἔργοις ἐπιβουλεύοντα,
οὔθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν ἤδη τι δοκοῦντα ὑμᾶς ἀγαθὸν
πεποιηκέναι, ἀλλὰ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πόλεως ἀπαλλαγῆναι.
ὁρῶ δ' αὐτοὺς διὰ τὴν πρῴην ἐκκλησίαν οὐκέτι φειδομένους 9
τῶν χρημάτων, ἀλλ' ὠνουμένους τὰς αὑτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ
τῶν λεγόντων καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ παρὰ τῶν πρυτά-

2 ἐπειδή, ὡς scripsi: ἐπειδὴ καὶ L: καὶ ἐπειδὴ Stephanus (de ἄλλως τε cf. Isocr. ii 50–51, Thuc. vi 72. 3) 4 τοὺς om. C 11 δὲ om. C ἐνέπληντο Cobet coll. Ar. Vesp. 911, 1304: ἐνεπέπληντο L τῶν add. Aldus 12 ἑαυτοὺς C ἅμα Reiske: ἀλλὰ L 15 ἀφήρηνται L: corr. Reiske 16 καθιστάνειν L: corr. Turr. 19 ἡμᾶς X 20 ἄξειν Cobet 22 οὕτως abesse malim 26 πρώην L 27 τῶν om. C 28 ἐχθρῶν] προέδρων Scheibe

νεων, καὶ πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείροντας. ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἄξιόν ἐστιν ἀπολογήσασθαι παρὰ τούτου νῦν δίκην λαβοῦσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδεῖξαι ὅτι οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα, ὧν ὑμεῖς ἡττήσεσθε ὥστε μὴ τιμωρεῖσθαι τοὺς 10 ἀδικοῦντας. ἐνθυμεῖσθε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐκ Ἐργοκλῆς μόνος κρίνεται, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις ὅλη. νυνὶ γὰρ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις ἐπιδείξετε πότερον χρὴ δικαίους εἶναι, ἢ ὡς πλεῖστα τῶν ὑμετέρων ὑφελομένους τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν σωτηρίαν παρασκευάζεσθαι, ᾧπερ οὗτοι νυνὶ πειρῶνται. καίτοι εὖ εἰδέναι χρή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· 11 ὅστις ἐν τοσαύτῃ ἀπορίᾳ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων ἢ πόλεις προδίδωσιν ἢ χρήματα κλέπτειν ἢ δωροδοκεῖν ἀξιοῖ, οὗτος καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις παραδίδωσι καὶ ὀλιγαρχίαν ἐκ δημοκρατίας καθίστησιν· ὥστ' οὐκ ἄξιον ὑμῖν τῆς τούτων παρασκευῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ παράδειγμα πᾶσιν ἀνθρώποις ποιῆσαι καὶ μήτε κέρδος μήτ' ἔλεον μήτ' ἄλλο μηδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς τούτων τιμωρίας.

12 Οἶμαι δ' Ἐργοκλέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ μὲν Ἁλικαρνασσοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῷ πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δὲ ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθε καὶ ὡς δημοτικός ἐστι καὶ ὡς τῶν κινδύνων τῶν ὑμετέρων μετέσχεν. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ⟨οὐ⟩ 13 τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῶν τοιούτων, ἀλλ' ὅσοι μὲν ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου ἐπιθυμοῦντες καὶ τοὺς νόμους ἰσχύειν βουλόμενοι καὶ τοὺς ἀδικοῦντας μισοῦντες τῶν ὑμετέρων κινδύνων μετέσχον, οὐ πονηροὺς εἶναι πολίτας, οὐδὲ ἀδίκως τούτοις φημὶ ἂν εἶναι ὑπόλογον τὴν ἐκείνων φυγήν· ὅσοι δὲ κατελθόντες ἐν δημοκρατίᾳ τὸ μὲν ὑμέτερον

1 καὶ del. Reiske διαφθείροντας C : διαφθείρειν X 8 δικαίοις . . . ὑφελομένοις L : corr. Cobet 10 Ἀθηναῖοι Schottus : δικασταί L 11 ⟨ὅτι⟩ ὅστις Stephanus 15 ἡττῆσθαι X[1] : corr. X[1] 18 Ἁλικαρνασοῦ L 19 pr. περὶ add. X[1] 20 οὐδ' Naber 22 οὐ add. Aldus 23 τὴν αὐτὴν Sauppe (ταὐτὴν Taylor) : τοιαύτην L ἀλλ' om. C 25 ἴσχειν L : corr. Markland 26 πολείτας X[1] : corr. X[1] 27 ἀνεῖναι L ὑπὸ λόγον L : corr. Stephanus ἐκεῖσε Dobree

πλῆθος ἀδικοῦσι, τοὺς δὲ ἰδίους οἴκους ἐκ τῶν ὑμετέρων
μεγάλους ποιοῦσι, πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσήκει ὀργίζεσθαι
ἢ τοῖς τριάκοντα. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦτ' ἐχειροτονήθησαν, 14
ἵνα κακῶς, εἴ πῃ δύναιντο, ὑμᾶς ποιήσειαν· τούτοις δ' ὑμᾶς
αὐτοὺς ἐπετρέψατε, ὡς μεγάλην καὶ ἐλευθέραν τὴν πόλιν
ποιήσωσιν· ὧν ὑμῖν οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτοις
εἶναι ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθεστήκατε, ὥστε πολὺ
ἂν δικαιότερον ὑμᾶς αὐτοὺς ἢ τούτους ἐλεοῖτε, καὶ τοὺς
ὑμετέρους παῖδας καὶ γυναῖκας, ὅτι ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν
λυμαίνεσθε. ὅταν γὰρ ἡγησώμεθα σωτηρίας ἀντειλῆφθαι, 15
δεινότερα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων πάσχομεν ἢ ὑπὸ τῶν
πολεμίων. καίτοι πάντες ἐπίστασθε ὅτι οὐδεμία ἐλπὶς [181]
σωτηρίας ὑμῖν δυστυχήσασιν. ὥστε ἄξιον ὑμᾶς παρα-
κελευσαμένους ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τούτων νυνὶ τὴν μεγίστην
δίκην λαβεῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἐπιδεῖξαι ὡς τοὺς
ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθε, καὶ τοὺς ὑμετέρους ἄρχοντας βελτίους
ποιήσετε. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦθ' ὑμῖν παρακελεύομαι· ὑμᾶς δὲ 16
χρὴ εἰδέναι ὅτι, ἂν μὲν ἐμοὶ πεισθῆτε, εὖ περὶ αὐτῶν βουλεύ-
σεσθε, εἰ δὲ μή, χείροσι τοῖς ἄλλοις πολίταις χρήσεσθε.
ἔτι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν αὐτῶν ἀποψηφίσησθε, οὐδε-
μίαν ὑμῖν εἴσονται χάριν, ἀλλὰ τοῖς ἀνηλωμένοις καὶ τοῖς
χρήμασιν οἷς ὑφῄρηνται· ὥστε τὴν μὲν ἔχθραν ὑμῖν αὐτοῖς
καταλείψετε, τῆς δὲ σωτηρίας ἐκείνοις εἴσονται χάριν. καὶ 17
μὲν δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Ἁλικαρνασσεῖς καὶ οἱ
ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι, ἐὰν μὲν παρὰ τούτων τὴν
μεγίστην δίκην λάβητε, νομιοῦσιν ὑπὸ τούτων μὲν ἀπολω-
λέναι, ὑμᾶς δὲ αὐτοῖς βεβοηθηκέναι· ἐὰν δὲ τούτους σώσητε,
ἡγήσονται καὶ ὑμᾶς ὁμογνώμονας γεγονέναι τοῖς αὐτοὺς
προδεδωκόσιν. ὥστ' ἄξιον τούτων ἁπάντων ἐνθυμηθέντας
ἅμα τοῖς τε φίλοις τοῖς ὑμετέροις ἀποδοῦναι χάριν καὶ παρὰ
τῶν ἀδικούντων τὴν δίκην λαβεῖν.

2 προσήκειν Markland 4 ποιήσαιεν L ὑμεῖς αὐτοὺς (hoc X) Blass 6 ποιήσουσιν Taylor 14–15 δίκην τὴν μεγίστην C 16–17 καὶ . . . ποιήσετε post βουλεύσεσθε (18) transp. Bekker 22 ὑφήρανται X¹: corr. X¹ 24 Ἁλικαρνασεῖς L 25 ἂν L 28 καὶ om. C 31 τὴν om. C

XXIX

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1 Ὁ μὲν ἀγὼν οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐρημότερος γεγέ-
νηται ἢ ἐγὼ προσεδόκων. πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ ἀπειλοῦντες
καὶ οἱ φάσκοντες Φιλοκράτους κατηγορήσειν· ὧν οὐδεὶς νυνὶ
φαίνεται. ὃ κἀμοὶ δοκεῖ οὐδενὸς ἔλαττον εἶναι τεκμήριον
τῆς ἀπογραφῆς ὅτι ἀληθὴς οὖσα τυγχάνει· εἰ γὰρ μὴ πολλὰ
τῶν Ἐργοκλέους εἶχε χρημάτων, οὐκ ἂν οὕτως οἷός τ' ἦν
2 ἀπαλλάξαι τοὺς κατηγόρους. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
πάντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι εἰδέναι ὅτι Ἐργοκλέους διὰ τοῦτο
ὑμεῖς θάνατον κατεχειροτονήσατε, ὅτι κακῶς διαθεὶς τὰ τῆς
πόλεως πλεῖν ἢ τριάκοντα ταλάντων οὐσίαν ἐκτήσατο. καὶ
τούτων τῶν χρημάτων οὐδὲν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. καίτοι
ποῖ χρὴ τραπέσθαι ἢ ποῦ ζητῆσαι τὰ χρήματα; εἰ γὰρ παρὰ
τοῖς κηδεσταῖς καὶ οἷς ἐκεῖνος οἰκειότατ' ἀνθρώπων ἐχρῆτο
μὴ φανήσεται, χαλεπῶς παρὰ τοῖς ἐχθροῖς εὑρεθήσεται.
3 τίνα δὲ Ἐργοκλῆς περὶ πλείονος Φιλοκράτους ἐποιεῖτο, ἢ
πρὸς τίν' ἀνθρώπων διέκειτο οἰκειότερον; οὐ τῶν μὲν ὑμετέρων
ὁπλιτῶν αὐτὸν ἐξήγαγε, τῶν δ' αὑτοῦ χρημάτων ταμίαν
ἐποίησε, καὶ τὸ τελευταῖον τριήραρχον αὐτὸν κατέστησε;
4 καίτοι δεινὸν εἰ οἱ μὲν τὰς οὐσίας ἔχοντες ὀλοφύρονται
τριηραρχοῦντες, οὗτος δὲ οὐδὲν πρότερον κεκτημένος ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐθελοντὴς ὑπέστη ταύτην τὴν λῃτουργίαν.
οὐκοῦν δὴ οὐχ ὡς ζημιωθησόμενον αὐτὸν τριήραρχον κατέ-
στησεν, ἀλλ' ὡς ὠφεληθησόμενον καὶ φυλάξοντα τὰ αὑτοῦ
χρήματα, οὐκ ἔχων ὅτῳ χρὴ μᾶλλον τούτου πιστεῦσαι.

3 *οἱ* del. Reiske 9 *διατιθεὶς* W 10 *πλέον* L 12 *ποῖ*] *ποῦ* L *ποῦ* P. Mueller : *ποῖ* L : *πῇ* Aldus 13 *οἰκειοτάτοις* C 17 *ὁπλιτῶν* Taylor : *πολιτῶν* L : *πωλητὴν* Emperius : *ποριστὴν* Dobree 18 *τὸ* et *αὐτὸν* om. C 19 *ὀλοφυροῦνται* L : corr. Dobree 21 *λειτ.* L 22–23 *ζημιωσόμενον . . . ὠφελησόμενον* Cobet

ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Φιλοκράτει δύο εἶναι καὶ 5
μόνας ἀπολογίας, προσήκειν γὰρ αὐτῷ ἀποδεῖξαι ἢ ἑτέρους
ἔχοντας τὰ Ἐργοκλέους χρήματα, ἢ ἀδίκως ἀπολωλότα ἐκεῖνον
καὶ οὐδὲν ὑφῃρημένον τῶν ὑμετέρων οὐδὲ δεδωροδοκηκότα·
εἰ δὲ τούτων μηδέτερον ποιήσει, δεδόχθαι καταψηφίζεσθαι,
καὶ μὴ τοῖς μὲν παρὰ τῶν ἄλλων λαμβάνουσιν ὀργίζεσθαι,
τοῖς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχουσι συγγνώμην ἔχειν.

Τίς δ' οὐκ οἶδεν Ἀθηναίων τρία τάλαντα περὶ Ἐργοκλέους 6
μεσεγγυηθέντα τοῖς λέγουσιν, εἰ δύναιντο αὐτὸν σῶσαι [καὶ [182]
μὴ κατηγορεῖν]; οἳ ἐπειδὴ ἑώρων τὴν ὑμετέραν ὀργὴν τιμω-
ρεῖσθαι βουλομένων, ἡσυχίαν ἦγον καὶ οὐκ ἐτόλμων σφᾶς
αὐτοὺς φανεροὺς ποιῆσαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οὗτος οὐ
κομιζόμενος παρ' αὐτῶν τὰ χρήματα μηνύσειν ἔφη τῇ πόλει·
ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἀπείληφε καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκείνου 7
κύριος γεγένηται, εἰς τοῦτο τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε μάρτυρας
πεπόρισται οἳ μαρτυρήσουσιν αὐτῷ ὡς ἦν ἔχθιστος ἁπάντων
ἀνθρώπων Ἐργοκλεῖ. καίτοι οἴεσθ' ἂν αὐτόν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, εἰς τοῦτο μανίας ἀφικέσθαι, ὥστε Θρασυβούλου
στρατηγοῦντος καὶ Ἐργοκλέους αὐτῷ διαφερομένου ἐθελοντὴν
ὑποστῆναι τριήραρχον; πῶς γὰρ ἂν θᾶττον ἀπώλετο, ἢ πῶς
ἂν μᾶλλον ἐπηρεάζετο;

Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἐγὼ δ' ὑμᾶς 8
ἀξιῶ ὑμῖν αὐτοῖς βοηθῆσαι καὶ πολὺ μᾶλλον τοὺς ἀδικοῦν-
τας τιμωρεῖσθαι ἢ τοὺς τὰ τῆς πόλεως ἔχοντας ἐλεινοὺς
ἡγεῖσθαι. οὐδὲν γὰρ τῶν αὐτοῦ καταθήσει, ἀλλὰ τὰ ὑμέτερα
ὑμῖν αὐτοῖς ἀποδώσει, καὶ πολλῷ πλείω αὐτῷ τούτων περι-
έσται. καὶ γὰρ ἂν καὶ δεινὸν εἴη, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῖς 9
μὲν μὴ δυναμένοις τὰ σφέτερ' αὐτῶν εἰσφέρειν ὀργίζοισθε
καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ὡς ἀδικούντων δημεύοιτε, τοὺς δὲ τὰ

2 προσήκει C 5 δεδόχθαι Markland: δέδοκται L: δεδόχθω Taylor 8 παρ' C 9 καὶ μὴ κατηγορεῖν del. Dobree 10 ἐπειδὴ C: ἐπειδὰν X 11 βουλομένην L: corr. Taylor 13 μηνύειν L: corr. Stephanus 24 ἐλεεινοὺς L 26 αὐτῶν ὑμῖν Pluygers πλείω W: πλεῖον δ' C X: πλείον' Aldus 27 δει-νὸν] δίκαιον C 28 βουλομένοις Contius

ὑμέτερα αὐτῶν ἔχοντας μὴ τιμωροῖσθε, ἀλλὰ τῶν τε χρη-
μάτων ἀποστεροῖσθε καὶ τούτους χαλεπωτέρους ἐχθροὺς
10 ἔχοιτε. ἕως γὰρ ἂν τὰ ὑμέτερα ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς
συνειδῶσιν, οὐδέποτε ὑμῖν παύσονται κακονοοῦντες, νομί-
ζοντες τὰς τῆς πόλεως δυστυχίας μόνας ἀπαλλαγὴν εἶναι τῶν
πρὸς αὐτοὺς πραγμάτων.
11 Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ μόνον περὶ χρημάτων
αὐτῷ προσήκειν ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ σώματος
κινδυνεύειν. καὶ γὰρ ἂν καὶ δεινὸν εἴη, εἰ οἱ μὲν τὰ τῶν
ἰδιωτῶν ἀπολλύμενα τοῖς κλέπταις συνειδότες τοῖς αὐτοῖς
ἐνέχοιντο, οὗτος δὲ τὰ τῆς πόλεως Ἐργοκλεῖ συνειδὼς
κλέπτοντι καὶ ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις δωροδοκοῦντι μὴ τῆς αὐτῆς
τιμωρίας τυγχάνοι, ἀλλὰ ἆθλα λάβοι τὴν ὑπ' ἐκείνου κατα-
λειφθεῖσαν οὐσίαν ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πονηρίας. ἄξιοι δ' ὑμῖν
12 εἰσιν ὀργῆς, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὗτοι γάρ, ὅτε Ἐργοκλῆς
ἐκρίνετο, ἐν τῷ δήμῳ περιιόντες ἔλεγον ὡς πεντακόσιοι μὲν
αὐτοῖς εἴησαν ἐκ τοῦ Πειραιῶς δεδεκασμένοι, ἑξακόσιοι δὲ
καὶ χίλιοι ἐκ τοῦ ἄστεως· μᾶλλον δὲ προσεποιοῦντο πιστεύειν
13 τοῖς χρήμασιν ἢ δεδιέναι τὰ αὐτῶν ἁμαρτήματα. ἐκεῖ μὲν
οὖν ἐπεδείξατε αὐτοῖς, ἐὰν δὲ εὖ φρονῆτε, καὶ νυνὶ τοῦτο
φανερὸν πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσετε, ὅτι οὐκ ἔστι τοσαῦτα
χρήματα ἃ ὑμᾶς, οὓς ἂν λαμβάνητε ἀδικοῦντας, ἀποτρέψει
τιμωρεῖσθαι, καὶ μηδεμίαν αὐτοῖς ἄδειαν δώσετε τὰ ὑμέτερα
αὐτῶν διαρπάζουσι καὶ κλέπτουσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα
14 ὑμῖν παραινῶ. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι Ἐργοκλῆς χρημα-
τιούμενος ἀλλ' οὐ πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμησόμενος ἐξέπλευσε, καὶ
οὐδεὶς ἄλλος ἔχει τὰ χρήματα ἢ οὗτος. ἐὰν οὖν σωφρονῆτε,
τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε.

4 ξυνειδῶσιν L 6 αὐτὴν Herwerden 11 ἀνέχοιντο C: ἐνέχονται Reiske 14 ἀντὶ del. Reiske 17 εἴησαν Stephanus: οἳ ἦσαν X: ἦσαν C Πειραιέως L 18 ἄστεος L 19 ⟨διὰ⟩ τὰ Cobet 22 ἐὰν L ἀποτρέψει ⟨τοῦ⟩ Reiske 23 an δῶτε?

XXX

ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ [183]

Ἤδη, ὦ ἄνδρες δικασταί, τινὲς εἰς κρίσιν καταστάντες 1
ἀδικεῖν μὲν ἔδοξαν, ἀποφαίνοντες δὲ τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς καὶ τὰς σφετέρας αὐτῶν εὐεργεσίας συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε, ἐάν τι ἀγαθὸν φαίνωνται τὴν πόλιν πεποιηκότες, ἀξιῶ καὶ τῶν κατηγόρων ὑμᾶς ἀκροάσασθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πάλαι πονηροὺς ὄντας. ὅτι μὲν τοίνυν 2
ὁ πατὴρ ὁ Νικομάχου δημόσιος ἦν, καὶ οἷα νέος ὢν οὗτος ἐπετήδευσε, καὶ ὅσα ἔτη γεγονὼς εἰς τοὺς φράτερας εἰσήχθη, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τῶν νόμων ἀναγραφεὺς ἐγένετο, τίς οὐκ οἶδεν οἷα τὴν πόλιν ἐλυμήνατο; προσταχθὲν γὰρ αὐτῷ τεττάρων μηνῶν ἀναγράψαι τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος, ἀντὶ μὲν Σόλωνος αὑτὸν νομοθέτην κατέστησεν, ἀντὶ δὲ τεττάρων μηνῶν ἑξέτη τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀργύριον λαμβάνων τοὺς μὲν ἐνέγραφε τοὺς δὲ ἐξήλειφεν. εἰς τοῦτο δὲ κατέστημεν, ὥστε ἐκ τῆς 3
τούτου χειρὸς ἐταμιευόμεθα τοὺς νόμους καὶ οἱ ἀντίδικοι ἐπὶ τοῖς δικαστηρίοις ἐναντίους παρείχοντο, ἀμφότεροι παρὰ Νικομάχου φάσκοντες εἰληφέναι. ἐπιβαλλόντων δὲ τῶν ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον οὐκ ἠθέλησε παραδοῦναι τοὺς νόμους· ἀλλὰ πρότερον ἡ πόλις

Tit. κατὰ Νικομαχίδου (cf. § 11) Harpocr. s. v. ἐπιβολή γραμμ. εὐθ. κατ. del. Thalheim 1 δικασταί supra v. add. X[1] 6 ἀξιω X : ἄξιον C 8 αὐτὸς Dobree 9 φράτορας L : corr. Cobet 10 πάνυ C 12 τεσσ. L alt. τοὺς Reiske : τοῦ L 14 ἑξέτη Taylor : ἓξ ἔτη L 17 ἐταμιευόμεθα (vel ἐτεταμιεύμεθα) Dobree : τεταμιεύμεθα L 18 περείχοντο C

εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστη, πρὶν τοῦτον ἀπαλλαγῆναι
4 τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν πεπραγμένων εὐθύνας ὑποσχεῖν. καὶ γάρ τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ ἐκείνων δίκην οὐ δέδωκεν, ὁμοίαν καὶ νῦν τὴν ἀρχὴν κατεστήσατο, ὅστις πρῶτον μὲν τέτταρα ἔτη ἀνέγραψεν, ἐξὸν αὐτῷ τριάκοντα ἡμερῶν ἀπαλλαγῆναι· ἔπειτα διωρισμένον ἐξ ὧν ἔδει ἀναγράφειν, αὑτὸν ἁπάντων κύριον ἐποιήσατο, καὶ ὅσα ⟨οὐδεὶς πώποτε⟩ διαχει-
5 ρίσας μόνος οὗτος τῶν ἀρξάντων εὐθύνας οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι τῆς αὑτῶν ἀρχῆς κατὰ πρυτανείαν λόγον ἀποφέρουσι, σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, οὐδὲ τεττάρων ἐτῶν ἠξίωσας ἐγγράψαι, ἀλλὰ μόνῳ σοὶ τῶν πολιτῶν ἐξεῖναι νομίζεις ἄρχειν πολὺν χρόνον, καὶ μήτε εὐθύνας διδόναι μήτε τοῖς ψηφίσμασι πείθεσθαι μήτε τῶν νόμων φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐγγράφεις τὰ δ' ἐξαλείφεις, καὶ εἰς τοῦτο ὕβρεως ἥκεις, ὥστε σαυτοῦ νομίζεις εἶναι τὰ τῆς πόλεως, αὐτὸς δημόσιος
6 ὤν. ὑμᾶς τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀναμνησθέντας καὶ τῶν προγόνων τῶν Νικομάχου, οἵτινες ἦσαν, καὶ οὗτος ὡς ἀχαρίστως ὑμῖν προσενήνεκται παρανομήσας, κολάσαι αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ ἑνὸς ἑκάστου δίκην οὐκ εἰλήφατε, νῦν ὑπὲρ ἁπάντων γοῦν τὴν τιμωρίαν ποιήσασθαι.

7 Ἴσως δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν περὶ αὑτοῦ μηδὲν δύνηται ἀπολογεῖσθαι, ἐμὲ διαβάλλειν πειράσεται. τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ ἀξιῶ πιστεύειν ὑμᾶς, ὁπόταν ἀπολογίας ἐμοὶ δοθείσης μὴ δύνωμαι ψευδόμενον αὐτὸν ἐξελέγξαι. ἐὰν δ' ἄρα ἐπιχειρῇ λέγειν ἅπερ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐγὼ τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην, ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκ τῶν τοιαῦτα λεγόντων [ἐκ] τῶν τετρακοσίων πλεῖν ἢ χίλιοι

3 οὐκ ἔδωκεν C 4 ὁμοίαν Schottus : ὁποίαν L 6 ἔπειτα διωρισμένον Aldus : ἔπειτα διωρισμένα C : ἐπὶ τὰ διωρισμένα X 7 ἐποιήσατο Aldus : ἐποιήσατε X : ἐποίησεν C τοσαῦτα C οὐδεὶς πώποτε add. Francken (οὐδεὶς ἄλλος Reiske) διαχειρίσας Contius : χειρίσας L 9 ἀναφέρουσι L : corr. Schoell 20 γοῦν (vix sanum) om. C O ποιήσασθε L : corr. Markland 22 τότε] ἐγὼ C 23 τούτῳ Reiske : τούτω τότε O : τότε C X 25 ⟨καὶ⟩ ἐν Reiske 26 τριακοσίων L (it. 27) ὅτι ἐκ C solus 27 ἐκ om. C τῶν τ. πλεῖον ἢ χίλιοι X : πλεῖον ἢ χίλιοι τῶν τ. C, fort. recte

γενήσονται· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι παῖδας ὄντας ἐν ἐκείνῳ τῷ
χρόνῳ καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας οἱ διαβάλλειν βουλόμενοι
ταῦτα λοιδοροῦσιν. ἐγὼ δὲ οὕτω πολλοῦ ἐδέησα τῶν 8
τετρακοσίων γενέσθαι, ὥστε οὐδὲ τῶν πεντακισχιλίων
κατελέγην. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὅτι, εἰ μὲν περὶ ἰδίων
συμβολαίων ἀγωνιζόμενος οὕτω φανερῶς ἐξήλεγχον αὐ-
τὸν ἀδικοῦντα, οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς ἠξίωσε τοιαῦτα ἀπολογού-
μενος ἀποφεύγειν, νυνὶ δὲ περὶ τῶν τῆς πόλεως κρινό- [184]
μενος οἰήσεται χρῆναι ἐμοῦ κατηγορῶν ὑμῖν μὴ δοῦναι
δίκην.

Ἔτι δὲ εἶναι θαυμαστὸν νομίζω Νικόμαχον ἑτέροις ἀδίκως 9
μνησικακεῖν ἀξιοῦν, ὃν ἐγὼ ἐπιβουλεύσαντα τῷ πλήθει ἀπο-
δείξω. καί μου ἀκούσατε· δίκαιον γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τὰς τοιαύτας κατηγορίας ἀπο-
δέχεσθαι, οἵτινες τότε συγκαταλύσαντες τὸν δῆμον νυνὶ
δημοτικοί φασιν εἶναι. ἐπειδὴ γὰρ ἀπολομένων τῶν νεῶν 10
ἡ μετάστασις ἐπράττετο, Κλεοφῶν τὴν βουλὴν ἐλοιδόρει,
φάσκων συνεστάναι καὶ ⟨οὐ⟩ τὰ βέλτιστα βουλεύειν τῇ
πόλει. Σάτυρος δ᾽ ὁ Κηφισιεὺς βουλεύων ἔπεισε τὴν βουλὴν
δήσαντας αὐτὸν παραδοῦναι δικαστηρίῳ. οἱ δὲ βουλόμενοι 11
αὐτὸν ἀπολέσαι, δεδιότες μὴ οὐκ ἀποκτείνωσιν ἐν τῷ δικα-
στηρίῳ, πείθουσι Νικόμαχον νόμον ἀποδεῖξαι ὡς χρὴ καὶ τὴν
βουλὴν συνδικάζειν. καὶ ὁ πάντων οὗτος πονηρότατος οὕτως
φανερῶς συνεστασίασεν, ὥστε τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἡ κρίσις ἐγένετο
ἀποδεῖξαι τὸν νόμον. Κλεοφῶντος τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, 12
ἕτερα μὲν ἄν τις ἔχοι κατηγορῆσαι· τοῦτο δὲ παρὰ πάντων
ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ καταλύοντες τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἐβούλοντο
μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐκποδὼν γενέσθαι, καὶ ὅτι Σάτυρος

4 *τριακοσίων* L *τρισχιλίων* L : corr. Taylor 5 *ὅτ᾽* Thalheim : del. Dobree 6 *ἀγωνιζόμενον* Weidner 11 *εἶναι* Reuss : *οἶμαι* L : del. Contius *ἀδίκως* (*κοις* C) del. Dobree : *ἀδικοῦσι* Reiske 18 *οὐ* add. Contius 19 *δ᾽ ὁ* Cobet : *δὲ* L *Κηφισεὺς* L 20 *δείσαντας* X[1] : corr. X[1] 21 *ἀποκτείνουσιν* C 22 *Νικομαχίδην* L : corr. Palmerius 24 ⟨*αὐτῇ*⟩ *τῇ* Herwerden

καὶ Χρέμων οἱ τῶν τριάκοντα γενόμενοι οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν
ὀργιζόμενοι Κλεοφῶντος κατηγόρουν, ἀλλ' ἵνα ἐκεῖνον ἀπο-
13 κτείναντες αὐτοὶ ὑμᾶς κακῶς ποιῶσι. καὶ ταῦτα διεπράξαντο
διὰ τὸν νόμον ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν. εἰκὸς τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁπόσοι ὑμῶν ἐνόμιζον
Κλεοφῶντα κακὸν πολίτην εἶναι, ὅτι καὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρ-
χίᾳ ἀποθανόντων ἴσως τις ἦν πονηρός, ἀλλ' ὅμως καὶ διὰ
τοὺς τοιούτους ὠργίζεσθε τοῖς τριάκοντα, ὅτι οὐ τῶν ἀδικη-
14 μάτων ἕνεκα ἀλλὰ κατὰ στάσιν αὐτοὺς ἀπέκτειναν. ἐὰν
οὖν πρὸς ταῦτα ἀπολογῆται, τοσοῦτον μέμνησθε, ὅτι ἐν
τοιούτῳ καιρῷ τὸν νόμον ἀπέδειξεν ἐν ᾧ ἡ πολιτεία μεθί-
στατο, καὶ τούτοις χαριζόμενος οἳ τὸν δῆμον κατέλυσαν, καὶ
ταύτην τὴν βουλὴν συνδικάζειν ἐποίησεν ἐν ᾗ Σάτυρος μὲν
καὶ Χρέμων μέγιστον ἐδύναντο, Στρομβιχίδης δὲ καὶ Καλ-
λιάδης καὶ ἕτεροι πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν πολιτῶν
ἀπώλλυντο.

15 Καὶ περὶ τούτων οὐδένα ἂν ἐποιησάμην λόγον, εἰ μὴ
ᾐσθανόμην αὐτὸν ὡς δημοτικὸν ὄντα πειρασόμενον παρὰ τὸ
δίκαιον σῴζεσθαι, καὶ τῆς εὐνοίας τῆς εἰς τὸ πλῆθος τεκμη-
ρίῳ χρησόμενον ὅτι ἔφυγεν. ἐγὼ δὲ καὶ ἑτέρους ἂν ἔχοιμι
ἐπιδεῖξαι τῶν συγκαταλυσάντων τὸν δῆμον τοὺς μὲν ἀποθα-
νόντας, τοὺς δὲ φυγόντας τε καὶ οὐ μετασχόντας τῆς πολι-
16 τείας, ὥστε οὐδένα εἰκὸς αὐτῷ τούτου ὑπόλογον γενέσθαι.
τοῦ μὲν γὰρ ὑμᾶς φυγεῖν μέρος τι καὶ οὗτος συνεβάλετο,
τοῦ δὲ τοῦτον κατελθεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον αἴτιον
ἐγένετο. ἔτι δὲ καὶ δεινόν, εἰ ὧν μὲν ἄκων ἔπαθε χάριν
αὐτῷ εἴσεσθε, ὧν δ' ἑκὼν ἐξήμαρτε μηδεμίαν τιμωρίαν
ποιήσεσθε.

17 Πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν λέγειν ὡς ἀσεβῶ καταλύων τὰς

1 Χρέμων Schottus: Κλεοφῶν L: del. Bekker ὁ . . γενόμενος Frohberger ὑμῶν ex ἡμῶν corr. X[1] 5 καὶ del. Dobree 8 ὠργίζεσθε ex ὀργ. (?) corr. X[1] 12 κατέλυον Cobet 14 Στρομαιχίδης L 18 πειράσεσθαι L: corr. Weijers 21 συγκαλεσάντων X[1]: corr. X[1] 23 οὐδὲν C τούτου Weijers: τουτ X: τοῦτο C ὑπὸ λόγον C: ὑπολόγον X

θυσίας. ἐγὼ δ' εἰ μὲν νόμους ἐτίθην περὶ τῆς ἀναγραφῆς, ἡγούμην ἂν ἐξεῖναι Νικομάχῳ τοιαῦτα εἰπεῖν περὶ ἐμοῦ· νῦν δὲ τοῖς κοινοῖς καὶ κειμένοις ἀξιῶ τοῦτον πείθεσθαι. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ ἐνθυμεῖται, ὅταν ἐμὲ φάσκῃ ἀσεβεῖν λέγοντα ὡς χρὴ θύειν τὰς θυσίας τὰς ἐκ τῶν κύρβεων καὶ τῶν στηλῶν κατὰ τὰς συγγραφάς, ὅτι καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖ· ταῦτα γὰρ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. ἔπειτα εἰ ταῦτα νομίζεις δεινά, ἦ που σφόδρα ἐκείνους ἡγεῖ ἀδικεῖν, οἳ τὰ ἐκ τῶν κύρβεων μόνον ἔθυον. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, 18
περὶ εὐσεβείας οὐ παρὰ Νικομάχου ⟨χρὴ⟩ μανθάνειν, ἀλλ' ἐκ τῶν γεγενημένων σκοπεῖν. οἱ τοίνυν πρόγονοι τὰ ἐκ τῶν κύρβεων θύοντες μεγίστην καὶ εὐδαιμονεστάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν παρέδοσαν, ὥστε ἄξιον ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἐκείνοις θυσίας ποιεῖσθαι, καὶ εἰ μηδὲν δι' ἄλλο, τῆς τύχης 19
ἕνεκα τῆς ἐξ ἐκείνων τῶν ἱερῶν γεγενημένης. πῶς δ' ἂν [185]
τις εὐσεβέστερος γένοιτο ἐμοῦ, ὅστις ἀξιῶ πρῶτον μὲν κατὰ τὰ πάτρια θύειν, ἔπειτα ἃ μᾶλλον συμφέρει τῇ πόλει, ἔτι δὲ ἃ ὁ δῆμος ἐψηφίσατο καὶ δυνησόμεθα δαπανᾶν ἐκ τῶν προσιόντων χρημάτων; σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, τούτων τἀναντία πεποίηκας· ἀναγράψας γὰρ πλείω τῶν προσταχθέντων αἴτιος γεγένησαι τὰ προσιόντα χρήματα εἰς ταῦτα μὲν ἀναλίσκεσθαι, ἐν δὲ ταῖς πατρίοις θυσίαις ἐπιλείπειν. αὐτίκα πέρυσιν 20
ἱερὰ ἄθυτα τριῶν ταλάντων γεγένηται τῶν ἐν ταῖς κύρβεσι γεγραμμένων. καὶ οὐχ οἷόν τε εἰπεῖν ὡς οὐχ ἱκανὰ ἦν ἃ προσῆλθε τῇ πόλει· εἰ γὰρ οὗτος μὴ πλείω ἀνέγραψεν ἓξ ταλάντοις, εἴς τε τὰς θυσίας τὰς πατρίους ἂν ἐξήρκεσε καὶ τρία τάλαντα ἂν περιεγένετο τῇ πόλει. περὶ δὲ τῶν εἰρημένων καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

2 τοιοῦτον C 6 στηλῶν Taylor: εὔπλων X: ὅπλων C 8 ἡγῇ L ἀσεβεῖν Bekker 10 χρὴ add. Turr. (post μανθάνειν C) 13 ὑμῖν C 17 ἔπειτα καὶ ἃ C μᾶλλον] πάλαι Sauppe 19 προσόντ. L: corr. Reiske (it. 21) 21 ⟨τοῦ⟩ τὰ Cobet μὲν om. C 23 ἱερεῖα C 24 ἦν ἃ Markland: εἶναι L 26 τε Bekker: γε L

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι, ὅταν μὲν
κατὰ τὰς συγγραφὰς ποιῶμεν, ἅπαντα τὰ πάτρια θύεται,
ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὰς στήλας ἃς οὗτος ἀνέγραψε, πολλὰ τῶν
ἱερῶν καταλύεται. κἂν τούτοις ὁ ἱερόσυλος περιτρέχει,
λέγων ὡς εὐσέβειαν ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε· καὶ εἰ μὴ
ταῦτα ὑμῖν ἀρέσκει, ἐξαλείφειν κελεύει, καὶ ἐκ τούτων οἴεται
πείσειν ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ· ὃς ἐν δυοῖν μὲν ἐτοῖν πλείω ἤδη
τοῦ δέοντος δώδεκα ταλάντοις ἀνήλωσε, παρ' ἕκαστον δὲ τὸν
22 ἐνιαυτὸν ἐπεχείρησεν ἓξ ταλάντοις τὴν πόλιν ζημιῶσαι, καὶ
ταῦτα ὁρῶν αὐτὴν ἀποροῦσαν χρημάτων καὶ Λακεδαιμονίους
μὲν ἀπειλοῦντας, ὅταν μὴ ἀποπέμψωμεν αὐτοῖς τὰ χρήματα,
Βοιωτοὺς δὲ σύλας ποιουμένους, ὅτι οὐ δυνάμεθα δύο τάλαντα
ἀποδοῦναι, τοὺς δὲ νεωσοίκους ⟨καὶ⟩ τὰ τείχη περικαταρ-
ρέοντα, εἰδώς τε ὅτι ἡ βουλὴ ἡ ⟨ἀεὶ⟩ βουλεύουσα, ὅταν μὲν
ἔχῃ ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ὅταν
δὲ εἰς ἀπορίαν καταστῇ, ἀναγκάζεται εἰσαγγελίας δέχεσθαι
καὶ δημεύειν τὰ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ῥητόρων τοῖς ⟨τὰ⟩
23 πονηρότατα λέγουσι πείθεσθαι. χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, μὴ τοῖς βουλεύουσιν ἑκάστοτε ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς
εἰς τοιαύτας ἀπορίας καθιστᾶσι τὴν πόλιν. προσέχουσι ⟨δὲ⟩
τὸν νοῦν οἱ βουλόμενοι τὰ κοινὰ κλέπτειν, ὅπως Νικόμαχος
ἀγωνιεῖται· οἷς ὑμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτον τιμωρήσησθε, πολλὴν
ἄδειαν ποιήσετε· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων
αὐτῷ τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε ἄλλους βελτίους
24 ποιήσετε καὶ παρὰ τούτου δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἐπίστα-
σθε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται
μὴ τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν οὐχ ὅταν τοὺς ἀδυνάτους

5 κἂν τούτοις scripsi : καὶ τούτοις L : κᾆθ' οὗτος Jacobs 6 καὶ εἰ] εἰ δὲ C 7 ἡμῖν X 8 πείθειν L : corr. Cobet 9 ἀνάλωσε L 13 σύλας Contius : σύλα X : σκῦλα C ὅτε X¹ : corr. X¹ 14 καὶ add. Taylor 15 τε Markland : δὲ L ἀεὶ add. Sluiter 18 τὰ add. Reiske 21 καθιστῶσι L : corr. Reiske δὲ add. Sauppe (γὰρ Markland) 23 τιμωρήσητε C 25 αὐτῷ Reiske : αὐτὸν C X : αὐτῶν O : del. Dobree

εἰπεῖν κολάζητε, ἀλλ' ὅταν παρὰ τῶν δυναμένων λέγειν δίκην
λαμβάνητε. τίς οὖν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδειότερος Νικο-
μάχου δοῦναι δίκην; τίς ἐλάττω τὴν πόλιν ἀγαθὰ πεποίηκεν
ἢ πλείω ἠδίκηκεν; ὃς καὶ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀναγρα- 25
φεὺς γενόμενος εἰς ἀμφότερα ταῦτα ἡμάρτηκεν. ἀναμνή-
σθητε δὲ ὅτι πολλοὺς ἤδη τῶν πολιτῶν ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων
ἀπεκτείνατε. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον μόνον ὑμᾶς
ἔβλαψαν ὅσον ἐν τῷ παρόντι, οὗτοι δ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων
ἀναγραφῇ [καὶ τῶν ἱερῶν] δῶρα λαμβάνοντες εἰς ἅπαντα τὸν
χρόνον τὴν πόλιν ζημιοῦσι.

Διὰ τί δ' ἄν τις ἀποψηφίσαιτο τούτου; πότερον ὡς 26
ἀνδρὸς ἀγαθοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ πολλαῖς μάχαις καὶ
ναυμαχίαις παραγεγενημένου; ἀλλὰ ὅτε ὑμεῖς ἐκινδυνεύετε
ἐκπλέοντες, οὗτος αὐτοῦ μένων τοὺς Σόλωνος νόμους ἐλυμαί-
νετο. ἀλλ' ὅτι χρήματα δεδαπάνηκε καὶ πολλὰς εἰσφορὰς
εἰσενήνοχεν; ἀλλ' οὐχ ὅπως ὑμῖν τῶν αὑτοῦ τι ἐπέδωκεν,
ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῄρηται. ἀλλὰ διὰ τοὺς 27
προγόνους; ἤδη γάρ τινες καὶ διὰ τοῦτο συγγνώμης ἔτυχον
παρ' ὑμῶν. ἀλλὰ τούτῳ γε προσήκει διὰ μὲν αὑτὸν τεθνάναι,
διὰ δὲ τοὺς προγόνους πεπρᾶσθαι. ἀλλ' ὡς, ἐὰν νῦν αὐτοῦ
φείσησθε, αὖθις ἀποδώσει τὰς χάριτας; ὃς οὐδ' ὧν πρότερον [186]
μετέλαβε παρ' ὑμῶν ἀγαθῶν μέμνηται. καίτοι ἀντὶ μὲν
δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος, ἀντὶ
δὲ ὑπογραμματέως νομοθέτης. ἃ καὶ ὑμῶν ἔχοι ἄν τις 28
κατηγορῆσαι, ὅτι οἱ μὲν πρόγονοι νομοθέτας ᾑροῦντο Σόλωνα
καὶ Θεμιστοκλέα καὶ Περικλέα, ἡγούμενοι τοιούτους ἔσεσθαι
τοὺς νόμους οἷοίπερ ἂν ὦσιν οἱ τιθέντες, ὑμεῖς δὲ Τεισαμε-
νὸν τὸν Μηχανίωνος καὶ Νικόμαχον καὶ ἑτέρους ἀνθρώπους
ὑπογραμματέας· καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς ὑπὸ τῶν τοιούτων ἡγεῖσθε
διαφθείρεσθαι, αὐτοῖς δὲ τούτοις πιστεύετε. ὃ δὲ πάντων 29

9 καὶ τῶν ἱερῶν del. Francken 13 ἀλλ' ὅτι C 14 τοὺς τοῦ C
15 χρήματα C: χρήμασι X 18 τούτους Sluiter 21 τὰς om. C
27 περ om. C Τισαμενὸν L 30 αὐτοὶ Sluiter: αὐτοὺς Markland

δεινότατον· ὑπογραμματεῦσαι μὲν οὐκ ἔξεστι δὶς τὸν αὐτὸν
τῇ ἀρχῇ τῇ αὐτῇ, περὶ δὲ τῶν μεγίστων τοὺς αὐτοὺς ἐᾶτε
πολὺν χρόνον κυρίους εἶναι. καὶ τὸ τελευταῖον Νικόμαχον
εἵλεσθε ἀναγράφειν τὰ πάτρια, ᾧ κατὰ πατέρα τῆς πόλεως
30 οὐ προσήκει· καὶ ὃν ἔδει ὑπὸ τοῦ δήμου κρίνεσθαι, οὗτος
τὸν δῆμον συγκαταλύσας φαίνεται. νῦν τοίνυν ὑμῖν μεταμελησάτω
τῶν πεπραγμένων, καὶ μὴ ὑπὸ τούτων ἀεὶ κακῶς
πάσχοντες ἀνέχεσθε, μηδὲ ἰδίᾳ μὲν ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν,
ἐπειδὰν δ' ἐξῇ δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ἀποψηφίζεσθε.
31 Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ δὲ τῶν
ἐξαιτησομένων βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν βούλομαι. παρεσκευασμένοι
⟨γάρ⟩ τινές εἰσι καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν τὰ τῆς
πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· ὧν ἐγὼ ἡγοῦμαι
ἐνίοις προσήκειν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῖς πεπραγμένων ἀπολογεῖσθαι
πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἀδικοῦντας σῴζειν προαιρεῖσθαι.
32 δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τούτου μὲν
ἑνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἠδικημένου οὐκ ἐπεχείρησαν
δεῖσθαι ὡς χρὴ παύσασθαι εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνοντα,
ὑμᾶς δὲ τοσούτους ὄντας καὶ ἠδικημένους ὑπὸ τούτου ⟨πείθειν⟩
33 ζητήσουσιν ὡς οὐ χρὴ δίκην παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. χρὴ
τοίνυν, ὥσπερ δὴ τούτους ὁρᾶτε προθύμως σῴζοντας τοὺς
φίλους, οὕτως καὶ ὑμᾶς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, εὖ εἰδότας
ὅτι τούτοις πρώτοις ἄνδρες ἀμείνους δόξετε εἶναι, ἐὰν παρὰ
τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε. ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι [οὔτε
Νικόμαχος] οὐδὲ τῶν αἰτησομένων οὐδεὶς τοσαῦτα ἀγαθὰ
πεποίηκε τὴν πόλιν, ὅσα οὗτος ἠδίκηκεν, ὥστε πολὺ μᾶλλον
34 ὑμῖν προσήκει τιμωρεῖσθαι ἢ τούτοις βοηθεῖν. εὖ δ' εἰδέναι
χρὴ τοὺς αὐτοὺς τούτους, ὅτι πολλὰ δεηθέντες τῶν κατηγόρων
ἡμᾶς μὲν οὐδαμῶς ἔπεισαν, τὴν δὲ ὑμετέραν ψῆφον

1 δεινότατον ὅτι C 5 οὐδὲν Reiske ὑπὲρ L : corr. Markland 7 τούτων C : τῶν X 9 ἀποψηφίζησθε C 10 τούτου Dobree 11 ἐξαιτησαμένων X^s 12 γάρ add. Reiske 18 ὡς χρὴ del. Dobree 19 πείθειν add. Contius 20 ζητοῦσιν C 21 δὴ olim Cobet : ἂν L 23 ἐὰν Contius : ἐπὰν L 24 οὔτε N. οὔτε (corr. Westermann) del. Dobree

καταπειράσοντες εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐλπίζουσιν ὑμᾶς ἐξαπατήσαντες ἄδειαν εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον λήψεσθαι τοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἡμεῖς μὲν τοίνυν 35
οὐκ ἠθελήσαμεν ὑπὸ τούτων ἀξιούμενοι πεισθῆναι, τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο παρακαλοῦμεν ⟨ὑμᾶς⟩ μὴ πρὸ τῆς κρίσεως μισοπονηρεῖν, ἀλλ' ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν ὑμετέραν νομοθεσίαν ἀφανίζοντας· οὕτως γὰρ ἐννόμως διοικηθήσεται τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν πάντα.

3 τοίνυν] οὖν C 4 αἰτουμένων Markland : αἰτούμενοι Söderbaum : παρακαλούμενοι . . . ἀξιοῦμεν Frohberger 5 ὑμᾶς add. Markland 6 ἡμετέραν L 7 νομοθεσίαν Taylor : νουθεσίαν L 8 ἅπαντα W

XXXI

ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

1 Ὤιμην μέν, ὦ βουλή, οὐκ ἄν ποτ᾽ εἰς τοῦτο τόλμης
Φίλωνα ἀφικέσθαι, ὥστε ἐθελῆσαι εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν δοκιμα-
σθησόμενον· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἕν τι μόνον ἀλλὰ πολλὰ τολμηρός
ἐστιν, ἐγὼ δὲ ὀμόσας εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον τὰ
2 βέλτιστα βουλεύσειν τῇ πόλει, ἔνεστί τε ἐν τῷ ὅρκῳ ἀπο-
φανεῖν εἴ τίς τινα οἶδε τῶν λαχόντων ἀνεπιτήδειον ὄντα
[187] βουλεύειν, ἐγὼ τὴν κατὰ τουτουὶ Φίλωνος ποιήσομαι κατη-
γορίαν, οὐ μέντοι γε ἰδίαν ἔχθραν οὐδεμίαν μεταπορευόμενος,
οὐδὲ τῷ δύνασθαι καὶ εἰωθέναι λέγειν ἐν ὑμῖν ἐπαρθείς,
ἀλλὰ τῷ πλήθει τῶν ἁμαρτημάτων αὐτοῦ πιστεύων, καὶ τοῖς
3 ὅρκοις οἷς ὤμοσα ἐμμένειν ἀξιῶν. γνώσεσθε μὲν οὖν ὅτι
οὐκ ἀπὸ ἴσης παρασκευῆς ἐγώ τε τοῦτον ἐλέγξω οἷός ἐστι
καὶ οὗτος ἐπεχείρησε πονηρὸς εἶναι· ὅμως ⟨δ᾽⟩ εἴ τι ἐγὼ
ἐλλείποιμι τῷ λόγῳ τῆς κατηγορίας, οὐκ ἂν δίκαιος εἴη
οὗτος διὰ τοῦτο ὠφεληθῆναι, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅ τι ἱκανῶς
4 διδάξαιμι, ἐκ τούτων ἀποδοκιμασθῆναι. ἐνδεῶς μὲν γὰρ διὰ
τὴν ἀπειρίαν πάντων τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ἱκανῶς δὲ διὰ
τὴν περὶ αὐτὸν κακίαν εἰρηκὼς ἂν εἴην. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμῶν
οἵτινες δυνατώτεροι ἐμοῦ εἰσι λέγειν, ἀποφῆναι μείζω ὄντα
αὐτοῦ τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ἐξ ὧν ἂν ἐγὼ ὑπολίπω, πάλιν
αὐτοὺς περὶ ὧν ἴσασι κατηγορῆσαι Φίλωνος· οὐ γὰρ ἐκ τῶν
ὑπ᾽ ἐμοῦ λεγομένων ⟨μόνων⟩ δεῖ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ ὁποῖός ἐστι
σκέψασθαι.

2 εἰς Cobet : ὡς L ἡμᾶς X[1] : corr. X[1] 4 δικαστήριον L : corr. Bekker 5 συμβουλεύσειν L : corr. Frohberger δὲ Aldus ἀποφαίνειν L : corr. Cobet 12 ἐγώ τε Markland : ἔγωγε L 13 δ᾽ add. Markland 15 εἴ τι marg. Ald. 17 τὴν ⟨ἐμὴν⟩ Dobree πάντων .. πεπραγμένων del. Frohberger 19 λέγειν Reiske : λόγω L 20 ὑπολίπωμαι L : corr. Hirschig 22 μόνων add. Herwerden

Ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄλλους τινάς φημι δίκαιον εἶναι βουλεύειν 5
περὶ ἡμῶν, ἢ τοὺς πρὸς τῷ εἶναι πολίτας καὶ ἐπιθυμοῦντας τούτου. τούτοις μὲν γὰρ μεγάλα τὰ διαφέροντά ἐστιν εὖ τε πράττειν τὴν πόλιν τήνδε καὶ ἀνεπιτηδείως διὰ τὸ ἀναγκαῖον σφίσιν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι εἶναι μετέχειν τὸ μέρος τῶν δεινῶν, ὥσπερ καὶ τῶν ἀγαθῶν μετέχουσι· ὅσοι δὲ φύσει 6
μὲν πολῖταί εἰσι, γνώμῃ δὲ χρῶνται ὡς πᾶσα γῆ πατρὶς αὐτοῖς ἐστιν ἐν ᾗ ἂν τὰ ἐπιτήδεια ἔχωσιν, οὗτοι δῆλοί εἰσιν ὅτι κἂν παρέντες τὸ τῆς πόλεως κοινὸν ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ ἑαυτῶν ἴδιον κέρδος ἔλθοιεν διὰ τὸ μὴ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν οὐσίαν πατρίδα ἑαυτοῖς ἡγεῖσθαι. ἐγὼ τοίνυν ἀποφανῶ Φίλωνα 7
τουτονὶ περὶ πλείονος ποιησάμενον τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν ἢ τὸν κοινὸν τῆς πόλεως κίνδυνον, καὶ ἡγησάμενον κρεῖττον εἶναι αὐτὸν ἀκινδύνως τὸν βίον διάγειν ἢ τὴν πόλιν σῴζειν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις πολίταις κινδυνεύοντα.

Οὗτος γάρ, ὦ βουλή, ὅτε ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἦν (ἧς 8
ἐγώ, καθ' ὅσον ἀναγκάζομαι, κατὰ τοσοῦτον μέμνημαι), ἐκκεκηρυγμένος ἐκ τοῦ ἄστεως ὑπὸ τῶν τριάκοντα μετὰ τοῦ ἄλλου πλήθους τῶν πολιτῶν τέως μὲν ᾤκει ἐν ἀγρῷ, ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθον εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ οὐ μόνον οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπερορίας οἱ μὲν εἰς τὸ ἄστυ οἱ δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ συνελέγοντο, καὶ καθ' ὅσον ἕκαστος οἷός τ' ἦν, κατὰ τοσοῦτον ἐβοήθει τῇ πατρίδι, τὰ ἐναντία ἅπασι τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐποίησε· συσκευασάμενος γὰρ 9
τὰ ἑαυτοῦ ἐνθένδε εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐξῴκησε, καὶ ἐν Ὠρωπῷ μετοίκιον κατατιθεὶς ἐπὶ προστάτου ᾤκει, βουληθεὶς παρ' ἐκείνοις μετοικεῖν μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμῶν πολίτης εἶναι. οὐ τοίνυν οὐδ' ὥσπερ ἔνιοί τινες τῶν πολιτῶν μετεβάλοντο, ἐπειδὴ ἑώρων τοὺς ἀπὸ Φυλῆς ἐν οἷς ἔπραττον εὐτυχοῦντας, οὐδὲ τούτων τι τῶν εὐτυχημάτων ἠξίωσε μετασχεῖν, ἐπὶ

6 ὅσοι δὲ C : καὶ γὰρ X : καὶ γὰρ οἱ Aldus : οἱ δὲ Frohberger
8 ἐστιν αὐτοῖς C   9 κἂν Dryander : ἂν L : ⟨τάχ'⟩ ἂν Francken
10 τὸ ex τη corr. X¹   17 τοσοῦτον C : τοῦτο X   18 ἄστεος L
19 ἐπεὶ C   23 τἀναντία C   25 ἐνθάδε L : corr. Bekker
28 μετεβάλλοντο V W

κατειργασμένοις μᾶλλον ἐλθεῖν βουλόμενος ἢ συγκατελθεῖν
κατεργασάμενός τι τῶν τῇ κοινῇ πολιτείᾳ συμφερόντων· οὐ
γὰρ ἦλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, οὐδ' ἔστιν ὅπου ἑαυτὸν ὑμῖν
10 τάξαι παρέσχεν. καίτοι γε ὅστις εὐτυχοῦντας ὁρῶν ἡμᾶς
ἐτόλμα προδιδόναι, τί ποτε ὡς μὴ ἐβουλόμεθά γε πράττοντας
ἐποίησεν ἄν; ὅσοι μὲν τοίνυν διὰ συμφορὰς ἰδίας οὐ μετέσχον
τῶν τότε γενομένων τῇ πόλει κινδύνων, συγγνώμης τινὸς
ἄξιοί εἰσι τυχεῖν· οὐδενὶ γὰρ οὐδὲν ἑκούσιον δυστύχημα
11 γίγνεται· ὅσοι δὲ γνώμῃ τοῦτο ἔπραξαν, οὐδεμιᾶς συγγνώμης
ἄξιοί εἰσιν· οὐ γὰρ διὰ δυστυχίαν ἀλλὰ δι' ἐπιβουλὴν ἐποίη-
σαν αὐτό. καθέστηκε δέ τι ἔθος δίκαιον πᾶσιν ἀνθρώποις
τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα
δυναμένοις μὴ ἀδικεῖν, τοῖς δὲ πένησιν ἢ ἀδυνάτοις τῷ
σώματι συγγνώμην ἔχειν διὰ τὸ ἡγεῖσθαι ἄκοντας αὐτοὺς
12 ἁμαρτάνειν. οὗτος τοίνυν οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιός ἐστι
τυχεῖν· οὔτε γὰρ τῷ σώματι ἀδύνατος ἦν ταλαιπωρεῖν, ὡς
[188] καὶ ὑμεῖς ὁρᾶτε, οὔτε τῇ οὐσίᾳ ἄπορος λῃτουργεῖν, ὡς ἐγὼ
ἀποδείξω. ὅστις οὖν ὅσον δυνατὸς ἦν ὠφελεῖν, τοσοῦτον
κακὸς ἦν, πῶς οὐκ ἂν εἰκότως ὑπὸ πάντων ὑμῶν μισοῖτο;
13 ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε τῶν πολιτῶν οὐδενὶ τοῦτον
ἀποδοκιμάσαντες, ⟨ὃς⟩ οὔ τι τοὺς ἑτέρους ἀλλ' ἀμφοτέρους
φανερός ἐστι προδούς, ὥστε μήτε τοῖς ἐν τῷ ἄστει γενο-
μένοις φίλον προσήκειν εἶναι τοῦτον (οὐ γὰρ ἠξίωσεν ὡς
αὐτοὺς ἐλθεῖν κινδυνεύοντας), μήτε τοῖς τὸν Πειραιᾶ κατα-
λαβοῦσιν· οὐδὲ γὰρ τούτοις ἠθέλησε συγκατελθεῖν, φυγὰς
14 καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γενόμενος. εἰ μέντοι τι μέρος περίεστι
τῶν πολιτῶν ὅ τι τῶν αὐτῶν μετέσχε τούτῳ πραγμάτων,

1 *κατειργασμένοις* C : *κατεργασαμένω* X 2 *οὐ γὰρ* Weidner : *οὐδ'* L 4 *παρέσχεν* C : *παρασχεῖν* X *καίτοι γε* Scheibe : *καὶ γὰρ* L : *καίτοι* Bekker *ἡμᾶς* Taylor : *ὑμᾶς* L 5 *βουλόμεθά* L : corr. Markland 7–9 *τινὸς . . . συγγνώμης* om. C 13 *μὴ* om. C 16 *ἢ ταλαιπωρεῖ* L : corr. Taylor 17 *ὁρᾶται* X *λειτ.* L 20 *οὐδ'* om. C 21 *ὃς* add. Taylor *οὔ τι* Sauppe : *οὔτ' εἰ* L 25 *φυγὰς (κατὰ ταὐτὰ)* Westermann : *φῇ δὲ* X : *καὶ ταῦτα ὥς φησι καὶ αστὸς γενόμενος* C : [*φησὶ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς παραγενόμενος*] Sluiter : *φημὶ δὲ ταῦτα ἐκεῖ αὐτὸς γενόμενος* Unger

μετ᾽ ἐκείνων, ἐάν ποτε (ὃ μὴ γένοιτο) λάβωσι τὴν πόλιν, βουλεύειν ἀξιούτω.

Ὡς οὖν ᾤκει τε ἐν Ὠρωπῷ ἐπὶ προστάτου καὶ ἐκέκτητο ἱκανὴν οὐσίαν καὶ οὔτ᾽ ἐν τῷ Πειραιεῖ οὔτ᾽ ἐν τῷ ἄστει ἔθετο τὰ ὅπλα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτύρων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὑπολείπεται τοίνυν αὐτῷ λέγειν ὡς τῷ μὲν σώματι δι᾽ 15
ἀσθένειάν τινα ἐπιγενομένην ἀδύνατος κατέστη βοηθῆσαι
εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐπαγγειλάμενος
αὐτὸς ἢ χρήματ᾽ εἰσενεγκεῖν εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ἢ
ὁπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι πολλοὶ
τῶν πολιτῶν αὐτοὶ οὐ δυνάμενοι λῃτουργεῖν τοῖς σώμασιν.
ἵνα οὖν μὴ ἐγγένηται αὐτῷ ψευσαμένῳ ἐξαπατῆσαι, καὶ περὶ 16
τούτων ἤδη σαφῶς ὑμῖν ἀποδείξω, ἐπειδὴ ὕστερον οὐκ ἐξέσται
μοι παρελθόντι ἐνθάδ᾽ ἐλέγχειν αὐτόν. Καί μοι κάλει
Διότιμον τὸν Ἀχαρνέα καὶ τοὺς αἱρεθέντας μετ᾽ αὐτοῦ τοὺς
δημότας ὁπλίσαι ἀπὸ τῶν εἰσενεχθέντων χρημάτων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΘΕΝΤΩΝ ΜΕΤΑ ΔΙΟΤΙΜΟΥ.

Οὗτος τοίνυν οὐχ ὅπως ὠφελήσει τὴν πόλιν ἐν τοιούτῳ 17
καιρῷ καὶ τοιαύτῃ καταστάσει διενοήθη, ἀλλ᾽ ὅπως τι κερδανεῖ
ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμφορῶν παρεσκευάσατο· ὁρμώμενος
γὰρ ἐξ Ὠρωποῦ, τοτὲ μὲν αὐτὸς μόνος, τοτὲ δ᾽ ἑτέροις
ἡγούμενος οἷς τὰ ὑμέτερα δυστυχήματα εὐτυχήματα ἐγεγόνει,
περιιὼν κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐντυγχάνων τῶν πολιτῶν τοῖς 18
πρεσβυτάτοις, οἳ κατέμειναν ἐν τοῖς δήμοις ὀλίγα μὲν τῶν
ἐπιτηδείων ἔχοντες, ἀναγκαῖα δέ, εὖνοι μὲν ὄντες τῷ πλήθει,
ἀδύνατοι δὲ ὑπὸ τῆς ἡλικίας βοηθεῖν, τούτους ἀφῃρεῖτο τὰ

3 προστάκτου C 4 pr. τῷ om. C 9 γενομένην L: corr. Herwerden coll. Dem. xxxvi 7 11 εἰσενέγκειεν Reiske 13 λειτ. L 15 ἐπιδείξω X[1]: corr. X[1] 16 ἐνθάδ᾽ Aldus: ἔνθα X: om. C 17 Διότιμον τὸν Frohberger: αὐτὸν Δ. L 19 μάρτυρες solum C μετὰ] αὐτὸν E N: αὐτὸ M 20 ὠφελήσει C: ὠφελήσοι X 21 κερδανεῖ C: κερδαίνοι X 22 ὁρώμενος X 26 πρεσβυτέροις Naber 27 τἀναγκαῖα Dobree

ὑπάρχοντα, περὶ πλείονος ποιούμενος αὐτὸς μικρὰ κερδαίνειν
ἢ ἐκείνους μηδὲν ἀδικεῖν· οἱ νῦν αὐτὸν δι' αὐτὸ τοῦτο οὐχ
οἷοί τέ εἰσιν ἐπεξελθεῖν ἅπαντες, δι' ὅπερ καὶ τότε ἀδύνατοι
19 τῇ πόλει βοηθεῖν ἦσαν. οὐ μέντοι τοῦτόν γε χρὴ διὰ τὴν
ἐκείνων ἀδυναμίαν δὶς ὠφεληθῆναι, τότε τ' ἀφελόμενον ἃ
εἶχον, νῦν τε δοκιμασθέντα ὑφ' ὑμῶν· ἀλλὰ κἂν ὁστισοῦν
παραγένηται τῶν ἀδικηθέντων, μέγα αὐτὸ ἡγήσασθε εἶναι,
καὶ τοῦτον ὑπερμισήσατε, ὅστις ἐτόλμησεν, οἷς ἕτεροι διδόναι
παρ' ἑαυτῶν τι προῃροῦντο διὰ τὴν ἀπορίαν οἰκτίραντες
αὐτούς, τούτων ἀφαιρεῖσθαι τὰ ὑπάρχοντα. Κάλει μοι
τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

20 Οὐ τοίνυν ἔγωγε οἶδα ὅ τι ὑμᾶς διαφερόντως δεῖ γιγνώ-
σκειν περὶ αὐτοῦ ἢ οἱ οἰκεῖοι γιγνώσκουσι· τοιαῦτα γάρ
ἐστιν, ὥστ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ ἄλλο ἡμάρτητο, διὰ μόνα
ταῦτα δίκαιον εἶναι ἀποδοκιμασθῆναι. οἷα μὲν οὖν ζῶσα ἡ
μήτηρ αὐτοῦ κατηγόρει, παρήσω· ἐξ ὧν δὲ τελευτῶσα τὸν
βίον διεπράξατο τεκμαιρομένοις ῥᾴδιόν ἐστιν ὑμῖν γνῶναι
21 ὁποῖός τις ἦν περὶ αὐτήν. ἐκείνη γὰρ τούτῳ μὲν ἠπίστησεν
ἀποθανοῦσαν ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι, Ἀντιφάνει δὲ οὐδὲν προσή-
κουσα πιστεύσασα ἔδωκεν εἰς τὴν ἑαυτῆς ταφὴν τρεῖς μνᾶς
ἀργυρίου, παραλιποῦσα τοῦτον ὑὸν ὄντα ἑαυτῆς. ἆρα δῆλον
ὅτι εὖ ᾔδει αὐτὸν οὐδὲ διὰ τὸ προσήκειν αὐτῇ τὰ δέοντα ἂν
22 ποιήσαντα; καίτοι εἰ μήτηρ, ἣ πέφυκε καὶ ἀδικουμένη ὑπὸ
τῶν ἑαυτῆς παίδων μάλιστα ἀνέχεσθαι καὶ μίκρ' ὠφελουμένη
μεγάλα ἔχειν ἡγεῖσθαι διὰ τὸ εὐνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐλέγχῳ τὰ
[189] γιγνόμενα δοκιμάζειν, ἐνόμιζε τοῦτον κἂν ἀπὸ τεθνεώσης
23 φέρειν ἑαυτῆς, τί χρὴ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ διανοηθῆναι; ὅστις
γὰρ περὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀναγκαίους τοιαῦτα ἁμαρτάνει ἁμαρτή-
ματα, τί ἂν περί γε τοὺς ἀλλοτρίους ποιήσειεν; ὡς οὖν καὶ

5 τότε τ' Reiske: τό τε L 9 οἰκτείραντες L 13 οἶδα marg. Ald.: ἤδη X: οἶμαι C γιν. L 14 οἱ C: om. X 16 δίκαιον Emperius: ἱκανὸν L 21 αὐτῆς C 22 παραλείπουσα W υἱὸν L ἄρα X 24 ποιήσοντα L: corr. Dobree 25 μίκρ' Wakefield: μὴ δ' L 28 διανοεῖσθαι C ὃς C 30 γε om. C

ταῦτ' ἀληθῆ ἐστιν, ἀκούσατε αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὸ ἀργύριον καὶ θάψαντος αὐτήν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τί ⟨ἂν⟩ οὖν βουληθέντες ὑμεῖς τοῦτον δοκιμάσαιτε; πότε- 24
ρον ὡς οὐχ ἡμαρτηκότα; ἀλλὰ τὰ μέγιστα περὶ τὴν πατρίδα
ἠδίκηκεν· ἀλλ' ὡς ἔσται βελτίων; τοιγάρτοι πρότερον βελ-
τίων γενόμενος περὶ τὴν πόλιν ὕστερον βουλεύειν ἀξιούτω,
φανερόν τι ἀγαθὸν ὥσπερ τότε κακὸν ποιήσας. σωφρονέ-
στερον γάρ ἐστιν ὕστερον πᾶσι τῶν ἔργων τὰς χάριτας
ἀποδιδόναι· δεινὸν γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, εἰ ἐξ ὧν μὲν ἤδη
ἡμάρτηκε μηδέποτε τιμωρηθήσεται, ἐξ ὧν δὲ μέλλει εὖ ποιή-
σειν ἤδη τιμήσεται. ἀλλ' ἄρα ἵνα βελτίους ὦσιν οἱ πολῖται 25
ὁρῶντες ἅπαντας ὁμοίως τιμωμένους, διὰ τοῦτο δοκιμαστέος
ἐστίν; ἀλλὰ κίνδυνος καὶ τοὺς χρηστούς, ἐὰν αἰσθάνωνται
ὁμοίως τοῖς πονηροῖς τιμώμενοι, παύσεσθαι τῶν χρηστῶν
ἐπιτηδευμάτων, τῶν αὐτῶν ἡγουμένους εἶναι τούς τε κακοὺς
τιμᾶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀμνημονεῖν. ἄξιον δὲ καὶ τόδε 26
ἐνθυμηθῆναι, ὅτι εἰ μέν τις φρούριόν τι προὔδωκεν ἢ ναῦς
ἢ στρατόπεδόν τι, ἐν ᾧ μέρος τι ἐτύγχανε τῶν πολιτῶν ὄν,
ταῖς ἐσχάταις ἂν ζημίαις ἐζημιοῦτο, οὗτος δὲ προδοὺς ὅλην
τὴν πόλιν οὐχ ὅπως ⟨μὴ⟩ τιμωρηθήσεται ⟨ἀλλὰ καὶ ὅπως
τιμήσεται⟩ παρασκευάζεται. καίτοι δικαίως γ' ἄν, ὅστις
φανερῶς ὥσπερ οὗτος προὔδωκε τὴν ἐλευθερίαν, οὐ περὶ τοῦ
βουλεύειν ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν καὶ τῆς μεγίστης τιμωρίας
ἀγωνίζοιτο.

'Ακούω δ' αὐτὸν λέγειν ὡς, εἴ τι ἦν ἀδίκημα τὸ μὴ παρα- 27
γενέσθαι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, νόμος ἂν ἔκειτο περὶ αὐτοῦ

3 *μάρτυρες* C: om. X, sed est spatium 4 *ἂν* add. Bekker 8 *κακὸν* C: *ἀγαθὸν* X 9 *πᾶσι*] *ἀεὶ* Fuhr 12 *τετιμήσεται* L: corr. Cobet *ἄρα* Birkler: *ἆρα* L 13 *δοκιμαστέον* L: corr. Reiske 15 *τοὺς πονηροὺς* Anon. Taylori *τιμωμένους* L: corr. Reiske 18 *ναῦν* L: corr. Fuhr coll. Hyper. Eux. § 8 19 *ὧν* X¹: corr. X¹ 21 *μὴ* add. Reiske *ἀλλὰ καὶ ὅπως τιμηθήσεται* (*τιμήσεται* Cobet) add. Reiske 22 *γ'*] *τ'* X: *τις* C 24 *τιμωρίας* Dobree: *ἀπορίας* L 25 *ἀγωνίζοιτο* Rauchenstein (*-σαιτο* Reiske): *ἐκκλησιάζοιτο* C: *ἐκκλησιάζεται* X

διαρρήδην, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων. οὐ γὰρ
οἴεται ὑμᾶς γνώσεσθαι ὅτι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἀδικήματος
οὐδεὶς περὶ αὐτοῦ ἐγράφη νόμος. τίς γὰρ ἄν ποτε ῥήτωρ
ἐνεθυμήθη ἢ νομοθέτης ἤλπισεν ἁμαρτήσεσθαί τινα τῶν
28 πολιτῶν τοσαύτην ἁμαρτίαν; οὐ γὰρ ἂν δήπου, εἰ μέν τις
λίποι τὴν τάξιν μὴ αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν κινδύνῳ οὔσης ἀλλ'
ἑτέρους εἰς τοῦτο καθιστάσης, ἐτέθη νόμος ὡς μεγάλα
ἀδικοῦντος, εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν κινδύνῳ οὔσης
λίποι τὴν πόλιν αὐτήν, οὐκ ἂν ἄρα ἐτέθη. ⟨ἢ⟩ σφόδρα γ' ἄν,
εἴ τις ᾠήθη τινὰ τῶν πολιτῶν ἁμαρτήσεσθαί τι τοιοῦτόν ποτε.
29 τίς δ' οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειεν ὑμῖν, εἰ τοὺς μετοίκους
μέν, ὅτι οὐ κατὰ τὸ προσῆκον ἑαυτοῖς ἐβοήθησαν τῷ δήμῳ,
ἐτιμήσατε ἀξίως τῆς πόλεως, τοῦτον δέ, ὅτι παρὰ τὸ προσῆ-
κον ἑαυτῷ προὔδωκε τὴν πόλιν, μὴ κολάσετε, εἰ μή γε ἄλλῳ
30 τινὶ μείζονι, τῇ γε παρούσῃ ἀτιμίᾳ; ἀναμνήσθητε δὲ δι' ὅ τι
ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας γενομένους περὶ τὴν πόλιν τιμᾶτε
καὶ τοὺς κακοὺς ἀτιμάζετε. ἐδείχθη γὰρ ἀμφότερα ταῦτα
οὐ τῶν γεγενημένων μᾶλλόν τι ἕνεκα ἢ τῶν γενησομένων,
ἵν' ἀγαθοὶ προθυμῶνται γίγνεσθαι ἐκ παρασκευῆς, κακοὶ δὲ
31 μηδὲ ἐξ ἑνὸς τρόπου ἐπιχειρῶσιν. ἔτι δὲ ἐνθυμήθητε·
ποίων ἂν ὑμῖν δοκεῖ οὗτος ὅρκων φροντίσαι, ὃς ἔργῳ τοὺς
πατρίους θεοὺς προὔδωκεν; ἢ πῶς ἂν χρηστόν τι βουλεῦσαι
περὶ τῆς πολιτείας, ὃς οὐδὲ ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα ἐβου-
λήθη; ἢ ποῖα ἂν ἀπόρρητα τηρῆσαι, ὃς οὐδὲ τὰ προειρημένα
ποιῆσαι ἠξίωσε; πῶς δ' εἰκός ἐστι τοῦτον, ὃς οὐδὲ τελευταῖος
ἐπὶ τοὺς κινδύνους ἦλθε, πρότερον τῶν κατεργασαμένων ⟨ἢ⟩
καὶ οὕτω συντιμηθῆναι; σχέτλιον δ' ἂν εἴη, εἰ οὗτος μὲν
ἅπαντας τοὺς πολίτας περὶ οὐδενὸς ἡγήσατο, ὑμεῖς δὲ τοῦτον
32 ἕνα ὄντα μὴ ἀποδοκιμάσαιτε. ὁρῶ δέ τινας οἳ νῦν μὲν

4 τινα] ποτε τινὰ C 5 ἂν del. Cobet 9 ἢ add. Dobree
14 μή γε] μὴ καὶ Bekker 16 γενομένους O : γινομένους C X
17 παρεδείχθη Rauchenstein 19 κακοῖς Dobree 21 οὗτος
om. C 22 πατρῴους L : corr. Es 26 ἢ add. Dryander : ἢ
καὶ ὁπωσοῦν τιμηθῆναι Dobree

τούτῳ παρασκευάζονται βοηθεῖν καὶ δεῖσθαι ὑμῶν, ἐπειδὴ ἐμὲ
οὐκ ἐδύναντο πεῖσαι· τότε δέ, ὅτε οἱ κίνδυνοι μὲν ὑμῖν καὶ
οἱ μέγιστοι ἀγῶνες ἦσαν, τὰ δὲ ἆθλα αὐτὴ ἡ πολιτεία ἔκειτο,
καὶ ἔδει οὐ μόνον περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς [190]
ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι, τότε οὐκ ἐδέοντο αὐτοῦ βοηθῆσαι
καὶ ὑμῖν καὶ κοινῇ τῇ πόλει, καὶ μὴ προδοῦναι μήτε τὴν
πατρίδα μήτε τὴν βουλήν, ἧς νῦν ἀξιοῖ τυχεῖν οὐ μετὸν αὐτῷ,
ἄλλων γε κατεργασαμένων. μόνος δή, ὦ βουλή, δικαίως 33
οὐδ' ἂν ἀγανακτοίη μὴ τυχών· οὐ γὰρ ὑμεῖς νῦν αὐτὸν
ἀτιμάζετε, ἀλλ' αὐτὸς αὑτὸν τότε ἀπεστέρησεν, ὅτε οὐκ
ἠξίωσεν, ὥσπερ νῦν προθύμως κληρωσόμενος ἦλθε, καὶ τότε
διαμαχούμενος περὶ αὐτῆς καταστῆναι μεθ' ὑμῶν.

Ἱκανά μοι νομίζω εἰρῆσθαι, καίτοι πολλά γε παραλιπών· 34
ἀλλὰ πιστεύω ὑμᾶς καὶ ἄνευ τούτων αὐτοὺς τὰ συμφέροντα
τῇ πόλει γνώσεσθαι. οὐ γὰρ ἄλλοις τισὶν ὑμᾶς δεῖ περὶ
τῶν ἀξίων ὄντων βουλεύειν τεκμηρίοις χρῆσθαι ἢ ὑμῖν αὐτοῖς,
ὁποῖοί τινες ὄντες αὐτοὶ περὶ τὴν πόλιν ἐδοκιμάσθητε. ἔστι
γὰρ τὰ τούτου ἐπιτηδεύματα καινὰ παραδείγματα καὶ πάσης
δημοκρατίας ἀλλότρια.

2 ἠδύν. L   3 αὐτῇ X^1: corr. X^1 5 ἀγωνίζεσθαι Frohberger: βούλεσθαι X: βουλεύεσθαι C   8 γε] τε X: om. C   10 ἀτιμάσετε Frohberger   ὅτε] ἡνίκα C   11 ᾗσπερ Reiske   12 διαμαχόμενος L: corr. Markland   13 μοι Reiske: μὲν L   καίπερ Frohberger   14 αὐτοὺς Reiske: αὐτῶν L   17 αὐτοὶ C: αὐτῷ X   18 κοινὰ L: corr. Anon. Taylori

XXXII

ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΙΤΟΝΟΣ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

Reisk. [497] Διόδοτος, εἷς τῶν μετὰ Θρασύλλου καταλεγέντων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, μέλλων ἐκπλεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Γλαυκίππου ἄρχοντος, ἔχων νήπια παιδία, διαθήκας ἐποιήσατο, καταλιπὼν αὐτοῖς ἐπίτροπον τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀδελφὸν Διογείτονα, τῶν δὲ παιδίων θεῖόν τε καὶ πάππον ἀπὸ μητρός. αὐτὸς μὲν οὖν ἐν Ἐφέσῳ μαχόμενος ἀποθνήσκει· Διογείτων δὲ πᾶσαν τὴν οὐσίαν [498] τῶν ὀρφανῶν διαχειρισάμενος καὶ ἐκ πολλῶν πάνυ χρημάτων οὐδὲν ἀποδείξας αὐτοῖς ἔτι περιὸν κατηγορεῖται πρὸς ἑνὸς τῶν μειρακίων δοκιμασθέντος κακῆς ἐπιτροπῆς. λέγει δὲ κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ὁ τῆς ἐκείνου μὲν θυγατριδῆς τῶν δὲ μειρακίων ἀδελφῆς ἀνήρ.

1 Εἰ μὲν μὴ μεγάλα ἦν τὰ διαφέροντα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἄν ποτε εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἴασα, νομίζων αἴσχιστον εἶναι πρὸς τοὺς οἰκείους διαφέρεσθαι, εἰδώς τε ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀδικοῦντες χείρους ὑμῖν εἶναι δοκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἵτινες ἂν ἔλαττον ὑπὸ τῶν προσηκόντων ἔχοντες ἀνέχεσθαι μὴ δύνωνται· ἐπειδὴ μέντοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρηνται καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑφ' [499] ὧν ἥκιστα ἐχρῆν ἐπ' ἐμὲ κηδεστὴν ὄντα κατέφυγον, ἀνάγκη
2 μοι γεγένηται εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. ἔχω δὲ τούτων μὲν ἀδελφήν, Διογείτονος δὲ θυγατριδῆν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἀμφοτέρων τὸ μὲν πρῶτον ἔπεισα τοῖς φίλοις ἐπιτρέψαι

5 *παίδων* M 6 *ἐν* om. F 8 *περιων* L : corr. Weil 9 *κατ'* G : *καὶ* F M 12 laudat §§ 1–3 (. . . *χείρους εἶναι*) et § 4 (. . . *θυγατέρα*) Syrianus in Hermog. i 88 sq. ed. Rabe, cuius codd. sunt V (Marcianus 433 s. xiii) et S (Messanensis S. Salv. 118 s. xiii) *ἦν, ὦ δικασταί, τὰ διαφέροντα* Syr. 14 *αἴσχιστος* F *τε* Syr. : om. L 18 *ἀπεστέρηται* Syr. *πεπονθότες* F Syr. : *παθόντες* M 22 *ἔπεισα*] *ἔ. αὐτοὺς* Syr. *τοῖς φίλοις* Syr. : *τοὺς φίλους* F M

δίαιταν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰ τούτων πράγματα μηδένα
τῶν ἄλλων εἰδέναι· ἐπειδὴ δὲ Διογείτων ἃ φανερῶς ἔχων
ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ τῶν αὐτοῦ φίλων ἐτόλμα
πείθεσθαι, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ φεύγειν δίκας καὶ μὴ οὔσας
διώκειν καὶ ὑπομένειν τοὺς ἐσχάτους κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ
δίκαια ποιήσας ἀπηλλάχθαι τῶν πρὸς τούτους ἐγκλημάτων,
ὑμῶν δέομαι, ἐὰν μὲν ἀποδείξω οὕτως αἰσχρῶς αὐτοὺς 3
ἐπιτετροπευμένους ὑπὸ τοῦ πάππου ὡς οὐδεὶς πώποτε ὑπὸ
τῶν οὐδὲν προσηκόντων ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ
δίκαια, εἰ δὲ μή, τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεύειν, ἡμᾶς δὲ εἰς
τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. ἐξ ἀρχῆς δ' [500]
ὑμᾶς περὶ αὐτῶν διδάξαι πειράσομαι.

Ἀδελφοὶ ἦσαν, ὦ ἄνδρες δικασταί, Διόδοτος καὶ Διογεί- 4
των ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, καὶ τὴν μὲν ἀφανῆ οὐσίαν
ἐνείμαντο, τῆς δὲ φανερᾶς ἐκοινώνουν. ἐργασαμένου δὲ
Διοδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ χρήματα πείθει αὐτὸν Διο-
γείτων λαβεῖν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, ἥπερ ἦν αὐτῷ μόνη·
καὶ γίγνονται αὐτῷ ὑεῖ δύο καὶ θυγάτηρ. χρόνῳ δὲ ὕστερον 5
καταλεγεὶς Διόδοτος [μετὰ Θρασύλλου] τῶν ὁπλιτῶν, καλέσας
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἀδελφιδῆν οὖσαν, καὶ τὸν ἐκείνης μὲν
πατέρα, αὑτοῦ δὲ κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν [ὁμοπάτριον], πάππον
δὲ τῶν παιδίων καὶ θεῖον, ἡγούμενος διὰ ταύτας τὰς ἀναγκαιό-
τητας οὐδενὶ μᾶλλον προσήκειν δικαίῳ περὶ τοὺς αὑτοῦ
παῖδας γενέσθαι, διαθήκην αὐτῷ δίδωσι καὶ πέντε τάλαντα [503]
ἀργυρίου παρακαταθήκην· ναυτικὰ δὲ ἀπέδειξεν ἐκδεδομένα 6
ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς . . . , δισχιλίας δὲ

1 *δίαιταν* Syr. : *διαιτᾶν* F M *τούτων* F Syr. S (*τούτοις* V) : *τούτου* M 2 *ἐπειδὴ* Syr. : *ἐπεὶ* L 3 *ἐξηλέγχετο* Syr. : *ἐξήλεγκτο* L : *ἐξελήλεγκτο* Fuhr 4 *ἐβουλήθη* Syr. : *ἠβουλήθη* L 5 *ὑπομένειν* F[1] (?) : *καθυπομένειν* Syr. : *ὑπομεῖναι* M F[c] (1) 6 *τούτοις* F Syr. V 7 *μὲν* om. Syr. V 9 *μηδὲν* Syr. 16–17 *λαβεῖν Διογείτων* Syr. S 18 *γίν.* F M *ὑεῖ* Morgan : *υἱοὶ* L 19 *μετὰ Θρασύλλου* Wilamowitz, *τῶν ὁπλιτῶν* (*τοῦ ἐπὶ τῶν ὁ.* G T) Kayser del. 21 *ὁμοπάτριον* del. Herwerden 23 *δικαίῳ περὶ τοὺς αὑτοῦ* Sauppe : *καὶ ὥσπερ τοῦ αὐτοῦ* F M 25 *αὐτίκα* L : corr. Markland 26 *ἐγγείους δὲ δισχιλίας δραχμὰς δεδανεισμένας* suppl. Sauppe

[504] ὀφειλομένας ἐν Χερρονήσῳ. ἐπέσκηψε δέ, ἐάν τι πάθῃ,
τάλαντον μὲν ἐπιδοῦναι τῇ γυναικὶ καὶ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ
δοῦναι, τάλαντον δὲ τῇ θυγατρί. κατέλιπε ⟨δὲ⟩ καὶ εἴκοσι
7 μνᾶς τῇ γυναικὶ καὶ τριάκοντα στατῆρας Κυζικηνούς. ταῦτα
δὲ πράξας καὶ οἴκοι ἀντίγραφα καταλιπὼν ᾤχετο στρατευσόμενος μετὰ Θρασύλλου. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου ἐν
Ἐφέσῳ Διογείτων ⟨τέως⟩ μὲν τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν
θάνατον τοῦ ἀνδρός, καὶ τὰ γράμματα λαμβάνει ἃ κατέλιπε
σεσημασμένα, φάσκων τὰ ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων
[505] τῶν γραμματείων κομίσασθαι. ἐπειδὴ δὲ χρόνῳ ἐδήλωσε
8 τὸν θάνατον αὐτοῖς καὶ ἐποίησαν τὰ νομιζόμενα, τὸν μὲν
πρῶτον ἐνιαυτὸν ἐν Πειραιεῖ διῃτῶντο· ἅπαντα γὰρ αὐτοῦ
κατελέλειπτο τὰ ἐπιτήδεια· ἐκείνων δὲ ἐπιλειπόντων τοὺς
μὲν παῖδας εἰς ἄστυ ἀναπέμπει, τὴν δὲ μητέρα αὐτῶν ἐκδίδωσιν ἐπιδοὺς πεντακισχιλίας δραχμάς, χιλίαις ἔλαττον ὧν
9 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἔδωκεν. ὀγδόῳ δ' ἔτει δοκιμασθέντος μετὰ
ταῦτα τοῦ πρεσβυτέρου τοῖν μειρακίοιν, καλέσας αὐτοὺς εἶπε
Διογείτων, ὅτι καταλίποι αὐτοῖς ὁ πατὴρ εἴκοσι μνᾶς ἀργυρίου καὶ τριάκοντα στατῆρας. 'ἐγὼ οὖν πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ
δεδαπάνηκα εἰς τὴν ὑμετέραν τροφήν. καὶ ἕως μὲν εἶχον,
οὐδέν μοι διέφερεν· νυνὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπόρως διάκειμαι. σὺ
οὖν, ἐπειδὴ δεδοκίμασαι καὶ ἀνὴρ γεγένησαι, σκόπει αὐτὸς
10 ἤδη πόθεν ἕξεις τὰ ἐπιτήδεια.' ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκπεπληγμένοι καὶ δακρύοντες ᾤχοντο πρὸς τὴν μητέρα, καὶ παρα-
[506] λαβόντες ἐκείνην ἧκον πρὸς ἐμέ, οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους
διακείμενοι καὶ ἀθλίως ἐκπεπτωκότες, κλάοντες καὶ παρακαλοῦντές με μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς ἀποστερηθέντας τῶν πατρῴων
μηδ' εἰς πτωχείαν καταστάντας, ὑβρισμένους ὑφ' ὧν ἥκιστα

1 Χερροννήσωι F 2 τὰ add. F[r] δωμ. F 3 δὲ add. Reiske 7 τέως μὲν τὴν Wilamowitz : τὴν μὲν L 10 τῶν add. F[r] ἐπειδὴ Fuhr : ἐπεὶ L τῷ χρόνῳ G T 12 ἐν supra v. add. F[r] : [ἐν] Πειραιοῖ Herwerden 13 καταλέλειπτο L ὑπολειπόντων (-λιπ- G) L : corr. Reiske 16 αὐτῇ Sylburg 18 καταλείποι L : corr. Stephanus 21 διέφερε Aldus : διέφερον L 26 κλαίοντες L 27 ὑπεριδεῖν F[1] ἀποστερρ. F

ἐχρῆν, ἀλλὰ βοηθῆσαι καὶ τῆς ἀδελφῆς ἕνεκα καὶ σφῶν
αὐτῶν. πολλὰ ἂν εἴη λέγειν, ὅσον πένθος ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ 11
ἦν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. τελευτῶσα δὲ ἡ μήτηρ αὐτῶν
ἠντεβόλει με καὶ ἱκέτευε συναγαγεῖν αὐτῆς τὸν πατέρα καὶ
τοὺς φίλους, εἰποῦσα ὅτι, εἰ καὶ μὴ πρότερον εἴθισται λέγειν
ἐν ἀνδράσι, τὸ μέγεθος αὐτὴν ἀναγκάσει τῶν συμφορῶν
περὶ τῶν σφετέρων κακῶν δηλῶσαι πάντα πρὸς ἡμᾶς. ἐλθὼν 12
δ' ἐγὼ ἠγανάκτουν μὲν πρὸς Ἡγήμονα τὸν ἔχοντα τὴν
τούτου θυγατέρα, λόγους δ' ἐποιούμην πρὸς τοὺς ἄλλους
ἐπιτηδείους, ἠξίουν δὲ τοῦτον εἰς ἔλεγχον ἰέναι περὶ τῶν
χρημάτων. Διογείτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελε, τελευ-
τῶν δὲ ὑπὸ τῶν φίλων ἠναγκάσθη. ἐπειδὴ δὲ συνήλθομεν, [507]
ἤρετο αὐτὸν ἡ γυνή, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων ἀξιοῖ περὶ τῶν
παίδων τοιαύτῃ γνώμῃ χρῆσθαι, 'ἀδελφὸς μὲν ὢν τοῦ πατρὸς
αὐτῶν, πατὴρ δ' ἐμός, θεῖος δὲ αὐτοῖς καὶ πάππος. καὶ εἰ 13
μηδένα ἀνθρώπων ᾐσχύνου, τοὺς θεοὺς ἐχρῆν σε' φησί
'δεδιέναι· ὃς ἔλαβες μέν, ὅτ' ἐκεῖνος ἐξέπλει, πέντε τάλαντα [508]
παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην. καὶ περὶ τούτων ἐγὼ 'θέλω
τοὺς παῖδας παραστησαμένη καὶ τούτους καὶ τοὺς ὕστερον
ἐμαυτῇ γενομένους ὀμόσαι ὅπου ἂν οὗτος λέγῃ. καίτοι οὐχ
οὕτως ἐγώ εἰμι ἀθλία, οὐδ' οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι
χρήματα, ὥστ' ἐπιορκήσασα κατὰ τῶν παίδων τῶν ἐμαυτῆς
τὸν βίον καταλιπεῖν, ἀδίκως δὲ ἀφελέσθαι τὴν τοῦ πατρὸς
οὐσίαν.' ἔτι τοίνυν ἐξήλεγχεν αὐτὸν ἑπτὰ τάλαντα κεκο- 14
μισμένον ναυτικὰ καὶ τετρακισχιλίας δραχμάς, καὶ τούτων [509]
τὰ γράμματα ἀπέδειξεν· ἐν γὰρ τῇ διοικίσει, ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ

1 οὕνεκα L 4 ἠντιβόλει L ἱκέτευε G T : ἱκέτευσε F M 5 καὶ μὴ πρότερον (ex πρῶτ. corr.) F : μὴ καὶ πρ. M : καὶ πρ. μὴ G T 8 ἡγήμονα G T : ἡγεμόνα F M 10 εἰ M ἰέναι G T : εἶναι F M 11 πραγμάτων L : corr. Halbertsma 12 ἀπὸ F M 15 δὲ αὐτοῖς] ὁ αὐτὸς Emperius 16 τούς ⟨γε⟩ Herwerden 17 ἐξέπλει Taylor : ἐξέλιπε L 18 'θέλω Fuhr : θέλω L 20 αὐτὸς λέγῃς G T 23 λιπεῖν Dobree : ἐκλιπεῖν Scheibe : καταναλίσκειν Radermacher : καταλύειν Thalheim : an καταρρυπῆναι? 24 αὐτὸν G T : αὐτῇ F[1] : αὐτὴ F[r] M κεκοσμημένον F[1] (it. infra) : κεκοσμισμένον M 25 αὐτίκα F M : corr. Markland 26 διοικήσει L : corr. Matthaei Κολυττοῦ L

διῳκίζετο εἰς τὴν Φαίδρου οἰκίαν, τοὺς παῖδας ἐπιτυχόντας
15 ἐκβεβλημένῳ βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς αὐτήν. ἀπέφηνε δ'
αὐτὸν ἑκατὸν μνᾶς κεκομισμένον ἐγγείῳ ἐπὶ τόκῳ δεδανει-
σμένας, καὶ ἑτέρας δισχιλίας δραχμὰς καὶ ἔπιπλα πολλοῦ
ἄξια· φοιτᾶν δὲ καὶ σῖτον αὐτοῖς ἐκ Χερρονήσου καθ' ἕκαστον
ἐνιαυτόν. 'ἔπειτα σὺ ἐτόλμησας' ἔφη 'εἰπεῖν, ἔχων τοσαῦτα
χρήματα, ὡς δισχιλίας δραχμὰς ὁ τούτων πατὴρ κατέλιπε
[510] καὶ τριάκοντα στατῆρας, ἅπερ ἐμοὶ καταλειφθέντα ἐκείνου
16 τελευτήσαντος ἐγώ σοι ἔδωκα; καὶ ἐκβάλλειν τούτους ἠξίωσας
θυγατριδοῦς ὄντας ἐκ τῆς οἰκίας τῆς αὑτῶν ἐν τριβωνίοις,
ἀνυποδήτους, οὐ μετὰ ἀκολούθου, οὐ μετὰ στρωμάτων, οὐ
μετὰ ἱματίων, οὐ μετὰ τῶν ἐπίπλων ἃ ⟨ὁ⟩ πατὴρ αὐτοῖς
κατέλιπεν, οὐδὲ μετὰ τῶν παρακαταθηκῶν ἃς ἐκεῖνος παρὰ
17 σοὶ κατέθετο. καὶ νῦν τοὺς μὲν ἐκ τῆς μητρυιᾶς τῆς ἐμῆς
παιδεύεις ἐν πολλοῖς χρήμασιν εὐδαίμονας ὄντας (καὶ ταῦτα
μὲν καλῶς ποιεῖς), τοὺς δ' ἐμοὺς ἀδικεῖς, οὓς ἀτίμους ἐκ τῆς
οἰκίας ἐκβαλὼν ἀντὶ πλουσίων πτωχοὺς ἀποδεῖξαι προθυμεῖ.
καὶ ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις οὔτε τοὺς θεοὺς φοβεῖ, οὔτε ἐμὲ τὴν
συνειδυῖαν αἰσχύνει, οὔτε τοῦ ἀδελφοῦ μέμνησαι, ἀλλὰ
18 πάντας ἡμᾶς περὶ ἐλάττονος ποιεῖ χρημάτων.' τότε μὲν
οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν καὶ δεινῶν ὑπὸ τῆς γυναι-
[511] κὸς ῥηθέντων οὕτω διετέθημεν πάντες οἱ παρόντες ὑπὸ τῶν
τούτῳ πεπραγμένων καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκείνης, ὁρῶντες
μὲν τοὺς παῖδας, οἷα ἦσαν πεπονθότες, ἀναμιμνῃσκόμενοι δὲ
τοῦ ἀποθανόντος, ὡς ἀνάξιον τῆς οὐσίας τὸν ἐπίτροπον κατέ-
λιπεν, ἐνθυμούμενοι δὲ ὡς χαλεπὸν ἐξευρεῖν ὅτῳ χρὴ περὶ
τῶν ἑαυτοῦ πιστεῦσαι, ὥστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδένα τῶν

1 διοικ. M 2 βυβλίῳ F: τῷ βιβλίῳ G: τῳ β. T αὐτήν Reiske: ταύτην L 3 ἐγγείῳ Naber: ἐγγείους F M: ἐγγύους G T τόκῳ] ωι in lit. F[r] 8 ἃ παρ' G 9 ἐκβάλλειν] λλ in lit. M: ἐκβαλεῖν T ἠξίωκας L: corr. Pluygers 10 οἰκ + ίας M αὐτῶν F M 12 τῶν om. F ὁ add. T 16 ἀτίμως G T 17 προθυμῆ(ι) L 18 φοβῆ(ι) L 19 αἰσχύνη(ι) L (ex -ην corr. F[1]) τοῦ add. F[2] 20 ποιεῖς F M: ποιῇ G T 21 ἐλεινῶν Bekker 24 μὲν . . . πεπονθότες in marg. F[r] 27 πιστεῦσαί τινα G T

παρόντων δύνασθαι φθέγξασθαι, ἀλλὰ καὶ δακρύοντας μὴ
ἧττον τῶν πεπονθότων ἀπιόντας οἴχεσθαι σιωπῇ.
Πρῶτον μὲν οὖν τούτων ἀνάβητέ μοι μάρτυρες.

⟨ΜΑΡΤΥΡΕΣ.⟩

Ἀξιῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ λογισμῷ προσέχειν 19
τὸν νοῦν, ἵνα τοὺς μὲν νεανίσκους διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμφο-
ρῶν ἐλεήσητε, τοῦτον δ' ἅπασι τοῖς πολίταις ἄξιον ὀργῆς
ἡγήσησθε. εἰς τοσαύτην γὰρ ὑποψίαν Διογείτων πάντας
ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους καθίστησιν, ὥστε μήτε ζῶντας
μήτε ἀποθνῄσκοντας μηδὲν μᾶλλον τοῖς οἰκειοτάτοις ἢ τοῖς
ἐχθίστοις πιστεύειν· ὃς ἐτόλμησε τῶν μὲν ἔξαρνος γενέσθαι, 20
τὰ δὲ τελευτῶν ὁμολογήσας ἔχειν, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν
λῆμμα καὶ ἀνάλωμα ἐν ὀκτὼ ἔτεσιν ἑπτὰ τάλαντα ἀργυρίου
καὶ ἑπτακισχιλίας δραχμὰς ἀποδεῖξαι. καὶ εἰς τοῦτο ἦλθεν [513]
ἀναισχυντίας, ὥστε οὐκ ἔχων ὅποι τρέψειε τὰ χρήματα, εἰς
ὄψον μὲν δυοῖν παιδίοιν καὶ ἀδελφῇ πέντε ὀβολοὺς τῆς
ἡμέρας ἐλογίζετο, εἰς ὑποδήματα δὲ καὶ εἰς γναφεῖον [ἱμάτια]
καὶ εἰς κουρέως κατὰ μῆνα οὐκ ἦν αὐτῷ οὐδὲ κατ' ἐνιαυτὸν
γεγραμμένα, συλλήβδην δὲ παντὸς τοῦ χρόνου πλεῖν ἢ
τάλαντον ἀργυρίου. εἰς δὲ τὸ μνῆμα τοῦ πατρὸς οὐκ ἀνα- 21
λώσας πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐκ πεντακισχιλίων δραχμῶν,
τὸ μὲν ἥμισυ αὑτῷ τίθησι, ⟨τὸ δὲ⟩ τούτοις λελόγισται. εἰς
Διονύσια τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, (οὐκ ἄτοπον γάρ μοι
δοκεῖ καὶ περὶ τούτου μνησθῆναι) ἑκκαίδεκα δραχμῶν ἀπέφηνεν
ἐωνημένον ἀρνίον, καὶ τούτων τὰς ὀκτὼ δραχμὰς ἐλογίζετο
τοῖς παισίν· ἐφ' ᾧ ἡμεῖς οὐχ ἥκιστα ὠργίσθημεν. οὕτως,

1 μὴ F M : μηδὲν G T 4 μάρτυρες om. F M 5 ἄξιον Fuhr λογισαμένῳ F[1] 7 ἐλεήσετε M 8 γὰρ] δ' G T 9 πρὸς ἀλλήλους M : εἰς ἀλλ. F : om. G T μηδὲ ζῶντας μηδὲ L : corr. Bekker 11 τῶν F[1] : τὰ F[r] rell. 12 ἔχειν Reiske : ἐλεῖν L 13 λῆμα F M 14 ἑπτακισχιλίους F : τετρακισχιλίας Herwerden 15 ὅποι τρέψειε Contius : ὅπου στρέψειε(ν) L (στρά- M) 17 γναφίον M ἱμάτια del. Reiske 18 οὐκ ἦν αὐτῷ κατὰ μῆνα G T 19 πλεῖον L 20 ταλάντον ex ταλάντων F 22 αὐτῶν (αυτῶν M) τίθησι τούτοις λελογίσθαι L (λελόγισθαι M) : corr. Reiske 24 ἀπέφαινεν Aldus : om. G T 26 ᾧ Sylburg : ὧν L

[514] ὦ ἄνδρες, ἐν ταῖς μεγάλαις ζημίαις ἐνίοτε οὐχ ἧττον τὰ
μικρὰ λυπεῖ τοὺς ἀδικουμένους· λίαν γὰρ φανερὰν τὴν
22 πονηρίαν τῶν ἀδικούντων ἐπιδείκνυσιν. εἰς τοίνυν τὰς
ἄλλας ἑορτὰς καὶ θυσίας ἐλογίσατο αὐτοῖς πλεῖν ἢ τετρα-
κισχιλίας δραχμὰς ἀνηλωμένας, ἕτερά τε παμπληθῆ, ἃ πρὸς
τὸ κεφάλαιον συνελογίζετο, ὥσπερ διὰ τοῦτο ἐπίτροπος τῶν
παιδίων καταλειφθείς, ἵνα γράμματ' αὐτοῖς ἀντὶ τῶν χρημά-
των ἀποδείξειεν καὶ πενεστάτους ἀντὶ πλουσίων ἀποφήνειε,
καὶ ἵνα, εἰ μέν τις αὐτοῖς πατρικὸς ἐχθρὸς ἦν, ἐκείνου μὲν
ἐπιλάθωνται, τῷ δ' ἐπιτρόπῳ τῶν πατρῴων ἀπεστερημένοι
23 πολεμῶσι. καίτοι εἰ ἐβούλετο δίκαιος εἶναι περὶ τοὺς παῖδας,
ἐξῆν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὀρφανῶν
καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τῶν ἐπιτρόπων καὶ τοῖς δυναμένοις,
μισθῶσαι τὸν οἶκον ἀπηλλαγμένον πολλῶν πραγμάτων, ἢ
[515] γῆν πριάμενον ἐκ τῶν προσιόντων τοὺς παῖδας τρέφειν καὶ
ὁπότερα τούτων ἐποίησεν, οὐδενὸς ἂν ἧττον Ἀθηναίων πλού-
σιοι ἦσαν. νῦν δέ μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε διανοηθῆναι ὡς
φανερὰν καταστήσων τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἕξων τὰ
τούτων, ἡγούμενος δεῖν τὴν αὑτοῦ πονηρίαν κληρονόμον εἶναι
24 τῶν τοῦ τεθνεῶτος χρημάτων. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὦ
⟨ἄνδρες⟩ δικασταί· οὗτος γὰρ συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ
Ἀριστοδίκου, φάσκων δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἐκείνῳ
συμβαλέσθαι, τὸ ἥμισυ τούτοις ὀρφανοῖς οὖσι λελόγισται,
οὓς ἡ πόλις οὐ μόνον παῖδας ὄντας ἀτελεῖς ἐποίησεν, ἀλλὰ
καὶ ἐπειδὰν δοκιμασθῶσιν ἐνιαυτὸν ἀφῆκεν ἁπασῶν τῶν

1 δικασταί post ἄνδρες addere voluisse vid. M : add. Herwerden 4 πλέον L 5 ἀνηλωμένων F : corr. F[1] 7 παίδων G T κατα-ληφθείς F G γράμματα F τῶν om. G T 10 τῷ δ' ἐπιτρόπῳ Frohberger : τῶι δ' ἐπὶ F : τῶδ' ἐπὶ M : τῷ δ' ἐπεὶ Aldus : τὸν δ' ἐπεὶ G : τὸν δ' ἐπὶ T πατρῴων] π. εἰσὶν G T ἐστερημένοι F[1] 11 ἠβούλετο F M 13 alt. καὶ om. G T 14–15 ἀπηλλαγμένον . . . πριάμενον Dobree : ἀπηλλαγμένοις . . . πριάμενον F M : ἀπηλλαγμένος . . . πριάμενος G T 15 προσιόντας F : corr. F[1] 16 ὁπότερον G T 18 καταστήσονται F M 21 ἄνδρες add. Herwerden (it. bis infra) Ἀλεξίδη F 22 δεούσας Aldus : δέουσαν F M T : δεούσαιν G 23 συμβαλέσθαι Aldus : συμβάλλεσθαι L τούτοις Dobree : τούτων M : τούτων τοῖς F G T

λῃτουργιῶν. οὗτος δὲ πάππος ὢν παρὰ τοὺς νόμους τῆς
ἑαυτοῦ τριηραρχίας παρὰ τῶν θυγατριδῶν τὸ ἥμισυ πράττεται.
καὶ ἀποπέμψας εἰς τὸν Ἀδρίαν ὁλκάδα δυοῖν ταλάντοιν, ὅτε 25
μὲν ἀπέστελλεν, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν ὅτι τῶν [516]
παίδων ὁ κίνδυνος εἴη, ἐπειδὴ δὲ ἐσώθη καὶ ἐδιπλασίασεν,
αὑτοῦ τὴν ἐμπορίαν ἔφασκεν εἶναι. καίτοι εἰ μὲν τὰς ζημίας
τούτων ἀποδείξει, τὰ δὲ σωθέντα τῶν χρημάτων αὐτὸς ἕξει,
ὅποι μὲν ἀνήλωται τὰ χρήματα, οὐ χαλεπῶς εἰς τὸν λόγον
ἐγγράψει, ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων αὐτὸς πλουτήσει.
καθ᾽ ἕκαστον μὲν οὖν, ὦ ⟨ἄνδρες⟩ δικασταί, πολὺ ἂν ἔργον 26
εἴη πρὸς ὑμᾶς λογίζεσθαι· ἐπειδὴ δὲ μόλις παρ᾽ αὐτοῦ παρέ-
λαβον τὰ γράμματα, μάρτυρας ἔχων ἠρώτων Ἀριστόδικον
τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἀλέξιδος (αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανε τετελευτη-
κώς), εἰ ὁ λόγος αὐτῷ εἴη ⟨ὁ⟩ τῆς τριηραρχίας· ὁ δὲ ἔφασκεν
εἶναι, καὶ ἐλθόντες οἴκαδε ηὕρομεν Διογείτονα τέτταρας καὶ
εἴκοσι μνᾶς ἐκείνῳ συμβεβλημένον εἰς τὴν τριηραρχίαν.
οὗτος δὲ ἀπέδειξε δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἀνηλωκέναι, 27
ὥστε τούτοις λελογίσθαι ὅσονπερ ὅλον τὸ ἀνάλωμα αὐτῷ [517]
γεγένηται. καίτοι τί αὐτὸν οἴεσθε πεποιηκέναι περὶ ὧν
οὐδεὶς αὐτῷ σύνοιδεν ἀλλ᾽ αὐτὸς μόνος διεχείριζεν, ὃς ἃ δι᾽
ἑτέρων ἐπράχθη καὶ οὐ χαλεπὸν ἦν περὶ τούτων πυθέσθαι,
ἐτόλμησε ψευσάμενος τέτταρσι καὶ εἴκοσι μναῖς τοὺς αὑτοῦ
θυγατριδοῦς ζημιῶσαι; Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

⟨ΜΑΡΤΥΡΕΣ.⟩

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ⟨ἄνδρες⟩ δικασταί· ἐγὼ δ᾽ 28
ὅσα τελευτῶν ὡμολόγησεν ἔχειν αὐτὸς χρήματα, ἑπτὰ τάλαντα
καὶ τετταράκοντα μνᾶς, ἐκ τούτων αὐτῷ λογιοῦμαι, πρόσοδον

1 λειτ. L 2 τῶν αὐτοῦ θυγατριδῶν G T 3 τὴν ἀνδρίαν F (ἀ + δ.) M 4 ἐπέστελλεν F 5 ἐπειδὴ Rauchenstein : ἐπεὶ L 6 ἔφασκεν G T : φάσκων F M εἰ om. M 7 ἀποδείξει + M 8 ὅπη G T μὴ T 10–11 εἴη ἔργον F G T 11 δὲ om. M 13 τοῦ Ἀλέξιδος G 14 ὁ add. Herwerden 15 εὕρομεν L 17 ἐπέδειξε L : corr. Pluygers 18 ὥσγε F T λελόγισται Fuhr ὅσον ὅπερ G T 20 αὐτῷ οὐδεὶς F : αὐτῷ om. T 21 παρὰ Sylburg πύθεσθαι F 24 tit. in marg. add. T¹ 26 αὐτὸς ἔχειν G T 27 αὐτῶν G T

μὲν οὐδεμίαν ἀποφαίνων, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἀναλίσκων, καὶ θήσω ὅσον οὐδεὶς πώποτ᾽ ἐν τῇ πόλει, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν χιλίας δραχμὰς ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, μικρῷ ἔλαττον ἢ τρεῖς δραχμὰς τῆς ἡμέρας·
29 ἐν ὀκτὼ αὗται ἔτεσι γίγνονται ὀκτακισχίλιαι δραχμαί . . .
[518] ἓξ τάλαντα περιόντα τῶν ἑπτὰ ταλάντων καὶ εἴκοσι μναῖ ⟨τῶν τετταράκοντα μνῶν⟩. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο ἀποδεῖξαι οὔθ᾽ ὑπὸ λῃστῶν ἀπολωλεκὼς οὔτε ζημίαν εἰληφὼς οὔτε χρήσταις ἀποδεδωκώς. . .

4 ἑκάστῳ M ἐνιαυτῷ M[1] 5 αὗται ἔτεσι F: ἔτεσιν αὗται M γίν. F G 6 καὶ ἀποδείκνυνται ante ἓξ add. G T τῶν ἑπτὰ ταλάντων del. Markland 7 τῶν τετταράκοντα μνῶν add. Markland 8 ὑπὸ τῶν T εἰληφὼς] ὠφληκὼς Emperius

XXXIII

ΟΛΥΜΠΙΚΟΣ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ.

Ἔστι δή τις αὐτῷ πανηγυρικὸς λόγος, ἐν ᾧ πείθει τοὺς Ἕλληνας, ἀγομένης Ὀλυμπίασι τῆς πανηγύρεως, ἐκβάλλειν Διονύσιον τὸν τύραννον ἐκ τῆς ἀρχῆς καὶ Σικελίαν ἐλευθερῶσαι, ἄρξασθαί τε τῆς ἔχθρας αὐτίκα μάλα διαρπάσαντας τὴν τοῦ τυράννου σκηνὴν χρυσῷ τε καὶ πορφύρᾳ καὶ ἄλλῳ πλούτῳ πολλῷ
κεκοσμημένην. ἔπεμψε γὰρ δὴ θεωροὺς εἰς τὴν πανήγυριν ὁ [520]
Διονύσιος ἄγοντας θυσίαν τῷ θεῷ, μεγαλοπρεπής τε καταγωγὴ τῶν θεωρῶν ἐγένετο ἐν τῷ τεμένει καὶ πολυτελής, ἵνα θαυμασθείη μᾶλλον ὁ τύραννος ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. ταύτην λαβὼν τὴν ὑπόθεσιν τοιαύτην πεποίηται τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου.

Ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, 1
ἄξιον Ἡρακλέους μεμνῆσθαι, καὶ ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος
συνήγειρε δι' εὔνοιαν τῆς Ἑλλάδος. ἐν μὲν γὰρ τῷ τέως
χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ 2
δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώ-
λυσεν, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν ⟨δὲ⟩ πλούτου,
γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ ⟨τόπῳ⟩ τῆς Ἑλλάδος,
ἵνα τούτων ἁπάντων ἕνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν
ὀψόμενοι, τὰ δ' ἀκουσόμενοι· ἡγήσατο γὰρ τὸν ἐνθάδε σύλ-
λογον ἀρχὴν γενήσεσθαι τοῖς Ἕλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους [521]
φιλίας. ἐκεῖνος μὲν οὖν ταῦθ' ὑφηγήσατο, ἐγὼ δὲ ἥκω οὐ 3
μικρολογησόμενος οὐδὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαχούμενος.
ἡγοῦμαι γὰρ ταῦτα ἔργα μὲν εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων

2 ἐκβαλεῖν Radermacher 3 ἐκ om. G T 6 δὴ om. F G T 8 ἐγίνετο F G T θαυμαστείη M 16 δὲ add. Aldus πλούτου M : πλούτῳ rell. : πλούτων Reiske 17 τόπῳ add. Contius 20 γενέσθαι L : corr. Markland 21 οὖν add. F[2] 22 μικρολογισόμενος M (non F) 23 μὲν ἔργα Cobet σοφιστῶν Markland : σοφὰ τῶν M F[c](1) : σοφῶν τῶν F[1] T : σοφῶν G χρηστῶν L : corr. Markland

καὶ σφόδρα βίου δεομένων, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ καὶ πολίτου πολλοῦ ἀξίου περὶ τῶν μεγίστων συμβουλεύειν, ὁρῶν οὕτως αἰσχρῶς διακειμένην τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλὰ μὲν αὐτῆς ὄντα ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, πολλὰς δὲ πόλεις ὑπὸ τυράννων
4 ἀναστάτους γεγενημένας. καὶ ταῦτα εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν ἐπάσχομεν, στέργειν ἂν ἦν ἀνάγκη τὴν τύχην· ἐπειδὴ δὲ
[522] διὰ στάσιν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονικίαν, πῶς οὐκ ἄξιον τῶν μὲν παύσασθαι τὰ δὲ κωλῦσαι, εἰδότας ὅτι φιλονικεῖν μέν ἐστιν εὖ πραττόντων, γνῶναι δὲ τὰ βέλτιστα
5 τῶν τἀναντία; ὁρῶμεν γὰρ τοὺς κινδύνους καὶ μεγάλους καὶ πανταχόθεν περιεστηκότας· ἐπίστασθε δὲ ὅτι ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν κρατούντων τῆς θαλάττης, τῶν δὲ χρημάτων βασιλεὺς ταμίας, τὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων σώματα τῶν δαπανᾶσθαι δυναμένων, ναῦς δὲ πολλὰς ⟨μὲν⟩ αὐτὸς κέκτηται, πολλὰς δ' ὁ
6 τύραννος τῆς Σικελίας. ὥστε ἄξιον τὸν μὲν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον καταθέσθαι, τῇ δ' αὐτῇ γνώμῃ χρωμένους τῆς σωτηρίας ἀντέχεσθαι, καὶ περὶ μὲν τῶν παρεληλυθότων αἰσχύνεσθαι, περὶ δὲ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι δεδιέναι, καὶ πρὸς
[523] τοὺς προγόνους ἁμιλλᾶσθαι, οἳ τοὺς μὲν βαρβάρους ἐποίησαν τῆς ἀλλοτρίας ἐπιθυμοῦντας τῆς σφετέρας αὐτῶν στερεῖσθαι, τοὺς δὲ τυράννους ἐξελάσαντες κοινὴν ἅπασι τὴν ἐλευθερίαν
7 κατέστησαν. θαυμάζω δὲ Λακεδαιμονίους πάντων μάλιστα, τίνι ποτὲ γνώμῃ χρώμενοι καινομένην τὴν Ἑλλάδα περιορῶσιν, ἡγεμόνες ὄντες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδίκως καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιστήμην, μόνοι δὲ οἰκοῦντες ἀπόρθητοι καὶ ἀτείχιστοι καὶ ἀστασίαστοι
[524] καὶ ἀήττητοι καὶ τρόποις ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι· ὧν ἕνεκα

2 πολλοῦ] πόλεως Usener 3 αὐτῶν T 7 φιλονεικ. L (it. 9) 8 τῆς μὲν π. τὴν δὲ κολοῦσαι Reiske 9 δὲ καὶ τὰ F 10 τἀναντία Dobree : αὐτῶν L : ἀτυχούντων Markland 12 θαλάσσης FG 14 μὲν add. Reiske οὗτος Sauppe 18 πρὸς om. GT 19 ἁμιλλᾶσθαι Radermacher : μιμεῖσθαι L 20 στερεῖσθαι F[2] M : στερῆσθαι F[1] G T : ἐστερῆσθαι Aldus 22 κατέστησαν ex -σεν corr. F 23 χρώμενοι Aldus : χρωμένους L καινομένην scripsi : καιομένην L : κακουμένην Dobree 24 διὰ add. F[2] 25 περὶ Westermann : πρὸς L 27 τόποις L : corr. Markland

ἐλπὶς ἀθάνατον τὴν ἐλευθερίαν αὐτοὺς κεκτῆσθαι, καὶ ἐν τοῖς
παρεληλυθόσι κινδύνοις σωτῆρας γενομένους τῆς Ἑλλάδος
περὶ τῶν μελλόντων προορᾶσθαι. οὐ τοίνυν ὁ ἐπιὼν καιρὸς 8
τοῦ παρόντος βελτίων· οὐ γὰρ ἀλλοτρίας δεῖ τὰς τῶν ἀπο- [525]
λωλότων συμφορὰς νομίζειν ἀλλ᾽ οἰκείας, οὐδ᾽ ἀναμεῖναι,
ἕως ἂν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡμᾶς αἱ δυνάμεις ἀμφοτέρων ἔλθωσιν,
ἀλλ᾽ ἕως ἔτι ἔξεστι, τὴν τούτων ὕβριν κωλῦσαι. τίς γὰρ 9
οὐκ ἂν ⟨ἀγανακτήσει⟩εν ὁρῶν ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους πολέμῳ
μεγάλους αὐτοὺς γεγενημένους; ὧν οὐ μόνον αἰσχρῶν ὄντων
ἀλλὰ καὶ δεινῶν, τοῖς μὲν μεγάλα ἡμαρτηκόσιν ἐξουσία
γεγένηται τῶν πεπραγμένων, τοῖς δὲ Ἕλλησιν οὐδεμία
αὐτῶν τιμωρία . . .

1 *αὐτοὺς* in marg. F[1] *κεκτήσεσθαι* Reiske 6 *ἂν* om. GT 7 *κολάσαι* Dobree 8 *ἂν ἐνορῶν* L : suppl. Baiter 10 *μὲν* add. F[2]

XXXIV

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΟΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΑΘΗΝΗΣΙ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ.

Τοῦ δήμου κατελθόντος ἐκ Πειραιῶς καὶ ψηφισαμένου διαλύ-
[526] σασθαι πρὸς τοὺς ἐν ἄστει καὶ μηδενὸς τῶν γενομένων μνησικακεῖν,
δέους δὲ ὄντος μὴ πάλιν τὸ πλῆθος εἰς τοὺς εὐπόρους ὑβρίζῃ τὴν
ἀρχαίαν ἐξουσίαν κεκομισμένον, καὶ πολλῶν ὑπὲρ τούτου γινο-
μένων λόγων, Φορμίσιός τις τῶν συγκατελθόντων μετὰ τοῦ
δήμου γνώμην εἰσηγήσατο, τοὺς μὲν φεύγοντας κατιέναι, τὴν δὲ
πολιτείαν μὴ πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς [τὴν] γῆν ἔχουσι παραδοῦναι, βου-
λομένων ταῦτα γενέσθαι καὶ Λακεδαιμονίων. ἔμελλον δὲ τοῦ
ψηφίσματος τούτου κυρωθέντος πεντακισχίλιοι σχεδὸν Ἀθηναίων
ἀπελαθήσεσθαι τῶν κοινῶν. ἵνα δὴ μὴ τοῦτο γένοιτο, γράφει
τὸν λόγον τόνδε ὁ Λυσίας τῶν ἐπισήμων τινὶ καὶ πολιτευομένων.
εἰ μὲν οὖν ἐρρήθη τότε, ἄδηλον· σύγκειται γοῦν ὡς πρὸς ἀγῶνα
ἐπιτηδείως.

1 Ὅτε ἐνομίζομεν, ὦ ⟨ἄνδρες⟩ Ἀθηναῖοι, τὰς γεγενημένας
[527] συμφορὰς ἱκανὰ μνημεῖα τῇ πόλει καταλελεῖφθαι, ὥστε μηδ᾽
ἂν τοὺς ἐπιγιγνομένους ἑτέρας πολιτείας ἐπιθυμεῖν, τότε δὴ
οὗτοι τοὺς κακῶς πεπονθότας καὶ ἀμφοτέρων πεπειραμένους
ἐξαπατῆσαι ζητοῦσι τοῖς αὐτοῖς ψηφίσμασιν οἷσπερ καὶ
2 πρότερον δὶς ἤδη. καὶ τούτων μὲν οὐ θαυμάζω, ὑμῶν δὲ
τῶν ἀκροωμένων, ὅτι πάντων ἐστὲ ἐπιλησμονέστατοι ἢ
πάσχειν ἑτοιμότατοι κακῶς ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν, οἳ τῇ μὲν

2 γεγενημένων G T 3 τὸ om. F ἐς τ. ἀπόρους F 4 κεκοσμημένον F[1]: κεκο + μ. M 5 τῶν om. F[1] 6 φυγῶντας F[1] 7 τὴν supra v. add. F[1]: del. Baiter 12 τοῦτο F[1] 14 νομίζομεν Stephanus ἄνδρες add. Usener (it. infra) 16 ἐπιγιν. F M 19 δὶς ἤδη Dobree: διὸ δὴ L 20 ὅτι ⟨ἢ⟩ Herwerden ἐστὲ Taylor: εἰσὶν L ἢ] οἳ Stephanus: καὶ Taylor 21 οἳ G T: ὅτι F M

τύχῃ τῶν Πειραιοῖ πραγμάτων μετέσχον, τῇ δὲ γνώμῃ τῶν
ἐξ ἄστεως. καίτοι τί ἔδει φεύγοντας κατελθεῖν, εἰ χειρο-
τονοῦντες ὑμᾶς αὐτοὺς καταδουλώσεσθε; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ 3
⟨ἄνδρες⟩ Ἀθηναῖοι, ⟨οὔτε οὐσίᾳ⟩ οὔτε γένει ἀπελαυνόμενος, [528]
ἀλλ' ἀμφότερα τῶν ἀντιλεγόντων πρότερος ὤν, ἡγοῦμαι
ταύτην μόνην σωτηρίαν εἶναι τῇ πόλει, ἅπασιν Ἀθηναίοις
τῆς πολιτείας μετεῖναι, ἐπεὶ καὶ ὅτε τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς
καὶ [τὰ] χρήματα καὶ συμμάχους ἐκτησάμεθα, οὐχ ὅπως τινὰ [529]
Ἀθηναῖον ἀπώσομεν διενοούμεθα, ἀλλὰ καὶ Εὐβοεῦσιν ἐπι-
γαμίαν ἐποιούμεθα· ⟨νῦν δὲ⟩ καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πολίτας
ἀπελῶμεν; οὔκ, ἄν ἔμοιγε πίθησθε, οὐδὲ μετὰ τῶν τειχῶν 4
καὶ ταῦτα ἡμῶν αὐτῶν περιαιρησόμεθα, ὁπλίτας πολλοὺς καὶ
ἱππέας καὶ τοξότας, ὧν ὑμεῖς ἀντεχόμενοι βεβαίως δημο-
κρατήσεσθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν πλέον ἐπικρατήσετε, ὠφελι-
μώτεροι δὲ τοῖς συμμάχοις ἔσεσθε· ἐπίστασθε γὰρ ⟨ἐν⟩ ταῖς
ἐφ' ἡμῶν ὀλιγαρχίαις γεγενημέναις [καὶ] οὐ τοὺς γῆν κεκτη-
μένους ἔχοντας τὴν πόλιν, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀποθα-
νόντας, πολλοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεσόντας· οὓς ὁ δῆμος [530] 5
καταγαγὼν ὑμῖν μὲν τὴν ὑμετέραν ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ ταύτης
οὐκ ἐτόλμησε μετασχεῖν. ὥστ', ἐὰν ἔμοιγε πίθησθε, οὐ
τοὺς εὐεργέτας, καθὸ δύνασθε, τῆς πατρίδος ἀποστερήσετε,
οὐδὲ τοὺς λόγους πιστοτέρους τῶν ἔργων οὐδὲ τὰ μέλλοντα
τῶν γεγενημένων νομιεῖτε, ἄλλως τε καὶ μεμνημένοι τῶν
περὶ τῆς ὀλιγαρχίας μαχομένων, οἳ τῷ μὲν λόγῳ τῷ δήμῳ

1 Πειραιοῖ Usener : Πειραιεῖ F M : Πειραιῶς G T 2 ἄστεως F M[1] : ἄστεος G M[c] 3 ὑμᾶς ex ἡμᾶς corr. F καταδουλωσασθε ex -λῶσθαι corr. F : καταδουλοῦσθε G T 4 οὔτε οὐσίᾳ add. Sauppe 7 καὶ ὅτε Reiske : ὅτε καὶ L 8 τὰ del. Usener ἐκεκτήμεθα Reiske ὅπως Stephanus : οὕτως L τινὰ Ἀθηναῖον Radermacher : ἵνα Ἀθηναῖον F[1] : ἵνα Ἀθηναίων G T : ἵνα Ἀθηναῖόν τινα F[2] M 9 ἀπώσομεν Baiter : ποιήσωμεν L (ὅπως ἄτιμον Ἀ. τινα ποιήσομεν Jebb) ἐπιγαμείαν F 10 νῦν δὲ add. G καὶ F quoque habuisse vid. 11 ἀπολοῦμεν L : corr. Bekker πίθησθε Cobet (πείθ. Sluiter) : πιθώμεθα F : πειθώμεθα G M T 15 ἐν add. Reiske 16 γεγενημέναις ex -νας corr. F[1] καὶ del. Taylor 17 σχόντας Cobet : συνέχοντας malim ἀλλὰ + + F : ἀλλὰ καὶ G 18 ὁ om. F[1] 19 ἡμετέραν M 20 πείθησθε L : corr. Cobet 22-23 οὐδὲ τοὺς . . . νομιεῖτε in marg. F[2] 24 an ὑπὲρ?

πολεμοῦσι, τῷ δὲ ἔργῳ τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦσιν· ἅπερ
κτήσονται, ὅταν ὑμᾶς ἐρήμους συμμάχων λάβωσιν.
6 [531] Εἶτα τοιούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων ἐροῦσι, τίς ἔσται σωτη-
ρία τῇ πόλει, εἰ μὴ ποιήσομεν ⟨ἃ⟩ Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν;
ἐγὼ δὲ τούτους εἰπεῖν ἀξιῶ, τίς τῷ πλήθει περιγενήσεται,
εἰ ποιήσομεν ἃ ἐκεῖνοι προστάττουσιν; εἰ δὲ μή, πολὺ κάλ-
λιον μαχομένους ἀποθνῄσκειν ἢ φανερῶς ἡμῶν αὐτῶν θάνατον
7 καταψηφίσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ, ἐὰν μὲν πείσω, ἀμφοτέροις
εἶναι κοινὸν ⟨τὸν⟩ κίνδυνον . . . ὁρῶ δὲ καὶ Ἀργείους καὶ
[532] Μαντινέας τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην τὴν αὐτῶν οἰκοῦντας,
τοὺς μὲν ὁμόρους ὄντας Λακεδαιμονίοις, τοὺς δ᾽ ἐγγὺς οἰκοῦν-
τας, καὶ τοὺς μὲν οὐδὲν ἡμῶν πλείους, τοὺς δὲ οὐδὲ τρισχι-
8 λίους ὄντας. ἴσασι γὰρ ⟨ἐκεῖνοι⟩ ὅτι, κἂν πολλάκις εἰς τὴν
τούτων ἐμβάλωσι, πολλάκις αὐτοῖς ἀπαντήσονται ὅπλα
λαβόντες, ὥστε οὐ καλὸς αὐτοῖς ὁ κίνδυνος δοκεῖ εἶναι, ἐὰν μὲν
νικήσωσι, τούτους ⟨οὐ⟩ καταδουλώσασθαί γ᾽, ἐὰν δὲ ἡττηθῶσι,
σφᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀποστερῆσαι· ὅσῳ δ᾽
ἂν ἄμεινον πράττωσι, τοσούτῳ ⟨ἧττον⟩ ἐπιθυμοῦσι κινδυνεύειν.
9 εἴχομεν δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην,
ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἤρχομεν, καὶ ἐδοκοῦμεν καλῶς βουλεύεσθαι
περιορῶντες μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ νομίζοντες δὲ
χρῆναι περὶ αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γὰρ ἦν ὀλίγων ἀμε-

1 ἅπερ κτήσονται Stephanus : ἀποκτήσονται F M : ὅπερ κτήσονται G T 2 ὑμεῖς M : ἡμεῖς F λάβωσιν G T : λάβητε F M 3 τοιούτων Baiter : τοῖς τῶν L ὑμῖν M ἐροῦσι Sluiter : ἐρῶσι L : ἐρωτῶσι Markland 4 ποιήσωμεν M ἃ Λακεδαιμόνιοι Stephanus : Λακεδαιμονίοις L 5 τούτοις F G T τί G : τὸ T περιγενέσθαι F M 6 ποιήσωμεν F^1 : ποιήσαιμεν G T πράττουσιν F^1 7 μαχομένους G T : μαχόμενοι F M : μαχομένοις Usener ἢ G T : εἰ F M 8 καταψηφίσασθαι Aldus : -φίσεσθε F M : -φίσεσθαι T πείσω Usener : πείθω L 9 εἶναι κοινὸν F^c : κοινὸν εἶναι rell. τὸν add. Scheibe lacunam statuit Usener pr. καὶ om. G 10 τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην om. F^1 G T τὴν αὐτῶν (sic F) οἰκοῦντας om. M 11 τοὺς μὲν . . . οἰκοῦντας om. T Λακεδαιμονίων G 12 ὑμῶν F M 13 ἐκεῖνοι add. Dobree 14 ἐμβάλλωσι T 15 καλῶς L ὁ κίνδυνος αὐτοῖς G T εἶναι δοκεῖ M 16 οὐ add. Reiske καταδουλώσεσθαι L : corr. Sylburg γε ἂν F M : γε ἐὰν G T 18 post τοσούτῳ lac. in M : ἧττον add. Reiske 19 ὦ Ἀθηναῖοι F M : ὦ ἄνδρες G T

λοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων [533]
μὲν ἁπάντων μάχῃ ἐστερήμεθα, ἡ δὲ πατρὶς ἡμῖν λέλειπται,
ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς
σωτηρίας. ἀλλὰ γὰρ χρὴ ἀναμνησθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἑτέροις 10
ἀδικουμένοις βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλὰ τρόπαια τῶν
πολεμίων ἐστήσαμεν, ἄνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος καὶ
ἡμῶν αὐτῶν γίγνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς ἐλπίζοντας
δὲ ἔτι τὸ δίκαιον μετὰ τῶν ἀδικουμένων ἔσεσθαι. δεινὸν 11
γὰρ ἂν εἴη, ὦ ⟨ἄνδρες⟩ Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν ἐφεύγομεν,
ἐμαχόμεθα Λακεδαιμονίοις ἵνα κατέλθωμεν, κατελθόντες δὲ
φευξόμεθα ἵνα μὴ μαχώμεθα. οὐκ οὖν αἰσχρὸν εἰ εἰς τοῦτο
κακίας ἥξομεν, ὥστε οἱ μὲν πρόγονοι καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων
ἐλευθερίας διεκινδύνευον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας
αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν; . . .

2 ⟨μιᾷ⟩ μάχῃ Reiske ἡμῖν M : ἡμῶν F G T : ἡμῖν ⟨μόνη⟩ Reiske 7 ἡμῶν T : ὑμῶν F M γίν. F ἐλπίζοντας δὲ Scheibe : καὶ ἐλπίζοντας L 8 ἔτι (vel ἀεὶ) Reiske : ἐπὶ L 9 ἄνδρες add. Usener εἰ in lit. F^2 ὅτε μὲν ἐφεύγομεν] φεύγοντες μὲν Arist. rhet. ii. 23 p. 1399 b 15, nescio an melius 10 ἵνα] ὅπως Arist. (it. 11) 13 ἐλευθερίας Ἑλλήνων G T

XXXV

ΕΡΩΤΙΚΟΣ

230 e Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων ἀκήκοας· ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ
231 τοῦτο ἀτυχῆσαι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστὴς ὤν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὧν ἂν εὖ ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος, ἐν ᾧ μεταγνῶναι προσήκει. οὐ γὰρ ὑπ' ἀνάγκης ἀλλ' ἑκόντες, ὡς ἂν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύσαιντο, πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὑτῶν εὖ ποιοῦσιν. ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐρῶντες σκοποῦσιν ἅ τε κακῶς διέθεντο τῶν αὑτῶν διὰ τὸν ἔρωτα καὶ ἃ πεποιήκασιν
b εὖ, καὶ ὃν εἶχον πόνον προστιθέντες ἡγοῦνται πάλαι τὴν ἀξίαν ἀποδεδωκέναι χάριν τοῖς ἐρωμένοις· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν οὔτε τὴν τῶν οἰκείων ἀμέλειαν διὰ τοῦτο ἔστιν προφασίζεσθαι, οὔτε τοὺς παρεληλυθότας πόνους ὑπολογίζεσθαι, οὔτε τὰς πρὸς τοὺς προσήκοντας διαφορὰς αἰτιᾶσθαι· ὥστε περιῃρημένων τοσούτων κακῶν οὐδὲν ὑπολείπεται ἄλλ' ἢ ποιεῖν προθύμως ὅ τι ἂν αὐτοῖς οἴωνται πράξαντες χαριεῖσθαι. ἔτι δὲ εἰ διὰ τοῦτο ἄξιον τοὺς ἐρῶντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι,
c ὅτι τούτους μάλιστά φασιν φιλεῖν ὧν ἂν ἐρῶσιν, καὶ ἕτοιμοί εἰσι καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν ἔργων τοῖς ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι τοῖς ἐρωμένοις χαρίζεσθαι, ῥᾴδιον γνῶναι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ὅτι ὅσων ἂν ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν περὶ πλείονος ποιήσονται, καὶ δῆλον ὅτι, ἐὰν ἐκείνοις δοκῇ, καὶ τούτους κακῶς ποιήσουσιν. καίτοι πῶς εἰκός ἐστι
d τοιοῦτον πρᾶγμα προέσθαι τοιαύτην ἔχοντι συμφοράν, ἣν

e 7 τούτων γενομένων T: γενομένων τούτων B   a 2 μεταμέλει ὧν T: μεταμελειῶν B   b 5 αἰτιᾶσθαι Cobet: αἰτιάσασθαι L   b 8 τοὺς T: τοῦ B^1 c 1–2 ἕτοιμοί εἰσι καὶ om. B   c 4 ὅτι ὅσων T: ὁπόσον B: οἵ γ' ὅσων Hermann   c 5 ποιήσωνται T

οὐδ᾽ ἂν ἐπιχειρήσειεν οὐδεὶς ἔμπειρος ὢν ἀποτρέπειν; καὶ
γὰρ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν, καὶ
εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλ᾽ οὐ δύνασθαι αὑτῶν
κρατεῖν· ὥστε πῶς ἂν εὖ φρονήσαντες ταῦτα καλῶς ἔχειν
ἡγήσαιντο περὶ ὧν οὕτω διακείμενοι βούλονται; καὶ μὲν δὴ
εἰ μὲν ἐκ τῶν ἐρώντων τὸν βέλτιστον αἱροῖο, ἐξ ὀλίγων ἄν
σοι ἡ ἔκλεξις εἴη· εἰ δ᾽ ἐκ τῶν ἄλλων τὸν σαυτῷ ἐπιτηδειό-
τατον, ἐκ πολλῶν· ὥστε πολὺ πλείων ἐλπὶς ἐν τοῖς πολλοῖς e
ὄντα τυχεῖν τὸν ἄξιον τῆς σῆς φιλίας.

Εἰ τοίνυν τὸν νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας, μὴ πυθο-
μένων τῶν ἀνθρώπων ὄνειδός σοι γένηται, εἰκός ἐστι τοὺς
μὲν ἐρῶντας, οὕτως ἂν οἰομένους καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζηλοῦ- 232
σθαι ὥσπερ αὐτοὺς ὑφ᾽ αὑτῶν, ἐπαρθῆναι αὐτῷ λέγειν καὶ
φιλοτιμουμένους ἐπιδείκνυσθαι πρὸς ἅπαντας ὅτι οὐκ ἄλλως
αὐτοῖς πεπόνηται, τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας, κρείττους αὑτῶν
ὄντας, τὸ βέλτιστον ἀντὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων
αἱρεῖσθαι. ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἐρῶντας πολλοὺς ἀνάγκη
πυθέσθαι καὶ ἰδεῖν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἐρωμένοις καὶ ἔργον
τοῦτο ποιουμένους, ὥστε ὅταν ὀφθῶσι διαλεγόμενοι ἀλλήλοις, b
τότε αὐτοὺς οἴονται ἢ γεγενημένης ἢ μελλούσης ἔσεσθαι
τῆς ἐπιθυμίας συνεῖναι, τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας οὐδ᾽ αἰτιᾶσθαι
διὰ τὴν συνουσίαν ἐπιχειροῦσιν, εἰδότες ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν
ἢ διὰ φιλίαν τῳ διαλέγεσθαι ἢ δι᾽ ἄλλην τινὰ ἡδονήν. καὶ
μὲν δὴ εἴ σοι δέος παρέστηκεν ἡγουμένῳ χαλεπὸν εἶναι
φιλίαν συμμένειν, καὶ ἄλλῳ μὲν τρόπῳ διαφορᾶς γενομένης
κοινὴν ⟨ἂν⟩ ἀμφοτέροις καταστῆναι τὴν συμφοράν, προεμένου
δέ σου ἃ περὶ πλείστου ποιεῖ μεγάλην ἄν σοι βλάβην γενέ- c
σθαι, εἰκότως ἂν τοὺς ἐρῶντας μᾶλλον φοβοῖο· πολλὰ γὰρ
αὐτούς ἐστι τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ᾽ ἐπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ

d 6 οὕτω rec. b : οὗτοι B T βουλεύονται Stephanus : βεβούλευνται Heindorf d 7 αἱροῖο T : αἱροῖτο B a 2 αὐτῷ Vahlen : τῷ B T : τῳ t : τὸ Venetus 185 : τούτῳ Heindorf a 3 οὐκ ἄλλως T : οὐ καλῶς B a 5 ἀντὶ T : ἂν B b 5 τῳ b t : τῷ B T b 8 ἂν add. Hirschig c 1 γενέσθαι T : ἂν γενέσθαι B c 2 φοβοῖο T : ἂν φοβοῖο B

νομίζουσι γίγνεσθαι. διόπερ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν ἐρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσιν, φοβούμενοι τοὺς μὲν οὐσίαν κεκτημένους, μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑπερβάλωνται, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους, μὴ συνέσει κρείττους γένωνται· τῶν δὲ ἄλλο τι κεκτημένων ἀγαθὸν τὴν δύναμιν ἑκάστου
d φυλάττονται. πείσαντες μὲν οὖν ἀπέχεσθαί σε τούτων εἰς ἐρημίαν φίλων καθιστᾶσιν, ἐὰν δὲ τὸ σεαυτοῦ σκοπῶν ἄμεινον ἐκείνων φρονῇς, ἥξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν· ὅσοι δὲ μὴ ἐρῶντες ἔτυχον, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν ἔπραξαν ὧν ἐδέοντο, οὐκ ἂν τοῖς συνοῦσι φθονοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἐθέλοντας μισοῖεν, ἡγούμενοι ὑπ' ἐκείνων μὲν ὑπερορᾶσθαι, ὑπὸ τῶν
e συνόντων δὲ ὠφελεῖσθαι, ὥστε πολὺ πλείων ἐλπὶς φιλίαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ πράγματος ἢ ἔχθραν γενέσθαι.

Καὶ μὲν δὴ τῶν μὲν ἐρώντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώματος ἐπεθύμησαν ἢ τὸν τρόπον ἔγνωσαν καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων ἔμπειροι ἐγένοντο, ὥστε ἄδηλον αὐτοῖς εἰ ἔτι τότε βουλή-
233 σονται φίλοι εἶναι, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν, οἳ καὶ πρότερον ἀλλήλοις φίλοι ὄντες ταῦτα ἔπραξαν, οὐκ ἐξ ὧν ἂν εὖ πάθωσι ταῦτα εἰκὸς ἐλάττω τὴν φιλίαν αὐτοῖς ποιῆσαι, ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα καταλειφθῆναι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἢ ἐραστῇ. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καὶ παρὰ τὸ βέλτιστον τά τε λεγόμενα καὶ τὰ πραττόμενα
b ἐπαινοῦσιν, τὰ μὲν δεδιότες μὴ ἀπέχθωνται, τὰ δὲ καὶ αὐτοὶ χεῖρον διὰ τὴν ἐπιθυμίαν γιγνώσκοντες. τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μέν, ἃ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιαρὰ ποιεῖ νομίζειν· εὐτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν· ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοῖς ἐρωμένοις ἢ ζηλοῦν αὐτοὺς

c 4 τὰς BT: τῆς corr. Ven. 184 τὸν ἐρώμενον Heindorf d 1 ἀπέχεσθαί σε τούτων Stallbaum: ἀπέχθεσθαί σε τούτοις BTW d 6 ⟨σ'⟩ ὑπ' Schanz auctore Heindorfio e 2 γενέσθαι T: γενήσεσθαι B e 5 αὐτοῖς post ἔτι T: del. Hermann τότε om. B a 4 σημεῖα Heindorf, sed cf. xxxiv. 1 (Vahlen) b 6 τοῖς ἐρωμένοις BT Stobaeus: τοὺς ἐρωμένους vulg.

προσήκει. ἐὰν δ' ἐμοὶ πείθῃ, πρῶτον μὲν οὐ τὴν παροῦσαν ἡδονὴν θεραπεύων συνέσομαί σοι, ἀλλὰ καὶ τὴν μέλλουσαν ὠφελίαν ἔσεσθαι, οὐχ ὑπ' ἔρωτος ἡττώμενος, ἀλλ' ἐμαυτοῦ c κρατῶν, οὐδὲ διὰ μικρὰ ἰσχυρὰν ἔχθραν ἀναιρούμενος, ἀλλὰ διὰ μεγάλα βραδέως ὀλίγην ὀργὴν ποιούμενος, τῶν μὲν ἀκουσίων συγγνώμην ἔχων, τὰ δὲ ἑκούσια πειρώμενος ἀποτρέπειν· ταῦτα γάρ ἐστι φιλίας πολὺν χρόνον ἐσομένης τεκμήρια. εἰ δ' ἄρα σοι τοῦτο παρέστηκεν, ὡς οὐχ οἷόν τε ἰσχυρὰν φιλίαν γενέσθαι, ἐὰν μή τις ἐρῶν τυγχάνῃ, ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι οὔτ' ἂν τοὺς ὑεῖς περὶ πολλοῦ ἐποιούμεθα d οὔτ' ἂν τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας, οὔτ' ἂν πιστοὺς φίλους ἐκεκτήμεθα, οἳ οὐκ ἐξ ἐπιθυμίας τοιαύτης γεγόνασιν ἀλλ' ἐξ ἑτέρων ἐπιτηδευμάτων.

Ἔτι δὲ εἰ χρὴ τοῖς δεομένοις μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ τοὺς βελτίστους ἀλλὰ τοὺς ἀπορωτάτους εὖ ποιεῖν· μεγίστων γὰρ ἀπαλλαγέντες κακῶν πλείστην χάριν αὐτοῖς εἴσονται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἐν ταῖς e ἰδίαις δαπάναις οὐ τοὺς φίλους ἄξιον παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς προσαιτοῦντας καὶ τοὺς δεομένους πλησμονῆς· ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσιν καὶ ἀκολουθήσουσιν καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἥξουσι καὶ μάλιστα ἡσθήσονται καὶ οὐκ ἐλαχίστην χάριν εἴσονται καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς εὔξονται, ἀλλ' ἴσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα δεομένοις χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μάλιστα ἀποδοῦναι χάριν δυναμένοις· οὐδὲ τοῖς προσαιτοῦσι μόνον, ἀλλὰ τοῖς τοῦ πράγματος ἀξίοις· οὐδὲ ὅσοι τῆς σῆς 234 ὥρας ἀπολαύσονται, ἀλλ' οἵτινες πρεσβυτέρῳ γενομένῳ τῶν σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν· οὐδὲ οἱ διαπραξάμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνόμενοι πρὸς ἅπαντας σιωπήσονται· οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον σπου-

b 7 δ' ἐμοὶ Ven. 184 : δέ μοι B T   c 2 σμικρὰ L   d 1 υἱεῖς B T   d 6 καὶ τῶν ἄλλων Aldina : κἂν τοῖς ἄλλοις Badham   e 3 προσαιροῦντας Ven. (app. cl. iv. 54)   e 8 προσαιτοῦσι Ast : προσερῶσι B : ἐρῶσι T   a 2 γενομένῳ T : γενόμενοι B   a 5 σπουδάσουσιν coni. Stephanus

δάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως διὰ παντὸς τοῦ βίου φίλοις
ἐσομένοις· οὐδὲ οἵτινες παυόμενοι τῆς ἐπιθυμίας ἔχθρας
b πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἳ παυσαμένου ⟨σοῦ⟩ τῆς ὥρας
τότε τὴν αὑτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξονται. σὺ οὖν τῶν τε εἰρη-
μένων μέμνησο καὶ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦ, ὅτι τοὺς μὲν ἐρῶντας
οἱ φίλοι νουθετοῦσιν ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος,
τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμψατο ὡς
διὰ τοῦτο κακῶς βουλευομένοις περὶ ἑαυτῶν.

Ἴσως ἂν οὖν ἔροιό με, εἰ ἅπασίν σοι παραινῶ τοῖς μὴ
ἐρῶσι χαρίζεσθαι. ἐγὼ δὲ οἶμαι οὐδ' ἂν τὸν ἐρῶντα πρὸς
ἅπαντάς σε κελεύειν τοὺς ἐρῶντας ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν.
c οὔτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος ἴσης ἄξιον, οὔτε σοὶ
βουλομένῳ τοὺς ἄλλους λανθάνειν ὁμοίως δυνατόν· δεῖ δὲ
βλάβην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν, ὠφελίαν δὲ ἀμφοῖν γίγνε-
σθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἱκανά μοι νομίζω τὰ εἰρημένα· εἰ δ'
ἔτι ⟨τι⟩ σὺ ποθεῖς, ἡγούμενος παραλελεῖφθαι, ἐρώτα.

b 1 *παυσαμένου* G. Hermann : *παυσάμενοι* B T : *παυομένης* Laur. 2643 : *παυσαμένοις* Winckelmann : *παυσαμένης* Vahlen   *σοῦ* addidi   b 7 *ἂν οὖν* T : *μὲν οὖν* B   b 8 *δὲ* B : *μὲν* T   c 1 *τῷ* T : *τῷ λόγῳ* B   *ἴσης* T : *οισης* B   c 2 *δεῖ* T : *αἰεὶ* B   c 3 *ἀπ'* B : *ἐπ'* T   c 4 *δ' ἔτι τι* Heindorf : *δέ τι* B T   c 5 *σὺ ποθεῖς* Ven. 189 : *σὺ ὑποθεις* T : *σὺ ὑποθῇς* B   *ἐρώτα* T : *ἔρωτα* B

INDEX NOMINVM

OXFORD CLASSICAL TEXTS

The prices given of copies on ordinary paper are for copies bound in limp cloth; uncut copies may be had in paper covers at 6d. less per volume (1s. less for those priced from 6s. in cloth).

All volumes are also on sale interleaved with writing-paper and bound in stout cloth; prices in square brackets.

August, 1914

OXFORD: AT THE CLARENDON PRESS
LONDON: HUMPHREY MILFORD
OXFORD UNIVERSITY PRESS, AMEN CORNER, E.C.

Crown 8vo. Prices in cloth (A), interleaved (B), on India paper (C)
Uncut copies in paper covers at 6d. less (1s. for those priced at 6s. or above in cloth)

Greek

	A	B	C
Aeschylus. A. Sidgwick	3s. 6d.	7s. 6d.	4s. 6d.
Antoninus. J. H. Leopold	3s.	5s. 6d.	4s.
Apollonius Rhodius. R. C. Seaton	3s.	5s. 6d.	4s.
Aristophanes. F. W. Hall, W. M. Geldart			8s. 6d.
I. Ach., Eq., Nub., Vesp., Pax, Aves	3s. 6d.	7s. 6d.	4s. 6d.
II. Lys., Thesm., Ran., Eccl., Plut. fr.	3s. 6d.	7s. 6d.	4s. 6d.
Aristotle. I. Bywater. De Arte Poetica	2s.	4s. 6d.	
Ethica. (Quarto writing-paper, 10s. 6d.)	4s.	8s.	5s.
Bucolici Graeci. U. v. Wilamowitz-Moellendorff.	3s.	7s.	4s.
Demosthenes. S. H. Butcher			12s. 6d.
I. Orationes I–XIX	4s. 6d.	8s. 6d.	
II. i. Orationes XX–XXVI	3s. 6d.	7s. 6d.	
Euripides. G. G. A. Murray			12s. 6d.
I. Cyc., Alc., Med., Heracl., Hip., Andr., Hec.	3s. 6d.	7s. 6d.	9s. (I and II)
II. Suppl., Herc., Ion, Tro., El., I. T.	3s. 6d.	7s. 6d.	
III. Hel., Phoen., Or., Bacch., Iph. Aul., Rh.	3s. 6d.	7s. 6d.	4s. 6d.
Hellenica Oxyrhynchia cum Theopompi et Cratippi fragmentis. B. P. Grenfell, A. S. Hunt	4s. 6d.	8s. 6d.	
Herodotus. K. Hude. I (Books I–IV)	4s. 6d.	10s.	12s. 6d. (I and II)
II (Books V–IX)	4s. 6d.	10s.	
Homer. I–II. Iliad. D. B. Monro, T. W. Allen. I–XII	3s.	5s. 6d.	7s. (I–II)
Books XIII–XXIV	3s.	5s. 6d.	
III–IV. Odyssey. T. W. Allen. Books I–XII	3s.	5s. 6d.	6s. (III–IV)
Books XIII–XXIV	3s.	5s. 6d.	
V. Hymns, etc. T. W. Allen	4s. 6d.	8s. 6d.	5s.
Hyperides. F. G. Kenyon	3s. 6d.	6s.	
Longinus. A. O. Prickard	2s. 6d.	5s.	
Lysias. K. Hude	3s. 6d.	7s.	4s. 6d.
Plato. J. Burnet. (India Paper I–III, 20s. IV–V, 18s.)			
I. Euth., Apol., Crit., Ph.; Crat., Tht., Soph., Polit.	6s.	12s.	7s.
II. Par., Phil., Symp., Phdr.; Alc. I, II, Hipp., Am.	6s.	12s.	7s.
III. Thg., Chrm., Lch., Lys.; Euthd., Prot., Gorg., Men.; Hp., Ma. et Min., Io, Mnx.	6s.	12s.	7s.
IV. Clit., Rep., Tim., Critias	7s.	14s.	8s. 6d.
Republic separately (4to with margin, 10s. 6d.)	6s.	12s.	
Clit., Tim., Crit., paper covers, 2s.			
V. Part i. Minos, Leges I–VIII; Part ii. Leges IX–XII, Ep., Epp., Def., Spuria	8s.	16s.	10s. 6d.
Separately: Tetr. i; Ap. and Men.; Tetr. v, paper covers, 2s. each. Tetr. vi	4s.		
Theophrasti Characteres. H. Diels	3s. 6d.	6s.	
Thucydides. H. Stuart Jones. Bks. I–IV; V–VIII each	3s. 6d.	7s. 6d.	together 8s. 6d.
Tragicorum Fragmenta Papyracea. A. S. Hunt	3s.	5s. 6d.	
Xenophon. E. C. Marchant. I–III			12s. 6d.
I. Historia Graeca and III. Anabasis	each 3s.	7s.	
II. Libri Socratici and IV. Institutio Cyri	each 3s. 6d.	7s. 6d.	
The Oxford Greek Testament. The Revisers' Text, with app. crit. by A. Souter (Quarto writing-paper, 8s. 6d. net). Not sold in paper covers	3s. net		4s. net.

	A	B	C
Asconius. A. C. Clark	3s. 6d.	6s.	
Caesar, Commentarii. R. L. A. Du Pontet			7s.
Bellum Gallicum	2s. 6d.	6s.	
Bellum Civile	3s.	7s.	
Catullus. R. Ellis	2s. 6d.	5s.	
With Tibullus and Propertius			8s. 6d.
Cicero, Epistulae. L. C. Purser			21s.
I. ad Fam.	6s.	12s.	
II. ad Att., Pars i (1–8), Pars ii (9–16)	each 4s. 6d.	8s. 6d.	
III. ad Q. F., ad M. Brut., Fragm.	3s.	5s. 6d.	
Orationes. A. C. Clark and W. Peterson.			
Rosc. Am., I. Pomp., Clu., Cat., Mur., Cael. Clark	3s.	7s.	18s. 6d. (with the two following)
Pro Milone, Caesarianae, Philippicae. Clark	3s.	7s.	
Verrinae. Peterson	4s.	8s.	
Quinct., Rosc. Com., Caec., Leg. Agr., Rab. Perduell., Flacc., Pis., Rab. Post. Clark	3s.	7s.	16s. (with the two following)
Post Reditum, De Domo, Har. Resp., Sest., Vat., Prov. Cons., Balb. Peterson	3s.	7s.	
Tull., Font., Sull., Arch., Planc., Scaur. Clark	2s. 6d.	5s.	
Rhetorica. A. S. Wilkins			7s. 6d.
I. De Oratore	3s.	7s.	
II. Brutus, etc.	3s. 6d.	7s. 6d.	
Horace. E. C. Wickham. Ed. 2. H. W. Garrod	3s.	5s. 6d.	4s. 6d.
Isidori Etymologiae. W. M. Lindsay. Two vols.	20s.	32s.	25s.
Livy. Bks. 1–5. R. S. Conway and C. F. Walters	4s.		5s. 6d.
Lucretius. C. Bailey	3s.	5s. 6d.	4s.
Martial. W. M. Lindsay	6s.	12s.	7s. 6d.
Nepos. E. O. Winstedt	2s.	4s. 6d.	
Ovid. S. G. Owen. Tristia, Epistulae ex Ponto		[Immediately.	
Persius and Juvenal. S. G. Owen	3s.	5s. 6d.	4s.
Plautus. W. M. Lindsay. I. Amph.—Merc.	6s.	13s. 6d.	16s. (both vols.)
II. Miles—fragm.	6s.	13s. 6d.	
Propertius. J. S. Phillimore. (I. P. with Catullus)	3s.	5s. 6d.	
Statius			10s. 6d.
Silvae. J. S. Phillimore	3s. 6d.	6s.	
Thebais and Achilleis. H. W. Garrod	6s.	12s.	
Tacitus			15s.
Annales. C. D. Fisher	6s.	12s.	7s.
Historiae. C. D. Fisher	4s.	7s. 6d.	5s. 6d.
Opera Minora. H. Furneaux	2s.	4s. 6d.	
Terence. R. Y. Tyrrell	3s. 6d.	7s. 6d.	5s.
Tibullus. J. P. Postgate. (India Paper, see Catullus)	2s.	4s. 6d.	
Vergil. Sir Arthur Hirtzel	3s. 6d.	8s. 6d.	4s. 6d.
Appendix Vergiliana. R. Ellis	4s.	7s.	

Nouum Testamentum Latine, secundum Editionem Sancti Hieronymi. Recensuit I. Wordsworth, Episcopus Sarisburiensis; in operis societatem adsumto H. I. White. Editio Minor. Edited by H. J. White. With select apparatus criticus and marginal references. 2s. net; on Oxford India paper, 3s. net.